

FUDBALSKI KLUB

ŽELJEZNIČAR

1921 — 1981.

Odbor za izdavanje monografije: Mato **ANDRIĆ**, Dragoljub **ANDELIĆ**, Rato **DUGONJIĆ**, Božidar **ČALOVIC**, Adil **HAJRIĆ** - sekretar, Hrvoje **IŠTUK**, Miroslav **JANČIĆ**, Hamdija **OMANOVIĆ**, Rizo **SELMANAGIĆ**, Anto **SUČIĆ**, Izet **ZUBOVIĆ** - predsjednik

Redakcioni odbor: Dragoljub **ANDELIĆ** — odgovorni urednik, Rafael **BRČIĆ**, Adil **HAJRIĆ**, Predrag **NIKOLIĆ** i Reuf **PAŠIĆ**.

Recenzenti: Hamdija **OMANOVIĆ**, Miroslav **JANČIĆ**

Lektor: Adil **HAJRIĆ**

Autori priloga: Adil **HAJRIĆ**, Sead **DEMIROVIĆ**, Milan **ŽDRALE**

Tehnički urednik: Hrvoje **MALIĆ**

Grafički konsultant: Esad **FOČO**

Fotografije: Iz albuma sportista, foto-teke Kluba, zatim foto-reporteri: Aleksa **ŠTRBO**, Miloš **ĐURAŠEVIĆ**, Dragoslav **POPOVIĆ SINGA**, Volter **JADREŠIN**, Ante **JELAVIĆ**, Adem **BJELONJA**, Rikard **LARMA**, Ranko **ROSIĆ**, Ivan **TERZIĆ**, Fadil **PECAR**, Salko **HONDO**, Mile **RAJIĆ** i Ratomir **KNEŽEVIĆ**.

Naslovna strana: Nedeljko **ROSIĆ** (autor fotografije Miroslav **KORDIĆ**)

Likovna rješenja: Ranko **ROSIĆ**

Izdavač: FK **Željezničar** Sarajevo

Štampa: Primorski TISK TOZD „Tiskarna Jadran“ Koper

Za štampariju: Mitja Škerbec, graf. ing.

Tiraž: 3.000 komada

UVODNA RIJEČ

Šezdeset godina jednog jugoslovenskog radničkog sportskog društva nemoguće je izdvojiti iz istorijata borbe radničke klase. Zato i ova knjiga o razvoju Fudbalskog kluba Željezničar istovremeno govori i o najznačajnijim događajima iz novije istorije radničkog pokreta Sarajeva i Bosne i Hercegovine u kojima su sportisti i članovi Željezničara aktivno učestvovali boreći se za prava svoje radničke klase. Osnovan neposredno nakon I svjetskog rata, kao odgovor sarajevskih radnika na nacionalno-vjerska okupljanja u sportu, unutar buržoaske države, Željezničar je dijelio sudbinu svoje klase i prolazeći kroz iste teškoće, doprinio je na svoj način njenim pobjedama.

Za vrijeme oružane revolucije lopta Željezničara je mirovala, a veliki broj njegovih članova i simpatizera borio se u redivima Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije. Mnogi od njih dali su svoje živote za slobodu kao pripadnici NOP-a ili su pali kao žrtve fašističkog terora. Zato je bilo neminovno da Sportsko društvo Željezničar neposredno po oslobođenju obnovi svoju aktivnost. Njegov fudbalski klub među prvima je zaigrao, da bi u novoj socijalističkoj samoupravnoj Jugoslaviji, tokom njenih dinamičnih i ogromnih dostignuća proteklih decenija, ostvario ogromne uspjehe, i ne samo sportske, doživjevši punu afirmaciju, prenoseći slavu jugoslovenskog sporta i socijalističkog zajedništva naroda i narodnosti Titove Jugoslavije i van granica naše zemlje.

Osnovne ideje, moralne i sportske vrijednosti Fudbalskog kluba Željezničar ostale su nepromijenjene od osnivanja do danas. To su, prije svega, privrženost radničkoj klasi, bratstvo i jedinstvo, skromnost, borbenost, drugarstvo i oslonac na vlastite snage. Ovi kvaliteti oduvijek su privlačili ne samo sportiste, nego i najširi krug najvjernijih njegovih navijača kako u Sarajevu tako i u cijeloj zemlji. Klub koji je izraz htijenja radnih ljudi i građana i čiji se rad zasniva na plemenitim osjećanjima, zanosu i zdravim sportskim načelima, ne mora brinuti za svoju budućnost, takvim samopouzdanjem Željezničar je osvajao i danas osvaja simpatije brojnih navijača širom zemlje, što ga bez sumnje istinski bodri i pomaže mu da postigne nove uspjehe i širi prostor svog društvenog djelovanja. U njegovom matičnom sportskom društvu aktivno djeluje još sedamnaest klubova, pored Fudbalskog kluba.

Za uspjehe, pregalaštvo i sve plemenito što je do sada ostvareno Željezničar je dobio mnogobrojna priznanja među kojima su najznačajnija: Orden bratstva i jedinstva sa zlatnim vijencem od predsjednika SFRJ Josipa Broza Tita, Sportskom društvu Željezničar 1978. godine; Orden bratstva i jedinstva sa zlatnim vijencem od Predsjedništva SFRJ, Fudbalskom klubu Željezničar 1981. godine; Zlatna plaketa Fudbalskog saveza Jugoslavije Fudbalskom klubu Željezničar 1969. godine; Spomen-plaketa Zajednice klubova Prve lige Fudbalskom klubu Željezničar 1981. godine; Spomen-plaketa Fudbalskog saveza Bosne i Hercegovine Fudbalskom klubu Željezničar 1981. godine, kao i mnoga druga priznanja koja se nalaze u vitrinama Sportskog društva Željezničar.

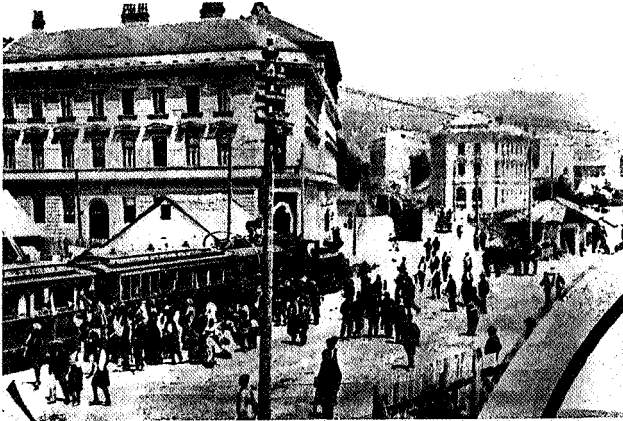
Sve to, a posebno pismeni pozdrav druga Tita: »Čestitamo! Hrabro do kraja«, dat. 17. maja 1972. godine, u plovidbi od Đerdapu prema Beogradu, stalno nadahnjuju, hrabre i obavezuju Sportsko društvo Željezničar — Fudbalski klub da sa još većim entuzijazmom nastave svoju raznovrsnu aktivnost i postižu što bolje rezultate.

Ova monografija predstavlja pokušaj retrospektive djelovanja Sportskog društva Željezničar — Fudbalskog kluba, rođenog u borbi za radnička prava i slobodu, stasalog u izgradnji zemlje i razvoju socijalističkog samoupravljanja, a izraslog u vrhunski sportski klub, koji je ostao vjeran svojim idealima i danas, u okrilju Socijalističkog saveza radnog naroda i Saveza komunista, da njeguje i razvija tekovine oružane revolucije i doprinosi izgradnji naše socijalističke zajednice.

Hamdija Omanović

1920/21.

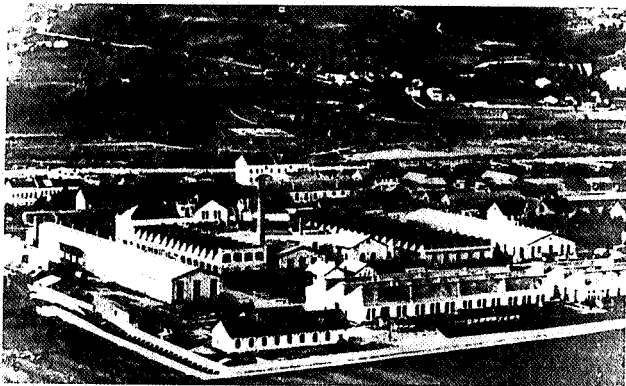
Sarajevo - Marijin dvor početkom XX vijeka

Fudbalska lopta donesena je u Bosnu i Hercegovinu 1903, ali se fudbal u Sarajevu počeo igrati 1908. godine. Naime, te godine grupa đaka sarajevske Gimnazije boravila je u Zagrebu, gdje se upoznala sa pravilima fudbalske igre i zavoljela fudbal. Posmatrali su treninge zagrebačkih đaka, pa su i sami zaigrali. U Sarajevo su se vratili sa loptom i odmah počeli vježbe iz fudbalske vještine na časovima gimnastike na igralištu Realne gimnazije. Iste godine učenici su osnovali svoj Srednjoškolski sportski klub, čiji su osnivači bili Emil Najšul, Feodor Lukač, Stevo Jokanović, Zdravko Jeftanović... Srednjoškolski klub kasnije je dobio ime »Osman«. To je bio prvi organizovani fudbalski klub u gradu na Miljacki.

Prije prvog svjetskog rata bilo je pet klubova u Sarajevu: Srpski ŠK (kasnije Slavija), Hrvatski ŠK (kasnije SAŠK), Muslimanski ŠK (kasnije Sarajevski), Židovski ŠK (kasnije Barkohba) i Radničko športsko društvo Hajduk. »Osman« je ubrzo po osnivanju rasformisan. Poslije završetka prvog svjetskog rata, uz obnavljanje pomenutih, osnivaju se i novi klubovi: Troja, Šparta i Gradjanski.

Fudbal je u začetku u Jugoslaviji, pa i u Sarajevu, bio privilegija intelektualaca, ali ga je ubrzo počela igrati i radnička omladina. Sredinom druge i početkom treće decenije 20. vijeka postao je najjeftinija i najdraža zabava mladih radnika. Mladi radnici Željezničke radionice osnovali su 1912. godine prvi radnički klub u Sarajevu — Hajduk, koji je godinama bio mjesto okupljanja radnika i svojevrsan način borbe protiv nacionalističkih stremjenja ispoljenih prilikom stvaranja i djelovanja Srpskog, Hrvatskog, Muslimanskog i Židovskog kluba.

**OD IDEJE
DO
STVARNOSTI**

Glavna željeznička radionica u vrijeme osnivanja Kluba

Pred kraj 1920. i u prvoj polovini 1921. godine u Sarajevo je stiglo dosta iseljenika iz Rijeke. Među njima je bilo i nekoliko vrsnih fudbalera koji su se priključili Hajduku.

Neki mladi radnici Željezničke radionice još otprije su trenirali u Hajduku, ali nisu bili registrovani. Dolaskom Riječana, za njih je konkurencija bila još jača. Javila se ubrzo ideja, u jesen 1920. godine, o osnivanju još jednog radničkog kluba. Prvi je na tu pomisao došao Dimitrije Dimitrijević, željeznički radnik, najmlađi i najbrži među svojim drugovima, inače veoma spretan u baratanju loptom. Jedne večeri 1920. godine pod lipom ispred Željezničke radionice, saopštio je svoju pomisao Ludvigu Lepleu, strojovodi. Ovome se ideja dopala, vidio je u njoj šansu da svi željeznički radnici koji treniraju igraju i utakmice. Razgovarali su zatim i sa Stjepanom Katalinićem, te sa još nekoliko mladića. Svi su bili oduševljeni idejom, pa su brzo stupili u akciju. Ideju su prihvatili gotovo svi u Željezničkoj radionici i odmah dali prilog u novcu da se kupi lopta.

Lopta je nabavljena, ali je brzo stigla zima, pa je mladićima ostalo da s nestrpljenjem čekaju proljeće. Do tada su vodili beskrajne razgovore o fudbalu, osobito o atraktivnom gostovanju Gracen atletik kluba (Grac-Austrija) u Sarajevu i njegovim ubjedljivim pobjedama nad Srpskim ŠK i Hrvatskim ŠK. Na tim utakmicama se vidjelo koliko mnogo sarajevski igrači zaostaju za evropskim vrijednostima.

U proljeće 1921. godine, dakle, uz prve fudbalske korake mladića iz Željezničke radionice, pojavio se i prvi problem — igralište. Postojala su dva fudbalska igrališta u Sarajevu: SAŠK-ovo u Kovačićima i Skenderija, na kojoj su igrali Hajduk, Slavija i Sarajevski. Vlasnici oba igra-

1921: fudbaleri Željezničara na igralištu «Egzercir» - prije nego što je klub registrovan

lišta svakom drugom klubu uzimali su pozamašnu svotu novca za treniranje i igranje utakmica.

Mladi željeznički radnici nisu imali novca za to pa su odlučili da treniraju na vojnom vježbalištu (današnja Čengić-vila I) zvanom Egzercir. Prvih sunčanih dana 1921. godine počeli su treninzi bez trenera, ali sa velikom željom da se nauči što više prije nego što počnu igrati utakmice. Svaki fudbaler je bio dužan da na trening donese opremu; gaćice, majicu (ili stari džemper), a na noge ko šta ima. Ponajčešće su igrali bosi. Kupiti kopačke mogli su samo bogati, a takvih nije bilo u redovima budućeg radničkog kluba.

Poslije nekoliko mjeseci treniranja na Egzerciru igrane su utakmice sa sličnim »nejavnim« klubovima. To je bio ustaljeni naziv za one koji nisu bili članovi Podsaveza. Igrački kadar već prvih dana rada bio je obogaćen. Iz Hajduka su došli golman Stefan Cicvol, zatim Milovan Adamović, Mitutin Egić, Ivan Dunkl ... igrači koji su u Hajduku bili stalni prvotimci.

Kad su mladići iz Željezničke radionice igrački ojačali, u njima se probudila želja da zaigraju sa najboljim sarajevskim klubovima. I konačno, sredinom jula 1921. godine podnesena je molba da se Željezničar primi za punopravnog člana Podsaveza. Ali tih dana izvršen je atentat na tvorca Obznane Milorada Draškovića i akcija za formiranje radničkog kluba bila je povod da policija provjeri sve članove budućeg kluba. Fudbalski podsavez izdao je potom, 30. jula, saopštenje:

»Željezničarski športski klub Sarajevo može se primiti za člana Podsaveza tek nakon odigravanja dvije utakmice. Prije toga ima nam predložiti svoja klupska pravila odobrena po Zemaljskoj vladi. Upisnina košta K 50. Članarina K 50«. (K 50 znači 50 kruna).

Prvi put se u štampi, dakle, pominje ime Kluba — Željeznički športski klub Sarajevo. To ime dali su radnici Željezničke radionice, članovi Kluba na jednom svom sastanku.

Iako su klupska pravila brzo napravljena i ovjerena »po Zemaljskoj vladi«, uplaćena članarina i sve uredno dostavljeno Podsavezu, trebalo je čekati mjesec i po pa da Podsavez odobri da se odigraju dvije uslovne utakmice i da konačno postanu članovi Podsaveza.

Vjerovatno ništa ne bi bilo od igranja u sezoni 1921/22. godine da Željezničar nije bio uporan i da u vrlo kratkom roku nije uputio nekoliko protesta Podsavezu. Svima je bilo jasno da se odugovlači određivanje termina za odigravanje utakmica jer vlastima nije bilo u interesu da se osnuje i drugi radnički klub. Čak su na sastanku Podsaveza od 8. septembra 1921. godine klubovi podijeljeni u Prvi i Drugi razred, izvršeno je i žrijebanje i određeni termini odigravanja utakmica. U Prvi razred raspoređeni su: ŠK Slavija, SAŠK, Sarajevski ŠK i RŠK Hajduk, a u Drugi razred: ŠK Šparta, ŠK Troja, ŠK Barkohba i ŠK Građanski.

Najzad, 15. septembra 1921. godine, u »Večernjoj pošti«, zvaničnom glasilu Podsaveza na molbu Željezničara piše:

»Sarajevski željezničarski športski klub prima se kao privremeni član Podsaveza. Ako odigra dvije utakmice bez incidenta, biće primljen za definitivnog člana, a u prvenstvene utakmice biće uključen naknadno.«

Da se ne bi ispustila ova minimalna mogućnost, Željezničar je ugovorio dvije utakmice, sa SAŠK-om 17. septembra i sa Sarajevskim ŠK sutradan 18. septembra 1921. godine.

Najava za prvu utakmicu sa SAŠK-om objavljena je u »Večernjoj pošti« 16. septembra i u njoj se kaže:

SAŠK KONTRA ŽELJEZNIČARA

»U subotu 17. o. mj. u 4 sata poslije podne odigraće SAŠK prvu javnu utakmicu nakon svog povratka sa turneje. Interes za ovu utakmicu je osobit pošto ćemo imati priliku da vidimo novih trikova koje je SAŠK na svojoj turneji poprimio. Igra će prema tome biti vrlo zanimljiva. Igra se na Kovačićima. Cijena uobičajena.«

A već odavno u Željezničaru za ovaj meč sve je bilo spremno. Mladići su čekali kao zapete puške. Za igranje zvaničnih utakmica kupljena je kompletna prava sportska oprema. Znatan dio nabavljen je od članarine, a novac je dalo i Udruženje mašinovođa i strojovođa koje je postalo jedan od pokrovitelja Kluba. Pošto u Sarajevu nije bilo prodavnice u kojoj se prodavala sportska oprema, neki članovi su otputovali u Zagreb i oprema je kupljena kod firme »Pavao Kandec«. Dok je Podsavez odugovlačio registraciju Željezničara, sestre i djevojke igrača dotjerivale su opremu. Na majicama su izvezle lokomotivu koja je bila i prvi grb Željezničara.

I došao je taj dan. Subota 17. septembra 1921. godine. Nekoliko sat, prije utakmice svi igrači su se okupili na stadionu. Došlo je i oko 500 navijača, mahom Željezničara i stanovnika Novog Sarajeva i Pofalića. Odlučeno je da ekipa nastupi u sastavu: Cicvol, Tomić, Novak, Kefer, Adamović, Katalinić, Lepić, Siber, Dimitrijević, Krajnc, Cvelfer. U drugom poluvremenu Dunkl je zamijenio Tomića a Egić Novaka. Utakmica je bila neravnomjerna. SAŠK je bio znatno kvalitetnija ekipa i pobijedio je sa 5 : 1. Jedini gol za Željezničar postigao je centarfor Dimitrije Dimitrijević. Razočarani porazom, to veće fudbaleri su se okupili u klupskim prostorijama (sobici koju im je ustupilo Udruženje mašinovođa i strojovođa) i dogovorili se: Protiv Sarajevskog ŠK moramo igrati znatno bolje! I već sutradan igrali su dosta dobro. Poraženi su sa 2 : 1, ali su pružili snažan otpor.

Već od ponedjeljka 19. septembra, Željezničar je postao punopravni član Podsaveza i uvršten je u Drugi razred zajedno sa ŠK Špartom, ŠK Trojom i ŠK Barkohbom. Gradjanski ŠK je odustao od takmičenja jer nije imao novca da plaća stadion.

Popularnost Željezničara od tada raste svakim danom. Već u prvoj, takmičarskoj sezoni Željezničar je imao tridesetak registrovanih fudbalera. S obzirom na to da se za registraciju svakog fudbalera trebalo plaćati, oni mlađi su trenirali, a nisu prijavljeni Podsavezu. Na treninzima na Egzerciru bilo je i po 40 fudbalera. Treninzi su se održavali utorkom i petkom od 16 do 17.30 sati.

1921/22.

NASTUPALI SU:

Šmit Adolf
Cicvol Stefan
Sebalj Josip
Tomić Milan
Novak Vilim
Kefer Rudolf
Adamović Milovan
Katalinić Stjepan
Siber Dragutin
Dimitrijević Dimitrije
Krajnc Ivan
Pavičić Ivan
Cvelfer Franjo
Banović Vojislav
Levi Aron
Grešić Dušan
Dunki Ivan
Kale Ivan
Lepić Ludvig
Egić Milutin

S lijeva: Dimitrije Dimitrijević, Franjo Cvelfer, Ivan Kale, Stjepan Katalinić, Vilim Novak, Milan Tomić, Adolf Šmit, Dragutin Siber, Ivan Pavičić, Milovan Adamović i Vojislav Banović

Od 1919. do 1923. godine u Jugoslaviji su održavana samo lokalna fudbalska prvenstva. Prvo takmičenje za naslov najboljeg u zemlji igrano je 1923. po jednostrukom kup-sistemu. Učestvovali su prvaci Beogradskog, Zagrebačkog, Splitskog, Sarajevskog, Ljubljanskog i Šubotičkog podsaveza. Od 1924. godine igrao je i prvak Osječkog podsaveza. Titulu prvaka osvajala je ekipa koja je pobijedila sve protivnike sa kojima se susrela. Dakle, kao što danas postaje pobjednik Kupa Jugoslavije.

Od 1923. do 1940. godine česte su bile reorganizacije takmičenja za prvenstvo države, pa je to remetilo i natjecanje u podsaveznim ligama.

U Sarajevskom podsavezu, koji je osnovan 1920. godine, prvenstva su održavana u Prvom i Drugom razredu, po dvostrukom bod-sistemu. Prvak Drugog razreda postajao je novi član Prvog razreda, a prvak Prvog razreda (od 1923. godine) igrao je mečeve u takmičenju za prvaka države.

Pravo učešća u prvenstvenim takmičenjima imali su samo klubovi registrovani u podsavezima.

U sezoni 1921/22. u Sarajevskom podsavezu klubovi su bili ovako razvrstani:

Prvi razred: Slavija, ŠASK, Hajduk i Sarajevski
Drugi razred: Troja, Šparta, Barkohba i Željezničar.

DRUGI RAZRED SARAJEVSKOG PODSAVEZA:

Jesenji dio:

Sarajevo:	02.10.21.	Željezničar — Šparta (Sarajevo)	1 : 1
Sarajevo:	09.10.21.	Željezničar — Troja (Sarajevo)	2 : 3
Sarajevo:	01.11.21.	Željezničar — Barkohba (Sarajevo)	0 : 2

Proletni dio:

Sarajevo:	14.05.22.	Željezničar — Troja (Sarajevo)	1 : 3
Sarajevo:	18.06.22.	Željezničar — Šparta (Sarajevo)	1 : 3
Sarajevo:	25.06.22.	Željezničar — Barkohba (Sarajevo)	7 : 0

Konačna tabela prvenstva

1. Troja	6	4	0	2	12 : 7	8
2. Šparta	6	3	2	1	16 : 11	8
3. Barkohba	6	2	1	3	7 : 17	5
4. Željezničar	6	1	1	4	12 : 12	3

Troja je postala novi član Prvog razreda Sarajevske podsavezne lige. Prvi razred niko nije napustio, jer se smatralo da je posljednjeplasirani (Sarajevski) znatno kvalitetnija ekipa od ostalih u Drugom razredu.

Prvu prvenstvenu utakmicu Željezničar je odigrao na igralištu Skenderija, u nedjelju 2. oktobra 1921. godine protiv Šparte. U to vrijeme, zajedno sa Trojom, Šparta je bila kandidat za prvo mjesto i odlazak u Prvi razred Sarajevskog podsaveza. Zbog toga je bilo prvorazredno iznenađenje kada su »mašindžije«, kako je publika zvala Željezničar, osvojile jedan bod (1 : 1). Bio je to uspjeh ravan podvigu. Tada je, dakle, postignut i prvi prvenstveni gol. Već sljedeće nedjelje čekalo ih je novo iskušenje. Meč sa Trojom. Veoma dobra, borbena igra, završila je porazom Željezničara 2 : 3, kao i treći meč sa Barkohbom od 0 : 2. Ipak i ova dva poraza pokazala su da je mlada ekipa postala tvrd orah.

PRVI KORACI

Ohrabren prilično dobrim igrama, Željezničar je zakazao i prvo prijateljsko gostovanje u istoriji Kluba, za nedjelju 16. oktobra 1921. godine, u Zavidovićima. Na put su vozom besplatno krenuli samo najbolji igrači. Bila je to nagrada za njih. Poslije utakmice sa Krivajom (Zavidovići) »Večernja pošta« od 20. oktobra zabilježila je sljedeće:

»Krivaja—Željezničar 2 : 3 (1 : 2)

U nedjelju, 16. o. mj. odigrana je utakmica između Željezničarskog športskog kluba iz Sarajeva i domaće Krivaje, koja je završena pobjedom gostiju od 3 : 2 (2 : 1). Korneri 8 : 1 za goste.«

I dalje najveći problemi bili su finansijske prirode. Na Egzerciru se moglo trenirati ali za odigravanje prvenstvenih utakmica Podsavez je zahtijevao »prava« igrališta, znači u Kovačićima i na Skenderiji, a Željezničar nije imao novca da plaća igralište. Članarine nisu bile dovoljne, pomoć Udruženja mašinovođa i strojovođa i dobrovoljni prilozii željezničara nisu bili toliki da bi se od toga moglo platiti igralište i klubana. I onda je neko došao na ideju: otvoriti plesnu školu. Prostorije koje su dobili od Udruženja mašinovođa i strojovođa bile su pogodno za to. Pošto je za plesni tečaj trebalo kupiti gramofon i ploče, odlučeno je da se počne organizovanjem igranki. Nekoliko fudbalera lijepo je sviralo i pje-

valo, pa je u Klubu sastavljen orkestar, kupljeno je i piće i improvizovan bife i ubrzo su »Željine« igranke postale među najposjećenijim. Igranke su se održavale subotom i nedjeljom, a otvaranjem plesne škole trebali su da se popune ostali dani. Skupljeno je dosta novca na igrankama i već 2. decembra 1921. godine u »Večernjoj pošti« osvanula je vijest:

»PLESNI TEČAJ

Zabava Željezničarskog športskog kluba održaće se sutra, 3. o. mj. u Novom Sarajevu. Plesni tečaj otvara se 5. decembra. Upisnica u prostorijama kluba 4. i 5. decembra od 6 do 8 sati uveče.»

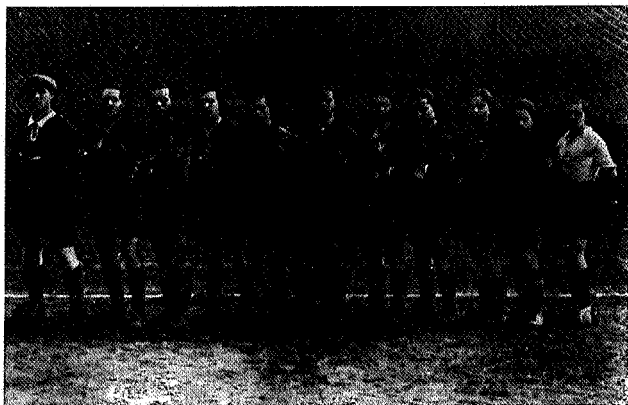
Sada je novca bilo. Ne previše da se razbacuje ali dovoljno da se zakupi termin za treniranje i igranje utakmica i da se kupi još opreme i nekoliko lopti. Skenderija je bila daleko da bi se pješke išlo jer je većina fudbalera bila sa područja Novog Sarajeva i odlučeno je da se sklopi ugovor sa SAŠK-om i da igraju na njegovom terenu. Pred kraj decembra imenovani su i oružari: prvi Ivan Krajnc-Vanek, pa onda Andrija Osolin.

I pored izuzetno dobrih igara, u proljećnom dijelu prvenstva 1921/22. godine u mečevima sa Špartom i Trojom doživljeni su porazi od po 1 : 3. Prvu pobjedu u prvenstvenim susretima Željezničar je zabilježio 25. juna 1922. godine u meču sa ŠK Barkohbom. U to vrijeme Barkohbu je trenirao Silvio Alkalaj, koji je kasnije, 1925. i 1926. godine, profesionalno trenirao Real klub Deportivo Espanjol iz Barcelone, a nešto kasnije i čuvenog golmana Zamoru. Barkohba je bila favorit jer je samo petnaest dana ranije pobijedila vodeći tim (kasnije i prvaka) Troju sa 1 : 0. Bilo je samo pitanje: sa koliko razlike će pobijediti Barkohba.

Ali, dogodilo se ono što niko nije ni u snu predvidio. Željezničar je pobijedio sa 7 : 0. Utakmica je igrana kao predigra Sarajevskom i Hajduku, a okupilo se 500—600 gledalaca koji su gromoglasno navijali za »mašindžije«. To je dalo krila mladcima da izrešetaju mrežu Barkohbe.

Dimitrije Dimitrijević, strijelac prvog gola u istoriji Kluba

S lijeva: Josip Šebalj, Eduard Osim, Dušan Greši, Milovan Adamović, Vilim Novak, Herland Gmaz, Hinko Tegzeš - mladi, Herbert Gmaz, Leonard Fedi, Franjo Cveller i Ivan Krajnc

1922/23.

NASTUPALI SU:

Šebalj Josip
 Tomić Milan
 Novak Vilim
 Kefer Rudolf
 Adamović Milovan
 Katalinić Stjepan
 Dimitrijević Dimitrije
 Krajnc Ivan
 Pavičić Ivan
 Cveller Franjo
 Levi Aron
 Greši Dušan
 Dunkl Ivan
 Krajnc Franjo
 Osim Eduard
 Gmaz Herland
 Tegzeš Hinko, mladi
 Šuh Franjo
 Gmaz Herbert
 Fedi Leonard
 Burić Rudolf
 Potočnik Oto
 Eglič Milutin

TRENERI:

Šmit Adolf
 Šebalj Josip

DRUGI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo: 15.10.22. Željezničar — Šparta (Sarajevo) 0 : 7
 Sarajevo: 28.10.22. Željezničar — Barkohba (Sarajevo) 2 : 1

Proletni dio:

Sarajevo: 30.04.23. Željezničar — Barkohba (Sarajevo) 3 : 0 p. f.
 Sarajevo: 14.04.23. Željezničar — Šparta (Sarajevo) 2 : 3

Konačna tabela prvenstva:

1.	Šparta	4	4	0	0	17	: 3	8
2.	Željezničar	4	2	0	2	7	: 11	4
3.	Barkohba	4	0	0	4	2	: 12	0

Šparta je postala novi član Prvog razreda Sarajevske podsavezne lige, a Troja, koja je napustila Prvi razred, postaje novi član Drugog razreda.

PREMJESTENI STRIJELAC

U svim sarajevskim klubovima postojali su treneri. Poslije završetka prvenstva 1921/22. godine Željezničar se odlučio da za trenera angažuje dotadašnjeg golmana Adolfa Šmita. Treninzi su postali ozbiljniji i složeniji i kod mladih igrača osjećao se napredak. Doduše, »mašindžije« su po kvalitetu bile daleko od najboljih sarajevskih klubova ali je na svakoj utakmici bio primjetan napredak. Visok poraz protiv Šparte (0 : 7) najrječitije je govorio o tome da se mnogo toga još ima naučiti, a pobjeda nad pojačanom Barkohbom (2 : 1) bila je znak da se napredovalo za korak.

Ekipa je bila pojačana sa nekoliko fudbalera među kojima su najpoznatiji bili Franjo Krajnc, Eduard Osim, Ivan Pavičić koji su došli iz Troje i mladi fudbaleri braća Gmaz, Hinko Tegžeš — mlađi, Leonard Fedi, Oto Potočnik...

Ali, velika nezaposlenost prorjeđivala je i redove Željezničara. Znatan broj fudbalera morao je otići u druga mjesta da potraži posao. U proljetnom dijelu prvenstva 1922/23. godine Klub je ostao bez trenera Šmita, pa je treniranje povjerenjeno golmanu Šebalju. Najbolji strijelac i golgeter Dimitrije Dimitrijević kao željeznički radnik dobio je službeni premještaj i mogao je da dođe na utakmice samo ponekad. U proljetnom dijelu odigrana je samo jedna utakmica sa Špartom, koja je poslije veoma zanimljive borbe završena pobjedom Šparte od 3 : 2. Barkohba je zbog slabih rezultata i poraza, odustala i mečeve predala »par-forfe«.

Najteže je bilo pronaći protivnika za odigravanje prijateljskih utakmica. Bogatiji klubovi Slavija i SAŠK dovodili su poznate ekipe iz zemlje i inostranstva, a davanjem i materijalnih sredstava okupili su najbolje fudbalere grada. Iz Željezničara je u SAŠK prešao Siber.

Kako nije imao mogućnosti da plati dolazak klubova na gostovanje, Željezničar je odlučio da sam ide u goste. Tako je 11. avgusta 1922. godine prvi put igrao u Mostaru protiv Jugoslovenskog ŠK i izgubio pod čudnim okolnostima. Naime, kod rezultata 3 : 3, gledaoci su iza gola gađali golmana svaki put kad bi neko pucao na gol. Na kraju meč je završen pobjedom Mostaraca od 6 : 3.

Stoje s lijeva: Hinko Tegzeš - mladi, Rudolf Burić, Franjo Suh, Ivan Krajnc, i Franjo Cveller; čuče: Ivan Pavičić, Stjepan Katalinić i Rudolf Kefer; prvi red: Herbert Gmaz, Josip Šebalj i Leonard Fedi

1923/24.

NASTUPALI SU:

Šebalj Josip
 Tomić Milan
 Novak Vilim
 Kefer Rudolf
 Adamović Milovan
 Katalinić Stjepan
 Dimitrijević Dimitrije
 Krajnc Ivan
 Pavičić Ivan
 Cveller Franjo
 Greši Dušan
 Dunkl Ivan
 Krajnc Franjo
 Osim Eduard
 Gmaz Herland
 Tegzeš Hinko, mladi
 Suh Franjo
 Gmaz Herbert
 Fedi Leonard
 Burić Rudolf
 Potočnik Oto

TRENER:
 Šebalj Josip

DRUGI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo: 03.10.23. Željezničar — Barkohba (Sarajevo) 4 : 0
 Sarajevo: 01.11.23. Željezničar — Troja (Sarajevo) 1 : 1

Proletni dio:

Sarajevo: 03.05.24. Željezničar — Barkohba (Sarajevo) 3 : 0
 Sarajevo: 24.05.24. Željezničar — Troja (Sarajevo) 1 : 2

Konačna tabela prvenstva:

1.	Troja	4	3	1	0	9 : 4	7
2.	Željezničar	4	2	1	1	9 : 3	5
3.	Barkohba	4	0	0	4	2 : 13	0

Troja je postala novi član Prvog razreda Sarajevske podsavezne lige, a Slavija, koja je napustila Prvi razred, postaje novi član Drugog razreda.

PROPUŠTENA SANSa

Mladići s izvezenom lokomotivom na prsima svą su sigurnije baratali loptom. U ekipu su se odlično uklopile novajlije Osim, Šuh, braća Krajnc, Gmaz, Potočnik i Pavičić uz provjerene Šebalja, Fedija, Adamovića, Katallnića. Željezničar je postao tim kojeg su svi protivnici počeli poštovati. S razlogom. Već u prvoj utakmici pokazalo se da je ekipa stasala da se bori za ulazak u Prvi razred. Pobjeđena je obnovljena Barkohba, a Troja je uz dosta sreće osvojila bod. Na kraju jesenjeg dijela prvenstva Željezničar je bio prvi i najveći kandidat da tu poziciju zadrži i u proljeće.

Dobre igre Željezničara nisu prošle nezapaženo. U »Večernjoj pošti« u jesen 1923. godine piše:

»... Željezničari ojačaše povratkom svojih članova iz vojske te pristupom nekoliko bivših članova Troje, počeli su znatno napredovati. Svojom požrtvovanošću postali su tvrd orah za sve naše klubove. Ali, kako izgleda, nekome je taj uspjeh bio trn u oku i već izlaze igrači iz kluba. Pogovara se za braću Krajnc, njihove najbolje igrače da će pristupiti SAŠK-u.«

Jedna od kočnica razvoja fudbala u Sarajevu bio je slab rad Podsaveza, koji je bio potpuno pod uticajem SAŠK-a. Ilustracije radi SAŠK je imao šest predstavnika (a svi ostali klubovi po dva) u Odboru Podsaveza. Zbog toga su Hajduk, Slavija i Željezničar vodili borbu da se ovaj odnos izmijeni. SAŠK je bio finansijski najmoćniji, plaćao je gostovanja stranih timova, a boljim igračima davao je poklone u odjelima, pa i novcu. Zbog toga su igrači iz manjih klubova koji nisu imali novca ni za goli život odlazili u SAŠK. Saškovci su bili bacili oko na nekoliko fudbalera Željezničara — Osima, Adamovića, braću Krajnc, ali nijedan nije želio da predje u njihove redove.

Iako je pobjeđena Barkohba sa 3 : 0, minimalan poraz od Troje u proljetnom dijelu prvenstva značio je da se san o ulasku u Prvi razred neće ostvariti te sezone. Ali, mladi tim nije gubio nadu.

Josip Šebalji, golman

IGRAČI ŽELJEZNIČARA STOJE:

Rudolf Burić, Franjo Cvefler, Herland Gmaz, Hinko Tegzeš - mladi, Herbert Gmaz, Vilim Novak, Rudolf Katalinić, Stjepan Katalinić, Franjo Suh, Oto Potočnik, Leonard Fedi i Milovan Adamović - u civilu (snimak sa protivničkom ekipom)

1924/25.

NASTUPALI SU:

Šebalj Josip
Katalinić Rudolf
Tomić Milan
Novak Vilim
Kefer Rudolf
Adamović Milovan
Katalinić Stjepan
Dimitrijević Dimitrije
Krajnc Ivan
Pavičić Ivan
Cvefler Franjo
Grešič Dušan
Dunki Ivan
Krajnc Franjo
Osím Eduard
Gmaz Herland
Tegzeš Hinko, mladi
Suh Franjo
Gmaz Herbert
Fedi Leonard
Burić Rudolf
Potočnik Oto

TRENER:

Šebalj Josip

DRUGI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo: 11.10.24. Željezničar — Slavija (Sarajevo) 1 : 4
Sarajevo: 25.10.24. Željezničar — Barkohba (Sarajevo) 0 : 3

Proletni dio:

Sarajevo: 14.03.25. Željezničar — Barkohba (Sarajevo) 18 : 0
Sarajevo: 26.03.25. Željezničar — Slavija (Sarajevo) 1 : 0

Konačna tabela prvenstva:

1. Slavija	4	3	0	1	14	: 2	6
2. Željezničar	4	2	0	2	20	: 7	4
3. Barkohba	4	1	0	3	3	: 28	2

Slavija je postala novi član Prvog razreda Sarajevske podsavezne lige, a Šparta, koja je napustila Prvi razred, postala je novi član Drugog razreda.

REKORDNA POBJEDA

Želja za prelaskom u Prvi razred nije mogla biti ostvarena ni u ovoj sezoni, jer prvi put među drugorazrednicima našla se i Slavija i znalo se da će i po kvalitetu a i uz naklonost sudija biti siguran prvak. Opuštena igra Željezničara protiv Barkohbe, koju su do tada redovno pobjeđivali, donijela je ubjedljiv poraz od 0 : 3. Od Slavije su »mašindžije« takođe ubjedljivo izgubile i zasjele na posljednje mjesto.

Taj plasman već provjereni tim nije smio dozvoliti, jer ekipa je duže igrala u sastavu: Šebalj, Šuh, Herland Gmaz, F. Krajnc, Potočnik, Katalinić, J. Krajnc, Osim, Adamović, Herbert Gmaz i Pavičić. Pošto je razočarala igrama u jesenjem dijelu prvenstva, ekipa se izuzetno dobro pripremala za nastavak. Već drugu godinu trener je bio golman Josip Šebalj i treninzi su bili sve naporniji. Ekipa je znatno fizički ojačala i prve proljetne utakmice dočekane su sa željom da fudbaleri potvrde svoju pravu vrijednost. U takvoj atmosferi dočekali su Barkohbu, čiji fudbaleri će se dugo sjećati ovog meča. Razigrane »mašindžije« napunile su im mrežu do vrha. Bila je to rekordna pobjeda 18 : 0. Da je pobjeda plod kvaliteta ekipe, a ne slabosti protivnika, mladići su dokazali i u meču sa Slavijom. Bila je to najbolja utakmica koju je Željezničar odigrao do tada. Cijeli tim igrao je kao sat. Čak ni pristrasni sudija nije mogao pomoći Slaviji. Poslije brzih, borbenih i izuzetno preciznih kombinacija golman Slavije nalazio se na mukama i pobjeda je na kraju pripala Željezničaru 1 : 0. Bio je to ujedno i najveći uspjeh do tada.

»Da utakmicu nije sudio bivši igrač Slavije, Željezničar bi slavio i ubjedljiviju pobjedu« — pisala je »Večernja pošta« 27. marta 1925. godine.

Pobjeda protiv Slavije digla je ugled Željezničara. Svi su htjeli da oprobaju snagu protiv »mašindžija«. SAŠK je ponudio meč i već 14. aprila 1925. godine pred 1000 gledalaca odigrana je utakmica u Kovačićima.

Prvo poluvrijeme završeno je neriješeno, a u nastavku bolje fizički spremna ekipa SAŠK-a slavila je pobjedu od 3 : 0. Sva tri gola pala su u posljednjih dvanaest minuta! Poslije toga slijedi gostovanje u Zavidovićima i izvanredan meč protiv sarajevskog Hajduka. Rezultat je bio neriješen 5 : 5, a navijači su na ramenima iznijeli svoje fudbalere. Bila je to izvanredna sezona. I još bolja uvertira u uspjehe koji predstoje.

Oto Potočnik, igrač

Stoje prvi red s lijeva: Hinko Tegzeš - mladi, Herland Gmaz, Ivan Krajnc, Eduard Osim, Oto Potočnik; drugi red: Franjo Suh, Franjo Krajnc, Ivan Pavičić; treći red: Herbert Gmaz, Josip Šebalj, Leonard Fedi

1925/26.

NASTUPALI SU:

Šebalj Josip
 Katalinić Rudolf
 Kinčić Rudolf
 Tomić Milan
 Adamović Milovan
 Katalinić Stjepan
 Dimitrijević Dimitrije
 Krajnc Ivan
 Pavičić Ivan
 Osvlter Franjo
 Dunkl Ivan
 Krajnc Franjo
 Osim Eduard
 Gmaz Herland
 Tegzeš Hinko, mladi
 Suh Franjo
 Gmaz Herbert
 Fedi Leonard
 Potočnik Oto
 Popović Miloš
 Kaučić Ivan
 Klemens Alojz
 Primorac Jure
 Bradarić Ivan

TRENER:

Šebalj Josip

DRUGI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo: 10.10.25. Željezničar — Barkohba (Sarajevo) 5 : 1
 Sarajevo: 18.10.25. Željezničar — Šparta (Sarajevo) 2 : 1

Proletni dio:

Sarajevo: 07.03.26. Željezničar — Barkohba (Sarajevo) 4 : 0
 Sarajevo: 21.03.26. Željezničar — Šparta (Sarajevo) 7 : 2

Konačna tabela prvenstva:

1.	Željezničar	4	4	0	0	18	:	4	8
2.	Šparta	4	2	0	2	10	:	11	4
3.	Barkohba	4	0	0	4	3	:	16	0

Željezničar je postao novi član Prvog razreda Sarajevske podsavezne lige, a Troja, koja je napustila Prvi razred, postala je novi član Drugog razreda. Sarajevski iz Prvog razreda i Barkohba iz Drugog razreda rasformirali su se 1926. godine. Novoformirana Olimpija (Sarajevo) postala je novi član Drugog razreda.

ULAZAK U PRVI RAZRED

Prvi dio prvenstva u ovoj sezoni pokazao je snagu već iskusnog tima koji tri — četiri sezone igra u gotovo nepromijenjenom sastavu. Ekipa je znatno tehnički napredovala, a nekoliko pojedinaca ubrajalo se među najbolje igrače u gradu. Pokušaj SAŠK-a da privoli Osima i Adamovića da pređu u njihove redove nije uspio, njih dvojica su ostali vjerni svom timu. Jedino iz ekipe odlazi Franjo Krajnc, koji je prešao u Hajduk. Ali, pojavljuje se nekoliko mladića koji su nadoknadili taj odlazak.

Jesenji dio prvenstva pokazao je da su ambicije vezane za ulazak u Prvi razred sasvim realne. U egzibicionim igrama saviđani su Barkohba i Šparta. Željezničar je jesenji dio završio na čelu tabele.

Trener Josip Šebalj počeo je sa treninzima ekipe već u prvim proljetnim danima 1926. godine. Šansu je trebalo iskoristiti. Ulazak u Prvi razred tada je značio ne samo takmičarski uspjeh nego i znatno poboljšanje finansijskih prilika jer je utakmice Hajduka, Slavije i SAŠK-a posmatralo po nekoliko hiljada gledalaca. Temeljite pripreme donijele su očekivani uspjeh. Barkohba je pobijeđena sa četiri gola razlike i za ovaj tim to je bio kraj. U jesen 1926. godine su se i rasformirali. U derbiju, protiv Šparte, pred hiljadu gledalaca Osim, Adamović, Potočnik i drugovi zaigrali su izvanredno i nanijeli joj ubedljiv poraz 7 : 2.

Najčešće u prvom timu te sezone bili su: Šebalj, Herbert i Herland Gmaz, Stjepan Katalinić, Adamović, Potočnik, Popović, Krajnc, Suh, Pavičić, Fedi, Cvelfer, Tegzeš mlađji i Dunkl. Njima pripada zasluga za plasman u Prvi razred.

Iako su sarajevski klubovi i ranije imali rezervne timove, koji su ponekad nastupali, tek od 1926. godine uvodi se liga rezervnih ekipa. Rezerve su igrale predigre prvom timu, tako da su navijači mogli da vide gotovo sve fudbalere svog kluba. I Željezničar se odmah uključio u to takmičenje. Mladi koji su strpljivo vježbali dobili su priliku da se prekalu. Rezerve Željezničara imale su izuzetno dobre rezultate pogotovo protiv Hajduka i SAŠK-a.

Na kraju fudbalske polusezone 1925/26. Željezničar odlazi na do tada najatraktivnije gostovanje — u Dubrovnik. Pripreme za to su bile opsežne. Trebalo je osvjetlati obraz i potvrditi kvalitet sarajevskog fudbala. Igrajući maksimalno borbeno, Željezničar je prvog dana pobijedio Jug sa 2 : 1, a sutradan saviđan je i GOŠK sa 3 : 0. Taj 6. i 7. novembar 1925. godine ostao je mnogim tadašnjim fudbalerima u dugom sjećanju. Vidjeti more, u to vrijeme, bio je pravi doživljaj.

Hinko Tegzeš - mladi, igrač

Igrači Željezničara (u tamnim dresovima)
 stoje prvi red s lijeva: Oto Potočnik i Eduard Osim;
 stoje drugi red: Franjo Suh, Herland Gmaz, Hinko Tegzeš - mlađi, Ivan Pavičić, Stjepan Katalinić i
 Ivan Krajnc;
 sjede: Herbert Gmaz, Josip Šebalj i Leonard Fedi

1926/27.

NASTUPALI SU:

Šebalj Josip
 Kincić Rudolf
 Katalinić Rudolf
 Adamović Milovan
 Katalinić Stjepan
 Dimitrijević Dimitrije
 Pavičić Ivan
 Dunkl Ivan
 Osim Eduard
 Gmaz Herland
 Tegzeš Hinko, mlađi
 Suh Franjo
 Gmaz Herbert
 Fedi Leonard
 Potočnik Oto
 Popović Miloš
 Kaučić Ivan
 Klemens Alojz
 Primorac Jure
 Bradarić Ivan
 Miholjić Dragoljub
 Kočić Rade

TRENER:
 Šebalj Josip

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	17.10.26.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 5
Sarajevo:	02.11.26.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	0 : 4
Sarajevo:	08.11.26.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	1 : 7

Proljetni dio:

Sarajevo:	27.03.27.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 4
Sarajevo:	03.04.27.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	0 : 8
Sarajevo:	08.05.27.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	0 : 5

Konačna tabela prvenstva:

1.	SAŠK	6	4	1	1	19	:	6	9
2.	Slavija	6	3	2	1	19	:	7	8
3.	Hajduk	6	3	1	2	14	:	8	7
4.	Željezničar	6	0	0	6	2	:	33	0

Herbert Gmaz, igrač

SAŠK je 1927. godine (od 5. VI do 10. VII) učestvovao u državnom prvenstvu (prvak je bio Hajduk — Split).

Za sljedeću sezonu ukida se Prvi i Drugi razred, te se uvodi Jedinствена liga koju čine gornja četiri člana Prvog razreda i Olimpija (Sarajevo) i Sparta (Sarajevo) iz Drugog razreda.

ODOLJE- VANJE »MOĆNIMA«

Profesionalizam se sve više uvlačio u jugoslovenski fudbal. Izbila je afera u Subotici. Predstavnici tadašnjeg SAND-a nudili su novac fudbalerima Bačke. Jugoslovenski nogometni savez formirao je poseban Odbor za suzbijanje profesionalizma.

Finansijski moćnije ekipe i u Sarajevu jačaju. Nuđenjem boljeg zaposlenja i materijalnim pomaganjem fudbalera, Slavija i SAŠK okupili su najbolje fudbalere. Takođe, ova dva kluba često su finansirala gostovanja stranih klubova o čemu su sklapali i posebne ugovore. Slavija je proširila stadion i 27. jula 1927. godine izgradila je i tribine sa 1200 mjesta.

Tamburaški orkestar Željezničara,
S lijeva: Augustin Lajsner, Branko Mesić, Aleksander Livajić Šane, Drago Novaković i Stjepan Katalinić

Željezničar je tih godina nekako odolijevao »moćnicima« koji su mu vrbovali igrače. Nekoliko fudbalera ipak je otišlo u druge klubove, ali je Željezničar uvijek uspijevao da iz podmlatka popuni prvu ekipu. Upravo zbog pritiska koji je SAŠK vršio na fudbalere Željezničara da pređu u SAŠK-ove redove, između ova dva tima razvilo se rivalstvo koje će rezultirati i velikom borbenošću i oštrinom na terenu. Iako je SAŠK bio kvalitetnija ekipa, ne rijetko su poraženi napuštali teren, a posebna »mušterija« bila je druga ekipa SAŠK-a rezervama Željezničara.

Prva sezona u Prvom razredu Sarajevskog podsaveza nije donijela rezultatski uspjeh. Svih šest mečeva Željezničar je izgubio. Pokazalo se da u napadu nema pravog strijelca pošto je Ivan Krajnc—Vanek prešao u RŠK Hajduk.

Rudolf Kinčić - standardni prvotimac Željezničara, po oceni mnogih jedan od najboljih golmana u gradu između dva rata

1927/28.

NASTUPALI SU:

Kinčić Rudolf
Adamović Milovan
Katalinić Stjepan
Osim Eduard
Gmaz Herland
Tegžeš Hinko, mlađi
Šuh Franjo
Gmaz Herbert
Potočnik Oto
Popović Miloš
Kaučić Ivan
Klemens Alojz
Primorac Jure
Bradarić Ivan
Miholjčić Dragoljub
Kočić Rade
Rosik Rudolf
Saračević Muharem
Krtolica Ljubo
Kinčić Karlo
Krajnc Alojz
Lasić Mijo
Babić Blagoje

TRENER:
Sebalj Josip

S lijeva: Rudolf Kinčić, Jure Primorac, Herland Gmaz, Muharem Saračević, Milovan Adamović, Ivan Bradarić, Ivan Kaučić, Karlo Kinčić, Alojz Krajnc, Mijo Lasić, Rudolf Rosik i Ljubo Krtolica

SARAJEVSKA PODSAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	08.09.27.	Željezničar — Olimpija (Sarajevo)	3 : 0 p. f.
Sarajevo:	29.09.27.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	0 : 4
Sarajevo:	05.10.27.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 4
Sarajevo:	12.10.27.	Željezničar — Šparta (Sarajevo)	2 : 1
Sarajevo:	19.10.27.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	3 : 5

Proljetni dio:

Sarajevo:	30.01.28.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	2 : 3
Sarajevo:	19.03.28.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	0 : 6
Sarajevo:	29.03.28.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 2
Sarajevo:	17.04.28.	Željezničar — Olimpija (Sarajevo)	5 : 1
Sarajevo:	21.04.28.	Željezničar — Šparta (Sarajevo)	3 : 0 p. f.

Konačna tabela prvenstva

1.	SAŠK	10	8	0	2	48 : 9	16
2.	Slavija	10	7	2	1	39 : 8	16
3.	Hajduk	10	7	1	2	35 : 11	15
4.	Željezničar	10	4	0	6	19 : 26	8
5.	Olimpija	10	2	0	8	8 : 58	4
6.	Šparta	10	0	1	9	3 : 40	1

Herland Gmaz, igrač

SAŠK je 1928. godine (od 8. VI do 6. IX) učestvovao u državnom prvenstvu (prvak je bio Građanski-Zagreb). Novi članovi Sarajevske podsavezne lige su postali novoformirani Osman (Sarajevo) i Borac (Sarajevo). Šparta je u toku takmičenja odustala i rasformirala se.

U ovim godinama sarajevski fudbal borio se s mnogim problemima. Postojao je veliki broj »nejavnih klubova« koji su igrali »svoje« prvenstvo, jer nisu imali novca da se učlane u Podsavez. U ovoj sezoni ukinuta su oba razreda zbog malog broja klubova u njima i formirana je Jedinstvena liga Sarajevskog podsaveza u kojoj je bio i Željezničar.

Dva meča i pored poraza doprinijela su da se podigne ugled Željezničara u gradu. U jesenjem dijelu odigran je furiozan meč protiv Slavije. Bila je to utakmica puna obrta, neočekivanog vodstva »mašindžija« i na kraju pobjeda Slavije od 5 : 3. Ponovo je odlučila kondicija. Pobjedonosni golovi pali su u posljednjim minutama meča.

Slična situacija bila je i u prvom susretu nastavka prvenstva. SAŠK je pobijedio sa 3 : 2, a evo šta o tome meču piše tadašnja štampa:

»... Vrlo mali broj je onih koji su se mogli nadati ovakvom ishodu i ovakvoj otpornosti Željezničara, protiv SAŠK-a. Pojedinci Željezničara oduševili su vanrednom sposobnošću. Vratar Kinčić činio je u pravom smislu riječi čuda i prisilio par puta gledaoce na jednodušan aplauz. Sudija je bio slab i naginjao je za SAŠK, pogotovo dosudivši neopravdan penal iz kojeg je pao gol.« U ovom meču nastupili su: Kinčić, Gmaz, Osim, Šuh, Kaučić, Primorac, Miholčić, Katalinić, Adamović, Klemens, Potočnik.

Na kraju Željezničar je zauzeo četvrto mjesto, pobijedivši slabije protivnike, novajlije Špartu i Olimpiju, a od iskusnih SAŠK-a, Slavije i Hajduka pretrpio je šest poraza. Ipak, ova sezona se može okarakterisati kao izuzetno uspješna jer je ekipa u gotovo svim mečevima igrala solidno.

NOVAJLIJE PLAČAJU CEH

1927/28.

NASTUPALI SU:

Kinčić Rudolf
Adamović Milovan
Katalinić Stjepan
Osim Eduard
Gmaz Herland
Tegžež Hinko, mladi
Šuh Franjo
Gmaz Herbert
Potočnik Oto
Popović Miloš
Primorac Jure
Bradarić Ivan
Miholjić Dragoljub
Kočić Rade
Rosik Rudolf
Saračević Muharem
Krtolica Ljubo
Kinčić Karlo
Lasić Mijo
Ivezić Nikola
Kriš Vilko
Kaltbruner Vilim
Vidaković Zdravko
Škundić Jovo
Perija Ivan
Tomašević Dragutin
Babić Blagoje

TRENER:
Sebalj Josip

S lijeva: Stjepan Katalinić, Milovan Adamović, Rade Kočić, Ljubo Krtolica, Dragoljub Miholjić, Rudolf Kinčić, Ivan Kaučić, Hinko Tegžež - mladi, Jure Primorac, Franjo Šuh i Alojz Klemens

SARAJEVSKA PODSAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	23.10.28.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	2 : 3
Sarajevo:	28.10.28.	Željezničar — Olimpija (Sarajevo)	3 : 0 p. f.
Sarajevo:	1.11.28.	Željezničar — Borac (Sarajevo)	11 : 1
Sarajevo:	09.12.28.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	2 : 8
Sarajevo:	23.12.28.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 5
Sarajevo:	30.12.28.	Željezničar — Osman (Sarajevo)	3 : 0

Proletni dio:

Sarajevo:	24.03.29.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	0 : 4
Sarajevo:	14.04.29.	Željezničar — Osman (Sarajevo)	14 : 0
Sarajevo:	28.04.29.	Željezničar — Borac (Sarajevo)	3 : 0 p. f.
Sarajevo:	26.05.29.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 3
Sarajevo:	30.05.29.	Željezničar — Olimpija (Sarajevo)	3 : 0 p. f.
Sarajevo:	02.06.29.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	1 : 1

Konačna tabela prvenstva

1.	Slavija	12	11	1	0	76	:	3	23
2.	Hajduk	12	10	1	1	55	:	6	21
3.	SAŠK	12	7	1	4	34	:	18	15
4.	Željezničar	12	6	1	5	43	:	25	13
5.	Osman	12	3	0	9	12	:	60	6
6.	Borac	12	2	2	8	12	:	63	6
7.	Olimpija	12	0	0	12	0	:	57	0

Slavija je 1929. godine (od 16. VI do 20. X) učestvovala u državnom prvenstvu. Nije prošla kroz eliminatorske utakmice za finalno takmičenje. (Prvak je bio Hajduk-Split).

Visoke pobjede i odustajanje klubova uslovlili su ponovnu podjelu Sarajevske podsavezne lige na Prvi i Drugi razred.

Sve u radu Podsaveza bilo je podređeno SAŠK-u. Već je rečeno da je imao veći broj predstavnika u Odboru što mu je omogućavalo da izglasa svaku odluku koja je u interesu njihovog kluba. To se pogotovo odnosilo na prelazak fudbalera. Ukoliko je saškovac želio da pređe u drugi klub, najčešće ne bi dobijao dozvolu, a svakog drugog fudbalera koji bi dolazio u SAŠK registrovali bi i bez davanja dozvole. To se dogodilo sa Klemensom i Kaučićem, koji su bili među najboljim fudbalerima... Ovo je »prelilo čašu« i Hajduk i Željezničar su tražili da se smijeni tadašnja uprava Podsaveza. Ali, umjesto toga moćni Podsavez je jednostavno 19. avgusta 1928. godine isključio iz svojih redova oba radnička kluba. Ujedno, zabranjeno je i svim članovima Podsaveza da igraju prijateljske utakmice sa ovim klubovima.

Na sreću, za ovaj slučaj se zainteresovao i tadašnji Jugoslovenski nogometni savez, jer su se Hajduk i Željezničar žalili. Jugoslovenski nogometni savez je odlučio da uvaži žalbe ova dva kluba i da ih ponovo vrati u Podsavez, a ujedno je i rasformirao tadašnju upravu Podsaveza. Sa novom upravom počinje i nova faza u radu Podsaveza kad su svi klubovi postali ravnopravni.

Fudbaleri Željezničara u ovoj sezoni imali su prijatan izlet u Tuzlu, gdje su i pored poraza od 3 : 4 protiv Ugra (Tuzla) prikazali veoma dobar fudbal.

U prvenstvu pored starosjedilaca i Olimpije učestvovala su dva nova kluba: Osman i Borac, koji je nastao od bivšeg Građanskog. Bili su to klubovi koji nisu po kvalitetu mogli da se ravnopravno nose sa najboljom sarajevskom »četvorkom« i visoke pobjede ponovo su podgrijale ideju da se klubovi dijele u Prvi i Drugi razred. Međutim, Osman se ubrzo rasformirao, a jedan od uzroka su i visoki porazi u prvenstvenim utakmicama. Podjela je ponovo učinila prvenstvo ravnopravnijim i interesantnijim. Veoma dobre igre Željezničar je pružio protiv Borca (11 : 1), Osmana (14 : 0) i SAŠK-a (1 : 1).

ISKLUČENJE IZ PODSAVEZA

1929/30.

NASTUPALI SU:

Kinčić Rudolf
Lončar Nikola
Adamović Milovan
Katalinić Stjepan
Gmaz Herland
Tegzeš Hinko, mlađi
Šuh Franjo
Gmaz Herbert
Potočnik Oto
Popović Miloš
Primorac Jure
Bradarić Ivan
Miholjić Dragoljub
Kočić Rade
Rosik Rudolf
Saračević Muharem
Krtolica Ljubo
Kinčić Karlo
Lasić Mijo
Ivezić Nikola
Kriš Vilko
Kaltbruner Villm
Vidaković Zdravko
Škundrić Jovo
Perija Ivan
Tomašević Dragutin
Vuković Sreten
Babić Blagoje

TRENER:
Sebalj Josip

Igrači Željezničara u gornjem redu, prugasti dresovi, sjede: Ivan Bradarić, Zdravko Vidaković, Herland Gmaz, Rudolf Rosik, Mijo Lasić, Stjepan Katalinić, Ivan Perija, Dragoljub Miholjić, Karlo Kinčić, Muharem Saračević i Rudolf Kinčić - prvi red u tamnoj kapi, sjedi

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	29.09.29.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	1 : 0
Sarajevo:	27.10.29.	Željezničar — SASK (Sarajevo)	1 : 2
Sarajevo:	17.11.29.	Željezničar — Borac (Sarajevo)	3 : 1
Sarajevo:	24.11.29.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 2

Proljetni dio:

Sarajevo:	13.03.30.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	0 : 7
Sarajevo:	27.03.30.	Željezničar — SASK (Sarajevo)	2 : 5
Sarajevo:	11.04.30.	Željezničar — Borac (Sarajevo)	1 : 2
Sarajevo:	18.05.30.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	3 : 2

Konačna tabela prvenstva

1.	Slavija	8	7	0	1	48	: 4	14
2.	SASK	8	5	0	3	17	: 14	10
3.	Hajduk	8	4	0	4	16	: 19	8
4.	Željezničar	8	3	0	5	12	: 21	6
5.	Borac	8	1	0	7	6	: 41	2

Slavija i SAŠK, osvajači prvog i drugog mjesta 1930. godine, od 6. IX do 6. XII učestvuju na državnom prvenstvu.

SAŠK je prebrodio eliminatorne utakmice. Prvak je bio BSK (Beograd). Prvi razred Sarajevske podsavezne lige napustio je Borac (Sarajevo), a Sloga (Sarajevo), prvak Drugog razreda, postala je novi član Prvog razreda.

Ako se uspijevalo sa SAŠK-om i Hajdukom da se kako-tako izlazi nakraj, u mečevima sa Slavijom po pravilu Željezničar je doživljavao poraze. Jedina pobjeda izvojevana je u sezoni 1924/25. Malo ko je očekivao da će se odnos snaga promijeniti u ovoj sezoni. Slavija je bila pojačana i najveći favorit za prvo mjesto, što je kasnije i dokazala. Ali, u prvoj jesenjoj utakmici doživjeli su neočekivani poraz. Bila je to jedna od najboljih utakmica Željezničara. Golman Kincić je branio fenomenalno, odbranio je čak dva jedanaesterca i na kraju Željezničar je pobijedio sa 1 : 0. Ova pobjeda odjeknula je kao prvorazredno iznenađenje. Sljedeći meč bio je protiv SAŠK-a. Već u početku susreta Željezničar je poveo sa 1 : 0. Ali, u drugom poluvremenu primljena su dva gola. Željezničar je i porazom dokazao da se može ravnopravno nositi sa najboljim ekipama. U susretu sa Borcem, Željezničar je prikazao kvalitetnu igru i obezbijedio sigurnu pobjedu od 3 : 1. Najneprijatniji poraz je bio od Hajduka. Ekipe je igrala slabo, samouvjereno i na kraju izgubila sa 1 : 2.

Proljetni dio prvenstva završen je ispod očekivanja. Tri poraza i pobjeda nad Hajdukom. Slabo za ekipu koja je u jesenjem dijelu pokazala tako mnogo.

Nekoliko prijateljskih utakmica i kratkih izleta u Travnik i Visoko kao da su bili uvertira za glavni događaj godine — Željezničarski kup, nezvanično prvenstvo države željezničarskih timova. Željezničar je bio domaćin i na Slavijinom igralištu zakupio je teren. I na ranijim prvenstvima Željezničar je bio među najboljim, ali najveći favoriti bili su Beograđani i Subotičani. Već prvog dana, golom Adamovića, pobijeden je BŽŠK (Beograd) sa 1 : 0, dok je ŠKŽ Hermes (Ljubljana) savladao ZAŠK (Osijek) sa 5 : 0, ŽKŠ (Maribor) sarajevsku Slogu sa 1 : 0, a ŽAK (Subotica) nakon žrijebanja eliminisao je ŽKŽ (Zagreb). U polufinalu Željezničar je nadigrao Hermes i pobijedio ga 4 : 2, a subotički ŽAK Mariborčane sa 2 : 1. U finalu Željezničar je zaigrao izvanredno i slavio pobjedu od 2 : 1 protiv subotičkog ŽAK-a. Željezničarski kup bio je najvredniji trofej koji je do tada osvojen.

U ovoj izuzetno važnoj godini izabran je novi odbor Kluba sa predsjednikom inž. Ljubom Gospodnetićem na čelu. Jedan od prvih zadataka bio je izgradnja igrališta što će se uskoro i ostvariti.

OSVOJEN ŽELJEZNI- ČARSKI KUP

1930/31.

NASTUPALI SU:

Kinčić Rudolf
 Lončar Nikola
 Adamović Milovan
 Katalinić Stjepan
 Gmaz Herland
 Suh Franjo
 Gmaz Herbert
 Eradarić Ivan
 Miholjčić Dragoljub
 Rosik Rudolf
 Sarašević Muharem
 Krtoilca Ljubo
 Kinčić Karlo
 Lasić Mijo
 Ivezić Nikola
 Kriš Vilko
 Kaltbruner Vilim
 Vidaković Zdravko
 Skundrić Jovo
 Perlja Ivan
 Tomašević Dragutin
 Vuković Streten
 Zarić Uroš
 Hajdarević Husein
 Babić Blagoje

TRENER:

Šebalj Josip

Prvi red - stoje s lijeva: Rudolf Rosik, Jovo Skundrić, Stjepan Katalinić, Vilim Kaltbruner, Dragoljub Miholjčić, Ivan Perlja i Josip Šebalj;
 drugi red - čuče: Herland Gmaz, Milovan Adamović i Karlo Kinčić;
 treći red: Franjo Suh, Rudolf Kinčić i Dragutin Tomašević

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	22.10.30.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	2 : 4
Sarajevo:	09.11.30.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 1

Proletni dio:

Sarajevo:	15.03.31.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	0 : 4
Sarajevo:	25.04.31.	Željezničar — Virtus (Sjetlina)	2 : 1
Sarajevo:	31.05.31.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	2 : 0
Sjetlina:	10.06.31.	Željezničar — Virtus (Sjetlina)	1 : 1

Konačna tabela prvenstva

1.	Sloga	6	5	1	0	22	:	6	11
2.	Željezničar	6	2	2	2	8	:	11	6
3.	Virtus	6	1	2	3	9	:	15	4
4.	Hajduk	6	0	3	3	4	:	11	3

U Ligi je počelo takmičenje sa Slavijom i SAŠK-om. 12. 4. 1931. godine oba kluba odustaju od daljeg takmičenja zbog učešća u novoformiranoj Nacionalnoj (saveznoj) ligi. Svi dotadašnji rezultati sa Slavijom i SAŠK-om su poništeni.

Poslije izlaska Slavije i SASK-a iz Prvog razreda donesena je odluka da se takmiči Virtus iz Sjetline, koji je svoje utakmice za jesenji dio odigrao odmah po dolasku u aprilu 1931. godine. Prvi razred je napustio Hajduk, a novi član Prvog razreda postao je Hrasničar (Sarajevo), prvak Drugog razreda.

Prvenstvo u ovoj sezoni pokazalo je veliki nesklad u saradnji između Jugoslovenskog nogometnog saveza u Zagrebu i podsaveza u Sarajevu, Beogradu i Splitu. U Sarajevu je jesenji dio prvenstva počeo sa pet ekipa da bi poslije jesenjeg dijela istupila Slavija (izborila mjesto u Nacionalnoj ligi), a nešto kasnije i SASK. U ligi su ostali samo Hajduk, Sloga i Željezničar. Zbog toga je u takmičenje uključen i Virtus iz Sjetline, kao prvak provincije, koji je na proljeće igrao dvokružno.

U opštoj neorganizovanosti počeo je da opada interes za lokalno prvenstvo. Slavija i SASK igrali su sa najboljim ekipama iz zemlje i na njihovim utakmicama okupljalo se po četiri-pet hiljada gledalaca. Na žalost, na mečevima lokalnog prvenstva skupljalo se svega dvije-tri stotine navijača, što se veoma negativno odražavalo na klupsku kasu. Doduše, Željezničar je imao nešto više navijača od ostalih timova jer su željezničari i gotovo cijelo stanovništvo Novog Sarajeva i Pofalica bili vjerni navijači »mašindžija« ali ipak mali broj gledalaca bio je znak da se nešto mora mijenjati.

Ovo prvenstvo Željezničar je odigrao u promjenljivoj formi. Drugo mjesto (sa dvije pobjede i isto toliko remija i poraza) nije bilo pravi odraz vrijednosti ekipe.

U ovom periodu veliku akciju Klub je vodio za izgradnju igrališta. Na godišnjoj skupštini ocijenjeno je da radovi napreduju dobro i da bi, ukoliko ne bude materijalnih problema, igralište trebalo da bude gotovo već naredne sezone.

U 1931. godini, 28. juna, prvi put počinje i prvenstvo podmladaka Sarajeva. Željezničar je ranije imao pripremljenu ekipu i uključio se odmah u takmičenje. Prvi meč odigran je protiv SASK-a i završen neriješeno 2 : 2!

JUNIORI MEĐU NAJBOLJIM

ZAPISANO

Zapisnici sa sjednica uprave Kluba iz perioda prije drugog svjetskog rata svojevrsni su dio istorije Kluba. Tada je, kao i u godini 1931, kada smo slavili 60. godišnjicu postojao program proslave. Evo nekih zanimljivih dijelova iz zapisnika sa sjednica uprave u toj prvoj jubilarnoj godini.

»... Nadalje imade se imati u vidu da će se za proslavu napraviti otkupne značke od din. 5 i 10 kao i svečanu sjednicu na dan proslave održati, te tom prilikom članovima koji su od osnutka pa do danas još članovi dati diplome ...«

(12. 5. 1931)

»... Zatim se prelazi na program utakmica prilikom 10 godišnjice te se zaključuje da se utakmice igraju po cup-sistemu tj. 2x30' a finale 2x40' te pobjedniku darovati pehar, zatim svakom sudjelujućem klubu darovati zastava u klubskoj boji ...«

(21. 7. 1931)

1931/32.

NASTUPALI SU:

Kinčić Rudolf
Lončar Nikola
Katalinić Stjepan
Adamović Milovan
Šuh Franjo
Gmaz Herbert
Gmaz Herland
Bradarić Ivan
Miholjčić Dragoljub
Rosik Rudolf
Saračević Muharem
Krtolica Ljubo
Kinčić Karlo
Lasić Mijo
Kaltbruner Vilim
Vidaković Zdravko
Škundrić Jovo
Perija Ivan
Tomašević Dragutin
Vuković Sreten
Zarić Uroš
Hajdarević Husejin
Makon Eduard
Sulhof Zvonimir
Krička Rudolf

*Stoje s lijeva: Mijo Lasić, Ivan Bradarić, Herland Gmaz, Stjepan Katalinić, Dragoljub Miholjčić, Karlo Kinčić, Rudolf Rosik i Ivan Perija;
čuče: Zdravko Vidaković, Rudolf Kinčić i Muharem Saračević*

TRENER:
Sebalj Josip

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	22.11.31.	Željezničar — Virtus (Sjetlina)	2 : 1
Sarajevo:	06.12.31.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	2 : 2
Sarajevo:	20.12.31.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	4 : 1
Sarajevo:	27.12.31.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	1 : 5
Sarajevo:	02.02.32.	Željezničar — SASK (Sarajevo)	0 : 0

Proletni dio:

Sarajevo:	28.02.32.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	3 : 1
Sarajevo:	28.03.32.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	2 : 0
Sarajevo:	09.04.32.	Željezničar — SASK (Sarajevo)	1 : 2
Sarajevo:	17.04.32.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	0 : 3
Sarajevo:	23.04.32.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 1
Sarajevo:	28.04.32.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 1

Konačna tabela prvenstva

1.	Slavija	10	9	0	1	39	: 4	18
2.	SASK	10	5	3	2	21	: 16	13
3.	Hajduk	10	3	5	2	20	: 12	1
4.	Željezničar	10	3	4	3	15	: 16	10
5.	Sloga	10	2	1	7	12	: 21	5
6.	Hrasničar	10	1	1	8	8	: 46	3

SAŠK je igrao u nacionalnoj ligi pa je svoje utakmice za jesenji dio odigrao u rano proljeće. Virtus u proljeće 1931. godine odustaje od daljnjeg takmičenja, pa se rezultati svih utakmica odigranih sa njim brišu. Umjesto Virtusa ulazi Hajduk, koji je morao odigrati u proljeće i utakmice jesenjeg dijela.

Slavija odlazi na odigravanje eliminatorskih utakmica za finale državnog prvenstva.

Prvak države za 1932. godinu je Konkordija (Zagreb).

Prvi razred napušta Hrasničar, a novi član Prvog razreda postaje Jedinstvo (ranije Sarajevski Športski klub), prvak Drugog razreda.

I prvenstvo Prvog razreda u ovoj takmičarskoj sezoni u Sarajevskom podsavezu odigrano je u stilu »kako ko želi«. Prvo je počelo bez SAŠK-a, koji je igrao u Nacionalnoj ligi i bez Hajduka, koji je igrao u Drugom razredu. »Jesen« je odigrana, istina, mirno i činilo se da neće biti većih problema ni u proljeće. Ali, SAŠK je rano otpao u nacionalnom prvenstvu i postavljalo se pitanje: ukoliko ne bude igrao u lokalnom prvenstvu, kako će moći igrati u nacionalnom iduće godine. Pronađeno je kompromisno rješenje: neka se naknadno uključi i u proljeće odigra sve utakmice. Ni to ne bi bilo strašno da se Virtus nije rasformirao i na njegovo mjesto uskočio Hajduk kao prvak Drugog razreda. Tako je Hajduk u jednoj sezoni igrao i u Prvom i u Drugom razredu.

Pet mečeva u jesenjem dijelu prvenstva (dvije pobjede, dva remija i jedan poraz) doveli su Željezničar na drugu poziciju, odmah iza Slavije. Pobjeda nad Virtusom je »brisana« poslije njegovog istupanja ali još su ostali dobri izgledi da se Željezničar visoko plasira. U februaru je igran meč sa SAŠK-om. Vrijeme je bilo nepogodno za igranje, snijeg, dubok, i nijedna ekipa nije mogla mnogo da pokaže. Meč je završen bez golova, što je nesumnjivo bio uspjeh Željezničara. Dvije pobjede nad Slogom i Hrasničarom, zatim porazi protiv SAŠK-a i Slavije, neriješene igre sa Hajdukom i četvrto mjesto na kraju. Uz tri pobjede i isto toliko poraza sa četiri remija to je bio uspjeh, ali je ostao utisak da se moglo više postići.

U Klubu se najviše razmišljalo o završetku igrališta. Dobrovoljne radne akcije igrača i svih članova preko ljeta doprinijele su da se radovi privedu kraju. Na jesen se očekivalo otvaranje igrališta.

USPJEŠNA JESEN

»... Odobraje se din. 300-400 za kupnju đara za pobjednika ... a na daru imade se ugravirati 10 godišnjica ŠK Željezničar, Sarajevo 2. 8. 1931 ...«

(21. 7. 1931)

»... Finale RŠK Hajduk-Željezničar 0:2 za Hajduk, te je g. predsjednik predao pehar RŠK Hajduku kao pobjedniku turnira ...«

(4. 8. 1931)

»... Čita se dopis Gradskog Načelstva, koji javljaju da su našu molbu za oprost poreza prigodom 10 god. uvažili, te pozivaju da svotu od din. 230,50 podignemo ...«

(22. 9. 1931)

»... Dopis br. 246 Oblasnog i Mjesnog Odbora Crvenog krsta koji moli pripomoć od din. 100 za postradale od suše. Prima se na znanje, te se odobraje din. 100 za postradale od suše ...«

(20. 10. 1931)

1932/33.

NASTUPALI SU:

Kinčić Rudolf
Lončar Nikola
Adamović Milovan
Gmaz Herland
Katalinić Stjepan
Šuh Franjo
Gmaz Herbert
Bradarić Ivan
Miholjčić Dragoljub
Rosik Rudolf
Saračević Muharem
Kinčić Karlo
Lasić Mijo
Vidaković Zdravko
Ofak Rudolf
Škundrić Jovo
Perija Ivan
Tomašević Dragutin
Vuković Sreten
Hajdarević Husein
Makon Eduard
Burić Ferdo
Dursum Mitar
Savić Miroslav
Petković Vojislav
Lajsner Matija
Šulhof Zvonimir
Krička Rudolf
Pavlović Spaso
Krujić Desimir
Martinović Radoslav
Bunjevac Drago

TRENER:
Šebalj Josip

*Stoje: Rudolf Kinčić, Rudolf Ofak (u kapi), Dragoljub Miholjčić, Milovan Adamović, Ivan Bradarić, Herbert Gmaz, Mitar Dursum, Herland Gmaz, Karlo Kinčić i Josip Šebalj (u odijelu);
čuče: Desimir Krujić, Zdravko Vidaković i Matija Lajsner*

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	18.09.32.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 1
Sarajevo:	20.11.32.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	0 : 4
Sarajevo:	04.12.32.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	1 : 5
Sarajevo:	24.12.32.	Željezničar — Jedinstvo (Sarajevo)	0 : 3

Proljetni dio:

Sarajevo:	19.03.33.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	1 : 6
Sarajevo:	14.05.33.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	0 : 2
Sarajevo:	25.05.33.	Željezničar — Jedinstvo (Sarajevo)	5 : 0
Sarajevo:	06.08.33.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	2 : 3

Konačna tabela prvenstva

1.	SAŠK	8	8	0	0	39	: 5	16
2.	Sloga	8	5	0	3	22	: 19	10
3.	Hajduk	8	5	0	3	17	: 11	10
4.	Željezničar	8	1	0	7	9	: 24	2
5.	Jedinstvo	8	1	0	7	4	: 42	2

SAŠK odlazi na odigravanje eliminatorskih utakmica za Nacionalnu ligu. Prvi razred napušta Jedinstvo, a novi član Prvog razreda je postao Igran (Ilić). Slavija kao predstavnik Sarajevskog podsaveza, a prema odluci Skupštine JNS, igra u novoformiranoj Nacionalnoj ligi od 11 članova za državno prvenstvo po bod sistemu (od 5. III do 10. XII 1933). Prvak države za 1933. godinu je BSK (Beograd).

Za otvaranje igrališta već je sve bilo spremno još krajem septembra. Ali, u Klubu su željeli da naprave detaljne pripreme i da prirede svečanost koju će svi dugo pamtiti. Na sastanku odbora Kluba odlučeno je da se organizuju dva turnira: prvi u kome bi učestvovali niže razredni klubovi i drugi, na kojem bi nastupile najbolje ekipe grada.

Za taj svečan čin, otvaranje igrališta, izabran je 23. oktobar 1932. godine. Ujutro u 9 sati okupilo se oko hiljadu gledalaca da prisustvuje utakmicama turnira drugorazrednih ekipa. Sastali su se Makabi i JOŠK (Jugoslovenski omladinski športski klub). Pobjedio je Makabi sa 1 : 0, a u drugom susretu Behar je pobjedio Đerzeleza takođe sa 1 : 0. Za finale plasirali su se Behar i Makabi.

Ali, glavne utakmice su se igrale u poslijepodnevnom satima. Pošto SAŠK i Slavija nisu došli, nastupile su samo tri ekipe na glavnom turniru: Sloga, Hajduk i Željezničar, tri radnička kluba. Žrijebanjem je odlučeno da se Hajduk direktno plasira u finale a drugog finalistu odlučio je meč između Željezničara i Sloge. Iako je Željezničar igrao bolje, pobjedila je Sloga sa 2 : 0, postigavši golove iz brzih kontranapada.

Stoje s lijeva: Dragoljub Mihojčić (treći), Mijo Lasić (peti), Herland Gmaz (šesti), Mitar Dursum (osmi), Dragutin Tomašević (deseti), Karlo Kinčić (trinaesti), Josip Sebalj (petnaesti) - u odijelu - trener i voda puta; čuče: Rudolf Oljak (drugi), Rudolf Kinčić (četvrti), Radoslav Martinović (peti), Ferdo Burić (šesti) i Drago Bunjevac (deveti)

NOVO IGRALIŠTE

Slijeva: Mitar Dursum, Zdravko Vidaković i Mato Lajsner

I u finalu, ohrabreni pobjedom nad Željezničarom, slogaši su zaigrali srčano i pobijedili Hajduk sa 1 : 0. Ovom finalu prethodilo je finale drugorazrednih ekipa Behara i Makabija. Behar je pobijedio sa 1 : 0. Pobjednicima je pehare uručio predsjednik Željezničara inž. Ljubo Gospodnetić.

Fudbaleri Željezničara nikada poraze nisu shvatili tragično. Kao dobri domaćini svojim gostima priredili su zakusku i veselje, a atmosferu je »podgrijavao« vlastiti tamburaški orkestar.

Uz veselje oko novog igrališta malo je nedostajalo da Klub ispadne iz Lige. Sedam poraza uz samo jednu pobjedu protiv Jedinstva, doveli su ekipu na ivicu ponora. Na sreću, iako sa istim brojem bodova, zahvaljujući boljoj gol-razlici od Jedinstva, Željezničar je ostao u Prvom razredu.

U proljeće 1933. godine (20. april) Željezničar je odigrao u Nišu sa Željezničarom (Niš) utakmicu u okviru takmičenja za Pehar ministra saobraćaja.

1933/34.

NASTUPALI SU:

Kinčić Rudolf
 Lončar Nikola
 Adamović Milovan
 Gmaz Herland
 Katalinić Stjepan
 Gmaz Herbert
 Bradarić Ivan
 Mihaljičić Dragoljub
 Rosik Rudolf
 Saračević Muharem
 Kinčić Karlo
 Lasić Mijo
 Vidaković Zdravko
 Škundrić Jovo
 Perija Ivan
 Tomašević Dragutin
 Vuković Sreten
 Makon Eduard
 Burić Ferdo
 Dursum Mitar
 Savić Miroslav
 Petković Vojislav
 Lajšner Matija
 Šulhof Zvonimir
 Krička Rudolf
 Pavlović Spaso
 Krulj Desimir
 Ofak Rudolf
 Martinović Radoslav
 Bunjevac Drago
 Kuridža Miroslav
 Simić Ilija

TRENER:
 Šebalj Josip

Stoje s lijeva: Vojislav Petković, Radoslav Martinović, Matija Lajšner, Herbert Gmaz, Josip Šebalj, Herland Gmaz, Ivan Bradarić i Dragoljub Mihaljičić; čuče: Mitar Dursum, Zdravko Vidaković, Rudolf Kinčić i Ivan Perija

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	29.10.33.	Željezničar — Igman (Ilidža)	2 : 0
Sarajevo:	19.11.33.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	0 : 1
Sarajevo:	26.11.33.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	2 : 3
Sarajevo:	06.01.34.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	2 : 5

Proletni dio:

Sarajevo:	21.05.34.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	3 : 1
Sarajevo:	27.05.34.	Željezničar — Igman (Ilidža)	2 : 0
Sarajevo:	03.06.34.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 2
Sarajevo:	29.07.34.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	1 : 1

Konačna tabela prvenstva

1.	SAŠK	8	6	0	2	28	: 12	12
2.	Sloga	8	3	4	1	20	: 13	10
3.	Hajduk	8	4	2	2	17	: 12	10
4.	Željezničar	8	3	1	4	13	: 13	7
5.	Igman	8	0	1	7	4	: 32	1

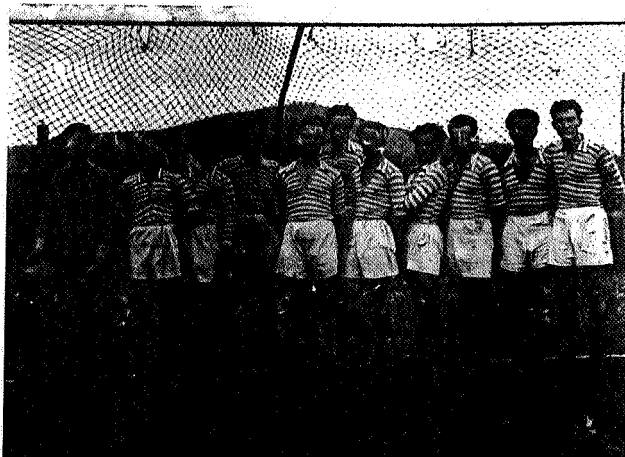
Prvi razred napušta Igman, a novi članovi Prvog razreda su postali Đerzelez (Sarajevo), Hrasničar (Sarajevo) i Makabi (Sarajevo). 1933/34. prvenstvo države nije igrano, jer nije došlo do sporazuma o načinu odigravanja prvenstva.

OPROŠTAJ VETERANA

Iako je u početku Željezničar imao podršku za gradnju igrališta, njegovim završetkom počinju i napadi pojedinih klubova. Prvo su se oglašili, ko bi drugi, nego saškovci. Odbili su da igraju na terenu jer je okrenut pravcem istok — zapad. Njihove napore podržavala je i štampa naklonjena ovom klubu. Sve se činilo ne bi li Željezničar ostao bez igrališta. Pozadinu svega nije teško naslutiti. Finansijska situacija u Klubu nije bila sjajna, ali Klub nikada nije bio u gubicima. I sve dok su bili materijalno moćniji, drugi klubovi su novcem mogli da privuku i fudbalere iz siromašnijih klubova. Izgradnjom sopstvenog igrališta Željezničar se riješio velikih izdataka. Prvo, nije više plaćao ne malu zakupninu za utakmice i treninge upravo SAŠK-u, a s druge strane izdavanjem terena drugim klubovima sticao je nove prihode.

Jesen je otkrila da se ekipa mora podmladiti, jer su se već dobijene utakmice u posljednjim minutama gubile. Tako je poslije pobjede nad Igmanom doživljen minimalan poraz protiv Hajduka. Karakteristična je bila utakmica protiv SAŠK-a. Iako je Željezničar bio bolji i do dvadesete minute prije kraja vodio sa 2 : 1, ubjedljivo je poražen sa 5 : 2. Zašto? Sve je govorilo da ekipu treba podmladiti i osvježiti mladim snagama, jer je nekoliko ključnih fudbalera već odavno u četvrtoj deceniji i nemaju snage da se ravnopravno nose sa mladim fudbalerima. Ove sezone nekoliko asova Željezničara prestalo je sa aktivnim igranjem, a među njima i Milovan Adamović.

Proljeće je donijelo veliko iznenađenje. Pobjedu nad SAŠK-om od 3 : 1. Evo kako je taj uspjeh opisala »Večernja pošta«:
»... Borbenost je oduvijek bila osobina 'mašindžija' ali su ovaj put pokazali i vanredan smisao za kombinatoriku i njihova pobjeda iznenadiće samo one koji nisu bili na stadionu.«

S lijeva: Rudolf Kinčić, Dragoljub Miholjčić, Rudolf Rosik, Muharem Saračević, Herland Gmaz, Stjepan Katalinić, Ivan Bradarić, Mijo Lasić, Drago Burjevac, Ivan Perija i Zdravko Vidaković

1934/35.

NASTUPALI SU:

Kinčić Rudolf
 Lončar Nikola
 Katalinić Stjepan
 Gmaz Herland
 Gmaz Herbert
 Bradarić Ivan
 Miholjčić Dragoljub
 Rosik Rudolf
 Saračević Muharem
 Lasić Mijo
 Vidaković Zdravko
 Škundrić Jovo
 Perija Ivan
 Makon Eduard
 Burić Ferdo
 Dursum Mitar
 Savić Miroslav
 Petković Vojislav
 Lajsner Matija
 Šulhof Zvonimir
 Pavlović Spaso
 Krulj Desimir
 Martinović Radoslav
 Stanišić Savo
 Vukosavljević Aleksandar
 Vojnović Dušan
 Pavlović Teofil
 Bugarinović Petar
 Bunjevac Drago
 Kuridža Miroslav
 Simić Ilija

TRENER:
 Adamović Milovan

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	03.10.34.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	2 : 0
Sarajevo:	07.10.34.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	1 : 3
Sarajevo:	11.11.34.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	0 : 2
Sarajevo:	09.12.34.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	0 : 9
Sarajevo:	16.12.34.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 5
Sarajevo:	30.12.34.	Željezničar — Makabi (Sarajevo)	2 : 1

Proletni dio:

Sarajevo	22.04.35.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 6
Sarajevo:	29.04.35.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	0 : 1
Sarajevo:	11.05.35.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	2 : 1
Sarajevo:	18.05.35.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	0 : 9
Sarajevo:	26.05.35.	Željezničar — Makabi (Sarajevo)	6 : 1
Sarajevo:	28.07.35.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	2 : 0

Konačna tabela prvenstva

1.	SAŠK	12	10	2	0	53	: 10	22
2.	Hajduk	12	9	3	0	52	: 13	21
3.	Sloga	12	6	2	4	33	: 13	14
4.	Željezničar	12	5	0	7	16	: 38	10
5.	Đerzelez	12	3	2	7	13	: 30	8
6.	Hrasničar	12	2	2	8	13	: 39	6
7.	Makabi	12	1	1	10	12	: 49	3

Prvi razred su napustili Makabi i Hrasničar.

Slavija igra u Nacionalnoj ligi 1934/35. (od 17. III do 15. IX 1935). Prvak države za 1935. godinu je BSK (Beograd).

OTVORENA KUGLANA

Ljeteto je donijelo mnoštvo novih aktivnosti u Klubu. 15. jula 1934. godine je otvorena kuglana, a 5. avgusta na vanrednoj skupštini done-sena je odluka da počne izgradnja tribina na igralištu. Ova odluka po-praćena je negodovanjem ostalih klubova, prije svega SAŠK-a, koji su se pobojali, ukoliko tribine budu sagrađene, da se igralište neće moći ukinuti, što su zahtijevali u neprestanim dopisima Fudbalskom podsavezu.

Ove sezone Liga je proširena na sedam klubova i u Prvi razred su ušli Đerzelez, Makabi i Hrasničar, dok je Slavija igrala u nacionalnom prvenstvu.

Samo dvije pobjede Željezničara u jesenjem dijelu prvenstva nisu obećavale sunčano proljeće. SAŠK, Hajduk i Sloga već su tada bili odmakli, pa su se Hrasničar, Makabi, Đerzelez i Željezničar nalazili u situaciji da se bore za opstanak u Ligi. I u proljeće je počelo slabo. Dva poraza protiv Hajduka i Sloge, pobjeda nad Đerzelezom i težak poraz protiv SAŠK-a. U naredna dva meča odlučivalo se ko će napustiti Prvi razred Sarajevskog podsaveza. I kada je najviše trebalo, igrači Željezničara zaigrali su dobro. Najbolji fudbaleri Eduard Makon, Vojo Petković, Rudolf Rosik, Rudolf Kinčić... igrali su protiv Makabija punom snagom i pobijedili sa 6 : 1. U posljednjem meču pobijeđen je i Hrasničar, pa je osvojeno četvrto mjesto.

Ovo prvenstvo pokazalo je da su Hrasničar, Makabi i Đerzelez znatno napredovali i da se mogu ravnopravno nositi sa svim ekipama što je prvenstvenim mačevima davalo posebnu draž. Ranije se znalo da je četvorka (Hajduk, Slavija, SAŠK i Željezničar) neprikosnovena i uvijek je po pravilu novajlija u Ligi ispadao.

Muharem Saračević, igrač

1935/36.

NASTUPALI SU:

Kinčić Rudolf
 Lončar Nikola
 Gmaz Herland
 Bradarić Ivan
 Miholjčić Dragoljub
 Saračević Muharem
 Vidaković Zdravko
 Skundrić Jovo
 Perija Ivan
 Makon Eduard
 Burić Ferdo
 Dursum Mitar
 Savić Miroslav
 Petković Vojislav
 Lajšner Matija
 Šulhof Zvonimir
 Pavlović Spaso
 Krulj Desimir
 Stojanović Dušan
 Stanišić Savo
 Tolnaj Stanislav
 Sudar Ismet
 Ristić Milan
 Vukosavljević Dejan
 Vukosavljević Aleksandar
 Živković Milan
 Vojnović Dušan
 Filipović Petar
 Ščetinski Josip
 Pavlović Teofil
 Bugarinović Petar
 Buriljevac Drago
 Kurićza Miroslav
 Šimić Ilija
 Jurić Josip-Joco

TRENER:
 Novak Vilim

Stoje s lijeva: Petar Bugarinović, Desimir Krulj, Eduard Makon, Stanko Mađarević (u kapi), Dejan Vukosavljević, Josip Ščetinski, Milan Ristić, Stanislav Tolnaj, Ismet Sudar, Dušan Vojnović, i Dragoljub Miholjčić (u odijelu); čuče: Teofil Pavlović, Rudolf Kinčić, i Petar Filipović

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Rezultati iz jeseni 1935. godine su brisani zbog reorganizacije sistema takmičenja. Odigrane su utakmice u 1936. godini i to po dvostrukom bod sistemu.

Prvi dio:

Sarajevo:	15.03.36.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 7
Sarajevo:	22.03.36.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	1 : 7
Sarajevo:	29.03.36.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	1 : 1
Sarajevo:	05.04.36.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	4 : 1
Sarajevo:	12.04.36.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	0 : 3

Drugi dio:

Sarajevo:	19.04.36.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	1 : 3
Sarajevo:	26.04.36.	Željezničar — Slavija (Sarajevo)	0 : 3
Sarajevo:	03.05.36.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 2
Sarajevo:	21.05.36.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	2 : 0
Sarajevo:	28.05.36.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	2 : 2

Konačna tabela prvenstva

1.	Slavija	10	7	2	1	34	: 10	16
2.	SASK	10	7	0	3	26	: 12	14
3.	Hajduk	10	6	1	3	24	: 9	13
4.	Sloga	10	2	2	6	12	: 19	6
5.	Željezničar	10	2	2	6	12	: 29	6
6.	Đerzelez	10	1	3	6	9	: 38	5

Slavija odlazi u Nacionalnu ligu od 10 članova (igrana od 13. IX 1936. do 30. V 1937). Prvak je bio Građanski (Zagreb).

Prvi razred Sarajevske podsavezne lige napušta Đerzelez, a novi član Prvog razreda postaje Hrasničar (Sarajevo).

TURNIR U NIŠU

U svakoj generaciji Željezničar je imao po nekoliko fudbalera koji su svojim fudbalskim znanjem odskakali od ostalih i bili među najboljim u gradu. Golman Rudolf Kinčić je u ovim sezonama bio bez konkurencije najbolji čuvar mreže u gradu, Vojo Petković je igrao za reprezentaciju grada, Eduard Makon je bio neprelazan centarhalf, a Mijo Lasić vrijedna rudičica. Njih četvorica zapali su za oko SASK-u, Slaviji i Hajduku. Za prelazak ovim fudbalerima su ponuđena po dva odijela i stalna mjesečna hranarina. Kao i ostali fudbaleri Željezničara, oni su bili veoma siromašni, pa je Lasić otišao u Hajduk, a Petković dvije sezone kasnije u Slaviju i sve do početka drugog svjetskog rata bio je jedan od najboljih fudbalera grada. Takođe, Makon i Kinčić ostali su još dvije sezone, a kasnije prelaze u SASK, odnosno u Đerzelez.

Iako je odigran jesenji dio prvenstva, zbog reorganizacije Lige, svi rezultati su poništeni i za dva i po mjeseca u proljeće odigrana je kompletna sezona po dvostrukom bod-sistemu. Prvak je trebao da igra u novoformiranoj Nacionalnoj ligi od 10 klubova. Željezničar je nastupio sa podmladenom ekipom i još u prijateljskim mečevima uoči početka sezone bilo je jasno da će se ovaj tim veoma teško nositi sa ostalim ekipama.

Prve dvije prvenstvene utakmice donijele su katastrofalne poraze od Hajduka (0 : 7) i Sloge (1 : 7) pa je odlučeno da se nešto promijeni u načinu rada i pripremanju ekipe. Trener prvog tima Vilim Novak i trener druge ekipe Rudolf Rosik dogovorili su se da nađu nekoga od sokolskih prednjaka da vodi kondicione treninge. Odlučeno je da se angažuje Mirko Blažević, prijatelj Željezničara i jedan od najboljih sokolskih prednjaka u Novom Sarajevu. Igrači su tada teško podnosili novi «režim», dosta ih je otpalo ali već poslije mjesec dana, sa boljom kondicijom došli su i bolji rezultati. U meču sa Đerzelezom prekinuta je serija poraza i ovaj remi povratio je samopouzdanje. Ispravnost angažovanja kondicionog trenera pokazala se i u meču sa Slavijom. U furioznoj utakmici Željezničar je nadigrao budućeg prvaka i pobijedio sa 4 : 1.

Prvenstvo željezničkih klubova u ovoj sezoni odigrano je u Nišu. Željezničar je osvojio drugo mjesto, iza domaćina niškog Željezničara.

Dušan Vojnović i Vojislav Petković

1936/37.

NASTUPALI SU:

Kinčić Rudolf
 Šljivčić Boro
 Lončar Nikola
 Gmaz Herland
 Bradarić Ivan
 Miholjić Dragoljub
 Vidaković Zdravko
 Škundić Jovo
 Perija Ivan
 Makon Eduard
 Burić Ferdo
 Savić Miroslav
 Petković Vojislav
 Krulj Desimir
 Stojanović Dušan
 Radojević Risto
 Stanišić Savo
 Goričanin Eduard
 Filipović Petar
 Tolnaj Stanislav
 Filipović Drago
 Ekić Džemaludin
 Sudar Ismet
 Ristić Milan
 Vukosavljević Dejan
 Vukosavljević Aleksandar
 Živković Milan
 Vojnović Dušan
 Ščetinski Josip
 Pavlović Teofil
 Obrenović Aleksandar
 Samardžić Miloš
 Kuridža Miroslav
 Jurić Josip-Joco

TRENER:
 Bugarinović Petar

Stoje s lijeva: Vojislav Petković, Ivan Perija, Eduard Makon, Teofil Pavlović, Savo Stanišić i Dragoljub Miholjić; čuče: Ivan Bradarić, Dušan Stojanović, Boro Šljivčić, Aleksandar Vukosavljević i Dejan Vukosavljević

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	21.09.36.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 4
Sarajevo:	28.09.36.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	2 : 4
Sarajevo:	05.10.36.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	0 : 3
Sarajevo:	12.10.36.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	1 : 0
Sarajevo:	17.10.36.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	0 : 2

Proletni dio:

Sarajevo:	14.03.37.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	3 : 0
Sarajevo:	29.03.37.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	1 : 2
Sarajevo:	18.04.37.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	0 : 3
Sarajevo:	03.05.37.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 2
Sarajevo:	16.05.37.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	1 : 4

Konačna tabela prvenstva

1.	SAŠK	10	6	2	2	19	: 10	14
2.	Đerzelez	10	6	1	3	18	: 11	13
3.	Hajduk	10	5	2	3	23	: 14	12
4.	Sloga	10	4	1	5	14	: 10	9
5.	Hrasničar	10	4	0	6	13	: 27	8
6.	Željezničar	10	2	0	8	9	: 24	4

SAŠK, iako je prvi (prema tadašnjim propisima), ne može postati član Nacionalne lige jer Sarajevski podsavez već je imao svoga predstavnika u Nacionalnoj ligi. Tada je to bila Slavija (Sarajevo). Prvak nacionalne lige u ovoj sezoni bio je Građanski (Zagreb). Prvi razred Sarajevske podsavezne lige nije niko napustio jer je liga povećana sa 6 na 7 članova.

Novi član Prvog razreda postao je »Petar Kočić« (Sarajevo).

Iako je Željezničar po kvalitetu znatno zaostajao za Slavijom i SAŠK-om, koji su igrali u nacionalnom prvenstvu i okupljali najbolje igrače uz izdašno materijalno pomaganje, upravo protiv njih Željezničar je redovno igrao sa posebnim motivom. U protekloj sezoni poražena je Slavija, a ove godine nadigran SAŠK.

Jesenji dio prvenstva nije donio krajnji uspjeh. Samo jedna pobjeda i četiri poraza bacili su Željezničar na posljednje mjesto na tabeli. Zbog toga je prva prolječna utakmica protiv SAŠK-a dočekana sa nevjericom da se bilo šta može izmijeniti. Saškovci su bili veliki favoriti ali proradio je inat i fanatičnom borbenošću Željezničar je odigrao izvanredan meč i pobjedio sa 3 : 0. Golove su postigli: Savo Stanišić dva i Dragoljub Miholjčić.

Pobjeda je odjeknula kao senzacija. Novinar »Jugoslovenske pošte« je u izvještaju sa utakmice napisao:

»... Tradicionalna je borbenost mašindžija. U svakom meču daju sve od sebe, igraju sa oduševljenjem i odnose zaslužene pobjede nad mnogo renomiranijim protivnicima. U jučerašnjem meču tim Željezničara bio je osakaćen isključenjem jednog igrača. Vjerovalo se da će moral ekipe opasti radi toga ali desilo se obratno. Igrači su riješili da nadčovječanskim naporom nadoknade prazninu i sačuvaju vođstvo i postignu još dva gola.

Pa, da se podsjetimo i tima koji je nastupio: Štjivčić, Stojanović, A. Vukosavljević, D. Vukosavljević, Makon, Bradarić, Petković, Stanišić, Pavlović, Perija, Miholjčić.«

Na žalost, to je bila i posljednja pobjeda u sezoni. Sa svega četiri boda Željezničar je zauzeo posljednje mjesto i trebao se preseliti u Drugi razred Sarajevskog podsaveza. Ali, na sjednici Podsaveza prihvaćen je prijedlog da oстане u Prvom razredu jer je znatno kvalitetniji od ekipa koje treba da uđu i Liga je proširena, a u Prvi razred je ušao ŠK Petar Kočić.

**TRADICIONALNA
BORBENOST
»MAŠINDŽIJA«**

1937/38.

NASTUPALI SU:

Martinović Anto
Lončar Nikola
Bradarić Ivan
Miholjić Dragoljub
Vidaković Zdravko
Perija Ivan
Makon Eduard
Burić Fardo
Savić Miroslav
Petković Vojislav
Krujž Desimir
Stojanović Dušan
Stanišić Savo
Goričanin Eduard
Filipović Petar
Tolnaj Stanislav
Filipović Drago
Sudar Ismet
Ristić Milan
Vukosavljević Dejan
Vukosavljević Aleksandar
Živković Milan
Vojnović Dušan
Ščetinski Josip
Pavlović Teofil
Obrenović Aleksandar
Samardžić Miloš
Milošević Anđelko
Martinović Josip-Juka
Jurić Josip-Joco
Poluga Borislav

Stoje s lijeva: Ismet Sudar, Dragoljub Miholjić, Ivan Perija, Stanislav Tolnaj, Dušan Vojnović, Petar Bugarinović (u odijelu); čuče: Desimir Krujž, Dejan Vukosavljević, Petar Filipović, Anto Martinović, Eduard Makon i Milan Živković

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	03.10.37.	Željezničar — Petar Kočić (Sarajevo)	3 : 0
Sarajevo:	10.10.37.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	0 : 1
Sarajevo:	17.10.37.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	4 : 2
Sarajevo:	24.10.37.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	2 : 3
Sarajevo:	01.11.37.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 6
Sarajevo:	08.11.37.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	1 : 2

Proletni dio:

Sarajevo:	20.02.38.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 2
Sarajevo:	11.03.38.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	0 : 1
Sarajevo:	25.03.38.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	1 : 7
Sarajevo:	02.04.38.	Željezničar — Petar Kočić (Sarajevo)	3 : 2
Sarajevo:	16.04.38.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	0 : 2
Sarajevo:	23.04.38.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	2 : 5

Konačna tabela prvenstva

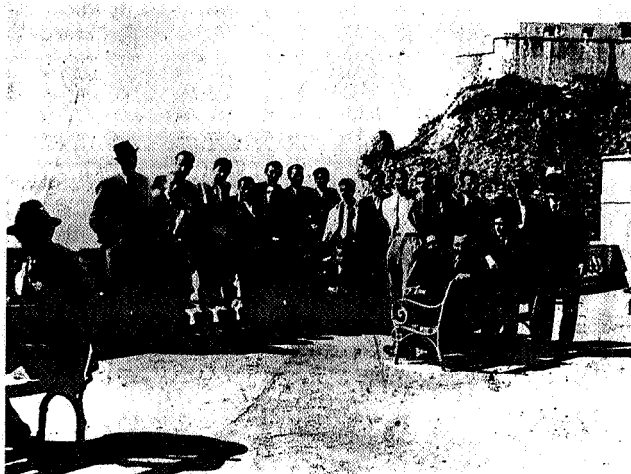
1.	SASK	12	10	1	1	50	: 12	21
2.	Hajduk	12	7	4	1	33	: 17	18
3.	Đerzelez	12	8	0	4	32	: 22	16
4.	Sloga	12	5	1	6	23	: 28	11
5.	Hrasničar	12	3	1	8	23	: 39	7
6.	Željezničar	12	3	0	9	16	: 35	6
7.	Petar Kočić	12	2	1	9	17	: 41	5

SASK ne ide u Nacionalnu ligu pošto je Slavija na petom mjestu državnog prvenstva. Prvak države je HASK (Zagreb). Prvi razred Sarajevske podsavezne lige napustio je Hrasničar, a novi član Prvog razreda postao je Makabi (Sarajevo).

Ovo je bila jedna od najtežih sezona u istoriji Kluba. Akcija koju je vodio SASK za ukidanje igrališta Željezničara završena je tako da je već prvih dana 1938. godine ukinuto igralište i na tom mjestu podignuto stovarište.

Ova akcija imala je dugu pozadinu. Već prvih dana od otvaranja igrališta nekoliko sarajevskih klubova željelo je da Željezničar ostane bez

STOVARIŠTE UMJESTO IGRALIŠTA

Fudbaleri Željezničara 10. maja 1937. godine u Dubrovniku

Željezničar - Gradanski 3:0, 10. avgust 1937. u Dubrovniku; stoje s lijeva: Dragoljub Miholjčić, (u odijelu), Tuñić - navijač, Dušan Vojnović, Teofil Pavlović, Dušan Stojanović, Ivan Perija, Eduard Gorčanin, Savo Stanišić, Eduard Makon, Dejan Vukosavljević, Rudolf Fosik (u odijelu) i nepoznat navijač; čuča: Ivan Bradarić, Vojislav Petković, Rudolf Kinčić, i Zdravko Vidaković

njega. Zašto? Čini se, najviše zbog zavisti. »Mali«, radnički klub, bez mecena velikobogataša (koji su izdržavali ostale klubove) postao je finansijski samostalan: plesna škola, igranke i igralište donosili su prilične prihode, tako da SAŠK i Slavija nisu mogli »kupovati« Željezničarove fudbalere.

I šta sad? Gdje igrati? SAŠK je odmah ponudio svoje igralište. Mnogi su bili protiv, ali do Skenderije bilo je dosta daleko i za vraćanje na SAŠK-ove Kovačiće preovladali su praktični razlozi. I sve do drugog svjetskog rata Željezničar je igrao na Kovačićima.

Novе nevolje počele su odlaskom igrača. Pouzdani golman Kinčić prešao je u Đerzelez, Makon odlazi u SAŠK i ekipa je bila znatno oslabljena. Sa dvije jesenje pobjede i ponovljenim trijumfom na proljeće protiv »Petra Kočića« na jedvite jade Željezničar je ostao u Ligi.

Ako prvom timu nije išlo najbolje, veoma dobre rezultate postizali su »rezervisti«. U njihovim redovima pojavilo se nekoliko veoma talentovanih mladića koji su se nametali za najbolji sastav. Takođe i juniori su bili stalno u vrhu. Te godine u timu se pojavljuje Ante Martinović-Svila, koji je počeo kao golman, nastavio kao rasan golgeter da bi najčešće i branio i davao golove, zavisno od toga kako je bilo potrebno timu.

Treba istaći i veoma uspješno gostovanje u Dubrovniku, 10. maja 1937. godine, kad je pobijedjen GOŠK sa 3 : 0.

1938/39.

NASTUPALI SU:

Lončar Nikola
 Martinović Anto
 Bradarić Ivan
 Miholjčić Dragoljub
 Vidaković Zdravko
 Perlja Ivan
 Savić Miroslav
 Krulj Desimir
 Martinović Radoslav
 Goričanin Eduard
 Stojanović Dušan
 Tolnaj Stanislav
 Radojević Risto
 Filipović Drago
 Sudar Ismet
 Ristić Milan
 Vukosavljević Dejan
 Vukosavljević Aleksandar
 Živković Milan
 Vojnović Dušan
 Paviović Teofil
 Kosen Karlo
 Obrenović Aleksandar
 Milošević Anđelko
 Martinović Josip-Juka
 Vidović Branko
 Vukojević Mirodrag
 Orliva Slavko
 Čutura Branko
 Jurić Josip-Jaco
 Poluga Borislav
 Prohić Ibrahim

TRENER:
 Bugarinović Petar

Stoje s lijeva: Dragoljub Miholjčić, Dejan Vukosavljević, Ivan Bradarić, Dušan Vojnović, Eduard Goričanin, Karlo Kosen, Zdravko Vidaković, Radoslav Martinović i Petar Bugarinović (u odijelu); čučne: Dušan Stojanović, Nikola Lončar i Ivan Perlja

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	07.08.38.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	1 : 4
Sarajevo:	25.08.38.	Željezničar — Petar Kočić (Sarajevo)	0 : 1
Sarajevo:	09.10.38.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 4
Sarajevo:	16.10.38.	Željezničar — Makabi (Sarajevo)	1 : 1
Sarajevo:	13.11.38.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	0 : 5
Sarajevo:	01.11.38.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	1 : 3

Proletni dio:

Sarajevo:	19.03.39.	Željezničar — Petar Kočić (Sarajevo)	2 : 2
Sarajevo:	26.03.39.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	2 : 2
Sarajevo:	16.04.39.	Željezničar — Makabi (Sarajevo)	2 : 1
Sarajevo:	23.04.39.	Željezničar — SAŠK (Sarajevo)	1 : 6
Sarajevo:	07.05.39.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 4
Sarajevo:	14.05.39.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	1 : 2

Konačna tabela prvenstva

1.	SAŠK	12	11	0	1	49 : 9	22
2.	Hajduk	12	8	4	0	48 : 11	20
3.	Sloga	12	7	2	3	20 : 13	16
4.	Đerzelez	12	6	1	5	20 : 16	13
5.	Željezničar	12	1	3	8	12 : 35	5
6.	Petar Kočić	12	2	1	9	14 : 42	5
7.	Makabi	12	1	1	10	4 : 41	3

Reorganizacija našeg fudbalskog sporta uslovila je prvenstvo Jugoslavije za 1939_40. na, opet, nov način. Osnovani su Srpski i Hrvatski fudbalski savez i obrazovane Srpska i Hrvatsko-slovenačka liga sa po 10 klubova. Po tri prvoplasirana tima igrala su u ligi od šest članova za naslov prvaka države. SAŠK odlazi igrati u Hrvatskoj ligi, a Slavija u Srpskoj ligi. Slavija igra u državnom prvenstvu (od 2. V do 19. VI 1940). Prvak je bio Građanski (Zagreb). Prvi razred Sarajevske podsavezne lige napustio je Makabi.

POD- MLAĐENA EKIPA

Poslije odlaska nekih igrača, trebalo je vremena da se ekipa stabilizuje. Već na startu ovog prvenstva porazi protiv Đerzeleza i »Petra Kočića«, nagovještavali su posnu jesen. Hajduk i SAŠK bili su protivnici sa kojima se teško izlazilo nakraj, zatim je uslijedio i poraz protiv Sloge, tako da je u jesenjem dijelu osvojen samo jedan bod — sa Makabijem.

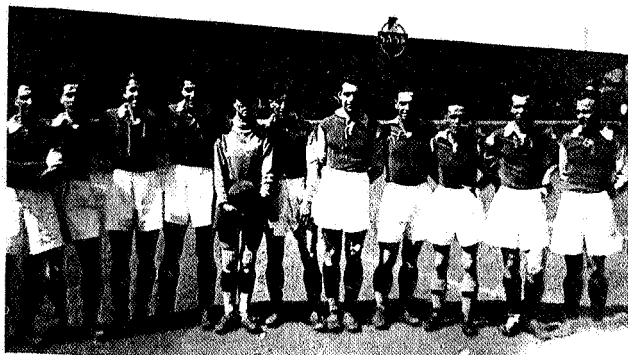
Mršavi jeseni saldo trebalo je nadoknaditi u proljeće. Ekipa je bila podmlađena i često se mijenjala. Trebalo je dobro zapeti da se izbjegne ispadanje iz Lige. Najveći problem bila je neefikasnost pa su u jesenjem dijelu postignuta svega tri gola, a odlazak Kinčića teško se mogao nadoknaditi, tako da je ekipa kapitulirala čak osam puta. Proljeće je počelo dobro: remiji protiv »Petra Kočića« i Sloge (po 2 : 2) nagovijestili su da su strijelci konačno naštimali nišanske sprave. U odlučujućem susretu koji je direktno odlučivao o opstanku u Ligi pobijeden je Makabi sa 2 : 1 i ubrzo poslije toga ovaj posljednji jevrejski tim u Sarajevu je rasformisan. Materijalna situacija većine klubova bila je slaba i uskoro dolazi i do prestanka rada još nekoliko klubova a među njima i »Petra Kočića«, koji je izdržao još sjedeći jesenji dio prvenstva.

1939/40.

NASTUPALI SU:

Martinović Anto
 Bradarić Ivan
 Miholjčić Dagojljub
 Vidaković Zdravko
 Perlija Ivan
 Burić Ferdo
 Savić Miroslav
 Krulj Desimir
 Radojević Risto
 Goričanin Eduard
 Tolnaj Stanislav
 Filipović Drago
 Sudar Ismet
 Ristić Milan
 Vukosavljević Dejan
 Vukosavljević Aleksandar
 Živković Milan
 Vojnović Dušan
 Obrenović Aleksandar
 Milošević Anđelko
 Martinović Josip-Juka
 Vidović Branko
 Vukojić Miodrag
 Radan Danilo
 Orliva Slavko
 Šešelj Zdravko
 Margetić Anton
 Čuturilo Branko
 Jurić Josip-Joco
 Poluga Borislav
 Prohić Ibrahim

TRENER:
 Marković Dušan

S lijeva: Dejan Vukosavljević, Milan Ristić, Ismet Sudar, Miodrag Vukojević, Anto Martinović, Milan Živković, Desimir Krulj, Aleksandar Vukosavljević, Dagojljub Miholjčić, Stanislav Tolnaj i Dušan Vojnović

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	10.10.39.	Željezničar — Petar Kočić (Sarajevo)	3 : 0
Sarajevo:	24.10.39.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 1
Sarajevo:	19.11.39.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	0 : 0
Sarajevo:	03.12.39.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	2 : 0
Sarajevo:	10.12.39.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	3 : 0

Proljetni dio:

Sarajevo:	22.03.40.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	0 : 5
Sarajevo:	29.03.40.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	0 : 3
Sarajevo:	13.04.40.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	6 : 1
Sarajevo:	20.04.40.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	3 : 2
Sarajevo:	27.04.40.	Željezničar — Petar Kočić (Sarajevo)	3 : 0 p. f.

Konačna tabela prvenstva

1.	Hajduk	10	9	1	0	43 : 3	19
2.	Željezničar	10	6	2	2	21 : 12	14
3.	Đerzelez	10	5	2	3	27 : 15	12
4.	Sloga	10	5	1	4	18 : 11	11
5.	Hrasničar	10	2	0	8	8 : 41	4
6.	Petar Kočić	10	0	0	10	1 : 36	0

Prvi razred Sarajevske podsavezne lige napustio je Petar Kočić. Novi član Prvog razreda postao je Pofalički (Sarajevo).

DO DRUGOG MJESTA

Neposredna ratna opasnost zaoštrila je nacionalno pitanje i ubrzo dolazi do nacionalističke podvojenosti klubova. U naletima nacionalističke euforije Željezničar je ostao čisto radnički klub u kome su igrali: Srbi, Hrvati, Muslimani, Jevreji...

Došlo je i do cijepanja Nogometnog saveza Jugoslavije i formiranja dvije lige: Srpske i Hrvatske. To je ujedno značilo i podjelu klubova u Sarajevu. Tako je SAŠK učestvovao u Hrvatsko-slovenačkoj ligi, a Slavija u Srpskoj ligi.

Željezničar je u ovoj sezoni prevazišao takmičarsku krizu. U prvim utakmicama savladani su »Petar Kočić«, Hrasničar i Sloga, a neriješeno su završeni mečevi protiv Hajduka i Đerzeleza. U jesenjem dijelu Željezničar je zauzeo drugo mjesto sa bodom manje od Hajduka i postojala je želja da se u nastavku prvenstva zauzme prvo mjesto.

Nastavak sezone počeo je veoma rano nizom prijateljskih utakmica. Očekivani su sa nestrpljenjem prvenstveni mečevi. Ali za veće uspjehe pored znanja potrebno je i iskustvo. U najvažnijem susretu Željezničar je poražen od Hajduka, a odmah poslije toga i od Sloge. Sa ova dva poraza postojala je opasnost da se izgubi i drugo mjesto. Ali, tada se ekipa konsolidovala, zaigrala kako zna i Hrasničar je poražen sa 6 : 1. U odlučujućem susretu nadigran je Đerzelez i osvajanjem drugog mjesta postignut je najveći uspjeh u prvenstvima prije rata.

U ljeto 1940. godine Željezničar je gostovao u Visokom, Zavidovićima, Zenici, Doboju... Odigrao je niz prijateljskih susreta, najčešće sa Pofaličkim, klubom koji je te sezone ušao u Prvi razred sarajevskog podsaveza i drugim radničkim klubovima koji nisu bili registrovani u Podsavezu.

S lijeva stoje: nepoznati navijač, Stanislav Tolnaj, Eduard Goričanin, nepoznati navijač, Milan Ristić, Aleksandar Vukosavljević, Anton Kvasina, Josip Martinović - Juka, Petar Bugarinović (u odjelu); čuče: Slavko Oliva, Ivan Perija, Jakša Knajdelj, Nikola Lončar i Eduard Makon

1940/41.

NASTUPALI SU:

Martinović Anto
 Mihaljić Dragoljub
 Burić Ferdo
 Savić Miroslav
 Krulj Desimir
 Radojević Risto
 Filipović Drago
 Vukosavljević Dejan
 Vukosavljević Aleksandar
 Obrenović Aleksandar
 Milošević Anđelko
 Martinović Josip-Juka
 Vidović Branko
 Vukojić Miodrag
 Vojnović Dušan
 Oliva Slavko
 Radan Danilo
 Čuturilo Branko
 Jurić Josip-Joco
 Prohić Ibrahim

TRENER:
 Marković Dušan

PRVI RAZRED SARAJEVSKE PODSAVEZNE LIGE

Jesenji dio:

Sarajevo:	03.09.40.	Željezničar — Hajduk (Sarajevo)	1 : 5
Sarajevo:	09.10.40.	Željezničar — Hrasničar (Sarajevo)	4 : 0
Sarajevo:	13.10.40.	Željezničar — Pofalički (Sarajevo)	5 : 0
Sarajevo:	27.10.40.	Željezničar — Sloga (Sarajevo)	2 : 0
Sarajevo:	03.11.40.	Željezničar — Đerzelez (Sarajevo)	1 : 6

Proletni dio:

Nije igran. Jugoslavija je 6. aprila 1941. godine napadnuta od fašističke Njemačke.

Tabela jesenjeg dijela prvenstva

1.	Hajduk	5	5	0	0	18 :	2	10
2.	Đerzelez	5	4	0	1	16 :	5	8
3.	Željezničar	5	3	0	2	13 :	11	6
4.	Sloga	5	2	0	3	16 :	8	4
5.	Hrasničar	5	1	0	4	3 :	17	2
6.	Pofalički	5	0	0	5	1 :	24	0

PRESTANAK AKTIVNOSTI ZBOG OKUPACIJE

U posljednjoj predratnoj nedovršenoj sezoni, u jesenjem dijelu, Željezničar je zauzeo treće mjesto i poslije pobjede nad Hrasničarom od 4 : 0 u nastavku su postojali izgledi da se uključi u borbu za prvo mjesto. Ali, rat je bjesnio u Evropi i primakao se granicama Jugoslavije.

Posljednji meč u svojoj predratnoj istoriji Željezničar je odigrao u Turbetu 30. marta 1941. godine i izborio pobjedu. Utakmica je završena rezultatom 4 : 2.

Došao je rat. Ratne strahote nisu dozvolile svim klubovima loptanje. Već prvih dana uspostavljanja Nezavisne Države Hrvatske, ustaše su raspustile sva sportska društva koja se nisu htjela pomiriti sa novim režimom. Među prvim klubovima koji su se našli na crnoj listi bio je i Željezničar, radnički klub, u kome su progresivne ideje uvijek bile prisutne. Željezničar u takvim uslovima nije želio da nastavi rad. Kasnije su ustaške vlasti oformile lokalno prvenstvo u kome su igrali SAŠK, Hajduk, Đerzelez i još nekoliko klubova, a Željezničar je brisan jer se nije odazvao na poziv da pristupi preregistraciji — u članjenju u Sarajevski podsavez Nogometnog saveza Nezavisne Države Hrvatske. Uskoro su prostorije razvaljene i stvari iz klubane odnesene i podijeljene drugim klubovima. Mnogi fudbaleri, članovi uprave i simpatizeri Kluba priključili su se narodnooslobodilačkom pokretu. Jubilej Kluba, dvije decenije postojanja, proslavljen je s puškom u ruci na bojištima za slobodu širom zemlje.

**U PREDRATNIM
I RATNIM GODINAMA**

Razvoj Fudbalskog kluba Željezničar tekao je gotovo paralelno sa razvojem revolucionarnog radničkog pokreta u Sarajevu. Klub je ponikao u Novom Sarajevu i Pofalićima, naseljima pretežno nastanjenim radničkim porodicama, čiji su hranitelji uglavnom bili zaposleni u Glavnoj željezničkoj radionici, Ložionici i Sarajevskom željezničkom čvoru. Tu je ponikao, rastao i stasao FK Željezničar, najpoznatiji klub Sportskog društva Željezničar, u kome se nikada ljudi nisu razlikovali po nacionalnoj, vjerskoj i socijalnoj pripadnosti članova. Vrata su bila širom otvorena svima onima koji su izrazili želju da u njemu igraju i djeluju, da Klub pomažu i vole. Radnici i službenici na željeznici od početka su bili u većini, pogotovo kada se igračima, članovima uprave i stručnom štabu doda onaj veliki broj omladine iz kruga njihovih porodica.

Ideju mladih radnika željezničara o osnivanju Kluba svesrdno je podržao Sindikat željezničara, koji je te davne 1920. godine u Glavnoj željezničkoj radionici i Ložionici imao više iskusnih organizatora i aktivista naprednog radničkog pokreta. Ideja o osnivanju Kluba rođena je u vrijeme kada buržoaska vlast i policija nisu mogli zaboraviti Veliku skupštinu željezničara grada Sarajeva od 13. februara 1920. godine, na kojoj je govorio poznati komunist i jedan od vodećih tribuna radničke klase Bosne i Hercegovine Ivan Krndelj. Na toj skupštini je jednoglasno odlučeno da se ide do kraja u borbi za najelementarnija prava željezničara i brodaraca, tj. da se poštuje i u praksi striktno primjenjuje potpisani Kolektivni ugovor između Saveza željezničara i brodaraca i Ministarstva saobraćaja u Beogradu. Vlast i policija još manje su mogli zaboraviti Generalni štrajk željezničara koji je počeo tačno u ponoć 15/16. aprila 1920. godine, u kojem je učestvovalo svih 2.500 željezničara Sarajeva. Zbog toga je svaki događaj na željeznici — manifestacija, protestna skupština, inicijativa i sve drugo što je »mirisalo« na radničko udruživanje — predstavljalo veliku opasnost za monarhistički režim i njegove organe vlasti u Sarajevu. Buržoaska vlast se pribojavala da formiranje novog radničkog fudbalskog kluba može poslužiti za skriveni rad komunističkih i njihovih ilegalnih organizacija poslije Obznane. Naime, Fudbalski klub Željezničar je praktično osnovan već krajem 1920. godine, međutim, njegovo stvarno postojanje datira tek od kraja septembra 1921. godine, kada su igrači i uprava Kluba uspjeli da konačno dobiju saglasnost za rad Kluba, pripivši prethodno i potrebna materijalna sredstva za takmičenje.

Sve se to odvijalo u jeku najvećih progona komunista i aktivista radničkog pokreta, koji su svakodnevno hapšeni, zatvarani i protjerivani, a partijske i sindikalne organizacije rasturane, njihova imovina opljačkana, a prostorije oduzimate i predavane na korištenje režimu odanim organizacijama. U toj i takvoj situaciji, na prelazu iz 1920. u 1921. godinu, inicijativni odbor, odnosno uprava Kluba, podnio je molbu za prijem u članstvo Sarajevskog nogometnog podsaveza. Iako su do 15. jula 1921. godine bili ispunjeni svi uslovi za registraciju, Podsavez je, u dogovoru sa policijom, odbio zahtjev sa motivacijom da »... još nisu izrađena klupska pravila i da nije uplaćena taksa za registraciju«. Nakon nekoliko dana i ti uslovi su bili ispunjeni, ali se za prijem u članstvo Podsaveza moralo čekati još dva mjeseca.

I U NAJTEŽIM USLOVIMA SA SVOJOM KLASOM

Mihajlo Popović - Mišo

Dejan Vukosavljević

Petar Bugarinović

Krajem septembra 1921. godine, kada je Fudbalski klub Željezničar počeo da djeluje, u Sarajevu su već postojali mnogi klubovi osnovani na vjersko-nacionalnoj osnovi, koje su podržavali krugovi buržoazije iz nacionalnih grupacija. Tako su Srpski športski klub (kasnije Slavija) podržavali srpski krupni trgovci i industrijalci, Hrvatski športski klub (kasnije SAŠK) podržavala je hrvatska buržoazija, Muslimanski športski klub (kasnije Sarajevski ŠK) podržavali su muslimanski trgovci, zanatlije i sitna buržoazija, dok su Židovski športski klub (kasnije Barkohba) podržavali jevrejski trgovci i industrijalci. Vremenom su djelovali još neki klubovi takođe osnovani na vjersko-nacionalnoj osnovi. Uz novoosnovani Fudbalski klub Željezničar još je samo RŠK Hajduk bio isključivo radnički klub koji nije imao nikakve druge materijalne podrške. I on se takođe oslanjao isključivo na prihode od utakmica i članarine.

Ubrzo po registraciji u FK Željezničar je prešlo nekoliko igrača Hajduka, kluba, koji je u to vrijeme bio napredan radnički sportski kolektiv. Međutim, prelazak nekolicine igrača Hajduka u novoosnovani radnički FK Željezničar izazvao je kod organa vlasti, naročito kod policije, određenu bojazan; smatralo se da u novom klubu lako može doći do skrivenog djelovanja komunističara. Vremenom su iz raznih dokumenata koji bi potvrdili takvo mišljenje o novom klubu i njegovom radu. Ali, česti pretresi klupskih prostorija, ispitivanja članova uprave i igrača — o čemu govore prikupljene izjave starih preživjelih članova Kluba — nedvosmisleno potvrđuju da je policija stalno pratila rad FK Željezničara.

Ne treba zaboraviti da su inicijatori za osnivanje Kluba bili mladi radnici Glavne željezničke radionice i Ložionice, da je u tim kolektivima bilo i najviše zaposlenih igrača Željezničara i članova uprave i simpatizera Kluba, zatim da se u Glavnoj željezničkoj radionici i Ložionici, bez obzira na sve teškoće, revolucionarna aktivnost odvijala permanentno, te da je bila pojačana u godinama neposredno uoči zavođenja Šestojanuarske diktature kralja Aleksandra. Tada je partijskom organizacijom rukovodio mladi metalski radnik Marijan Barun, koji je u periodu 1927. do 1929. godine bio i sekretar Mjesnog komiteta KPJ Sarajevo i član Pokrajinskog komiteta KPJ za Bosnu i Hercegovinu. U tom periodu bila je nešto zapaženija i revolucionarna aktivnost fudbalera—radnika, članova uprave i mnogih simpatizera FK Željezničar. Ta se aktivnost ispoljavala kroz mnoge forme rada onog vremena, a bila je nasilno prekinuta mučkim ubistvom Marijana Baruna od strane policije, jula 1929. godine, na Bentbaši. Režim diktature snažno se osjetio u Glavnoj željezničkoj radionici, Ložionici, Željezničkoj industrijskoj školi i cijelom Željezničkom čvoru Sarajevo. Od tada datira i novi pojačani pritisak na sveukupni rad Fudbalskog kluba Željezničar. Zapisnici sa svake sjednice uprave Kluba morali su obavezno da se dostavljaju policiji na uvid, a za svaku društvenu akciju unutar prostorija Kluba trebalo je prethodno pribaviti odobrenje od nadležnih organa vlasti i policije.

Prostorije Kluba, koje su dobijene od Glavne željezničke radionice, nalazile su se nedaleko od Sokolskog doma i predstavljale su takođe pogodno mjesto za sastajanje omladine iz Pofalića i ondašnjeg Novog Sarajeva. U prostorije Kluba, Sokolski dom i kuglanu, koja je nešto kasnije izgrađena i od strane mašinovođa darovana Željezničaru, 1938/39. godine, dolazili su napredni omladinci i članovi KPJ i SKOJ-a:

VI. Utvrdio sam nadalje, da su na poziv dosadašnjeg Povjereništva poslali molbu za primitak u članstvo Hrvatskog nogometnog saveza sljedeći klubovi:

1. Hrvatski amaterski sportaski klub (HASK).
2. Omladinski sportaski klub »Slavene«.
3. Radnički sportaski klub »Hajduka«.
4. S. K. »Đerzelez«.
5. Fudbalski sportaski klub.
6. Sportaski klub »Hrasničare«; svi iz Sarajeva.

Smatram da ostali klubovi bližeg S. L. P. ne bi trebali biti članovima Hrvatskog nogometnog saveza, jer se nisu odazvali ponovnom pozivu dosadašnjeg Povjereništva, da do 22. svibnja pošalju molbu za primitak u članstvo H. S. S-a.

Faksimil iz »Sarajevskog novog lista« br. 24, od 8. lipnja 1941. godine iz kojeg se vidi da se SK Željezničar nije odazvao dekretu za »primitak« u članstvu Hrvatskog nogometnog saveza, odnosno njegovog Podsaveza Sarajeva

Rato Dugonjić, Živko Jošilo, Vašo Miskin Crni, Ljubo Bojanić, Branko Bajčić i Josif Radić, a nešto kasnije i Aco Meandžija, Jusuf Đonlić, Milan Miličević, Karlo Dombaj, Dane Olbina, Kazimir Franković i neki drugi.

Poslije intenziviranja partijsko-političkog rada i obnavljanja organizacija KPJ i SKOJ-a u Sarajevu, 1939. godine, igranke i čajanke u svim tim

Drago Filipović

Vojislav Petković

Boro Poluga

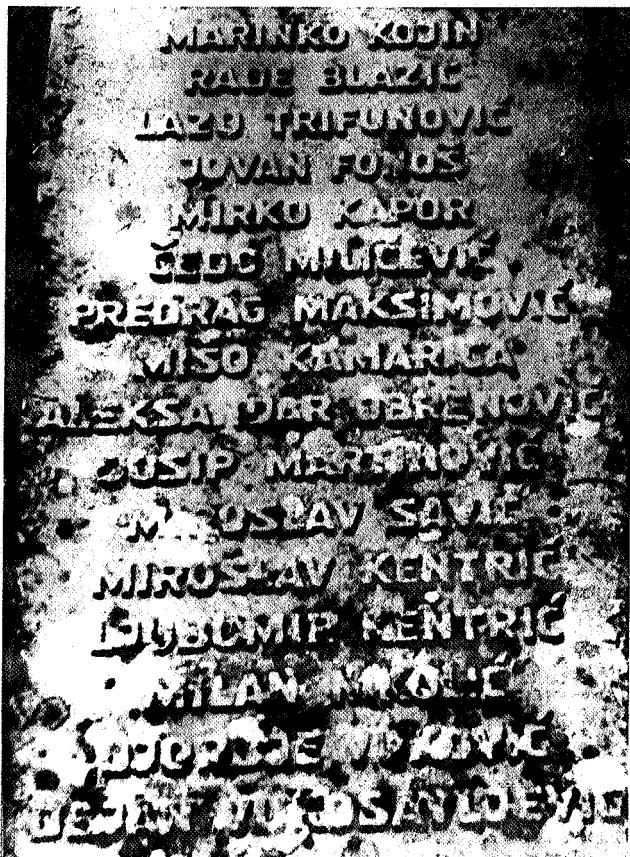
prostorijama postale su mjesta nesmetanog okupljanja i sastajanja radničke i školske omladine, među kojima je bilo i članova KPJ i SKOJ-a. Policija je pratila rad Fudbalskog kluba Željezničar i sve aktivnosti u njegovim prostorijama. Nije bio rijedak slučaj da zbog sumnji da se i u prostorijama Kluba održavaju »zabranjeni sastanci«, policija zabranjuje održavanje igranki i čajanki i organizuje iznenadne upade u prostorije Kluba. Jer, policija je sumnjala da se na relativno uskom prostoru — Glavna željeznička radionica, Ložionica, Željeznička industrijska škola, klubana i kuglana Željezničara i Sokolski dom — gdje se često okupljala omladina Novog Sarajeva i njihovi vršnjaci iz drugih radničkih naselja grada — »vješto krije« rad komunističkih i skojevaca i njihova »razorna komunistička opasnost«.

Zbog teških ilegalnih uslova u kojima se odvijao revolucionarni radnički pokret, djelovanje KPJ i SKOJ-a u zemlji uopšte, u Bosni i Hercegovini i posebno u gradu Sarajevu, članovi KPJ i SKOJ-a u i oko Fudbalskog kluba Željezničar morali su strogo voditi računa o konspiraciji, jer je Klub takode bio pod stalnom prisotomom policije, tako da je svakakva i najmanja neopreznost mogla poslužiti policiji da uđe u trag njihovoj političkoj aktivnosti. U klupskim prostorijama, rekli smo, održavane su igranke i čajanke, radila je i plesna škola — sve je to moglo poslužiti za sastajanje članova KPJ i SKOJ-a, ne samo iz i oko Kluba, nego i sa terena Novog Sarajeva i iz željezničkih radnih kolektiva. U klupskim prostorijama, kuglani Željezničara i Sokolskom domu mogle su se davati direktive za rad, primati zadaci, prenositi obavještenja, propagandni materijal, i tome slično. Konkretnih podataka o svemu tome nema, s jedne strane zbog toga što arhiva Kluba nije sačuvana, a s druge što u klubovima nisu postojale partijske i skojevske organizacije. Međutim, metod rada KPJ i SKOJ-a u tadašnjoj praksi sastojao se u tome da su članovi Partije i skojevci u svojim organizacijama, koje su u to doba mahom djelovale pri radnim kolektivima, dobijali posebne zadatke da se nađu u raznim društvima i udruženjima i da tamo djeluju i politički.

U Klubu je Desimir Krulj bio zadužen da organizuje rad podmlatka Željezničara, prvenstveno od mladih radnika iz svih željezničkih radnih kolektiva i đaka Željezničke zanatske škole. Dolaskom Drage Filipovića iz Srbije taj rad je intenziviran i, bez obzira na sve policijske mjere, sve veći broj mladih radnika članova FK Željezničar uključivao se i u društveno-politički rad.

Među igračima članovi SKOJ-a uoči rata bili su Josip Martinović Juka, Aleksandar Obrenović, Miloš Popović Mišo, Danilo Radan, Zdravko Šešelj, Anđelko Milošević, Dejan Vukosavljević i još neki čija se imena nisu mogla ustanoviti.

Prvi dani okupacije i ustaške strahovlade označili su i kraj rada Fudbalskog kluba Željezničar. Kao radnički sportski klub, ustaše su ga rasformirale, a njegovu opremu podijelili onim klubovima koji su se odazvali njihovom pozivu za preregistraciju u okviru novoosnovanog Nogometnog saveza Nezavisne Države Hrvatske, odnosno njegovog Nogometnog podsaveza Sarajevo. Fudbalskom klubu Željezničar je zabranjena aktivnost, jer njegova uprava i igrači nisu htjeli da se odazovu na poziv »Povjerenika za cjelokupni šport u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj«, koji je u Sarajevu uputio svim klubovima »Povjerenik nogomet-

Natpis na jednoj od mnogih grobnica u kojima su sahranjeni jugoslovenski interirci u Norveškoj. Među imenima su i četvorica predratnih igrača Željezničara (A. Obrenović, J. Marinović, M. Savić i D. Vukosavljević).

nog podsaveza« preko dnevnika »Sarajevski novi list« krajem maja i početkom juna 1941. godine.

Fudbaleri Željezničara i članovi uprave Kluba koji su bili napredno orijentisani nastavili su političku aktivnost u teškim uslovima okupacije.

Josip Martinović - Juka

Iz dana u dan ustaške vlasti su pojačavale i pooštravale kontrolu kretanja, a naročito radnika Glavne željezničke radionice i Ložionice, koji su pretežno stanovali u željezničkoj koloniji i Pofalićima. Ta je kontrola osobito pojačana otpočinjanjem oružanog narodnooslobodilačkog ustanka u neposrednoj okolini Sarajeva. Bez obzira na sve teškoće, napredni igrači i članovi uprave Željezničara uključili su se u narodnooslobodilački pokret. Uz napredne radnike i omladince i oni su iz grada nosili partizanima ratni materijal i drugu opremu, ili su sve to pored ustaških straža, dopremali do određenih baza u Pofalićima. Njihov ilegalni rad bio je otežan i zbog činjenice da je, među pristalicama ustaškog režima bilo i nekoliko članova Fudbalskog kluba Željezničar. No, i pored svega toga, rad članova KPJ i SKOJ-a i pripadnika NOP-a bio je veoma intenzivan, ogledao se kroz mnoge oblike ilegalnog rada — dijeljenje i rasturanje letaka, ispisivanje parola koje su pozivale u borbu protiv okupatora i domaćih izdajnika, prikupljanje i sklanjanje oružja i druge vojne opreme, zatim hrane, lijekova i drugog potrebnog materijala za partizanske borbe koji su se nalazili na oslobođenoj teritoriji na samim prilazima gradu Sarajevu.

Aktivnost je djelimično bila prekinuta u aprilu 1942. godine, kada je masovno hapšena napredna omladina i u Pofalićima. Tada su bili uhapšeni i fudbaleri Željezničara članovi KPJ i SKOJ-a — Josip Martinović Juka, Miroslav Savić, Anđelko Milošević, Dejan Vukosavljević, Aleksandar Obrenović. Nešto kasnije uhapšen je i Vojo Petković, koji je odveden u zloglasni ustaški logor u Staroj Gradišci, gdje je 1943. godine i ubijen. Od svih uhapšenih fudbalera Željezničara, koji su bili odvedeni u koncentracione logore u Norveškoj, jedino je strahote koncentracionih logora preživio Anđelko Milošević.

Znatan broj fudbalera Željezničara koji su bili primjermi sportisti grada Sarajeva, napredni omladinci ili članovi KPJ i SKOJ-a poginuo je u NOB širom zemlje. Tako je Miloš Popović Mišo, izuzetno hrabar borac, junački poginuo 1943. godine u Hercegovini kao zamjenik komandanta Petog bataljona Desete hercegovačke proleterske NOU brigade. Dugogodišnji igrač i jedno vrijeme trener kluba Petar Bugarinović poginuo je oktobra 1941. godine nedaleko od Kraljeva. Student Drago Filipović, igrač i učitelj podmlatka FK Željezničar, poginuo je 1944. godine kao politički komesar čete u Drugoj krajiškoj brigadi. Blagoje Babić, igrač i metalostrugar u Glavnoj željezničkoj radionici, ubijen je 1942. godine od strane četnika. Joco Jurić je poginuo aprila 1942. godine kod Crikvenice. Golman Zvonimir Šulhof poginuo je kao politički komesar čete ukrajinske partizanske jedinice. Sreten Vuković je poginuo takođe kod Kraljeva 1941. godine. Kao pripadnik OZN-e, na putu Sarajevo—Sokolac, poginuo je 1945. godine i Branko Vidović. Kao žrtva fašističkog terora ubijen je već prvih dana ustanka Branko Čuturilo. U monstruoznom ustaškom logoru Krapje kod Jasenovca ubijen je Dušan Grešl; a u najstravičnijem ustaškom koncentracionom logoru Jasenovac ubijeni su Miroslav Kuridža, Aron Levi i Borislav Poluga, kojeg su ustaše ubile 1942. godine.

U jednom od brojnih ustaških logora smrti bio je i Dragoljub Miholjčić, lijevo krilo Željezničara, stolarski radnik u sekciji za održavanje pruge. On je zbog čestih zlostavljanja u logoru umro poslije rata.

Jedan iz plejade najstarijih igrača Željezničara, koji je aktivno igrao u periodu 1922—1927. godina, inače grafički radnik iz Sarajeva je i Rudolf Burić, prvoborac i nosilac »Partizanske spomenice 1941«, koji kao penzioner živi u Ljubljani.

Svima njima, kao i mnogim drugim neznanim, današnja generacija Fudbalskog kluba Željezničar — igrači, uprava, stručni štab i velika armija vjernih navijača iskazuje zahvalnost za sve ono što su dali Klubu i svojoj zemlji u borbi za slobodu, za naše socijalističko danas i još bolje socijalističko sutra.

1945.

Šesti april 1945. godine - narod je s oduševljenjem dočekao oslobodioc Sarajeva

Poslije gotovo dvomjesečnih žestokih borbi na širem području Sarajeva u okviru »Sarajevske operacije«, jedinice pod komandom Štaba grupe udarnih korpusa JA koji su sačinjavali general-major Radovan Vukanović, general-major Slavko Rodić i pukovnik Pero Kosorić, slomile su sve njemačke i ustaške spoljne odbrane sarajevskog utvrđenog reona i stegnuvši obruč oko samog grada, u noći 5/6. aprila 1945. g. oslobodile Sarajevo, glavni grad Bosne i Hercegovine.

Grad na Miljacki je tih prohladnih aprilskih dana 1945. godine pobjednički likovao. Bilo je u svemu tome štošta neponovljivog. Mora okupacije davila je patriotsko Sarajevo sve do posljednjeg dana i to u najsvirepijem vidu. Smrtno ranjena fašistička zvijer je divljački kidisala na sve pristalice NOP-a i nedužne građane Sarajeva. Ona je hapsila, mučila, vješala i odgonila u logore smrti. Stoga je razumljivo što su se ljudi, odahnuvši slobodno poslije svega što su za vrijeme NOR-a, a posebno tih posljednjih dana okupacije morali da izdrže, predali iskreno i do kraja svom najvećem prazničkom osjećanju.

Slobodarsko Sarajevo znaće vječno da cijeni i čuva stečenu slobodu, koja je nakon četverogodišnje herojske epopeje izvojevana i u kojoj su, pod rukovodstvom Komunističke partije Jugoslavije sa drugom Titom na čelu, zajedno sa radnicima, seljacima i omladinom iz cijele Jugoslavije učestvovali i brojni radni ljudi, građani i posebno omladina Sarajeva, od kojih su mnogi dali i svoje živote.

U oslobođenom Sarajevu uporedno sa normalizovanjem uslova života i rada, u čemu su najznačajniju ulogu odigrali organi narodne vlasti, došlo je i do obnavljanja sportskog života.

NASTAVAK AKTIVNOSTI

U svim jedinicama NOVJ, odnosno JA, još iz perioda intenzivnog ratovanja, postojale su organizovane sportske ekipe, koje su i na planu sportskih aktivnosti dale svoj veliki doprinos.

Tako je i u Sarajevu, u okviru priprema za Prvi kongres USAO BiH-a, na inicijativu Pokrajinskog komiteta SKOJ-a, došlo do osnivanja novog Omladinskog fiskulturnog društva SLOBODA (10. 6. 1945).

Na tom prvom skupu omladine BiH utvrđena je platforma kako da se formiraju klubovi i sportska društva u novoj Titovoj Jugoslaviji. Društva i klubovi koji su prije rata djelovali na vjerskoj ili nacionalnoj osnovi i oni koji su za vrijeme rata bili aktivni nisu mogli nastaviti rad.

Mjesno sindikalno vijeće pokrenulo je inicijativu za osnivanje novog Fiskulturnog udruženja radnika i namještenika UDARNIK, koje je osnovano 3. 6. 1945. godine.

Istovremeno, početkom juna 1945. godine radnici Željezničke radionice »VASO MISKIN CRNI« pokreću inicijativu za obnavljanje Fiskulturnog društva Željezničar, koje nije djelovalo u periodu fašističke okupacije (1941—1945) jer se nije htjelo odazvati ni na jedan poziv okupatora i domaćih izdajnika, koji su putem »Sarajevskog novog lista« 1941. godine u saopštenju iz Povjereništva Sarajevskog nogometnog podsaveza pozvali sve klubove da podnesu molbe za prijem u članstvo Hrvatskog nogometnog saveza.

Pošto su prethodno izvršene sve potrebne pripreme, 15. jula 1945. godine održana je Skupština Fiskulturnog društva Željezničar na kojoj je donesena odluka o nastavku aktivnosti Društva.

Skupština je zaključila da se od nadležnih organa zatraži odobrenje da Društvo nosi ime »VASO MISKIN CRNI«.

Nakon dva mjeseca dobijen je odgovor da nijedno fiskulturno društvo ne može nositi ime narodnog heroja, pa je zaključeno da Fiskulturno društvo Željezničar nastavi svoj rad pod imenom ŽELJEZNIČAR.

Na Skupštini je donesena i odluka da se, pored obnavljanja predratnih klubova, odnosno sekcija oforme i nove, tako da je FD Željezničar ubrzo imalo 15 sekcija i to: za fudbal, za parterske vježbe i sprave, za zimski sport i planinarstvo, za odbojku, košarku i rukomet, za biciklizam i motociklizam, za boks i tešku atletiku, za propagandu i kulturu, za sportove na vodi, za tenis i ping-pong, za jedriličarstvo, za kuglaški sport, za streljaštvo i jahanje, za zdravstvo, za šah i za knjižnicu.

Zatim je Skupština izabrala Upravni odbor od 21 člana sa predsjednikom inž. Dušanom Savićem na čelu.

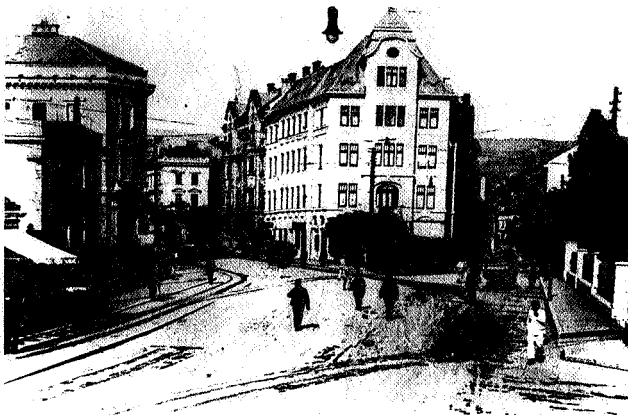
Upravni odbor Društva rukovodio je svim sekcijama, odnosno klubovima, tako što su svi članovi Upravnog odbora bili zaduženi za pojedine sekcije, odnosno klubove.

Na prvoj sjednici Upravnog odbora FD Željezničar održanoj 17. 7. 1945.

godine, u zgradi na Marijin-dvoru, za fudbal bio je zadužen Zdravko Pavlič, a zamjenik mu je bio Safet Begić.

Prema tome, Fudbalskim klubom Željezničar (tada nogometnom sekcijom) rukovodi Upravni odbor Fiskulturnog društva Željezničar pod kojim imenom se i takmiči Fudbalski klub. Tek 8. 1. 1950. godine održava se I skupština Fudbalskog kluba Željezničar Sarajevo, koja bira Upravni odbor FK Željezničar u sklopu Sportskog društva Željezničar.

Počeci aktivnosti bili su veoma teški. Počelo se gotovo ni od čega. Neimaština je bila prisutna na svakom koraku. Krpljene su stare kopačke, popravljane svlačionice i teren. Dobrovoljaca za rad nije manjkalo već materijala za koji je trebalo pribaviti novac i doznake koje je tada moglo da izda jedino Ministarstvo trgovine i snabdijevanja.

Sarajevo - Marijin dvor uoči drugog svjetskog rata

Kolike su te teškoće bile govori podatak iz zapisnika sa sastanka Upravnog odbora Društva od 23. 7. 1945. godine:

„... Da je drug Slokal poklonio jednu skoro novu nogometnu kožu kao i drug Raičević jednu kožu pa im se Upravni odbor zahvaljuje...«

Prvu utakmicu u oslobođenom Sarajevu Željezničar je odigrao sa reprezentacijom 38. divizije 4. 8. 1945. godine koja se završila rezultatom 1 : 1.

Tu utakmicu fudbaleri Željezničara odigrali su u posuđenim kopačkama od FD Udarnik (Sarajevo).

Treninzi koji su održavani uz veliki entuzijazam nisu mogli uroditi oso-

ZELJEZNIČARI SU OSNOVALI FISKULTURNO DRUŠTVO »VASE MIŠKINA-CRNOG«

Jučer je održana skupština sara-
jevskih željezničara povodom osniva-
nja fiskulturnog društva. Nakon re-
ferata, koji je održao drug Lonča-
ravić o smjernicama budućeg fiskul-
turnog rada i diskusije, preslo se na
izbor upravnog odbora novoosnova-
nog društva. Pošto je izabran up-
ravni i nadzorni odbor, članstvo je
zahtjevalo da se društvu da ime na-
šeg pokojnog prvoborca Vase Miš-
kina-Crnog. Skupština je ovaj pri-
jedlog jednoglasno primila.

*Faksimil »Sarajevskog dnevnika« od 16. jula 1945. godine iz kojeg se vidi da Fiskulturno društvo
Željezničar nastavlja rad u oslobođenoj zemlji*

Vaso Miskin Crni, narodni heroj

bitim plodom zbog pomanjkanja neophodnih rekvizita i intenzivnog rada na radnim mjestima od jutra do mraka. Zbog toga, po želji igrača, Klub traži odobrenje da se fudbaleri oslobode od rada, bez prava na naknadu, dva puta nedjeljno po jedan sat radi održavanja treninga.

Svoju aktivnost Željezničar produbljuje uspostavljanjem tješnje saradnje sa Udarnikom. Ta saradnja dovodi do odigravanja prve prijateljske utakmice ova dva kluba 19. 8. 1945. godine, koja se završila pobjedom Udarnika (2 : 1).

U okviru aktivnosti za izbor članova Mjesnog sindikalnog vijeća 26. 8. 1945. godine odigrana je nogometna utakmica između reprezentacije vojske i radničke reprezentacije Sarajeva, a 27. 8. 1945. godine između »A« i »B« reprezentacije BiH da bi se izabrala momčad koja će zastupati našu federalnu BiH na predstojećim utakmicama u Beogradu za prvaka države.

Na tim utakmicama igrala je većina igrača Željezničara, a ostali su nastupali na manje značajnim mečevima. Bila je to prilika da se upozna kvalitet kompletnog igračkog kadra. Te igre bile su podsticaj mnogim fudbalerima da se afirmišu i nađu u plavom dresu Željezničara, koji je s obzirom na svoju raniju svijetlu tradiciju, sve više uživao simpatije Sarajlija.

Već u ovo vrijeme Željezničar je imao i drugi tim i podmladak, da bi u 1946. godini dobio od FISABiH i stadion kome je dao ime »6. april«.

U jesen te godine odigrano je prvo poslijeratno prvenstvo Demokratske Federativne Jugoslavije, u kome su učestvovala reprezentacije svih federalnih jedinica (sadašnje socijalističke republike i AP Vojvodina) i reprezentacija JA. Pobjedila je reprezentacija federalne Srbije.

FD Željezničar je bilo jedina sportska organizacija u Sarajevu koja je te godine podnijela zahtjev za ratnu odštetu zbog uništenja cjelokupnog materijala, inventara i kuglane Društva.

1945/46.

NASTUPALI SU:

Kantardžić Nail	(8-0)
Bajrić Muhamed	(8-0)
Bajagić Veljko	(5-0)
Begić Safet	(7-0)
Marjanović Vojislav	(7-0)
Marks Nikola	(8-1)
Martinović Anto	(8-2)
Pavlić Zdravko	(5-1)
Rajlić Milan	(7-4)
Porča Hilmija	(7-0)
Alajbegović Safet	(4-1)
Mateta Anto	(4-2)
Šalipur Branko	(4-3)
Pašanski Rajko	(4-0)
Mamić Mustafa	(1-0)
Šilić Miroslav	(1-0)

TRENERI:

Pavlić Zdravko
Rajlić Milan

S lijeva: Milan Rajlić, Nail Kantardžić, Muhamed Bajrić, Nikola Marks, Mustafa Mamić, Hilmija Porča, Rajko Pašanski, Anto Mateta, Miroslav Šilić, Anto Martinović i Vojislav Marjanović

PRVENSTVO GRADA SARAJEVA

Jesenji dio:

Sarajevo:	28.10.45.	Željezničar — Udarnik (Sarajevo)	2 : 1
Sarajevo:	04.11.45.	Željezničar — Sloboda (Sarajevo)	1 : 2

Odlukom Gradskog fiskulturnog odbora od 12. februara 1946. godine poništene su sve utakmice odigrane u jesenjem dijelu prvenstva grada. Istom odlukom utvrđena je obaveza da se cijelo prvenstvo grada Sarajeva u fudbalu odigra u martu 1946. godine.

Prvi dio:

Sarajevo:	10.03.46.	Željezničar — Udarnik (Sarajevo)	3 : 0
Sarajevo:	17.03.46.	Željezničar — Sloboda (Sarajevo)	4 : 1

Drugi dio:

Sarajevo:	24.03.46.	Željezničar — Sloboda (Sarajevo)	1 : 0
Sarajevo:	31.03.46.	Željezničar — Udarnik (Sarajevo)	2 : 1

Tabela

NAPOMENA:

Brojevi u zagradama
označavaju:

- broj nastupa (prvi)
- broj datih golova (drugi)

1.	Željezničar	4	4	0	0	10	: 2	8
2.	Sloboda	4	1	1	2	4	: 6	3
3.	Udarnik	4	0	1	3	2	: 8	1

Željezničar se direktno plasirao za finale BiH kao prvak grada Sarajeva, a Sloboda kao drugoplasirana obezbijedila je pravo na dalje učešće u kvalifikacijama za finaliste BiH. Međutim, ulazak u finale BiH kroz kvalifikacije izborili su: Borac iz Banjaluke (pobjednik sjeverne grupe) i Velež iz Mostara (pobjednik južne grupe).

FINALE BIH ZA SAVEZNU LIGU

Prvi dio:

Sarajevo: 12.05.46. Željezničar — Borac (Banjaluka) 0 : 2
 Sarajevo: 19.05.46. Željezničar — Velež (Mostar) 2 : 1

Drugi dio:

Mostar: 09.06.46. Željezničar — Velež (Mostar) 0 : 0
 Banjaluka: 30.06.46. Željezničar — Borac (Banja Luka) 2 : 0

Tabela

1. Željezničar	4	2	1	1	4 : 3	5
2. Borac	4	2	1	1	6 : 5	5
3. Velež	4	0	2	2	4 : 6	2

Kao prvak finala BiH, Željezničar je postao član Savezne lige, a Borac kao drugoplasirana ekipa obezbijedio je učešće u kvalifikacijama za Saveznu ligu u kojim su učestvovala i drugoplasirane ekipe iz ostalih republika.

U ovoj sezoni odigravaju se klupske kvalifikacione utakmice za formiranje savezne lige od 14 klubova u kojoj će takmičenje početi slijedeće sezone.

Kvalifikacione borbe organizovane su po federalnim jedinicama.

Tako je Željezničar svoje prvo poslijeratno prvenstveno takmičenje počeo za prvenstvo grada Sarajeva sa ostala dva sarajevska tima — Udarnikom i Slobodom, sredinom jeseni 1945. godine.

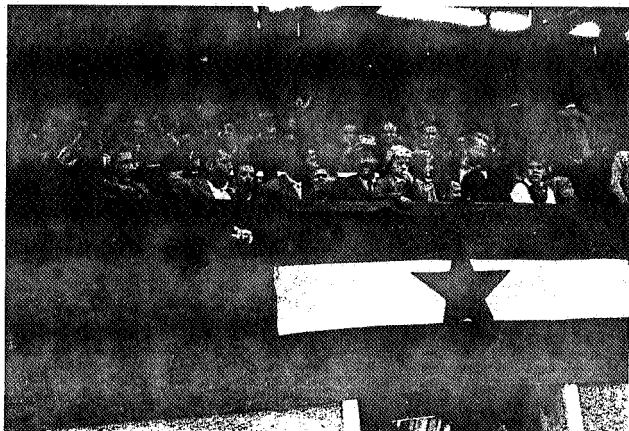
Nakon odigranih utakmica u jesenjem dijelu i žalbe Željezničara na utakmicu sa Slobodom (4. 11. 1945) Gradski fiskulturni odbor (12. februara 1946. godine) donio je odluku kojom su poništene sve utakmice odigrane u jesenjem dijelu prvenstva grada i odredio da se odigraju nove. Razlozi za poništavanje ovih utakmica bili su neregularnost i incidenti.

Početak januara 1946. godine (u pripremnom periodu) organizovan je fudbalski turnir sarajevskih fiskulturnih društava na kome igraju Željezničar, Sloboda i Udarnik. Željezničar je osvojio prvo mjesto, pobijediši ubjedljivo Slobodu (6 : 0) i Udarnika (3 : 1). Ovi rezultati su pokazali da je Željezničar najkvalitetniji tim u gradu.

PRVA KVALIFIKACIONA TAKMIČENJA

1946., stadion »6. april«, među gledaocima u prvom planu Rade Jakšić, Novak Mastilović i Blažo Đuričić

1946. stadion »6. april«, prvi red, s lijeva: Veljko Kovačević, Cvjetin Mijatović, Rato Dugonjić i Dane Olbina

U martu 1946. godine odigrano je prvenstvo grada Sarajeva. Završeno je ubjedljivim trijumfom Željezničara, koji je i u prvim susretima i u revanšima pobijedio Slobodu i Udarnika i tako stekao pravo da se u finalnim utakmicama u BiH bori za plasman u Saveznu ligu.

Prvu utakmicu za prvenstvo grada (10. 3. 46) Željezničar je odigrao u sastavu: Kantardžić-Bajrić, Bajagić-Begić, Marjanović, Marks-Martinić, Pavlič, Rajlić, Porča i Alajbegović.

U pauzi između prvenstva grada i takmičenja u finalu za prvenstvo BiH, Željezničar je gostovao u Albaniji (bila je to prva poslijeratna turneja) i odigrao tri međunarodne utakmice na kojima je prikazao veoma zapaženu igru i pobijedio u sva tri susreta. Na ovoj turneji naročito se istakao Domorocki, tada igrač Udarnika, koji je gostovao u Željezničaru. Kvalifikacione finalne borbe u BiH za plasman u Saveznu ligu Željezničar je počeo vrlo loše. Izgubio je od Borca (Banjaluka) u Sarajevu sa 0 : 2. Bilo je to iznenađenje i početak velike neizvjesnosti.

Kasnije se ispostavilo da je izgubljena utakmica sa Borcem bila posljedica zamora poslije fizički naporne (uslovi putovanja) turneje po Albaniji, jer je Željezničar u daljim kvalifikacionim borbama izgubio samo još bod u igri sa Veležom u Mostaru.

U odlučujućoj utakmici u Banjaluci, Željezničar se uspješno revanširao Brcu (2 : 0) i tako zauzeo prvo mjesto u finalu BiH i postao član prve poslijeratne Savezne lige.

1946/47.

NASTUPALI SU:

Golac Ivan	(14-0)
Kantardžić Nail	(10-0)
Begić Safet	(22-0)
Šilić Miroslav	(21-1)
Alajbegović Safet	(20-0)
Mamić Mustafa	(18-0)
Marks Nikola	(13-0)
Marjanović Vojislav	(12-0)
Bajrić Muhamed	(11-0)
Pobrić Ferid	(5-0)
Skopovi Karlo	(3-0)
Bajagić Veljko	(1-0)
Pajević Miloš	(1-0)
Konjevod Vladimir	(17-0)
Lazarević Velisav	(16-5)
Domoročki Josip	(13-2)
Martinović Anto	(14-5)
Rajlić Milan	(11-1)
Lovrić Franjo	(9-4)
Mateović Josip	(9-4)
Šalipur Branko	(6-0)
Medarić Ivica	(6-4)
Kapetanić Vlado	(3-0)
Mateta Anto	(3-0)
Porča Hilmiđa	(3-0)
Pavlić Zdravko	(1-0)
Maksimović Risto	(1-0)
Matijašević Mirko	(1-0)

TRENERI:

Rajlić Milan
Medarić Ivica

S lijeva: Milan Rajlić, Ivan Golac, Mustafa Mamić, Safet Alajbegović, Franjo Lovrić, Vladimir Konjevod, Josip Mateović, Safet Begić, Miroslav Šilić, Vojislav Marjanović, Velisav Lazarević

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Beograd:	24.08.46.	Željezničar — Metalac (Beograd)	1 : 4
Sarajevo:	01.09.46.	Željezničar — Željezničar (Niš)	3 : 0
D. Lendava:	08.09.46.	Željezničar — Nafta (D. Lendava)	1 : 2
Sarajevo:	15.09.46.	Željezničar — Spartak (Subotica)	0 : 2
Zagreb:	22.09.46.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 9
Titograd:	27.10.46.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	0 : 2
Split:	03.11.46.	Željezničar — Hajduk (Split)	0 : 3
Sarajevo:	10.11.46.	Željezničar — Pobjeda (Skoplje)	1 : 1
Sarajevo:	17.11.46.	Željezničar — Lokomotiva (Zagreb)	4 : 1
Sarajevo:	24.11.46.	Željezničar — Pobjeda (Trst)	0 : 1
Beograd:	01.12.46.	Željezničar — C. Zvezda (Beograd)	1 : 6
Rijeka:	15.12.46.	Željezničar — Kvarner (Rijeka)	0 : 0
Sarajevo:	23.02.47.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0 : 4

Proljetni dio:

Sarajevo:	02.03.47.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 3
Sarajevo:	09.03.47.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	3 : 2
Niš:	16.03.47.	Željezničar — 14. okt. (ranije Želj. Niš)	2 : 2
Sarajevo:	23.03.47.	Željezničar — Kvarner (Rijeka)	0 : 1
Sarajevo:	30.03.47.	Željezničar — Nafta (D. Lendava)	3 : 0 p. f.
Skoplje:	06.04.47.	Željezničar — Pobjeda (Skoplje)	1 : 2
Sarajevo:	20.04.47.	Željezničar — Metalac (Beograd)	0 : 2
Subotica:	27.04.47.	Željezničar — Spartak (Subotica)	0 : 0
Trst:	18.05.47.	Željezničar — Pobjeda (Trst)	1 : 2
Sarajevo:	25.05.47.	Željezničar — Hajduk (Split)	3 : 2
Zagreb:	01.06.47.	Željezničar — Lokomotiva (Zagreb)	3 : 0
Sarajevo:	12.07.47.	Željezničar — C. Zvezda (Beograd)	2 : 0
Beograd:		Željezničar — Partizan (Beograd)	0 : 3 p. f.

Tabela

1.	Partizan	26	23	1	2	77	: 17	47
2.	Dinamo	26	19	4	3	81	: 26	42
3.	C. Zvezda	26	18	2	6	66	: 23	38
4.	Hajduk	26	16	4	6	57	: 21	36
5.	Metalac	26	13	3	10	40	: 35	29
6.	Spartak	26	1	6	9	39	: 34	28
7.	Lokomotiva	26	10	4	12	34	: 43	24
8.	Pobeda	26	8	6	12	41	: 49	22
9.	Kvarner	26	7	7	12	27	: 42	21
10.	Budućnost	26	7	6	13	44	: 54	20
11.	Poncijana	26	9	2	15	36	: 50	20
12.	Željezničar	26	7	4	15	31	: 54	18
13.	14. oktobar	26	4	5	17	26	: 76	13
14.	Nafta	26	3	0	23	13	: 88	6

Prvu saveznu ligu su napustili: Nafta, 14. oktobar (ranije Željezničar — Niš), Željezničar (Sarajevo), Budućnost (Titograd) i Kvarner (Rijeka). Ovo je učinjeno zbog odluke da se Prva savezna liga smanji sa 14 na 10 klubova. Poncijana (Trst) je imala poseban privilegisani status. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Sarajevo (ranije Torpedo — Sarajevo), a u kvalifikacijama su izborili opstanak u ligi: Lokomotiva (Zagreb) i Vardar (ranije Pobeda Skoplje).

U novoformiranu Drugu saveznu ligu sezona 1947—48. godina, kao bivši prvotligaši ulaze: Kvarner (Rijeka), Budućnost (Titograd) i osam klubova iz kvalifikacija po republikama i pokrajinama. Nakon uložene žalbe Željezničara donijeta je odluka FISAJ-a da novi jedanaesti član Druge savezne lige postane Željezničar (Sarajevo). Ovim je ispravljena učinjena greška na njegovo pravo za automatsko učešće u Drugoj saveznoj ligi.

U pripremama za prvo poslijeratno klupsko prvenstvo u Saveznoj ligi Željezničar je, početkom avgusta, pored niza prijateljskih utakmica, odigrao i dvije međunarodne sa timom »17. novembar« iz Tirane.

Inače, ovo prvenstvo Željezničar je počeo sa timom koji je izborio pravo takmičenja u Saveznoj ligi. Tek sredinom jesenjeg dijela prvenstva Željezničar se konsolidovao i obezbijedio standardni tim: Golac (Kantardžić), Mamić (Bajrić), Alajbegović — Begić (Skopovi), Šilić (Marjanović), Domoročki (Marks) — Martinović (Mateović) Konjevod, Rajlić (Salipur) Lovrić (Medarić), Lazarević.

Poslije odigranih prvih pet kola Fiskulturni savez Jugoslavije (FISAJ) izradio je novi program utakmica Savezne lige u jesenjoj sezoni. Do promjena je došlo zbog gostovanja reprezentacije Budimpešte u Beogradu i reprezentacije Beograda u Francuskoj, te utakmica reprezentacije Jugoslavije sa reprezentacijama Čehoslovačke (29. IX. 46), Albanije (7. X. 46), Rumunije (11. X. 46) i Bugarske (13. X. 46), kao i zbog izbora i uvrštenja FK Poncijane iz Trsta u Saveznu ligu.

Zbog toga jesenji dio prvenstva ulazi i u zimski period, a utakmica

KATASTROFA TORPEDA

Željezničar - Torpedo
9:1 (5:0)

U nedjelju je po veoma teškom i klizavom terenu, koji je bio prekriven snijegom, odigrana utakmica između Željezničara i Torpeda u kojoj je pobijedio ligaš sa 9:1 (5:0).

Timovi:

Željezničar: Kantardžić, Begić, Mamić, Marjanović, Šilić, S. Alajbegović, Domoročki, Konjevod, Rajlić, F. Lovrić, Lazarević.

Torpedo: Alajbegović, Šarenkapa, Vlačić, Stričić, Pauković, Skopovi, Lovrić, Novo, Fizović, Alajbegović, Šaković (Mustagnudić).

Rijetke navale Torpeda razbijao je uglavnom srednji red Željezničara. U prvom poluvremenu Željezničar je u svemu nadmašio svog protivnika i postigao čak pet golova. U nastavku mreža Alajbegovića zatresla se još četiri puta a počasni gol za Torpedo dao je Novo iz penala.

Golove su postigli: Lazarević 3, Konjevod 2, F. Lovrić 2, Rajlić i Domoročki po jedan. «
(«Fiskultura i sport» - 1946)

PRVI PREDSTAVNIK BIH U SAVEZNOJ LIGI

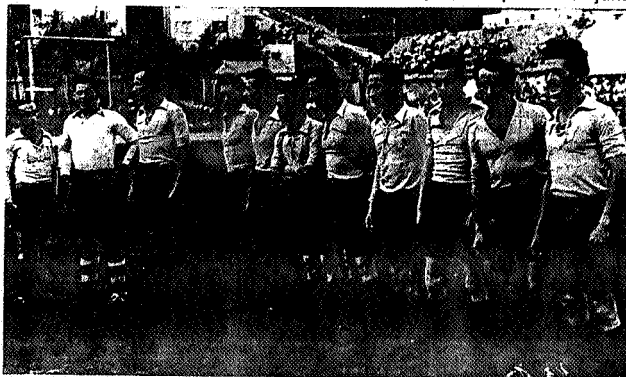
Željezničara sa Partizanom (Beograd), zbog njegovog gostovanja u inostranstvu, odigrana je tek 23. februara 1947. godine.

Nafta (Donja Lendava) poslije odigranog trećeg kola u proljećnom dijelu, odustaje od daljeg takmičenja, pa se svim klubovima nadalje utakmice sa Naftom registruju sa rezultatom 3 : 0 (par-forfe).

Utakmice reprezentacije Jugoslavije sa reprezentacijama Čehoslovačke (11. V. 47), Rumunije (22. V. 47) i Mađarske (29. VI. 47), značajno remete redovno odigravanje prvenstvenih utakmica Savezne lige, zbog čega je Željezničar zaostalu utakmicu sa Crvenom zvezdom (Beograd) odigrao tek 12. jula 1947. godine, a sa Partizanom (Beograd) nije ni odigrao, jer više nije imala svrhe, s obzirom na to da je donesena odluka da se Prva savezna liga smanji sa 14 na 10 klubova, pa Željezničar nije imao šansi za opstanak bez obzira na ishod te utakmice. Zato je ova utakmica predata bez borbe i registrovana 3 : 0 za Partizan. Takav položaj Željezničara uzrokovali su mnogi faktori.

Početkom maja 1947. godine Fiskulturni savez BiH je donio odluku da Željezničar ustupi Torpedu (nastao fuzijom Udarnika i Slobode, oktobra 1946. godine) nekoliko svojih igrača. Bilo je to uoči odlučujuće utakmice sa Poncijanom. Odluka je obrazložena interesom fiskulturnog pokreta u BiH i ocjenom da Željezničar nema šansi da ostane u Saveznoj ligi, jer zbog smanjenja broja članova Lige, ispadaju četiri prvligaša.

Fiskulturni savez BiH je smatrao da na ovaj način treba pomoći Torpedu da se u kvalifikacijama izbori za člana Savezne lige. Uprava Željezničara dozvolila je prelazak Lovrića i Rajlića. Torpedo je zatim početkom juna

12. 7. 47: ekipa Željezničara nakon odlaska sedam igrača u Torpedo uoči utakmice sa Crvenom zvezdom, koju je «Željo» dobio sa 2:0:

Josip Domoročki, Nail Kantardžić, Mustafa Mamić, Branko Šalipur, Ferid Pobrić, Nikola Marks, Zdravko Pavlić, Vojislav Marjanović, Vlado Kapetanić, Josip Mateović, i Anto Martinović

1947. godine podnio molbu Željezničaru da mu ustupi i igrače Golca, Alajbegovića, Šilića, Konjevoda, Lazarevića i Domorockog. Uprava Željezničara udovoljila je molbi, a sve u interesu fiskulturnog pokreta u BiH. Neki igrači su negodovali na ovu odluku uprave smatrajući da je donesena pod pritiskom, a Joško Domorocki je kategorički odbio i nije prešao u Torpedo. Zato je Torpedo umjesto njega svojevrijem verificovao Skopovija, kojeg je Željezničar poslije duže intervencije uspio vratiti.

Sa ovim pojačanjima Torpedo je uspio da uđe u Saveznu ligu u kojoj je kasnije promijenio ime u Sarajevo (5. oktobra 1947. godine).

Međutim, prelazak najkvalitetnijih igrača Željezničara u Torpedo (kasnije Sarajevo) donio je i Željezničaru, između ostalog, dva vrlo teška i složena problema.

Prvo je Fiskulturni savez Jugoslavije (FISAJ) jednostavno brisao Željezničara i iz Druge savezne lige, smatrajući da je odlaskom tolikih igrača Željezničar potpuno nesposoban i za drugoligaško takmičenje. Nakon niza žalbi i intervencija Željezničaru je vraćen status drugoligaša, te je kao jedanaesta ekipa uvršten u Drugu saveznu ligu za sezonu 1947/48. godine.

Drugo, Željezničaru je trebalo sedam godina (1947—1954) do stasanja potpuno nove generacije. U ovom periodu Željezničar je pao do najnižeg ranga, grupnog takmičenja, da bi se, samo njemu svojstvenom upornošću, vratio ponovo u Prvu saveznu ligu.

Protiv ovakvih odluka Željezničar je istupao i pismeno i putem svojih predstavnika na Skupštini FISABiH, zahtijevajući da se iz fiskulturnih foruma uklone ljudi koji se klubaški ponašaju u fiskulturnom radu, kako stoji u zapisniku sa 19. sjednice upravnog odbora FD Željezničar od 8. maja 1947. godine.

U februaru 1947. godine, povodom proslave 25 godina FK Velež, Željezničar je učestvovao na turniru na kome su još učestvovali Hajduk iz Splita i Borac iz Banjaluke.

1947/48.

NASTUPALI SU:

Kantardžić Nail	(11-0)
Ančić Drago	(9-0)
Mamić Mustafa	(20-1)
Begić Safet	(12-1)
Pobrić Ferid	(2-0)
Marks Nikola	(8-1)
Skopovi Karlo	(19-0)
Medarić Ivica	(7-1)
Šalipur Branko	(9-3)
Martinović Anto	(8-1)
Domoročki Josip	(19-1)
Kapetanić Vlado	(2-1)
Beretić Anto	(1-0)
Bolfeć Anton	(14-2)
Bajrami Mensur	(17-4)
Mateović Josip	(3-0)
Mateta Anto	(3-1)
Kotoranin Dragutin	(3-0)
Kočan Dušan	(2-0)
Zubčević Zijad	(11-0)
Krtolica Božo	(7-1)
Riči Valter	(1-0)
Nikolić Dušan	(7-4)
Arh Ivan	(10-4)
Cemal Šekfija	(4-0)
Novo Nerčez	(6-1)
Rašeta Simo	(1-0)
Vujnović Svetislav	(3-1)
Popović Milan	(1-0)

TRENERI:
 Medarić Ivica
 Bajrami Mensur
 Bičiće František (ČSSR)

Stoje s lijeva: Mensur Bajrami, Nail Kantardžić, Zijad Zubčević, Anto Martinović, Anton Bolfeć, Dušan Nikolić, Božo Krtolica, Safet Begić, Pavle Stefanović, Branko Šalipur; čuče: Mustafa Mamić, Karlo Skopovi, Dragutin Kotoranin, Josip Domoročki i Valter Riči

DRUGA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Ljubljana:	17.08.47.	Željezničar — Enotnost (Ljubljana)	2 : 2
Sarajevo:	24.08.47.	Željezničar — Radotnički (Skoplje)	1 : 1
Novi Sad:	31.08.47.	Željezničar — Sloga (Novi Sad)	0 : 3
Sarajevo:	07.09.47.	Željezničar — Mornar (Split)	0 : 2
Zemun:	14.09.47.	Željezničar — Naša krila (Zemun)	1 : 3
Varaždin:	21.09.47.	Željezničar — Tekstilac (Varaždin)	2 : 1
Titograd:	28.09.47.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	0 : 4
Zagreb:	16.10.47.	Željezničar — Metalac (Zagreb)	0 : 2
Pančevo:	23.10.47.	Željezničar — Dinamo (Pančevo)	1 : 0
Sarajevo:	07.12.47.	Željezničar — Kvarner (Rijeka)	5 : 1

Proljetni dio:

Sarajevo:	14.03.48.	Željezničar — Enotnost (Ljubljana)	1 : 3
Skoplje:	21.03.48.	Željezničar — Radotnički (Skoplje)	2 : 1
Split:	04.04.48.	Željezničar — Mornar (Split)	0 : 1
Sarajevo:	11.04.48.	Željezničar — Naša krila (Zemun)	2 : 3
Sarajevo:	18.04.48.	Željezničar — Tekstilac (Varaždin)	1 : 1
Sarajevo:	25.04.48.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	1 : 2
Rijeka:	02.05.48.	Željezničar — Kvarner (Rijeka)	0 : 1
Sarajevo:	09.05.48.	Željezničar — Dinamo (Pančevo)	3 : 0
Sarajevo:	23.05.48.	Željezničar — Metalac (Zagreb)	3 : 0
Sarajevo:	30.05.48.	Željezničar — Sloga (Novi Sad)	3 : 3

Tabela

1. Budućnost	20	13	3	4	46	: 21	29
2. Sloga	20	13	3	4	39	: 18	29
3. Naša krila	20	13	3	4	54	: 29	29
4. Metalac	20	11	2	7	29	: 22	24
5. Mornar	20	10	3	7	41	: 21	23
6. Dinamo	20	8	4	8	33	: 29	20
7. Enotnost	20	8	3	9	36	: 35	19
8. Tekstilac	20	7	3	10	39	: 51	17
9. Željezničar	20	6	4	10	28	: 34	16
10. Kvarner	20	4	2	14	27	: 56	10
11. Rabortnički	20	0	4	16	12	: 68	4

Novi članovi Prve savezne lige postali su: Budućnost i Sloga, te Naša krila nakon odigrane kvalifikacije sa osmoplasiranim Vardarom (Skoplje) iz Prve savezne lige. Iz Prve savezne lige dolaze: Sarajevo, Spartak (Subotica) i Vardar (Skoplje).

Druhu saveznu ligu su napustili: Rabortnički, Kvarner, Željezničar i Tekstilac.

Novi članovi Druge savezne lige su postali: Podrinje (Šabac), Proleter (Osijek) i Dinamo (Skoplje). Druga savezna liga je svedena sa 11 na 10 klubova.

Oslabljena ekipa Željezničara, koju su predvodili veterani Domo-rocki i Šalipur, uz jedina pojačanja u Skopljanacu Bajramiju i Zagrepčaninu Bolfeku, nije mogla mnogo da učini u jesenjem dijelu prvenstva Druge savezne lige. Uz remi u Ljubljani sa Enotnosti (2:2) te vrijednih pobjeda u Varaždinu (2:1) i Pančevu (1:0) jedino je još u Sarajevu pobjeđen riječki Kvarner (5:1). Trebalo je na proljeće učiniti mnogo više.

Poraz na svom terenu od Enotnosti (1:3) i pobjeda nad Rabortničkim u Skoplju (2:1) nagovještavali su uzbuđljivu borbu za opstanak u drugoligaškom društvu. Gubeći u Sarajevu od Naših krila (2:3) i titogradske Budućnosti (1:2) i igrajući neriješeno sa varaždinskim Tekstilcem (1:1), »plavi« su izgubili sve šanse. Kao i prethodne godine u prvoliigaškoj konkurenciji, Željezničar je imao odličan finiš (pančevački Dinamo 3:0, zagrebački Metalac 3:0, novosadska Sloga 3:3).

Ipak, iako na kraju deveti među jedanaest klubova, odmičući daleko sa 16 bodova Kvarneru (10) i Rabortničkom (4) Željezničar je morao da seli u Republičku ligu Bosne i Hercegovine, jer je Druga liga smanjena sa 11 na 10 klubova. Šok zbog neuspjeha bio je razumljiv, ali se atmosfera jedinstva u Klubu nije promijenila. Članovi uprave, fudbaleri i mnogobrojni prijatelji bili su svjesni činjenice da jedan radnički klub, osnovan poslije prvog svjetskog rata i obnovljen u najtežim godinama odmah poslije oslobođenja zemlje, neće ustuknuti ni pred kakvim teškoćama.

DO REPUBLIČKE LIGE

Stadion »6. april«, 9. maja 1948., momenat sa utakmice Željezničar - Dinamo (Pančevo) 3:0

1947: na pripremama u Orašju pred utakmicu »na dva«

Željezničar je bio bez dovoljno sredstava. Do opreme se teško dolazilo i još teže putovalo. Ali, velika ljubav navijača prema svom klubu davala je snage da se istraje.

Krajem ove takmičarske sezone, ispadajući iz Prve savezne lige, FK Sarajevo predlaže Željezničaru da se fuzionišu. Prijedlog nije prihvaćen zbog, kako je u zapisniku konstatovano, »specijalnog položaja koje naše društvo zauzima među željezničarima Sarajevskog čvora i publike Sarajeva koja je većinom naša bez obzira da li će naše društvo ostati i dalje u II saveznoj ligi«.

U ovoj sezoni (novembra 1947. godine) Željezničar je odigrao dvije utakmice u novoorganizovanom takmičenju — Fudbalskom kupu Jugoslavije za Pehar maršala Tita.

Boje Željezničara tada su najčešće branili: Kantardžić (Ančić) — Mamić, Begić (Zupčević) — Skopovi, Bolfek (Marks), Domorocki — Martinić (Krtolica), Nikolić (Novo), Šalipur (Medarić), Bajrami i Arih.

Omladinska ekipa Željezničara kao prvak BiH učestvuje u omladinskom državnom prvenstvu (avgusta 1947. godine) koje je održano u Sarajevu i osvaja 2. mjesto sa istim brojem bodova, ali slabijom gol-razlikom od prvaka Lovčena (Cetinje).

1948/49.

NASTUPALI SU:

Mušanović Sabahudin	(1-0)
Ančić Drago	(25-0)
Mamić Mustafa	(19-3)
Zupčević Zijad	(18-0)
Skopovi Karlo	(10-1)
Makon Eduard	(17-0)
Cemal Šefkija	(20-1)
Begić Safet	(25-2)
Novo Nerčez	(25-22)
Šarenkapa Asim	(5-2)
Domoročki Josip	(25-4)
Šalipur Branko	(19-14)
Popović Milan	(13-3)
Krajišnik Milan	(3-0)
Riči Valter	(23-11)
Debelić Josip	(2-2)
Krtolica Božo	(7-2)
Martinović Anto	(16-7)
Simić Mladen	(2-0)
Bajrami Mensur	(7-3)
Marks Nikola	(1-0)
Rašeta Simo	(2-0)
Lazić Borislav	(1-0)

TRENERI:
 Bličšte František (ČSSR)
 Bulat Josip

S lijeva: Josip Domoročki, Drago Ančić, Mustafa Mamić, Eduard Makon, Branko Šalipur, Safet Begić, Božo Krtolica, Valter Riči, Šefkija Cemal, Karlo Skopovi i Milan Popović

REPUBLIČKA LIGA

Jesenji dio:

Kakanj:	12.09.48.	Željezničar — Rudar (Kakanj)	2 : 1
Sarajevo:	19.09.48.	Željezničar — Radnik (Bijeljina)	5 : 1
Bos. Brod:	26.09.48.	Željezničar — 1. maj (Bos. Brod)	1 : 0
Sarajevo:	02.10.48.	Željezničar — Bosna (Sarajevo)	2 : 0
Mostar:	17.10.48.	Željezničar — Velež (Mostar)	2 : 2
Teslić:	07.11.48.	Željezničar — Proleter (Teslić)	1 : 1
Sarajevo:	14.11.48.	Željezničar — Igman (Iliđža)	6 : 0
Sarajevo:	21.11.48.	Željezničar — Jedinstvo (Bihać)	3 : 0 p. f.
Zenica:	28.11.48.	Željezničar — Čelik (Zenica)	3 : 1
Sarajevo:	05.12.48.	Željezničar — Jedinstvo (Brčko)	7 : 0
Sarajevo:	19.12.48.	Željezničar — Borac (B. Luka)	2 : 1

Proletni dio:

Sarajevo:	20.03.49.	Željezničar — Rudar (Kakanj)	5 : 0
Bijeljina:	27.03.49.	Željezničar — Radnik (Bijeljina)	2 : 2
Sarajevo:	03.04.49.	Željezničar — 1. maj (Bos. Brod)	5 : 1
Brčko:	17.04.49.	Željezničar — Jedinstvo (Brčko)	4 : 1
Sarajevo:	24.04.49.	Željezničar — Velež (Mostar)	0 : 0
Banja Luka:	02.05.49.	Željezničar — Borac (B. Luka)	2 : 2
Sarajevo:	08.05.49.	Željezničar — Čelik (Zenica)	1 : 1
Sarajevo:	15.05.49.	Željezničar — Proleter (Teslić)	3 : 0 p. f.
Iliđža:	22.05.49.	Željezničar — Igman (Iliđža)	4 : 0
Bihać:	29.05.49.	Željezničar — Jedinstvo (Bihać)	6 : 0
Sarajevo:	15.06.49.	Željezničar — Bosna (Sarajevo)	2 : 3

Tabela

1.	Željezničar	22	15	6	1	68	: 17	36
2.	Velež	22	15	4	3	52	: 19	34
3.	Radnik	22	13	4	5	44	: 22	30
4.	Borac	22	13	3	6	42	: 18	29
5.	Čelik	22	10	6	6	40	: 25	26
6.	Bosna	22	9	2	11	36	: 46	20
7.	Proleter	22	8	3	11	36	: 46	19
8.	Jedinstvo	22	6	6	10	41	: 47	18
9.	Rudar	22	8	1	13	30	: 54	17
10.	Prvi maj	22	6	4	12	30	: 39	16
11.	Jedinstvo	22	6	4	12	34	: 47	16
12.	Igman	22	1	1	20	10	: 83	3

Željezničar (Sarajevo) kao prvak republike BiH morao je odigrati kvalifikacije za ulazak u Drugu saveznu ligu sa 11. oktobrom (Kumanovo), Sutjeskom (Nikšić) i Železničarom (Ljubljana).

KVALIFIKACIJE ZA DRUGU SAVEZNU LIGU

Prvi dio:

Ljubljana:	12.06.49.	Željezničar — Železničar (Ljubljana)	2 : 1
Sarajevo:	19.06.49.	Željezničar — 11. oktobar (Kumanovo)	7 : 0
Nikšić:	26.06.49.	Željezničar — Sutjeska (Nikšić)	5 : 0

Drugi dio:

Sarajevo:	03.07.49.	Željezničar — Železničar (Ljubljana)	1 : 0
Kumanovo:	10.07.49.	Željezničar — 11. oktobar (Kumanovo)	0 : 1
Sarajevo:	18.07.49.	Željezničar — Sutjeska (Nikšić)	3 : 0

Tabela

1.	Željezničar	6	5	0	1	18	: 2	10
2.	11. oktobar	6	3	1	2	10	: 15	7
3.	Sutjeska	6	2	1	3	7	: 13	5
4.	Železničar (LJ)	6	0	2	4	5	: 10	2

U Drugu saveznu ligu kvalifikovali su se Željezničar (Sarajevo) i 11. oktobar (Kumanovo).

Da se fudbal najbrže od svih sportova obnovio i ojačao u prvim godinama slobode, potvrdio je sastav Republičke lige Bosne i Hercegovine u sezoni 1948/49. godina. Pored Željezničara, koji je važio za favorita, jake sastave imali su i mostarski Velež, banjalučki Borac, bijeljinski Radnik i zenički Čelik. Liga od dvanaest članova obećavala je zanimljivije borbe.

Željezničar je u cijelom prvenstvu imao standardan tim koji je bez većih teškoća pobjeđivao sve svoje rivale. Prvi tim su sačinjavali: Ančić —

MAMIĆ - ČETIRI PUTA UDARNIK

»Mustafa Mamić nije samo dobar sportista, kojeg poznamo sa fudbalskih terena. On je i primjeran radnik. Radnici Radionice za održavanje pruga u Sarajevu poznaju ga kao četverostrukog udarnika i tri puta pohvaljenog fudbalera kao kandidata za člana Partije.

Mamić je specijalista za sve vrste vaga a naročito za kol ske vage. Do sada je za Željezničara odigrao 112 utakmica i to gotovo uvijek sa uspjehom. Rijetko kada je publika nezadovoljna njegovom igrom. Svojim disciplinovanim ponašanjem, skromnošću i zalaganjem za uspjeh kolektiva on je stekao simpatije sportske publike Sarajeva ...«

(«Fiskultura i sport»,
6. juna 1949. god.)

PRVAK REPUBLIČKE LIGE

IZ ALMANAHA FK VELEŽ
1922-1982.

»Prvu međunarodnu fudbalsku utakmicu u Mostaru Velež je odigrao 4. avgusta 1948. godine. Protivnik domaćem Klubu bila je reprezentacija Čehoslovačkog grada Brna, čiji je nastup izazvao veliko interesovanje u Hercegovini; pribijavajući se rezultatskog debakla, Uprava Kluba posudila je golmana Ančiča i halfove Domorockog i Skopovića iz sarajevskog Željezničara. Uz to su za Velež nastupali novoregistrovani igrači Bolfek i Lazarević, tako da je formacija koja se suprotstavila reprezentaciji Brna igrala u osjetno pojačanom sastavu: Ančič, Vukotić, Kijajo, Domorocki, Bolfek, Skopovi, Rebac, Hrvić, Švast, Čemalović (Dilberović), Lazarević. Rezultat 4:1 (1:0) za Velež.

Strijelci: Lazarević - 2, Rebac i Hrvić«.

FK Željezničar na paradi povodom 100. godišnjice jugoslovenskih željeznica; na čelu Zdravko Pavlič, prvi red: Valter Riči, Eduard Makon, Drago Ančić, Mustafa Mamić, Branko Šalipur, i Nerčez Novo; drugi red: Anto Martinović, Kemal Hodžić, Duško Ubović, Safet Begić, Miloš Dikosavljević i Milan Krajišnik

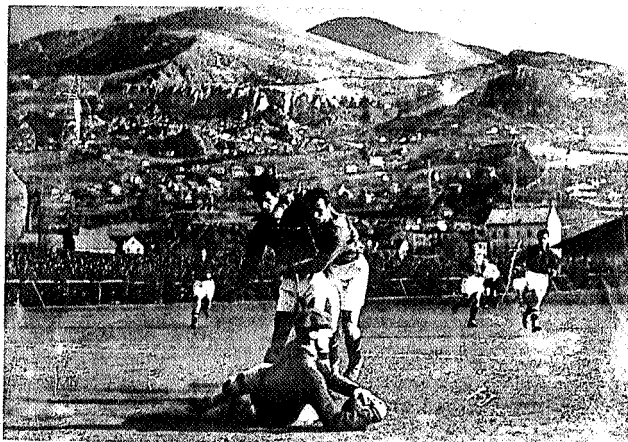
Mamić, Zupčević — Makon, Popović (Skopovi), Begić — Domorocki, Čemal, Šalipur (Martinović), Novo i Riči. U prva četiri jesenja kola plavi su zabilježili pobjede i tek na gostovanju u Mostaru, u veoma zanimljivoj igri, izgubili su prvi bod (2:2). Drugi bod izgubljen je u Tesliću (1:1). Međutim, dobro su igrali i ostali iz vodeće grupe, posebno Velež.

Grupa vjernih navijača sa igračima Željezničara uoči puta u Ljubljanu na proslavu 100. godišnjice jugoslovenskih željeznica

Narodni ručak, igrači i navijači Željezničara u Orašju za trpezom

Željezničar - Borac (Banja Luka) 2:1, Mensur Bajrami u akciji

Proljeće nije donijelo mnogo iznenađenja. Velež je izbio bod u Sarajevu (0 : 0), ali i Željezničar u Banjaluci (2 : 2). I sa Čelikom je remizirao i to u Sarajevu (1 : 1), ali su naredne tri pobjede (Proleter 3 : 0, Jedinstvo 6 : 0, Igman 4 : 0) donijele prvo mjesto. U posljednjoj igri Željezničar je doživio jedini poraz od mjesnog rivala Bosne (2 : 3).

Nakon osvojenog prvog mjesta u Republičkoj ligi uslijedile su vrlo naporene kvalifikacione borbe u kojim je Željezničar izašao kao pobjednik i tako ponovo stekao status drugoligaša.

Ovaj sportski uspjeh i početak gradnje stadiona Grbavica bili su velika radost igrača i navijača Željezničara. Bio je to novi podstrek u savladavanju teškoća zbog kojih su mnogi klubovi rasformirani.

U septembru 1949. godine u Ljubljani je održana centralna proslava povodom 100 godina postojanja Jugoslovenskih željeznica. Učestvovalo je i Sportsko društvo Željezničar Sarajevo sa ostalim željezničkim sportskim društvima iz cijele Jugoslavije.

Ante Martinović-Svila, na radnom mjestu u Željezničkoj radionici, prvi posljednji gol-geter u Prvoj saveznoj ligi (na utakmici Metalac-Željezničar u Beogradu, 24. avgusta 1946. godine)

S lijeva: Josip Domoročki, Petar Knežević, Mustafa Mamić, Milovan Popović, Safet Begić, Anto Martinović, Mensur Bajrami, Mladen Simić, Mirko Sudarević, Ferid Salihović i Aleksandar Petrović (trener i igrač)

1950.

NASTUPALI SU:

Mušanović Sabahudin	(1-0)
Martinović Anto	(24-1)
Hadžić Sulejman	(1-0)
Knežević Petar	(5-0)
Babić Josip	(8-0)
Mamić Mustafa	(21-0)
Cemal Šefkija	(10-0)
Begić Safet	(18-0)
Šilić Miroslav	(6-0)
Domoročki Josip	(21-2)
Ričl Valter	(6-0)
Mišić Bogdan	(11-0)
Petrović Aleksandar	(14-8)
Novo Nerčez	(10-3)
Bajrami Mensur	(22-2)
Skopovi Karlo	(9-0)
Makon Eduard	(3-0)
Zupčević Zijad	(6-0)
Salihović Ferid	(22-4)
Popović Milovan	(15-0)
Simić Mladen	(6-0)
Dorđević Milorad	(11-6)
Lazić Borislav	(2-0)
Sudarević Mirko	(4-0)
Salipur Branko	(1-0)
Maksimović Risto	(2-0)
Štimac Dinko	(2-0)
Šimunac Srećko	(3-0)

TRENERI:
Maslavić Stevo
Petrović Aleksandar

DRUGA SAVEZNA LIGA

Prvi dio:

Sarajevo:	05.03.50.	Željezničar — Sloga (Novi Sad)	0 : 0
Osijek:	12.03.50.	Željezničar — Proleter (Osijek)	1 : 4
Sarajevo:	02.04.50.	Željezničar — Kvarner (Rijeka)	1 : 1
Ljubljana:	06.04.50.	Željezničar — Odred (Ljubljana)	2 : 1
Sarajevo:	09.04.50.	Željezničar — Napredak (Kruševac)	0 : 4
Zagreb:	16.04.50.	Željezničar — Metalac (Zagreb)	1 : 5
Sarajevo:	23.04.50.	Željezničar — 11. oktobar (Kumanovo)	3 : 1
Skoplje:	30.04.50.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1 : 0
Sarajevo:	07.05.50.	Željezničar — Podrinje (Šabac)	0 : 0
Zagreb:	14.05.50.	Željezničar — Milicionar (Zagreb)	2 : 1

Drugi dio:

Novi Sad:	20.08.50.	Željezničar — Sloga (Novi Sad)	0 : 4
Sarajevo:	27.08.50.	Željezničar — Proleter (Osijek)	2 : 2
Rijeka:	10.09.50.	Željezničar — Kvarner (Rijeka)	3 : 4
Sarajevo:	17.09.50.	Željezničar — Odred (Ljubljana)	1 : 0
Kruševac:	24.09.50.	Željezničar — Napredak (Kruševac)	0 : 2
Sarajevo:	01.10.50.	Željezničar — Metalac (Zagreb)	1 : 1
Kumanovo:	15.10.50.	Željezničar — 11. oktobar (Kumanovo)	1 : 0
Sarajevo:	22.10.50.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1 : 2
Šabac:	29.10.50.	Željezničar — Podrinje (Šabac)	1 : 4
Sarajevo:	05.11.50.	Željezničar — Borac (Zagreb)	0 : 4

Kuriozitet

Anto Martinović Svila u prvom dijelu prvenstva 1950. godine uspješno je branio gol Željezničara. Drago Ančić, standardni golman do tada, prešao je u Sarajevo, pa je Svila, kao i ranije, ponovo stao među stativa. Ali ubrzo, poslije dolaska golmana Kneževića i J. Babića Martinović je nastavio da igra kao navalni igrač i da daje golove.

Tabela

1.	Borac	20	10	5	5	46	: 19	25
2.	Sloga	20	10	4	6	44	: 16	24
3.	Napredak	20	9	6	5	33	: 22	24
4.	Podrinje	20	8	7	5	29	: 22	23
5.	Odrəd	20	8	6	6	26	: 16	22
6.	Proleter	20	8	6	6	32	: 30	22
7.	Kvarner	20	8	5	7	39	: 31	21
8.	Metalac	20	8	5	7	27	: 22	21
9.	Vardar	20	8	4	8	28	: 22	20
10.	Željezničar	20	6	5	9	21	: 40	17
11.	11. oktobar	20	0	1	19	10	: 95	1

U toku prvenstva Milicionar je promijenio ime u Borac (Zagreb).

U ovoj godini u Drugoj saveznoj ligi nedostaje dvanaesti član jer je Poncijana iz Trsta napustila takmičenje u Jugoslaviji.

Novi članovi Prve savezne lige su postali: Borac (Zagreb), Vojvodina (ranije Sloga Novi Sad), Napredak (Kruševac) i Mačva (ranije Podrinje — Šabac).

Iz Prve savezne lige dolazi samo Budućnost (Titograd) jer su se Naša krila (Zemun) rasformirala, a Drugu saveznu ligu napušta 11. oktobar (Kumanovo), a Željezničar odigrava kvalifikacije za ulazak predstavnika BiH u Drugu saveznu ligu sa Borcem (Banja Luka) i Bosnom (Sarajevo).

KVALIFIKACIJE BIH ZA DRUGU SAVEZNU LIGU

Prvi dio:

Sarajevo:	17.02.51.	Željezničar — Bosna (Sarajevo)	3 : 1
Banja Luka	25.02.51.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	0 : 0

Drugi dio:

Sarajevo:	01.03.51.	Željezničar — Bosna (Sarajevo)	1 : 1
Sarajevo:	07.03.51.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	1 : 0

Tabela

1.	Željezničar	4	2	2	0	5	: 2	6
2.	Borac (BL)	4	1	2	1	4	: 2	4
3.	Bosna (SA)	4	0	2	2	3	: 8	2

Osvajanjem prvog mjesta Željezničar je izbio opstanak u Drugoj saveznoj ligi. Pošto se Druga savezna liga povećava na 16 članova popunjena je sa četiri prvoplasirana kluba iz treće savezne lige (koja je postojala samo u 1950. godini), i to: Radnički (Beograd), Velež (Mostar), Dinamo (Pančevo) i Zagreb (Zagreb), a putem kvalifikacija mjesto su izborili: Radnički (Skoplje), Proleter (Zrenjanin), Rudar (Trbovlje), Tekstilac (Varaždin) i Bokelj (Kotor).

U SVOM VAGONU

Bez mnogo novih imena, oslanjajući se na tridesetogodišnjake Ma-mića, Bajramija, Domorockog i Begića, Željezničar u ovoj sezoni još nije bio stasao da, kao povratnik, vodi glavnu riječ u Drugoj saveznoj ligi. Neuobičajeno, prvenstvo je ove godine održano u sezoni proljeće-jesen, što je znatno uticalo na formu ekipe i pojedinaca. Plavci su imali muke i sa čuvarima mreže. Martinović je, što je bio kuriozitet, devet puta bio golman a jedanaest puta igrao u navalnom redu! Značajno pojačanje u odbrani bio je novopridošli igrač Salihović, koji je došao iz Doboja.

Većinu utakmica odigrali su igrači iz stare generacije: Martinović (Kne-žević), Mamić, Salihović (Makon), Begić (Skopovi), Popović (Šilić), Domorodski, Mišić, Novo, A. Petrović, Bajrami i Čemal (Ričl).

Takmičenja su pokazala da Željezničar nema zadovoljavajući fond igrača i da mu nedostaju mlađi, talentovani fudbaleri koji bi uspješno zamijenili zaslužne veterane. To je bio razlog da Željezničar osvoji pretposljednje, 10. mjesto u II saveznoj ligi. Međutim, zahvaljujući pro-širenju II savezne lige, Željezničar ostaje u istom rangu takmičenja.

Značajan datum bio je 25. mart 1950. godine kada Fudbalski klub Željezničar od radnika »Vase Miskina-Crnog« dobija specijalno oprem-ljen vagon u kojem će ubuduće ekipa putovati na gostovanja. U va-gonu su instalirana kuhinja, kupatilo sa tuševima, radio-aparat, biblio-teka i dvadeset ležaja koji su se preko dana sklapali u fotelje. U uslo-vima kada je zemlja bila u izgradnji, tako opremljen vagon bio je prava dragocjenost.

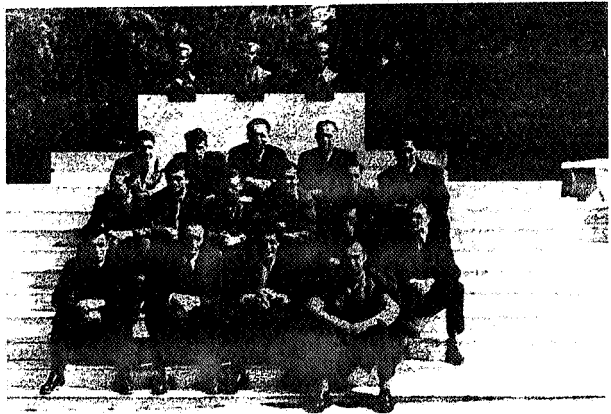
Poslije pune četiri godine u Sarajevu je opet odigrana jedna međuna-rodna prijateljska utakmica. Željezničar je ugostio ekipu KAC-a iz Celovca (Austrija). U zanimljivoj igri pobjeda je pripala »plavcima« (2:0). U ekipi Željezničara na ovoj utakmici gostovali su iz FK Sa-rajeva željini raniji igrači: Franco Lovrić i Safet Alajbegović.

Značajan datum u ovoj godini bio je 8. januar, kada je održana I skup-ština Fudbalskog kluba kao najviši organ upravljanja u Klubu. Skup-ština je izabrala Upravni odbor Fudbalskog kluba, čija će djelatnost ubrzo donijeti zapažene rezultate.

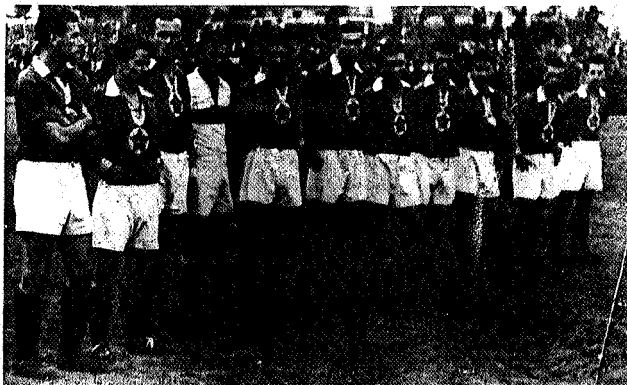
Ove promjene bile su u sklopu niza aktivnosti radi kvalitetnijeg orga-nizovanja sportskog rada u cijeloj Jugoslaviji. Umjesto sekcija, kojima je centralistički rukovodilo Sportsko društvo, organizuju se klubovi sa svojim organima upravljanja, a u sportskom društvu djeluju preko svojih predstavnika.

Razrada taktike u -Željinom- vagonu: gore: Đorđević, dolje: Bajrami, stoji: Masleša, sjede: Popović (Pipera), Sudarević, Makon, Mile Popović - tehniko, Šimunac i Zagorac

Na grobnici velikanima u Beogradu prilikom putovanja za Pančevo: odozgo I. red: Đorđević, Šimunac, Mile Popović, Lekić - tehniko, II red: Mušanović, Martinović, Sudarević, Milovan Popović, Begić, Zagorac, III red: Bajrami, Gojko Pobrić - predsjednik, Ilija Rajković - zamj. preds., Salihović, Babić, dolje Mamić

S lijeva: Aleksandar Petrović, Nerčez Novo, Mustafa Mamić, Petar Knežević, Milorad Đorđević, Milovan Popović, Safet Alajbegović, Anto Martinović, Franjo Lovrić, Ferid Salihović i Miloš Diko-savljević (kao gosti nastupili: Safet Alajbegović i Franjo Lovrić)

1951.

NASTUPALI SU:

Babić Josip	(28-0)
Restek Martin	(2-0)
Mamić Mustafa	(9-0)
Salihović Ferid	(29-0)
Begić Safet	(27-0)
Popović Milovan	(12-0)
Domoročki Josip	(10-1)
Martinović Anto	(27-7)
Novo Nerčez	(26-13)
Đorđević Milorad	(25-5)
Bajrami Mensur	(26-8)
Šimunac Srećko	(5-0)
Sudarević Mirko	(8-0)
Masleša Sveto	(1-0)
Lazić Borislav	(10-2)
Makon Eduard	(12-0)
Cemal Šefkija	(4-0)
Grgić Juraj	(1-0)
Imamović Asim	(5-0)
Svaljek Ivan	(15-3)
Đorđević Đorđe	(16-0)
Kmoh Josip	(10-2)
Zupčević Zljad	(13-0)
Tešanović Milan	(4-0)
Šimić Mladen	(2-0)
Ribar Milan	(1-0)
Nešković Joco	(1-0)
Eustakija Stjepan	(1-0)

TRENER:
Zagorac Slavko

DRUGA SAVEZNA LIGA

I dio:

Sarajevo:	12.03.51.	Željezničar — Rudar (Trbovlje)	3 : 1
Kotor:	18.03.51.	Željezničar — Bokelj (Kotor)	2 : 0
Sarajevo:	01.04.51.	Željezničar — Radnički (Beograd)	1 : 1
Pančevo:	08.04.51.	Željezničar — Dinamo (Pančevo)	2 : 2
Sarajevo:	15.04.51.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	2 : 0
Zagreb:	22.04.51.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	1 : 2
Sarajevo:	29.04.51.	Željezničar — Fabotnički (Skoplje)	0 : 3
Titograd:	06.05.51.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	0 : 0
Rijeka:	13.05.51.	Željezničar — Kvarner (Rijeka)	2 : 2
Varaždin:	20.05.51.	Željezničar — Tekstilac (Varaždin)	1 : 3
Sarajevo:	27.05.51.	Željezničar — Proleter (Osijek)	4 : 1
Zagreb:	03.06.51.	Željezničar — Metalac (Zagreb)	0 : 0
Sarajevo:	10.06.51.	Željezničar — Odred (Ljubljana)	2 : 0
Skoplje:	17.06.51.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0 : 2
Sarajevo:	24.06.51.	Željezničar — Velež (Mostar)	1 : 3

II dio:

Sarajevo:	29.07.51.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	3 : 1
Trbovlje:	05.08.51.	Željezničar — Rudar (Trbovlje)	1 : 1
Sarajevo:	13.08.51.	Željezničar — Bokelj (Kotor)	4 : 0
Beograd:	19.08.51.	Željezničar — Radnički (Beograd)	1 : 3

Sarajevo:	26.08.51.	Željezničar — Dinamo (Pančevo)	5 : 2
Zrenjanin:	02.09.51.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	0 : 2
Sarajevo:	09.09.51.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	0 : 1
Skoplje:	16.09.51.	Željezničar — Rabortnički (Skoplje)	1 : 3
Sarajevo:	23.09.51.	Željezničar — Kvarner (Rijeka)	1 : 0
Sarajevo:	30.09.51.	Željezničar — Tekstilac (Varaždin)	1 : 1
Osijek:	07.10.51.	Željezničar — Proleter (Osijek)	1 : 4
Sarajevo:	14.10.51.	Željezničar — Metalac (Zagreb)	1 : 0
Ljubljana:	21.10.51.	Željezničar — Odred (Ljubljana)	1 : 7
Sarajevo:	28.10.51.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0 : 1
Mostar:	04.11.51.	Željezničar — Velež (Mostar)	2 : 1

Tabela

NOVI STADION

»... 27. jula treba da bude otvoren novi stadion Željezničara koji će predstavljati novi doprinos snažnom razvoju fizičke kulture u glavnom gradu naše Republike. To će biti vrlo lijep objekat, reprezentativnog izgleda sa travnatim terenom za fudbal i atletskom stazom. Unaokolo nalaziće se stepenasto stajalište te će stadion sa tribinama moći da primi oko 20.000 gledalaca. Tribine, koje su već gotovo montirane prenesene su sa starog stadiona »6. aprila«, tako da je njihov izgled istovjetan sa ranijim, s tim što su sada nešto malo veće. U perspektivi je da se na sjevernoj strani, gdje je danas površina slobodna, izgradi klupski dom u kome bi se između ostalog nalazile gimnastička sala, sobe za smještaj gostujućih ekipa, bife, svlačionice, kupatila i drugo.

Veliki dio radova izveden je uz dobrovoljno učešće službenika Direkcije željeznica. Pomoć za izgradnju stadiona pružili su društvu Glavni odbor SSSJ za Bosnu i Hercegovinu i Ministarstvo željeznica. Nedavno je društvo pustilo u prodaju »ligu stoline« čime će se od članova i prijatelja društva sakupiti još oko 500 hiljada dinara kako bi se mogli izvršiti preostali radovi na dovršenju stadiona.

(«Fiskultura i sport»,
26. marta 1951)

1. Vardar	30	19	4	7	64	: 23	42
2. Rabortnički	30	17	7	6	70	: 35	41
3. Budućnost	30	18	4	8	57	: 30	40
4. Velež	30	15	7	8	60	: 38	37
5. Radnički	30	14	8	8	69	: 45	36
6. Metalac	30	13	8	9	45	: 32	34
7. Proleter (OS)	30	15	4	11	60	: 53	34
8. Odred	30	15	3	12	62	: 38	33
9. Dinamo	30	14	4	12	60	: 57	32
10. Kvarner	30	13	4	13	68	: 57	30
11. Željezničar	30	11	7	12	43	: 47	29
12. Proleter (ZR)	30	10	6	14	42	: 50	26
13. Zagreb	30	10	6	14	35	: 45	26
14. Rudar	30	6	3	21	34	: 92	15
15. Tekstilac	30	4	5	21	38	: 74	13
16. Bokelj	30	3	6	21	26	:117	12

Novi članovi Prve savezne lige su postali: Vardar (Skoplje) i Rabortnički (Skoplje). Zbog reorganizacije saveznih liga, da se ponovo uvede sistem igranja jesen-proljeće, Druga savezna liga nije igrana, pa su svi klubovi počeli prvenstvena takmičenja u 1952. godini u svojim podsavezima.

IZ ZLATNE SREDINE U II LIGI U GRUPNO TAKMIČENJE

Za razliku od prethodne godine Klub je u Babiću imao pouzdanog vratara i polovično pojačanje u iskusnom Švaljeku. Mlađi igrači su sporo pristizali. Od starijih najbolje su se još održali Begić, Bajrami i Martinović, dok je sve bolje igrao Novo, koji je u ovoj sezoni bio i najbolji strijelac sa 13 pogodaka. Ponovo se igralo prvenstvo po sistemu proljeće-jesen, dakle u istoj godini, što je značilo trideset prvenstvenih susreta u kratkom vremenu, a to starosnoj strukturi ekipe nije odgovaralo, pogotovo kada se uzme u obzir da su svi igrači Željezničara bili u radnom odnosu. Tako je Željezničar u prvih pet kola osvojio osam, a u slijedećih deset kola prvog dijela samo sedam bodova. Slično je bilo i u drugom dijelu takmičenja.

Na kraju ovog prvenstva Željezničar se našao u sredini tabele, ali je više nego ijedan klub na svojoj koži osjetio česte promjene sistema takmičenja. Iz zlatne sredine tabele saveznog ranga takmičenja preko noći je prebačen u najniži grupni rang.

U ovoj godini najčešće su za prvi tim nastupali: Babić, Salihović, Zupčević (Makon), Begić, Švaljek (Popović), Đorđević Đ. (Domorrocki), Martinović, Novo, Đorđević M., Bajrami i Kmoh (Lazić).

1952.

NASTUPALI SU:

Arnaudović Ahmet	(4-0)
Babić Josip	(2-0)
Ančić Drago	(3-0)
Salihović Ferid	(8-2)
Handžić Mehmed	(8-0)
Begić Safet	(6-0)
Nešković Joco	(6-8)
Ubović Dušan	(8-3)
Ribar Milan	(8-0)
Bulić Žarko	(1-0)
Gojković Borislav	(7-2)
Sudarević Mirko	(9-3)
Krmoh Josip	(7-3)
Martinović Anto	(8-6)
Pešić Ilijas	(2-0)
Lazić Borislav	(2-0)
Jakšić Anto	(1-0)
Bajrami Mensur	(1-0)
Bunić Miroslav	(1-0)
Makon Eduard	(1-0)
Muradori Vjekoslav	(1-0)
Vukašinić Vladimir	(1-0)
Ivković Dragomir	(1-0)
Restek Martin	(1-0)
Grgić Juraj	(1-1)
Trifković Miloš	(1-0)

TRENER:
Pavlič Zdravko

S lijeva: Mensur Bajrami, Josip Babić, Eduard Makon, Milorad Dorđević, Anto Martinović, Safet Begić, Đorđe Đorđević, Ivan Švajlek, Borislav Lazić, Ferid Salihović i Nerčez Novo

**PODSAVEZNA LIGA GRADA SARAJEVA
(Prvi razred — grupa A)**

Prvi dio:

Sarajevo:	09.03.52.	Željezničar — Grafičar (Sarajevo)	12 : 0
Sarajevo:	16.03.52.	Željezničar — Milicioner (Sarajevo)	4 : 1
Sarajevo:	23.03.52.	Željezničar — Polet (Sarajevo)	0 : 0

Drugi dio:

Sarajevo:	30.03.52.	Željezničar — Grafičar (Sarajevo)	4 : 0
Sarajevo:	06.04.52.	Željezničar — Milicionar (Sarajevo)	2 : 1
Sarajevo:	13.04.52.	Željezničar — Polet (Sarajevo)	4 : 5

Tabela

1.	Željezničar	6	4	1	1	26	: 7	9
2.	Polet	6	2	2	2	10	: 13	6
3.	Milicionar	6	2	1	3	9	: 10	5
4.	Grafičar	6	1	2	3	8	: 23	4

Željezničar kao prvak grupe A igra kvalifikacije sa prvakom grupe B — Bosnom (Sarajevo) za prvaka Prvog razreda (grad Sarajevo) Sarajevskog podsaveza.

Sarajevo:	20.04.52.	Željezničar — Bosna (Sarajevo)	1 : 1
Sarajevo:	27.04.52.	Željezničar — Bosna (Sarajevo)	1 : 1 120'
Sarajevo:	07.05.52.	Željezničar — Bosna (Sarajevo)	0 : 2

Poslije odigranih kvalifikacija Bosna (Sarajevo) je postala prvak Prvog razreda (grad Sarajevo) Sarajevskog podsaveza.

Na vanrednoj skupštini Sarajevskog fudbalskog podsaveza, održanoj

10. 08. 1952. godine, donesena je odluka o članovima Sarajevske podsavezne lige za sezonu 1952/53: Romanija — Pale (I grupa), Rudar — Breza (II grupa), Kiseljak (III grupa), Čelik — Zenica (IV grupa), Borac — Jajce (V grupa), Bratstvo — Travnik (grad — srez Travnik), Bosna — Sarajevo (grad Sarajevo), Željezničar — Sarajevo drugoplasirana ekipa Prvog razreda grada Sarajeva (s obzirom na opšti kvalitet tima) te Milicionar (Sarajevo) i Rudar (Kakanj), koji su svoje učešće izborili nakon odigranih kvalifikacija sa 16 ekipa, po jednostrukom kup-sistemu.

U 1952. godini, osim Prve savezne lige (koja je prvenstvo igrala po skraćenom non-stop sistemu, da bi se uvela sezona jesen-proljeće, kao i u drugim evropskim zemljama) nije igrano prvenstvo Druge savezne lige, niti Republičke lige.

Fudbalsko prvenstvo u BiH organizovano je u četiri postojeća podsaveza: Sarajevskom, Banjalučkom, Tuzlanskom i Mostarskom.

Svaki podsavez svoje registrovane klubove razvrstao je po teritorijalnim grupama u kojima su igrana prvenstva po skraćenom non-stop sistemu. Ovakav način igranja dao je priliku svim ekipama da se probiju među najbolje, a uz to da klubovi ne troše mnogo i igrači ne odsustvuju sa redovnog posla. Poslije završetka grupnog prvenstva, počinje finalno takmičenje za prvaka podsaveza.

Sarajevski podsavez, koji je po teritoriji i broju ekipa bio najveći, imao je sedam grupa (od I do V) plus grad-srez Travnik (VI grupa) i grad Sarajevo (VII grupa).

Grad Sarajevo imao je tri razreda. Prvi razred imao je dvije grupe (A i B).

Grupu A Prvog razreda grada Sarajeva sačinjavali su: Željezničar, Milicionar, Grafičar i Polet.

U ovoj godini Željezničar je bio na velikom iskušenju. U početku imao je samo 17 igrača od kojih su neki bili na kraju igračke karijere, ali su pristizale mlade talentovane snage, među kojima su prvi bili Ilijaš Pašić i Dušan Ubović.

Bila je ovo najlošija Željezničareva poslijeratna godina a očitovala se u krizi igrača i rezultata. To je bio signal da se igrački potencijal mora temeljito mijenjati i savremenije i stručnije raditi sa ekipom. Razumljivo, to je zahtijevalo obezbjeđenje kvalitetnog trenerskog kadra.

U grupnom takmičenju Željezničar je najčešće nastupao u slijedećem sastavu:

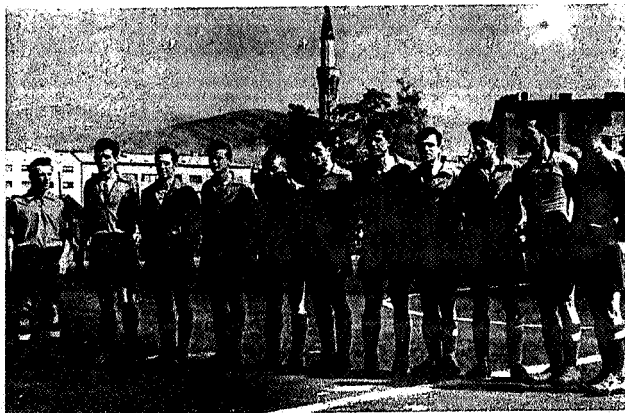
Babić (Ančić), — Ribar, Handžić — Begić, Salihović, Gojković — Lazić, Ubović, Martinović, Bajrami i Pašić.

Sarajevski fudbalski klubovi 20. aprila 1952. osnovali su Fudbalski podsavez Sarajevo, koji obuhvata područja: grad Sarajevo, Pale, Breza, Kiseljak, Zenica, Jajce, Travnik i Kakanj.

U GRUPNOM TAKMIČENJU

Sarajevski fudbalski podsavez organizuje svoju ligu za sezonu 1952/53. u koju iz Sarajeva ulaze Željezničar, Bosna i 20. oktobar (ranije Milicionar).

Željezničar je učestvovao na prvomajskom turniru u Sarajevu i u Bihaću povodom obilježavanja 10. godišnjice Prvog zasjedanja AVNOJ-a.

Zdesna: Anto Martinović, Drago Ančić, Borislav Gojković, Mensur Bajrami, Anto Jakšić, Ilija Pašić, Branislav Milenković, Josip Kmoč, Safet Begić, Milan Ribar i Ferid Salihović

S lijeva: Ferid Salihović, Anto Jakšić, Slavko Dugonjevac, Ilijaš Pašić, Dušan Ubović, Sulejman Kulović, Josip Babić, Dušan Kočan, Svetislav Šuh, Josip Kmoh, Branislav Milenković i trener Branislav Hrnček

1952/53.

NASTUPALI SU:

Radovanović Bogdan	(5-0)
Ančić Drago	(10-0)
Babić Josip	(14-0)
Salihović Ferid	(29-4)
Handžić Mehmed	(2-0)
Beglić Safet	(8-0)
Kmoh Josip	(14-0)
Gojković Borislav	(4-0)
Sudarević Mirko	(10-2)
Martinović Anto	(15-7)
Jakšić Anto	(18-24)
Bajrami Mensur	(14-7)
Pašić Ilijaš	(28-25)
Ribar Milan	(1-0)
Milenković Branislav	(19-5)
Čemal Šefkija	(8-0)
Ubović Dušan	(24-1)
Kapetanić Vlado	(5-0)
Šuh Svetislav	(7-4)
Abramović Spasoje	(12-0)
Kočan Dušan	(20-0)
Kulović Sulejman	(20-19)
Radonjić Tomislav	(9-1)
Petrović Ivica	(1-1)
Handan Hamdija	(3-0)
Hadžlabdić Derviš	(3-0)
Dugonjevac Slavko	(15-0)
Milčević Lazar	(1-0)

TRENERI:

Pavlič Zdravko
Hrnček Branislav

SARAJEVSKA PODSAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	30.08.52.	Željezničar — Bosna (Sarajevo)	2 : 1
Breza:	07.09.52.	Željezničar — Rudar (Breza)	7 : 1
Sarajevo:	14.09.52.	Željezničar — Romanija (Pale)	12 : 0
Zenica:	21.09.52.	Željezničar — Zenica (Zenica)	4 : 2
Sarajevo:	28.09.52.	Željezničar — Rudar (Kakanj)	8 : 1
Sarajevo:	05.10.52.	Željezničar — Borac (Jajce)	5 : 1
Kiseljak:	12.10.52.	Željezničar — Kiseljak (Kiseljak)	6 : 0
Sarajevo:	19.10.52.	Željezničar — Bratstvo (Travnik)	1 : 0
Sarajevo:	26.10.52.	Željezničar — Milicionar (Sarajevo)	4 : 2

Prolječni dio:

Sarajevo:	01.03.53.	Željezničar — Bosna (Sarajevo)	3 : 1
Sarajevo:	08.03.53.	Željezničar — Rudar (Breza)	7 : 0
Pale:	15.03.53.	Željezničar — Romanija (Pale)	3 : 0 p. f.
Sarajevo:	22.03.53.	Željezničar — Zenica (Zenica)	2 : 0
Kakanj:	29.03.53.	Željezničar — Rudar (Kakanj)	1 : 3
Jajce:	05.04.53.	Željezničar — Borac (Jajce)	1 : 1
Sarajevo:	16.04.53.	Željezničar — Kiseljak (Kiseljak)	1 : 1
Travnik:	19.04.53.	Željezničar — Bratstvo (Travnik)	4 : 0
Sarajevo:	26.04.53.	Željezničar — 20. oktobar (Sarajevo)	4 : 0

Tabela

1. Željezničar	18	15	2	1	75	: 14	32
2. Bosna	18	13	2	3	51	: 14	28
3. Zenica	18	10	4	4	52	: 22	24
4. Bratstvo (T)	18	9	4	5	44	: 24	22
5. Rudar (K)	18	10	2	6	65	: 42	22
6. 20. oktobar	18	7	4	7	36	: 40	18
7. Borac	18	5	5	8	35	: 41	15
8. Kiseljak	18	1	6	11	17	: 64	8
9. Rudar (B)	18	3	2	13	19	: 73	8
10. Romanija	18	1	1	16	9	: 71	3

U finalu fudbalskog prvenstva BiH iz pojedinih podsaveza igrali su:

- Željezničar (Sarajevo), Sarajevski podsavez
- Borac (Banja Luka), Banjalučki podsavez
- Jedinstvo (Brčko), Tuzlanski podsavez
- Leotar (Trebinje), Mostarski podsavez

REPUBLIČKE KVALIFIKACIJE BiH

Prvi dio:

Trebinje:	03.05.53.	Željezničar — Leotar (Trebinje)	3 : 1
Sarajevo:	10.05.53.	Željezničar — Jedinstvo (Brčko)	8 : 0
Banja Luka:	17.05.53.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	2 : 2

Drugi dio:

Sarajevo:	24.05.53.	Željezničar — Leotar (Trebinje)	3 : 3
Brčko:	31.05.53.	Željezničar — Jedinstvo (Brčko)	1 : 2
Sarajevo:	07.06.53.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	0 : 0

Tabela

1. Borac (BL)	6	3	3	0	15	: 6	9
2. Željezničar	6	2	3	1	17	: 8	7
3. Jedinstvo (BR)	6	3	1	2	12	: 15	7
4. Leotar (TR)	6	0	1	5	7	: 22	1

Borac (Banja Luka) kao prvak BiH ide u kvalifikacije za ulazak u Prvu saveznu ligu. Međutim bez obzira na ishod u kvalifikacijama Borac je osigurao članstvo u Drugoj saveznoj ligi, koja od sezone 1953/54. ponovo postoji. Željezničar (Sarajevo) zajedno sa dva tima iz Hrvatske i jednim iz Slovenije razigravače za ulazak u Drugu saveznu ligu, s tim što tri prvoplasirana stižu pravo ulaska u Drugu saveznu ligu.

KVALIFIKACIJE ZA DRUGU SAVEZNU LIGU (I grupa)

Prvi dio:

Maribor:	28.06.53.	Željezničar — Branik (Maribor)	3 : 0
Varaždin:	05.07.53.	Željezničar — Tekstilac (Varaždin)	2 : 0
Sarajevo:	12.07.53.	Željezničar — Šibenik (Šibenik)	4 : 0

Drugi dio:

Sarajevo:	19.07.53.	Željezničar — Branik (Maribor)	3 : 0
Sarajevo:	26.07.53.	Željezničar — Tekstilac (Varaždin)	3 : 1
Šibenik:	02.08.53.	Željezničar — Šibenik (Šibenik)	0 : 2

Tabela

1.	Željezničar	6	5	0	1	15 : 3	10
2.	Šibenik	6	3	1	3	13 : 8	7
3.	Branik (M)	6	1	2	2	3 : 15	4
4.	Tekstilac (VŽ)	6	1	1	4	5 : 10	3

Tim Željezničara, koji je došao iz grupnog takmičenja u Podsaveznu ligu počeo je postepeno da se popunjava od novopridošlih fudbalera. Pored mladih još neiskusnih, Pašića i Ubovića, dolaze robusni Kulović, iskusni Abramović i Dugonjevac, zatim neumorni Branislav Milenković i prefinjeni tehničar Radonjić. Sa ovim igračima bilo je moguće ostvariti novi način igre, tj. da se igra brže, prodornije i znatno efikasnije.

Pošto su osvojili 1. mjesto u Sarajevskoj podsaveznoj ligi, plavi su uspješno prebrodili i republičke kvalifikacije, te poslije iscrpljujućih borbi u kvalifikacijama vratili se u II saveznu ligu, koja je ponovo formirana.

U ovoj sezoni boje Kluba najčešće su branili: Babić (Ančić) — Salihović, Dugonjevac (Abramović), — Ubović (Begić), Kočan, Milenković (Čemal) — Martinović (Sudarević), Kmoh (Radonjić), Kulović, Jakšić (Bajrami) i Pašić.

Željezničara je trenirao Branislav Hrnićek, koji je »plave« uspješno proveo kroz naporne kvalifikacije.

Odigrana je i jedna međunarodna prijateljska utakmica u Sarajevu protiv Demir—šport kluba iz Adane (Turska). Pobjedio je Željezničar rezultatom 4 : 1.

Uoči međunarodnog susreta Željezničar - Demir sport klub (Turska) na Skenderiji

U VRTEŠCI KVALIFIKACIJA

1953/54.

NASTUPALI SU:

Babić Josip	(4-0)
Kolak Stanislav	(5-0)
Vrebac Slavko	(8-0)
Abramović Spasoje	(17-0)
Dugonjevac Slavko	(9-0)
Milenković Branislav	(4-3)
Ubović Dušan	(17-0)
Kočan Dušan	(9-0)
Salihović Ferid	(1-0)
Martinović Anto	(10-2)
Kulović Sulejman	(17-13)
Bajrami Mensur	(10-3)
Pašić Ilijaš	(17-13)
Radonjić Tomislav	(11-2)
Gojković Borislav	(4-0)
Čišić Muris	(5-0)
Trbić Nusret	(2-0)
Imamović Asim	(3-2)
Dorđević Đorđe	(10-0)
Mitrić Slobodan	(1-0)
Krajnc Vjekoslav	(8-0)
Vrebac Marko	(8-0)
Kurtović Vahdet	(6-3)
Šuh Svetislav	(1-0)

TRENERI:

Hrniček Branislav
Dragičević Prvoslav

Uoči odlučujuće utakmice sa Zagrebom 14. 06. 1954. godine, rezultat 4:2, kada Željezničar postaje novi član Prve lige: Tomislav Radonjić, Spasoje Abramović, Vjekoslav Krajnc, Vahdet Kurtović, Đorđe Dorđević, Dušan Ubović, Mensur Bajrami, Marko Vrebac, Sulejman Kulović, Slavko Vrebac i Ilijaš Pašić

DRUGA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	13.09.53.	Željezničar — Šibenik (Šibenik)	4 : 1
Maribor:	20.09.53.	Željezničar — Branik (Maribor)	2 : 3
Sarajevo:	04.10.53.	Željezničar — Velež (Mostar)	3 : 5
Titograd:	11.10.53.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	1 : 2
Sarajevo:	08.11.53.	Željezničar — Napredak (Kruševac)	2 : 1
Sarajevo:	01.11.53.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	5 : 0
Šabac:	15.11.53.	Željezničar — Mačva (Šabac)	1 : 1
Sarajevo:	29.11.53.	Željezničar — Lovćen (Cetinje)	3 : 2
Zagreb:	06.12.53.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	1 : 3

Proletni dio:

Šibenik:	04.04.54.	Željezničar — Šibenik (Šibenik)	3 : 0
*po odluci Saveza			
Sarajevo:	11.04.54.	Željezničar — Branik (Maribor)	0 : 0
Mostar:	18.04.54.	Željezničar — Velež (Mostar)	0 : 2
Sarajevo:	25.04.54.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	4 : 1
Kruševac:	02.05.54.	Željezničar — Napredak (Kruševac)	2 : 1
Banja Luka	27.05.54.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	3 : 2
Sarajevo:	30.05.54.	Željezničar — Mačva (Šabac)	5 : 0
Cetinje:	06.06.54.	Željezničar — Lovćen (Cetinje)	1 : 0
Sarajevo:	14.06.54.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	4 : 2

Tabela

1. Zagreb	18	10	4	4	35:18	24
2. Željezničar	18	11	2	5	44:26	24
3. Velež	18	11	1	6	41:22	23
4. Mačva	18	8	4	6	39:29	20
5. Budućnost	18	8	4	6	23:27	20
6. Napredak	18	8	2	8	33:23	18
7. Lovćen	18	5	7	6	25:28	17
8. Branik	18	6	4	8	30:45	16
9. Borac	18	5	2	11	20:46	12
10. Šibenik	18	2	2	14.	11:37	6

Zagreb i Željezničar su postali novi članovi Prve savezne lige umjesto Rabotničkog (Skoplje) i Odreda (Ljubljana), koji se vraćaju u Drugu saveznu ligu.

Drugu saveznu ligu su napustili: Šibenik, Borac (Banja Luka), Branik (Maribor), a novi članovi Druge savezne lige su postali: Metalac (Zagreb), Zenica (Zenica) i Bokelj (Kotor).

Poslije četiri godine intenzivnog rada, već na prvoj drugoligaškoj utakmici, zvanično je otvorena Grbavica. Bilo je to 13. septembra 1953. godine, kada počinju da rastaju u jedno Klub i stadion. Na otvorenju, da upotpune slavlje na prepunoj Grbavici, fudbaleri su svojim navijačima darovali pobjedu od 4 : 1 protiv Šibenika.

OTVARANJE GRBAVICE

U jesen počinje da se formira novi tim Željezničara. Iz »20. oktobra« (Milicionera) dolaze Krajnc, braća Vrebac i Čišić. Svi oni zajedno sa ostalim igračima savjesno izvršavaju zadatke prvog trenera Branislava Hrničeka, jednog od najzaslužnijih što je Željezničar konačno promijenio stari način igranja i postao uspješan i na gostovanjima.

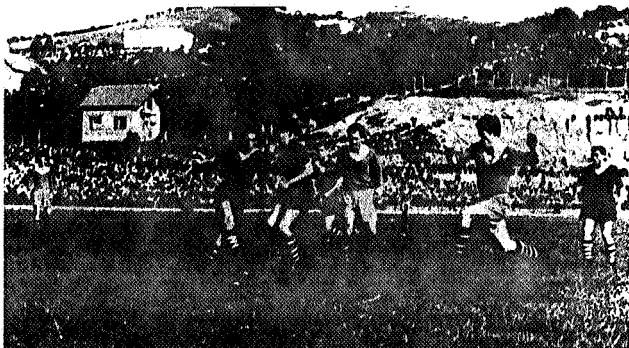
Međutim, prvi proljetni mečevi nisu obećavali ništa osobito. U tri susreta doživljena su dva poraza i remi sa Branikom na Grbavici. Dno tabele bilo je sve bliže. Odjednom je uslijedila serija kojoj bi pozavidjeli i najveći klubovi. Budućnost je na Grbavici poražena sa 4 : 1, Napredak u Kruševcu sa 2 : 1, Borac u Banjaluci sa 3 : 2 i šabačka Mačva na Grbavici čak sa 5 : 0. Umjesto u borbu za opstanak preporođeni Željezničar se umiješao u bitku za ulazak u Prvu ligu. Slijedili su mečevi odluke. Pobjeda u Cetinju nad Lovćenom od 1 : 0, a u derbiju trijumf na Grbavici protiv direktnog kandidata za ulazak u Prvu ligu favoriziranog Zagreba (4 : 2). Grbavica je slavila. U posljednjih sedam kola ekipa je igrala u istom sastavu. Niko nije bio zamijenjen, niti povrijeđen. Zaslužuju da se pomenu sva njihova imena: S. Vrebac (Kolak), Abramović, Dugonjevac (Krajnc), Ubović, M. Vrebac (Kočan), Đorđević, Martinović (Kurtović), Radonjić, Kulović, Bajrami i Pašić.

U ovoj sezoni Željezničar je imao toliki fond igrača da je mogao sastaviti dva kvalitetna tima. To je bio osnovni motiv da se igrači stalno dokazuju kako bi izborili mjesto u prvom timu.

Na kraju sezone, 8. avgusta, odigrana je u Sarajevu i polufinalna utakmica za Evropsko prvenstvo željezničara između reprezentacija Jugoslavije i Austrije (1 : 2). Za željezničku reprezentaciju Jugoslavije iz ekipe Željezničara nastupili su Đorđe Đorđević, Sulejman Kulović, Tomislav Radonjić i Ilijaš Pašić, dok su Slavko Vrebać i Vahdet Kurtović bili rezerve.

Catrinje: Lovćen - Željezničar 0:1; u akciji pred golom Lovćena S. Kulović, T. Radonjić (u skoku) i M. Bajrami

Željezničar - Mačva 5:0; desno: u akciji I. Pašić i S. Kulović, sasvim lijevo: Radonjić prati razvoj akcije

S lijeva: Dušan Ubović, Đorđe Đorđević, Tomislav Radonjić, Marko Vrebac, Vahdet Kurtović i Sulejman Kulović; čuče: Nusret Trbić, Ilijas Pašić, Mehmed Handžić, Slavko Vrebac i Asim Imamović

1954/55.

NASTUPALI SU:

Vrebac Slavko	(24-0)
Radovanović Bogdan	(1-0)
Kolak Stanislav	(1-0)
Abramović Spasoje	(26-0)
Krajnc Vjekoslav	(23-0)
Ubović Dušan	(23-0)
Imamović Asim	(22-0)
Vrebac Marko	(20-0)
Đorđević Đorđe	(15-0)
Mitrić Slobodan	(2-0)
Šijaković Vladimir	(1-0)
Kulović Sulejman	(24-4)
Pašić Ilijas	(20-13)
Radonjić Tomislav	(20-7)
Kurtović Vahdet	(16-3)
Trbić Nusret	(16-1)
Handžić Mehmed	(14-5)
Bajrami Mensur	(10-0)
Prelo Nedo	(5-1)
Martinović Anto	(1-0)
Prokić Prvoslav	(1-0)
Jocić Mirko	(1-0)

TRENER:

Dragičević Prvoslav

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	29.08.54.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	3 : 5
Beograd:	12.09.54.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1 : 3
Sarajevo:	19.09.54.	Željezničar — Lokomotiva (Zagreb)	3 : 1
Zagreb:	26.09.54.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	1 : 2
Sarajevo:	10.10.54.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1 : 6
Beograd:	24.10.54.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1 : 6
Sarajevo:	31.10.54.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	2 : 1
Novi Sad:	07.11.54.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0 : 0
Sarajevo:	14.11.54.	Željezničar — BSK (Beograd)	0 : 2
Subotica:	21.11.54.	Željezničar — Spartak (Subotica)	1 : 4
Split:	28.11.54.	Željezničar — Hajduk (Split)	0 : 1
Sarajevo:	05.12.54.	Željezničar — Radnički (Beograd)	2 : 1
Osijek:	12.12.54.	Željezničar — Proleter (Osijek)	0 : 2

Proletni dio:

Zagreb:	13.03.55.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 2
Sarajevo:	20.03.55.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1 : 3
Zagreb:	27.03.55.	Željezničar — Lokomotiva (Zagreb)	1 : 0
Zagreb:	03.04.55.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	5 : 1
Sarajevo:	17.04.55.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	3 : 2
Sarajevo:	24.04.55.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1 : 2
Skoplje:	08.05.55.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0 : 1
Sarajevo:	18.05.55.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	1 : 0

**PRVI POSLIJERATNI
REPREZENTATIVAC IZ BIH**

Grbavica je dala prvog poslijeratnog reprezentativca iz BiH. Bio je to Ilijas Pašić, koji je nastupio na utakmici reprezentacije Jugoslavije protiv Turske (5 : 1), pred rekordnim brojem gledalaca (36.000) u Sarajevu, na Gradskom stadionu Koševo. Pašić je bio strijelac trećeg gola. «Paja» je zaigrao sa našim čuvenim asovima Bearam, Stankovićem, I. Horvatom, Boškovom, Mitićem, Bobekom, Vukasom i drugim. Bilo je to 17. oktobra 1954. godine.

Beograd:	22.05.55.	Željezničar — BSK (Beograd)	0 : 1
Sarajevo:	29.05.55.	Željezničar — Spartak (Subotica)	2 : 3
Sarajevo:	05.06.55.	Željezničar — Hajduk (Split)	3 : 2
Beograd:	12.06.55.	Željezničar — Radnički (Beograd)	1 : 1
Sarajevo:	19.06.55.	Željezničar — Proleter (Osijek)	0 : 0

Tabela

1.	Hajduk	26	16	6	4	69	: 27	38
2.	BSK	26	15	6	5	61	: 43	36
3.	Dinamo	26	14	6	6	54	: 49	34
4.	C. zvezda	26	14	5	7	57	: 36	33
5.	Partizan	26	12	6	8	58	: 36	30
6.	Vojvodina	26	10	9	7	48	: 36	29
7.	Sarajevo	26	11	6	9	50	: 36	28
8.	Spartak	26	10	5	11	54	: 57	25
9.	Zagreb	26	9	6	11	34	: 44	24
10.	Radnički	26	9	4	13	34	: 42	22
11.	Željezničar	26	8	3	15	34	: 52	19
12.	Proleter	26	6	7	13	29	: 51	19
13.	Vardar	26	5	8	13	24	: 41	18
14.	Lokomotiva	26	3	3	20	25	: 81	9

Prvu saveznu ligu su napustili: Lokomotiva (Zagreb) i Vardar. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Velež (Mostar) i Budućnost (Titograd).

NAKON SEDAM GODINA PONOVO U PRVOJ LIGI

Među četrnaest članova Prve savezne lige Beograd i Zagreb su imali po tri, a Sarajevo dva kluba. To je povećavalo draž takmičenja u godini u kojoj su Jugoslovenski fudbaleri igrali zapaženu ulogu i na Svjetskom prvenstvu u Švajcarskoj. Bilo je očigledno i od svjetske javnosti priznato da se u Jugoslaviji igra fudbal visokih kvaliteta. Naši fudbaleri bili su posebno cijenjeni zbog talenta i visokih tehničkih mogućnosti.

Pored svog prvog reprezentativca Ilijasa Pašića, Željezničar je, gledano u cjelini, imao solidan sastav u kome se na vratima isticao dotadašnji rukometni reprezentativni golman Slavko Vrebac, zatim suptilni half Duško Ubović i solidni Đorđe Đorđević, a u napadu Vahdet Kurtović, Sulejman Kulović i Tomislav Radonjić. Osjećala se i uloga trenera Prvoslava Dragičevića, predratnog reprezentativca koji je došao na Grbavicu da u Željezničar unese nešto od igre svog bivšeg kluba, beogradskog BSK-a. Grbavica je imala prilike da se raduje ali, mladi tim je suviše respektovao svoje protivnike da bi prvoligaška jesen bila potpuno uspješna. Svega sedam osvojenih bodova značilo je u nastavku prvenstva ogorčenu borbu za goli prvoligaški status. Naime, tri kola prije kraja prvenstva svi su već vidjeli Željezničara u Drugoj ligi. Tri prethodna uzastopna poraza od Vardara, BSK-a i Spartaka na Grbavici jasno su govorila da je ekipa u krizi, a s obzirom na preostali raspored, šanse za opstanak bile su minimalne. Odlučujući meč igrao se na Gr-

Tim Željezničara na turniru u Mostaru (13. i 14. 2. 1955. godine) poslije finalne utakmice povodom 10 godina oslobođenja Mostara. Rezultat 1:1. Željezničar je osvojio prvo mjesto. S lijeva stoje: Prvo-slav Dragičević - trener, Stanislav Kotak, Sulejman Kulović, Stobodan Mitrić, Mehmed Handžić, Vjekoslav Krajnc, Asim Imamović, Borde Đorđević i navijač; čuče: Marko Vrebac, Vahdet Kurtović, Ilijaš Pašić, Dušan Ubović i Nusret Trbić (zaklonjen)

Izlazak ekipa Hajduka i Željezničara koje predvode kapiteni Frane Matošić i Sulejman Kulović, na Grbavici (5. juni 1955. godine)

bavici protiv Hajduka, ekipe koja je do tada rušila prepreku za preprekom i suvereno se nalazila na čelu tabele. Međutim, u dotad nezapamćenom meču Hajduk je pobijeden rezultatom 3 : 2. Tom pobjedom bila je obavljena tek trećina posla.

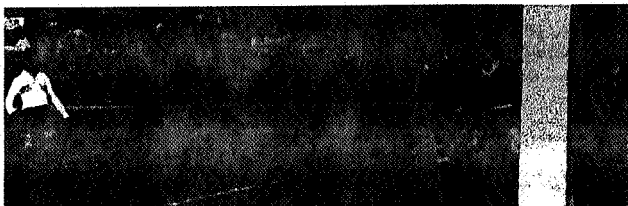
Naredni susret bio je novo veliko iskušenje, meč sa Radničkim u Beogradu. Borbenost je donijela novu radost, ostvaren je neriješen rezultat. U posljednjem meču, podjelom bodova sa osječkim Proleterom, »plavi« su za korak izbjegli drugoligaške vode.

U februaru 1955. godine Željezničar je učestvovao na Mostarskom turniru organizovanom povodom godišnjice oslobođenja ovog grada. Željezničar je bio pobjednik turnira i osvojio vrijedan pehar. Inače, ovaj turnir je preteča Veležovog tradicionalnog februarskog turnira, koji će svake godine okupljati jake domaće i evropske klubove.

Krajem istog mjeseca Željezničar je u finalu prvog zimskog kupa ligaša BiH za pehar »Oslobođenja« pobijedio ekipu Sarajeva (2 : 1) i osvojio pehar.

S. Kulović u prodoru pored Agoštona (17. april 1955. godine, Željezničar - Sarajevo 3:2)

Finalna utakmica Prvog zimskog kupa ligaša BiH za pehar »Oslobođenja« Željezničar - Sarajevo 2:1: Ilijas Pašić, predriblavši golmana Anđića, postiže gol

Stoje s lijeva: Nusret Trbić, Hamid Sofradžija, Vjekoslav Krajnc, Josip Babić, Marko Vrebac i Đorđe Đorđević; čuče: Risto Bukvić, Ilijaš Pašić, Mehmed Handžić, Branko Tucaković i Sulejman Kulović

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	02.08.55.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	3 : 1
Osijek:	29.08.55.	Željezničar — Proleter (Osijek)	0 : 1
Sarajevo:	12.09.55.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1 : 2
Zagreb:	18.09.55.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	0 : 3
Sarajevo:	28.09.55.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	1 : 3
Beograd:	09.10.55.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1 : 3
Sarajevo:	17.10.55.	Željezničar — Hajduk (Split)	3 : 3
Subotica:	16.11.55.	Željezničar — Spartak (Subotica)	0 : 0
Sarajevo:	20.11.55.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1 : 1
Sarajevo:	27.11.55.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 0
Beograd:	04.12.55.	Željezničar — Radnički (Beograd)	1 : 3
Sarajevo:	12.12.55.	Željezničar — Velež (Mostar)	2 : 0
Beograd:	19.12.55.	Željezničar — BSK (Beograd)	3 : 3

Proletni dio:

Novi Sad:	04.03.56.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0 : 3
Sarajevo:	11.03.56.	Željezničar — Proleter (Osijek)	3 : 0 p. f.
Sarajevo:	18.03.56.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0 : 2
Sarajevo:	25.03.56.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	0 : 0
Titograd:	08.04.56.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	0 : 7
Sarajevo:	15.04.56.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1 : 0
Split:	06.05.56.	Željezničar — Hajduk (Split)	1 : 6
Sarajevo:	09.05.56.	Željezničar — Spartak (Subotica)	2 : 1
Beograd:	13.05.56.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1 : 3
Zagreb:	20.05.56.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	0 : 4
Sarajevo:	27.05.56.	Željezničar — Radnički (Beograd)	5 : 1
Mostar:	03.06.56.	Željezničar — Velež (Mostar)	2 : 2
Sarajevo:	09.06.56.	Željezničar — BSK (Beograd)	2 : 2

1955/56.

NASTUPALI SU:

Vrebac Slavko	(21-0)
Babić Josip	(4-0)
Kolak Stanislav	(1-0)
Krajnc Vjekoslav	(24-0)
Vrebac Marko	(24-0)
Handžić Mehmed	(23-5)
Imamović Asim	(16-1)
Trbić Nusret	(14-3)
Ubović Dušan	(13-0)
Sofradžija Hamid	(13-0)
Đorđević Đorđe	(9-0)
Abramović Spasoje	(2-0)
Terzić Ismet	(2-0)
Kočan Dušan	(2-0)
Pašić Ilijaš	(25-4)
Kulović Sulejman	(24-8)
Radonjić Tomislav	(16-1)
Kurović Vahdet	(14-2)
Bukvić Risto	(11-5)
Fazlagić Fahrudin	(7-0)
Tucaković Branko	(3-0)
Dizdarević Ahmet	(2-1)
Dervišević Aziz	(2-0)
Basara Dragoljub	(2-0)
Jocić Mirko	(1-0)

TRENERI:

Dragičević Prvoslav
Pajević Miloš
Bajrami Mensur
Šalipur Branko

Tabela

1.	C. zvezda	26	16	8	2	62	: 29	40
2.	Partizan	26	14	7	5	65	: 35	35
3.	Radnički	26	13	5	8	54	: 45	31
4.	Dinamo	26	12	4	10	42	: 47	28
5.	Vojvodina	26	9	9	8	57	: 41	27
6.	Sarajevo	26	12	3	11	47	: 48	27
7.	Velež	26	8	9	9	42	: 41	25
8.	Zagreb	26	10	4	12	45	: 39	24
9.	Spartak	26	8	8	10	43	: 44	24
10.	BSK	26	8	8	10	41	: 45	24
11.	Budućnost	26	10	4	12	46	: 58	24
12.	Hajduk	26	9	5	12	52	: 39	23
13.	Željezničar	26	7	7	12	34	: 54	21
14.	Proleter	26	5	1	20	29	: 94	11

Prvu saveznu ligu su napustili: Proleter i Željezničar. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Vardar (Skoplje) i Lokomotiva (Zagreb).

IZ PRVE LIGE U ZONU

Rukovanje kapitena Dinama
(Ivica Horvat) i Željezničara
(Sulejman Kulović)

Prije početka jesenjeg dijela prvenstva Željezničar je u Sarajevu odigrao međunarodnu prijateljsku utakmicu, ugostivši Duklu iz Praga (ČSSR). U veoma zanimljivoj igri utakmica je završena neriješeno (2 : 2). Ta utakmica je najavljivala uspješan start u novom jugoslovenskom fudbalskom prvenstvu. Međutim, Željezničar je veoma loše startovao. Bila je to sezona njegovih padova i uspona, sezona koja je imala radosnih i tužnih momenata. Svakako, najbolnije je bilo ponovno ispadanje iz društva najboljih. Skroman jesenji saldo Željezničar nije uspio nadoknaditi u proljetnom dijelu, tako da je na kraju prvenstva zauzeo pretposljednje mjesto i, zajedno sa osječkim Proleterom, morao napustiti Prvu ligu. Ipak, i u sezoni prvoligaškog oprostaja postignuto je nekoliko vrijednih pobjeda. Posebno draga bila je ona nad Partizanom, ekipom koju su predvodili Bobek, Milutinović i Čajkovski i koja je davala osam reprezentativaca. U izvanrednom meču na prepunoj Grbavici odlučio je majstorski gol Sulejmana Kulovića.

Sistem takmičenja još jednom je izmijenjen preko noći, Željezničar je morao, da umjesto u Drugu ligu, ode čak u zonsko takmičenje i tako još jednom krene iz početka.

U ovoj sezoni boje Željezničara najčešće su branili: S. Vrebac, Krajnc, Handžić, Ubović (Sofradžija), M. Vrebac, Imamović (B. Đorđević), Kurtović (F. Fazlagić), Radonjić (Dizdarević), Kulović, Trbić (Bukvić) i Pašić.

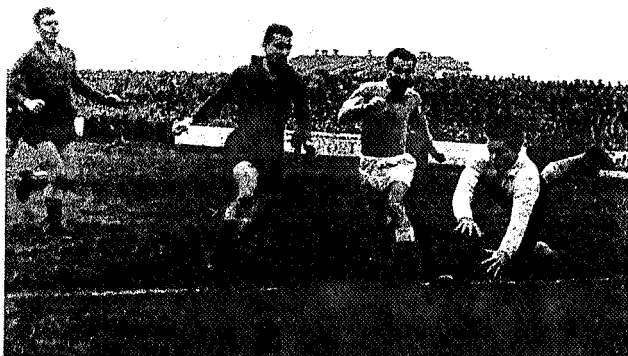
Ekipa Željezničara i Partizana pred početak prvenstvene utakmice (15. 04. 1956) na Grbavici: s lijeva: Asim Imamović, Risto Bukvić, Dušan Ubović, Tomislav Radonjić, Ilijaš Pašić, Hamid Sofradžija, Vjekoslav Krajnc, Mehmed Handžić, Marko Vrebać, Sulejman Kulović i Slavko Vrebać; sudijska trojka sa glavnim sucem Krajncem u sredini; Partizan: Stjepan Bobek, Milutin Soškić, Branko Zebec, Miloš Milutinović, Marko Valok, Anton Herceg, Prvoslav Mihajlović, Tomislav Kaloperović, Ranko Borozan, Božidar Pajević i Bruno Belin

Željezničar - Spartak 2:1: u skoku Ogrnjano, Handžić i golman Vrebać

Uspješna intervencija golmana S. Vrepca, akciju prate Handžić, Sofradžija i M. Vrebac: Željezničar - Spartak (9. maj 1956), stadion Grbavica

Golman S. Vrebac interviše ispred Spajića, koga prate M. Vrebac i Đorđe Đorđević na utakmici Željezničar - C. zvezda (20. 11. 1955. godine)

Stoje s lijeva: Mile Bjelogrić, Ahmet Dizdarević, Nusret Trbić, Milan Ribar, Vladimir Radojčić i Ilija Pašić; čuče: Dušan Kočan, Risto Bukvić, Slavko Vrebac, Asim Imamović i Rastislav Matić

U sezoni 1956/57. umjesto prvenstva Druge savezne lige igrana su prvenstva zonskih liga. Na teritoriji Jugoslavije bile su četiri zonske lige. Željezničar se nalazio u Drugoj zonskoj ligi, koja je imala A grupu i B grupu.

1956/57.

NASTUPALI SU:

Vrebac Slavko	(29-0)
Babić Josip	(1-0)
Krajnc Vjekoslav	(28-1)
Kočan Dušan	(30-0)
Ubović Dušan	(19-0)
Vrebac Marko	(8-0)
Imamović Asim	(26-2)
Dizdarević Ahmet	(17-5)
Kusturica Čazim	(12-5)
Handžić Mehmed	(5-3)
Pačuka Muhamed	(10-3)
Bukvić Risto	(28-14)
Pašić Ilija	(25-17)
Sofradžija Hamid	(3-0)
Fazlagić Fahrudin	(5-2)
Basara Dragoljub	(5-1)
Kokot Kasim	(6-3)
Radojčić Vladimir	(19-0)
Bjelogrić Mile	(11-6)
Ibrahimpasić Ahmet	(8-4)
Trbić Nusret	(13-5)
Ribar Milan	(6-0)
Matić Rastislav	(8-0)
Hadžialagić Ibrahim	(2-0)
Radonjić Tomislav	(6-1)

TRENER:
Brozović Miroslav

DRUGA ZONSKA LIGA (A GRUPA)

Jesenji dio:

Sarajevo:	19.08.56.	Željezničar — Jedinstvo (Bihać)	6 : 0
Čapljina:	26.08.56.	Željezničar — Borac (Čapljina)	1 : 2
Zenica:	02.09.56.	Željezničar — Zenica (Zenica)	0 : 1
Banja Luka:	09.09.56.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	3 : 1
Sarajevo:	16.09.56.	Željezničar — Bosna (Visoko)	2 : 0
Sarajevo:	23.09.56.	Željezničar — Iskra (Bugojno)	4 : 0
Sarajevo:	30.09.56.	Željezničar — Jedinstvo (Brčko)	5 : 0
Doboj:	07.10.56.	Željezničar — Sloga (Doboj)	1 : 1
Tuzla:	14.10.56.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	2 : 0
Nevesinje:	21.10.56.	Željezničar — Velež (Nevesinje)	0 : 2
Sarajevo:	28.10.56.	Željezničar — Mladost (Prijeđor)	1 : 0

Proletni dio:

Bihać:	04.11.56.	Željezničar — Jedinstvo (Bihać)	4 : 2
Sarajevo:	11.11.56.	Željezničar — Borac (Čapljina)	2 : 0
Sarajevo:	24.03.57.	Željezničar — Zenica (Zenica)	1 : 1
Sarajevo:	31.03.57.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	3 : 0
Visoko:	07.04.57.	Željezničar — Bosna (Visoko)	3 : 0
Bugojno:	14.04.57.	Željezničar — Iskra (Bugojno)	2 : 1

Brčko:	21.04.57.	Željezničar — Jedinstvo (Brčko)	3 : 0
Sarajevo:	28.04.57.	Željezničar — Sloga (Doboj)	9 : 1
Sarajevo:	05.05.57.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	1 : 0
Sarajevo:	12.05.57.	Željezničar — Velež (Nevesinje)	7 : 0
Prijedor:	19.05.57.	Željezničar — Mladost (Prijedor)	2 : 1

Tabela

1. Željezničar	22	17	2	3	62 : 13	36
2. Zenica	22	15	4	3	75 : 18	34
3. Borac(Banja Luka)	22	11	4	7	46 : 35	26
4. Sloboda	22	9	4	9	26 : 27	22
5. Velež	22	9	3	10	34 : 45	21
6. Sloga	22	6	8	8	36 : 52	20
7. Mladost	22	7	5	10	25 : 36	19
8. Borac (Č)	22	8	3	11	30 : 44	19
9. Jedinstvo (Bč)	22	8	2	12	46 : 49	18
10. Jedinstvo (Bihać)	22	8	2	12	34 : 60	18
11. Bosna	22	7	3	12	33 : 52	17
12. Iskra	22	5	4	13	23 : 39	14

Željezničar kao prvak A grupe igrao je sa Lovćenom (Cetinje) prvakom B grupe, kvalifikacije za prvaka Druge zonske lige.

Prvi dio:

Sarajevo: 27.05.57. Željezničar — Lovćen 2 : 0

Drugi dio:

Cetinje: 02.06.57. Željezničar — Lovćen 0 : 0

Prvaci u zonskim ligama bili su:

- Prva zonska liga: Split (Split)
- Druga zonska liga: Željezničar (Sarajevo)
- Treća zonska liga: Borovo (Borovo)
- Četvrta zonska liga: Radnički (Kragujevac)

Prvaci zonskih liga odigrali su kvalifikacije za ulazak u Prvu saveznu ligu.

KVALIFIKACIJE ZA PRVU SAVEZNU LIGU

Prvi dio:

Borovo: 16.06.57. Željezničar — Borovo (Borovo) 0 : 3
 Sarajevo: 22.06.57. Željezničar — Split (Split) 3 : 1
 Kragujevac: 30.06.57. Željezničar — Radnički (Kragujevac) 3 : 1

Drugi dio:

Sarajevo: 07.07.57. Željezničar — Borovo (Borovo) 0 : 1
 Split: 14.07.57. Željezničar — Split (Split) 2 : 1
 Sarajevo: 21.07.57. Željezničar — Radnički (Kragujevac) 1 : 1

Tabela

1. Željezničar	6	3	1	2	9 : 8	7
2. Split	6	3	0	3	18 : 11	6
3. Borovo	6	3	0	3	9 : 13	6
4. Radnički	6	2	1	3	9 : 13	5

Novi članovi Prve savezne lige su postali: Željezničar i Split, a Prvu saveznu ligu su napustili: Lokomotiva (Zagreb) i Sarajevo.

Stoje s lijeva: Miroslav Brozović (trener), Dušan Ubović, Milan Ribar, Tomislav Radonjić, Slavko Vrebac, Duško Kočan, Vjekoslav Krajinč, Ahmet Ibrahimpašić; čuče: Risto Bukvić, Ahmet Dizdarević, Asim Imamović i Ilijas Pašić

**PONOVO I
ZASLUŽENO
MEĐU
NAJBOLJIM**

S obzirom na reorganizaciju takmičenja, »plavi« su se našli u »A« grupi Zonske lige uz Zenicu, banjalučki Borac i tuzlansku Slobodu. Sa sedam pobjeda od kojih dvije u gostima protiv Borca i Slobode, već na kraju jesenjeg dijela »plavi« su nagovijestili da će pokušati da vrata prvligaški status.

Sjajna proljetna serija od deset pobjeda i jedne neriješene igre donijela su Željezničaru prednost od dva boda u »mrtvoj trci« sa Zenicom. Ali do ostvarenja cilja — povratka među prvligaše — trebalo je prebroditi i kvalifikacije. Ekipe Lovčena, Borova, Splita i kragujevačkog Radničkog imale su veoma jake timove. Prva dva susreta donijela su zaslužan uspjeh — pobjedu nad Lovčenom u Sarajevu i neriješen rezultat u Cetinju. U ova dva meča mrežu Lovčena na čudesan način je branio Vasilije Radović-Čiko, koji će narednih 15 godina biti prvi golman Željezničara. Jedine neugodnosti u kvalifikacijama Željezničar je doživio

u mečevima sa Borovom: dva poraza, ubjedljiv u Borovu sa 0 : 3 i 0 : 1 na Grbavici.

U susretima protiv Splita plavi su bili bolji u oba meča što je uz pobjedu u Kragujevcu i neriješenu igru na Grbavici protiv Kragujevčana, značilo ponovni povratak među najbolje ekipe u zemlji!

U borbama za povratak u Prvu saveznu ligu najčešće su nastupali: S. Vrebac, Kočan, Krajnc, Ubović (Matić), Radojčić (M. Vrebac), Imamović, Dizdarević (Kusturica), Bukvić, Ibrahimpašić, (Bjelogrić), Trbić (Pačuka) i Pašić.

Nusret Trbić u akciji ispred odbrane Sloge (Doboj), Ahmet Dizdarević očekuje ishod akcije

S lijeva: Marcel Žigante, Risto Bukvić, Rastislav Matić, Asim Imamović, Vjekoslav Krajnc, Asim Karajca, Milan Ribar, Ahmet Ibrahimpašić, Osman Jusufbegović, Slavko Vrebac i Ilijas Pašić

1957/58.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije	(10-0)
Babić Josip	(9-0)
Vrebac Slavko	(7-0)
Imamović Asim	(26-1)
Ribar Milan	(23-0)
Jusufbegović Osman	(16-6)
Karajca Asim	(16-6)
Matić Rastislav	(15-1)
Krajnc Vjekoslav	(12-1)
Kočan Dušan	(10-1)
Đorđević Đorđe	(2-0)
Bukvić Risto	(26-9)
Pašić Ilijas	(24-10)
Dizdarević Ahmet	(24-4)
Ibrahimpašić Ahmet	(20-8)
Radojić Vladimir	(19-0)
Žigante Marcel	(16-4)
Fazlagić Fahrudin	(6-0)
Kokot Kasim	(3-2)
Ubović Dušan	(1-0)
Hadžialagić Ibrahim	(1-0)

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	11.08.57.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1 : 2
Beograd:	18.08.57.	Željezničar — Radnički (Beograd)	2 : 1
Sarajevo:	25.08.57.	Željezničar — Split (Split)	5 : 1
Sarajevo:	01.09.57.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	2 : 4
Subotica:	08.09.57.	Željezničar — Spartak (Subotica)	2 : 3
Sarajevo:	06.10.57.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	3 : 1
Mostar:	13.10.57.	Željezničar — Velež (Mostar)	3 : 1
Sarajevo:	20.10.57.	Željezničar — Hajduk (Split)	2 : 5
Beograd:	27.10.57.	Željezničar — BSK (Beograd)	1 : 5
Sarajevo:	24.11.57.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	1 : 1
Zagreb:	01.12.57.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	0 : 1
Sarajevo:	08.12.57.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	3 : 0
Beograd:	15.12.57.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1 : 1

Proletni dio:

Skoplje:	16.02.58.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0 : 0
Sarajevo:	23.02.58.	Željezničar — Radnički (Beograd)	3 : 0
Split:	02.03.58.	Željezničar — Split (Split)	1 : 2
Zagreb:	09.03.58.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	2 : 1
Sarajevo:	16.03.58.	Željezničar — Spartak (Subotica)	5 : 2
Beograd:	23.03.58.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	2 : 2
Sarajevo:	26.03.58.	Željezničar — Velež (Mostar)	4 : 1
Split:	30.03.58.	Željezničar — Hajduk (Split)	1 : 3
Sarajevo:	06.04.58.	Željezničar — Beograd (Beograd)	0 : 0
Titograd:	09.04.58.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	1 : 1
Sarajevo:	13.04.58.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 1
Novi Sad:	23.04.58.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0 : 1
Sarajevo:	27.04.58.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1 : 4

TRENER:

Brozović Miroslav

Tabela

1. Dinamo	26	15	7	4	53	: 33	37
2. Partizan	26	13	7	6	46	: 33	33
3. Radnički	26	11	6	9	50	: 38	28
4. C. zvezda	26	10	8	8	45	: 38	28
5. Vojvodina	26	12	11	11	55	: 32	27
6. Velež	26	11	4	11	40	: 42	26
7. Vardar	26	10	6	10	30	: 44	26
8. Željezničar	26	9	7	10	47	: 44	25
9. Hajduk	26	10	5	11	42	: 43	25
10. Budućnost	26	8	9	9	30	: 36	25
11. Split	26	12	1	13	35	: 42	25
12. Spartak	26	10	4	12	50	: 45	24
13. Beograd	26	6	8	12	27	: 50	20
14. Zagreb	26	5	5	16	31	: 61	15

U toku prvenstva BSK je promijenio ime u: OFK Beograd. Prvu saveznu ligu su napustili: Zagreb, OFK Beograd i Spartak, a poslije razigravanja (Budućnost — Split 0 : 0 i 4 : 0 jer su ovi klubovi imali isti broj bodova i isti koeficijent — 0,833) i Split. Četiri kluba su napustila Ligu jer je odlučeno da u sljedećem prvenstvu učestvuje samo dvanaest klubova. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Rijeka i Sarajevo.

U ZLATNOJ SREDINI

Ponovna Željina prvoligaška jesen počela je loše, porazom od Vardara na Grbavici (1 : 2). U sredini sezone tri kola izazvala su pravu vrtoglavicu. Željezničar je pobijedio Crvenu zvezdu sa 3 : 1, Velež u Mostaru istim rezultatom, a zatim izgubio od Hajduka na Grbavici 2 : 5. Do kraja prvog dijela lige zapažen je i neriješen (1 : 1) rezultat sa Partizanom u Beogradu.

Proljeće je bilo znatno uspješnije: neriješeno 0 : 0 u Skoplju, pobjeda od 3 : 0 nad beogradskim Radničkim u Sarajevu. U prvih sedam kola jedini poraz doživljen je u gostima od Splita (1 : 2). Zagreb je pobijeđen u Zagrebu sa (2 : 1), Spartak u Sarajevu čak sa 5 : 2, sa Crvenom zvezdom izboren je remi u Beogradu 2 : 2, te visoka pobjeda protiv Veleža na Grbavici (4 : 1). Prvi put u svojoj prvoligaškoj istoriji Željezničar nije morao da strepi za opstanak. Čak je bilo izgleda za dobar plasman u gornjem dijelu tablice.

Poslije poraza od Hajduka u Splitu (1 : 3) slijedile su tri neriješene igre: Beograd 0 : 0, Budućnost (u Titogradu) 1 : 1, Dinamo 1 : 1, te u dvije posljednje igre porazi od Vojvodine u Novom Sadu (0 : 1) i sa Partizanom u Sarajevu (1 : 4). Ipak, niko nije bio nezadovoljan osvojenim osmim mjestom, tim prije što su, po ocjeni stručnjaka, igre Željezničara bile solidne.

Plasman u zlatnu sredinu obezbijedili su: Radović (Babić i S. Vrebać), Ribar, Karajica (Krajnc), Imamović, Jusufbegović (Kočan), Matić, Bukvić, Dizdarević, Ibrahimpašić (Fazlagić), Radojčić (Žigante) i Pašić.

Duel Stanković - Ibrahimpašić; susret Željezničar - C. zvezda 3:1, akciju prate Tasić i Spajić

Pauzu u prvenstvu, zbog priprema i odigravanja kvalifikacione utakmice naše reprezentacije sa Rumunijom, Željezničar je iskoristio za gostovanje u Poljskoj, gdje je odigrao tri prijateljske utakmice. Pobjedio je sve svoje protivnike.

U ovoj sezoni Željezničar je odigrao i sedam utakmica u Kupu Jugoslavije za Pehar maršala Tita. Od jačih timova savladao je tuzlansku Slobodu i mostarskog Veleža, da bi u Novom Sadu protiv Vojvodine izgubio tijesnim rezultatom (1 : 2).

Partizan - Željezničar 1:1 (15. 12. 1957. godine), golman Vrebac uspješno interveniše ispred Duvančića

Vidinić ispred I. Pašića, padom u noge spasava gol

1958/59.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije (17-0)
 Babić Josip (6-0)
 Vrebac Slavko (1-0)
 Jusufbegović Osman (21-0)
 Krajnc Vjekoslav (20-1)
 Radojčić Vladimir (18-0)
 Matić Rastislav (18-0)
 Karajica Asim (14-0)
 Ribar Milan (13-1)
 Imamović Asim (3-0)
 Krasojević Stevan (3-0)
 Jovičević Božidar (3-0)
 Žigante Marcel (21-6)
 Bukvić Risto (21-1)
 Smajlović Drago (19-7)
 Pašić Ilijaš (19-6)
 Dizdarević Ahmet (10-1)
 Ibrahimpašić Ahmet (8-1)
 Vujić Buro (6-1)
 Fazlagić Fahrudin (4-1)
 Kulović Sulejman (3-0)
 Kokot Kasim (3-0)
 Oprašić Husein (1-0)

Stoje s lijeva: Ilijaš Pašić, Fahrudin Fazlagić, Osman Jusufbegović, Vasilije Radović, Asim Karajica i Vladimir Radojčić; čuče: Asim Imamović, Drago Smajlović, Rastislav Matić, Ahmet Dizdarević i Marcel Žigante

TRENERI:

Brozović Miroslav
 Fenjeviš Laslo (Mađarska)

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	31.08.58.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	2 : 0
Mostar:	07.09.58.	Željezničar — Velež (Mostar)	1 : 2
Sarajevo:	21.09.58.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1 : 2
Split:	28.09.58.	Željezničar — Hajduk (Split)	0 : 2
Sarajevo:	12.10.58.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	4 : 1
Sarajevo:	19.10.58.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	2 : 3
Beograd:	26.10.58.	Željezničar — Radnički (Beograd)	0 : 1
Sarajevo:	02.11.58.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2 : 0
Beograd:	09.11.58.	Željezničar — Partizan (Beograd)	2 : 4
Sarajevo:	16.11.58.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	2 : 1
Sarajevo:	23.11.58.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0 : 0

Proletni dio:

Titograd:	15.03.59.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	0 : 2
Sarajevo:	22.03.59.	Željezničar — Velež (Mostar)	1 : 0
Beograd:	29.03.59.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	0 : 1
Sarajevo:	05.04.59.	Željezničar — Hajduk (Split)	3 : 0
Skoplje:	12.04.59.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1 : 1
Zagreb:	03.05.59.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	0 : 4
Sarajevo:	10.05.59.	Željezničar — Radnički (Beograd)	1 : 1
Novi Sad:	17.05.59.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0 : 6
Sarajevo:	07.06.59.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0 : 1
Rijeka:	14.06.59.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	0 : 2
Sarajevo:	22.06.59.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	4 : 1

Tabela

1.	C. zvezda	22	14	3	5	50	: 19	31
2.	Partizan	22	14	3	5	39	: 29	31
3.	Vojvodina	22	13	4	5	47	: 22	30
4.	Radnički	22	9	4	9	35	: 27	22
5.	Dinamo	22	9	4	9	35	: 28	22
6.	Velež	22	10	2	10	35	: 38	22
7.	Hajduk	22	7	7	8	33	: 35	21
8.	Rijeka	22	8	4	10	29	: 44	20
9.	Budućnost	22	7	5	10	25	: 41	19
10.	Sarajevo	22	7	4	11	24	: 36	18
11.	Željezničar	22	7	3	12	26	: 35	17
12.	Vardar	22	4	3	15	23	: 47	11

Prvu saveznu ligu su napustili: Vardar (Skoplje) i Željezničar (Sarajevo). Novi članovi Prve savezne lige su postali: OFK Beograd i Sloboda (Tuzla).

Uoči početka prvenstvene sezone, u pripremnom periodu, Željezničar je bio na turneji u Holandiji, gdje je odigrao više utakmica. Turneja se odrazila na start u prvenstvu. Samo četiri pobjede uz jedan remi u jesenjem dijelu, najavili su novu borbu za opstanak.

BEZ SPORTSKE SREĆE

Proletni dio donio je novo razočarenje. Sa svega 17 osvojenih bodova tim nije mogao zadržati status prvotligaša. Sportska sreća ponovo nije bila naklonjena Željezničaru. Nedostajao je samo jedan bod, da bi pobjeda nad Sarajevom od 4 : 1 imala pravu draž. Ovakvo, iako je u posljednjem kolu nadigran gradski rival, radost pobjede je bila pomučena zbog ispadanja iz Lige.

U ovoj godini afirmisao se mladi igrač Željezničara, mladić elegantnih pokreta i munjevitih reakcija pred golom protivnika Drago-Mišo Smajlović, fudbaler koji će ubrzo postati prava vrijednost ne samo Željezničara nego i jugoslovenskog fudbala.

U timu su najčešće nastupali: Radović (Babić), Radojčić, Krajnc, Karajica (Ribar), Jusufbegović, Matić, Bukvić, Dizdarević (Ibrahimpasić), Smajlović, Žigante i Pašić.

U okviru Željezničarskog prvenstva Evrope u Sarajevu je odigrana utakmica između Jugoslavije i Turske (6 : 0). Za željezničarsku reprezentaciju Jugoslavije iz Željezničara su nastupali: Osman Jusufbegović, Asim Imamović, Ahmet Ibrahimpasić, Risto Bukvić i Marcel Žigante.

1959/60.

NASTUPALI SU:

vrebac Slavko	(14-0)
Babić Josip	(7-0)
Čizmić Ahmet	(1-0)
Fazlagić Fahrudin	(16-0)
Karajica Asim	(15-1)
Kulović Sulejman	(21-1)
Radojčić Vladimir	(18-0)
Bukvić Risto	(17-3)
Duspara Zvonko	(5-0)
Smajlović 1Drago	(19-10)
Gašić Mirko	(12-4)
Radović Jovica	(8-0)
Jovičević Božidar	(19-2)
Osim Ivan	(3-0)
Vujinović Đuro	(8-0)
Ribar Milan	(10-1)
Šijlivić Slavko	(2-0)
Radonjić Tomislav	(2-0)
Oprašić Husein	(3-0)
Matić Rastislav	(12-0)
Dizdarević Ahmet	(12-2)
Radčić Nikola	(1-0)
Kokot Kasim	(7-1)
Žigante Marcel	(3-1)
Jusufović Osman	(5-2)
Vladović Jusuf	(1-0)
Skoković Alojz	(1-0)

TRENERI:

Bajrami Mensur
Tadić Dimitrije
Stanković Branko

S lijeva: Risto Bukvić, Zvonko Duspara, Božidar Jovičević, Sulejman Pašalić, (nije igrao na prvenstvenim utakmicama), Vladimir Radojčić, Mirko Gašić, Fahrudin Fazlagić, Sulejman Kulović, Ivan Osim, Josip Babić i Rastislav Matić

DRUGA SAVEZNA LIGA — ZAPADNA GRUPA

Jesenji dio:

Sarajevo:	30.08.59.	Željezničar — Igman (Ilidža)	3 : 0
Zagreb:	06.09.59.	Željezničar — Lokomotiva (Zagreb)	2 : 1
Sarajevo:	13.09.59.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	1 : 3
Ljubljana:	20.09.59.	Željezničar — Odred (Ljubljana)	2 : 3
Sarajevo:	27.09.59.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	1 : 2
Šibenik:	04.10.59.	Željezničar — Šibenik (Šibenik)	1 : 3
Sarajevo:	01.11.59.	Željezničar — Elektrostroj (Zagreb)	2 : 1
Zagreb:	08.11.59.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	2 : 1
Sarajevo:	22.11.59.	Željezničar — Split (Split)	2 : 1
Sarajevo:	29.11.59.	Željezničar — Proleter (Osijek)	2 : 0
Varaždin:	06.12.59.	Željezničar — Varteks (Varaždin)	0 : 1

Proletni dio:

Sarajevo:	13.03.60.	Željezničar — Igman (Ilidža)	1 : 1
Sarajevo:	20.03.60.	Željezničar — Lokomotiva (Zagreb)	1 : 0
Zagreb:	27.03.60.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	0 : 0
Sarajevo:	03.04.60.	Željezničar — Odred (Ljubljana)	4 : 0
Banja Luka:	17.04.60.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	0 : 2
Sarajevo:	01.05.60.	Željezničar — Šibenik (Šibenik)	3 : 3
Zagreb:	15.05.60.	Željezničar — Elektrostroj (Zagreb)	2 : 0
Sarajevo:	29.05.60.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	2 : 1
Split:	05.06.60.	Željezničar — Split (Split)	0 : 4
Osijek:	12.06.60.	Željezničar — Proleter (Osijek)	1 : 2
Sarajevo:	19.06.60.	Željezničar — Varteks (Varaždin)	1 : 0

Tabela

1.	Split	22	16	2	4	60	: 24	34
2.	Trešnjevka	22	13	3	6	43	: 29	29
3.	Borac	22	13	2	7	55	: 34	28
4.	Željezničar	22	11	3	8	33	: 29	25
5.	Šibenik	22	11	2	9	44	: 36	24
6.	Proleter	22	9	4	9	39	: 40	22
7.	Varteks	22	8	5	9	30	: 41	21
8.	Lokomotiva	22	7	6	9	37	: 37	20
9.	Zagreb	22	8	3	11	46	: 54	19
10.	Odred	22	8	1	13	26	: 44	17
11.	Igman	22	6	2	14	32	: 46	14
12.	Elektroštroj	22	4	3	15	22	: 53	11

Novi član Prve savezne lige je postao: Split, a iz Prve savezne lige u Drugu dolazi Sloboda (Tuzla). Drugu saveznu ligu su napustili: Elektroštroj (Zagreb), Igman (Iliđa), i Odred (Ljubljana). Novi članovi Druge savezne lige su postali: Celik (Zenica), Kartovac i Triglav (Ljubljana).

Uspješne drugoligaške borbe istovremeno su značile i stvaranje novog tima koji više neće strahovati od ispadanja. Kostur te buduće ekipe već se počinje nazirati: Jovičević, Kokot, Kulović, Gašić, Smajlović, Duspara, Osim ...

19. maj 1960, prijateljska međunarodna utakmica
 Željezničar - SUD AMERIKO (Montevideo - Urugvaj) 5:1; stoje: Vladimir Radojčić, Asim Ferhatović,
 Asim Karajica, Slavko Vrebač, Božidar Jovičević, Zvonko Duspara i Sulejman Kulović; čuče: Jovica
 Radović, Ivan Petković, Drago Smajlović i Ivan Osim. Kao gosti nastupili su Asim Ferhatović (FK
 Sarajevo) i Ivan Petković (FK Igman - Iliđa)

DRUGOLIGAŠ U ČETVRTFINALU KUPA

Jedan od najboljih igrača koje je Grbavica odgojila i imala, i prvi reprezentativac iz Sarajeva koji je igrao u Željezničaru Ilijas Pašić, otišao je u Dinamo. Ali, Grbavica ne bi bila Grbavica da nije radala nove asove. Pomalo stidno, u prvi tim ulazi igrač košarkaške visine, prefinjeno driblinga i virtuoz kome će prijatelji fudbala pljeskati na svim stadionima gdje se pojavi. Bio je to Ivica Osim, kojeg je publika vrlo brzo prihvatila i zavoljela. Zbog raskošnog fudbalskog umijeća, vještih driblinga koji su podsjećali na valcer, navijači su ga prozvali Strausom. Četvrto mjesto u drugoligaškoj konkurenciji bilo je daleko od želja i ambicija tima. Zbog toga je narednu sezonu trebalo sačekati kao novu priliku i iskoristiti je za povratak među prvoligaše.

U ovoj sezoni Željezničar se kvalifikovao u četvrtfinalne borbe Kupa, pobjeđivši u osmini finala prvoligašku ekipu Budućnost u Titogradu sa 1:0, da bi u četvrtfinalu u Beogradu, pretrpio minimalni poraz od Partizana (2:1).

Tim koji je najčešće nastupao sačinjavali su: S. Vrebac (Babić), F. Fazlagić, Jovičević, Karajica (Kokot), Radojčić (Jusufbegović), Matić (Ribar), Dizdarević (Duspara), D. Smajlović, Kulović, Gašić (J. Radović) i Bukvić.

SMAJLOVIĆ - BISER SARAJEVSKOG FUDBALA

«... Mišo Smajlović je biser sarajevskog fudbala! Najdarovitiji igrač koji je rođen poslije rata u Sarajevu! Prefinjen tehničar, staložen i vanrednog pregleda igre. Strijelac kakav se rijetko rada. Ni jedan oštar ili pogibeljan start, bilo kakva prijava igra ne mogu ga izbaciti iz takta. Hladan je kao stijena...»

*(Beogradski »Sport«,
16. 1. 1960. god.)*

Stoje s lijeva: Sulejman Kulović, Ahmed Dizdarević, Osman Jusufbegović, Ivan Osim, Mirsad Fazlagić, Popadić (nije nastupao na prvenstvenim utakmicama); čuče: Drago Smajlović, Božidar Jovičević, Josip Babić, Mahmut Kapidžić i Miljan Štaka

1960/61.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije	(11-0)
Vrebac Slavko	(8-0)
Babić Josip	(3-0)
Fazlagić Mirsad	(16-0)
Jovičević Božidar	(21-2)
Kulović Sulejman	(20-0)
Jusufbegović Osman	(16-8)
Štaka Miljan	(20-1)
Duspara Zvonko	(17-4)
Gašić Mirko	(20-9)
Kapidžić mahmut	(15-3)
Smajlović Drago	(20-10)
Hadžić Adem	(4-0)
Šljivić Slavko	(6-1)
Radović Jovica	(16-3)
Šipčić Tomislav	(2-0)
Osim Ivan	(10-2)
Fazlagić Fahrudin	(12-0)
Martinović Radovan	(2-1)
Dizdarević Ahmet	(3-0)
Ljubčić Tomislav	(1-0)
Vladović Jusuf	(1-0)
Krajnc Vjekoslav	(3-0)
Kokot Kasim	(3-0)
Arslanagić Omer	(1-0)
Vujanović Đuro	(1-0)

DRUGA SAVEZNA LIGA — ZAPADNA GRUPA

Jesenji dio:

Sarajevo:	18.09.60.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	3 : 0
Karlovac:	25.09.60.	Željezničar — Karlovac (Karlovac)	1 : 0
Sarajevo:	02.10.60.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	4 : 0
Varaždin:	16.10.60.	Željezničar — Varteks (Varaždin)	3 : 0
Sarajevo:	23.10.60.	Željezničar — Lokomotiva (Zagreb)	4 : 0
Šibenik:	30.10.60.	Željezničar — Šibenik (Šibenik)	1 : 1
Sarajevo:	06.11.60.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	2 : 1
Zenica:	13.11.60.	Željezničar — Čelik (Zenica)	2 : 1
Sarajevo:	20.11.60.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	1 : 3
Zagreb:	26.11.60.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	2 : 3
Sarajevo:	04.12.60.	Željezničar — Odred (Ljubljana)	4 : 1

Proljetni dio:

Tuzla:	12.03.61.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	2 : 1
Sarajevo:	19.03.61.	Željezničar — Karlovac (Karlovac)	2 : 1
Zagreb:	26.03.61.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	0 : 0
Sarajevo:	02.04.61.	Željezničar — Varteks (Varaždin)	3 : 0
Zagreb:	09.04.61.	Željezničar — Lokomotiva (Zagreb)	2 : 1
Sarajevo:	16.04.61.	Željezničar — Šibenik (Šibenik)	1 : 3
Zrenjanin:	23.04.61.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	1 : 0
Sarajevo:	30.04.61.	Željezničar — Čelik (Zenica)	1 : 2
Banja Luka:	14.05.61.	Željezničar — Borac (Banja Luka)	1 : 1
Sarajevo:	21.05.61.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	3 : 1
Ljubljana:	11.06.61.	Željezničar — Triglav (Ljubljana)	1 : 1

TRENERI:

Stanković Branko
Domorocki Josip
Konjevod Vladimir

Tabela

1. Borac	22	14	6	2	51	: 22	34
2. Željezničar	22	14	4	4	44	: 21	32
3. Trešnjevka	22	10	5	7	36	: 30	25
4. Sloboda	22	8	7	7	31	: 30	23
5. Čelik	22	9	5	8	31	: 27	23
6. Varteks	22	9	3	10	32	: 38	21
7. Lokomotiva	22	8	4	10	38	: 40	20
8. Šibenik	22	8	4	10	38	: 41	20
9. Proleter	22	8	4	10	29	: 34	20
10. Karlovac	22	8	4	10	41	: 52	20
11. Zagreb	22	7	3	12	43	: 54	17
12. Triglav	22	1	7	14	22	: 47	9

Novi član Prve savezne lige je postao: Borac (B. Luka), a iz Prve savezne lige u Drugu dolazi Split.

Drugu saveznu ligu napuštaju: Triglav (Ljubljana) i Zagreb.

Novi članovi Druge savezne lige su postali: Maribor i Borovo.

KORAK DO CILJA

Počelo je izvanredno. Pet uzastopnih pobjeda. Pobijedeni su Sloboda, Karlovac, Trešnjevka, Varteks i Lokomotiva. Zatim slijedi remi u Šibeniku i dvije značajne pobjede nad Proleterom u Zrenjaninu i Čelikom u Zenici. Na žalost, pad u formi došao je u najnezgodnijem trenutku. U derbiju na Grbavici pobjeda je pripala banjalučkom Borcu (3 : 1), da bi u slijedećoj utakmici fudbaleri priredili novo razočarenje, pretrpjevši poraz protiv Zagreba, pretposljednje ekipe na tabeli. Pobjeda nad Odredom (kasnije Triglavom) u Ljubljani bila je slaba utjeha.

Proljeće je počelo izuzetno. Činilo se da poraz protiv Borca (BL) neće uticati na konačan plasman, da se ekipa ponovo stabilizovala. U pet kola čak četiri pobjede i jedan remi. Put do Prve lige bio je otvoren. Ali, uslijedila su dva neočekivana poraza na Grbavici od Šibenika i Čelika, tako da je sa dva boda prednosti Borac osvojio prvo mjesto.

Međutim, ove dvije drugoligaške sezone ipak su značile mnogo. Izvršena je smjena generacija, tim se dobro uigrao, stvorena je ekipa čije su igre cijenili svi pravi ljubitelji fudbala. Tada je tim najčešće nastupao u sastavu: V. Radović, Jovičević, M. Fazlagić, M. Kapidžić (F. Fazlagić), Jusufbegović, Štaka, Gašić, Smajlović, Kulović, J. Radović (Osim) i Duspara.

Željezničar - Lokomotiva 3:0: stoje: Rastislav Matić, Milijan Štaka, Kasim Kokot, Sulejman Kulović, Mahmut Kapidžić, Vasilije Radović; čuše: Fikret Azabagić, Mirko Gašić, Drago Smajlović, Ivan Osim, Zvonko Duspapa

1961/62.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije	(22-0)
Fazlagić Fahrudin	(6-1)
Krajnc Vjekoslav	(21-0)
Kokot Kasim	(21-0)
Kulović Sulejman	(22-0)
Kapidžić Mahmut	(18-0)
Azabagić Šefik	
gašić Mirko	(16-8)
Smajlović Drago	(21-14)
Osim Ivan	(21-10)
Duspapa Zvonko	(20-11)
Štaka Milijan	(16-0)
Vujnović Đuro	(2-0)
Martinović Radovan	(3-0)
Dizdarević Ahmet	(2-0)
Turčinhodžić Midhat	(3-1)
Radović Jovica	(3-0)
Kapidžić Enver	(6-3)
Arslanagić Omer	(1-0)
Hot Ilijaš	(4-0)
Jovičević Božidar	(2-1)
Matić Rastislav	(2-0)

TRENER:

Konjevod Vladimir

DRUGA SAVEZNA LIGA — ZAPADNA GRUPA

Jesenji dio:

Sarajevo:	20.08.61.	Željezničar — Varteks (Varaždin)	5 : 0
Šibenik:	27.08.61.	Željezničar — Šibenik (Šibenik)	0 : 1
Sarajevo:	03.09.61.	Željezničar — Čelik (Zenica)	3 : 0
Borovo:	10.09.61.	Željezničar — Borovo (Borovo)	2 : 2
Sarajevo:	17.09.61.	Željezničar — Maribor (Maribor)	5 : 0
Split:	24.09.61.	Željezničar — Split (Split)	1 : 2
Sarajevo:	01.10.61.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	3 : 1
Karlovac:	15.10.61.	Željezničar — Karlovac (Karlovac)	0 : 0
Sarajevo:	22.10.61.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	3 : 1
Sarajevo:	29.10.61.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	5 : 1
Zagreb:	05.11.61.	Željezničar — Lokomotiva (Zagreb)	1 : 2

Proletni dio:

Varaždin:	12.11.61.	Željezničar — Varteks (Varaždin)	1 : 0
Sarajevo:	26.11.61.	Željezničar — Šibenik (Šibenik)	3 : 0
Zenica:	03.12.61.	Željezničar — Čelik (Zenica)	3 : 2
Sarajevo:	18.03.62.	Željezničar — Borovo (Borovo)	1 : 0
Maribor:	25.03.62.	Željezničar — Maribor (Maribor)	2 : 4
Sarajevo:	01.04.62.	Željezničar — Split (Split)	5 : 0
Tuzla:	08.04.62.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	0 : 3
Sarajevo:	15.04.62.	Željezničar — Karlovac (Karlovac)	5 : 1
Zrenjanin:	22.04.62.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	2 : 1
Zagreb:	29.04.62.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	0 : 0
Sarajevo:	02.05.62.	Željezničar — Lokomotiva (Zagreb)	3 : 0

Tabela

1. Željezničar	22	14	3	5	53	21	31
2. Sloboda	22	13	5	4	48	20	31
3. Trešnjevka	22	10	9	3	46	24	29
4. Čelik	22	13	2	7	40	21	28
5. Maribor	22	10	4	8	33	33	24
6. Karlovac	22	7	7	8	35	41	21
7. Proleter	22	5	9	8	34	39	19
8. Split	22	5	9	8	21	31	19
9. Šibenik	22	8	3	11	21	42	19
10. Borovo	22	4	7	11	29	46	15
11. Lokomotiva	22	4	6	12	30	48	14
12. Varteks	22	3	8	11	21	45	14

Novi član Prve savezne lige je postao Željezničar (Sarajevo). Pošto je povećan broj članova Prve savezne lige sa 12 na 14 klubova, i drugoplasirana Sloboda (Tuzla), poslije kvalifikacija sa Borcem (B. Luka) postaje novi član Prve lige, a Borac (B. Luka) dolazi iz Prve u Drugu saveznu ligu.

Drugu saveznu ligu nije niko napustio zbog povećanja broja članova sa 12 na 16 klubova. Novi članovi Druge savezne lige su postali: Olimpija (Ljubljana), Famos (Hrasnica), Istra (Pula), BSK (Slavonski Brod), Rudar (Kakanj). Golgeter Druge savezne lige bio je Drago Smajlović sa 14 postignutih golova.

SLAVLJE NA GRBAVICI

Jesen 1961. godine najavila je sunčano proljeće. Pobjeda za pobjedom najbolji su dokaz da je stvorena nova klima na Grbavici. Trener Vlatko Konjevod imao je puno razloga da bude zadovoljan.

Sezona 1961/62. bila je jedna od najuzbudljivijih. Sve do posljednjeg kola nije se znalo ko će postati novi prvotligaš: Sloboda (Tuzla) ili Željezničar. Napetost je u posljednjem kolu doživjela vrhunac i razumljiva je bila neizmjerna radost navijača poslije izvanredne igre i pobjede nad Lokomotivom (Zagreb) na Grbavici (3 : 0). Zahvaljujući boljoj gol-razlici Željezničar je prvi prošao kroz cilj i, tog prazničkog majskog (2. maj) popodneva, na Grbavici je priredeno nezapamćeno slavlje.

V. Radović, Štaka (E. Kapidžić), Krajnc, M. Kapidžić, Kulović, Kokot, Duspara, Gašić (F. Fazlagić), D. Smajlović, Osim i Azabagić su najzaslužniji za ovaj izuzetan uspjeh. Ova sezona je bila prekretnica u istoriji Kluba. Od tada Željezničar postaje moćan tim koji može i umije da se ravnopravno nosi sa najboljim ekipama.

Željezničar je organizovao izuzetno uspješnu turneju po Skandinaviji, u sedam susreta postigao je sedam pobjeda sa izvanrednom gol-razlikom 61 : 33, i tako ovu sezonu završio uspješno i na domaćem i inostranom sportskom polju.

*Stoje s lijeva: Štaka, Radović, Krajnc;
čuče: Kokot, Kulović, Kapidžić*

1962/63.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije	(26-0)
Štaka Miljan	(26-1)
Kulović Sulejman	(25-0)
Kapidžić Mahmut	(23-1)
Krajnc Vjekoslav	(22-0)
Kokot Kasim	(21-1)
Matić Rastislav	(17-0)
Kapidžić Enver	(9-0)
Smajlović Đuro	(4-0)
Smajlović Drago	(26-18)
Osim Ivan	(26-8)
Duspara Zvonko	(24-10)
Azabagić Šefik	(22-0)
Gašić Mirko	(20-10)
Dizdarević Ahmet	(2-0)
Fazlagić Fahrudin	(1-0)

TRENER:

Konjevo Vladimir

23. 06. 1962, gostovanje u gradu Varbergu-Švedska Željezničar- Varbergbojs 3:2; s lijeva: Rastislav Matić, Mahmut Kapidžić, Miljan Štaka, Zvonko Duspara, Vjekoslav Krajnc, Šefik Azabagić, Mirko Gašić, Drago Smajlović, Ivan Osim, Vasilije Radović i Sulejman Kulović

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Niš:	19.08.62.	Željezničar — Radnički (Niš)	1 : 1
Sarajevo:	26.08.62.	Željezničar — Hajduk (Split)	2 : 0
Zagreb:	02.09.62.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 2
Sarajevo:	09.09.62.	Željezničar — Partizan (Beograd)	2 : 1
Mostar:	23.09.62.	Željezničar — Velež (Mostar)	0 : 1
Tuzla:	07.10.62.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	2 : 0
Zenica:	21.10.62.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2 : 3
Rijeka:	28.10.62.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	0 : 1
Zenica:	11.11.62.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	6 : 0
Beograd:	17.11.62.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	0 : 3
Sarajevo:	25.11.62.	Željezničar — OFK Beograd(Beograd)	5 : 1
Sarajevo:	02.12.62.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	2 : 1
Sarajevo:	09.12.62.	Željezničar — Novi Sad (Novi Sad)	4 : 1

Proletni dio:

Sarajevo:	03.03.63.	Željezničar — Radnički (Niš)	2 : 2
Split:	10.03.63.	Željezničar — Hajduk (Split)	0 : 0
Sarajevo:	17.03.63.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 1
Beograd:	24.03.63.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1 : 1
Sarajevo:	07.04.63.	Željezničar — Velež (Mostar)	1 : 1
Sarajevo:	14.04.63.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	4 : 2
Novi Sad:	21.04.63.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2 : 0

Sarajevo:	28.04.63.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	6 : 1
Titograd:	05.05.63.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	0 : 0
Sarajevo:	12.05.63.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	3 : 2
Beograd:	18.05.63.	Željezničar — OFK Beograd	0 : 2
Sarajevo:	02.06.63.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	2 : 3
Novi Sad:	09.06.63.	Željezničar — Novi Sad (Novi Sad)	0 : 1

Tabela

1. Partizan	26	16	8	2	58	: 22	40
2. Dinamo	26	14	7	5	52	: 35	35
3. Željezničar	26	11	7	8	49	: 31	29
4. Velež	26	10	8	8	33	: 31	28
5. OFK Beograd	26	10	8	8	42	: 40	28
6. Radnički (N)	26	0	6	10	43	: 33	26
7. C. zvezda	26	7	11	8	21	: 26	25
8. Novi Sad	26	7	10	9	29	: 37	24
9. Sarajevo	26	9	5	12	28	: 40	23
10. Rijeka	26	10	3	13	28	: 41	23
11. Hajduk	26	9	5	12	26	: 43	23
12. Vojvodina	26	9	4	13	43	: 40	22
13. Sloboda	26	8	4	14	29	: 43	20
14. Budućnost	26	5	8	13	19	: 38	18

Prvu saveznu ligu su napustili: Budućnost (Titograd) i Sloboda (Tuzla). Novi članovi Prve savezne lige su postali: Vardar (Skoplje) i Trešnjevka (Zagreb).

Grbavica je postala pravi sinonim Željezničara. Na njenom fudbalskom terenu iščekivali su snovi protivnika o pobjedama. Poslije neriješene igre u Nišu, u drugom kolu nadigran je Hajduk, a već u slijedećem i Partizan na Grbavici. U izuzetno lijepim igrama navalni igrači su bili i veoma efikasni. Savladali su Slobodu (2 : 0), Budućnost (6 : 0), OFK Beograd (5 : 1), Sarajevo (2 : 1) i Novi Sad (4 : 1).

Mnogi su mislili da će poslije izvanrednih igara u jesenjem dijelu prvenstva i uspješne turneje po Skandinaviji doći do pada u formi Željezničara. Ali, prognoze se nisu ostvarile. Uslijedila je serija neriješenih rezultata, čak pet uzastopnih remija, među kojima se dva izdvajaju kao podvizi: u Splitu protiv Hajduka i u Beogradu protiv Partizana, budućeg prvaka države. Poslije miroljubivog početka uslijedila je serija od četiri pobjede i jednog remija (protiv Budućnosti u Titogradu). U tom uspješnom hodu posebno treba izdvojiti pobjedu nad Crvenom zvezdom na Grbavici (3 : 2) i ubjedljiv trijumf nad Rijekom (6 : 1). Nakon tih utakmica plavi sa Grbavice već su bili obezbijedili treće mjesto.

Boje Željezničara u ovoj sezoni branili su: Radović, Štaka, Krajnc, M. Kapidžić, Kulović, Kokot (Matić), Duspara, Gašić, D. Smajlović, Osim i Azabagić.

Visok plasman donio je i učešće u Srednjoevropskom kupu. U prvom kolu Srednjoevropskog kupa ždrijeb je odredio da u goste

UZ RAME NAJBOLJIH

REKLI SU O ŽELJEZNIČARU

«Ta ekipa je nevjerovatno uspio skup snage, tehnike i efikasnosti. Osim i Smajlović su, nesumnjivo, fudbaleri velikog kalibra»

BERNARD VUKAS

«Impresioniran sam neverovatno mladim, uigranim i veoma čvrstim timom Željezničara, Smajlović je pravi fudbalski majstor».

MILOVAN ĆIRIĆ

«Tim izvanrednih talenata, Osim, Smajlović i Gašić su igrači kakvi se samo poželeti mogu. Željezničaru tek predstoji blistava budućnost».

HUGO RUŠEVLJANIN

«Smajlović je, bez pogovora, centarfor broj jedan ovog prvenstva (sezona 1962/63) - Željezničar - tim sa izvanrednom perspektivom».

PAVLE LUKAČ

«Kada smo saznali da će nam u prvom kolu SE-kupa biti protivnik sarajevski Željezničar, obradovali smo se. Ali, i mi se eto, možemo prevariti. Željezničar nam je očito lekciju ne samo u borbenosti nego i u izvanrednoj tehnici, brzini, efikasnosti. Prošla su vremena kada su Jugosloveni od nas učili fudbal. Sada, svaka naša fudbalska garnitura mogla bi da uči od Željezničara. To su izvanredni fudbaleri čija navala vrijedi isto kao i Interova. Oduševljen sam i impresioniran».

KARL ŠTOC (kapiten Austrije)

Napadači Željezničara u igri sa Crvenom zvezdom (12. maj 1963. godine): Ivan Osim, Drago Smajlović, Zvonko Duspara i u pozadini Vjekoslav Krajnc (u tamnim dresovima)

Željezničar-Partizan 1:1. Lj. Mihajlović i Vasović u borbi sa navalom Željezničara - Ivan Osim, Drago Smajlović i Kasim Kokot

dođe bečka Austrija, tim slavne i bogate prošlosti. Ali, reputacija protivnika nije uplašila Smajlovića, Osimu i drugove. Tmurno i kišovito poslijepodne razvedrila je fenomenalna igra Željezničara. Fudbaleri u plavim dresovima nadigravali su renomiranog protivnika, stvarali šanse i postizali golove. Za svakog drugog osim za dvadesetak hiljada Sarajlija koji su prisustvovali meču pobjeda od 4:1 odjeknula je kao senzacija. Bila je to utakmica u kojoj su briljirali Smajlović, trostruki strijelac i fudbalski umjetnik Ivica Osim. U revanšu na stadionu Vakera u Beču odigrana je dramatična utakmica u kojoj su »bečki lavovi« sve učinili da postignu pobjedu od tri gola razlike. Poslije ogorčene borbe

Austrija je pobijedila sa 2 : 0 i Željezničar se plasirao u drugo kolo. Sljedeći protivnik mađarski šampion MTK bio je znatno iskusnija ekipa. Poslije neriješene igre na Koševu, Mađari su pobijedili u revanšu sa 1 : 0 i tako se plasirali za dalja takmičenja.

Sa turneje po Norveškoj

BRAKOVI

Šezdesetih godina poslije Željezničareve generacije u kojoj su igrali Pašić, Kurtović, Ubović, Trbić, Radonjić, Radojčić, Krajnc i drugi na Grbavici se okuplja i pod stručnim rukovodjenjem Brozovića, Stankovića, Butata, Pajevića, Abramovića i Dugonjeva stasa nova generacija „plavih“ mladića od kojih su mnogi Željina djeca, ponikli najprije među pionirima pa zatim igrali gotovo svi istovremeno u juniorskom sastavu. Među njima su se osobito isticali Drago Mišo Smajlović, Ivica Osim, Hamo Dizdarević, Vastilije Čiko Radović, Boris Bračulji, Zvonko Duspapa, Mirko Gašić i drugi.

Oni su dali Grbavici svoje obilježje prevashodno igrom koja je plijenila i efikasnošću što ju je u to vrijeme malo koji tim u Jugoslaviji postizao.

Ali mnogi iz te generacije bili su i uzorni učenici, radnici u svojim radnim organizacijama, studenti, muževi i roditelji. Tih godina u malom vremenskom razmaku, recimo, sklopljeni su uzorni brakovi između Adile i Drage Smajlovića, Remzije i Rade Matića, Asime i Ivce Osima, Azre i Borisa Bračulja, Marije i Ahmeda Dizdarevića, Branke i Zvonka Duspapa, Tanje i Mirka Gašića, Milke i Ismeta Arslanagića. Svi ti brakovi su i danas srećni.

1963/64.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije (19-1)
 Planinić Ranko (10-0)
 Matić Rastislav (26-0)
 Štaka Miljan (24-0)
 Krajnc Vjekoslav (23-0)
 Kulović Sulejman (18-0)
 Zemko Josip (17-0)
 Smajlović Đuro (12-1)
 Kapidžić Enver (9-0)
 Jovanović Dušan (5-1)
 Mijušković Nikola (2-0)
 Smajlović Drago (26-14)
 Osim Ivan (26-8)
 Gašić Mirko (23-3)
 Bračulj Boris (21-4)
 Dizdarević Ahmet (17-1)
 Duspara Zvonko (13-2)
 Azabagić Šefik (12-0)
 Petković Vladimir (3-1)
 Bukal Josip (1-0)

Stoje s lijeva: Drago Smajlović, Vasilije Radović, Šefik Azabagić, Ivan Osim, Mirko Gašić i Ahmet Dizdarević; čuče: Vjekoslav Krajnc, Josip Zemko, Miljan Štaka, Dušan Jovanović i Boris Bračulj

TRENERI:

Konjevod Vladimir
 Saračević Munib

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Niš:	18.08.63.	Željezničar — Radnički (Niš)	0 : 0
Sarajevo:	25.08.63.	Željezničar — Novi Sad (Novi Sad)	2 : 3
Sarajevo:	01.09.63.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1 : 4
Sarajevo:	08.09.63.	Željezničar — Velež (Mostar)	3 : 1
Skoplje:	22.09.63.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1 : 3
Sarajevo:	29.09.63.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 1
Beograd:	10.10.63.	Željezničar — Partizan (Beograd)	2 : 1
Sarajevo:	20.10.63.	Željezničar — OFK Beograd	1 : 0
Novi Sad:	10.11.63.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	1 : 2
Rijeka:	17.11.63.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	1 : 1
Sarajevo:	24.11.63.	Željezničar — Hajduk (Split)	3 : 2
Zagreb:	01.12.63.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	2 : 0
Sarajevo:	08.12.63.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	3 : 2

Proletni dio:

Sarajevo:	01.03.64.	Željezničar — Radnički (Niš)	1 : 1
Novi Sad:	08.03.64.	Željezničar — Novi Sad (Novi Sad)	0 : 2
Sarajevo:	15.03.64.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1 : 1
Mostar:	22.03.64.	Željezničar — Velež (Mostar)	3 : 2
Sarajevo:	29.03.64.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1 : 1
Zagreb:	05.04.64.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	3 : 3
Sarajevo:	12.04.64.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0 : 0

Beograd:	19.04.64.	Željezničar — OFK Beograd	1 : 0
Sarajevo:	26.04.64.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0 : 1
Sarajevo:	03.05.64.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	2 : 2
Split:	31.05.64.	Željezničar — Hajduk (Split)	0 : 4
Sarajevo:	07.06.64.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	3 : 3
Beograd:	14.06.64.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1 : 3

Tabela

1.	C. zvezda	26	14	8	4	45	: 22	36
2.	OFK Beograd	26	11	11	4	49	: 32	33
3.	Dinamo	26	12	9	5	40	: 29	33
4.	Sarajevo	26	11	7	8	47	: 37	29
5.	Partizan	26	9	8	9	34	: 26	26
6.	Željezničar	26	8	10	8	37	: 43	26
7.	Vojvodina	26	9	6	11	34	: 31	24
8.	Radnički (N)	26	10	4	12	33	: 34	24
9.	Rijeka	26	7	10	9	37	: 42	24
10.	Hajduk	26	9	5	12	44	: 44	23
11.	Trešnjevka	26	9	5	12	34	: 54	23
12.	Velež	26	5	12	9	30	: 41	22
13.	Novi Sad	26	7	7	12	30	: 52	21
14.	Vardar	26	6	8	12	28	: 35	20

Prvu saveznu ligu su napustili: Vardar (Skoplje) i Novi Sad. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Zagreb, Sutjeska (Nikšić).

Naknadno odlučeno da Vardar (Skoplje) ne napusti Prvu ligu zbog katastrofalnog zemljotresa, koji je zadesio Skoplje.

Poslije osvajanja trećeg mjesta u protekloj sezoni i izvanrednih igara protiv Austrije i MTK na Osima, Smajloviča i drugove mnogi stručnjaci su upirali prstom i predviđali da se »plavi« u ovoj sezoni mogu uplesti u borbu i za prvo mjesto. Kvalitet je bio evidentan, ali nedostajalo je veće iskustvo. Poslije neriješene igre u Nišu uslijedila su dva poraza. Sa samo jednim bodom Željezničar se našao na posljednjem mjestu prvenstvene tabele. Tada je došla dobra serija: pobjeda nad Veležom, trijumf nad Partizanom u Beogradu, Beogradom na Grbavici, remi sa Rijekom u gostima i još tri uzastopne pobjede. Prvo je pobijeđen Hajduk, zatim Trešnjevka u Zagrebu i u posljednjem kolu jesenjeg dijela budući šampion Crvena zvezda. Ovaj meč bio je dosta neobičan, a mnogi navijači sjećae ga se po fenomenalnom голу Ahmeta Dizdarevića iz »mrtvog ugla«, postignutog u posljednjim sekundama utakmice.

Očekivalo se da bi s obzirom na povoljan raspored Željezničar mogao u proljećnom dijelu prvenstva napraviti prodor prema samom vrhu tabele. Ali, bilo je to posno proljeće na Grbavici. Od sedam susreta — nijedna pobjeda. Mreže gostiju kao da su bile začarane. Čak šest susreta završeno je neriješenim rezultatom, dok je Vojvodina odnijela oba boda. Da na gostovanjima nisu igrali izvanredno, »plavi« bi se našli

**»GOSTOLJU-
BIVI«
DOMAĆINI**

u prilici da spasavaju prvoligaški status. Na sreću, izborne su pobjede protiv Veleža, OFK Beograda, a bod je donesen i iz Zagreba u utakmici sa Dinamom. Šesto mjesto bilo je daleko ispod kvaliteta tima.

U ovoj godini je izvanredni Drago-Mišo Smajlović postao centarfor reprezentacije Jugoslavije (19. juna 1963. godine protiv Švedske). U to vrijeme reprezentativci su najčešće bili fudbaleri iz klubova »velike četvorke« pa je poziv Smajloviću u reprezentaciju bio dokaz njegovih van-serijskih kvaliteta i novo priznanje njegovom klubu Željezničaru.

Za Željezničar su najčešće nastupali: Radović (Planinić), Štaka, Krajnc, Matić, Kulović (E. Kapidžić), Zemko (Đ. Smajlović), Dizdarević (Duspara), Gašić, D. Smajlović, Osim i Bračulj (Azabagić).

U okviru proslave dvadesetogodišnjice II zasjedanja AVNOJ-a Željezničar je u Jajcu odigrao utakmicu sa Elektrobosnom (Jajce) i pobijedio sa 7 : 1.

U martu 1964. godine završen je Omladinski fudbalski kup BiH u kome su omladinci Željezničara bili pobjednici.

»Neobično mi je simpatičan tim Željezničar. To su mladi, skromni igrači, bore se svim srcem. Naši su izgubili na Koševu bodove u posljednjim sekundama i to sopstvenom greškom. Tako se ne igra protiv kluba kojeg nosi publika, koji igra otvoreno i napada...«

DRAGOSLAV ŠEKULARAC

1964/65.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije	(28-0)
Staka Miljan (27-0)	
Zemko Josip	(26-0)
Matić Rastislav	(25-1)
Bukal Josip	(21-1)
Tojagić Ilija	(15-0)
Jovanović Dušan	(10-0)
Kulović Sulejman	(9-0)
Osim Ivan	(27-9)
Smajlović Drago	(26-13)
Bračulj Boris	(24-5)
GAŠIĆ Mirko	(23-4)
Lemić Lazar	(17-1)
Smajlović Đuro	(13-2)
Duspara Zvonko	(10-3)
Jelušić Branimir	(2-0)
Bratić Blagoje	(1-0)
Brzić Ivica	(14-0)

TRENER:
Saracević Muntib

Igrači Željezničara, sa bijelim kragnama; stoje s lijeva: Drago Smajlović, Vasilije Radović, Boris Bračulj, Mirko Gašić, Ilija Tojagić, Ivan Osim i Rastislav Matić; čuče: Miljan Staka, Josip Zemko, Đuro Smajlović i Dušan Jovanović

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	09.08.64.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	2 : 0
Sarajevo:	16.08.64.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1 : 3
Sarajevo:	23.08.64.	Željezničar — Sutjeska (Nikšić)	0 : 0
Rijeka:	26.08.64.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	0 : 1
Sarajevo:	30.08.64.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	4 : 1
Beograd:	02.09.64.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0 : 1
Sarajevo:	06.09.64.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	2 : 1
Zagreb:	13.09.64.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	0 : 2
	08.11.64.	Željezničar — Slobodan	
Sarajevo:	11.11.64.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2 : 1
Mostar:	15.11.64.	Željezničar — Velež (Mostar)	0 : 0
Sarajevo:	29.11.64.	Željezničar — Hajduk (Split)	0 : 0
Beograd:	06.12.64.	Željezničar — Beograd (Beograd)	4 : 1
Sarajevo:	13.12.64.	Željezničar — Radnički (Niš)	1 : 0
Zagreb:	20.12.64.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	3 : 2

Proletni dio:

Skoplje:	28.02.65.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	2 : 0
Sarajevo:	07.03.65.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0 : 0
Nikšić:	14.03.65.	Željezničar — Sutjeska (Nikšić)	0 : 2
Sarajevo:	21.03.65.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	2 : 1
Beograd:	24.03.65.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	0 : 0
Sarajevo:	28.03.65.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1 : 4
Zagreb:	04.04.65.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 0

Sarajevo:	11.04.65.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	4 : 1
	25.04.65.	Željezničar — Slobodan	
Novi Sad:	02.05.65.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	1 : 1
Sarajevo:	16.05.65.	Željezničar — Velež (Mostar)	4 : 1
Split:	23.05.65.	Željezničar — Hajduk (Split)	1 : 1
Sarajevo:	30.05.65.	Željezničar — Beograd (Beograd)	2 : 5
Niš:	06.06.65.	Željezničar — Radnički (Niš)	0 : 1
Sarajevo:	10.06.65.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	2 : 0

Tabela

1.	Partizan	28	19	5	4	62	: 34	43
2.	Sarajevo	28	15	5	8	52	: 38	35
3.	C. zvezda	28	13	9	6	50	: 38	35
4.	Rijeka	28	14	6	8	47	: 30	34
5.	Željezničar	28	13	7	8	39	: 30	33
6.	Zagreb	28	12	5	11	47	: 42	29
7.	Radnički (N)	28	9	10	9	39	: 33	28
8.	Dinamo	28	11	4	13	35	: 34	26
9.	Vojvodina	28	8	10	10	32	: 37	26
10.	OFK Beograd	28	9	6	13	35	: 40	24
11.	Vardar	28	6	11	11	23	: 33	23
12.	Hajduk	28	7	9	12	28	: 39	23
13.	Velež	28	9	3	16	37	: 53	21
14.	Trešnjevka	28	7	7	14	27	: 46	21
15.	Sutjeska	28	6	7	15	31	: 57	19

Prvu saveznu ligu su napustili: Sutjeska (Nikšić). Novi članovi Prve savezne lige su postali: Radnički (Beograd), Olimpija (Ljubljana). Odlučeno je da se broj klubova poveća sa 15 na 16.

»PLAVI« BASTION

Poučeni iskustvom iz proteklog prvenstva, plavi su u ovoj sezoni zaigrali kao preporođeni. Grbavica je ponovo postala nesavladivi bastion. Pobjeđeni su Vardar, Crvena zvezda, Dinamo, Vojvodina i Radnički, dok su po bod uspjeli osvojiti Sutjeska i Hajduk. Uz pobjede u gostima protiv OFK Beograda i Zagreba i remi u Mostaru, skupljeno je

17 bodova i na kraju jeseni osvojeno je četvrto mjesto.

I u proljetnom dijelu Željezničar je nastavio da niže uspjehe, pa je na kraju zasluzeno osvojio peto mjesto, ostavivši iza sebe timove »velike četvorke« — Dinamo i Hajduka.

Ova sezona obilježena je ponovnim nastupom Željezničara u Srednjoevropskom kupu. Međutim, već u prvom kolu Željezničar je naišao na vrlo jakog protivnika — Slovana iz Bratislave. Pobjeda od 2 : 1 na Grbavici nije bila dovoljna, pa se poslije revanša u Bratislavi (0 : 3) Željezničar oprostio od daljnjeg takmičenja u ovom kupu.

Za Željezničar su nastupali: Radović, Štaka, Zemko, Matić, Brzić (Jovanović, Kulović), Tojagić, (Đ. Smajlović), Gašić (Duspara), D. Smajlović, Bukal (Lemić), Osim i Bračulj.

6. septembar 1964: Željezničar-Dinamo 2:1, Jerković (9) je tukao glavom - Radović je na mjestu

MILUTIN ŠOŠKIĆ, GOLMAN PARTIZANA: GLASAM ZA RADOVIĆA ...

»... Kada sam u formi, ne vidim ko može da mi konkuriše. Međutim, ne mogu da budem zadovoljan činjenicom da se među petoricom golmana koji su odabrani za reprezentaciju ne nalazi Sarajlija Radović, koji je u sezoni 1964/65, ako sam dobro pratio, bio jedan od najuspješnijih jugoslovenskih vratara ... «

(»Svijet« - Sarajevo)

MENADŽER GLAZGOV RENDŽERSA O OSIMU

Boraveći u Sarajevu, menadžer jedne od najpoznatijih svjetskih fudbalskih ekipa, i najstarijeg škotskog kluba Glazgov Rendžersa - Simon Skot posmatrao je meč između Željezničara i Crvene zvezde. Vidjevši izvrsnog Osima Simon Skot je rekao između ostalog:

- Željezničar je igrao baš onakav fudbal kakav se u našoj zemlji gaji već godinama. Start na prvu loptu i neiscrpna energija, kada je riječ o napadu, glavna su oružja ove ekipe.

Skot koji je prošao cijeli svijet, koji je gledao mnoge asove na djelu i koji na fudbalskom polju ima izvanredno iskustvo, ne može da se načudi Osimovoj igri i njegovim vješto izvedanim milimetarskim driblingima. Evo njegovih taskavih riječi za Osimovu igru: - Taj plavokosi mladić kreće se ne oko spora, ali i pored svega ja bih imao zadovoljstvo da ga vidim u svom timu. Mišljenja sam da bi on sa uspjehom mogao da zaigra u svakom velikom svjetskom timu. Zar bolje i veće priznanje jednom fudbaleru i njegovom timu može da bude od ovoga?!

(»Večernje novine« Sarajevo, 31. avgusta 1964.)

1965/66.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije (29-0)
 Krsmanović Stevica (1-0)
 Matić Rastislav (29-2)
 Jovanović Dušan (29-0)
 Mujkić Midhat (24-0)
 Zemko Josip (23-0)
 Katalinski Josip (19-0)
 Tojagić Ilija (13-0)
 Kadrić Nusret (10-0)
 Hadžiabdić Enver (6-0)
 Staka Milijan (4-0)
 Čenanović Salem (2-0)
 Bukal Josip (29-12)
 Bratić Blagoje (27-6)
 Bračulj Boris (25-6)
 Smajlović Đuro (22-1)
 Jelušić Branimir (15-2)
 Lemić Lazar (14-2)
 Kalaba Ljubo (6-0)
 Sprečo Edin (4-0)
 Osim Ivan (3-2)
 Smajlović Drago (2-1)
 Mujkić Fikret (1-0)

TRENERI:
 Babić Josip
 Žigante Marcel

S lijeva: Rastislav Matić, Josip Bukal, Josip Zemko, Blagoje Bratić, Nusret Kadrić, Mithat Mujkić, Đuro Smajlović, Boris Bračulj, Dušan Jovanović, Josip Katalinski i Vasilije Radović

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Beograd:	15.08.65.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1 : 1
Sarajevo:	22.08.65.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	3 : 0
Skoplje:	13.10.65.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1 : 2
Sarajevo:	12.09.65.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1 : 1
Zagreb:	25.09.65.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	0 : 2
Rijeka:	17.10.65.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	2 : 1
Sarajevo:	20.10.65.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	0 : 0
Sarajevo:	24.10.65.	Željezničar — Radnički (Beograd)	2 : 1
Beograd:	31.10.65.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0 : 2
Sarajevo:	14.11.65.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	1 : 2
Mostar:	21.11.65.	Željezničar — Velež (Mostar)	0 : 2
Zagreb:	28.11.65.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	0 : 3
Sarajevo:	05.12.65.	Željezničar — Hajduk (Split)	1 : 0
Niš:	12.12.65.	Željezničar — Radnički (Niš)	1 : 1
Sarajevo:	19.12.65.	Željezničar — Beograd (Beograd)	1 : 1

Proljetni dio:

Sarajevo:	06.03.66.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	2 : 1
Ljubljana:	13.03.66.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	0 : 1
Sarajevo:	20.03.66.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1 : 0
Sarajevo:	27.03.66.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0 : 0
Sarajevo:	03.04.66.	Željezničar — Trešnjevka (Zagreb)	3 : 1
Sarajevo:	10.04.66.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	0 : 2
Zagreb:	17.04.66.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	0 : 1
Beograd:	24.04.66.	Željezničar — Radnički (Beograd)	2 : 0
Sarajevo:	01.05.66.	Željezničar — Partizan (Beograd)	3 : 1
Novi Sad:	15.05.66.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2 : 2
Sarajevo:	22.05.66.	Željezničar — Velež (Mostar)	2 : 1
Sarajevo:	29.05.66.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 1

Split:	05.06.66.	Željezničar — Hajduk (Split)	2 : 6
Sarajevo:	12.06.66.	Željezničar — Radnički (Niš)	1 : 0
Beograd:	19.06.66.	Željezničar — Beograd (Beograd)	2 : 0

Tabela

1. Vojvodina	30	17	9	4	53	: 28	43
2. Dinamo	30	13	9	8	49	: 35	35
3. Velež	30	14	7	9	48	: 37	35
4. Rijeka	30	14	5	11	46	: 40	33
5. C. zvezda	30	12	7	11	54	: 54	31
6. OFK Beograd	30	10	10	10	58	: 50	30
7. Radnički (Ni)	30	10	9	11	44	: 35	29
8. Olimpija	30	11	7	12	43	: 47	29
9. Sarajevo	30	10	9	11	40	: 47	29
10. Vardar	30	12	4	14	47	: 44	28
11. Partizan	30	10	8	12	45	: 47	28
12. Željezničar	30	12	8	10	35	: 36	26 (-6)
13. Hajduk	30	11	8	11	45	: 37	25 (-5)
14. Zagreb	30	9	7	14	39	: 58	25
15. Radnički (B)	30	7	11	12	34	: 53	25
16. Trešnjevka	30	6	6	18	42	: 74	13 (-5)

Kažnjeni su oduzimanjem bodova: Željezničar (-6), Hajduk (-5) i Trešnjevka (-5). Prvu saveznu ligu su napustili: Trešnjevka (Zagreb) i Radnički (Beograd). Novi članovi Prve savezne lige su postali: Sutjeska (Nikšić) i Čelik (Zenica). Treće kolo jesenjeg dijela prvenstva trebalo je da se odigra 29.08.65. ali se Željezničar, koji je bio na putu za Skoplje, vraća iz Beograda jer je zbog »slučaja Planinić« odlukom FJSJ kažnjen prebacivanjem u Drugu ligu. Nakon uvažene žalbe, Željezničaru je kazna preinačena u oduzimanje 6 bodova i utakmica sa Vardarom odigrana je 13.10.65.

Ova je sezona počela izuzetno dobro. U prvom kolu protiv Crvene zvezde u Beogradu osvojen je bod (1 : 1), da bi zatim u Sarajevu ubjedljivo bila savladana Olimpija (3 : 0). Ohrabren prvim uspjesima, Željezničar je sa puno optimizma krenuo u Skoplje u goste Vardaru. Međutim, stiglo se samo do Beograda, gdje je vođstvu puta saopštena senzacionalna vijest da je Željezničar (sa Hajdukom — Split i Trešnjevkom — Zagreb) kažnjen prebacivanjem u II ligu, zbog navodnog lažiranja utakmice Hajduk—Željezničar (4 : 0) koja je odigrana u Splitu 31. maja 1964. godine (sezona 1963/1964). I umjesto da nastave put za Skoplje, igrači su se vratili u Sarajevo, gdje su saznali, na žalost, da je osnovni razlog za ovakvo strogu kaznu pismena izjava njihovog kolege, golmana Željezničara Ranka Planinića o lažiranju prvenstva. Željezničar je uporno dokazivao netačnost Planinićevih tvrdnji, podvlačeći da su one rezultat njegovog ličnog nezadovoljstva zbog tretmana u Klubu. Cijeli ovaj slučaj javnost je nazvala »afera Planinić«.

Jedino što je Željezničar postigao bilo je to da je umjesto isključenja iz I lige kažnjen oduzimanjem šest bodova, tako da se »administrativno«

SMJENA GENERACIJA U NAJTEŽIM ISKUŠENJIMA

iz vrha tabele »preselio« na samo dno. Situaciju su učinile još težom jednogodišnje kazne zabrane igranja D. Smajloviću i I. Osimu, koje su kasnije bile smanjene.

Međutim, kao i mnogo puta ranije pokazalo se da i u najtežim trenucima Željezničar može da pronađe nove snage. Golobradi mladići: Bukal, Katalinski, Bratić, Jelušić, M. Mujkić, Kadrić, Jovanović, Hadžić, Kalaba... preko noći uskočili su u prvi tim i nastavili upornu borbu za opstanak u društvu s najboljim klubovima u zemlji.

S poletarcima primjerom su se isticali: V. Radović, Matić, Tojagić, Zemko, Lemić, Đ. Smajlović i Bračulj. Svima je bilo jasno da svaki bod vrijedi zlata, odnosno da jedan kiks može značiti ispadanje iz Lige. Svaka utakmica igrana je kao odlučujuća, tako da se do posljednjeg kola nije znalo hoće li Željezničar ostati u I ligi. Zato je posljednje kolo prvenstva a posebno susreti Beograd—Željezničar u Beogradu i Sarajevo—Radnički (Beograd) u Sarajevu — izazvalo posebnu pažnju. U odlučujućoj utakmici Željezničar je pobijedio Beograd (2 : 0) i nije dozvolio da ih neuspjeh Sarajeva (Sarajevo i Radnički Bgd. igrali su neriješeno 0 : 0) odvede u II ligu.

U ovoj sezoni u periodu april—juli 1965. godine Željezničar je odigrao prijateljske međunarodne utakmice u Istanbulu, Budimpešti, Parizu, Teplicama i Berlinu. Posebno su bile zapažene utakmice u Budimpešti sa »A« reprezentacijom Mađarske koju je Željezničar izgubio sa 4 : 0 i u Parizu sa reprezentacijom železničara Francuske koju su »plavi« dobili sa 2 : 1. Ovaj meč je inače igran u okviru Kupa železničara Evrope.

Split, 5. juni 1966; Željezničar—Hajduk 2:6. Josip Zemko ispred Petra Nadoveze

1966/67.

NASTUPALI SU:

Krsmanović Stevica (19-0)
 Crnec Franjo (13-0)
 Jovanović Dušan (29-0)
 Kadrić Nusret (27-0)
 Katalinski Josip (25-0)
 Bratić Blagoje (24-1)
 Matić Fastislav (15-0)
 Hadžiabdić Enver (15-0)
 Tojagić Ilija (14-1)
 Staka Milijan (9-0)
 Bajić Duško (8-0)
 Čenanović Salem (2-0)
 Bukal Josip (30-17)
 Jelušić Branimir (30-2)
 Osim Ivan (26-8)
 Mujkić Fikret (22-4)
 Sprečo Edin (19-7)
 Kalaba Ljubo (7-0)
 Smajlović Drago (6-1)
 Deraković Avdija (4-2)
 Bračulj Boris (4-0)
 Smajlović Đuro (2-0)

Stoje s lijeva: Josip Katalinski, Stevica Krsmanović, Enver Hadžiabdić, Dušan Jovanović, Ivan Osim i Fikret Mujkić; čuče: Nusret Kadrić, Branimir Jelušić, Blagoje Bratić, Josip Bukal i Edin Sprečo

TRENERI:

Žigante Marcel
 Ribar Milan
 Požegija Fadil

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Rijeka:	21.08.66.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	0 : 2
Sarajevo:	28.08.66.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0 : 2
Beograd:	04.09.66.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	3 : 2
Sarajevo:	11.09.66.	Željezničar — Beograd (Beograd)	2 : 1
Novi Sad:	25.09.66.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0 : 0
Sarajevo:	02.10.66.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1 : 0
Zagreb:	09.10.66.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	0 : 0
Sarajevo:	16.10.66.	Željezničar — Čelik (Zenica)	1 : 0
Nikšić:	23.10.66.	Željezničar — Sutjeska (Nikšić)	1 : 2
Mostar:	30.10.66.	Željezničar — Velež (Mostar)	0 : 1
Sarajevo:	13.11.66.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0 : 3
Split:	20.11.66.	Željezničar — Hajduk (Split)	3 : 2
Sarajevo:	27.11.66.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	3 : 0
Zagreb:	03.12.66.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	3 : 2
Sarajevo:	11.12.66.	Željezničar — Radnički (Niš)	2 : 0

Proletni dio:

Sarajevo:	05.03.67.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	2 : 0
Sarajevo:	12.03.67.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0 : 2
Sarajevo:	19.03.67.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	3 : 4
Beograd:	26.03.67.	Željezničar — OFK Beograd	0 : 4

Sarajevo:	02.04.67.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0 : 1
Skoplje:	09.04.67.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0 : 2
Sarajevo:	16.04.67.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	2 : 1
Zenica:	07.05.67.	Željezničar — Čelik (Zenica)	2 : 2
Sarajevo:	21.05.67.	Željezničar — Sutjeska (Nikšić)	3 : 1
Sarajevo:	28.05.67.	Željezničar — Velež (Mostar)	4 : 1
Beograd:	04.06.67.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0 : 1
Sarajevo:	11.06.67.	Željezničar — Hajduk (Split)	3 : 1
Ljubljana:	18.06.67.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	2 : 3
Sarajevo:	25.06.67.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	2 : 1
Niš:	02.07.67.	Željezničar — Radnički (Niš)	1 : 1

Tabela

1.	Sarajevo	30	18	6	6	51 : 29	42
2.	Dinamo	30	15	10	5	42 : 21	40
3.	Partizan	30	14	10	6	52 : 28	38
4.	Vojvodina	30	12	9	9	40 : 39	33
5.	C. zvezda	30	12	8	10	53 : 46	32
6.	Željezničar	30	14	4	12	43 : 42	32
7.	Hajduk	30	12	7	11	43 : 28	31
8.	Vardar	30	13	5	12	41 : 44	31
9.	Radnički	30	13	4	13	32 : 35	30
10.	Velež	30	9	10	11	35 : 41	28
11.	Rijeka	30	9	9	12	37 : 39	27
12.	Zagreb	30	10	7	13	34 : 48	27
13.	OFK Beograd	30	8	7	15	36 : 37	23
14.	Olimpija	30	9	5	16	33 : 47	23
15.	Sutjeska	30	8	6	16	30 : 58	22
16.	Čelik	30	7	7	16	20 : 40	17 (-4)

Kažnjen je Čelik oduzimanjem četiri boda. Prvu saveznu ligu su napustili: Čelik (Zenica) i Sutjeska (Nikšić). Novi članovi Prve savezne lige su postali: Proleter (Zrenjanin) i Maribor.

ENGLSKIM STILOM

Odrasli »preko noći«, dječaci iz juniorskog tima koji je vodio Milan Ribar smjelo su se uhvatili ukoštac sa najboljim ekipama. Izborni opstanak u Ligi dao je samopouzdanje pa je ekipa, iako sastavljena mahom od igrača mlađih od dvadeset godina, pod dirigentskom palicom Ivica Osima na terenu i M. Žigantea sa klupe, unijela novost u jugoslovenski fudbal. Ekipa je počela igrati brzo, oštro, bezkompromisno primjenjujući engleski stil igre. Bilo je to pravo osvježenje u jugoslovenskom fudbalu koji je već bio u stagnaciji. Nedostatak iskustva u napornom takmičenju nije dozvolio da se Željezničar plasira u sami vrh tabele, ali je šesto mjesto bilo izvanredan uspjeh.

U maju 1966. godine Željezničar je u Sarajevu odigrao utakmicu sa reprezentacijom željezničara Francuske i pobijedio sa 3 : 0. Utakmica je odigrana u okviru osmine finala VII šampionata željezničara Evrope.

Na ovoj utakmici Željezničar je nastupio kao reprezentacija željezničara Jugoslavije.

Poslije šest uspješnih sezona u Željezničaru golman Radović je otišao u Fenerbahče (Turska). Na njegovo mjesto stali su mladići S. Krsmanović i F. Crnec, koji su takođe uspješno čuvali mrežu Željezničara. U ovoj sezoni su nastupali: Krsmanović (Crnec), Jovanović, Kadrić, Bratić, Katalinski, Hadžlabdić (Matić), Jelušić, Sprečo (Kačaba), Bukal, Osim i F. Mujkić.

Ovo je bila sezona ekipe sa Koševa — Sarajevo je zaslužno postalo šampion Jugoslavije.

2. april 1967: Željezničar-Vojvodina 0:1 - prodor Osima pokušavaju da zaustave Zemko i Nešticki

PET »HARAČILJA«

Pet najuspješnijih gostujućih ekipa ove jeseni je formalno otelo 66,6 posto mogućih bodova svojim domaćinima. To su Dinamo, Sarajevo, Partizan, Željezničar i Hajduk. Evo njihove »krađe«:

Dinamo	8	4	3	1	10:3
Sarajevo	7	5	1	1	13:5
Partizan	8	3	4	1	10:7
Željezničar	8	3	2	2	10:11

Danas rijetko koga začuđuje što, na primjer, Željezničar, ode na put u Beograd kod Zvezde i donese oba boda, u Novom Sadu od Vojvodine osvoji jedan (!), oba Zagrebu usred Kranjčevićeve ulice, i Hajduku podno Marjana, Dinamu jedan na Maksimiru. Da li su to iznenađenja!?

(«Sportske novosti» - decembar 1966.)

1967/68.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije	(30-0)
Hadžabić Enver	(29-0)
Bratić Blagoje	(28-2)
Katalinski Josip	(20-0)
Hrvat Fahrija	(18-0)
Kadrić Nusret	(17-0)
Mujkić Midhat	(15-1)
Štaka Miljan	(12-0)
Saračević Hajrudin	(12-0)
Bajić Duško	(27-7)
Sprečo Edin	(26-13)
Jelušić Branimir	(26-1)
Osim Ivan	(23-9)
Deraković Avdija	(23-3)
Mujkić Fikret	(15-3)
Bukač Josip	(6-3)
Bračulj Boris	(6-0)
Bećirspahić Velija	(3-1)
Nikolić Dragan	(3-1)
Šljivo Mehmed	(2-0)
Borić Adem	(1-0)

TRENERI:

Žigante Marcel
Ribar Milan
Požeglja Fadil

Stoje s lijeva: Marcel Žigante - trener, Nusret Kadrić, Vasilije Radović, Fikret Mujkić, Edin Sprečo, Josip Katalinski i Ivan Osim; čuče: Duško Bajić, Branimir Jelušić, Enver Hadžabić, Blagoje Bratić i Miljan Štaka

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	20.08.67.	Željezničar — Radnički (Niš)	5 : 0
Rijeka:	27.08.67.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	3 : 2
Sarajevo:	03.09.67.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	1 : 1
Beograd:	10.09.67.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1 : 2
Sarajevo:	17.09.67.	Željezničar — Hajduk (Split)	2 : 2
Ljubljana:	24.09.67.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	2 : 2
Sarajevo:	11.10.67.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1 : 1
Sarajevo:	15.10.67.	Željezničar — Velež (Mostar)	3 : 1
Skoplje:	22.10.67.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	2 : 0
Sarajevo:	29.10.67.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	3 : 0
Zagreb:	05.11.67.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	2 : 2
Sarajevo:	19.11.67.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1 : 0
Beograd:	26.11.67.	Željezničar — OFK Beograd	2 : 0
Sarajevo:	03.12.67.	Željezničar — Maribor (Maribor)	0 : 0
Sarajevo:	10.12.67.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1 : 1

Proletni dio:

Niš:	10.03.68.	Željezničar — Radnički (Niš)	0 : 2
Sarajevo:	17.03.68.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	3 : 1
Novi Sad:	24.03.68.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0 : 2
Sarajevo:	31.03.68.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	0 : 2

Split:	14.04.68.	Željezničar — Hajduk (Split)	0 : 1
Sarajevo:	17.04.68.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	1 : 0
Zagreb:	01.05.68.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	2 : 3
Mostar:	05.05.68.	Željezničar — Velež (Mostar)	2 : 0
Sarajevo:	12.05.68.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0 : 0
Zrenjanin:	18.05.68.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	1 : 2
Sarajevo:	26.05.68.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	1 : 0
Beograd:	16.06.68.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1 : 1
Sarajevo:	19.06.68.	Željezničar — OFK Beograd	3 : 1
Maribor:	23.06.68.	Željezničar — Maribor (Maribor)	0 : 3
Sarajevo:	30.06.68.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1 : 2

Tabela:

1. C. zvezda	30	16	11	3	64	: 30	43
2. Partizan	30	15	8	7	45	: 31	38
3. Dinamo	30	12	11	7	45	: 33	35
4. Hajduk	30	12	10	8	44	: 37	34
5. Željezničar	30	12	9	9	44	: 34	33
6. Vardar	30	10	10	10	31	: 37	30
7. Sarajevo	30	13	3	14	46	: 39	29
8. Proleter	30	10	9	11	35	: 44	29
9. Radnički (N)	30	13	2	15	36	: 48	28
10. Zagreb	30	10	7	13	53	: 54	27
11. Olimpija	30	9	9	12	33	: 46	27
12. Maribor	30	8	11	11	38	: 53	27
13. Vojvodina	30	7	12	11	28	: 30	26
14. Velež	30	9	8	13	33	: 40	26
15. OFK Beograd	30	9	7	14	38	: 46	25
16. Rijeka	30	8	7	15	37	: 48	23

FSJ je odlučio da se broj članova Prve savezne lige poveća sa 16 na 18 klubova. OFK Beograd i Rijeka su uspjeli da se u kvalifikacijama sa drugoplasiranim ekipama Istočne i Zapadne grupe Druge lige (Trepča — Kosovska Mitrovica i Sloboda — Tuzla) izbore za opstanak u Prvoj saveznoj ligi. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Bor i Čelik (Zenica).

Jesenji dio počeo je i završio izvanredno. U toku takmičarske sezone Grbavica je bila sve punija, dok je na gostovanjima Željezničar takođe pobuđivao veliko interesovanje.

Jesenji dio je donio sedam pobjeda, sedam remija i samo jednu izgubljenu utakmicu uz odličnu gol-razliku 29 : 14.

Proljeće se očekivalo sa neskrivenim optimizmom. Međutim, u sedam prvih utakmica osvojena su samo četiri boda. I pored lošeg nastavka, Željezničar je imao realne šanse da osvoji treće mjesto, ali je u posljednja dva kola izgubio od Maribora (0 : 3) i Sarajeva (1 : 2).

U ovoj sezoni poslije godinu dana provedenih u Fenerbakčeu, na Grbavicu se ponovo vratio Vasilije Radović. Kormilo Željezničara preuzeo je Milan Ribar, do tada trener podmladka.

MILOŠ MILUTINOVIĆ:

»OSIM JE MOJA SLABOST«

»Moja velika slabost to je Osim. On je jedan od retkih fudbalera koji može da me natjera da dođem zbog njega na utakmicu.

Taj osećaj nisam odavno imao, a samo Osim me prinudi da dođem na stadion i vidim utakmicu između dve reprezentativne selekcije.

Ne, naravno, nije me razočarao. On me je oduševio, jer dok je on bio na sceni, utakmica je bila velika. A to je vredna stvar, jedan fudbaler drži utakmicu 30 minuta.

(«Svijet»

- Sarajevo, 29. 9. 1967.)

PETI UMJESTO TREĆI

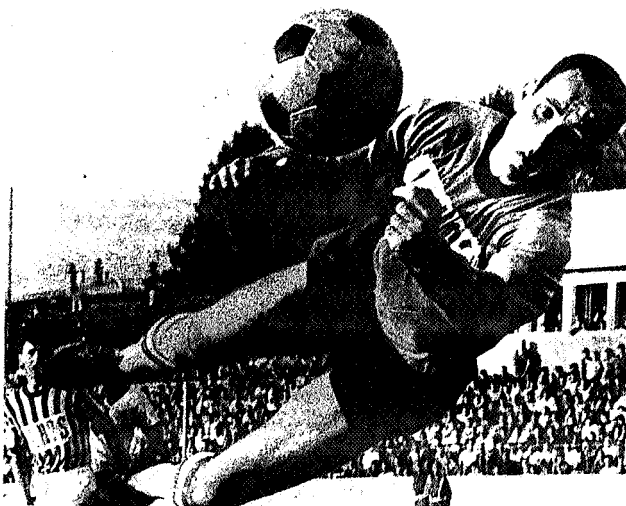
Boje Željezničara najčešće su branili: Radović, Hrvat (M. Mujkić), Kadrić (Štaka), Bratić, Katalinski (Saračević), Hadžiabdić, Jelušić, Bajić, Sprečo (Bukal), Osim (Bračulj) i Deraković (F. Mujkić).

Željezničar je učestvovao u Srednjoevropskom kupu i plasirao se u četvrtfinale gdje je eliminisan od Spartaka (Trnava — ČSSR).

Na tradicionalnom turniru Veleža Željezničar je učestvovao sa Partizanom (Beograd), Diošderom (Mađarska) i domaćinom Veležom (Mostar).

Navijači na Grbavici

Elektna odbrana Vasilija Radovića

Stoja s lijeva: Vasilije Radović, Velija Bećirspahić, Josip Bukal, Fikret Mujkić, Enver Hadžlabdić i Blagoje Bratić; čuče: Branimir Jelušić, Avdija Deraković, Duško Bajić, Fahrinja Hrvat i Miljan Štaka

1968/69.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije	(34-0)
Bećirspahić Velija	(32-0)
Hadžlabdić Enver	(32-0)
Bratić Blagoje	(30-1)
Saračević Hajrudin	(21-0)
Štaka Miljan	(17-0)
Mujkić Midhat	(17-0)
Hrvat Fahrinja	(13-0)
Jovanović Dušan	(5-0)
Bračulj Boris	(4-0)
Kadrić Nusret	(1-0)
Todorović Slavija	(1-0)
Bajić Duško	(33-6)
Jelušić Branimir	(29-1)
Mujkić Fikret	(28-14)
Deraković Avdija	(25-4)
Sprečo Edin	(24-12)
Bukal Josip	(24-7)
Osim Ivan	(18-3)
Janković Božo	(5-1)

TRENERI:

Ribar Milan
Požegija Fadil

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Ljubljana:	18.08.68	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	3:0
Sarajevo:	25.08.68	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	3:1
Bor:	01.09.68.	Željezničar — Bor (Bor)	2:2
Sarajevo:	08.09.68.	Željezničar — Hajduk (Split)	4:2
Beograd:	15.09.68.	Željezničar — OFK Beograd (Beograd)	1:2
Sarajevo:	22.09.68.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	1:2
Beograd:	29.09.68.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1:2
Novi Sad:	06.10.68	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0:1
Sarajevo:	09.10.68.	Željezničar — Maribor (Maribor)	2:0
Rijeka:	20.10.68.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	0:2
Sarajevo:	30.10.68.	Željezničar — Velež (Mostar)	2:0
Zenica:	03.11.68.	Željezničar — Čelik (Zenica)	0:2
Sarajevo:	10.11.68.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	3:1
Zagreb:	17.11.68.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	0:1
Sarajevo:	24.11.68.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	2:2
Sarajevo:	01.12.68.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1:0
Sarajevo:	08.12.68.	Željezničar — Radnički (Niš)	2:1

Proletni dio:

Sarajevo:	09.03.69	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	2:0
Zrenjanin:	16.03.69	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	1:4
Sarajevo:	23.03.69.	Željezničar — Bor (Bor)	0:0
Split:	30.03.69.	Željezničar — Hajduk (Split)	1:2
Sarajevo:	06.04.69.	Željezničar — OFK Beograd (Beograd)	1:0

Zagreb:	13.04.69.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	4:2
Sarajevo:	20.04.69.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0:0
Sarajevo:	04.05.69.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	4:1
Maribor:	07.05.69.	Željezničar — Maribor (Maribor)	0:0
Sarajevo:	11.05.69.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	3:1
Mostar:	18.05.69.	Željezničar — Velež (Mostar)	0:0
Sarajevo:	25.05.69.	Željezničar — Čelik (Zenica)	2:0
Skoplje:	08.06.69.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1:3
Sarajevo:	15.06.69.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1:1
Beograd:	22.06.69.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1:1
Sarajevo:	29.06.69.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	2:0
Niš:	06.07.69.	Željezničar — Radnički (Niš)	1:2

Tabela

1.	C. zvezda	34	18	12	4	75:30	48
2.	Dinamo	34	20	5	9	75:33	45
3.	Partizan	34	13	14	7	55:40	40
4.	Vojvodina	34	15	9	10	42:44	39
5.	Željezničar	34	15	8	11	51:38	38
6.	Hajduk	34	11	16	7	47:38	38
7.	Radnički (N)	34	12	10	2	35:36	34
8.	Velež	34	9	16	9	41:45	34
9.	Čelik	34	11	11	12	42:41	33
10.	Vardar	34	12	9	13	37:36	33
11.	Sarajevo	34	10	13	11	38:44	33
12.	Olimpija	34	11	11	12	32:41	33
13.	Bor	34	9	13	12	35:46	31
14.	OFK Beograd	34	13	4	17	43:52	30
15.	Zagreb	34	11	7	16	41:59	29
16.	Maribor	34	7	14	13	33:57	28
17.	Rijeka	34	9	5	20	31:52	23
18.	Proleter	34	7	9	18	24:45	23

Prvu saveznu ligu su napustili: Proleter (Zrenjanin) i Rijeka. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Radnički (Kragujevac) i Sloboda (Tuzla) pošto su u kvalifikacijama savladali: Sutjesku i Crvenku, odnosno Borca i Budućnost.

PONOVO PETI

U sezoni 1968/69. Željezničar je ponovo osvojio peto mjesto, zahvaljujući još solidnijim igrama. Iako bez Katalinskog, koji je otišao na odsluženje vojnog roka, odbrana tima je dobro igrala, dok su navalni igrači Jelusić, Bajić, Sprečo, Bukal, F. Mujkić i Deraković predstavljali dobro uigranu petorku.

Željezničar je po kolektivnoj igri ubrajan među najbolje jugoslovenske timove. Ali, da bi se stiglo u sami vrh, bilo je potrebno savladati mnoge prepreke i nepravde. To je najbolje pokazao finiš prvenstva kada mnoge sudijske greške nisu bile »slučajne«. U meču protiv šampiona Crvene zvezde u Beogradu, plavi su bili superiorni nadigravši »crveno-bije-

le«. Željezničaru je poništen regularan pogodak pa je susret završen neriješeno (1 : 1). Da nije bilo sudijskih »pravdi«, plasman sarajevskih plavih bio bi znatno bolji.

U Srednjoevropskom kupu Željezničar je postigao zapažene rezultate, eliminisavši Honvedu (Budimpešta — Mađarska) i Banjika (Ostrava — ČSSR). Tek u polufinalu je eliminisan od Union-Teplice (Teplice — ČSSR).

Prije početka proljetnog dijela (15. 2. 1969. godine) Željezničar je igrao u Njemačkoj sa ekipom Vupertala iz istoimenog grada (0 : 0), a u pauzi prvenstva u Italiji (31. 5. 69) sa ekipom Torina (Torino) koju je izgubio sa 0 : 1.

U ovoj sezoni boje Željezničara najčešće su branili: Radović, M. Mujkić (Štaka), Bećirspahić, Bratić, Saračević (Hrvat), Hadžiabdić, Jelušić, Bajić, Bukal, Sprečo i F. Mujkić (Deraković).

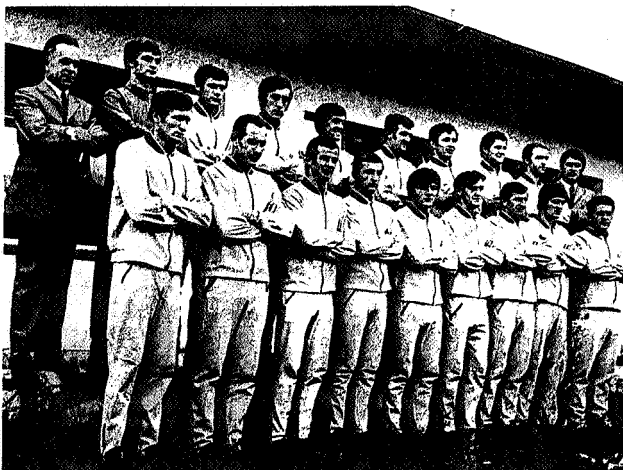
1969/70.

NASTUPALI SU:

Radović Vasilije	(29-0)
Selimović Mirza	(5-0)
Bratić Blagoje	(34-0)
Bećirspahić Velija	(33-1)
Hrvat Fahrlija	(32-1)
Hadžlabdić Enver	(32-0)
Katalinski Josip	(25-2)
Saračević Hajrudin	(16-0)
Kojović Dragan	(4-0)
Kadrić Nusret	(3-0)
Todorović Slaviša	(1-0)
Bukal Josip	(33-18)
Osim Ivan	(33-6)
Bajić Duško	(32-6)
Jelušić Branimir	(29-4)
Mujkić Fikret	(26-7)
Deraković Avdija	(15-0)
Janković Božo	(11-3)
Sprečo Edin	(6-0)
Mujkić Midhat	(3-0)
Šerbo Džemaludin	(2-0)
Šljivo Mehmed	(1-0)

TRENERI:

Ribar Milan
Kulović Sulejman
Požegija Fadil

*I red: Dr. Ismet Arslanagić, Dragan Kojović, Branimir Jelušić, Mehmed Šljivo, Duško Bajić, Nusret Kadrić, Blagoje Bratić, Fahrlija Hrvat, Enver Hadžlabdić i Dragan Đuničković - fizioterapeut;
II red: Ivan Osim, Vasilije Radović, Velija Bećirspahić, Božo Janković, Josip Bukal, Edin Sprečo, Josip Katalinski, Mirza Selimović i Milan Ribar - trener*

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	24.08.69.	Željezničar	—	Maribor (Maribor)	0:0
Zagreb:	31.08.69.	Željezničar	—	Zagreb (Zagreb)	1:0
Sarajevo:	07.09.69.	Željezničar	—	Sarajevo (Sarajevo)	1:2
Ljubljana:	14.09.69.	Željezničar	—	Olimpija (Ljubljana)	4:0
Sarajevo:	21.09.69.	Željezničar	—	Vojvodina (Novi Sad)	3:1
Kragujevac:	28.09.69.	Željezničar	—	Radnički (Kragujevac)	0:1
Sarajevo:	05.10.69.	Željezničar	—	Sloboda (Tuzla)	2:1
Beograd:	08.10.69.	Željezničar	—	Partizan (Beograd)	2:0
Sarajevo:	12.10.69.	Željezničar	—	Radnički (Niš)	4:1
Zagreb:	26.10.69.	Željezničar	—	Dinamo (Zagreb)	2:2
Sarajevo:	02.11.69.	Željezničar	—	Hajduk (Split)	1:0
Sarajevo:	09.11.69.	Željezničar	—	Vardar (Skopije)	1:0
Mostar:	16.11.69.	Željezničar	—	Velež (Mostar)	2:2
Sarajevo:	23.11.69.	Željezničar	—	Bor (Bor)	3:1
Beograd:	30.11.69.	Željezničar	—	OFK Beograd (Beograd)	0:5
Sarajevo:	07.12.69.	Željezničar	—	Čelik (Zenica)	4:0
Beograd:	14.12.69.	Željezničar	—	C. zvezda (Beograd)	4:1

Proletni dio:

Maribor:	08.03.70.	Željezničar — Maribor (Maribor)	1:1
Sarajevo:	14.03.70.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	1:0
Sarajevo:	22.03.70.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0:0
Sarajevo:	29.03.70.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	2:2
Novi Sad:	05.04.70.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0:2
Sarajevo:	19.04.70.	Željezničar — Radnički (Kragujevac)	2:0
Tuzla:	26.04.70.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	0:2
Sarajevo:	29.04.70.	Željezničar — Partizan (Beograd)	2:2
Niš:	03.05.70.	Željezničar — Radnički (Niš)	1:1
Sarajevo:	10.05.70.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	2:0
Split:	17.05.70.	Željezničar — Hajduk (Split)	0:2
Skoplje:	24.05.70.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0:1
Sarajevo:	31.05.70.	Željezničar — Velež (Mostar)	1:1
Bor:	07.06.70.	Željezničar — Bor (Bor)	1:0
Sarajevo:	14.06.70.	Željezničar — OFK Beograd (Beograd)	2:0
Zenica:	21.06.70.	Željezničar — Čelik (Zenica)	0:1
Sarajevo:	28.06.70.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	3:1

Tabela

1.	C. zvezda	34	20	6	8	67:37	46
2.	Partizan	34	16	12	6	47:27	44
3.	Velež	34	17	9	8	64:44	43
4.	Željezničar	34	17	9	8	52:33	43
5.	OFK Beograd	34	13	12	9	53:32	38
6.	Dinamo	34	13	12	9	47:42	38
7.	Hajduk	34	16	5	13	51:37	37
8.	Radnički (N)	34	14	9	11	36:33	37
9.	Sloboda	34	11	13	10	35:34	35
10.	Maribor	34	13	7	14	40:51	33
11.	Vojvodina	34	11	10	13	38:42	32
12.	Sarajevo	34	9	12	13	32:42	30
13.	Čelik	34	10	10	14	35:48	30
14.	Bor	34	6	16	12	32:47	28
15.	Radnički (K)	34	11	5	18	34:42	27
16.	Olimpija	34	13	4	17	43:52	27 (–3)
17.	Vardar	34	9	8	17	25:46	26
18.	Zagreb	34	4	7	23	22:64	15

Kažnjena je Olimpija oduzimanjem tri boda. Prvu saveznu ligu su napustili: Zagreb i Vardar. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Crvenka i Borac (B. Luka).

Uoči početka prvenstva Željezničar je u prognozama ubrajan u kandidate za prvo mjesto. Poslije veoma uspješnih igara u jesenjem dijelu prvenstva pa sve do kraja takmičenja plavi su bili u krugu kandidata za prvo mjesto. Ali, u pretposljednem kolu poraženi su od Čelika u Zenici, tako da ništa nije pomogla pobjeda u posljednjem kolu na Koševu

**KORAK
NAPRIJED**

protiv Crvene zvezde. Ipak, ova sezona je značila korak naprijed. Četvrta pozicija bila je za stepenicu bliža tronu koji je bio krajnji cilj ove izvanredne generacije.

Za Željezničar su najčešće nastupali: Radović, Hrvat, Bećirspahić, Bračić, Katalinski (Saračević), Hadžabić, Jelušić (Janković), Bajić, Bukal, Osim i F. Mujkić (Deraković).

U jesen 1969. godine Željezničar je odigrao više međunarodnih prijateljskih utakmica. Ugostio je dvije čuvene brazilske ekipe Sao Paolo i Santos, sa kojima je igrao neriješeno (oba puta 1 : 1). Gostovao je u Bukureštu, gdje je sparingovao »A« reprezentaciji Rumunije, koja je pobijedila sa 3 : 1. Zatim slijedi gostovanje u Francuskoj, gdje je pobijedio Sošo sa 3 : 0, dok je u Parizu igrao neriješeno (0 : 0) sa ekipom Pariz Noa.

Pripremajući se za proljetni dio prvenstva Željezničar je učestvovao na turniru Budućnosti u Titogradu (7. i 8. februar 1970. god.). U prvoj utakmici pobijedio je OFK Beograd sa 3 : 0, a u finalu Željezničar je poražen od Budućnosti sa 0 : 1.

U februaru 1970. godine Željezničar je sa Honvedom (Budimpešta — Mađarska), Vojvodinom (N. Sad) i domaćinom učestvovao na tradicionalnom Veležovom turniru. Željezničar je savladao Veleža (2 : 1) i Honveda u finalu. U regularnom vremenu ova utakmica je završena 0 : 0, da bi nakon produžetaka i izvođenja jedanaesteraca Željezničar pobijedio sa 4 : 3 i tako osvojio Veležov tradicionalni pehar.

Pred početak prijateljske utakmice Željezničar - Santos: s lijeva - Selimović i Jakše (sudije), Vahidin Musemić (gost, FK Sarajevo), Pele (kapiten Santos), Ivan Osim (kapiten Željezničara) i Lubarda (sudija), 19. septembar 1969. godine

Sa Veležovog turnira

**JUBILARNA 50—GODIŠ-
NJICA FUDBALSKOG
KLUBA ŽELJEZNIČAR**

**DRAGUTIN
KOSOVAC
POKROVITELJ**

Dragutin Kosovac, predsjednik Izvršnog vijeća SR Bosne i Hercegovine, prihvatio se pokroviteljstva jubilarne proslave 50 godina postojanja i djelovanja Fudbalskog kluba Željezničar!

Prihvatajući se pokroviteljstva nad ovom značajnom sportskom manifestacijom, predsjednik Dragutin Kosovac je izjavio predsjedniku Kluba Hamdiji Omanoviću da se raduje i da sa zadovoljstvom prihvata pokroviteljstvo nad značajnim jubilejom kluba Željezničar, koji je uvijek okupljao naprednu radničku, srednjoškolsku i studentsku omladinu!

„Željezničar“
REVIIJA, 4. maja 1971.

1970/71.

NASTUPALI SU:

Janjuš Slobodan	(16-0)
Radović Vasilije	(14-0)
Sellmović Mirza	(4-0)
Lazarević Dragoljub	(2-0)
Sirčo Ibrahim	(1-0)
Bratić Blagoje	(34-2)
Hadžabiđić Enver	(33-0)
Katalinski Josip	(31-2)
Kojović Dragan	(27-0)
Bećirspahić Velija	(20-0)
Kadrić Nusret	(17-0)
Hrvat Fahrija	(12-0)
Bukač Josip	(33-19)
Sprečo Edin	(33-7)
Janković Božo	(33-20)
Jelušić Branimir	(31-2)
Deraković Avdija	(23-4)
Bajlić Duško	(19-1)
Mujkić Fikret	(12-2)
Serbo Džemaludin	(6-0)
Osim Ivan	(3-0)
Kojović Slobodan	(1-0)

Stoje s lijeva: Blagoje Bratić, Dragan Kojović, Edin Sprečo, Fahrija Hrvat, Velija Bećirspahić, Ibrahim Sirčo i Nusret Kadrić; čuče: Branimir Jelušić, Avdija Deraković, Džemaludin Serbo i Enver Hadžabiđić

TRENERI:

Ribar Milan
Kulović Sulejman
Požegija Fadil

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	23.08.70	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1:0
Beograd:	26.08.70	Željezničar — OFK Beograd (Beograd)	0:2
Sarajevo:	30.08.70.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	2:0
Kragujevac:	06.09.70	Željezničar — Radnički (Kragujevac)	0:1
Sarajevo:	13.09.70.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2:1
Sarajevo:	20.09.70.	Željezničar — Velež (Mostar)	2:2
Banjaluka:	23.09.70.	Željezničar — Borac (Banjaluka)	4:2
Sarajevo:	27.09.70.	Željezničar — Crvena zvezda (Bg)	0:0
Bor:	04.10.70.	Željezničar — Bor (Bor)	1:1
Sarajevo:	18.10.70.	Željezničar — Hajduk (Split)	2:1
Beograd:	25.10.70.	Željezničar — Partizan (Beograd)	3:2
Sarajevo:	01.11.70.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	2:1
Zenica:	08.11.70.	Željezničar — Celik (Zenica)	1:1
Sarajevo:	15.11.70.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	2:1
Maribor:	22.11.70.	Željezničar — Maribor (Maribor)	0:0
Sarajevo:	29.11.70.	Željezničar — Crvenka (Crvenka)	1:2
Niš:	06.12.70.	Željezničar — Radnički (Niš)	0:2

Proletni dio:

Zagreb:	07.03.71	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1:0
Sarajevo:	14.03.71	Željezničar — OFK Beograd (Beograd)	0:0
Tuzla:	21.03.71.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	0:1
Sarajevo:	28.03.71	Željezničar — Radnički (Kragujevac)	3:0

Novi Sad:	11.04.71.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2:1
Mostar:	18.04.71.	Željezničar — Velež (Mostar)	1:1
Sarajevo:	25.04.71.	Željezničar — Borac (Banjaluka)	2:3
Beograd:	02.05.71.	Željezničar — Crvena zvezda (Bg)	4:1
Sarajevo:	16.05.71.	Željezničar — Bor (Bor)	6:1
Split:	19.05.71.	Željezničar — Hajduk (Split)	1:2
Sarajevo:	23.05.71.	Željezničar — Partizan (Beograd)	2:1
Ljubljana:	30.05.71.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	3:1
Sarajevo:	02.06.71.	Željezničar — Celik (Zenica)	1:0
Sarajevo:	06.06.71.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0:0
Sarajevo:	13.06.71.	Željezničar — Maribor (Maribor)	5:0
Crvenka:	20.06.71.	Željezničar — Crvenka (Crvenka)	2:2
Sarajevo:	27.06.71.	Željezničar — Radnički (Niš)	3:1

POSLANICA

Prvak će biti — „ŽELJO“!
 To već i vrapci znadu!
 Čak i u slučaju da nam sudije
 još koji bod ukradu!

Vlado DIJAK

„Željezničar“
 REVUJA, 5. juni 1971.

Tabela

1.	Hajduk	34	18	13	3	61:31	49
2.	Željezničar	34	18	9	7	59:34	45
3.	Dinamo	34	17	9	8	55:32	43
4.	OFK Beograd	34	15	8	11	54:44	38
5.	Partizan	34	14	10	10	44:34	38
6.	C. zvezda	34	14	8	12	62:46	36
7.	Olimpija	34	13	10	11	47:35	36
8.	Velež	34	14	8	12	52:48	36
9.	Celik	34	14	8	12	35:32	36
10.	Sloboda	34	9	14	11	23:29	32
11.	Radnički (N)	34	11	9	14	38:43	31
12.	Sarajevo	34	9	11	14	42:51	29
13.	Maribor	34	9	11	14	33:48	29
14.	Borac	34	9	11	14	47:66	29
15.	Vojvodina	34	9	10	15	38:43	28
16.	Radnički (K)	34	9	10	15	29:50	28
17.	Bor	34	9	8	17	43:66	26
18.	Crvenka	34	8	7	19	28:58	23

Prvu saveznu ligu su napustili: Crvenka i Bor. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Vardar (Skoplje) i Sutjeska (Nikšić). Najbolji strijelci prvenstva bili su: B. Janković (Željezničar) i P. Nadoveza (Hajduk) sa po 20 postignutih golova.

Iako bez Osima, koji je nastavio fudbalsku karijeru u Francuskoj, a nešto kasnije i Radovića (nastavio karijeru kao trener) mladi tim je igrao izvanredno. Bila je to sezona u kojoj je Željezničar pobrao najviše aplauza. Doduše, šampionska titula pripala je Hajduku, ali su plavi bili potpuno ravnopravan protivnik. Da nije bilo čudnih sudijskih odluka, pogotovo onih u meču sa Splitsanima, Željezničar bi bio novi šampion.

Podsjetimo se, u derbju u Splitu Hajduk je pobijedio Željezničara pogotkom koji je Nadoveza postigao rukom. Svi su to vidjeli osim sudije...

VICESAMPIONI

Željezničar je osvojio drugo mjesto, ali se često nametalo pitanje: kada će plavi konačno postati prvaci?

»Vicešampion« je najčešće nastupao u sastavu: Janjuš (Radović), D. Kojović (Hrvat), Bećirspahić (Kadrić), Bratić, Katalinski, Hadžiabdić, Jelušić, Janković (Bajić), Bukal, Sprečo i Deraković (Mujkić).

Željezničar je 2. i 9. septembra 1970. učestvovao u Kupu sajamskih gradova, odigravši dvije utakmice sa Anderlehtom (Brisel — Belgija). Obje utakmice Željezničar je igrao izvanredno, postigao je 7 golova, ali zbog slabih odbrana golmana primio je 9 golova i tako se oprostio od daljeg takmičenja (u Sarajevu je bilo 3 : 4, a u Brislu 4 : 5).

Pred prijateljsku utakmicu Željezničar-Inter (Milano): s lijeva - Čajić (sudija), Macola (kapiten Intera), Gugulović (sudija), Bukal (kapiten Željezničara) i Rauš (sudija); 15. juni 1971. godine

SPORTSKO SRCE

„Nedavno sam Vam se javio sa željom da osvojite prvo mjesto u ovogodišnjem prvenstvu i to kao najvažniji Partizanu. Iskreno Vam kažem da nikad nisam zaželeo nekom ovakav uspjeh, izuzev Partizanu, a ovo činim baš zato što ste najveći rasadnik vrsnih fudbalera i što imate pravo sportsko srce. Mislim da mnogima možete poslužiti kao primjer.“

Dušan Babić
Zemun, Prvomajska 14

„Željezničar“
REVUJA, 5. juni 1971.

U pauzi između dva dijela prvenstva Željezničar je gostovao na Malti, gdje je odigrao šest utakmica. Turneja je bila vrlo uspješna (četiri pobjede i dva remija).

Po povratku sa turneje Željezničar je učestvovao na Veležovom turniru. U prvom susretu pobijedio je tim Sarajeva (2 : 0), dok je u finalu poražen od Veleža (1 : 3).

U 1971. godini Željezničar je obilježio 50 godina svoga postojanja, između ostalog, i utakmicama u aprilu, sa Olimpijom (Ljubljana) i Famosom (Hrasnica) i u maju sa mladom reprezentacijom, dobivši sve tri

*Posjeta povrijeđenom D. Bajiću,
s lijeva: Erver Marić (Velež), Drago Vabec (Dinamo), Momčilo Vukotić (Partizan), Josip Katalinski
i Milan Ribar*

utakmice. U junu u goste je došao jedan od najboljih timova Evrope i svijeta — Inter (Milano — Italija). Bila je to predstava pred rekordnim brojem gledalaca, koji su došli iz svih krajeva Republike. Stadion Koševo bio je premalen da primi sve one koji su željeli da vide ovaj mnogo očekivani susret.

U ekipi Željezničara gostovao je kapiten naše reprezentacije Dragan Džajić (Igrač Crvene zvezde — Beograd). Utakmica je završena neriješenim rezultatom (3 : 3).

Po završetku prvenstva Željezničar je učestvovao na turniru u Subotici, odigraivši utakmicu sa Ferencvarošom (Budimpešta — Mađarska) koja je završena pobjedom Mađara sa 1 : 0.

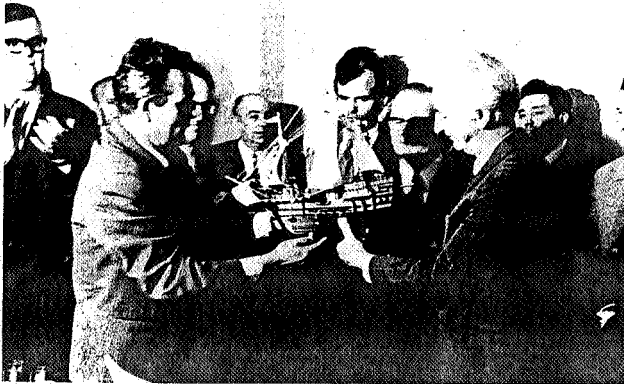
Jesen 1972. Prijem kod predsjednika Izvršnog vijeća Skupštine SR BiH - Dragutin Kosovac i Milan Ribar u razgovoru

Dragan Džajić između Jankovića i Bukala kao gost FK Željezničar u susretu sa Interom (Milano)

Sa proslave 50. godišnjice SD Željezničar

50. godišnjica SD Željezničar, poklon od NK Hajduk (Split)

1971/72.

NASTUPALI SU:

Janjuš Slobodan (34-0)
 Kojović Dragan (26-0)
 Bećirspahić Veljka (33-1)
 Bratić Blagoje (33-7)
 Katalinski Josip (34-12)
 Hadžlabdić Enver (34-0)
 Jelušić Branimir (32-2)
 Janković Božo (33-13)
 Bukal Josip (32-14)
 Sprečo Edin (32-5)
 Deraković Avdija (31-1)
 Kojović Slobodan (5-0)
 Hrvat Fahrija (15-0)
 Šerbo Džemaludin (2-0)
 Kadrić Nusret (2-0)
 Saračević Hajrudin (2-0)
 Radović Miloš (8-0)
 Rodić Željko (4-0)

TRENERI:

Ribar Milan
 Kulović Sulejman
 Požeglja Fadil

Stoje s lijeva: Josip Bukal, Slobodan Janjuš, Edin Sprečo, Božo Janković, Blagoje Bratić i Josip Katalinski, čuče: Branimir Jelušić, Avdija Deraković, Enver Hadžlabdić, Dragan Kojović i Veljka Bećirspahić

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Kragujevac:	22.08.71.	Željezničar — Radnički (Kragujevac)	0:0
Sarajevo:	29.08.71.	Željezničar — Maribor (Maribor)	8:0
Tuzla:	05.09.71.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	3:1
Sarajevo:	12.09.71.	Željezničar — Radnički (Niš)	2:0
Zenica:	19.09.71.	Željezničar — Čelik (Zenica)	1:1
Sarajevo:	26.09.71.	Željezničar — Hajduk (Split)	2:1
Sarajevo:	03.10.71.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	2:1
Sarajevo:	06.10.71.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1:0
Beograd:	10.10.71.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1:3
Sarajevo:	24.10.71.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0:2
Beograd:	31.10.71.	Željezničar — Beograd (Beograd)	0:0
Sarajevo:	07.11.71.	Željezničar — Sutjeska (Nikšić)	1:0
Mostar:	14.11.71.	Željezničar — Velež (Mostar)	0:0
Sarajevo:	21.11.71.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	1:0
Novi Sad:	28.11.71.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0:3
Banjaluka:	05.12.71.	Željezničar — Borac (Banjaluka)	3:2
Sarajevo:	12.12.71.	Željezničar — Partizan (Beograd)	2:0

Proljetni dio:

Sarajevo:	27.02.72.	Željezničar — Radnički (Kragujevac)	2:0
Maribor:	05.03.72.	Željezničar — Maribor (Maribor)	2:0
Sarajevo:	12.03.72.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	1:1

Niš:	19.03.72	Željezničar — Radnički (Niš)	2:0
Sarajevo:	26.03.72.	Željezničar — Čelik (Zenica)	3:0
Split:	19.04.72.	Željezničar — Hajduk (Split)	1:1
Sarajevo:	03.05.72.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1:2
Zagreb:	16.04.72.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	2:0
Sarajevo:	23.04.72.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1:0
Skoplje:	07.05.72.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0:0
Sarajevo:	17.05.72.	Željezničar — Beograd (Beograd)	2:0
Nikšić:	21.05.72.	Željezničar — Sutjeska (Nikšić)	0:0
Sarajevo:	28.05.72.	Željezničar — Velež (Mostar)	1:0
Ljubljana:	31.05.72.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	1:1
Sarajevo:	04.06.72.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2:0
Sarajevo:	07.06.72.	Željezničar — Borac (Banjaluka)	3:1
Beograd:	11.06.72.	Željezničar — Partizan (Beograd)	4:0

Tabela

1.	Željezničar	34	21	9	4	55:20	51
2.	C. zvezda	34	19	11	4	57:21	49
3.	OFK Beograd	34	17	11	6	56:26	45
4.	Vojvodina	34	15	12	7	50:38	42
5.	Partizan	34	15	9	10	41:35	39
6.	Velež	34	14	10	10	58:32	38
7.	Sloboda	34	12	11	11	34:33	35
8.	Dinamo	34	11	10	13	47:40	32
9.	Olimpija	34	13	5	16	46:51	31
10.	Hajduk	34	12	7	15	45:56	31
11.	Vardar	34	8	14	12	31:44	30
12.	Čelik	34	9	12	13	27:40	30
13.	Borac	34	12	6	16	31:46	30
14.	Radnički (N)	34	11	7	16	38:49	29
15.	Sarajevo	34	10	8	16	43:46	28
16.	Sutjeska	34	9	10	15	25:39	28
17.	Radnički (K)	34	7	10	17	24:55	24
18.	Maribor	34	3	14	17	24:61	20

Prvu saveznu ligu su napustili: Maribor i Radnički (Kragujevac). Novi članovi Prve savezne lige su postali: Bor i Spartak (Subotica).

U dva prethodna državna prvenstva u kojima su prvaci bili Crvena zvezda i Hajduk, sarajevski Željezničar je igrao jednu od glavnih uloga. U sezoni 1969/70. Željezničar osvaja četvrto mjesto, a u sledećoj 1970/71. drugo. Najzad poslije postupnog pomjeranja prema vrhu, tim koji više godina igra u standardnom sastavu, uspijeva da u sezoni 1971/72. postane prvak države. Ovaj uspjeh je utoliko značajniji za Željezničar jer je to prvi i jedini trofej tima koji se u društvu s najboljim takmičiči duži niz godina. Osvajanjem prvog mjesta u prvenstvu Željezničar je broj poslijeratnih šampiona povećao od šest na sedam.

Šampionsku titulu Željo je osvojio sa 51 bodom, dok je drugo mjesto

KONAČNO ŠAMPIONI

ČESTITKE

DŽEMALA BIJEDIĆA

„Čestitam osvajanje prvog mjesta u fudbalskom prvenstvu Jugoslavije i želim vam i ubuduće nove sportske uspjehe“.

HAMDJIJE POZDERCA

„Čestitam osvajanje šampionata Jugoslavije u fudbalu. Uspjeh koji ste zasluženost postigli biće podstrek za još veće rezultate Željezničara“.

BRANKA MIKULIĆA

„Čestitam, čestitam, čestitam i radujem se! Želim nove velike uspjehe“.

DRAGUTINA KOSOVCA

„Čestitam na velikom slavlju i osvojenoj šampionskoj tituli koja je zasluženost došla na Grbaviću, igračima, stručnom rukovodstvu i upravi želim uspjehe“.

MIĆE RAKIĆA

„Srdačno čestitam osvajanje fudbalskog šampionata Jugoslavije. Vaš uspjeh znači i afirmaciju modernog fudbala i najboljih sportskih vrлина“.

„Željezničar“
REVIJA, 13. juni 1972.

izborila Crvena zvezda, sakupivši 49 bodova. Treće mjesto pripalo je OFK Beogradu, koji je sakupio 45 bodova.

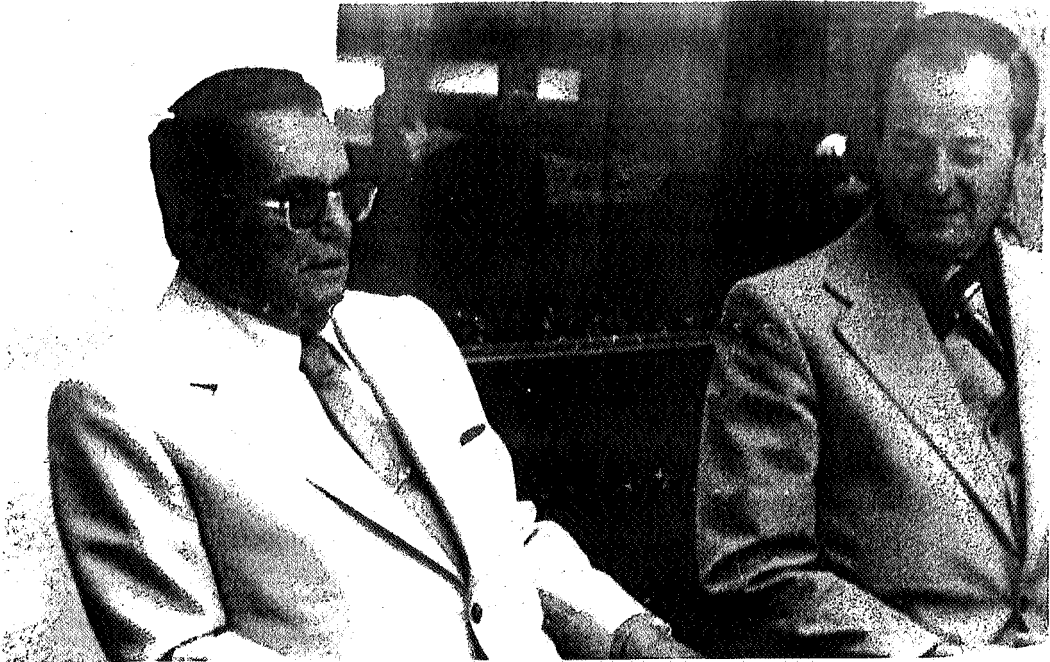
Takav redoslijed je bio gotovo cijelo vrijeme prvenstvene sezone. Kraj jesenje sezone zatekao je Željezničara na prvom mjestu sa 24 boda, druga je bila Crvena zvezda sa bodom manje, koliko su imali Vojvodina na trećem i OFK Beograd na četvrtom mjestu! Kakva neizvjesnost! U nastavku Željezničar i Crvena zvezda su se izdvojili i do kraja vodili borbu za najviši naslov. Prednost se Željezničar dokopao u trenutku kada je u aprilu za svega sedam dana, u ubrzanom takmičenju nedjelja — srijeda — nedjelja iz tri utakmice kao gost osvojio pet bodova. Pobijedio je Maribor u Mariboru, Dinamo u Zagrebu i igrao neriješeno sa Hajdukom u Splitu. Pravi podvig Željezničar je načinio u Zagrebu, gdje je osvojio bodove pod izvanredno teškim uslovima. Naime, Dinamo je propustio da realizuje jedanaesterac, zatim je Janković bio isključen, tako da je Željezničar nastavio igru sa deset igrača. Na kraju, sarajevski »plavi« su pobijedili Dinamo sa 2 : 0.

I susret u Splitu je imao dramatičan tok. Željezničar je postigao gol u posljednjim minutima, ali ga je sudija poništio. Da je taj gol bio priznat, a regularno je postignut, neizvjesnosti više ne bi bilo. Ovakvo proglašenje pobjednika šampionata bilo je odloženo do posljednjeg kola. Crvena zvezda je pratila Željezničara sa samo dva boda manje. Zato je posljednje kolo prvenstva, a posebno susreti Partizan—Željezničar u Beogradu i Sarajevo — Crvena zvezda u Sarajevu, izazivalo posebnu pažnju. U odlučujućoj utakmici Željezničar je teško porazio Partizan (4 : 0) i nije dozvolio »crveno-bijelima« da ih u bodovima dostignu. Zvezda je u Sarajevu odnijela pobjedu od 4 : 2. Tako je tim koji je više godina igrao u standardnom sastavu, najzad osvojio titulu prvaka. Bila je to najzrelija i najbolja ekipa u sezoni 1971/72. godine.

Josip Katalinski, inače stub odbrane, kada je Željezničaru bilo najteže, često je sam nalazio pravo rješenje. Sa mjesta centarhalfa prelazio je u špic napada i iznenada zatresao protivničku mrežu. Svojim pogocima donosio je važne pobjede svom timu. »Iako je igrao u zadnjoj liniji odbrane, Katalinski je smogao toliko snage da se u pravom trenutku nađe ispred gola protivnika i dovede ga u mat-poziciju. Samo u ovom, za svoj tim šampionskom prvenstvu, Katalinski je postigao jedanaest golova. Za odbrambenog igrača, ovakav rezultat je zaista sjajan« — pisao je Rajko Mitić u listu »Tempo« od 15. 8. 1973. godine pod naslovom »Sve o šampionatima sve o šampionima«, gdje je prikazao svih 27 poslijeratnih fudbalskih prvenstava.

Šampionsku titulu osvojio je sljedeći tim: Janjuš, D. Kojović (Hrvat), Bećirspahić, Bratić, Katalinski, Hadžiabdić, Jelušić, Janković, Bukal, Sprečo i Deraković.

U ovoj sezoni Željezničar je ostvario zapažen rezultat plasmanom i u četvrtfinale Kupa UEFA. Do četvrtfinala Željezničar je eliminisao Briž (Briž — Belgija) sa rezultatima 3 : 0 i 3 : 1 (u gostima), Bolonju (Bolonja — Italija) 1 : 1 i 2 : 2 (u gostima) i St. Džonston (Pert — Škotska) 0 : 1 (u gostima) i 5 : 1.

*čet. 1. decembar!
hrabro od Krivice!*

17/V 72 p.

Beograd - Beograd

REZULTATI DRUGOGA RATA SRPSKOG LIGA

Zeljezničar - OFK Beograd	2:0
Radnički (B) - Crvena zvezda	0:2
Radnički (B) - Hajduk	1:1
Olivenjica - Velež	1:0
Vojvodina - Sutjeska	1:1
Partizan - Vardar	2:1
Bicikla - Slavija	2:1
Bošnja - Jedinstvo	1:1

ZAVRŠILO

I pored zauzetosti velikim državičkim poslovima, drug Tito se interesirao za fudbal i rezultate fudbalskih utakmica — drug Tito u razgovoru sa Antom Sučićem, predsjednikom SD Željezničar u 1972. godini.

NOVINARI O ŽELJEZNIČARU

— Šampion je Željezničar! Sarajlije su hrabro završile trku u jednom izuzetno borbenom šampionatu. Radi se o jednoj odličnoj ekipi, homogenoj, stabilnoj. Željezničar je zaslužen prvi ...!

(Radivoje Marković)

— Posle ove šampionske titule koju su poneli mladići trenera Milana Ribara moramo konstatovati da je Željezničar pružio zaista najviše od svih timova i da je zaslužen prvi put u svojoj istoriji postao prvak.

— Gotovo svi fudbaleri koji su osvojili titulu prvaka deca su Grbavice i samim tim titula ima veću vrednost. Danas je Željezničar sigurno najjači tim u Jugoslaviji. Golgeteri Bukal i Janković, izvanredni Katalinski, Janjuš i Bratić, ali i svi ostali fudbaleri uz trenera Ribara zaslužni su za ovaj uspeh sarajevskog fudbala.

(Rade Stanojević)

— Blijantan trijumf u Beogradu. Željezničar je prvi put u svojoj bogatoj istoriji postao šampion Jugoslavije. Danas je na Stadionu Jugoslovenske narodne armije pregazio beogradskog Partizana, i u tom posljednjem okršaju dokazao da je zaslužen ponio oreol najboljeg. Trener Ribar i njegovi izabranici zaslužuju najveće čestitke!

(Branko Tomić)

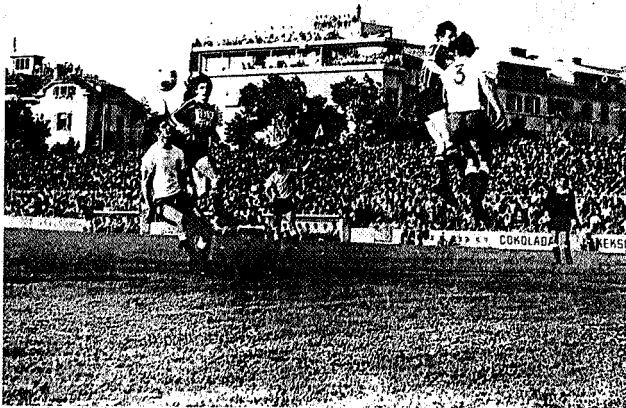
U četvrtfinalu Željezničar se sastao sa Ferencvarošem (Budimpešta — Mađarska) i prvu utakmicu koja je odigrana u Budimpešti dobio sa rezultatom 2 : 1. I kada se očekivao plasman u finale, Željezničar je neočekivano u revanšu, u regularnom vremenu izgubio sa 1 : 2. Poslije produžetaka dva puta po 15 minuta rezultat je ostao isti, pa se pristupilo izvođenju jedanaesteraca. Ferencvaroš je bio uspješniji i plasirao se u polufinale (5 : 4).

Beograd - nakon pobjede nad Partizanom i osvajanja šampionske titule, trener Ribar na rukama igrača i navijača

Beograd 1972. godine, Željezničar-Partizan 4:0, radost pobjednika, šampiona države

Split: momenat sa utakmice Željezničar-Hajduk

„PLAVI“ U STRAGARIMA

Rukovodstvo sarajevskog Željezničara i kragujevačkog Radničkog napravilo je zaista divan potez, potez koji zaslužuje poštovanje i divljenje. Naime, ekipa Azbesta iz Stragara, iz onog istog mjesta odakle je četrnaestero djece zauvijek napustilo svoje domove poginuvši u saobraćajnoj nesreći kod Semizovca, pozvala je kombinovanu ekipu Željezničara i Radničkog da odigraju utakmicu. I ovi su prihvatili. Bez riječi, bez dinara nadoknade. Borili su se svi kao da je meč za bodove, prikazali sve čari ovog sporta, nastojali da zadovolje mnogobrojne gledaoce. I pobijedili su Azbesta sa 4:2. Zauzvrat nagrađeni su burnim aplauzima.

Zaista primjer koji zaslužuje pažnju i poštovanje svih.

„Željezničar“
REVUIJA, 8. septembar 71.

k106

MIŠA VASILJEVIĆ O ŽELJEZNIČARU

„Željezničar je fudbalska moda jeseni 1971. Uspeo je što nijedan tim do sada nije, kad dolazi u goste Crvenoj zvezdi ljudi su do sinoć tipovali sva tri znaka“.

(Sport od 10. oktobra)

„Željezničar“
REVUIJA, 5. novembar 71.

Šampijonski tim - s lijeva: Josip Bukal, Slobodan Janjuš, Edin Sprečo, Božo Janković, Veljka Bećirspahić, Dragan Kojojić, Josip Katalinski, Avdija Deraković, Branislav Jelušić, Enver Hadžiabdić i Blagoje Bratić

„ŽELJO“ NIJE
IZNENADENJE

— Ako je Vojvodina na trećem mestu, onda je Željezničar sigurno zaslužio da bude prvi.

— Plasman Sarajlija nije me nimalo iznenadio. Ovo je već treća sezona kako se Željezničar bori za prvo mesto. To je snažan i uigran tim. Sasvim je spreman za najteže okršaje u prvenstvu.

(Vujadin Bošković, direktor „Vojvodine“ i savezni kapiten fudbalske reprezentacije).

„Željezničar“
REVLIJA, 5. januar 1972.

SLIŠKOVIĆ
ZAHVALJUJE

Mostarski arbitar Vlado Slišković imao je ovih dana tešku operaciju na oku! Uglednog sudiju nisu zaboravili sportski prijatelji među kojima je naš fudbalski klub bio prvi koji mu je poslao telegram izražavajući nadu i želju za njegovu brzo ozdravljenje. Slišković je kao gost našeg kluba prisustvovao i među između Željezničara i Ferencvaroša.

— Ja nemam riječi kako da izrazim svoja osjećanja zahvalnosti prema sportskim prijateljima sa Grbavice! Telegram Željezničara, još dok sam ležao u bolnici, kao i poziv na revanš-meč Željezničar-Ferencvaroš, duboko su me dirnuli i uvjerali da sport ne zna za granice, da sport razvija one najljepše međuljudske odnose. Ja se preko „Revije“ zahvaljujem Željezničaru na svemu tome! — rekao nam je Vlado Slišković.

„Željezničar“
REVLIJA, 5. april 1972.

U pauzi prvenstva (januar 1972) Željezničar je bio na turneji po Francuskoj (3 utakmice), u Republici Kongo (2 utakmice), u Brazilu (2 utakmice). Odigrao je i jednu utakmicu u Peruu.

Po povratku sa turneje Željezničar je učestvovao na Veležovom turniru sa Crvenom zvezdom (Beograd), Vojvodinom (N. Sad) i domaćinom.

Navijači Željezničara u Briselu, na utakmici sa BRIŽOM, u Kupu UEFA (19. 09. 1971); među navijačima je i nekoliko starih igrača Željezničara (Šalpur, Makon, Mamić, Begić, i Domoročki) koji su bili gosti Kluba na ovoj utakmici

Beograd, 1972. godina: prije početka radnog dijela skupštine Udruženja fudbalskih prvligaša potpredsjednik Željezničara Aleksandar Dođer primio je od generalnog sekretara FSJ Vase Stojkovića pehar koji se dodjeljuje šampionima.

Stoje s lijeva: Slobodan Janjuš, Enver Hadžabić, Džemaludin Šerbo, Velija Bećirspahić, Edin Sprečo i Josip Katalinski; čuče: Avdija Deraković, Branimir Jelušić, Slobodan Kojović, Miloš Radović i Božo Janković

1972/73.

NASTUPILISU:

Janjuš Slobodan	(25-0)
Ibrahimović Esad	(11-0)
Kojović Dragan	(16-1)
Bećirspahić Velija	(27-4)
Bratić Blagoje	(34-4)
Katalinski Josip	(25-4)
Hadžabić Enver	(25-0)
Jelušić Branimir	(32-3)
Janković Božo	(24-9)
Bukal Josip	(28-15)
Sprečo Edin	(31-10)
Deraković Avdija	(32-0)
Kojović Slobodan	(22-4)
Radović Miloš	(15-0)
Rodić Željko	(4-0)
Saračević Hajrudin	(26-0)
Hrvat Fahrinja	(1-0)
Šerbo Džemaludin	(19-5)
Spasojević Branislav	(6-0)
Starovlah Nenad	(1-0)
Bašić Nijaz	(1-0)

TRENERI:
Ribar Milan
Kulović Sulejman
Požegija Fadil

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	20.08.72.	Željezničar	—	Vojvodina (Novi Sad)	1:0
Split:	27.08.72.	Željezničar	—	Hajduk (Split)	2:3
Sarajevo:	30.08.72.	Željezničar	—	C. zvezda (Beograd)	1:0
Mostar:	03.09.72.	Željezničar	—	Velež (Mostar)	1:2
Sarajevo:	09.09.72.	Željezničar	—	Dinamo (Zagreb)	3:0
Sarajevo:	17.09.72.	Željezničar	—	Spartak (Subotica)	2:1
Banjaluka:	24.09.72.	Željezničar	—	Borac (Banjaluka)	2:1
Sarajevo:	01.10.72.	Željezničar	—	Čelik (Zenica)	3:0
Bor:	08.10.72.	Željezničar	—	Bor (Bor)	2:1
Sarajevo:	22.10.72.	Željezničar	—	Olimpija (Ljubljana)	0:1
Nikšić:	29.10.72.	Željezničar	—	Sutjeska (Nikšić)	2:3
Sarajevo:	01.11.72.	Željezničar	—	Partizan (Beograd)	0:0
Beograd:	05.11.72.	Željezničar	—	Beograd (Beograd)	3:4
Sarajevo:	26.11.72.	Željezničar	—	Sarajevo (Sarajevo)	1:1
Skoplje:	03.12.72.	Željezničar	—	Vardar (Skoplje)	1:4
Sarajevo:	10.12.72.	Željezničar	—	Sloboda (Tuzla)	1:1
Niš:	17.12.72.	Željezničar	—	Radnički (Niš)	0:0

Proljetni dio:

Novi Sad:	04.03.73.	Željezničar	—	Vojvodina (Novi Sad)	1:1
Sarajevo:	11.03.73.	Željezničar	—	Hajduk (Split)	4:1
Beograd:	18.03.73.	Željezničar	—	C. zvezda (Beograd)	0:3
Sarajevo:	25.03.73.	Željezničar	—	Velež (Mostar)	2:0

Zagreb:	01.04.73.	Željezničar	—	Dinamo (Zagreb)	1:2
Subotica:	08.04.73.	Željezničar	—	Spartak (Subotica)	1:0
Sarajevo:	15.04.73	Željezničar	—	Borac (Banjaluka)	1:0
Zenica:	22.04.73.	Željezničar	—	Čelik (Zenica)	2:1
Sarajevo:	29.04.73.	Željezničar	—	Bor (Bor)	1:0
Ljubljana:	02.05.73.	Željezničar	—	Olimpija (Ljubljana)	1:0
Sarajevo:	16.05.73.	Željezničar	—	Sutjeska (Nikšić)	2:1
Beograd:	19.05.73.	Željezničar	—	Partizan (Beograd)	0:1
Sarajevo:	27.05.73.	Željezničar	—	Beograd (Beograd)	1:3
Sarajevo:	03.06.73.	Željezničar	—	Sarajevo (Sarajevo)	4:2
Sarajevo:	10.06.73.	Željezničar	—	Vardar (Skoplje)	3:0
Tuzla:	17.06.73.	Željezničar	—	Sloboda (Tuzla)	3:3
Sarajevo:	24.06.73.	Željezničar	—	Radnički (Niš)	7:1

Tabela

1.	C. zvezda	34	21	10	3	71:28	52
2.	Velež	34	17	12	5	48:27	46
3.	OFK Beograd	34	16	13	5	52:31	45
4.	Partizan	34	16	11	7	50:37	43
5.	Željezničar	34	18	6	10	59:41	42
6.	Sloboda	34	8	18	8	34:32	34
7.	Sarajevo	34	12	10	12	48:50	34
8.	Dinamo	34	11	11	12	39:47	33
9.	Hajduk	34	14	3	17	50:50	31
10.	Vardar	34	10	11	13	35:50	31
11.	Radnički (N)	34	10	10	14	24:40	30
12.	Borac	34	9	11	14	30:26	29
13.	Vojvodina	34	10	9	15	39:46	29
14.	Čelik	34	9	10	15	27:44	28
15.	Bor	34	9	10	15	36:57	28
16.	Olimpija	34	9	8	17	35:43	26
17.	Spartak	34	8	10	16	37:48	26
18.	Sutjeska	34	9	7	18	32:49	25

Prvu saveznu ligu su napustili: Sutjeska i Spartak. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Zagreb i Proleter (Zrenjanin).

ISCRPLJENI ŠAMPIONI

Još opijeni šampionskim slavljem i iscrpljeni u višegodišnjoj borbi za titulu, u novom prvenstvu igrači Željezničara su zaigrali ispod svog renomea. Osamnaest osvojenih bodova u jesenjem dijelu bilo je daleko od očekivanja.

Ni nastavak nije obećavao bolji plasman. U pet kola samo pet bodova, svrstalo je šampiona u prosječne ekipe. A onda kao da je proradio inat: Željezničar je u šest narednih kola napravio šampionsku seriju postigavši šest pobjeda. Minimalan poraz protiv Partizana bio je kratak predaš uoči furioznog finiša: pobjeda nad Sarajevom od 4 : 2, trijumf nad Vardarom od 3 : 0, da bi u posljednjem kolu ceh platio niški Radnički 7 : 1 za Željezničar.

U julu i avgustu 1972. godine Željezničar učestvuje u Ligi fudbalskih šampiona Jugoslavije.

U Kupu evropskih šampiona (septembar 1972. godine) Željezničar je odigrao dvije utakmice sa ekipom Derbi Kaunti (Engleska) i obje izgubio, u gostima 0 : 2, a na domaćem terenu 1 : 2, tako da se u osminu finala plasirao Derbi Kaunti.

Za Željezničar su najčešće nastupali: Janjuš (Ibrahimović), Saračević (D. Kojović), Bećirspahić (Spasojević), Bratić, Katalinski, Hadžiabdić (M. Radović), Jelušić, Janković (S. Kojović), Bukal (Serbo), Sprečo i Deraković.

Na Veležovom turniru u vrlo jakoj konkurenciji sa domaćinom, Hajdukom (Split) i MTK (Budimpešta — Mađarska), Željezničar je osvojio drugo mjesto, pobijedivši Hajduka sa 1 : 0. U finalnoj utakmici sa Veležom pobjeda je pripala domaćinu (2 : 1).

1973/74.

NASTUPALI SU:

Janjuš Slobodan (28-0)
 Ibrahimović Esad (9-0)
 Deraković Avdija (24-0)
 Bećirspahić Velija (28-0)
 Radović Miloš (10-0)
 Katalinski Josip (32-1)
 Hadžlabdić Enver (31-1)
 Jelušić Branimir (12-0)
 Janković Božo (17-3)
 Sprečo Edin (15-7)
 Kojović Slobodan (32-4)
 Šerbo Džemaludin (31-6)
 Škrbić Miodrag (2-0)
 Spasojević Branislav (15-0)
 Hodžić Tarik (17-7)
 Kojović Dragan (7-0)
 Saračević Hajrudin (25-1)
 Biljuš Željko (4-0)
 Vlaški Dragomir (16-1)
 Marić Mladen (3-0)
 Bratić Blagoje (23-4)
 Lušić Ivan (20-3)
 Starovlah Nenad (1-0)
 Bašić Nijaz (3-0)
 Rašević Rajko (7-1)

Stoje s lijeva: Hajrudin Saračević, Esad Ibrahimović, Edin Sprečo, Velija Bećirspahić, Džemaludin Šerbo i Enver Hadžlabdić; čuče: Avdija Deraković, Tarik Hodžić, Miloš Radović, Slobodan Kojović i Branimir Jelušić

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Beograd:	19.08.73.	Željezničar — Beograd (Beograd)	2:2
Sarajevo:	26.08.73.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2:0
Zagreb:	02.09.73.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	0:1
Sarajevo:	09.09.73.	Željezničar — Bor (Bor)	4:1
Niš:	12.09.73.	Željezničar — Radnički (Niš)	0:2
Sarajevo:	16.09.73.	Željezničar — Čelik (Zenica)	1:1
Sarajevo:	23.09.73.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0:1
Sarajevo:	30.09.73.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	2:1
Mostar:	07.10.73.	Željezničar — Velež (Mostar)	1:0
Sarajevo:	28.10.73.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0:1
Tuzla:	31.10.73.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	0:0
Sarajevo:	04.11.73.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	0:1
Skoplje:	10.11.73.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0:2
Sarajevo:	18.11.73.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	2:0
Split:	25.11.73.	Željezničar — Hajduk (Split)	1:1
Beograd:	02.12.73.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1:3
Sarajevo:	09.12.73.	Željezničar — Borac (Banjaluka)	1:1

Proletni dio:

Sarajevo:	24.02.74.	Željezničar — Beograd (Beograd)	2:0
Novi Sad:	03.03.74.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	0:0
Sarajevo:	10.03.74.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	3:0
Bor:	17.03.74.	Željezničar — Bor (Bor)	2:0
Sarajevo:	24.03.74.	Željezničar — Radnički (Niš)	2:0

Zenica:	27.03.74.	Željezničar — Čelik (Zenica)	0:0
Sarajevo:	31.03.74.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0:0
Zrenjanin:	03.04.74.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	0:1
Sarajevo:	07.04.74.	Željezničar — Velež (Mostar)	2:2
Beograd:	14.04.74.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1:1
Sarajevo:	20.04.74.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	1:3
Zagreb:	24.04.74.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	0:2
Sarajevo:	28.04.74.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	2:1
Ljubljana:	01.05.74.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	2:2
Sarajevo:	05.05.74.	Željezničar — Hajduk (Split)	0:0
Sarajevo:	12.05.74.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1:3
Banjaluka:	14.05.74.	Željezničar — Borac (Banjaluka)	4:6

Tabela

1.	Hajduk	34	18	9	7	52:24	45
2.	Velež	34	19	7	8	54:34	45
3.	Crvena zvezda	34	19	5	10	72:46	43
4.	Partizan	34	12	13	9	41:33	37
5.	OFK Beograd	34	13	9	12	35:32	35
6.	Čelik	34	12	11	11	30:28	35
7.	Dinamo	34	12	9	13	34:33	33
8.	Željezničar	34	10	12	12	39:39	32
9.	Sloboda	34	8	16	10	34:38	32
10.	Olimpija	34	11	10	13	36:42	32
11.	Vardar	34	12	7	15	38:40	31
12.	Vojvodina	34	10	11	13	33:37	31
13.	Proleter	34	13	5	16	36:48	31
14.	Sarajevo	34	11	9	14	29:42	31
15.	Radnički (N)	34	11	9	14	29:43	31
16.	Bor	34	13	5	16	32:49	31
17.	Borac	34	8	14	12	43:43	30
18.	Zagreb	34	9	9	16	28:44	27

Prvu saveznu ligu su napustili: Zagreb i Borac. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Radnički (Kragujevac) i Rijeka

Šampionska ekipa počela se osipati. Bukal je nastavio fudbalsku karijeru u Belgiji. Jelušić i Sprečo odlaze u JNA. Nedostatak motiva i zasićenost bili su glavni razlozi slabijih igara u jesenjem dijelu prvenstvene sezone 1973/74. godine. Samo petnaest bodova i negativna gol-razlika 17 : 18 bili su dokaz da je ekipa u krizi.

Prvih pet kola u proljetnom dijelu prvenstva, međutim, donijeli su dosta radosti. Osvojeno je devet bodova, ali u dva naredna kola, remiji protiv Čelika i Sarajeva ponovo nagovještavaju krizu. U narednih deset kola osvojeno je svega šest bodova i na kraju osmo mjesto.

U ovoj sezoni značajan uspjeh postignut je u borbi za Peهار maršala Tita. Željezničar se plasirao u polufinale. U igri sa Hajdukom u Sara-

U POLUFINALU KUPA JUGOSLAVIJE

jevu je i poslije 120 minuta igre rezultat ostao neriješen (1:1). Nakon boljeg izvođenja jedanaesterca Hajduk se plasirao u finale.

Boje Željezničara u ovoj sezoni branilo je više fudbalera: Janjuš (Ibrahimović), Deraković (Spasojević), Bećirspahić (M. Radović), Saračević (Bratić), Katalinski, Hadžiabdić, Lušić (Jelušić), Janković (Vlaški), Hodžić (Sprečo), Šerbo i S. Kojović.

U zimskoj pauzi Željezničar je imao zapaženu turneju u Brazilu, gdje je odigrao devet utakmica sa istaknutim brazilskim timovima kao i sa »A« reprezentacijom Zaira u Kinšasi.

Od prijateljskih utakmica značajno je i učešće na Veležovom turniru u Mostaru, turniru FK Željezničara iz Banjaluke i turniru »Sportskihnosti«.

Ekipa Željezničara pred Lenjinovim mauzolejom u Moskvi, za vrijeme turneje 1973. godine

Ekipa Željezničara uoči susreta sa Hajdukom 23. 03. 1975; stoje: Josip Katalinski, Božo Janković, Dragan Kojović, Edin Sprečo, Slobodan Kojović i Esad Ibrahimović; čuče: Nedim Dautović, Milomir Odović, Konstantin Meljukanović, Branimir Jelušić i Dragan Glamočak

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	18.08.74.	Željezničar — Partizan (Beograd)	4:1
Beograd:	25.08.74.	Željezničar — Beograd (Beograd)	0:1
Srajevo:	28.08.74.	Željezničar — Čelik (Zenica)	0:1
Split:	31.08.74.	Željezničar — Hajduk (Split)	0:3
Sarajevo:	08.09.74.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	6:2
Tuzla:	15.09.74.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	1:2
Sarajevo:	22.09.74.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	1:1
Skoplje:	05.10.74.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	1:1
Sarajevo:	09.10.74.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	2:1
Ljubljana:	13.10.74.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	1:1
Sarajevo:	20.10.74.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	2:0
Novi Sad:	27.10.74.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	3:4
Sarajevo:	03.11.74.	Željezničar — Radnički (Kragujevac)	2:0
Zagreb:	10.11.74.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	2:1
Sarajevo:	17.11.74.	Željezničar — Bor (Bor)	2:2
Sarajevo:	24.11.74.	Željezničar — Velež (Mostar)	0:0
Niš:	08.12.74.	Željezničar — Radnički (Niš)	1:1

Proljejni dio:

Beograd:	01.03.75.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1:4
Sarajevo:	09.03.75.	Željezničar — Beograd (Beograd)	3:1

1974/75.

NASTUPALI SU:

Janjuš Slobodan	(15-0)
Ibrahimović Esad	(20-0)
Deraković Avdija	(13-0)
Bećirspahić Velija	(15-2)
Bratić Blagoje	(29-2)
Katalinski Josip	(29-11)
Kojović Dragan	(23-1)
Marić Mladen	(8-0)
Janković Božo	(31-12)
Kojović Slobodan	(31-4)
Odović Milomir	(32-2)
Serbo Džemaludin	(17-1)
Spasojević Branislav	(4-0)
Starovlah Nenad	(15-0)
Berjan Branislav	(7-0)
Đorđić Ranko	(1-0)
Saračević Hajrudin	(15-2)
Salkić Zjlad	(1-0)
Glamočak Dragan	(30-07)
Biljuš Željko	(1-0)
Bajić Duško	(3-0)
Bašić Nijaz	(4-0)
Hodžić Tarik	(1-0)
Jelušić Branimir	(22-1)
Viaški Dragomir	(9-1)
Meljukanović Konstantin	(8-0)
Rodić Željko	(9-1)
Dautović Nedim	(13-0)
Sprečo Edin	(7-0)
Lušić Ivan	(10-1)

TRENERI:

Ribar Milan
Kulović Sulejman
Bunjevac Miladin

Zenica:	15.03.75.	Željezničar	—	Čelik (Zenica)	0:1
Sarajevo:	22.03.75.	Željezničar	—	Hajduk (Split)	1:0
Zrenjanin:	30.03.75.	Željezničar	—	Proleter (Zrenjanin)	1:3
Sarajevo:	06.04.75.	Željezničar	—	Sloboda (Tuzla)	0:1
Sarajevo:	20.04.75.	Željezničar	—	Sarajevo (Sarajevo)	2:0
Sarajevo:	27.04.75.	Željezničar	—	Vardar (Skoplje)	1:0
Beograd:	30.04.75.	Željezničar	—	C. zvezda (Beograd)	1:3
Sarajevo:	04.05.75.	Željezničar	—	Olimpija (Ljubljana)	0:0
Rijeka:	11.05.75.	Željezničar	—	Rijeka (Rijeka)	0:4
Sarajevo:	18.05.75.	Željezničar	—	Vojvodina (Novi Sad)	2:2
Kragujevac:	21.05.75.	Željezničar	—	Radnički (Kragujevac)	1:1
Sarajevo:	25.05.75.	Željezničar	—	Dinamo (Zagreb)	2:2
Bor:	15.06.75.	Željezničar	—	Bor (Bor)	0:1
Mostar:	22.06.75.	Željezničar	—	Velež (Mostar)	0:1
Sarajevo:	29.06.75.	Željezničar	—	Radnički (Niš)	2:0

Tabela

1.	Hajduk	34	20	8	6	56:29	48
2.	Vojvodina	34	16	13	5	53:32	45
3.	C. zvezda	34	16	8	10	61:44	40
4.	Velež	34	15	9	10	62:35	39
5.	Dinamo	34	11	16	7	38:31	38
6.	Partizan	34	13	10	11	55:49	36
7.	Sloboda	34	12	12	10	41:45	36
8.	OFK Beograd	34	11	10	13	40:40	32
9.	Željezničar	34	11	10	13	45:46	32
10.	Radnički (N)	34	9	14	11	31:37	32
11.	Čelik	34	10	11	13	35:41	31
12.	Olimpija	34	7	17	10	37:48	31
13.	Sarajevo	34	8	14	12	38:40	30
14.	Rijeka	34	9	12	13	33:43	30
15.	Radnički (K)	34	9	12	13	27:39	30
16.	Vardar	34	7	15	12	35:41	29
17.	Bor	34	8	11	15	32:54	27
18.	Proleter	34	7	12	15	27:52	26

Prvu saveznu ligu su napustili: Proleter i Bor. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Budućnost (Titograd) i Borac (B. Luka).

PONOVO U POLUFINALU KUPA

Takmičenje u prvenstvu počelo je ubjedljivom pobjedom nad Partizanom u Sarajevu (4:1). Zatim su uslijedila tri poraza. Nakon toga redale su se pobjede, neriješeni rezultati, ponovo porazi... i kraj jesenjeg dijela Željezničar je završio sa 18 bodova.

Proletni dio bio je nešto slabiji. Osvojeno je samo 14 bodova, što je bilo dovoljno da Željezničar na kraju prvenstva zauzme 9. mjesto.

I u ovoj sezoni Željezničar je postigao zapažen uspjeh u borbi za Peهار maršala Tita. Ponovo se plasirao u polufinale. U polufinalu je igrao sa Borcem u Banjaluci i izgubio tijesnim rezultatom (1 : 2).

Od dresa Željezničara oprostio se još jedan igrač iz šampionskog tima — Enver Hadžiabdić, koji je fudbalsku karijeru nastavio u Belgiji.

Za Željezničar su najčešće nastupali: Ibrahimović (Janjuš), D. Kojović (Deraković), Bećirspahić (Starovlah), Bratić, Katalinski (Saračević), Glamočak, Jelušić (Lušić), Šerbo (Dautović), Janković, Odović i S. Kojović.

U zimskoj pauzi Željezničar je ponovo bio na turneji u Brazilu, gdje je odigrao šest utakmica. Prije toga je gostovao u Strasburu (Francuska) i u Alžiru, gdje je igrao protiv »A« reprezentacije Alžira i izgubio sa 0 : 1.

Stadion Koševo 1975. godine, oproštaj Josipa Katalinskog pred odlazak u NICU (Francuska)

1975/76.

NASTUPALI SU:

Janjuš Slobodan	(33-0)
Ibrahimović Esad	(1-0)
Galonja Dragomir	(22-4)
Berjan Branislav	(15-0)
Kojović Dragan	(24-0)
Mujkić Midhat	(14-2)
Bratić Blagoje	(4-0)
Lušić Ivan	(22-5)
Serbo Džemaludin	(27-8)
Janković Božo	(29-7)
Bordić Ranko	(19-2)
Ođović Milomir	(27-3)
Dautović Nedim	(12-0)
Sprečo Edin	(2-0)
Kojović Slobodan	(32-1)
Marić Mladen	(4-0)
Glamočak Dragan	(23-0)
Jelušić Branimir	(25-0)
Saračević Hajrudin	(25-0)
Ahmetović Iso	(2-0)
Starovlah Nenad	(16-2)
Avdukić Midhat	(6-2)
Rodić Željko	(7-0)
Vlaški Dragomir	(24-2)
Ostojić Radenko	(2-0)
Karalić Suad	(1-0)
Maljukanović	
Konstantin	(8-0)
Bašić Nijaz	(1-0)
Radović Miloš	(1-0)

TRENERI:

Ribar Milan
 Kulović Sulejman
 Bunjevac Miladin
 Radović Vasilije

Stoje s lijeva: Slobodan Kojović, Branimir Jelušić, Džemaludin Serbo, Božo Janković, Hajrudin Saračević, Slobodan Janjuš i Milan Ribar - trener; čuče: Nenad Starovlah, Dragan Kojović, Milomir Ođović, Dragomir Galonja i Ivan Lušić

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Niš:	17.08.75.	Željezničar	— Radnički (Niš)	1:0
Skopje:	24.08.75.	Željezničar	— Vardar (Skoplje)	0:1
Sarajevo:	27.08.75.	Željezničar	— C. zvezda (Beograd)	1:4
Beograd:	30.08.75.	Željezničar	— Partizan (Beograd)	0:0
Sarajevo:	07.09.75.	Željezničar	— Borac (Banjaluka)	1:1
Kragujevac:	14.09.75.	Željezničar	— Radnički (Kragujevac)	0:1
Sarajevo:	21.09.75.	Željezničar	— Čelik (Zenica)	1:0
Split:	27.09.75.	Željezničar	— Hajduk (Split)	1:5
Sarajevo:	05.10.75.	Željezničar	— Sloboda (Tuzla)	2:1
Sarajevo:	08.10.75.	Željezničar	— Sarajevo (Sarajevo)	2:2
Sarajevo:	18.10.75.	Željezničar	— Beograd (Beograd)	2:1
Novi Sad:	26.10.75.	Željezničar	— Vojvodina (Novi Sad)	0:2
Sarajevo:	02.11.75.	Željezničar	— Velež (Mostar)	0:1
Titograd:	09.11.75.	Željezničar	— Budućnost (Titograd)	0:1
Sarajevo:	23.11.75.	Željezničar	— Olimpija (Ljubljana)	0:0
Zagreb:	03.12.75.	Željezničar	— Dinamo (Zagreb)	0:2
Sarajevo:	07.12.75.	Željezničar	— Rijeka (Rijeka)	5:3

Proletni dio:

Sarajevo:	06.03.76.	Željezničar	— Radnički (Niš)	0:1
Sarajevo:	14.03.76.	Željezničar	— Vardar (Skoplje)	2:0

Beograd:	21.03.76.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	0:3
Sarajevo:	24.03.76.	Željezničar — Partizan (Beograd)	1:3
Banjaluka:	28.03.76.	Željezničar — Borac (Banjaluka)	1:1
Sarajevo:	04.03.76.	Željezničar — Radnički (Kragujevac)	3:0
Zenica:	11.04.76.	Željezničar — Čelik (Zenica)	1:2
Sarajevo:	02.05.76.	Željezničar — Hajduk (Split)	0:0
Tuzla:	05.05.76.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	2:2
Sarajevo:	09.05.76.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0:2
Beograd:	30.05.76.	Željezničar — Beograd (Beograd)	0:1
Sarajevo:	02.06.76.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	4:2
Mostar:	06.06.76.	Željezničar — Velež (Mostar)	2:2
Sarajevo:	27.06.76.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	2:0
Ljubljana:	30.06.76.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	1:1
Sarajevo:	04.07.76.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	2:0
Rijeka:	11.07.76.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	3:2

Tabela

1.	Partizan	34	22	6	6	60:30	50
2.	Hajduk	34	19	11	4	57:22	49
3.	Dinamo	34	17	10	7	38:23	44
4.	C. zvezda	34	16	8	10	53:31	40
5.	Vojvodna	34	11	12	11	41:42	34
6.	Sloboda	34	11	11	12	46:42	33
7.	Sarajevo	34	12	9	13	45:51	33
8.	OFK Beograd	34	13	7	14	40:48	33
9.	Velež	34	10	12	12	39:37	32
10.	Borac	34	9	14	11	34:40	32
11.	Rijeka	34	9	13	12	35:37	31
12.	Željezničar	34	11	9	14	40:47	31
13.	Čelik	34	10	10	14	29:35	30
14.	Olimpija	34	10	10	14	37:44	30
15.	Budućnost	34	11	8	15	25:42	30
16.	Radnički (N)	34	7	15	12	30:41	29
17.	Vardar	34	8	12	14	27:36	28
18.	Radnički (KG)	34	8	7	19	29:57	23

Prvu saveznu ligu su napustili: Radnički (Kragujevac) i Vardar. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Napredak (Kruševac) i Zagreb.

Prvenstvo je počelo bez Katalinskog, tada jednog od najboljih odbrambenih igrača u Evropi, reprezentativca Jugoslavije, dirigenta odbrane i strijelca mnogih odlučujućih golova.

Tako su od šampionskog tima ostali još samo Janjuš, D. Kojović, Jelušić i Janković. Uz mladiće koji su naslijedili dresove asova oni su održavali Klub u sredini tabele i ovu sezonu završili na dvanaestom mjestu.

Sve češće u sastavu tima dolazi do promjena, što se odrazilo i na igru

OPROŠTAJ KATALINSKOG

i rezultate cijele ekipe. U jesenjem dijelu sezone osvojeno je svega četrnaest bodova uz lošu gol-razliku 16 : 25.

Na početku prolječne sezone bilo je jasno da je kriza u timu veoma duboka. U prvih jedanaest kola nastavka prvenstva osvojeno je svega 7 bodova. Drugoligaški ambis bio je sve bliže. Na sreću u posljednjih šest kola osvojeno je čak deset bodova pa su se u posljednjem času plavi spasili od ispadanja.

Najčešće su nastupali: Janjuš, D. Kojović (Berjan), Galonja (Starovlah), Vlaški (M. Mujkić), Saračević (Dautović), Glamočak, Jelušić, Šerbo (Lušić), Janković (Đorđić), Odović i S. Kojović.

U ovoj sezoni Željezničar se plasirao u četvrtfinale Fudbalskog kupa Jugoslavije, gdje je poražen od ekipe Zagreba u Zagrebu rezultatom 1 : 2.

Momentat sa utakmice Željezničar-Sloboda, Ivan Lušić u akciji

Stoje s lijeva: Slobodan Janjuš, Edin Sprečo, Dragan Glamočak, Slobodan Kojović, Božo Janković i Dragan Kojović; čuča: Milomir Odović, Anto Zečević, Suad Karalić, Nenad Starovlah i Branimir Jelušić

1976/77.

NASTUPALI SU:

Janjuš Slobodan	(34-0)
Arnautović Senad	(2-0)
Berjan Branislav	(6-0)
Starovlah Nenad	(25-0)
Kojović Dragan	(12-0)
Saračević Hajrudin	(33-2)
Dautović Nedim	(12-0)
Kojović Slobodan	(22-0)
Jelušić Branimir	(4-0)
Vlaški Dragomir	(14-1)
Odović Milomir	(32-3)
Janković Božo	(29-4)
Đorđić Flanko	(31-3)
Serbo Džemaludin	(24-4)
Omerhodžić Nedžad	(9-0)
Karalić Suad	(25-0)
Zečević Anto	(23-0)
Maljukanović	
Konstantin	(16-0)
Glamočak Dragan	(4-0)
Sprečo Edin	(4-0)
Jahić Selver	(20-0)
Ahmetović Iso	(3-0)
Lušić Ivan	(10-1)
Bukal Josip	(14-4)
Mujkić Fikret	(17-9)
Samardžija Dragan	(1-0)

TRENERI:

Ribar Milan
Kulović Sulejman
Bunjevac Miladin
Radović Vasilije

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Tuzla:	22.08.76.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	0:2
Sarajevo:	29.08.76.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	1:1
Split:	02.09.76.	Željezničar — Hajduk (Split)	0:4
Sarajevo:	05.09.76.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	1:1
Sarajevo:	12.09.76.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	0:5
Sarajevo:	19.09.76.	Željezničar — Borac (Banjaluka)	0:0
Mostar:	03.10.76.	Željezničar — Velež (Mostar)	0:1
Sarajevo:	17.10.76.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	1:1
Beograd:	23.10.76.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0:4
Sarajevo:	28.10.76.	Željezničar — Beograd (Beograd)	2:3
Ljubljana:	31.10.76.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	0:1
Sarajevo:	07.11.76.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	0:0
Niš:	11.11.76.	Željezničar — Radnički (Niš)	0:1
Kruševac:	17.11.76.	Željezničar — Napredak (Kruševac)	0:0
Sarajevo:	21.11.76.	Željezničar — Čelik (Zenica)	2:1
Zagreb:	28.11.76.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	1:3
Sarajevo:	04.12.76.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	0:0

Proletni dio:

Sarajevo:	06.03.77.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	2:1
Novi Sad:	13.03.77.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2:2

Sarajevo:	19.03.77.	Željezničar	—	Hajduk (Split)	0:1
Rijeka:	27.03.77.	Željezničar	—	Rijeka (Rijeka)	1:3
Sarajevo:	03.04.77.	Željezničar	—	Sarajevo (Sarajevo)	3:0
Banjaluka:	10.04.77.	Željezničar	—	Borac (Banjaluka)	1:2
Sarajevo:	17.04.77.	Željezničar	—	Velež (Mostar)	3:0
Zagreb:	20.04.77.	Željezničar	—	Zagreb (Zagreb)	0:3
Sarajevo:	24.04.77.	Željezničar	—	Partizan (Beograd)	1:1
Beograd:	15.05.77.	Željezničar	—	Beograd (Beograd)	1:2
Sarajevo:	18.05.77.	Željezničar	—	Olimpija (Ljubljana)	1:0
Titograd:	21.05.77.	Željezničar	—	Budućnost (Titograd)	1:1
Sarajevo:	29.05.77.	Željezničar	—	Radnički (Niš)	3:1
Sarajevo:	05.06.77.	Željezničar	—	Napredak (Kruševac)	1:0
Zenica:	09.06.77.	Željezničar	—	Čelik (Zenica)	0:1
Sarajevo:	12.06.77.	Željezničar	—	Dinamo (Zagreb)	3:2
Beograd:	19.06.77.	Željezničar	—	C. zvezda (Beograd)	2:5

Tabela

1.	C. zvezda	34	20	10	4	67:37	50
2.	Dinamo	34	15	11	8	52:36	41
3.	Sloboda	34	14	11	9	43:32	39
4.	Partizan	34	14	11	9	37:31	39
5.	Rijeka	34	13	10	11	43:29	36
6.	Borac	34	14	8	12	53:43	36
7.	Radnički	34	13	8	13	40:43	34
8.	Hajduk	34	12	9	13	41:35	33
9.	Budućnost	34	11	11	12	44:47	33
10.	Zagreb	34	12	8	14	48:48	32
11.	Velež	34	11	10	13	46:48	32
12.	Olimpija	34	10	12	12	36:42	32
13.	Čelik	34	11	9	14	33:38	31
14.	Vojvodina	34	8	14	12	40:50	30
15.	OFK Beograd	34	9	12	13	39:51	30
16.	Sarajevo	34	10	10	14	40:55	30
17.	Napredak	34	10	8	16	38:55	28
18.	Željezničar	34	8	10	16	33:53	26

Prvu saveznu ligu su napustili: Željezničar i Napredak. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Trepča (Kosovska Mitrovica) i Osijek.

ODLAZI TVORAC ŠAMPIONSKOG TIMA

Poslije šest kola jesenjeg dijela prvenstva sa Grbavice odlazi Milan Ribar, dugogodišnji fudbaler, učitelj juniora i trener prvog tima koji je Željezničaru u njegovoj dotadašnjoj istoriji donio najzapaženiji rezultat (šampionsku titulu Jugoslavije, dva puta polufinale Kupa Jugoslavije i učešće u kupu UEFA). Ribar je nastavio trenersku karijeru u Grčkoj. Na njegovo mjesto došao je dugogodišnji golman Željezničara Vasilije Radović, koji je do tada trenirao juniore i bio pomoćnik Ribaru.

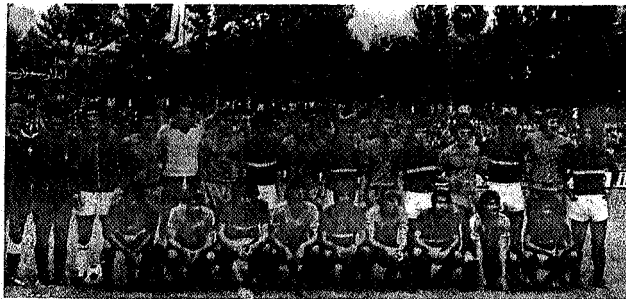
Smjena generacija i traženje novog tima nisu mogle dati ni uspješne

igre niti željene rezultate. U prvom dijelu je osvojeno svega devet bodova. Jedina pobjeda postignuta je na Grbavici protiv Čelika.

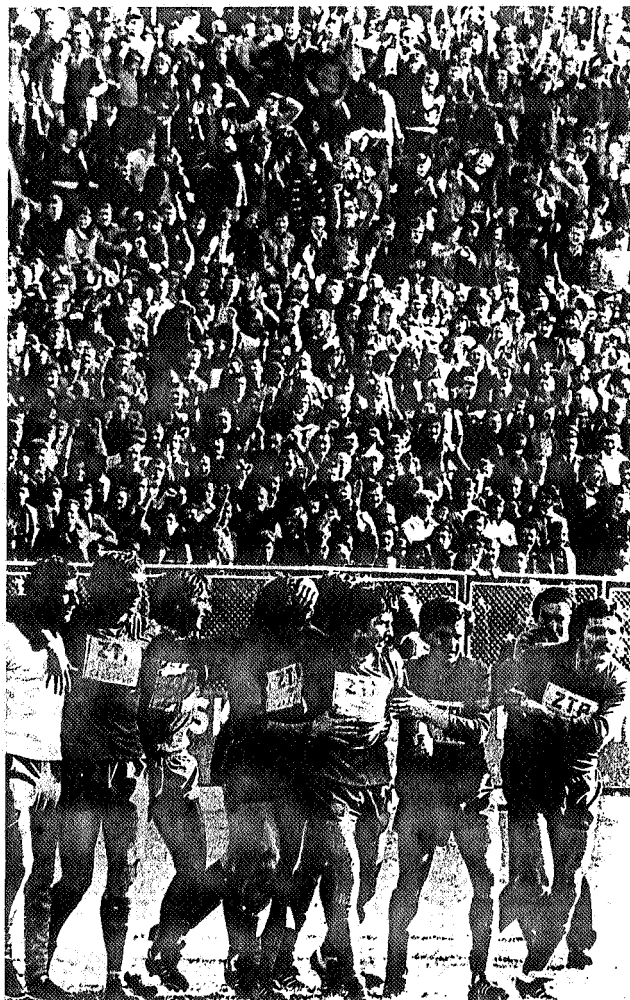
Mršav jesenji bodovni saldo ličio je na pretanku slamku za koju bi se čvrsto moglo uhvatiti na proljeće. Pobjeda nad Slobodom i remi u Novom Sadu davali su tračak nade, ali ona je bila znatno umanjena u naredna dva susreta. Na Grbavici protiv Hajduka sudijska nepravda darovala je bodove Splićanima, dok je u Banjaluci sportska sreća okrenula Željezničaru leđa. Borac je pobijedio sa 2 : 1. Poslije ova dva poraza uslijedile su dvije pobjede protiv ekipe s Koševa (3 : 0) i Veleža istim rezultatom, ali su dva nova poraza protiv Zagreba i OFK Beograda značili put za odlazak u Drugu ligu. »Majstorica« je odigrana u Zenici. Pobjeda je pripala Čeliku. Plavi su se poslije petnaest prvoligaških sezona ponovo našli među drugoligašima. Za Željezničar su najčešće nastupali: Janjuš, Zečević (Maljukanović), Starovlah (D. Kojović), Karalić (Dautović), Saračević, Jahić (Vlaški), S. Kojović (F. Mujkić), Šerbo (Lušić), Janković (Bukal), Odović i Đorđić.

3. april 1977. Željezničar-Sarajevo 3:0; u akciji Mujkić, Đorđić, Janković i Bukal pred golom Sarajeva (u tamnim dresovima)

Željezničar-reprezentacija Egipta 8. 8. 1976; igrači Željezničara u svijetlim dresovima

Radost igrača Željezničara nakon pobjede nad Slobodom (2:1)

Stoje s lijeva: Hajrudin Saračević, Esad Ibrahimović, Ranko Đorđić, Vlado Komšić, Nedim Dautović i Božo Janković; čučne: Dragomir Vlaški, Nedžad Omerhodžić, Anto Zečević, Rade Paprica i Ivan Lušić

1977/78.

NASTUPALI SU:

Arnautović Senad	(5-0)
Ibrahimović Esad	(5-0)
Čuljak Zoran	(23-0)
Maljuković	
Konstantin	(3-0)
Čilić Josip	(31-0)
Lušić Ivan	(32-12)
Saračević Hajrudin	(29-5)
Karalić Suad	(14-1)
Kojović Slobodan	(34-25)
Odović Mitomir	(33-1)
Spasojević Vlado	(17-2)
Jahić Selver	(9-0)
Mujkić Fikret	(4-2)
Bukal Josip	(7-1)
Đorđić Ranko	(24-3)
Starovlah Nenad	(13-1)
Samardžija Dragomir	(10-4)
Vlaški Dragomir	(31-9)
Zečević Anto	(23-3)
Omerhodžić Nedžad	(23-0)
Dautović Nedim	(23-0)
Paprica Rade	(18-9)
Galonja Dragomir	(10-0)
Radčić Ivan	(2-0)
Marić Mladen	(3-0)
Janković Božo	(3-0)
Komšić Vlado	(3-0)

TRENERI:

Rebac Sulejman
Bračuļ Boris

DRUGA SAVEZNA LIGA — ZAPADNA GRUPA

Jesenji dio:

Sarajevo:	14.08.77.	Željezničar — Jedinstvo (Bihać)	1:0
Bijeljina:	21.08.77.	Željezničar — Radnik (Bijeljina)	0:1
Sarajevo:	28.08.77.	Željezničar — Rudar (Ljubija)	3:1
Brčko:	31.08.77.	Željezničar — Jedinstvo (Brčko)	1:1
Sarajevo:	04.09.77.	Željezničar — Maribor (Maribor)	4:1
Hrasnica:	11.09.77.	Željezničar — Famos (Hrasnica)	3:0
Sarajevo:	18.09.77.	Željezničar — Varteks (Varaždin)	8:0
Kikinda:	25.09.77.	Željezničar — OFK Kikinda (Kikinda)	1:1
Sarajevo:	16.10.77.	Željezničar — Rudar (Velenje)	4:0
S. Brod:	19.10.77.	Željezničar — BSK (S. Brod)	2:0
Sarajevo:	23.10.77.	Željezničar — Novi Sad (Novi Sad)	7:0
Vinkovci:	30.10.77.	Željezničar — Dinamo (Vinkovci)	0:3
Sarajevo:	06.11.77.	Željezničar — Crvenka (Crvenka)	2:1
Sarajevo:	13.11.77.	Željezničar — Iskra (Bugojno)	2:2
Vrbas:	20.11.77.	Željezničar — Vrbas (Vrbas)	0:0
Sarajevo:	27.11.77.	Željezničar — Leotar (Trebinje)	3:2
Zrenjanin:	04.12.77.	Željezničar — Proleter (Zrenjanin)	2:2

Proletni dio:

Bihać:	05.03.78.	Željezničar — Jedinstvo (Bihać)	1:2
Sarajevo:	12.03.78.	Željezničar — Radnik (Bijeljina)	2:0
Ljubija:	19.03.78.	Željezničar — Rudar (Ljubija)	1:1
Sarajevo:	23.03.78.	Željezničar — Jedinstvo (Brčko)	5:0
Maribor:	26.03.78.	Željezničar — Maribor (Maribor)	0:2
Sarajevo:	02.04.78.	Željezničar — Famos (Hrasnica)	2:1

Varaždin:	09.04.78.	Željezničar	—	Varteks (Varaždin)	1:2
Sarajevo:	16.04.78.	Željezničar	—	OFK Kikinda (Kikinda)	2:0
Velenje:	23.04.78.	Željezničar	—	Rudar (Velenje)	0:1
Sarajevo:	26.04.78.	Željezničar	—	BSK (S. Brod)	4:1
Novi Sad:	29.04.78.	Željezničar	—	Novi Sad (Novi Sad)	2:2
Sarajevo:	03.05.78.	Željezničar	—	Dinamo (Vinkovci)	5:2
Crvenka:	21.05.78.	Željezničar	—	Crvenka (Crvenka)	1:4
Bugojno:	28.05.78.	Željezničar	—	Iskra (Bugojno)	1:1
Sarajevo:	04.06.78.	Željezničar	—	Vrbas (Vrbas)	4:0
Trebinje:	11.06.78.	Željezničar	—	Leotar (Trebinje)	3:2
Sarajevo:	18.06.78.	Željezničar	—	Proleter (Zrenjanin)	2:1

Tabela

1.	Željezničar	34	19	8	7	79:37	46
2.	Proleter	34	16	10	8	48:26	42
3.	OFK Kikinda	34	15	10	9	44:34	40
4.	Maribor	34	13	12	9	47:39	38
5.	Iskra	34	13	10	11	36:30	36
6.	Rudar (Ljubija)	34	13	10	11	44:39	36
7.	Dinamo	34	12	12	10	40:42	36
8.	Famos	34	14	7	13	36:30	35
9.	Leotar	34	13	9	12	41:40	35
10.	Radnik	34	14	6	14	32:29	34
11.	Rudar (Velenje)	34	15	4	15	39:45	34
12.	Novi Sad	34	12	10	12	30:41	34
13.	Jedinstvo (Bih.)	34	13	7	14	37:34	33
14.	Crvenka	34	12	8	14	41:47	32
15.	Vrbas	34	8	15	11	30:36	31
16.	BSK (Slav. Brod)	34	7	11	16	37:48	25
17.	Varteks	34	8	8	18	26:60	24
18.	Jedinstvo (Brč.)	34	5	11	18	25:55	21

Novi član Prve savezne lige je postao Željezničar, a iz Prve savezne lige u Drugu dolazi Čelik (Zenica). S obzirom da je odlučeno da se od iduće sezone smanji broj članova Druge savezne lige na 16, Drugu ligu napuštaju: Jedinstvo (Brčko), Varteks (Varaždin), BSK (Slavonski Brod), Vrbas, Crvenka, Jedinstvo (Bihać). Novi članovi Druge savezne lige su postali: Bosna (Visoko), Spartak (Subotica), Merkator (Ljubljana) i Segestica (Sisak).

Najbolji strijelac prvenstva Druge lige bio je: S. Kojović Željezničar (Sarajevo) sa 25 postignutih golova.

MEĐU DRUGO- LIGAŠIMA

Da Druga liga nije slaba i da se kroz nju neće samo »prošetati«, fudbaleri Željezničara su se uvjerali već u drugom kolu, kada su poraženi u Bijeljini od novopečenog drugoligaša Radnika. To je bila snažna opomena pa su do kraja prvenstva igrali krajnje ozbiljno. Dvije visoke pobjede, nad Varteksom (8 : 0) i Novim Sadom (7 : 0) bile su dokaz Željine superiornosti.

Uspješna jesen omogućila je fudbalerima da nešto ležernije zaigraju

u proljetnom dijelu prvenstva. Opuštenost u igri donijela je čak pet poraza. Ali u finišu prvenstva šef stručnog štaba Sulejman Rebac i njegov pomoćnik Boris Bračulj uspjeli su motivisati cijelu ekipu. Postignute su tri uzastopne pobjede, što je Željezničaru donijelo mjesto koje mu i pripada — članstvo u Prvoj saveznoj ligi. Pobjeda nad Proleterom od 2 : 1 i golovi Vlaškog i Lušića 18. juna 1978. godine ostaće zapisani u istoriji Željezničara krupnim slovima, jer su označili kraj jedne teške situacije i početak stvaranja novog snažnog Željezničara.

Povratku među prvligaše izuzetan doprinos dali su i navijači. U najtežim trenucima oni su pokazali koliko vole svoga Želju. Prosjek gledalaca na drugoligaškim utakmicama u Sarajevu iznosio je više od 10.000.

Najčešće su nastupali: Čuljak (Ibrahimović), Zečević (Starovlah), Dautović (Omerhodžić), Lušić, Saračević (Karalić), Čilić, S. Kojović, Vlaški, Paprica (Spasojević), Odović, Đorđić (Samardžija).

Kako izboriti povratak među prvligaše: Sulejman Rebac, Boris Bračulj, Drago Smajlović i Sulejman Kulović, stručni štab Željezničara

Rade Paprica u akciji

Stoje s lijeva: Hajrudin Saračević, Zoran Čuljak, Nenad Starovlah, Ranko Đorđić, Džemaludin Šerbo, Josip Čilić; čuče: Ivan Lušić, Edin Bahtić, Branislav Berjan, rade Paprica i Slobodan Kojović

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	13.08.78.	Željezničar	—	Sarajevo (Sarajevo)	0:2
Sarajevo:	20.08.78.	Željezničar	—	Zagreb (Zagreb)	2:1
Tuzla:	23.08.78.	Željezničar	—	Sloboda (Tuzla)	1:3
Sarajevo:	27.08.78.	Željezničar	—	Partizan (Beograd)	2:2
Beograd:	02.09.78.	Željezničar	—	C. zvezda (Beograd)	2:5
Sarajevo:	09.09.78.	Željezničar	—	Budućnost (Titograd)	1:1
Kruševac:	17.09.78.	Željezničar	—	Napredak (Kruševac)	1:0
Sarajevo:	24.09.78.	Željezničar	—	Olimpija (Ljubljana)	2:0
Split:	08.10.78.	Željezničar	—	Hajduk (Split)	2:3
Beograd:	15.10.78.	Željezničar	—	Beograd (Beograd)	2:1
Sarajevo:	29.10.78.	Željezničar	—	Dinamo (Zagreb)	0:1
Niš:	05.11.78.	Željezničar	—	Radnički (Niš)	0:1
Sarajevo:	12.11.78.	Željezničar	—	Borac (Banjaluka)	3:0
Osijek:	19.11.78.	Željezničar	—	Osijek (Osijek)	0:2
Sarajevo:	26.11.78.	Željezničar	—	Velež (Mostar)	1:0
Novi Sad:	29.11.78.	Željezničar	—	Vojvodina (Novi Sad)	0:2
Sarajevo:	03.11.78.	Željezničar	—	Rijeka (Rijeka)	1:0

Proletni dio:

Sarajevo:	04.03.79.	Željezničar	—	Sarajevo (Sarajevo)	4:2
Zagreb:	11.03.79.	Željezničar	—	Zagreb (Zagreb)	2:1
Sarajevo:	18.03.79.	Željezničar	—	Sloboda (Tuzla)	1:0
Beograd:	24.03.79.	Željezničar	—	Partizan (Beograd)	2:0
Sarajevo:	07.04.79.	Željezničar	—	C. zvezda (Beograd)	0:1

1978/79.

NASTUPALI SU:

Ibrahimović Esad	(6-0)
Čuljak Zoran	(25-0)
Čvitanušić Ivan	(6-0)
Glamočak Dragan	(10-0)
Komičić Vlado	(15-2)
Lušić Ivan	(29-3)
Saračević Hajrudin	(25-5)
Čilić Josip	(25-1)
Kojović Slobodan	(30-5)
Đorđić Ranko	(27-2)
Paprica Rade	(30-7)
Vlaški Dragomir	(4-0)
Janković Božo	(12-7)
Grcić Emir	(1-0)
Samardžija Dragan	(1-0)
Radić Ivan	(18-5)
Kojović Dragan	(7-0)
Šerbo Džemaludin	(16-3)
Berjan Branislav	(21-0)
Mijić Mišo	(24-0)
Baždarević Mehmed	(5-0)
Bahtić Edin	(10-2)
Idić Stojanče	(8-0)
Starovlah Nenad	(21-1)
Ivanović Duško	(7-0)
Aškraba Siniša	(3-0)
Jahić Selver	(1-1)
Čapljić Vlado	(1-1)

TRENERI:

Osim Ivan
Bračulj Boris
Smajlović Drago
Bećirspahić Veljka

Titograd:	23.05.79.	Željezničar	—	Budućnost (Titograd)	1:2
Sarajevo:	22.04.79.	Željezničar	—	Napredak (Kruševac)	1:1
Ljubljana:	29.04.79.	Željezničar	—	Olimpija (Ljubljana)	1:2
Sarajevo:	06.05.79.	Željezničar	—	Hajduk (Split)	2:2
Sarajevo:	09.05.79.	Željezničar	—	Beograd (Beograd)	3:1
Zagreb:	13.05.79.	Željezničar	—	Dinamo (Zagreb)	1:2
Sarajevo:	20.05.79.	Željezničar	—	Radnički (Niš)	1:0
Banjaluka:	27.05.79.	Željezničar	—	Borac (Banjaluka)	0:3
Sarajevo:	30.05.79.	Željezničar	—	Osijek (Osijek)	2:1
Mostar:	03.06.79.	Željezničar	—	Velež (Mostar)	2:5
Sarajevo:	10.06.79.	Željezničar	—	Vojvodina (Novi Sad)	2:4
Rijeka:	16.06.79.	Željezničar	—	Rijeka (Rijeka)	0:1

Tabela

1.	Hajduk	34	20	10	4	62:28	50
2.	Dinamo	34	21	8	5	67:38	50
3.	C. zvezda	34	16	9	9	51:33	41
4.	Sarajevo	34	17	5	12	56:53	39
5.	Velež	34	15	8	11	50:41	38
6.	Budućnost	34	15	8	11	33:36	38
7.	Radnički (N)	34	11	13	10	38:34	35
8.	Sloboda	34	11	10	13	34:34	32
9.	Željezničar	34	14	4	16	45:52	32
10.	Rijeka	34	10	11	13	35:34	31
11.	Borac	34	11	9	14	45:56	31
12.	Vojvodina	34	11	7	16	35:38	29
13.	Osijek	34	8	13	13	32:39	29
14.	Napredak	34	9	11	14	43:51	29
15.	Partizan *	34	9	11	14	39:47	29
16.	Olimpija	34	11	7	16	34:53	29
17.	Zagreb	34	8	12	14	32:39	28
18.	Beograd	34	5	12	17	30:55	22

Prvu saveznu ligu su napustili: Beograd i Zagreb. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Vardar (Skoplje) i Čelik (Zenica).

SLAVLJE POVRATKA

Na Grbavici je okrenuta nova stranica u istoriji Kluba. Formiran je novi stručni štab koji sačinjavaju sve sami bivši asovi Grbavice: Osim, Bračuļi, Smajlović i Bećirspahić.

Novi stručni štab izmijenio je stil igre Željezničara. Njegovo geslo je prilagoditi igru mogućnostima fudbalera u kolektivnom dejstvu punom nadigravanja.

Poslije solidne jesenje zalihe mnogi su u nastavku strepjeli da će »plavi« doći u situaciju da se bore za opstanak. Ali, povratnik među prvligaše, sigurno je zaigrao u nastavku i na kraju zauzeo odlično deveto mjesto. Pored povraćenog ugleda Klubu, nekoliko fudbalera Željezni-

čara postiglo je i ličnu afirmaciju. Rade Paprica je postao jedan od najboljih centarfora, a Nenad Starovlah se odličnim igrama nametnuo saveznom selektoru i zaigrao za državnu reprezentaciju.

Boje Željezničara najčešće su branili: Čuljak, (Ibrahimović), Berjan (D. Kojović), Starovlah (Ivanović), Lušić, Saračević (Komišić), Čilić (Glamočak), S. Kojović, Šerbo (Janković), Paprica (Radić), Mijić (Bahtić) i Đorđić (Idić).

U oktobru Željezničar je gostovao u Engleskoj i odigrao dvije utakmice sa Derbi Kauntijem i Stokportom iz istoimenih gradova.

U borbama za Fudbalski kup Jugoslavije Željezničar je odigrao 8 utakmica i u osmini finala ispao iz daljeg takmičenja, izgubivši od Novog Sada u Novom Sadu tek poslije izvođenja jedanaesteraca (5 : 7).

Kup-utakmica Željezničar-Sarajevo 4:0, radost igrača Željezničara Ivana Radića, Slobodana Kojovića i Rada Paprice

Visoka priznanje predsjednika Republike Josipa Broza-Tita - Orden bratstva i jedinstva sa zlatnim vijencem predsjedniku SD Željezničar Rizi Selmanagiću uručio je Ahmed Šehović, predsjednik Republičkog odbora SUBNOR-a (30. oktobar 1978)

1979/80.

Stoje s lijeva: Ivan Lušić, Slavko Njeguš, Branislav Berjan, Vlado Komšić, Mirsad Baljić i Josip Čilić;
čuče: Anto Grabo, Mehmed Baždarević, Edin Bahtić, Dragomir Vlaški i Rade Paprica

NASTUPALI SU:

Čuljak Zoran	(7-0)
Njeguš Slavko	(16-0)
Cvitanušić Ivan	(5-0)
Arnautović Senad	(7-0)
Berjan Branislav	(30-0)
Mijić Mišo	(2-0)
Ivanović Duško	(23-2)
Saračević Hajrudin	(32-4)
Komšić Vlado	(32-7)
Kojović Slobodan	(11-1)
Lušić Ivan	(33-9)
Paprica Rade	(31-9)
Nikić Nikola	(23-3)
Idić Stojanče	(23-0)
Baždarević Mehmed	(28-2)
Bahtić Edin	(18-2)
Starovlah Nenad	(19-0)
Čilić Josip	(29-1)
Aškraba Siniša	(5-1)
Grabo Anto	(5-0)
Odović Milomir	(15-0)
Čaplić Vlado	(2-0)
Matković Zoran	(2-0)
Vlaški Dragomir	(17-0)
Baljić Mirsad	(4-0)
Samardžija Dragan	(3-0)

TRENERI:

Oslim Ivan
Bračulj Boris
Smajlović Drago
Bećirspahić Velija

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	15.07.79.	Željezničar	— Borac (Banjaluka)	2:0
Mostar:	22.07.79.	Željezničar	— Velež (Mostar)	0:3
Sarajevo:	29.07.79.	Željezničar	— Olimpija (Ljubljana)	0:0
Novi Sad:	01.08.79.	Željezničar	— Vojvodina (Novi Sad)	1:2
Sarajevo:	05.08.79.	Željezničar	— Budućnost (Titograd)	3:1
Sarajevo:	11.08.79.	Željezničar	— C. zvezde (Beograd)	0:3
Split:	19.08.79.	Željezničar	— Hajduk (Split)	2:2
Sarajevo:	26.08.79.	Željezničar	— Dinamo (Zagreb)	2:0
Niš:	02.09.79.	Željezničar	— Radnički (Niš)	0:3
Sarajevo:	05.09.79.	Željezničar	— Vardar (Skoplje)	0:0
Zenica:	09.09.79.	Željezničar	— Čelik (Zenica)	3:2
Sarajevo:	07.10.79.	Željezničar	— Napredak (Kruševac)	1:1
Rijeka:	14.10.79.	Željezničar	— Rijeka (Rijeka)	2:2
Sarajevo:	21.10.79.	Željezničar	— Sarajevo (Sarajevo)	1:1
Beograd:	04.11.79.	Željezničar	— Partizan (Beograd)	0:3
Sarajevo:	18.11.79.	Željezničar	— Osijek (Osijek)	1:1
Tuzla:	25.11.79.	Željezničar	— Sloboda (Tuzla)	1:3

Proletni dio:

Banjaluka:	02.03.80.	Željezničar	— Borac (Banjaluka)	1:1
Sarajevo:	09.03.80.	Željezničar	— Velež (Mostar)	3:1

Ljubljana:	12.03.80.	Željezničar	—	Olimpija (Ljubljana)	0:0
Sarajevo:	16.03.80.	Željezničar	—	Vojvodina (Novi Sad)	3:0
Titograd:	06.04.80.	Željezničar	—	Budućnost (Titograd)	0:3
Beograd:	13.04.80.	Željezničar	—	C. zvezde (Beograd)	1:2
Sarajevo:	20.04.80.	Željezničar	—	Hajduk (Split)	1:1
Zagreb:	21.05.80.	Željezničar	—	Dinamo (Zagreb)	1:4
Sarajevo:	19.05.80.	Željezničar	—	Radnički (Niš)	4:2
Skoplje:	11.05.80.	Željezničar	—	Vardar (Skoplje)	1:1
Sarajevo:	25.05.80.	Željezničar	—	Čelik (Zenica)	2:0
Kruševac:	01.06.80.	Željezničar	—	Napredak (Kruševac)	0:0
Sarajevo:	05.06.80.	Željezničar	—	Rijeka (Rijeka)	1:1
Sarajevo:	08.06.80.	Željezničar	—	Sarajevo (Sarajevo)	3:1
Sarajevo:	15.06.80.	Željezničar	—	Partizan (Beograd)	0:0
Osijek:	22.06.80.	Željezničar	—	Osijek (Osijek)	0:2
Sarajevo:	29.06.80.	Željezničar	—	Sloboda (Tuzla)	1:1

Tabela

1.	C. zvezda	34	19	10	5	54:26	48
2.	Sarajevo	34	17	7	10	55:41	41
3.	Radnički	34	14	11	9	49:32	39
4.	Napredak	34	13	13	8	41:27	39
5.	Hajduk	34	15	8	11	53:44	38
6.	Sloboda	34	13	9	12	44:37	35
7.	Vardar	34	10	15	9	43:41	35
8.	Velež	34	13	8	13	44:39	34
9.	Željezničar	34	9	15	10	41:47	33
10.	Rijeka	34	12	9	13	34:47	33
11.	Budućnost	34	10	12	12	34:34	32
12.	Dinamo	34	9	14	11	43:44	32
13.	Partizan	34	10	12	12	31:37	32
14.	Borac	34	11	8	15	34:42	30
15.	Olimpija	34	11	8	15	30:45	30
16.	Vojvodina	34	12	6	16	33:53	30
17.	Osijek	34	10	9	15	28:34	29
18.	Čelik	34	5	12	17	22:43	22

Prvu saveznu ligu su napustili: Čelik i Osijek. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Zagreb i OFK Beograd.

AFIRMACIJA MLADIH

U ovoj sezoni kvalitet igre bio je na zavidnom nivou, iako je bilo dosta oscilacija. Izvanrednu seriju smjenjivalo je nekoliko slabih igara. Na kraju osvojeno 9. mjesto bilo je odraz stvarne snage, ali istovremeno i rađanja novog kvaliteta mlade generacije koja je svakim danom postajala sve brojnija.

Čuvena Željina fudbalska škola, koja je poslije šampionske generacije bila nesvesjno zanemarena, počela je ponovo davati nove plodove. Nekadašnji asovi Grbavice: Vasilije Radović, Sulejman Kulović, Vjekoslav Krajnc i Josip Bukal rade kao učitelji juniora sinhronizovano. Zahvalju-

jući njima, već u ovoj godini punu afirmaciju doživjeli su dojučerašnji juniori Mehmed Baždarević, Mirsad Baljić, Vlado Čapljić, Siniša Aškriba i drugi. Na njima je budućnost Željezničara.

Uoči početka jesenjeg dijela prvenstva Željezničar je na turneji u Sovjetskom Savezu odigrao pet prijateljskih utakmica i zabilježio 3 pobjede, 1 remi i 1 poraz.

Uoči početka proljetnog dijela ekipa je na turneji u Tunisu odigrala tri prijateljske utakmice, među kojima i meč sa reprezentacijom Tuni-
sa, završen neriješenim rezultatom (1 : 1).

U ovoj sezoni najčešće su nastupali: Njeguš (Arnautović), Berjan, Ivanović (Starovlah), Komšić, Saračević, Čilić, Iđić (S. Kojović), Lušić (Vlaški), Paprica, Baždarević (Odović) i Nikić (Bahtić).

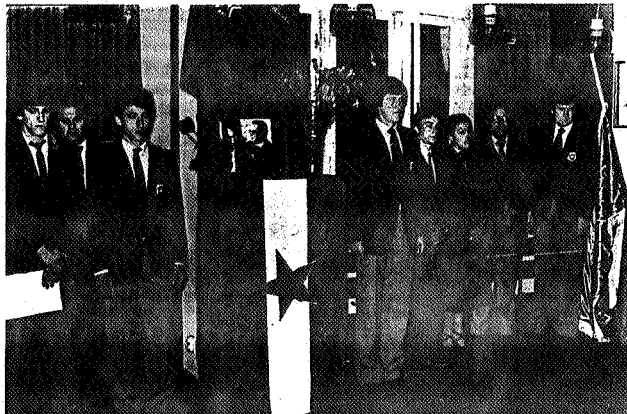

Gol Saračevića iz slobodnog udarca na utakmici protiv Sarajeva (21. 10. 1979)

Tužni 4. maj 1980. godine. Na stadion Maksimir u Zagrebu stigla je vijest da je prestalo da kuca srce najvećeg sina naših naroda i narodnosti predsjednika Republike Josipa Broza Tita. Utakmica Dinamo-Zeljezničar je prekinuta. Igrači i stručni štabovi minutom ćutanja odali su poštu preminulom Predsjedniku.

Šestog maja 1980. u prostorijama SD Željezničar održan je komemorativni skup sportista, sportskih radnika i radnih ljudi SD Željezničar.

1980/81.

Stoje s lijeva: Hajrudin Saračević, Slavko Njeguš, Vlado Komšić, Ivan Lušić, Branislav Berjan i Josip Čilić; čuče: Edin Bahtić, Dragomir Vlaški, Rade Paprica, Mehmed Baždarević i Anto Grabo

NASTUPALI SU:

Njeguš Slavko	(15-0)
Arnautović Senad	(18-0)
Capljić Vlado	(11-1)
Starovlah Nenad	(8-0)
Berjan Branislav	(26-1)
Saračević Hajrudin	(32-4)
Baljić Mirsad	(19-0)
Bahtić Edin	(23-5)
Vlaški Dragomir	(19-1)
Ođović Milomir	(19-5)
Baždarević Mehmed	(33-5)
Nikić Nikola	(32-7)
Ivanović Duško	(27-0)
Lušić Ivan	(27-0)
Čilić Josip	(29-1)
Čurić Edin	(8-0)
Paprica Rade	(25-8)
Samardžija Dragan	(6-0)
Komšić Vlado	(12-1)
Grabo Anto	(14-3)
Gutović Milan	(1-0)
Pehlivanović Nedžad	(1-0)
Samardžija Zoran	(1-0)

TRENERI:

Osim Ivan
Bračulj Boris
Smajlović Drago
Bećirspahić Veljka

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Ljubljana:	14.08.80.	Željezničar	—	Olimpija (Ljubljana)	0:2
Sarajevo:	23.08.80.	Željezničar	—	Budućnost (Titograd)	1:1
Kruševac:	31.08.80.	Željezničar	—	Napredak (Kruševac)	0:1
Sarajevo:	07.09.80.	Željezničar	—	Hajduk (Split)	1:1
Sarajevo:	13.09.80.	Željezničar	—	Sarajevo (Sarajevo)	2:1
Sarajevo:	21.09.80.	Željezničar	—	Beograd (Beograd)	2:1
Beograd:	04.10.80.	Željezničar	—	Partizan (Beograd)	0:0
Sarajevo:	08.10.80.	Željezničar	—	Zagreb (Zagreb)	1:0
Rijeka:	12.10.80.	Željezničar	—	Rijeka (Rijeka)	1:1
Sarajevo:	19.10.80.	Željezničar	—	Radnički (Niš)	1:1
Tuzla:	26.10.80.	Željezničar	—	Sloboda (Tuzla)	1:1
Sarajevo:	29.10.80.	Željezničar	—	Borac (Banjaluka)	3:1
Skoplje:	02.11.80.	Željezničar	—	Vardar (Skoplje)	1:2
Beograd:	09.11.80.	Željezničar	—	C. zvezda (Beograd)	0:4
Sarajevo:	23.11.80.	Željezničar	—	Velež (Mostar)	2:4
Zagreb:	30.11.80.	Željezničar	—	Dinamo (Zagreb)	1:1
Sarajevo:	07.12.80.	Željezničar	—	Vojvodina (Novi Sad)	1:0

Proletni dio:

Sarajevo:	01.03.81.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	1:0
Titograd:	08.03.81.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	1:4
Sarajevo:	15.03.81.	Željezničar — Napredak (Kruševac)	0:1
Split:	22.03.81.	Željezničar — Hajduk (Split)	0:3
Sarajevo:	29.03.81.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	2:2
Beograd:	04.04.81.	Željezničar — Beograd (Beograd)	0:1
Sarajevo:	12.04.81.	Željezničar — Partizan (Beograd)	2:1
Zagreb:	15.04.81.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	2:1
Sarajevo:	18.04.81.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	0:0
Niš:	03.05.81.	Željezničar — Radnički (Niš)	1:2
Sarajevo:	10.05.81.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	2:0
Banjaluka:	17.05.81.	Željezničar — Borac (Banjaluka)	2:5
Sarajevo:	27.05.81.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	2:2
Sarajevo:	31.05.81.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	1:2
Mostar:	06.06.81.	Željezničar — Velež (Mostar)	3:1
Sarajevo:	10.06.81.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	4:1
Novi Sad:	13.06.81.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	1:3

Tabela

1.	C. zvezda	34	15	14	5	62:31	44
2.	Hajduk	34	16	10	8	57:36	42
3.	Radnički (N)	34	13	15	6	39:28	41
4.	Sloboda	34	14	8	12	46:51	36
5.	Dinamo	34	12	11	11	44:38	35
6.	Budućnost	34	11	12	11	38:34	34
7.	Rijeka	34	12	10	12	50:47	34
8.	Partizan	34	9	16	9	43:41	34
9.	Velež	34	13	8	13	44:47	34
10.	Vojvodina	34	13	8	13	37:40	34
11.	Vardar	34	11	11	12	41:48	33
12.	Olimpija	34	8	16	10	29:33	32
13.	Sarajevo	34	12	8	14	47:53	32
14.	Željezničar	34	11	10	13	42:51	32
15.	Zagreb	34	11	8	15	43:55	30
16.	OFK Beograd	34	8	14	12	34:39	30
17.	Borac	34	10	9	15	35:44	29
18.	Napredak	34	9	8	17	45:60	26

Prvu saveznu ligu su napustili: Napredak i Borac. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Osijek i Teteks (Tetovo).

U FINALU KUPA JUGOSLAVIJE

Ova godina veoma je značajna u istoriji Kluba. Poslije šampionske titule 1972. postignut je drugi veliki uspjeh — plasman u finale Kupa Jugoslavije.

Cijela sezona bila je podređena Kupu pa je plasman na kraju prvenstva na 14. mjesto potpuno zanemarljiv. Put do finala bio je trnovit. U prvom susretu završnog dijela Kupa na gostovanju u Velenju savladan je Ru-

dar sa 2 : 1, da bi u osmini finala na Grbavici plavi pobijedili Slobodu iz Titovog Užica sa 1 : 0. Niški Radnički savladan je poslije velike borbe takođe sa 1 : 0, a u polufinalu na Grbavici je gostovao Partizan.

Prvog i dvanaestog aprila sa »crno-bijelim« je trebalo odigrati dva meča — za Kup i prvenstvo. Bile su to Željine dvije velike igre i dvije ubjedljive pobjede. Prvi put bosanskohercegovačko finale Željezničar — Velež za pehar Maršala Tita.

24. maja u Beogradu je odigran izvanredan meč koji će ljubitelji fudbala dugo pamtit, pun preokreta, lijepih akcija, driblinga i pet golova. Sportska sreća bila je na strani »rođenih« koji su sa 3 : 2 slavili pobjedu. Ali, i sam plasman u finale predstavlja uspjeh dostojan poštovanja.

U pauzi jesenjeg dijela prvenstva Željezničar je gostovao u Bugarskoj, gdje je odigrao dvije utakmice sa reprezentativnim selekcijama Bugarske. Pobijedio je mladu reprezentaciju (2 : 0), a sa A reprezentacijom igrao neriješeno (2 : 2).

Uoči početka proljetnog dijela prvenstva ekipa je gostovala u Francuskoj i SR Njemačkoj i odigrala po dvije utakmice. Utakmice u SR Njemačkoj odigrane su sa ekipama sastavljenim od naših radnika na privremenom radu.

Boje Željezničara najčešće su branili: Arnautović (Njeguš), Berjan (Čapljić), Ivanović (Komšić), Lušić (Baljić), Saračević, Čilić, Bahtić, Vlaški (Odović), Paprica (Grabo), Baždarević i Nikić.

U borbi za loptu pred golom Budućnosti: Baljić (u buketu), Bahtić i Nikić (u tamnim dresovima), zatim Radinović (10), Vorotović i golman Vujačić

I ovo nije penal! Golman Sarajeva Slobodan Janjuš u šesnaesteru je rukama zaustavio Baždarevića (29. 03. 1981)

Željezničar - reprezentacija Jugoslavije 1.0; stoje s lijeva: Ivan Lušić, Mehmed Džellilović, Mirsad Baljić, Vlado Kornišić, Mehmed Baždarević i Josip Čilić; čuče: Edin Bahtić, Zoran Paprica, Milomir Odović, Dragomir Vlaški i Nikola Nikić

PRVA SAVEZNA LIGA

Jesenji dio:

Sarajevo:	26.07.81.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	0:0
Split:	02.08.81.	Željezničar — Hajduk (Split)	1:2
Sarajevo:	09.08.81.	Željezničar — Sloboda (Tuzla)	1:1
Tetovo:	16.08.81.	Željezničar — Teteks (Tetovo)	2:1
Sarajevo:	23.08.81.	Željezničar — Sarajevo (Sarajevo)	4:1
Zagreb:	30.08.81.	Željezničar — Zagreb (Zagreb)	2:1
Sarajevo:	13.09.81.	Željezničar — Vojvodina (Novi Sad)	2:1
Beograd:	20.09.81.	Željezničar — Partizan (Beograd)	0:1
Sarajevo:	23.09.81.	Željezničar — Rijeka (Rijeka)	1:2
Osijek:	27.09.81.	Željezničar — Osijek (Osijek)	0:0
Sarajevo:	04.10.81.	Željezničar — Olimpija (Ljubljana)	1:1
Skoplje:	11.10.81.	Željezničar — Vardar (Skoplje)	0:3
Sarajevo:	24.10.81.	Željezničar — Radnički (Niš)	4:0
Sarajevo:	28.10.81.	Željezničar — Dinamo (Zagreb)	3:1
Mostar:	01.11.81.	Željezničar — Velež (Mostar)	1:1
Sarajevo:	08.11.81.	Željezničar — Budućnost (Titograd)	3:1
Beograd:	15.11.81.	Željezničar — Beograd (Beograd)	0:0

Proletni dio:

Beograd:	14.02.82.	Željezničar — C. zvezda (Beograd)	2:1
Sarajevo:	20.02.82.	Željezničar — Hajduk (Split)	1:2

1981/82.

NASTUPALI SU:

Arnautović Senad	(17-0)
Šujica Slobodan	(17-0)
Džellilović Mehmed	(1-0)
Čaplijić Vlado	(6-0)
Kornišić Vlado	(31-0)
Baljić Mirsad	(31-7)
Saračević Hajrudin	(19-1)
Čilić Josip	(31-1)
Nikić Nikola	(25-5)
Odović Milomir	(26-3)
Paprica Rade	(13-5)
Baždarević Mehmed	(32-3)
Bahtić Edin	(34-17)
Čurić Edin	(1-0)
Grabo Anto	(10-2)
Berjan Branislav	(26-0)
Lušić Ivan	(14-2)
Vlaški Dragomir	(27-3)
Samardžija Dragan	(1-0)
Samardžija Zoran	(1-0)
Aškraba Siniša	(14-0)
Ušanović Šefik	(4-0)
Starovlah Nenad	(15-0)
Paprica Zoran	(17-0)
Manuzzi Slavko	(2-2)

TRENERI:

Osim Ivan
Bračuļ Boris
Smajlović Drago
Bećirspahić Velija

Tuzla:	28.02.82.	Željezničar	—	Sloboda (Tuzla)	4:0
Sarajevo:	07.03.82.	Željezničar	—	Teteks (Tetovo)	6:0
Sarajevo:	10.03.82.	Željezničar	—	Sarajevo (Sarajevo)	1:2
Sarajevo:	14.03.82.	Željezničar	—	Zagreb (Zagreb)	2:0
Novi Sad:	20.03.82.	Željezničar	—	Vojvodina (Novi Sad)	0:2
Sarajevo:	25.03.82.	Željezničar	—	Partizan (Beograd)	0:1
Rijeka:	28.03.82.	Željezničar	—	Rijeka (Rijeka)	1:3
Sarajevo:	31.03.82.	Željezničar	—	Osijek (Osijek)	1:0
Ljubljana:	04.04.82.	Željezničar	—	Olimpija (Ljubljana)	0:3
Sarajevo:	10.04.82.	Željezničar	—	Vardar (Skopje)	4:2
Niš:	14.04.82.	Željezničar	—	Radnički (Niš)	0:2
Zagreb:	18.04.82.	Željezničar	—	Dinamo (Zagreb)	0:2
Sarajevo:	25.04.82.	Željezničar	—	Velež (Mostar)	2:0
Titograd:	28.04.82.	Željezničar	—	Budućnost (Titograd)	1:0
Sarajevo:	02.05.82.	Željezničar	—	Beograd (Beograd)	2:0

Tabela

1.	Dinamo	34	20	9	5	67:32	49
2.	C. zvezda	34	17	10	7	68:40	44
3.	Hajduk	34	17	10	7	53:31	44
4.	Sarajevo	34	16	7	11	57:54	39
5.	Željezničar	34	16	6	12	52:37	38
6.	Partizan	34	14	9	11	40:31	37
7.	Velež	34	13	10	11	49:40	36
8.	Budućnost	34	13	8	13	47:44	34
9.	Olimpija	34	9	15	10	39:38	33
10.	Vojvodina	34	12	8	14	48:48	32
11.	Radnički (N)	34	12	8	14	37:44	32
12.	Rijeka	34	11	10	13	39:54	32
13.	Sloboda	34	9	13	12	36:44	31
14.	Vardar	34	12	6	16	43:51	30
15.	OFK Beograd	34	9	12	13	33:41	30
16.	Osijek	34	9	11	14	36:37	29
17.	Teteks	34	8	7	19	31:68	23
18.	Zagreb	34	7	5	22	27:68	19

Prvu saveznu ligu su napustili: Zagreb i Teteks. Novi članovi Prve savezne lige su postali: Galenika i Dinamo (Vinkovci).

POZIV IZ KINE

Da je od devet izgubljenih bodova na Grbavici, u ovoj sezoni osvojen samo jedan, Željezničar bi igrao u Kupu UEFA. Petim mjestom svi u Klubu su bili zadovoljni, jer u proljećnjem dijelu prvenstva nije igrao centarfor Rade Paprica, što se osjetilo pogotovo u špicu napada. Ovo je bila sezona Edina Bahtića, koji je dugo vodio na čelu liste strijelaca i na kraju mu je pehar najboljeg strijelca izmakao za korak.

Glavna karakteristika sezone je nestalnost u formi. Oscilacije su bile izuzetno velike: briljantnu seriju pobjeda smjenjivala je serija poraza.

Poslije polovičnog starta i dvije neriješene igre na Grbavici uslijedila je izvanredna serija od četiri pobjede da bi porazi protiv Partizana i Rijeke (na Grbavici) prekinuli pobjedonosni pohod.

Proljeće je počelo odlično, pobjedom nad Crvenom zvezdom u Beogradu. Radost je pomutio poraz na Grbavici od Hajduka da bi sa dvije pobjede u Tuzli (4 : 0) i na Grbavici protiv Osijeka (6 : 0) »plavi« postali kandidati za prvo mjesto, ali epitet favorita kao da je predstavljao opterećenje za fudbalere koji su nastavili promjenljivo i na kraju sezone ostao je žal za jednim bodom koji bi značio i put na evropsku scenu.

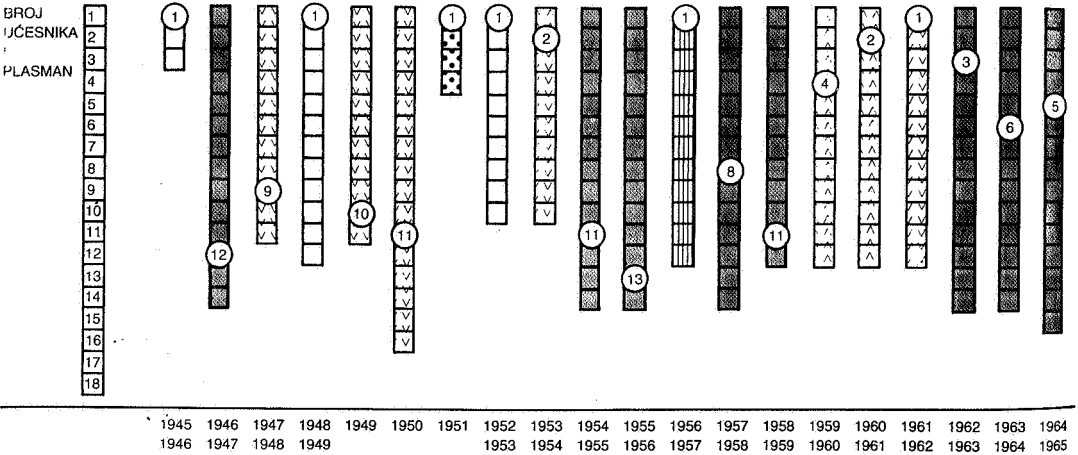
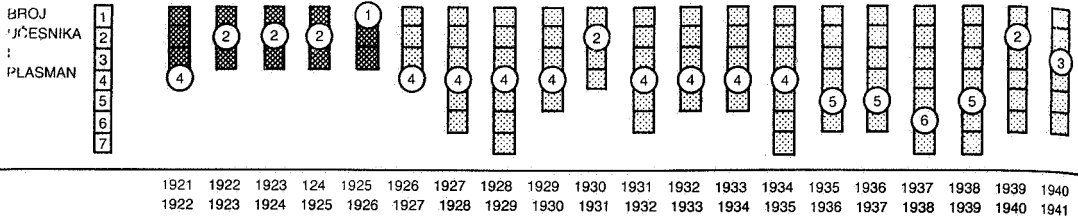

Igrači Željezničara s reprezentativcima Jugoslavije uoči susreta koji je upriličen povodom proslave 60. godišnjice postojanja našeg kluba (Grbavica, 25. 11 1981)

Poslije završetka prvenstva na poziv Državnog komiteta za sport NR Kine »plavi« su gostovali u ovoj dalekoj zemlji i učestvovali na tradicionalnom turniru na kojem su igrali reprezentacije Alžira, Maroka, Kine i gradova Pekinga i Hongkonga.

Poslije veoma dobre igre pobijedena je reprezentacija Pekinga, poraz protiv Alžira od 2 : 3 nije imao uticaja jer je u odlučujućem susretu savladana reprezentacija domaćina Kine sa 4 : 2 i u finalnom susretu poslije izvođenja jedanaesteraca »plavi« su poraženi od Maroka sa 4 : 5. Takođe, odigrane su i dvije prijateljske utakmice protiv reprezentacije željezničara Kine i grada Tjencina.

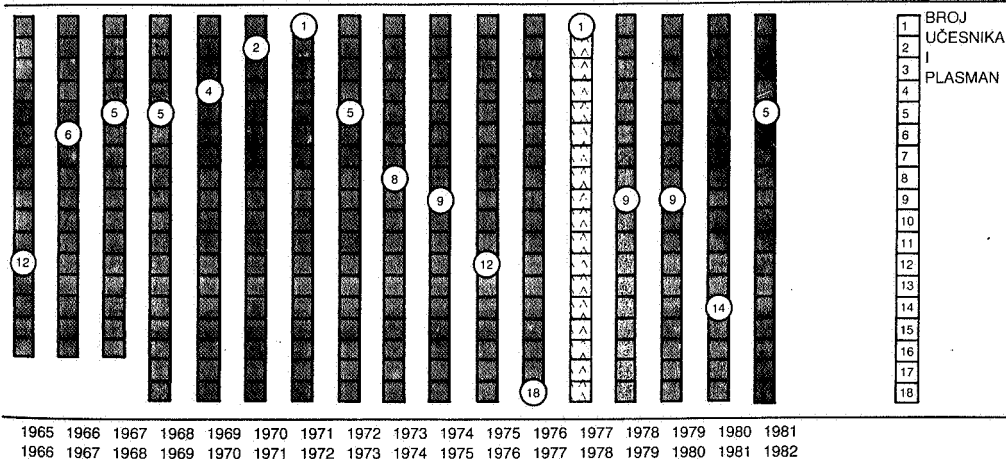
GRAFIČKI
UČEŠĆA I PLASMAN NA

- PLASMAN
- ▨ PODSAVEZNA LIGA — PRVI RAZRED
- ▩ PODSAVEZNA LIGA — DRUGI RAZRED
- ▧ PRVA SAVEZNA LIGA

PRIKAZ
PRVENSTVENIM UTAKMICAMA

U USLOVIMA OKUPACIJE
1941 — 1945
KLUB NIJE DJELOVAO JER NJEGOVA UPRAVA I IGRAČI
NISU PRIHVATILI POZIV ZA REGISTRACIJU POVJERENIKA NOGOMETNOG
PODSAVEZA SARAJEVO U OKVIRU NOGOMETNOG SAVEZA »NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE«

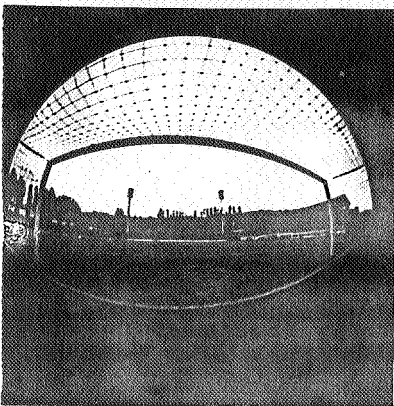
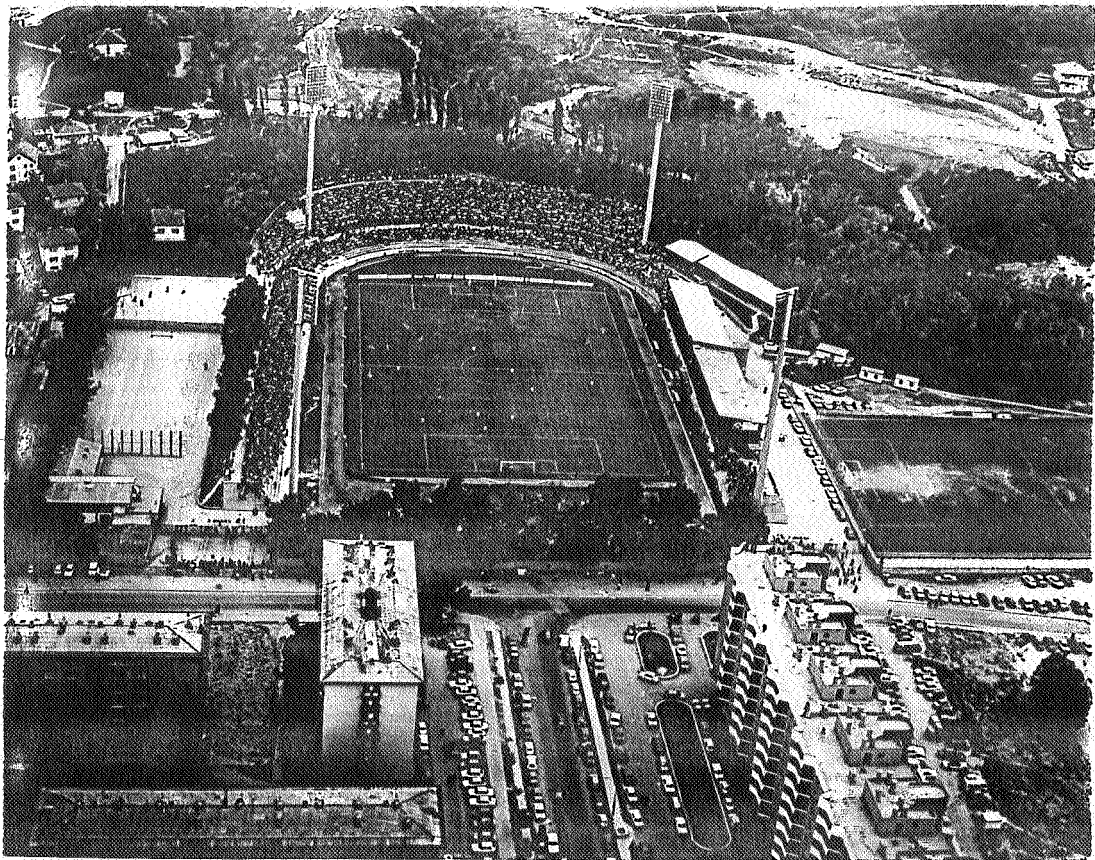
- DRUGA SAVEZNA LIGA
- ZONSKA LIGA
- REPUBLIČKA LIGA
- GRADSKA LIGA

24. 10. 1982. godine: *Željezničar - Radnički (NIS) 4:0; vodeći pogodak postiže Bahtić (na zemlji) pored nemoćnog Vojnovića*

Edin Bahtić postiže izjednačujući gol na utakmici protiv Hajduka (20. 02. 1982)

Stadion Grbavica, simbol djelovanja i uspeha Fudbalskog kluba Željezničar u periodu poslije drugog svjetskog rata

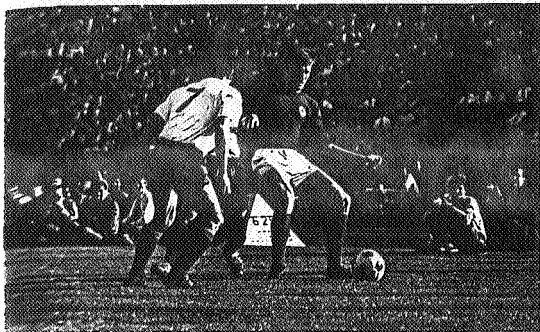
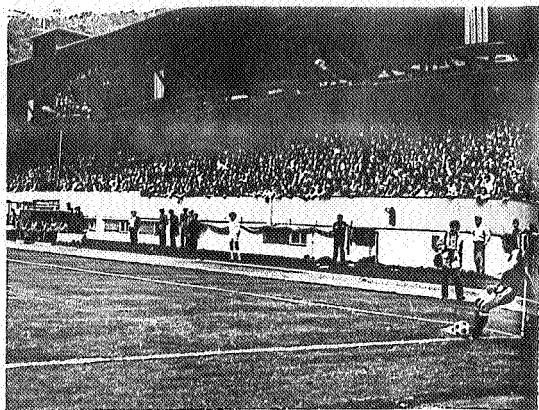
Vratnice na Grbavici.

Stajalište na Grbavici. Na ovom dijelu okupljali su se na treninzima i utakmicama najvjerniji navijači Željezničara dok nije nadograđen južni dio stadiona, gdje su se preselili najodaniji navijači našeg kluba, a istočni dio prepustili navijačima gostujućih ekipa.

Glavni teren na Grbavici uvijek je pogodan za igru, a gledalište sa terenom čini tipičnu atmosferu Grbavice.

Jugoslavija-Francuska - 5:1, kvalifikacije za KUP NACIJA, 24.4.1968. (Beograd) - Osim u akciji

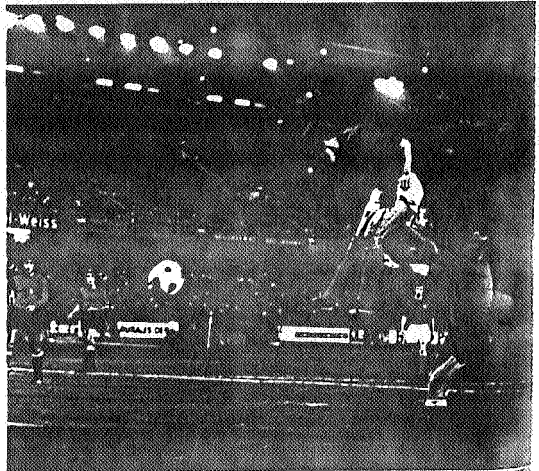

Momentat sa utakmice Partizan-Zeljo - sezona 1969/70. - Katić, Osim, D. Bajić i Bukal u akciji (sudija Kostovski)

Bukal, Osim i Katalinski (decembar 1981. godine, Skenderija, turnir u malom fudbalu)

Stadion u Frankfurtu - 13.2.1974. Katalinski postiže gol, 1:0 za Jugoslaviju, kvalifikacije za Svjetsko prvenstvo u SR Nemačkoj

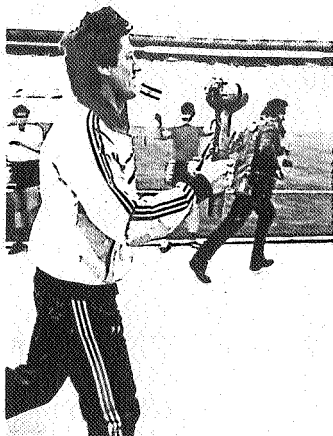
Na stadionu JNA, Beograd 24.3.79. Željo-Partizan 2:0. Radost igrača Željezničara poslije postignutog gola.

Stadion Koševo:
Dopisnik beogradskih „Večernjih novosti“ Mirko Šagolj uručio je Katalin-skom pehar svog lista kao priznanje što su ga kapiteni prvotligaških ekipa izabrali za fudbalera godine u 1974.

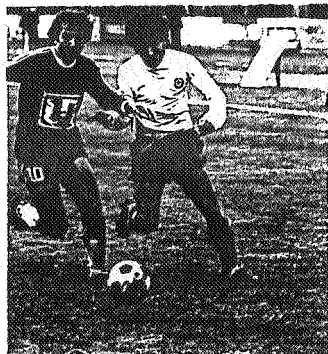
Bahtić i Z. Paprica na utakmici sa Sarajevom na Koševu 10.3.1982. (1:2). Rekordan broj gledalaca, prodato 42000 ulaznica.

Kapiten Saračević uoči finala Kupa (nosi Štafetu mladosti) na stadionu Crvene zvezde, 24.5.1981.)

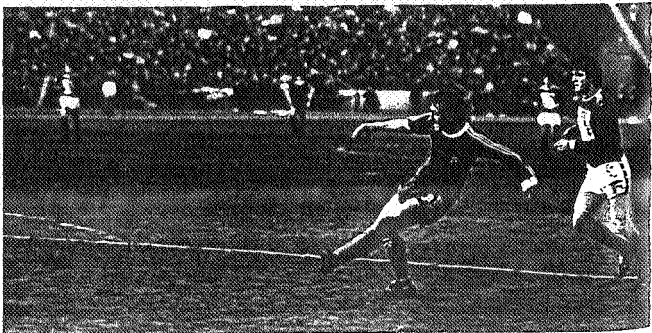
Čilić, Saračević, Z. Paprica i Šuica u akciji na utakmici protiv Hajduka 20.2.1982. (1:2 - stadion Grbavica)

Vlaški i Miljuš na utakmici Hajduk-Željezničar 3:0, Split 22.3.1981.

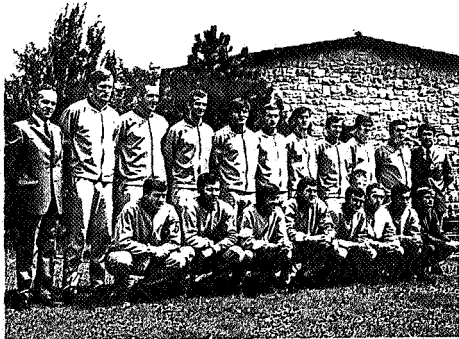
Na utakmici sa Partizanom 1980/81. Vlaški, Komšić, Klinčarski i Ješić

Baždarević u akciji na utakmici sa Sarajevom (10.3.82. - 1:2, stadion Koševo)

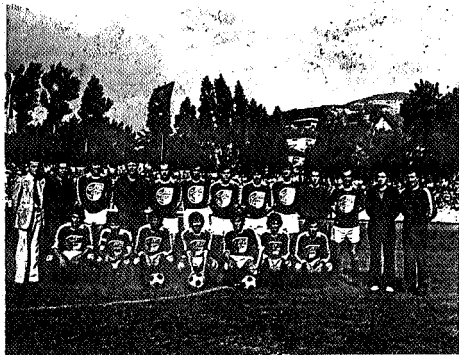
Stoje s lijeva: Osim, Radović, Sprečo, M. Mujkić, Katalinski i Hadžlabdić; čuče: Deraković, Hrvat, Štaka, Bajić i Jelušić (sezona 1968/69)

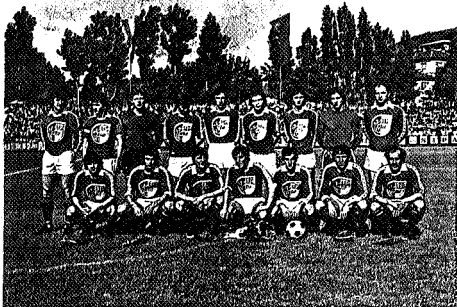
Stoje s lijeva: dr Arslanagić, Osim, Radović, Bećirspahić, Bukal, Janković, Sprečo, Katalinski, Selimović, Ribar (trener), Đuričković (fizioterapeut); čuče: Jelušić, Bratić, Bajić, Hrvat, Kadrić, Hadžlabdić, M. Šljivo i D. Kojović (sezona 1969/70)

Stoje s lijeva: Bukal, Janjuš, Katalinski, Janković, Sprečo i Bećirspahić; čuče: Jelušić, Bratić, Hrvat, Bajić i Hadžlabdić (sezona 1970/71)

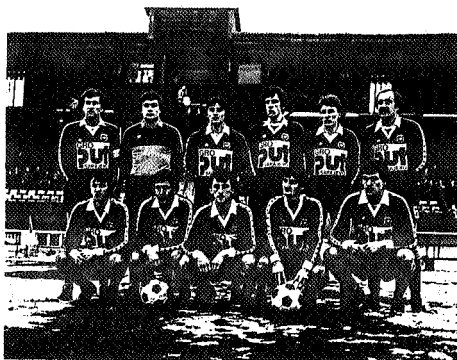
Stoje s lijeva: dr Hasanbegović, Bračulji, Saračević, Ibrahimović, Janković, Komšić, Đorđić, Dautović, Starovlah, Cvitanušić, Čilić, D. Smajlović (trener), Kukrić (fizioterapeut); čuče: Radić, Lušić, Vlaški, Zečević, S. Kojović, R. Paprica i Omerhodžić (sezona 1977/78)

Stoje s lijeva: Saračević, Lušić, Ibrahimović, Dautović, Komšić, Dordić, R. Paprica, Cvitanušić, Janković; čuče: Zečević, Radić, Starovlah, S. Kojović, Omerhodžić, Vlaški, Čilić, (sezona 1977/78)

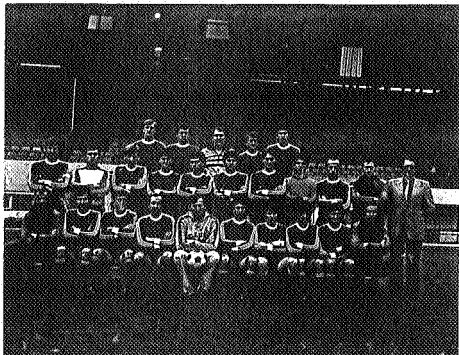
Sezona 1979/80. Stoje s lijeva: Saračević, Čuljak, Starovlah, Ivanović, Komšić, Mijić, Cvitanušić, Aškraba, Lušić, Arnavtović i Čilić; čuče: S. Kojović, Bahtić, Baždarević, R. Paprica, Grabo, Idić i Nikić

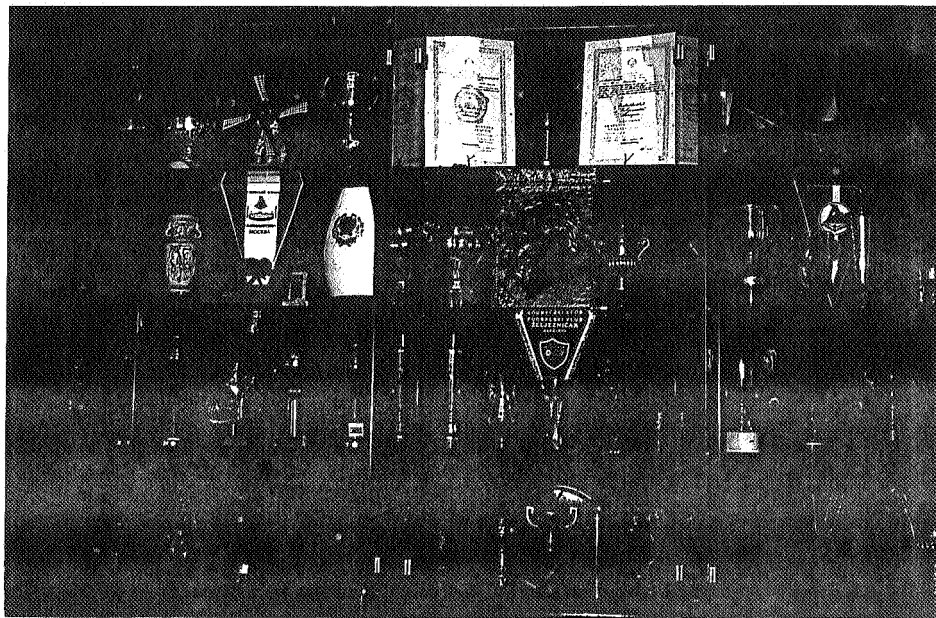
Stoje s lijeva: Lušić, Arnavtović, Berjan, Komšić, Nikić, Čilić; čuče: Bahtić, Vlaški, Baždarević, R. Paprica, Ivanović, (sezona 1980/81. na Grbavici)

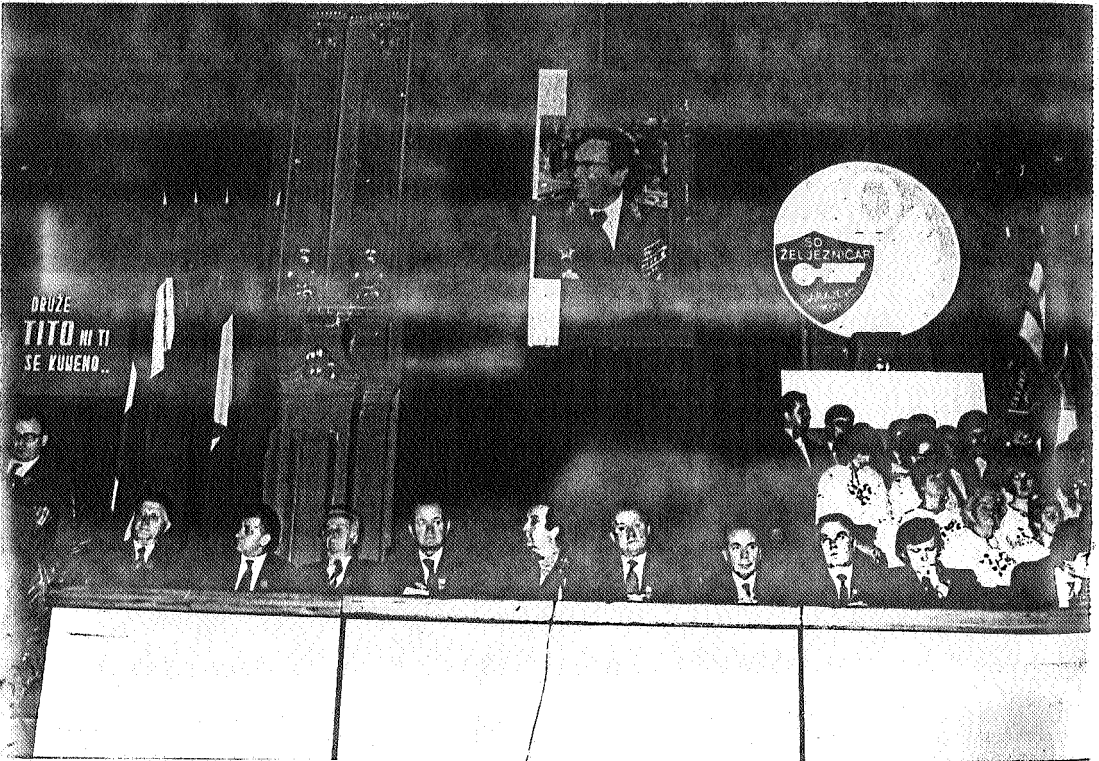
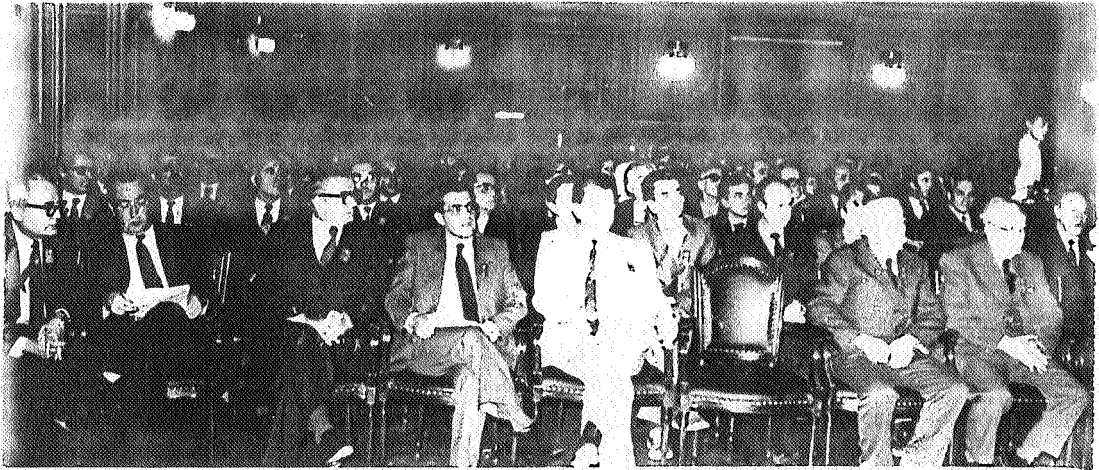
Stoje s lijeva: Bećirspahić, Saračević, Njeguš, Lušić, Komšić, Berjan, Čilić, Kukrić (fizioterapeut), Bračulji (trener); čuče: Bahtić, Nikić, R. Paprica, Baždarević, Odović, D. Smajlović (trener); finale Kupa - Beograd 24.5.1981.

Stoje - 1. red: Starovlah, Komšić, Kukrić (fizioterapeut), Grabo, Aškraba;
 2. red: Saračević, Arnavtović, Baljić, D. Samardžija, Odović, Mamuzić, Z.
 Samardžija, V. Đorđić, Ušanović, D. Smajlović (trener), Z. Jelić (sekretar
 Kluba); 3. red: Becirspahić, Lušić, Vlaški, Čilić, Osim (trener), Bahtić,
 Niklić, Z. Paprica, R. Paprica, Bračulj (trener), - sezona 1981/82. stadion
 Grbavica

Vitrina sa peharima u klupskim prostorijama

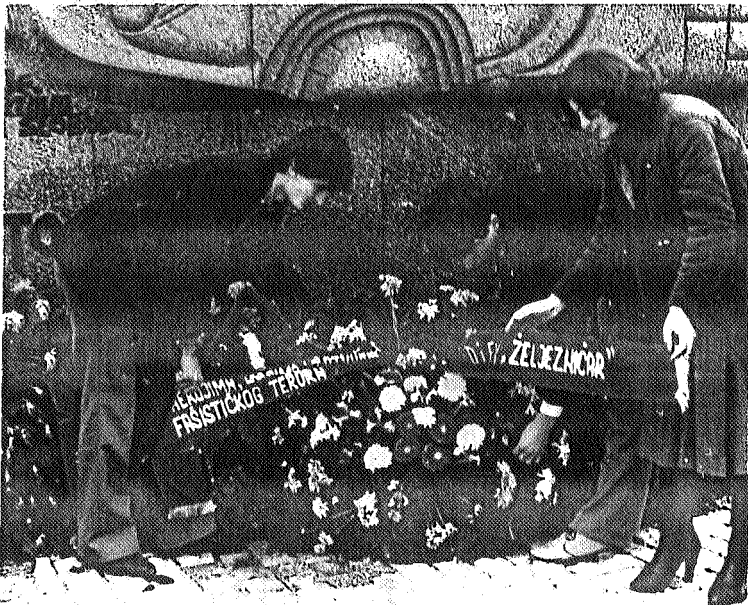

Članovi Konferencije Kluba i gosti prate rad svečane sjednice koja je povodom jubileja Fudbalskog kluba Željezničar, 60. godišnjice djelovanja, održana u dvorani Doma JNA u Sarajvu.

Svečana sjednica Konferencije Kluba povodom proslave 60-godišnjice postojanja. Jozo Bodružić, izaslanik Predsjedništva SFRJ, za govornicom neposredno prije uručivanja Ordена bratstva i jedinstva sa zlatnim vijencem, kojim je Predsjedništvo SFRJ odlikovalo Fudbalski klub Željezničar. U radnom predsjedništvu, s lijeva: Miladin Draškić, Vehid Smajlović, Hamdija Omanović, Anto Sučić, Božo Bevanda, Subhija Karamehić, Rizo Selmanagić, Dragoljub Anđelić, Ivan Osim i Hajrudin Saracević (24. XII -1981).

Poaganje vijenca u Spomen-parku na Vracama povodom proslave 60-godišnjice postojanja Fudbalskog kluba Željezničara, s lijeva: Rade Paprića, Mehmed Baždarević i Milka Kapetina.

Grupa starih igrača Željezničara, učesnika proslave 60. godišnjice postojanja Kluba, s lijeva: Mensur Bajrami, Nerđez Novo, Branko Šalipur, Eduard Makon i Josip Domročki.

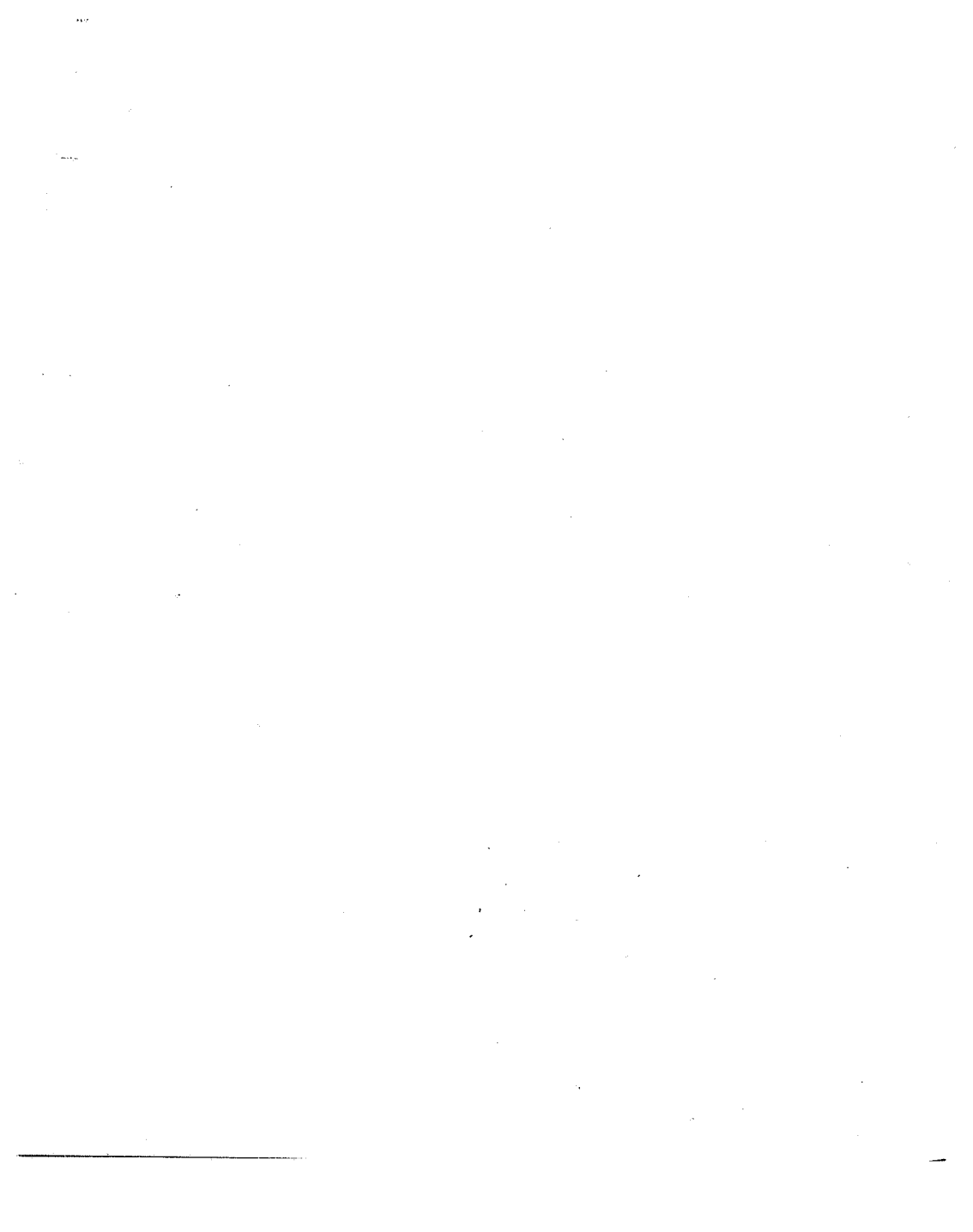

U foajeu Doma JNA u Sarajevu: razgledanje poklona darovanih fudbalskom klubu Željezničar povodom proslave 60. godišnjice postojanja Kluba.

ŠKOLA FUDBALA

U Željezničaru od samog osnivanja postoji tradicija odgajanja vlastitog igračkog kadra. Rijetki su fudbaleri koji su kao već afirmisani došli u »plavi« tabor. Željezničar su i osnovali mladi radnici Željezničke radionice i već na samom početku boje Željezničara branili su golobradi mladići, kao što su Dimitrije Dimitrijević sa 17 godina, Herland Gmaz sa 16, Stjepan Katalinić sa 18, Rudolf Rosik sa 16, Duško Vojnović sa 17, Oto Potočnik sa 17, dok je Ante Martinović-Svila branio gol Željezničara sa svega 15 godina.

Međutim, neposredno poslije osnivanja Željezničara nije se takmičila ekipa podmlatka, nego su oni najmlađi igrači igrali u rezervnom timu, gdje su se osposobljavali da prema potrebi, a po svojim sposobnostima, izbere mjesto u prvom timu koji se zvanično takmičio. Tek 1926. godine, kada je uvedeno i prvenstvo rezervnih timova, rodila se ideja da sarajevski vrhunski klubovi imaju i organizovan podmladak. Međutim, zbog veoma loše finansijske situacije, za većinu klubova, pa i Željezničara, bilo je to veliko materijalno opterećenje, tako da nije ni došlo do realizacije te ideje, pa su najmlađi igrači i dalje trenirali, a poneki i igrali sa starijim igračima u rezervnom timu.

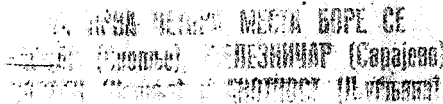
Od 28. juna 1932. godine Fudbalski podsavce Sarajevo organizovao je zvanično Ligu podmlatka u kojoj od tada pa sve do II svjetskog rata učestvuje i ekipa Željezničara.

Kontinuiran rad i velika briga o vlastitom podmlatku privlačili su veliki broj mladića iz radničkih porodica u redove Željezničara, tako da je podmladak Željezničara u takmičenju postizao vrijedne sportske rezultate, za razliku od finansijski mnogo imućnijih fudbalskih klubova, kao što su bili Slavija i SAŠK.

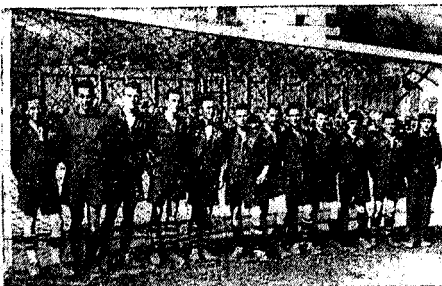
Od jula 1945. godine odmah poslije obnavljanja aktivnosti Željezničara, u Fudbalskom klubu je nastavljen rad i sa podmlatkom, pa je već u martu 1946. godine klub imao 44 igrača. Za treninge i utakmice korištena je rashodovana i otkrpljena oprema prvog tima, jer u vrijeme poslijeratne obnove i izgradnje zemlje, kada su materijalna sredstva nedostajala i za najelementarnije ljudske potrebe, nije bilo moguće snabdjeti novom opremom sve igrače.

I u takvim teškim uslovima mladost je bila jača od nedaća. Iako bez osnovnih rekvizita, u zakrpljenim dresovima i »uštopanim« patikama, omladinci su

! ТУРНИР НАЈМЛАБИХ ФУТБАЛЕРА ЗА ПРВЕНСТВО ФМРЈ

Побеђени су претставници НР Србије и НР Хрватско

Јуниори сарајевског Железничара

S lijeva: Viktor Škrobot, Drago Anđić, Jurak Grgić, Josip Krmoh, Ilija Ivanković, Hamdo Handan, Josip Knežević, Božidar Škrba, Duško Jarkovački, Ivica Aznović, Rudi Lajgertner, Sulejman Rudžić-Mica, trener

ЗАВРШЕНО ФУТБАЛНО ПРВЕНСТВО ПОДМЛАТКА

Цетињски Ловћен првак државе испред сарајевског Железничара који има исти број бодова

ТАБЕЛЕ ПОДМЛАТКА

I GRUPA						
Ловћен	3	2	1	0	12	5
Железничар	2	1	0	1	5	5
Будвар	2	1	0	2	4	2
Експлоат	2	0	0	3	2	0
II GRUPA						
Свила	3	1	0	0	12	4
Приморје	2	1	0	0	11	4
Младости	2	0	0	1	10	0
Радиони	2	0	0	1	10	0

Освајачи, 8 августа завршено првенство подмлатка ФМРЈ. Гостали су се Ловћен-Будвар и Младости-Експлоат.
У последњим утакмича Ловћен је послужила и Србија са 3:1.

У првој утакмичи Железничар је био много надмоћнији, али његова наплата променила тактичку ситуацију. Прво полувреме завршило се без голова. У другом делу игре Железничар је успео да постигне једини гол у почетку и када су гледаоци очекивали да ће Железничар постићи други гол, вођа Будава Експлоатни Подолски одлучио се пробати низу одбране и отпрати шутом са 16 метара изданајући резултат. По крају игре надмоћност Железничара остала је без резултата и тиме у последњој секунди вођа наводи Рипети утисак да постигне други гол и постави коначни резултат 2:1.

По завршетку ове утакмиче на игралишту су се поворили сви тимови који су учествовали на првенству. У име Главног одбора ФМРЈ-а учествовао је Херцеговинац Ђорђевић, а у име Главног одбора Филкстурног савеза Босне и Херцеговине Ђорђе Максимовић, који је тим Ловћена прелио победнички пехар. Остали су тимови добили награду као утакмиче на оно прво првенство.

»Fiskultura i sport« od 3. avgusta 1947. godine

predano trenirali i igrali nezvanične utakmice sa omladincima Željezničke radionice, Medicinske škole, Srednje tehničke škole, sa omladinskim ekipama gimnazija i drugih škola.

Podmladak FK Željezničar 1957/58, stoje s lijeva: Sulejman Pašalić, Žarko Petrović, Omer Arslanagić, Ivica Pejčinović, Božo Perović i Savo Marjanović; čuče: Zvonko Sušanji, Alojz Skoković, Zdravko Pospišli, Pero Zgonjanin i Ivan Osim

Juniori Željezničara 1969: stoje s lijeva: Jovo Radović - trener, Dragan Kojović, Slobodan Janjuš, Tanik Hodžić, Zoran Mičanović, Džemaludin Sarbo, Mehmedalija Šišić i Božo Janković; čuče: Željko Rodić, Stojanče Iđić, Slobodan Kojović i Miloš Radović

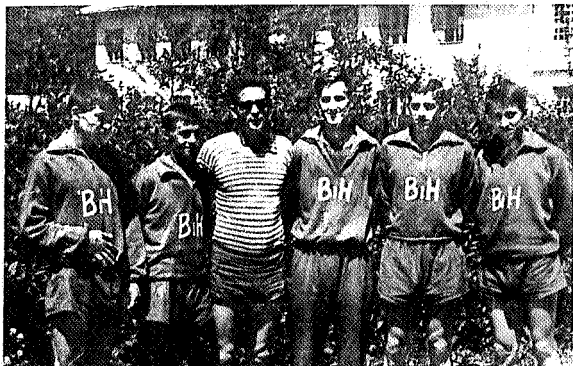

Trening najmlađih, vođenje lopte

Prvi poslijeratni treneri podmlatka bili su Zdravko Pavlić, Veljko Bajagić i Sulejman Ruždić-Mića, koji je najduže vodio »Željina« podmladak.

Omladinci Željezničara, zahvaljujući dobrom radu, spremno su dočekali prvo klupsko prvenstvo BiH koje je održano u Sarajevu od 9. do 11. maja 1947. godine, a učestvovala su ove omladinske ekipe: Velež (Mostar), Borac (B. Luka), Čelik (Zenica), Proleter (Teslić), Bratstvo (Travnik), Sloboda (Tuzla), Torpedo (Sarajevo) i Željezničar (Sarajevo).

Za prvenstvo omladinaca BiH vladalo je veliko interesovanje jer je to bilo prvo poslijeratno zvanično omladinsko takmičenje u našoj republici. Igralo se po kup — sistemu. Željezničar je u svojoj grupi bio najbolji i tako izborio pravo učešća u finalu sa ekipom Torpeda, koja je bila najbolja u drugoj grupi. U finalnoj veoma zanimljivoj utakmici, Željezničar je bio superioran i zasluženno pobijedio (3 : 1). Golove za Željezničar postigli su: Juraj Grgić, Josip Kmoh i Duško Jarkovački. Prvo mjesto u prvenstvu izborili su ovi igrači Željezničara: Ančić, Knežević,

Milan Ribar, trener omladinske reprezentacije BiH, sa igračima omladinske ekipe: s lijeva: Midhat Mujkić, Duško Bajić, Edin Sprečo, Josip Katalinski i Fikret Mujkić

Fahrija Hrvat - uvježbavanje voley-udarca

Fikret Mujkić - uvježbavanje lažnjaka

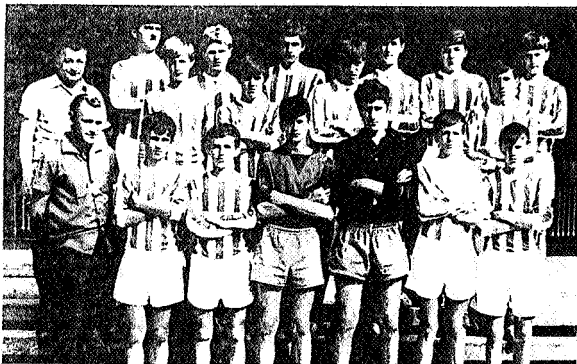
1970 - pioniri, s lijeva: stoje: Milan Jelčić, Fuad Čolpa, Vinko Galić, Dragan Glamočak, Željko Stare, Ruždija Metanović; čuče: Salko Duran, Sead Donlegić, Zdravko Lipovac, Mirsad Korjenić i Nijaz Bašić

Handan, Muzurović, Škrba, Lajgatner, Kmoh, Jarkovački, Grgić, Škrobot i Ivanković.

Kao omladinski prvak Bosne i Hercegovine Željezničar je nastupio na državnom omladinskom fudbalskom prvenstvu. Takmičenje je održano na taj način što su se kroz gradska, odnosno podsavezna

takmičenja omladinski timovi borili za prvaka republike.

Prvaci Makedonije (Vardar iz Skoplja), Crne Gore (Lovćen sa Cetinja), Slovenije (Enotnost iz Ljubljane), Bosne i Hercegovine (Željezničar iz Sarajeva) i dvije prvoplasirane ekipe iz Hrvatske (Mladost iz

Pioniri 1970. godine: stoje s lijeva, gornji red: Žarko Zeković, član Komisije za omladinski fudbal, Boro Bajagić, Nenad Starovlah, Vinko Galić, Drago Petrović, Dragan Čolić, Dragan Ristić, Željko Dodik, Boro Tešanović, Dragomir Vlaški, Azem Kaljanac; donji red: Vjekoslav Krajnc - trener, Branislav Mikavica, Dragan Kojović, Zoran Čuljak, Dragan Rapeta, Fahrudin Šehović i Selver Jahić

Maksimir 1970. godine - juniori Željezničara, pobjednici Dinamovog turnira; stoje s lijeva: Boris Bračulj - trener, Tarik Hodžić, Zdenko Perak, Fahrudin Džajić, Nijaz Bašić, Slobodan Kojović, Drago Košarac - predsjednik Omladinske komisije, Miloš Radović, Jesenko Simić, Stojanča Iđić, Željko Rodić i Sulejman Kulović - trener; čuše: Asim Šabanović, Nedim Dautović, Dragan Glamočak, Josip Jurišić, Branislav Spasojević, Zoran Čuk, Zvonko Bošnjak i Nedim Lončarević

Zagreba i Primorje iz Sušaka) i Srbije (Radnički i Signal oba iz Beograda) sastali su se u završnom dijelu koji je održan početkom avgusta 1947. godine u Sarajevu, na stadionu »6. april«.

Učesnici završnog dijela u prvom takmičenju za prvenstvo Jugoslavije nisu bili kao što se moglo očekivati, omladinci vodećih timova Savezne lige. Naprotiv, u finalnim borbama takmičili su se omladinci klubova koji su kao i Željezničar, više nego vodeći klubovi Savezne lige, posvećivali pažnju mladim fudbalerima.

Trening pionira - žonglisanje

Osam timova u završnom dijelu bilo je raspoređeno u dvije grupe, koje su formirane na taj način što su se ždrijebom odredili parovi, koji su odigrali po jednu utakmicu. Ždrijeb je odredio da Željezničar igra sa ekipom Mladost (Zagreb), koju je pobijedio rezultatom 2 : 1. Pobjednici su sačinjavali Prvu grupu u kojoj su se ekipe borile za plasman od prvog do četvrtog mjesta, dok su pobijedene ekipe sačinjavale drugu grupu i borile se za plasman od petog do osmog mjesta.

Takmičenje u okviru grupe održano je po jednostrukom bod — sistemu.

U prvoj grupi omladinci Željezničara pobijedili su Enotnost (2 : 1) i Vardar (2 : 1) i igrali neriješeno sa Lovćenom (1 : 1).

Prvenstvo su osvojili omladinci Lovćena sa Cetinja sa istim brojem bodova kao i omladinci Željezničara, ali boljom gol-razlikom za svega jedan više postignut gol.

Ekipu omladinaca Željezničara u ovom prvenstvu vodio je trener Sulejman Ruždić-Mića, kome pripadaju priznanja za postignute rezultate i za stvaranje organizovane selekcije koja se kasnije u praksi potvrdila kao veoma korisna i dobra.

Fiskulturni savez Bosne i Hercegovine je 1948. godine donio odluku da svaki klub mora imati omladinski tim i za njih je organizovano takmičenje koje se igralo po kup sistemu. Među 16 klubova u Republici, nalazio se i Željezničar. Ovakav način takmičenja trajao je sve do 1953. godine. Omladinci Željezničara postizali su zapažene rezultate.

Poslije odlaska Sulejmana Ruždića-Miće u FK Sarajevo, smjenjivali su se kao treneri omladinaca Željezničara Mesur Bajrami, Eduard Makon i Zdravko Pavlič, koji su u program rada unosili nove sadržaje, u nastojanju da se unaprijedi rad sa omladincima.

Ovakav rad urodio je plodom, tako da je prvi tim brzo dobio nekoliko zapaženih igrača, kao što su Asim Imamović, Josip Kmoh, Milan Ribar, Svetislav Suh, Dušan Ubović, Stanislav Kolak, Nusret Trbić . . .

Ovaj dio fudbalske prošlosti u radu sa omladincima Željezničara (1946—1953. godina) po mnogo čemu je karakterističan i predstavlja jednu od faza u razvoju Škole fudbala. To je bilo vrijeme kad se učenje najbitnijih elemenata fudbalske vještine obavljalo na livadama i slobodnim prostorima grada Sarajeva.

Treneri su obilazili poznate gradske punktove (livadu na Marindvoru, Bentbašu, Kovače, Jezero, Mejtaš, Ciglane i sl.) gdje se fudbal igrao slobodno, najčešće između timova (od 6—7 igrača) pojedinih područja grada, kad su samo kvalitet i fudbalsko znanje osiguravali pojedincu da može igrati za svoju »raju«. To je bila široka mogućnost svakog trenera, da, prema svom iskustvenom kriterijumu odabere najtalentovanije omladince. Selekcija je pret-

Trening - vježbe oblikovanja

postavljala kategoriju mladih od 16 do 18 godina, pa su treneri, u relativno kratkom periodu, uspijevali formirati igrače, a time i timove sa kojima su postizali zadovoljavajuće takmičarske rezultate.

No, biti trener u to vrijeme značilo je obavljati i dužnost pedagoga, masera, vođe puta, ekonomista, oružara i svega drugog što je rad sa omladincima iziskivao. Što se tiče vaspitno-obrazovnog rada, može se reći da je ova faza Škole fudbala dobijala nove vrijednosti, prilagođena datim uslovima i mogućnostima, sa uspjehom je obavila svoju funkciju.

Vremenom su zahtjevi takmičarskog fudbala postajali veći, jer se i način života gradske omladine bitno mijenjao, tako da je uslijedila potreba za stvaranjem i primjenom nove tehnologije rada sa omladincima. Zato FK Željezničar 1954. godine svog prvotimca Slavka Dugonjevca šalje na trenerski kurs i povje-

rava mu rad sa omladincima na duži period. Taj novi kvalitet kojim se počinje uvažavati stručnost i dugoročnost u radu nagovještavao je ozbiljniji tretman rada sa omladincima i zahtijevao i određena prestrojavanja. Vaspitni rad dobija više prostora, a trenerska profesija postaje sve više priznata. U tom periodu (1954—1957) organizovano je za omladince kvalitetnije takmičenje (liga) u kojem učestvuju i omladinci Željezničara. Svoje utakmice omladinci igraju kao predigre mečevima prvog tima. Postepeno se stvara i publika omladinaca, tako da mladi igrači brže izlaze iz anonimnosti.

U ovom razdoblju pojavljuju se nova imena ponikla u Željezničarevoj školi fudbala: Ahmet Dizdarević, Luka Ristić, Fahrudin Fazlagić, Kasim Kokot...

Od 1957. do 1960. godine sa omladincima Željezničara su radili treneri Spasoje Abramović (duži period), Risto Bukvić i Milan Ribar, u čije vrijeme se nametnulo nekoliko novih mladih igrača: Drago Smajlović-Mišo, Ivica Osim, Aleksandar Ristić, Mirsad Fazlagić... U tom vremenu bilo je očito da je priliv igrača sa slobodnih prostora sve oskudniji i da treniranje omladine zrelog doba ne odgovara više zahtjevima vrhunskog takmičenja.

Usljed toga nastala je potreba za kvalitetno novim postupkom u rješavanju mnogobrojnih i složenih pitanja stručnog rada u fudbalu uopšte, a posebno sa omladincima.

Istraživanja su već tada utvrdila da je za sticanje vrhunskih kvaliteta u fudbalskom sportu potrebno organizovano i planski raditi sa mladim uzrastom već od 8 do 10 godina starosti.

Ideja o stvaranju organizovanje mlade selekcije u Jugoslaviji, ovakvim radom, rođena je 1959. godine. Organizovani su savezni turniri, vođene rasprave sa trenerima o svim aspektima savremenijeg stručnog rada. Ovaj proces stvaranja selekcija u sistemu jugoslovenske fudbalske organizovanosti ubrzo se prenio i na područje Bosne i Hercegovine. Nošena valom mladih stručnjaka, cijela organizacija rada sa jedinstvenim programom i metodologijom, unosi i više svježine u stručni rad sa fudbalerima u cjelini.

Godine 1960. Milan Ribar, profesor fizičkog vaspitanja i do tada prvotimac Željezničara, radeći u srednjoj školi, prihvatio se amaterski rada sa mladima i svoj rad najprije veže za pionirski uzrast (pioniri od 10 do 12 godina). Starije uzraste vodili su Risto Bukvić i Josip Babić. Orijehtacija na pionirski

uzrast ubrzo je postala najveća vrijednost u radu i opredjeljenju svakog fudbalskog kluba, posebno Željezničara koji to primjenjuje duže od 20 godina. Pionirska škola Željezničara počela je da primjenjuje savremene nastavne metode (testiranje, obučavanje u elementima igre, primjenjivanje individualnog rada). Godine 1963. pionirski tim Željezničara pojavio se na saveznom turniru pionira u Borovu. Dostignuti stepen njihove tehnike i način prezentiranja igre ocijenjen je od strane prisutnih stručnjaka najvišom ocjenom.

Godinu dana kasnije, 1964. godine, Fudbalski savez BiH organizuje prvi turnir pionira BiH. Pioniri Željezničara osvojili su prvo mjesto i epitet najkvalitetnije ekipe.

Rad sa mladima sve više postaje kolektivna briga našeg kluba. Formirana je Omladinska komisija, koja svojim programima omogućava brži razvoj Škole fudbala. Prvi predsjednik Omladinske komisije bio je Toni Karačić, veoma zaslužan za stvaranje povoljne klime i odnosa prema ovom sektoru rada. Poslije njega ovaj dio posla sa uspjehom su obavljale omladinske komisije u drugim sastavima, čiji su predsjednici bili: Halid Topić, Andrija Davidović, Drago Košarac, Milomir Prović-Cicko, Slobodan Đurasović i Pero Vlašić.

Kolektivni rad u Školi fudbala omogućio je da se punim intenzitetom istovremeno radi sa svim selekcijama. Takav rad omogućavao je svakom pojedincu da ispolji sve svoje kvalitete u okviru svog uzrasta i da izbori mjesto u najboljoj selekciji u Klubu, gradu, Republici i saveznoj selekciji. Na taj način su vrlo mladi sportisti izlazili iz anonimnosti i postajali potencijalni kandidati za prvi tim. Tako su od 1959. do 1963. godine iz Škole Željezničara za razne selekcije reprezentacije BiH nastupali: Risto Tanasić, Boro Galić, Slavko Šljivjić, Branko Marjanović, Aleksandar Ristić, Slobodan Đurasović, Josip Zemko, Mehmed Džaltum, Sreten Dilberović, Josip Bukal, Branimir Jelušić, Nusret Kadrić i Mithad Mujkić.

Rad sa pionirima i omladincima u Željezničaru predstavljao je svojevrsnu školu i za trenere; oni su ostvarili zapažene rezultate i na osnovu njih bili su angažovani kao treneri u republičkim i savezanim selekcijama. U to vrijeme posebno je bila zapažena aktivnost Josipa Babića i Milana Ribara, koji je trenirao i reprezentaciju BiH u 1962. i 1963. godini. Pioniri selektirani 1960. godine izrasli su u omladince i cijelo to vrijeme nisu mijenjali učitelja. To je bila osnovna karakteristika Željezničareve škole

Trening pionira - udarac glavom u padu

Omladinci 1973. godine, stoje s lijeva: Dragan Vlaški, Zoran Čuljak, Miodrag Škrbić, Milomir Odović i Željko Dodig; čuče: Vlado Kojović, Asim Sabarić, Nenad Starovlah, Selver Jahić, Nedžad Omerhodžić i Edin Hondo

fudbala u tom periodu. Tako su od pionira u omladince reprezentativne vrijednosti izrasli: Josip Bukal, Josip Katalinski, braća Mithad i Fikret Mujkić, Edin Sprečo, Duško Bajić i Hajrudin Saračević. Ovoj generaciji pripadali su i Đuro Smajlović, Branimir Jelušić, Nusret Kadrić, Salem Čenanović, Fahrirja Hrvat, Dragan Nikolić i Mehmed Šiljivo.

Od 1963. godine Fadil Požegija, prof. fizičkog vaspitanja, selektirao je generaciju pionira, što je značilo daljnje programsko opredjeljenje Škole fudbala na kategoriju pionirskog uzrasta. Ovim je nastavljen izuzetno plodan rad Škole fudbala koja je svojom organizacijom, kvalitetnim programima i odgovarajućom metodologijom ostvarila visoke sportske vrijednosti i stvorila svoj model rada, priznat od republičkih i saveznih stručnih organizacija, koji su preuzeli i mnogi drugi klubovi.

Od 1966. do 1976. godine dolazi do izvjesnih promjena u organizaciji rada Škole fudbala. Naime, uvode se treneri za pionire i posebno za omladince.

U ovakvoj organizaciji rada Škole pionire su trenirali Miladin Bunjevac, Vjekoslav Krajnc i Sulejman Kulović, a omladince Jovica Radović, Boris Bračulj i Vasilije Radović, tako da su mladi fudbaleri prelaskom iz selekcije u selekciju nastavljali rad sa novim trenerom.

Pioniri i omladinci su i u ovom periodu postizali zapažene rezultate u sarajevskoj regiji, republičkim,

saveznim i međunarodnim takmičenjima. U ovom periodu Škola je odgojila mlade perspektivne igrače: Boška Jankovića, Slavka Todorovića, Džemaludina Šerbu, Dragana i Slobodana Kojovića, Slobodana Janjuša, Miloša Radovića, Željka Rodića, Nijaza Bašića, Nenada Starovlaha, Branislava Spasojevića, Tarika Hodžića, Dragomira Vlaškog, Miodraga Škrbića, Milomira Odovića, Nedima Dautovića, Ranka Đorđića, Dragana Glamočaka, Zdravka Lipovca, Suada Karalića, Isu Ahmetovića, Dragana Samardžiju i Selvera Jahića.

Ovaj period (1966. godina) počeo je uspješnim nastupom omladinaca na međunarodnom turniru u Hanoveru (Z. Njemačka), gdje su u jakoj konkurenciji osvojili treće mjesto i simpatije ljubitelja fudbala u Njemačkoj, poslije čega su postali stalni učesnici. Na ovom turniru 1969. godine omladinci Željezničara osvojili su prvo mjesto. Tadašnji trener Hanovera proslavljeni jugoslovenski reprezentativac Zlatko — Čik Čajkovski nije se mogao načuditi tome da jedna ekipa može imati toliko dobrih pojedinaca. Bili su to: Slobodan Janjuš, Zoran Mićanović, Zoran Čuk, Mehmedalija Šišić, Dragan Kojović, Miloš Radović, Stojanče — Pele Idić, Džemaludin Šerbo, Tarrik Hodžić, Slobodan Kojović i Zdenko Perak.

Iste godine ova generacija bila je polufinalista prvenstva Jugoslavije za omladince.

U 1970. godini omladinci Željezničara učestvovali su na Međunarodnom omladinskom majskom turniru

»Dinamo 70« Zagreb sa ekipama: FC Augsburg (Augsburg — Z. Njemačka), FC Udine (Udine — Italija), reprezentacija Štajerske (Austrija), FC Bologna (Bologna — Italija), reprezentacija Hrvatske, reprezentacija Slovačke (Čehoslovačka) i Dinamo (Zagreb). Željezničar je savladao sve prepreke. U finalu se sastao sa reprezentacijom Slovačke i nakon izvođenja jedanaesteraca pobijedio sa 6 : 3 (1 : 1, 1 : 0) i osvojio pehar »Dinamo 70«, a Slobodan Kojović je proglašen najboljim igračem turnira.

U ovo vrijeme i pionirski pogon je sve masovniji, a u nizu uspjeha značajno je istaći osvajanje prvog mjesta u Republici, gdje su pioniri Željezničara u finalu savladali Čelik (Zenica) sa rezultatom 1 : 0.

U godini kada je Željezničar slavio 50 godina svoga postojanja i kada je prvi tim nezadrživo jurisao ka šampionskoj tituli i omladinci su dali svoj puni udio tom slaviju velikim pobjedama na dva međunarodna turnira. Na Međunarodnom turniru u Hanoveru osvojili su prvo mjesto, pobjeđivši u finalu domaćina — Hanover sa 3 : 1. Na Međunarodnom turniru »Borovo 71« omladinci Željezničara trijumfovali su ispred domaćina Borova, čehoslovačke ekipe Gotvaldovo te ekipe Rondo — Dinamo iz Milana (Italija).

Ove uspjehe ostvarili su: Jasenko Simić, Zvonko Bošnjak, Josip Jurišić, Dragan Glamočak, Nedim Dautović, Branislav Spasojević, Željko Rodić, Tarik Hodžić, Stojanče — Pele Iđić, Fahrudin Džafić, Slobodan Kojović, Miloš Radović, Zdenko Perak, Asim Šabanić, Zoran Čuk i Nedim Lončarević.

U okviru djelovanja Škole fudbala u 1972. godini bila je značajna akcija za organizovanje turnira Željezničara na kome su učestvovala ekipe osmogodišnjih škola sa šire sarajevske regije, a najviše sa područja opštine Novo Sarajevo. Kroz ove turnire prošlo je na stotine mališana, a pažljivo oko stručnjaka odabiralo je najtalentovanije. Radom u Školi fudbala ovi talenti su izrastali u vrsne mlade fudbalere i primjerne mladiće koji su dostojno predstavljali uspješnu tradiciju svojih prethodnika i na takmičarskom planu. Tako su omladinci Željezničara na turnirima »Mire Porecka — Marksa« održanim 1974. i 1975. godine osvojili prvo mjesto.

Vrijedne rezultate omladinci Željezničara postigli su 1976. godine, kada su se plasirali u polufinale Omladinskog klupskog prvenstva i Kupa Jugoslavije za omladince. Te godine na čelo stručnog štaba Škole fudbala došao je Aleksandar Cmiljić, prof. fizičkog vaspitanja, tadašnji selektor omladinske reprezentacije BiH, a stručni štab sačinjavali su još: Velija

Bećirspahić, Duško Bajić, Sulejman Kulović i Vjekoslav Krajnc. Ovaj štab ostvario je zapažene rezultate u uvođenju programskog rada u sportskom i obrazovnom vaspitanju mladih fudbalera.

U 1978. godini zbog korjenitih promjena u trenerskom štabu Željezničara došlo je i do promjena u stručnom štabu Škole fudbala. Novi stručni štab sačinjavali su: Vasilije Radović, Sulejman Kulović, Duško Bajić, Vjekoslav Krajnc i Josip Bukal.

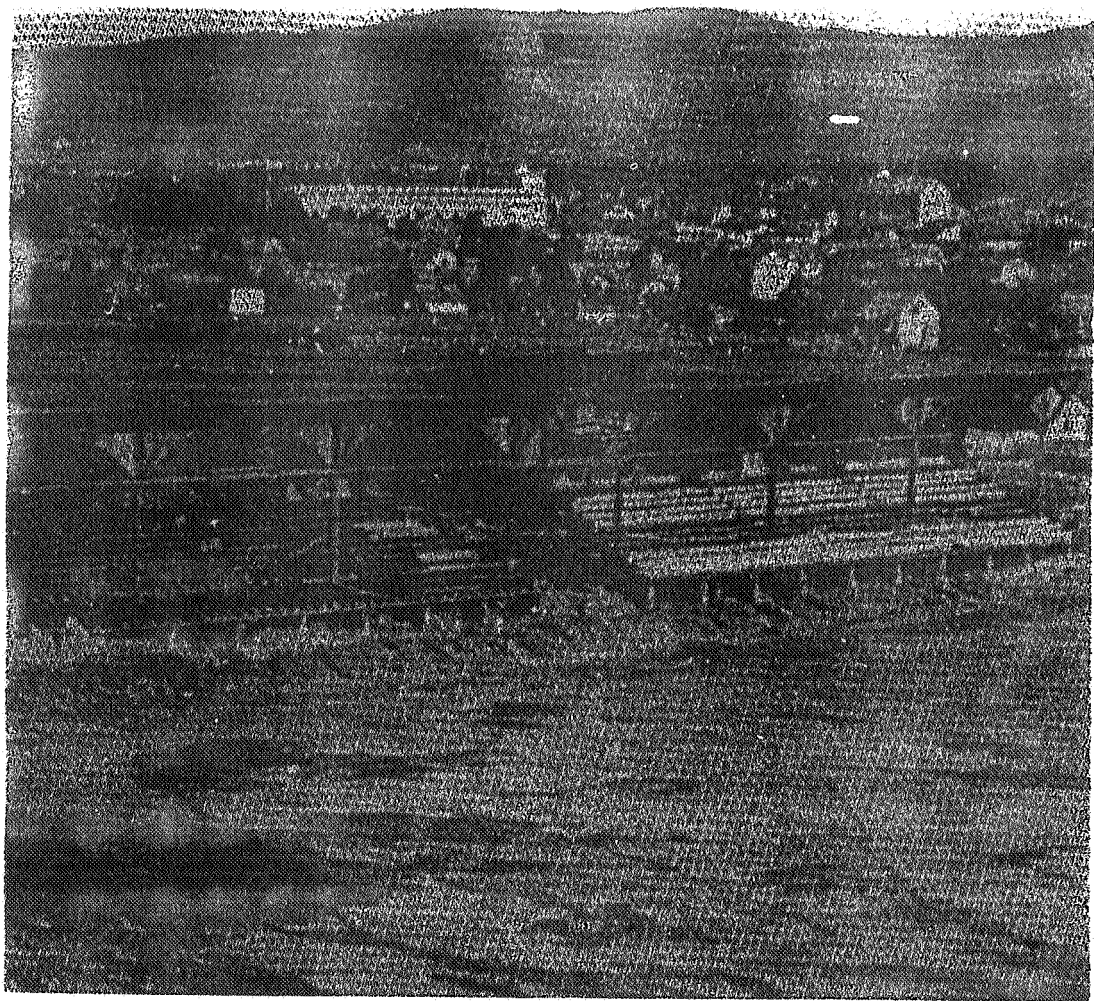
Krajem sedamdesetih godina iz Škole fudbala na Grbavici spasio je nova generacija: Zoran Čuljak, Vladimir Spasojević, Ivan Cvitanušić, Dragan Končarević, Mehmed Baždarević, Vlado Čapljić, Siniša Aškraba, Mirsad Baljić, Zoran Matković, Milan Gutović, Zoran Samardžija, Edin Čurić, Dragan Škrba, Izet Imamović, Nijaz Hebibović, Ranko Dubljević i Midhat Alibašić.

Ova generacija nastavila je sa uspjesima koje su ostvarivali i njihovih prethodnici. Tako omladinci Željezničara učestvuju 1979, 1980. i 1981. godine na Međunarodnom turniru u francuskom gradu Valensijanu, gdje su 1979. i 1981. godine zauzeli prvo mjesto i osvojili pobjednički pehar. Pored Željezničara na ovim turnirima učestvovali su: Sošo (Sošo — Francuska), Omladinska reprezentacija Maroka, Omladinska reprezentacija Obale Slonovače, Utreht (Utreht — Holandija), FC Austrija (Beč — Austrija) i domaćin Valensijan.

Svaka od generacija iz Željezničareve škole fudbala davala je određen broj fudbalera jugoslovenskim reprezentativnim selekcijama. Tako su za omladinsku i mladu reprezentaciju Jugoslavije nastupali: Ivan Osim, Drago Smajlović, Josip Bukal, Josip Katalinski, Fikret Mujkić, Miħat Mujkić, Edin Sprečo, Božo Janković, Dušan Bajić, Slobodan Janjuš, Fahrinja Hrvat, Hajrudin Saraćević, Slobodan Kojović, Džemaludin Serbo, Miroslav Jelićić, Željko Rodić, Stojanče Iđić, Nijaz Bašić, Zoran Čuljak, Miodrag Škrbić, Selver Jahić, Nenad Starovlah, Iso Ahmetović, Ranko Đorđić, Dragan Samardžija, Vladimir Spasojević, Mehmed Baždarević, Mirsad Baljić, Vlado Čapljić, Edin Čurić, Zoran Matković, Ranko Mrkajić, Zoran Samardžija i Dragan Škrba.

1977; s lijeva stoje: Duško Bajčić - trener, Selan Balić, Dino Sarac, Zoran Samardžija, Milan Gutović, Mensur Čampara i Edin Čurić; čuča: Zoran Bošnjak, Samir Ramić, Branislav Filipović, Dražen Klačar i Davor Judenić

*Inž. Ljubo Gospodnetić, predsjednik ŠK Željezničar, prilikom otvaranja igrališta u Pofalićima
23. 10. 1932. godine*

Kad je u ranu jesen 1921. godine bio osnovan Fudbalski klub Željezničar, odmah se suočio sa teškoćama: gdje će fudbaleri trenirati, čuvati tek nabavljenu oskudnu opremu i gdje se sastajati radi dogovaranja o svim aktivnostima Kluba.

Za treninge jedino moguće rješenje u to vrijeme bila je poljana na Čengić-vili, takozvani Egzercir — vojno vježbalište na kojem je vojska austro-ugarskog okupatora izvodila strojevu obuku. Na toj jedini mladi željeznički radnici, obilježili su krečom igralište, postavili golove od direkta koje su sami istesali sjekirama i počeli su na njemu da vježbaju. Trenirali su dva puta nedjeljno, najčešće bos i poludugim gaćicama i majicama koje su sami kupili, dok su ono malo prave opreme koju su nabavili od dobrovoljnih priloga čuvali za zvanične utakmice koje su prethodno morali odigrati da Klub i formalno bude registrovan.

Neravan teren nije dozvoljavao da se na treninzima pokaže talenat koji je mladima priroda podarila, a kamoli da se napreduje u igri. Ipak, »mašindžije« — kako su igrače Željezničara popularno zvali zbog njihove pripadnosti Željezničkoj radnici i željezničkoj službi uopšte, bili su prisiljeni da vježbaju na Egzerciru jer na tri postojeća igrališta vodećih sarajevskih klubova nije bilo moguće trenirati pošto Klub nije imao sredstava da plati visoku zakupninu.

Egzercir je bio gola poljana, teren na koji su prvi igrači Željezničara dolazili pješice, jer nije bilo nikakvog saobraćaja do tog dijela gradske periferije. Svaki je igrač u rukama donosio svoju opremu, a poslije treninga nosio je kući na pranje.

Iako su bili gotovo nemogući uslovi za rad, niko od dvadesetak mladića iz prvog sastava Željez-

ničara, koji se pripremao za prvu utakmicu u istoriji Kluba, nije izostao nijednom sa treninga. Tu na Egzerciru, prema pričanjima najstarijih članova Kluba, odigrane su i prve trening-utakmice.

Bez obzira na to šta je i kakav je bio, Egzercir je zabilježen u istoriji Željezničara kao njegovo prvo igralište, premda na njemu Klub nije odigrao nijednu svoju zvaničnu utakmicu.

Kasnije je Željezničar ostvarivao izvjesne prihode od igranki, plesne škole i nastupa nekih »artista« članova Kluba. Bile su to priredbe održavane subotom i nedjeljom naveče u Novom Sarajevu, gdje su se u ostale dane igrači i članovi uprave sastajali i raspravljali o sudbini Kluba, a subotom i nedjeljom svirali i zabavljali se, uz programe koje je davala Tamburaška sekcija, koja je uz Fudbalski klub od početka djelovala. Te prostorije u Novom Sarajevu bile su značajne kao prve klupske prostorije i zato što su pružile mogućnost da se ostvare određeni prihodi koji su kasnije omogućili da fudbaleri sa Egzercira presele na SAŠK-ovo igralište, gdje su trenirali, imali svoju klubanu i obezbijedili prvog oružara Ivana Krajncu — Vaneka.

Prvu zvaničnu utakmicu Željezničar je odigrao 17. septembra 1921. godine na SAŠK-ovom igralištu u Kovačićima, dok je nešto kasnije, 2. oktobra 1921. godine, odigrao svoju prvu prvenstvenu podsaveznu utakmicu na igralištu Skenderije. Na ta dva igrališta igrači Željezničara su naizmjenično igrali svoje utakmice sve do 1932. godine, kada su napokon dobili svoje igralište.

Gradnja vlastitog igrališta je počela 1931. godine, na osnovu odluke donesene na godišnjoj skupštini Kluba. Svi članovi i prijatelji Kluba bili su graditelji. Bio je to entuzijazam kakav grad Sarajevo do tada nije upamtio. U 1931. i 32. godini gotovo svaki slobodan trenutak proveden je u Pofalićima na željezničkom placu iza Glavne željezničke radionice. Najprije je premjeravan teren, zatim su ga graditelji ravnali, razvozili zemlju i radili sve što je bilo predviđeno prema projektu koji je takodje besplatno urađen u Željezničkoj direkciji.

Fizički rad za vrijeme gradnje igrališta bio je planiran kao sportska djelatnost u okviru fizičkih — kondicionih priprema fudbalera. Dnevna norma prije treninga s loptom iznosila je prevoženje deset tura zemlje, na dužini od oko sto metara, ručnim kolicima.

Kad je teren bio poravnat, nasuta je šljaka koju je Klub takodje dobio besplatno od Ložionice. Kad je i to bilo gotovo, dovezen je ispod Trebevića humus na koji je posijana engleska trava.

U kasnu jesen 1932. godine bio je to odličan fudbalski teren, nov i tada najbolji u Sarajevu. Pokazalo se ubrzo da je šljaka izvanredan drenažni filter, jer je odlično odvodila vodu, takđo da je teren i u kišnim periodima bio odličan za igru.

Te godine igralište je otvoreno i predato na upotrebu. Na blagaj nizbrdici pored samog terena bila su postavljena dva reda klupa. Sa desne strane terena nalazila se izgrađena klubana, koja je imala i umivaonicu, a nešto udaljenije kuglana i teren za odbojku.

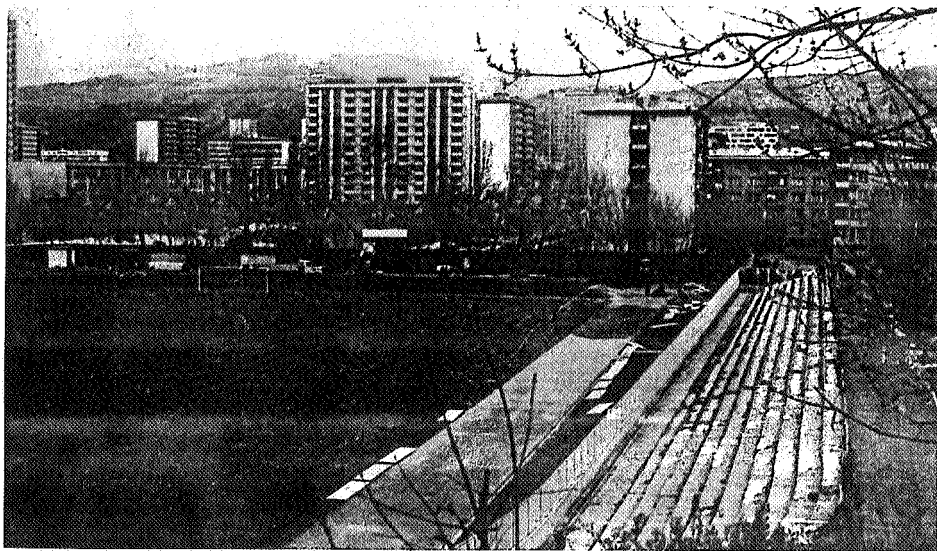
Bilo je to skromno igralište, dovoljno Željezničaru za njegove tadašnje potrebe, ali posebno drago jer je izgrađeno sopstvenim snagama.

Međutim, Željezničar je na ovom svom igralištu u Pofalićima trenirao i igrao samo šest godina. Uprave nekih klubova kojima nije bilo u interesu da se Željezničar razvija i da ima svoje igralište, počele su pravu hajku protiv Željezničara. Proturane su vijesti da igralište nije građeno po propisima, da se teren prostire pravcem istok-zapad, dok su svi drugi tereni postavljeni pravcem sjever-jug. Sve je činjeno u namjeri da se razgradi sve ono što je Željezničar punih jedanaest godina svoga postojanja mukotrpno stvarao i stekao. Čak su funkcioneri nekih klubova zahtijevali da se »pod hitno zabrani odigravanje utakmica na igralištu u Pofalićima«. Kad njihovi pokušaji da dokažu kako je igralište nepropisno nisu uspjeli, počeli su igrati na »drugu kartu«. Naime, neki klubovi su imali uticaja na Direkciju Glavne željezničke radionice pa su preko te veze pokrenuli pitanje vlasništva zemljišta na kojem je izgrađeno igralište u Pofalićima. Vlasnik zemljišta bilo je Središnje stovarište željeznice, koje je odmah, poslije sudske odluke 1938. godine, na teren igrališta u Pofalićima počelo da skladišti građevinski materijal. Tako je Željezničar ostao bez svog prvog igrališta i ponovno došao u situaciju da igra na tuđim terenima u Sarajevu. Klub je bio primoran da trenira i igra svoje utakmice sve do 1941. godine na terenima ostalih sarajevskih klubova i plaća, za ono vrijeme veliku zakupninu, od svojih skromnih prihoda.

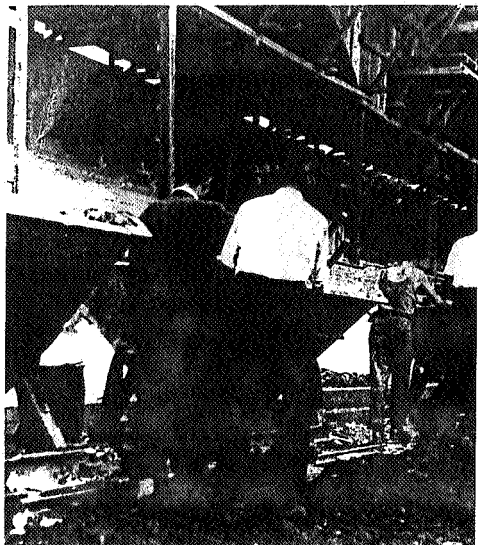
Nakon oslobođenja zemlje 1945. godine i obnavljanja rada Društva, Željezničar je kao prvak gra-

Godina 1951. Konture terena na stadionu Grbavica sa pogledom na dio naselja Grbavice i Hrasna

Godina 1975. Obnovljena Grbavica s pogledom na dio novih naselja Grbavice i Hrasna

Godina 1952. Izgradnja stadiona Grbavica - transportovanje zemlje vagonetima, ručno

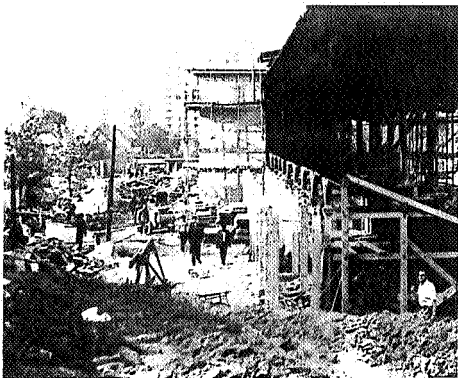
da dobio od Fiskulturnog odbora grada bivši stadion Slavije na Marijin-dvoru. Ratna razaranja ostavila su svoje tragove i na ovom objektu. Zato su brojni entuzijasti Željezničara ponovo prionuli na posao i dobrovoljnim radom dosta brzo osposobili teren i sve objekte na stadionu, koji je uskoro otvorio svoje kapije »Željnim« igračima i navijačima. Prilikom svečanog otvaranja Željezničar je svom stadionu dao ime »6. april«, što je bilo prvo značajnije obilježje posvećeno najvećem prazniku grada, Danu oslobođenja — 6. aprilu 1945. godine.

Stadion »6. april« sa šljakastim terenom imao je svojevrsnu simboliku. Nalazio se na Marijin-dvoru iza Srednje tehničke škole. Do stadiona je u to vrijeme dolazio voz, pa su simpatizeri Kluba i željezničari direktno iz voza hrlili na Željine utakmice, a mašinovođe su zviždukom lokomotive izražavale svoje želje za uspjehom fudbalera na »6. aprilu« ili čestitale na već postignutom rezultatu.

Na stadionu »6. april« Željezničar je igrao sve do 18. juna 1950. godine, kada je počelo njegovo uklanjanje zbog izgradnje Bulevara Borisa Kidriča, prema novoj željezničkoj stanici, a u skladu sa urbanističkim planom. Željezničar se tada privremeno preselio na armijsko igralište na Skenderiji, a godinu dana prije uklanjanja stadiona »6. aprila«

Godina 1949. Prvi dobrovoljci na izgradnji stadiona Grbavica

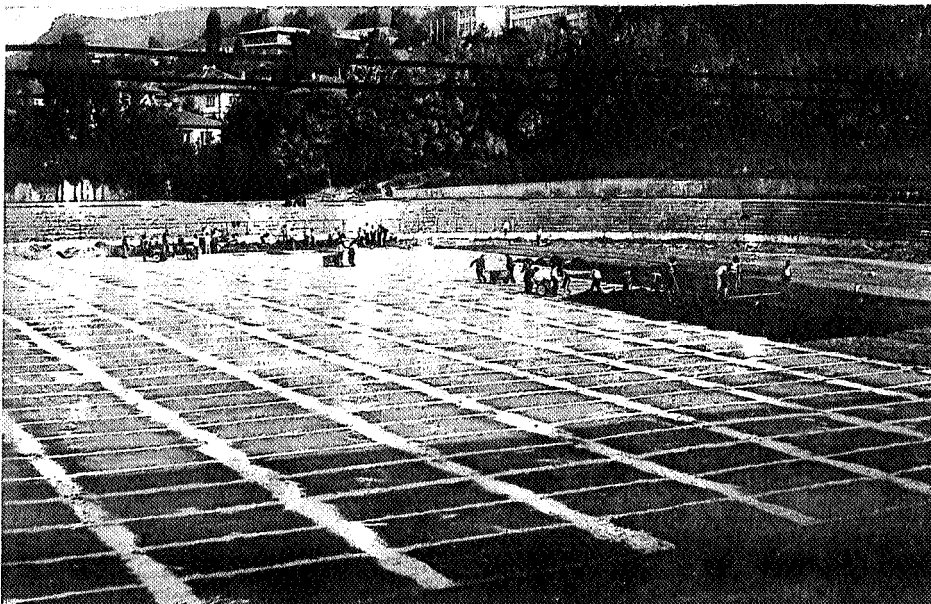

Godina 1975. Gradnja plitke drenaže na glavnom travnatom terenu Grbavice

počela je izgradnja stadiona RSD Željezničar »Grbavica«.

Na južnoj strani Sarajeva, u kraju zvanom Grbavica, ispod brda kojim je prolazila uskotračna pruga, na parcelama što su ih građani ovog tada prigradskog naselja uzimali pod zakup i obrađivali kao porodične bašte, našli su se jednog lijepog majskog dana 1949. godine članovi Radničkog sportskog društva Željezničar i dobrovoljnim radom počeli izgradnju svog stadiona. Bez pompe i bez polaganja temeljca, izašli su brojni članovi Društva da ravnaju poljanu. Radili su poslije podne, u slobodne sate. Njima su se ubrzo pridružili građani Petnaeste osnovne organizacije Narodnog fronta, zatim stanovnici okolnih naselja, radnici Željeznice, učenici Željezničke škole, prijatelji Kluba i ljubitelji sporta iz raznih preduzeća.

Starije ljude — prijatelje Željezničara ova velika akcija je podsjećala na 1932. godinu, kada je gra-

Godina 1975. Rekonstrukcija prostorija ispod tribina na stadionu Grbavica

deno igralište u Pofalićima. Međutim, ovaj put entuzijazam je bio mnogo izraženiji i brzo je dao rezultate. Za samo prva dva mjeseca gradnje dobrovojnici su dali 12.000 radnih sati. Do oktobra 1949. godine bila je završena drenaža terena, kanalizacija i ostali pripremni radovi; teren je poravnat i u novembru posijana trava. Jesenje kiše i snijeg zaustavili su radove.

U proljeće 1950. godine nastavljena je gradnja, ali znatno sporije. Tada je bila potrebna isključivo stručna radna snaga, a nje nije bilo. Radilo je svega tridesetak stručnih radnika od stotinu koliko je bilo potrebno. Zbog toga je bilo izvjesno da stadion neće biti završen do 27. jula 1951. godine, kao što je predviđeno. Istina, već 1950. godine bio je završen teren i na njemu se pomalo treniralo, dok su ostali objekti na stadionu bili u početnoj fazi gradnje, tako da stadion još nije mogao da primi gledaoce. Tokom 1951. godine montirane su tribine koje su prenesene sa stadiona »6. april«. Te godine veliku pomoć u izgradnji stadiona pružili su Glavni odbor SSJ za Bosnu i Hercegovinu i Ministarstvo željeznica. Oni su RSD »Željezničar« dali pomoć u novcu i stručnoj radnoj snazi. Bila je organizovana i takozvana Liga stotine radi prikupljanja sredstava za izgradnju Planinarskog doma željezničara na vrhu Trebevića, čiji je dio korišten i za izgradnju stadiona Grbavica. Na taj način je od članova i prijatelja Kluba sakupljena određena suma za dovršenje stadiona. Ipak, sve to nije bilo dovoljno, pa se izgradnja stadiona veoma oteгла. Nije bilo dovoljno materijalnih sredstava, a stručna radna snaga tada je imala primarniji zadatak — izgradnju industrijskih objekata. Upornim zalaganjem Grbavica je postepeno rasla i 13. septembra 1953. godine Željezničar je imao dvostruko slavije: obilježen je plasman u Drugu saveznu fudbalsku ligu i svečano otvaranje novog stadiona na Grbavici.

Novi, lijepi objekat, tada reprezentativnog izgleda, primio je toga dana fudbalere Željezničara i Šibenika da odmjerne snage u prvom kolu drugoligaškog takmičenja, uz brojno prisustvo navijača.

Nekoliko sati prije početka utakmice navijači su uspjeli da razgledaju stadion, tribine koje su im bile poznate sa bivšeg stadiona »6. april« i atletsku stazu koju su mnogi zvali i biciklističkom stazom jer su biciklističke trke bile česte na atletskoj stazi u poluvremenu utakmice.

Bez posebnog ceremonijala svečanog otvorenja stadiona, Grbavica je od tada počela da stvara legendu o sebi i svom klubu. A kad je na kraju prvog drugoligaškog susreta Željezničar slavio pobjedu nad Šibenikom od 4 : 1, golovima Ilijasa Pašića (3) i Branislava Milenkovića, navijači su pjesom pozdravili i svoje ljubimce i svoj novi stadion.

Od tog 13. septembra 1953. godine živjela je Grbavica svoj život sa Klubom i stvarala svoj profil i boju. Na betonskom stajalištu našli su svoje mjesto najvatreniji navijači, tu su bili najbliži svojim ljubimcima, odatle su ih mogli najlakše bodriti i zamjeriti im kad nisu uradili nešto kako valja. Grbavica je vremenom postala simbolom Željezničara i njegove plave boje; ona je za svega nekoliko godina dobila svoj duh i pečat.

Svojevrsne drage trenutke navijačima Željezničara i ljubiteljima fudbala priredivale su mašinovođe koji su vozili vozove na uskotračnoj pruži Sarajevo—Beograd. Oni su prolazeći iznad stadiona, redovno usporavali vožnju, a ponekad i zaustavljali vozove, tako da su putnici iz voza mogli da vide poneki dio igre, pa čak i gol. Zalazeći za brdo, svaki »čiro« se oglašavao sirenom u znak pozdrava i želje za uspjehom Željezničara.

Tako je potrajalo petnaest godina, sve do 30. juna 1968. godine. Dotrajale tribine i ostali objekti nisu pružali potpune uslove da se dalje tu igraju nogometne utakmice i održavaju druge velike sportske aktivnosti.

Grbavica je toga dana bila zatvorena za javne sportske priredbe. Željezničar se preselio na Koševo i na tom stadionu igrao nepunih osam godina, sve do 25. aprila 1976. godine. Na Koševo je osvojio i titulu šampiona 1972. godine.

Te godine Skupština Sportskog društva Željezničar donosi Odluku o gradnji Sportsko-rekreacionog centra »Grbavica«, odnosno o obnovi starog stadiona. Bio je formiran i Odbor za izgradnju, na čelu sa pokojnim Zahidom Bukurevićem, koji je odmah priunuo na posao: počela je obnova i izgradnja novih objekata. Pune četiri godine Grbavici su gradili radni ljudi, građani i omladina, sportisti, željezničari, milicioneri, studenti, učenici, vojnici. Radili su pojedinačno dobrovoljno i arhitekti, električari, dizajneri, profesori Univerziteta ...

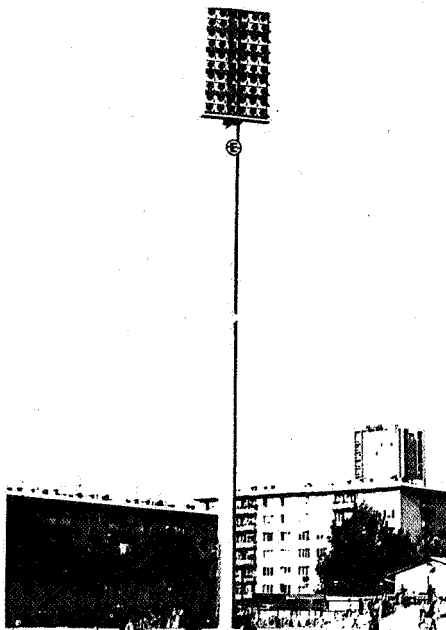
Do ponovnog otvorenja Grbavice, 25. aprila 1976.

Montaža stuba reflektora na stadionu Grbavica

Godina 1975. Predsjednik SD Željezničar Izet Zubović govori na otvorenju obnovljenog stadiona Grbavica

Jedan od četiri reflektora na stadionu Grbavica

Predsjednik Odbora za izgradnju Sportsko-rekreacionog centra Grbavica Zahid Bukurević proglašava obnovljeni stadion Grbavica otvorenim

Obnovljeni stadion Grbavica

godine, svi oni su dali 82.000 dobrovoljnih sati fizičkog rada i 11.000 radnih sati mehanizacije. U obnovu i izgradnju novih objekata uloženo je 2,3 milijarde starih dinara u dobrovoljnom radu, prikupljenom materijalu i dobrovoljnim prilozima u novcu. Svi ti entuzijasti prijatelji Željezničara, do ponovnog otvorenja stadiona, ugradili su 50.000 kubika materijala, iskopali 14.250 metara raznih kanala i propusta i postavili 6.429 metara cijevi.

Radovima na izgradnji novih objekata veoma uspješno je rukovodio neumorni član Predsjedništva Kluba Dragan Anđelić, dipl. inž. arh.

Zahid Bukurević, dugogodišnji član i funkcioner Kluba i Sportskog društva umro je 1981. godine, ali iza njega, ostalih članova Odbora za izgradnju i stotina hiljada ruku prijatelja i članova Kluba ostala je obnovljena Grbavica sa dva pomoćna terena, prostorom za male sportove, atletskom sta-

zom i 35 prostorija za rad, smještaj i pripreme sportista.

Ta nova Grbavica danas dograđuje legendu o sebi i svom radničkom klubu svijetlih tradicija. A kad Sportsko-rekreacioni centar Grbavica bude potpuno završen, širina sportskog duha davaće mu još veći i širi značaj.

U DRESU ŽELJEZNIČARA
1921-1981.

FUDBALERI KOJI SU NASTUPALI NA PRVENSTVENIM UTAKMICAMA

u periodu 1921—1941. godine

1921—1934. Adamović Milovan
1927—1931. Babić Blagoje
1921—1922. Banović Vojislav
1925—1940. Bradarić Ivan
1934—1936. Bugarinović Petar
1932—1936. Bunjevac Drago
1932—1941. Burić Ferdo
1922—1925. Burić Rudolf
1921—1922. Cicvol Stefan
1921—1926. Cveifer Franjo
1939—1941. Čuturilo Branko
1921—1927. Dimitrijević Dimitrije
1921—1927. Dunkl Ivan
1932—1936. Dursum Mitar
1921—1923. Egjić Milutin
1936—1937. Ekić Džemaludin
1922—1927. Fedi Leonard
1936—1941. Filipović Drago
1935—1938. Filipović Petar
1922—1935. Gmaz Herbert
1922—1937. Gmaz Herland
1936—1940. Goričanin Eduard
1921—1925. Grešl Dušan
1930—1933. Hajdarević Husein
1928—1931. Ivezić Nikola
1935—1941. Jurić Josip-Joco
1921—1922. Kale Ivan
1928—1932. Kaltbruner Vilim
1924—1927. Katalinić Rudolf
1921—1935. Katalinić Stjepan
1925—1926. Kaučić Ivan
1921—1925. Kefer Rudolf
1925—1928. Klemens Alojz
1927—1934. Kinčić Karlo
1925—1937. Kinčić Rudolf
1939—1941. Knajndelj Jakša
1926—1930. Kočić Rade
1938—1939. Kosen Karlo
1927—1928. Krajnc Alojz
1922—1926. Krajnc Franjo
1921—1926. Krajnc Ivan
1931—1934. Krička Rudolf
1928—1931. Kriš Vilko
1927—1932. Krtolica Ljubo

1932—1941.
1933—1937.
1939—1941.
1932—1936.
1927—1935.
1921—1922.
1921—1923.
1929—1939.
1931—1938.
1939—1940.
1937—1941.
1937—1941.
1932—1939.
1926—1941.
1937—1941.
1921—1925.
1936—1941.
1932—1934.
1938—1941.
1922—1929.
1921—1927.
1932—1936.
1934—1939.
1932—1938.
1928—1940.
1937—1940.
1922—1930.
1925—1930.
1925—1930.
1938—1941.
1939—1941.
1936—1941.
1935—1940.
1927—1935.
1936—1938.
1927—1936.
1932—1941.
1921—1922.
1933—1936.
1934—1938.
1935—1939.
1935—1939.
1935—1938.
1921—1927.
1939—1940.
1928—1937.
1936—1937.
1921—1922.
1921—1933.
1931—1936.
1922—1930.
1928—1934.
1921—1926.
1935—1940.

Krulj Desimir
Kuridža Miroslav
Kvasina Anton
Lajsnar Matija
Lasić Mijo
Leple Ludvig
Levi Aron
Lončar Nikola
Makon Eduard
Margetić Anton
Martinović Anto
Martinović Josip-Juka
Martinović Radoslav
Miholjčić Dragoljub
Milošević Anđelko
Novak Vilim
Obrenović Aleksandar
Orak Rudolf
Oliva Slavko
Osim Eduard
Pavičić Ivan
Pavlović Spaso
Pavlović Teofil
Petković Vojislav
Perija Ivan
Potuga Borislav
Potočnik Oto
Popović Mihajlo
Primorac Jure
Prohić Ibrahim
Radan Danilo
Radojević Risto
Ristić Milan
Rosik Rudolf
Samardžić Miloš
Saračević Muharem
Savić Miroslav
Siber Dragutin
Simić Ilija
Stanišić Savo
Stojanović Dušan
Sudar Ismet
Ščetinski Josip
Šebalj Josip
Šešelj Zdravko
Škundrić Jovo
Štjivčić Boro
Šmit Adolf
Šuh Franjo
Šulhof Zvonimir
Tegzeš Hinko-mladi
Tomašević Dragutin
Tomić Milan
Tolnaj Stanislav

1928—1940.	Vidaković Zdravko
1938—1941.	Vidović Branko
1934—1941.	Vojnović Dušan
1938—1941.	Vukojčić Miodrag
1934—1941.	Vukosavljević Aleksandar
1935—1941.	Vukosavljević Dejan
1929—1934.	Vuković Sreten
1930—1932.	Žarić Uroš
1935—1940.	Živković Milan

**FUDBALERI KOJI SU NASTUPALI
NA PRVENSTVENIM UTAKMICAMA**

u periodu 1945—1981/82. godine

		Broj odigranih utakmica	Broj datih golova				
1952—1956.	Abramović Spasoje	61	—	1947—1948.	Beretić Anto-Toni	1	—
1975—1977.	Ahmetović Iso	6	—	1974—...	Berjan Branislav-Bane	141	2
1945—1947.	Alajbegović Safet-Habiba	24	1	1973—1975.	Biljuš Željko	5	—
1947—1953.	Ančić Drago-Gaga	55	—	1956—1958.	Bjelogrić Mile	13	8
1947—1948.	Arih Ivan	10	4	1947—1948.	Bolfek Anton	15	2
1952.	Arnautović Ahmet	4	—	1967—1968.	Borić Adem	2	—
1976—...	Arnautović Senad-Buco	53	—	1963—1969.	Bračulj Boris	97	18
1960—1962.	Arslanagić Omer	3	—	1964—1976.	Bratić Blagoje-Grof	343	32
1978—...	Aškraba Siniša	23	1	1964—1965.	Brzić Ivica	16	—
1974—1976.	Avdukić Midhat	8	4	1963—1978.	Bukal Josip-Mane	290	127
1961—1964.	Azabagić Šefik	61	3	1955—1960.	Bukvić Risto-Rile	115	38
1950—1961.	Babić Josip-Cuki	93	—	1952.	Bulić Žarko-Zara	1	—
1978—...	Bahtić Edin-Fičo	90	28	1952.	Bunić Miroslav	1	1
1945—1947.	Bajagić Veljko	6	—	1966—1967.	Crnec Franjo	15	—
1966—1975.	Bajić Duško-Sančo	142	20	1978—1980.	Cvitanušić Ivan	12	—
1947—1955.	Bajrami Mensur-Baja	120	40	1978—...	Čapljić Vlado	21	2
1945—1947.	Bajrić Muhamed	19	—	1965—1967.	Čenanović Salem	5	—
1979—...	Baljić Mirsad	56	7	1977—...	Čilić Josip-Čipe	155	5
1955—1957.	Basara Dragoljub	7	1	1953—1954.	Čišić Muris-Celo	5	—
1972—1976.	Bašić Nijaz	11	1	1959—1960.	Čizmić Ahmet-Zuja	1	—
1978—...	Baždarević Mehmed-Meša	102	12	1957—1958.	Čuković Vlado	2	—
1967—1975.	Bećirspahić Veljija-Dedo	222	12	1977—1980.	Čuljak Zoran-Cinci	62	—
1945—1953.	Begić Safet	131	3	1980—...	Čurić Edin	10	—
				1948.	Čutuković Pavle	1	—
				1947—1953.	Čemal Šefkija	48	1
				1974—1979.	Dautović Nedim-Deba	67	—
				1948—1949.	Debelić Josip	3	2
				1966—1975.	Deraković Avdija-Tica	223	17
				1955—1956.	Dervišević Aziz-Paša	2	—
				1950.	Dikosavljević Miloš	1	—
				1955—1964.	Dizdarević Ahmet-Ahmo	102	16
				1946—1951.	Domoročki Josip-Joško	95	12
				1952—1954.	Dugonjevac Slavko	27	—
				1959—1965.	Duspara Zvonko	100	33
				1981—...	Đelilović Mehmed	1	—
				1951—1958.	Đorđević Đorđe-Dole	59	1
				1950—1951.	Đorđević Milorad-Prase	37	11
				1974—1979.	Đorđić Ranko	111	11
				1951.	Eustakija Stjepan	1	—
				1955—1963.	Fazlagić Fahrudin-Magare	65	4
				1960—1961.	Fazlagić Mirsad-Pule	17	—
				1975—1979.	Galonja Dragomir	37	4
				1959—1965.	Gašić Mirko	123	42
				1974—1979.	Glamočak Dragan-Gagi	76	2
				1952—1954.	Gojković Borislav	17	2
				1946—1947.	Golac Ivan	14	—
				1979—...	Grabo Anto	33	6
				1978—1979.	Grcić Emir	1	—
				1951—1952.	Grgić Juraj	2	1
				1980—1981.	Gutović Milan	1	—
				1952—1953.	Hadžiabdić Derviš	3	—
				1965—1974.	Hadžiabdić Enver-Hadžija	268	2
				1956—1958.	Hadžialagić Ibrahim	3	—
				1960—1961.	Hadžić Adem	5	—

1950.	Hadžić Sulejman	1	—	1946—1947.	Lovrić Franjo-Džigara	9	4
1952—1953.	Handan Hamdija	5	—	1973—1982.	Lušić Ivan	214	45
1952—1957.	Handžić Mehmed-Meho	58	13	1960—1961.	Ljubičić Tomislav	1	—
1973—1975.	Hadžić Tarik	19	7	1948—1951.	Makon Eduard-Edo	37	—
1961—1962.	Hot Ilijas	4	—	1946—1950.	Maksimović Risto	4	—
1967—1973.	Hrvat Fahrija	103	2	1975—1978.	Maljukanović Konstatin	37	—
1972—1979.	Ibrahimović Esad	59	—	1945—1951.	Mamić Mustafa	93	4
1956—1959.	Ibrahimpašić Ahmet	44	20	1981—...	Mamuzić Slavko	2	2
1978—1980.	Idić Stojanče-Pele	32	—	1973—1978.	Marić Mladen	20	—
1951—1959.	Imamović Asim	111	8	1945—1947.	Marjanović Vojislav	19	—
1978—...	Ivanović Duško	62	2	1945—1949.	Marks Nikola-Miki	32	2
1952.	Ivković Dragomir	1	—	1945—1955.	Martinović Anto-Svila	145	41
1976—1979.	Jahić Selver	31	1	1960—1962.	Martinović Radovan	6	1
1952—1953.	Jakšić Anto	19	24	1951.	Masleša Sveto	1	—
1968—1979.	Janković Božo-Boki	256	96	1946—1948.	Mateović Josip-Puba	12	4
1970—1977.	Janjuš Slobodan-Čobo	207	—	1945—1948.	Mateta Anto-Toni	12	3
1964—1977.	Jelušić Branimir-Jela	332	21	1956—1967.	Matić Rastislav	193	4
1954—1956.	Jocić Mirko	2	—	1946—1947.	Matijašević Mirko	1	—
1963—1969.	Jovanović Dušan	91	1	1979—1980.	Matković Zoran	3	—
1958—1962.	Jovičević Božidar	49	5	1946—1948.	Medarić Ivica	14	7
1958—1961.	Jusufbegović Osman	67	18	1958—1959.	Mehandžić Dragutin	1	—
1965—1972.	Kadrić Nusret-Silever	93	—	1978—1980.	Mijić Mišo	26	—
1965—1967.	Kalaba Ljubo	13	—	1963—1964.	Mijušković Nikola	2	—
1945—1948.	Kantardžić Nail	30	—	1952—1954.	Milenković Branislav-Bane	25	8
1946—1953.	Kapetanić Vlado	10	1	1952—1953.	Miličević Lazar	2	—
1961—1964.	Kapidžić Enver	30	3	1950.	Mišić Bogdan	11	—
1960—1963.	Kapidžić Mahmut-Šoja	60	4	1953—1955.	Mitrić Slobodan-Bobo	5	—
1957—1960.	Karajica Asim	52	1	1965—1978.	Mujkić Fikret-Pike	140	43
1975—1978.	Karalić Suad	42	1	1965—1976.	Mujkić Midhat-Medo	84	3
1965—1975.	Katalinski Josip-Škija	269	48	1952.	Muradori Vjekoslav	1	—
1963—1964.	Kazazović Bakir	1	—	1948—1950.	Mušanović Sabahudin	2	—
1950.	Kindibal Dušan-Kindo	1	—	1951—1952.	Nešković Joco	8	8
1951—1953.	Krnoh Josip	32	5	1979—...	Nikić Nikola-Guto	86	15
1950.	Knežević Petar	5	—	1947—1948.	Nikolić Dušan	7	4
1947—1958.	Kočan Dušan	79	—	1967—1968.	Nikolić Dragan	4	1
1969—1979.	Kojović Dragan	163	2	1947—1951.	Novo Nerčez	71	41
1970—1980.	Kojović Slobodan-Koka	243	55	1979—1981.	Njeguš Slavko	35	—
1956—1963.	Kokot Kasim-Koka	75	9	1974—...	Odović Milomir	199	20
1953—1956.	Kolak Stanislav	7	—	1976—1978.	Omerhodžić Nedžad	36	1
1977—...	Komšić Vlado	104	13	1958—1960.	Oprašić Husein	4	—
1946—1947.	Konjevod Vladimir-Vlatko	17	—	1959—1971.	Osim Ivan-Štraus	250	75
1947—1948.	Kotoranin Dragutin	5	—	1975—1976.	Ostojić Milan	2	—
1948—1949.	Krajišnik Milan	3	—	1956—1957.	Pačuka Muhamed	11	3
1953—1964.	Krajnc Vjekoslav-Lujo	208	5	1946—1947.	Pajević Mišo	1	—
1957—1959.	Krasojević Stevan	5	—	1977—...	Paprica Rade	131	44
1965—1968.	Krsmanović Stevica	21	—	1981—...	Paprica Zoran	17	—
1947—1949.	Krtolica Božidar-Bole	15	3	1945—1946.	Pašanski Rajko	4	—
1952—1965.	Kulović Sulejman-Suljo	226	51	1952—1959.	Pašić Ilijas-Paja	174	104
1953—1956.	Kurtović Vahdet	40	11	1978—1979.	Paunić Mišo	1	—
1956—1958.	Kusturica Čazim	16	6	1945—1947.	Pavlić Zdravko	6	1
1970—1971.	Lazarević Dragoljub	2	—	1980—1981.	Pehlivanović Nedžad	2	—
1946—1947.	Lazarević Velisav-Lazo	16	5	1963—1964.	Petković Vladimir	4	1
1948—1952.	Lazić Borislav	20	5	1950.	Petrović Aleksandar-Aca	14	8
1964—1966.	Lemić Lazar	32	3				

1952—1953.	Petrović Ivica	1	1
1963—1964.	Planinić Ranko	13	—
1946—1948.	Pobrić Ferid	7	—
1947—1949.	Popović Milan-Tane	14	3
1950—1951.	Popović Milovan-Pipera	27	—
1945—1947.	Porča Hilimija	10	—
1954—1955.	Prelo Neđo	7	1
1954—1955.	Prokić Prvoslav	1	—
1977—1979.	Radić Ivan	26	9
1959—1960.	Radić Nikola	1	—
1956—1960.	Radojčić Vladimir	80	—
1952—1960.	Radonjić Tomislav-Toko	68	13
1952—1955.	Radovanović Bogdan	8	—
1959—1962.	Radović Jovica	31	3
1971—1976.	Radović Miloš-Mišo	41	—
1957—1971.	Radović Vasilije-Čiko	307	1
1945—1947.	Rajlić Milan	18	5
1947—1949.	Rašeta Simo	4	—
1973—1974.	Rašević Rajko	7	1
1951—1952.	Restek Martin	3	—
1951—1960.	Ribar Milan	65	2
1947—1950.	Ričl Valter-Majstor	33	12
1971—1976.	Rodić Željko	26	1
1950—1954.	Salihović Ferid	98	14
1974—1975.	Salkić Zijad	1	—
1976—1982.	Samardžija Dragan-Paja	26	5
1980—...	Samardžija Zoran	2	—
1967—1982.	Saračević Hajrudin-Luna	339	27
1969—1971.	Selimović Mirza	10	—
1948—1951.	Simić Mladen	11	—
1970—1971.	Sirčo Ibrahim	1	—
1959—1960.	Skoković Alojz	1	—
1946—1950.	Skopovi Karlo-Lala	45	2
1958—1967.	Smajlović Drago-Mišo	190	97
1962—1967.	Smajlović Đuro	67	4
1955—1957.	Sofradžija Hamid	16	—
1972—1975.	Spasojević Branislav	26	—
1977—1979.	Spasojević Vladimir	18	2
1965—1975.	Sprečo Edin-Sepi	234	75
1972—...	Starovlah Nenad	142	5
1950—1953.	Sudarević Mirko	36	7
1945—1950.	Šalipur Branko-Štruca	42	21
1948—1949.	Šarenkapa Asim	5	2
1969—1979.	Šerbo Džemaludin	157	29
1954—1955.	Šijaković Vladimir	1	—
1945—1950.	Šilić Miroslav	28	1
1967—1968.	Šimović Josip	1	—
1950—1951.	Šimunac Srećko	9	—
1960—1961.	Šipčić Tomislav	2	—
1973—1974.	Škrbić Miodrag	2	—
1959—1961.	Šljivici Slavko-Gugo	8	1
1967—1970.	Šljivo Mehmed	3	—
1960—1969.	Štaka Milijan	181	2
1950.	Štimac Dinko	2	—

1952—1954.	Šuh Svetislav	8	4
1981—...	Šujica Slobodan	17	—
1951.	Švaljek Ivan	15	3
1955—1956.	Terzić Ismet	2	—
1951.	Tešanović Milan	4	—
1968—1970.	Todorović Slaviša	2	—
1964—1967.	Tojagić Ilija	44	1
1953—1957.	Trbić Nusret	49	10
1952.	Trifković Miloš-Trile	1	—
1955—1956.	Tucaković Branko	3	—
1961—1962.	Turčinhodžić Midhad	3	1
1952—1958.	Ubović Dušan-Dule	114	4
1981—...	Ušanović Šefik	4	—
1959—1961.	Vladović Jusuf	2	—
1973—...	Vlaški Dragomir-Gagi	174	22
1953—1957.	Vrebac Marko	64	—
1953—1961.	Vrebac Slavko-Taco	123	—
1958—1962.	Vujinović Đuro	17	1
1947—1948.	Vujinović Svetislav	3	1
1952.	Vukašinović Vladimir	1	—
1976—1979.	Zečević Anto	51	3
1963—1966.	Zemko Josip	74	—
1957—1958.	Zlopaša Slobodan	1	—
1947—1951.	Zupčević Zijad	51	—
1957—1960.	Zigante Marcel	47	14

FUDBALERI KOJI SU ODIGRALI NAJVIŠE UTAKMICA U PRVENSTVIMA I KUPU 1945—1981. GODINE

1. Bratić Blagoje	343
2. Saračević Hajrudin	339
3. Jelušić Branimir	332
4. Radović Vasilije	307
5. Bukal Josip	290
6. Katalinski Josip	269
7. Hadžabiđić Enver	268
8. Janković Božo	256
9. Osim Ivan	250
10. Kojović Slobodan	243
11. Sprečo Edin	234
12. Kulović Sulejman	226
13. Deraković Avdija	223
14. Bećirspahić Velija	222
15. Lušić Ivan	214

**FUDBALERI KOJI SU DALI NAJVIŠE GOLOVA
NA PRVENSTVENIM I KUP-UTAKMICAMA
1945—1981. GODINE**

1. Bukal Josip	127
2. Pašić Ilijas	104
3. Smajlović Drago	97
4. Janković Božo	96
5. Osim Ivan	95
6. Sprečo Edin	75
7. Kojović Slobodan	55
8. Kulović Sulejman	51
9. Katalinski Josip	48
10. Lušić Ivan	45
11. Paprica Rade	44
12. Mujkić Fikret	43
13. Gašić Mirko	42
14. Martinović Anto	41
15. Nerčez Novo	41

**FOTOGRAFIJE REKORDERA U NASTUPIMA
I DATIM GOLOVIMA**

Veljka Bećirspahić

Blagoje Bratić

Josip Bukal

Avdija Deraković

Mirko Gašić

Enver Hadžabić

Božo Janković

Branimir Jelušić

Josip Katalinski

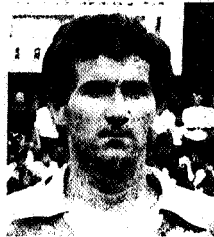
Slobodan Kojović

Fikret Mujkić

Anto Martinović

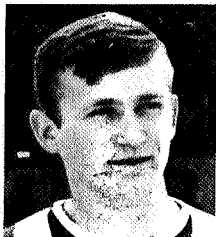
Ivan Lušić

Sulejman Kulović

Nerčez Novo

Ivan Osim

Rade Paprica

Ilija Pašić

Vasilije Radović

Hajrudin Saračević

Drago Smajlović

Edin Sprečo

**U DRESU SA JUGOSLOVENSKIM
GRBOM**

Najveći domet i ponos svakog fudbalera — poziv pod zastavu izabrane državne reprezentacije doživjelo je 14 prvotimaca Željezničara iz nekoliko generacija.

Prvi igrač Željezničara koji je na zvaničnoj utakmici obukao dres »A« reprezentacije Jugoslavije bio je Ilijas Pašić. On je rano skrenuo na sebe pažnju fudbalske javnosti izvanrednim igrama na lijevom krilu, ali je to bilo neprikosnoveno vrijeme Branka Zebeca. Po načinu igre Pašić je bio moderno krilo. Odlikovao se brzinom, vještim driblingom i izvanredno upotrebljivim centaršutevima sa obje noge. Idealan suigrač, primjeran kapiten i borac, Pašić je prvi put dobio šansu da zaigra za »A« reprezentaciju Jugoslavije 17. oktobra 1954. godine u Sarajevu, protiv reprezentacije Turske, kada je u drugom poluvremenu zamijenio Todora Veselinovića. Gledaocima ove utakmice ostalo je u sjećanju da je Pašićev prvi dodir sa loptom bio treći gol za Jugoslaviju. Samo što je počelo drugo poluvrijeme (47. minut) na Bobekov pas Pašić je uletio u prazan prostor i ne oklijevajući vještim udarcem savladao Turgača, golmana turske reprezentacije.

I dok je na lijevom krilu reprezentativne vrste dominirao Zebec, Pašić je, iako sve bolji, mirovao gotovo tri godine do utakmice sa Austrijom (1 : 1) u junu 1956. u Zagrebu. U 1957. godini Pašić je igrao protiv Austrije u Beču (3 : 3), Rumunije u Bukureštu (1 : 1) i Grčke u Beogradu (4 : 1). Godinu dana kasnije, 1958. godine samo dvije utakmice za Pašića u reprezentaciji: Mađarska u Budimpešti (0 : 2) i Engleska u Beogradu (5 : 0). Iako je bio na svim pripremama, Pašić nije putovao na Svjetski šampionat u Švedskoj. Oprostio se od reprezentacije u Hanoveru 20. decembra 1959. godine u utakmici protiv SR Njemačke (1 : 1). Počinjala je era Bore Kostića i, još više, Josipa Skoblara. Osam utakmica Ilijasa Pašića u »A« reprezentaciji premali je bilans jednog od najboljih igrača Željezničara, grada Sarajeva i Bosne i Hercegovine i dokaz koliko je u to vrijeme bilo teško dospjeti u izabranu vrstu iz »manjeg« kluba i održati se u reprezentaciji za duže vrijeme.

Poslije Pašića, iz Željezničareve škole fudbala izrastao je Drago-Mišo Smajlović, centarfor koji je nekoliko godina bio najbolji strijelac Željezničara da bi u sezoni 1962/63. godine postao i najbolji strijelac državnog prvenstva, sa 18 postignutih golova. Oduševljavao je gledaoce na svim stadionima elegancijom pokreta i lakoćom kojom je nadmudrivao protivnike.

Kao najbolji golgeter prvenstva debitovao je u »A« reprezentaciji Jugoslavije na utakmici sa Švedskom (0 : 0), juna 1963. godine u Beogradu. Neuigran sa ostalima i prihvatajući ulogu klasičnog centarfora, uzalud se rvaio sa visokim i oštrim protivnicima. Međutim, već na sljedećoj utakmici protiv Rumunije (1 : 2), oktobra 1963. godine u Bukureštu, Smajlović je doveo našu reprezentaciju u vodstvo. Ipak, Smajlović je odigrao još samo 2 utakmice za reprezentaciju i to protiv Bugarske (1 : 0), marta 1964. godine u Sofiji i aprila iste godine u Nišu takođe protiv Bugarske (1 : 0). Umjesto Smajlovića u reprezentaciji su se ustalili Zambata i Jerković, igrači Dinama (Zagreb).

»Led« dužeg staža u reprezentaciji prvi je sa Grbavice probio dugonogi Ivica Osim. Gotovo košarkaške visine, plavokosi »Straus« matematički je, ali i izuzetno nadahnuo, zagospodario domaćim stadionima. Publici i stručnjacima dopadao se njegov prefinjeni stil kojim je dostizao maksimum čestim i efikasnim pogocima.

Osim je debitovao u »A« reprezentaciji na Olimpijskim igrama u Japanu na utakmici protiv Maroka (3 : 1), oktobra 1964. godine u Tokiju. Na ovim olimpijskim igrama, naša reprezentacija je odigrala još četiri utakmice: s Mađarskom (5 : 6), DR Njemačkom (0 : 1), Japanom (6 : 1) i Rumunijom (0 : 3) i na svim ovim utakmicama igrao je Osim, postigavši po 2 gola protiv Mađarske i Japana.

Pred domaćom publikom Osim je odigrao prvu utakmicu u Beogradu, aprila 1965. godine, protiv Francuske (1 : 0) igrajući u napadu sa Lukarićem, Zambatom, Galićem i Skoblarom. Pa i ovakav igrač morao je zatim da čeka dvije i po godine do nove šanse, koja mu je pružena na utakmici sa SR Njemačkom (1 : 3), oktobra 1967. godine u Hamburgu. Iako smo poraženi, tadašnji selektor Rajko Mitić shvatio je da naša reprezentacija koju on vodi ne može bez Ivice Osima.

Slijedi njegov najuspješniji period, protiv Holandije (2 : 1) 1. novembra 1967. godine u Roterdamu bio je strijelac, Albancima je nakon 11 dana u Beogradu (4 : 0) dao dva gola. Zatim dolazi njegova odlična igra u Marseju protiv Francuske (1 : 1). Potom visoka pobjeda u revanšu nad Francuzima (5 : 1) u Beogradu i put u Italiju na završne borbe Kupa evropskih nacija. Na žalost, Osim je zastao u Firenci. Na samom početku meča protiv Engleske teško je povrijeđen i suznih očiju pratio je kako

njegovih deset drugova uspijevaju da postignu jednu od najvećih istorijskih pobjeda jugoslovenskog fudbala (1 : 0). Da je Osim mogao da zaigra protiv Italije u finalu, vjerovatno bi naša reprezentacija postala prvak Evrope. Svoje posljednje utakmice za reprezentaciju, koje su igrane u okviru kvalifikacija za Svjetsko prvenstvo, Osim je odigrao 1968. godine protiv Finske (9 : 1) u Beogradu, Belgije (0 : 3) u Briselu i u aprilu 1969. protiv Španije (1 : 2) u Barseloni.

Zanimljivo je da Ivica Osim nije igrao mnogo reprezentativnih utakmica sa klupskim drugom Josipom Bukalom, iako bi im obojici bilo znatno lakše.

U izuzetnoj konkurenciji čuvara mreže sredinom sedme decenije, Vasilije Radović dobio je svega tri prilike. Zamijenio je Pantelića u Budimpešti protiv Mađarske (1 : 2), branio protiv SSSR-a (0 : 0) u Moskvi i protiv Luksemburga (5 : 2) u Luksemburgu. Da je bio u većem klubu, Radović bi sigurno imao više šansi, jer su njegovi kvaliteti bili nesumnjivi i veoma cijenjeni.

Lazar Lemić je igrao u Željezničaru dvije godine od 1964. do 1966. U tom vremenu odigrao je dvije utakmice za najbolju selekciju Jugoslavije. Bilo je to 1964, 13. oktobra na Olimpijskim igrama u Tokiju protiv reprezentacije Maroka, koju je naša reprezentacija dobila sa 3 : 1 i iste godine 28. oktobra na prijateljskoj utakmici naše reprezentacije sa Izraelom u Tel Avivu koju je izrael dobio sa 2 : 0. U oba susreta Lemić je nosio broj 10 na dresu i istakao se dobrim igrana.

Josip Zemko, izuzetan bek i half, tri puta je 1965. godine igrao u reprezentaciji protiv SSSR-a (0 : 0) u Moskvi, sa Luksemburgom (5 : 2) u Luksemburgu i u onoj odlučnoj utakmici sa Francuskom (0 : 1) u Parizu. Teška povreda omela je Zemka da postigne više.

Bukal je nanizao dvadeset četiri utakmice u najdražem plavom dresu. Neumorni napadač izuzetne borbenosti i veoma jakog udarca morao je svaki put da se pogocima dokazuje. Debitovao je u oktobru 1966. u Tel Avivu protiv Izraela (3 : 1) i bio dvostruki strijelac. Iste godine doprinio je pobjedi nad Čehoslovačkom (1 : 0) u Beogradu, ali i učestvovao u debaklu protiv Bugarske (1 : 6), u Sofiji. Očigledno da Bukal nije bio po ukusu saveznog kapitena Mitića i sljedeću šansu dobio je tek poslije dvije godine u Beogradu, oktobra 1968. godine, protiv Španije (0 : 0) kada je zamijenio I. Petkovića.

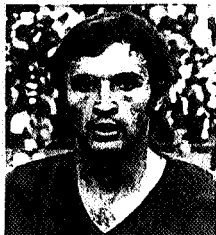
Blagoje Bratić

Josip Bukal

Enver Hadžiabdić

Božo Janković

Josip Katalinski

Lazar Lemić

Fikret Mujkić

Ivan Osim

Koncem iste godine (17. 12. 1968) u Rio de Žanieru sa Brazilcima smo igrali 3 : 3, a Bukal je postigao jedan gol. Vodio je navalu i dva dana kasnije u Belo Horizonte protiv istog protivnika (2 : 3). Ponovo polugodišnja pauza do utakmice sa Finskom (5 : 1) u Helsinkiju. Bukal je dvostruki strijelac. Na utakmici sa Rumunijom (1 : 1) u Beogradu, u jesen 1969. godine, zamijenio je Bjekovića. Vodio je reprezentativnu navalu i u Skoplju protiv Belgije (4 : 0).

U proljeće 1970. godine Bukal je odigrao utakmice protiv Rumunije (0 : 0) u Bukureštu i SR Njemačke (0 : 1) u Hanoveru.

U jesen 1970. godine Bukal je u reprezentativnom dresu protiv Luksemburga (2 : 0) u Luksemburgu, SR Njemačke (2 : 0) u Zagrebu i SSSR-a (0 : 4) u Moskvi. Od 4 postignuta gola za Jugoslaviju 3 gola je postigao Bukal, a četvrti Dragan Džajić. Slijedile su utakmice u Splitu, 4. aprila 1971. godine, protiv Holandije (2 : 0) i 21. aprila iste godine u N. Sadu protiv Rumunije (0 : 1). Bukala je na ovoj utakmici u drugom poluvremenu zamijenio Bjeković, napadač Partizana.

Ponovo se Bukal pojavio u reprezentaciji u Sarajevu u jesen 1971. godine protiv Meksika (4 : 0) i bio dvostruki strijelac. Slijedila su tri susreta bez pogodaka, sa DR Njemačkom u Beogradu, Luksemburgom u Titogradu i SSSR-om u Beogradu, u kojima se jalovost našeg napada odrazila i na vodu navale Bukala. Njegovo mjesto u reprezentaciji preuzima Duško Bajević, pa se Bukal još pojavljuje u Kampu Grande protiv Bolivije (1 : 1) i Čehoslovačke (2 : 1) u Sao Paolu, dijeleći pogotke sa Bajevićem. Iako je Željezničar u 1972. godini nadmoćno osvojio šampionat Jugoslavije, za njegovog najboljeg strijelca nema mjesta u reprezentaciji. Tadašnji selektor nije poveo Bukala ni na Svjetski šampionat u SR Njemačkoj ljeta 1974. godine, tako da se Bukal oprostio od reprezentativnog dresa na prijateljskoj utakmici protiv Mađarske (2 : 3) u gostima, 29. maja 1974. godine.

Edin Sprečo je odigrao tri utakmice za »A« reprezentaciju. Debitovao je 1. novembra 1967. godine u Roterdamu protiv Holandije (2 : 1), a zatim je 12. novembra 1967. godine, igrao protiv Albanije (4 : 0) u Beogradu i bio strijelac. Treću i posljednju utakmicu odigrao je dvije godine kasnije, juna 1969. godine, protiv Finske (5 : 1) u Helsinkiju i ponovo postigao gol.

Da li je Fikret Mujkić mogao i trebao da odigra više

Ilija Pašić

Vasilije Radović

Drago Smajlović

Edin Sprečo

Nenad Starovlah

Josip Zemko

od pet utakmica u državnom dresu? Mogao je da nije bilo nemirnog duha ovog rasnog modernog napadača koji je sam rješavao ligaške mečeve. Mujkić je debitovao u Rio de Žaneiru protiv Brazila (2 : 3) u decembru 1968. godine. Zatim je igrao protiv Švedske (2 : 1) u Splitu, bio strijelac u igri sa Rumunijom (1 : 1) u Beogradu; zamijenio je Petkovića protiv Austrije (1 : 1) u Sarajevu i igrao protiv Mađarske (2 : 2) u Beogradu, 12. aprila 1970. godine. I kada se očekivalo da će raskošni talenat

obogatiti iskustvom, Mujkić je, mijenjajući klupske sredine, sam sebe eliminisao iz reprezentacije.

Enver Hadžiabdić odigrao je 11 utakmica za reprezentaciju Jugoslavije u ciklusu koji je sličan ostalim fudbalerima iz našeg kluba. Tihl, smireni Travničanin, bek i pomagač velikih mogućnosti, debitovao je u reprezentaciji u Sarajevu protiv Austrije (1:1) aprila 1970. godine. Tada su ga »zaboravili« i pozvali tek tri i po godine kasnije. Postao je standardan reprezentativac u završnim kvalifikacijama Svjetskog šampionata 1974. i učesnik svih utakmica u SR Njemačkoj.

Sudbina kao da se našalila sa Boškom Jankovićem, jednim od najelegantnijih napadača Željezničara. Iako je godinama smatran izuzetnim strijelcem, Janković je samo dva puta branio boje Jugoslavije oba puta u proljeće 1972. godine, u mečevima sa SSSR (0:0) u Beogradu i (0:3) u Moskvi. Prije i kasnije Janković je igrao bolje i ubojitije za svoj klub.

Najsajnija reprezentativna zvijezda Željezničara, sarajevskog i bosanskohercegovačkog fudbala uopšte, bio je i ostaje Josip Katalinski sa 41 utakmicom u reprezentaciji Jugoslavije. Kao što je neodoljivo ušao u izabranu ekipu, Katalinski je pet godina bio nezamjenjivi ako ne i najpouzdaniji oslonac odbrane. Visok i snažan, odlučan u igri glavom i nikad grub, gospodario je kaznenim prostorom. Katalinski se nametnuo osobinom koju do tada nije imao nijedan srednji pomagač: »praveći« izlete u protivničku polovinu terena, tresao je mreže kao da je napadač. Upravo ova činjenica stavlja Josipa Katalinskog ispred svih ostalih odbrambenih igrača koji su se sa dresom broj 5 duže ili kraće zadržavali u reprezentaciji. Njegovi izleti pri izvođenju kornera izazivali su paniku u protivničkim odbranama.

U kvalifikacijama za Svjetski šampionat 1974. Katalinski je bio tragičar a zatim i junak. Reprezentaciji Jugoslavije bila je u Atini potrebna pobjeda od dva gola razlike, a Grci su poslije našeg vodstva izjednačili na 2:2 autogolom Katalinskog. Slijedio je onaj nezaboravni finiš i 4:2 za nas, a u »majstorici« protiv Španaca u Frankfurtu 13. februara 1974. Katalinski je sam izvodio vizu Jugoslaviji za završni dio Svjetskog šampionata. Privukao se španskim vratima, visoko skočio i loptu glavom poslao prema голу, a kada ju je golman odbio, »Škija« je u padu volej-udarцем uputio loptu u mrežu. Ostalo je tih 1:0 u nezaboravnom trijumfu.

Kao što je na prve svoje dvije reprezentativne igre u Južnoj Americi, protiv Venecuele (10:0) i Bolivije (1:1) bio po jednom strijelac, Katalinski je nastavio da igra u velikom stilu. Sam je riješio meč u Kupu evropskih nacija protiv Norveške (3:1) u Beogradu sa dva pogotka i mnogo puta ranije i kasnije bio naš ponajbolji izabranik. I kada je otišao u Nicu, dobivao je redovne pozive saveznih kapitena. Tako je učestvovao i u završnim borbama Kupa evropskih nacija 1976. u Beogradu, u onoj nezaboravnoj igri protiv SR Njemačke (2:4). Kada Jugoslavija nije uspjela da se plasira u završne borbe Svjetskog šampionata 1978. godine, Katalinski se povukao iz reprezentacije i uskoro prestao da igra fudbal kome je, u Klubu i ekipi Jugoslavije, dao toliko mnogo.

Blagoje Bratić, nazvan neumornom radilicom na sredini terena u vrijeme najboljih igara Željezničara, pozvan je da brani boje Jugoslavije sredinom 1972. godine. Igrao je na Mini-mundijalu protiv Venecuele (10:0), Bolivije (1:1) i Paragvaja (2:1), na mjestu srednjeg pomagača pokraj svog klupskog druga Katalinskog. To je bio kraj njegovih reprezentativnih ambicija. Drugi su imali prednost.

Iz najnovije generacije reprezentativac je postao i Nenad Starovlah, branič velikih mogućnosti, ali i igrač koga su česte povrede predugo zadržavale izvan terena. Debitovao je na utakmici protiv Kipra (3:0), 1. aprila 1979. godine u Nikoziji. Iste godine 31. oktobra igrao je u reprezentaciji Jugoslavije i protiv Rumunije (2:1) u Titovoj Mitrovici.

**IGRALI ZA »A« REPREZENTACIJU JUGOSLAVIJE
NA ZVANIČNIM UTAKMICAMA**

Reprezentativni staž	Prezime i ime igrača	Broj odigranih utakmica	Broj golova
1972.	Bratić Blagoje	3	
1966—1974.	Bukal Josip	24	10
1970—1974.	Hadžiabdić Enver	11	
1972.	Janković Božo	2	
1972—1977.	Katalinski Josip	41	10
1964.	Lemić Lazar	2	
1968—1970.	Mujkić Fikret	5	1
1964—1969.	Osim Ivan	16	8
1954—1959.	Pašić Ilijas	8	1
1964—1965.	Radović Vasilije	3	
1963—1964.	Smajlović Drago	4	1
1967—1969.	Sprečo Edin	3	2
1979.	Starovlah Nenad	2	
1965.	Zemko Josip	3	

**IGRALI ZA MLADU REPREZENTACIJU
JUGOSLAVIJE NA ZVANIČNIM
I NEZVANIČNIM UTAKMICAMA**

Reprezentativni staž	Prezime i ime igrača	Broj odigranih utakmica	Broj golova
1969—1970.	Bajić Dušan	4	1
1978.	Baždarević Mehmed	5	1
1966—1967.	Bukal Josip	4	1
1970—1971.	Hrvat Fahrija	6	
1978.	Ivanović Duško	1	
1971—1974.	Janković Božo	8	3
1967—1971.	Katalinski Josip	9	
1971—1974.	Kojović Slobodan	10	2
1955—1956.	Kurtović Vahdet	9	2
1968—1970.	Mujkić Fikret	4	4
1962—1963.	Osim Ivan	3	
1953—1955.	Pašić Ilijas	5	1
1962—1963.	Radović Vasilije	2	
1970—1971.	Saračević Hajrudin	5	1
1962—1963.	Smajlović Drago	2	
1967—1970.	Sprečo Edin	4	2
1971.	Šerbo Džemaludin	3	
1966.	Štaka Miljan	1	
1964—1967.	Zemko Josip	4	

**IGRALI ZA AMATERSKU REPREZENTACIJU
JUGOSLAVIJE NA ZVANIČNIM
I NEZVANIČNIM UTAKMICAMA**

Reprezentativni staž	Prezime i ime igrača	Broj odigranih utakmica	Broj golova
1977—1978.	Čilić Josip	1	
1969—1970.	Đorđić Ranko	1	
1978.	Galonja Dragoljub	1	
1977.	Jahić Selver	1	
1977—1978.	Kojović Slobodan	5	
1977.	Odović Milomir	1	
1977—1978.	Saračević Hajrudin	3	1
1977—1978.	Starovlah Nenad	3	

**IGRALI ZA OMLADINSKU REPREZENTACIJU
JUGOSLAVIJE**

Reprezentativni staž	Prezime i ime igrača	Broj odigranih utakmica	Broj golova
1974—1975.	Ahmetović Iso	9	4
1978—1981.	Baljić Mirsad	14	2
1972.	Bašić Nijaz	5	2
1977—1979.	Baždarević Mehmed	15	4
1964.	Bukal Josip	1	
1978—1981.	Čaplijić Vlado	21	1
1973.	Čuljak Zoran	2	
1978—1980.	Čurić Edin	8	
1974.	Đorđić Ranko	2	
1971.	Idić Stojanče	3	1
1973—1975.	Jahić Selver	21	1
1968—1969.	Janković Božo	10	3
1969.	Janjuš Slobodan	4	
1971.	Jeličić Miroslav	6	
1965—1966.	Katalinski Josip	3	
1970.	Kojović Slobodan	4	
1956.	Matić Rastislav	1	
1979.	Matković Zoran	5	
1979—1981.	Mrkajić Ranko	13	1
1965—1967.	Mujkić Fikret	9	2
1965—1966.	Mujkić Midhat	9	2
1971—1972.	Rodić Željko	11	2
1976—1977.	Samardžija Dragan	18	8
1979.	Samardžija Zoran	3	
1976.	Spasojević Vladimir	3	
1973.	Starovlah Nenad	1	
1980—1981.	Škrba Dragan	13	
1973.	Škrbić Miodrag	2	
1962—1964.	Zemko Josip	11	

FUDBALSKI KUP YUGOSLAVIJE

Ideja o Fudbalskom kupu Jugoslavije ponikla je krajem 1945. godine, ali je donošenje konačne odluke odlagano sve do 4. jula 1947. da bi tek novembra 1947. godine bilo objavljeno da maršal Jugoslavije Josip Broz Tito daruje veliki srebrni Peهار, prelazni trofej pobjedniku Kupa.

Takmičenje za Kup ima i tu dobru stranu - uz omogućavanje i najmanjim ekipama da dođu do izražaja i afirmacije - da pruža i sliku kvaliteta fudbala u unutrašnjosti zemlje. Posebna draž Kupa je i u tome što odluka često pada sa posljednjim zviždukom sudije.

Pokatkad nije dovoljno ni 120 minuta igre - da bi se dobio pobjednik. Tada su obično odlučivali jedanaesterci, novčić ili nova utakmica (u finalu)!

Fudbalski kup Jugoslavije predstavlja najmasovnije i najborbenije domaće takmičenje, koje se odlikuje velikim zalaganjem i poštovanjem svih učesnika. To je i shvatljivo, jer se učesnici takmiče za srebrni Peهار druga Tita, što im daje i najviše podstreka za što bolji rezultat, do koga dolaze znanjem, tehnikom i časnom borbom na fudbalskom terenu. Jer, osvojeni Peهار predstavlja najveću čast i radost za jedan tim u ovom našem najmasovnijem fudbalskom takmičenju.

1947.

I kolo
Sarajevo, 02.11.47. Željezničar - Borac (Banja Luka) 3 : 3
(Željezničar se žrijebom kvalifikovao)

II kolo
Sombor, 09.11.47. Željezničar - Polet (Sombor) 1 : 2
Nastupali: Kantardžić N. (1), Ančić D. (1), Mamić M. (2), Zupčević Z. (2), Marks N. (2), Kotoranin D. (2), Domoročki J. (2), Šalipur B. (1/1), Bolfek A. (1), Martinović A. (2/1), Bajrami M. (2), Mateta A. (2), Skopovi K. (2), Medarić I. (1/2).

1948.

I kolo
Sarajevo, 24.10.48. Željezničar - Garnizon JNA (Skopje) 4 : 1
II kolo
Kruševac, 31.10.48. Željezničar - Napredak (Kruševac) 1 : 2

Nastupali: Ančić D. (2), Mamić M. (2), Čemal Š. (1), Makon E. (1), Skopovi K. (2/1), Begić S. (1), Čutuković (1), Domoročki J. (2/2), Debelić J. (1), Maksimović R. (1), Novo N. (2/2), Martinović A. (2), Ričl V. (1), Šalipur B. (1), Krtolica B. (1), Rašeta S. (1).

1949.

I kolo
Beograd, 16.10.49. Željezničar - Crvena zvezda (Beograd) 1 : 4

Nastupili: Ančić D., Mamić M., Čemal Š., Begić S., Makon

E., Domoročki J., Ričl V. (1/1), Bajrami M., Martinović A., Novo N., Lazić B.

1950.

I kolo
Sarajevo, 26.11.50. Željezničar - Sloga (Kraljevo) 0 : 2

Nastupili: Babić J., Salihović F., Ričl V., Dikosavljević M., Makon E., Domoročki J., Sudarević M., Kindibal D., Martinović A., Đorđević M., Šimunac S.

1951.

I kolo
Kotor, 11.11.51. Željezničar - Bokelj (Kotor) 1 : 3

Nastupili: Babić J., Salihović F., Zupčević Z., Domoročki J., Makon E., Đorđević Đ. (1/1), Simić S., Martinović A., Šalipur B., Bajrami M., Novo N.

1952.

I kolo
Sarajevo, 08.06.52. Željezničar - Sloga (Sarajevo) 1 : 0

II kolo
Sarajevo, 29.06.52. Željezničar - Udarnik (Travnik) 2 : 0

III kolo
Sarajevo, 06.07.52. Željezničar - Bosna (Sarajevo) 5 : 1

IV kolo
Brčko, 20.07.52. Željezničar - Jedinstvo (Brčko) 1 : 4

Nastupali: Ančić D. (4), Salihović F. (4/2), Handžić M. (4), Begić S. (4), Gojković B. (2), Kmoh J. (1), Sudarević M. (4/2), Ubović D. (4), Martinović A. (4/1), Pašić I. (2), Lazić B. (4/3), Milenković B. (2), Bajrami M. (4/1), Nešković J. (1).

1953.

I kolo
Sarajevo, 16.07.53. Željezničar - Zenica II (Zenica) 5 : 0

II kolo
Sarajevo, 23.07.53. Željezničar - Jedinstvo (Brčko) 3 : 1

III kolo
Sarajevo, 16.08.53. Željezničar - Velež (Mostar) 1 : 4

Nastupali: Radovanović B. (2), Babić J. (1), Handan H. (2), Dugonjevac S. (3), Ubović D. (3), Kočan D. (1), Đorđević Đ. (3), Martinović A. (3/1), Salihović F. (3/2), Kulović S. (2), Bajrami M. (3/1), Trbić N. (2), Pašić I. (3/5), Abramović S. (1), Miličević L. (1).

1954.

I kolo
Sarajevo, 10.08.54. Željezničar - Borac (Banja Luka) 4 : 2

II kolo
Sarajevo, 12.08.54. Željezničar - Sarajevo (Sarajevo) 2 : 5

Nastupali: Vrebac S. (2), Krajnc V. (2), Abramović S. (2), Mitrčić S. (2), Vrebac M. (2), Đorđević Đ. (2), Kurtović V. (2/1), Radonjić T. (2), Kulović S. (2/4), Bajrami M. (2/1), Prelo N. (2).

1955.

I kolo
Sarajevo, 10.08.55. Željezničar - Bratstvo (Travnik) 5 : 0

II kolo
Mostar, 14.08.55. Željezničar - Velež (Mostar) 1 : 2

Nastupali: Vrebac S. (2), Krajnc V. (2), Abramović S. (1), Đorđević Đ. (1), Handžić M. (2), Ubović D. (2), Kurtović V. (2/2), Radonjić T. (2/1), Kulović S. (2), Trbić N. (2/1), Pašić I. (2/2), Imamović A. (1), Vrebac M. (1).

1956/57.

I kolo
Sarajevo, 18.11.56. Željezničar - Zenica (Zenica) 1:3(1:1)
(Boljim izvođenjem jedanaesteraca ide Zenica)

Nastupili: Vrebac S., Kočan D., Krajnc V., Radojčić V., Vrebac M., Imamović A., Dizdarević A., Kokot K. (1/1), Pačuka M., Kusturica Č., Bukvić R.

1957/58.

I kolo
Sarajevo, 04.07.57. Željezničar - Krivaja (Zavidovići) 6 : 0

II kolo
Visoko, 09.07.57. Željezničar - Bosna (Visoko) 5 : 1

III kolo
Sarajevo, 25.09.57. Željezničar - Zenica (Zenica) 3 : 1

IV kolo
Sarajevo, 22.10.57. Željezničar - Borac (Čapljina) 11 : 1

V kolo
Sarajevo, 17.11.57. Željezničar - Sloboda (Tuzla) 2 : 1

VI kolo
Sarajevo, 29.11.57. Željezničar - Velež (Mostar) 3 : 1

1/16 finala
Novi Sad, 02.02.58. Željezničar - Vojvodina (Novi Sad) 1 : 2

Nastupali: Radović V. (1), Babić J. (1), Vrebac S. (5), Ribar M. (1), Krajnc V. (7/2), Imamović A. (7/2), Jusufbegović O. (6/2), Matić R. (4), Bukvić R. (6/3), Ibrahimpašić A. (7/7), Kokot K. (5), Pašić I. (5/9), Žigante M. (5/2), Fazlagić M.

(4), Bjelogrić M., (2/2), Kusturica Č. (3/1), Čuković V. (2), Kočan D. (4), Krasojević S. (2), Dizdarević A. (5/1), Zlopaša S. (1), Karajica A. (2), Smajlović D. (2).

1958/59.

1/16 finala
Beograd, 03.12.58. Željezničar - OFK Beograd (Beograd) 2 : 1

1/8 finala
Sarajevo, 14.12.58. Željezničar - Dinamo (Zagreb) 2 : 3

Nastupali: Radović V. (2), Radojčić V. (2), Krajnc V. (1), Ribar M. (2), Karajica A. (2), Jusufbegović O. (2), Bukvić R. (2/2), Smajlović D. (2), Kokot K. (1), Fazlagić M. (1), Žigante M. (2/1), Pašić I. (2), Matić R. (1), Ibrahimović A. (1), Mehadžić (1), autogol (1).

1959/60.

1/16 finala
Sarajevo, 01.12.59. Željezničar - Proleter (Osijek) 1 : 0

1/8 finala
Titograd, 13.12.59. Željezničar - Budućnost (Titograd) 1 : 0

1/4 finala
Beograd, 28.02.60. Željezničar - Partizan (Beograd) 1 : 2

Nastupali: Babić J. (3), Fazlagić M. (3), Karajica A. (3), Kulović S. (3), Radojčić V. (3), Bukvić R. (3/1), Gašić M. (2/2), Smajlović D. (3), Osim I. (2), Dizdarević A. (2), Radović J. (3), Jovičević B. (3), Matić R. (2), Duspara Z. (1).

1960/61.

1/16 finala
Varaždin, 1.12.60. Željezničar - Varteks (Varaždin) 0 : 1

Nastupili: Vrebac S., Jovičević B., Fazlagić M., Arslanagić O., Radović J., Jusufbegović O., Kulović S., Duspara Z., Osim I., Handžić M., Smajlović D., Martinović A.

1961/62.

1/16 finala
Titograd, 10.12.61. Željezničar - Budućnost (Titograd) 1 : 3

Nastupili: Radović V., Štaka M., Krajnc V., Kapidžić M., Kulović S., Kokot K. (1/1), Duspara Z., Gašić M., Smajlović D., Osim I., Azabagić Š.

1962/63.

1/16 finala
Sarajevo, 16.12.62. Željezničar - Srem (Srem. Mitrovica) 2 : 5

Nastupili: Radović V., Štaka M., Krajnc V., Azabagić Š.,

Kapidžić M., Kokot K., Kapidžić E., Smajlović Đ., Gašić M., Smajlović D. (1/1), Osim I., Duspara Z. autogol (1).

1963/64.

I kolo
Kakanj, 15.09.63. Željezničar - Rudar (Kakanj) 4 : 1

II kolo
Bijeljina, 15.10.63. Željezničar - Radnik (Bijeljina) 2 : 1

III kolo Sarajevo, 03.11.63.
Sarajevo, 03.11.63. Željezničar - Sarajevo (Sarajevo) 2 : 3

Nastupali: Radović V. (2), Planinić R. (1), Jovanović D. (1), Krajnc V. (3), Matić R. (2), Kulović S. (2), Smajlović Đ. (2), Kazazović B. (1), Bračulj B. (3/3), Petković V. (1), Dizdarević A. (3), Osim I. (3/2), Duspara Z. (1/1), Štaka M. (2), Zemko J. (1), Kapidžić M. (2), Gašić M. (2/1), Smajlović D. (2/1), Azabagić Š. (2).

1964/65.

I kolo
Odžak, 08.10.64. Željezničar - Jedinstvo (Odžak) 4 : 0

II kolo
Banja Luka, 22.11.64. Željezničar - Borac (Banja Luka) 1 : 2

Nastupali: Radović V. (1), Planinić R. (2), Štaka M. (2), Tojagić I. (2), Matić R. (2), Brzić I. (2), Zemko J. (2), Jelušić B. (2), Bukal J. (2), Smajlović D. (1), Smajlović Đ. (1), Duspara Z. (1/2), Kulović S. (1/2), Gašić M. (1/1), Lemić L. (1), Osim I. (1), Bračulj B. (1).

1965/66.

1/8 finala
Sarajevo, 27.02.66. Željezničar - Srem (Sremska Mitrovica) 0 : 1

Nastupili: Radović V., Mujkić M., Kadrić N., Zemko J., Jovanović D., Matić R., Bratić B., Mujkić F., Smajlović Đ., Bukal J. Sprečo E., Hadžiabdić E.

1966/67.

1/8 finala
Titograd, 26.02.67. Željezničar - OFK Titograd (Titograd) 3 : 1

1/4 finala
Sarajevo, 22.03.67. Željezničar - Hajduk (Split) 0 : 1

Nastupili: Crnec F. (2), Kadrić N. (2), Katalinski J. (2), Bajić D. (2), Štaka M. (1), Jovanović D. (1), Bukal J. (2/1), Jelušić B. (2), Osim I. (2), Smajlović Đ. (1), Deraković A. (1), Bratić B. (2), Hadžiabdić E. (1), Čenanović S. (1), Sprečo E. (1/2), Mujkić F. (1).

1967/68.

1/8 finala
Goražde, 01.10.67. Željezničar - Radnički (Goražde) 7 : 0

1/4 finala
Sarajevo, 25.10.67. Željezničar - Sloboda (Tuzla) 0 : 3

Nastupali: Radović V. (2), Štaka M. (2), Deraković A. (1), Saračević H. (2), Katalinski J. (1/6), Nikolić D. (1), Bajić D. (2), Bećirspahić V. (2/1), Jelušić B. (2), Bratić B. (2), Krsmanović S. (1), Kadrić N. (1), Hadžiabdić E. (1), Jovanović D. (1), Bračulj B. (1), Šimović J. (1), Borić A. (1).

1968/69.

1/8 finala
Sarajevo, 02.03.69. Željezničar - Olimpija (Ljubljana) 1 : 0

1/4 finala
Zagreb, 12.03.69. Željezničar - Dinamo (Zagreb) 0 : 1

Nastupali: Radović V. (2), Mujkić M. (2), Bećirspahić V. (2), Bratić B. (2), Hadžiabdić E. (2), Saračević H. (2), Jelušić B. (2), Bajić D. (2), Janković B. (2), Deraković A. (2), Mujkić F. (2), Bukal J. (1), Sprečo E. (2/1).

1969/70.

1/8 finala
Beograd, 01.02.70. Željezničar - Crvena Zvezda (Beograd) 0 : 1

Nastupili: Radović V., Hrvat F., Bećirspahić V., Saračević H., Katalinski J., Hadžiabdić E., Bratić B., Jelušić B., Osim I., Bukal J., Bajić D., Mujkić F., Sprečo E.

1970/71.

1/4 finala
Tuzla, 25.11.70. Željezničar - Sloboda (Tuzla) 0 : 1

Nastupali: Radović V., Hrvat F., Kojović D., Bratić B., Katalinski J., Hadžiabdić E., Jelušić B., Bajić D., Bukal J., Sprečo E., Janković B., Mujkić F., Deraković A.

1971/72.

I kolo
Tešanj, 27.10.71. Željezničar - TOŠK (Tešanj) 0 : 2

Nastupili: Janjuš S., Kadrić N., Hrvat F., Saračević H., Kojović D., Hadžiabdić E., Jelušić B., Šerbo Dž., Kojović S., Sprečo E., Bratić B., Deraković A., Janković B.

1973.

1/16 finala
Sarajevo, 12.08.73. Željezničar - Olimpija (Ljubljana) 1 : 0

1/8 finala
Zaječar, 29.08.73. Željezničar - Timok (Zaječar) 8 : 1

1/4 finala
Beograd, 05.09.73. Željezničar - Beograd (Beograd) 3 : 1

1/2 finala
Sarajevo, 14.11.73. Željezničar - Hajduk (Split) 4:5(1:1)
(Boljim izvođenjem jedanaesteraca Hajduk-Split)

Nastupili: Janjuš S. (4), Deraković A. (4), Bećirspahić V. (4), Radović M. (3), Katalinski J. (4/3), Hadžibabić E. (4), Jelušić B. (4), Janković B. (3/4), Sprečo E. (4/2), Kojović S. (4/2), Šerbo Dž. (4/2), Saračević H. (1/1), Bratić B. (1/1), Bajić D. (1/1), Hodžić T. (1), autogol (1).

1974.

1/16 finala
Sarajevo, 14.08.74. Željezničar - Priština (Priština) 4:0

1/8 finala
Zaječar, 11.09.74. Željezničar - Timok (Zaječar) 5:2

1/4 finala
Sarajevo, 17.10.74. Željezničar - Velež (Mostar) 4:3

1/2 finala
Banja Luka, 13.11.74. Željezničar - Borac (Banja Luka) 1:2

Nastupali: Janjuš S. (4), Deraković A. (4), Bećirspahić V. (4), Bratić B. (4/1), Janković B. (3/4), Odović M. (4), Kojović S. (3/2), Bašić N. (2/1), Vlaški D. (1), Avdukić M. (1/1), Berjan B. (1), Šerbo Dž. (2), Marić M. (2), Saračević H. (4), Glamočak D. (3), Katalinski J. (4/5), Bajić D. (1), Spasojević B. (1), Kojović D. (2).

1975/76.

1/16 finala
Sarajevo, 03.09.75. Željezničar - Timok (Zaječar) 2:0

1/8 finala
Sarajevo, 24.09.75. Željezničar - Čelik (Zenica) 1:0

1/4 finala
Zagreb, 28.02.76. Željezničar - Zagreb (Zagreb) 1:2

Nastupali: Janjuš S. (2), Ibrahimović E. (1), Kojović S. (3/1), Berjan B. (2/1), Galonja D. (3), Mujkić M. (2), Saračević H. (2), Jelušić B. (2/1), Sprečo E. (1), Janković B. (1), Šerbo Dž. (3), Odović M. (1), Vlaški D. (3), Ahmetović I. (1), Rodić Ž. (2), Maljukanović K. (1), Lušić I. (2), Glamočak D. (1), Avdukić M. (1/1), Dautović N. (1), Starovlah N. (1).

1976/77.

1/16 finala
Beograd, 13.10.76. Željezničar - Partizan (Beograd) 0:1

Nastupili: Janjuš S., Zečević A., Starovlah N., Kojović D., Saračević H., Glamočak D., Kojović S., Jelušić B., Sprečo E., Odović M., Janković B., Šerbo Dž., Đorđić R.

1977/78.

1/16 finala
Banja Luka, 07.09.77. Željezničar - Borac (Banja Luka) 2:6

Nastupili: Arnautović S., Čuljak Z., Maljukanović K., Starovlah N., Jahić S., Karalić S., Dautović N., Kojović S., Odović M. (1/1), Bukal J. (1/1), Vlaški D., Samardžija D., Zečević A.

1978/79.

I grupa - I kolo
Breza, 09.05.78. Željezničar - Rudar (Breza) 2:1

I grupa - II kolo
Sarajevo, 18.05.78. Željezničar - Iskra (Sarajevo) 9:0

I grupa - III kolo
Vogošća, 15.06.78. Željezničar - Unis (Vogošća) 6:0

I grupa - IV kolo
Sarajevo, 20.06.78. Željezničar - Famos (Hrasnica) 2:1

II grupa - I kolo
Čapljina, 02.08.78. Željezničar - Borac (Čapljina) 6:5

II grupa - II kolo
Sarajevo, 09.08.78. Željezničar - Borac (Travnik) 5:0

III grupa - 1/16 finala
Sarajevo, 30.08.78. Željezničar - Sarajevo (Sarajevo) 4:0

III grupa - 1/8 finala
Novi Sad, 08.11.78. Željezničar - Novi Sad (Novi Sad) 5:7

Nastupali: Čuljak Z. (5), Ibrahimović E. (4), Glamočak D. (4/2), Starovlah N. (3/1), Lušić I. (8/6), Kornišić V. (5/1), Čilić J. (3), Kojović S. (6/6), Šerbo Dž. (2), Paprica R. (7/4), Vlaški D. (6/4), Janković B. (6/6), Đorđić R. (8/1), Samardžija D. (2), Dautović N. (5), Galonja D. (2), Omerhodžić N. (4/1), Karalić S. (1), Paunić M. (1), Zečević A. (3), Radić I. (6/4), Spasojević V. (1), Odović M. (2/2), Saračević H. (5/1), Kojović D. (2), Berjan B. (1), Čapljić V. (1), Ivanović D. (1).

1979/80.

1/16 finala
Tuzla, 17.10.79. Željezničar - Sloboda (Tuzla) 1:3

Nastupili: Arnautović S., Starovlah N., Ivanović D., Lušić I. (1/1), Kornišić V., Čilić J., Nikić N., Odović M., Paprica R., Baždarević M., Iđić S., Cvitanušić I., Matković Z.

1980/81.

1/16 finala
Velenje, 15.10.80. Željezničar - Rudar (Velenje) 2:1

1/8 finala
Sarajevo, 19.11.80. Željezničar - Sloboda (Titovo Užice) 1:0

1/4 finala
Sarajevo, 22.02.81. Željezničar - Radnički (Niš) 1:0

1/2 finala
Sarajevo, 01.04.81. Željezničar - Partizan (Beograd) 2 : 0

1/1 finale
Beograd, 24.05.81. Željezničar - Velež (Mostar) 2 : 3

Nastupali: Njeguš S. (4), Arnautović S. (1), Berjan B. (5), Baljić M. (2), Lušić I. (5), Ivanović D. (3), Čilić J. (5), Bahtić E. (4/2), Odović M. (4), Paprica R. (5/1), Baždarević M. (5/2), Nikić N. (5), Grabo A. (3/1), Čurić E. (1), Komšić V. (4/1), Saračević H. (4/1), Vlaški D. (2), Pehlivanović N. (1).

1981/82.

1/16 finala
Kruševac, 17.10.81. Željezničar - Napredak (Kruševac) 6:7(1:1)
(Boljim izvođenjem jedanaesteraca Napredak)

Nastupili: Arnautović S., Berjan B., Starovlah N., Lušić I., (1/2), Komšić V. (1/1), Čilić J. (1/1), Bahtić E., Odović M., Paprica R. (1/1), Baždarević M., Grabo A., Aškraha S., Samardžija D. (1/1).

Počast najdražem trofeju, Peharu maršala Tita na stadionu Crvene zvezde, 24. maja 1981. godine

FINALE ZA PONOS

Veoma značajan i drag uspjeh u šest decenija postojanja postigao je Željezničar 1981. godine, kada se plasirao u finale Fudbalskog kupa Jugoslavije. U pohodu ka najdragocjenijem trofeju, Peharu maršala Tita našlo se čak 5264 kluba. Trka je bila uzbudljiva i neizvjesna, a u finale su stigla dva bosanskohercegovačka kluba — Željezničar i Velež.

Bio je to praznik fudbala, dan koji u istoriji Veleža i Željezničara ostaje zapisan zlatnim slovima, dan svečarske atmosfere, dan za nezaborav.

Kao i svake godine, stići do finala i približiti se tom najsvjetlijem trofeju bio je san nekoliko hiljada ekipa iz cijele naše zemlje. Ovaj put su učestvovali i neki klubovi naših radnika privremeno zaposlenih u inostranstvu. Sve ekipe su željele da im se ime ureže u srebrni pehar koji nosi ime čovjeka epohe, a sreću da igraju u finalu imali su Željezničar i Velež, klubovi koji su to primili kao veliku čast i obavezu.

Veličanstvena atmosfera bila je tog 24. maja 1981. godine u Beogradu. Stafeta mladosti, zastave, pjesma, pozdravi iz pedeset hiljada srca ljubitelja fudbala i građana iz svih krajeva naše zemlje i zavjet da s Titovog puta nema skretanja.

Ulicama našeg glavnog grada još od prijedodnev-
nih sati hrlile su rijeke navijača prema stadionu.
Željezničar i Velež poklonili su ljubiteljima fudbala
prazničnu atmosferu mnogo prije nego što je utak-
mica počela.

Finale je otvorio Marjan Lenarčič, predsjednik
SFKJ, koji je osim ostalog rekao:

— Današnje finale takmičenja, kao sastavni dio svih
aktivnosti fizičke kulture u mjesecu mladosti poka-
zuje da su naša omladina i svi učesnici u pokretu
fizičke kulture u našoj zemlji dostojni borci u ostva-
rivanju Titovih poruka pod idejnim rukovodstvom
Saveza komunista Jugoslavije i nepokolebljivi tu-
mači i branitelji velikih tekovina narodnooslobodi-
lačkog rata i socijalističke revolucije.

— Pred nama svima je odgovorna dužnost i obaveza
da se na Titovom putu djelom potvrđujemo u bu-
dućnosti.

— Sportisti svojom najširom društvenom aktivnošću,
učenjem i radom, borbenošću, čvrstinom, upornošću
doprinosu razvijanju socijalističkih samopravnih
odnosa, humanosti, čovjekovoj slobodi, socijalistič-
kom patriotizmu, bratstvu, jedinstvu, solidarnosti i
zajedništvu, razvijanju i jačanju socijalističkih eti-
čkih normi, jačanju zdravlja radnih ljudi i građana
i njihovih radnih i odbrambenih sposobnosti u skla-
du sa koncepcijom opštenarodne odbrane i društve-
ne samozaštite.

— Vi sportisti pozvani ste da budete pokretači i no-
sioći aktivnosti za omasovljenje fizičke kulture i
njen samopravni preobražaj i da na nivou istorijskih
zadataka budete pouzdan i postojan branitelj i ču-
var naše nezavisnosti, suvereniteta i teritorijalnog
integriteta naše bratske zajednice ravnopravnih ju-
goslovenskih naroda i narodnosti.

Tada je veliki dan fudbala počeo.

Samo minut je igra bila mirna, a onda su krenula
uzbuđenja. Igrač Veleža Slišković nabacio je lijepo
loptu prema голу, a Ledić je slabo šutirao pored
vrata.

Nastaje zatim period Željine nadmoćnosti i lijepe
igre. Bahtić u 6. minutu šutira u prazan gol, ali Ve-
ležov centarhalf Matijević izbjija loptu u posljed-
njem trenutku, zatim Saračević pogađa prečku, a
onda u 34. minutu jedanaesterac za Željezničar. Pa-
prica je srušen u kaznenom prostoru i sudija Vlajić
pokazao je na bijelu tačku. Baždarević je bio sigu-
ran — 1 : 0 za Željezničara.

*Štatu mladosti na stadionu Crvene zvezde nosili su i kapiteni Marić
(Velež) i Saračević (Željezničar), na slici u trenutku kada omladinka
pozdravlja učesnike finala Fudbalskog kupa Jugoslavije i čita poruku
omladine*

U prvom poluvremenu Željezničar je imao još neko-
liko prilika koje nisu iskorištene.

Drugi dio susreta donio je nešto drugačiji odnos
snaga na terenu. Velež je krenuo u napad i deset
minuta nakon početka drugog poluvremena izjed-
načio. Poslije kornera koji je izveo Skočajić, Mati-
jević je loptu uputio prema голу, ali je Berjan sprie-
ječio njen ulazak u mrežu, kratko je odbivši. Natr-
čao je Halilhodžić i bilo je to 1 : 1. Četiri minuta
poslije Velež je vodio sa 2 : 1. Opet je strijelac bio
Halilhodžić na pas Vukoja sa lijeve strane. Ali Že-
ljezničar se nije predavao, ubrzo poslije Veležovog
vodstva opet je Vlajić dosudio penal za »plave«, jer
je ponovo Paprica bio grubo srušen u kaznenom
prostoru, a Baždarević po drugi put bio nepogrešiv
strijelac.

Ekipa Željezničara uoči finalne utakmice Fudbalskog kupa Jugoslavije, stoje s lijeva: trener Veliža Bećirspahić, Hajrudin Saračević, Slavko Njeguš, Ivan Lušić, Vlado Komšić, Branislav Berjan, Josip Čilić, Marko Kukrić, fizioterapeut; Boris Bračulji, trener; Muhamed Hasanbegović, klupski ljekar; čuče: Edin Bahtić, Nikola Nikić, Rade Paprica, Mehmed Baždarević, Milomir Odović i Drago Smajlović, trener

Tad se tek fudbalska bitka raspamlasala. Nastala je i nervoza među igračima. Posebno je bio nervozan Halilhodžić, koga je sudija kartonom morao opomenuti da finale treba da protекne u viteškoj borbi.

Pobjednik je odlučен u 79. minutu. Korner sa lijeve strane izveo je Slišković na drugu stativu. Tamo je visoko skočio Halilhodžić, ubacio glavom loptu pred gol, gdje ju je dočekao Okuka i smjestio u mrežu.

Bila je to pobjeda Veleža i osvajanje najdražeg trofeja. Mostarci su bili nešto spretniji i sretniji tim u drugom poluvremenu, a Željezničar je osvojio simpatije miliona ljubitelja fudbala koji su susret pratili na »Marakani« i malim ekranima.

Dugo će ostati u sjećanju taj finalni susret Fudbalskog kupa Jugoslavije zbog velike igre oba rivala, sportske borbe i ambijenta koji su činili navijači i igrači.

Nezaboravan pečat ovom fudbalskom finalu u kojem su igrala dva bosanskohercegovačka prvligaša

dali su navijači sarajevskog i mostarskog kluba. Oni su, kako su javili mnogi izvještači, bili i prvi »igrači« događaja jer su stvorili rijetko viđen dekor. Oni su bili najljepša zavjesa satkana od veličanstvenih boja i snaga obiju ekipa, iz kojih su poticali izvori rodoljublja, zajedništva.

VELEŽ — ŽELJEZNIČAR 3 : 2 (0 : 1)

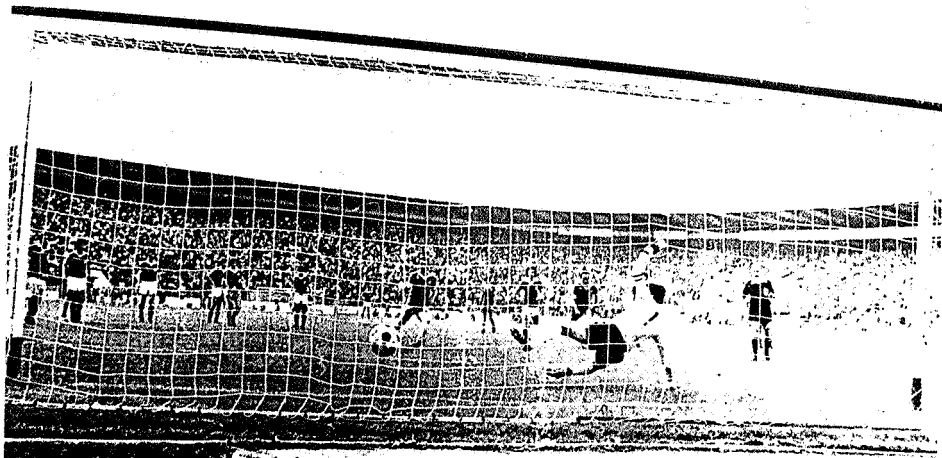
Stadion Crvene zvezde. Gledalaca 50.000

Sudija: Milorad Vlajić (Beograd)

Strijelci: Halilhodžić u 54. i 58. i Okuka u 78. minutu za Velež, a Baždarević u 36. i 61. minutu za Željezničar.

Velež: Marij 7, Kalajdžić 6, Mičić 6, (Vukoje 6), Leđić 7, Matijević 7, Đurasović 6, Okuka 7, Slišković 7, Halilhodžić 9, Medvedović 7, Skočajić 7 (Mulahasnović).

Željezničar: Njeguš 6, Berjan 6, Komšić 7, Lušić 7, Saračević 7, Čilić 7, Nikić 6 (Grabo), Odović 7 (Vlaški), Paprica 8, Baždarević 8, Bahtić 7.

U trideset šestom minutu finala sudija Milorad Vlajić je dosudio jedanaesterac za Željezničar, a Baždarević je kaznu realizovao u gol

Fudbaleri Željezničara raduju se poslije vodstva u finalnoj utakmici

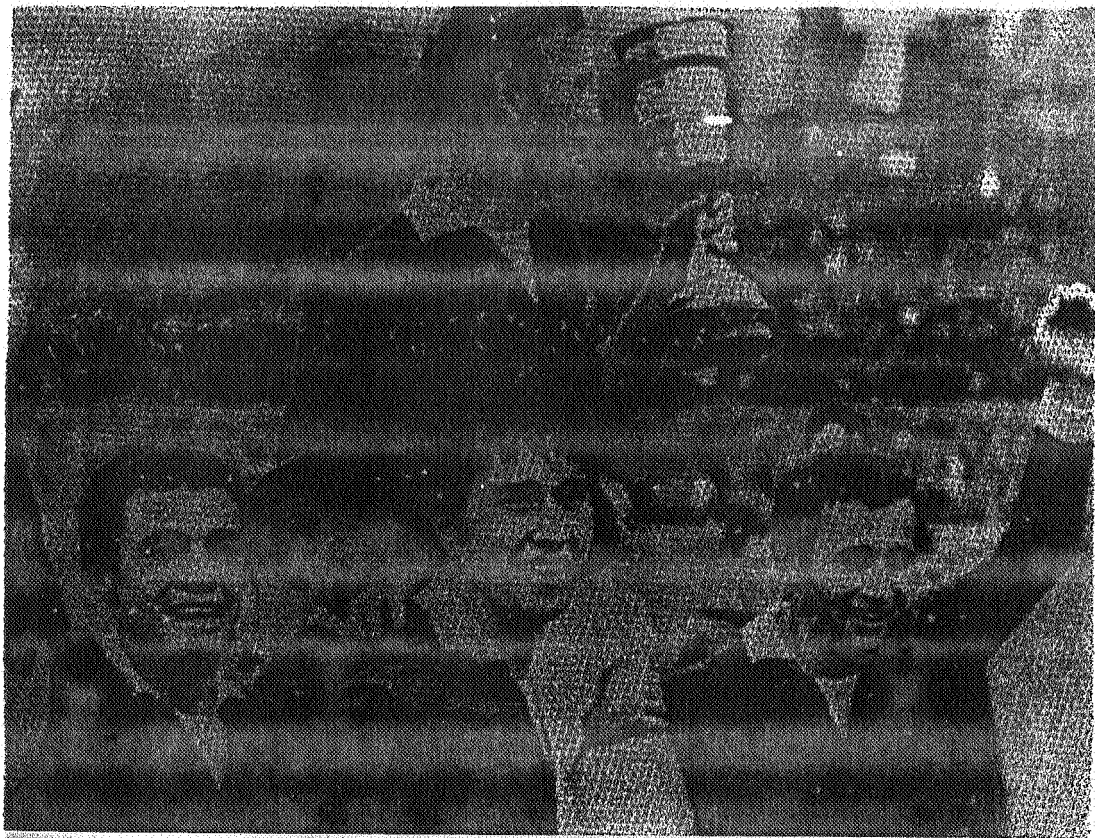
U poluvremenu finalnog susreta šef stručnog štaba Ilica Osim u razgovoru sa fudbalerima

— U ovom 33. finalu Kupa Jugoslavije pristalice Željezničara i Veleža po mnogima su prvi „igrači“ ovog događaja koji se ne zaboravlja. Oni nisu bili samo najljepša zavjesa satkana od najsuptilnijih boja za jedan rijetko viđen dekor i ambijent nego prije svega vulkan iz kojeg su poticali najsnažniji izvori našeg zajedništva, rodoljublja, bratstva i jedinstva.

(Mirko Kamenjašević)

— Dugo sam boravio u Londonu kao novinar i gledao sam mnoge finalne utakmice engleskog Kupa, ali igru kakvu je Željezničar pružio ljubiteljima fudbala u prvom poluvremenu finala našeg Kupa u susretu s Veležom u Engleskoj nikad nisam vidio.

(Miroslav Radojčić)

EVROPSKI KUPOVI

SREDNJOEVROPSKI KUP

Srednjoevropski kup je najstarije klupsko takmičenje u Evropi. Osnovan je na inicijativu velikog fudbalskog stručnjaka Huga Majsla u Beču 31. marta 1927. god. Osnivači su bili Austrija, Čehoslovačka, Mađarska i Italija, a na njihov poziv uključila se i Jugoslavija.

Takmičenje je prekinuto 1940. godine da bi se nastavilo 1951. godine. Prve propozicije su predviđale učešće prve dvije ekipe državnih prvenstava. Samim tim je Srednjoevropski kup prije rata bio najkvalitetnije takmičenje klubova Evrope. Propozicije su tokom vremena pretrpjele niz izmjena, kako u pogledu broja učesnika, tako i u načinu održavanja ovog takmičenja.

Najčešće je primenjivan dvostruki kup sistem.

1963.

I kolo 1/8 finala

Sarajevo,	29.05.63.	Željezničar - Austrija (Beč-Austrija)	4 : 1
Beč,	05.06.63.	Željezničar - Austrija (Beč-Austrija)	0 : 2

II kolo 1/4 finala

Sarajevo,	12.06.63.	Željezničar - MTK (Budimpešta-Mađar.)	1 : 1
Budimpešta,	19.06.63.	Željezničar - MTK (Budimpešta-Mađar.)	0 : 1

Nastupali: Radović V. (4), Štaka M. (4), Krajnc V. (4), Kapidžić E. (4), Kulović S. (4), Matić R. (4), Smajlović Đ. (2), Osim I. (4/1), Smajlović D. (4/4), Duspara Z. (4), Azabagić Š. (3), Kokot K. (2), Dizdarević A. (1).

1964.

I kolo 1/8 finala

Sarajevo,	10.06.64.	Željezničar - Slovan (Brislava-ČSSR)	2 : 1
Brislava,	17.06.64.	Željezničar - Slovan (Brislava-ČSSR)	0 : 3

Nastupali: Radović V. (2), Štaka M. (2), Krajnc V. (2), Bračulj B. (2), Jovanović D. (1), Zemko J. (2), Gašić M. (2), Smajlović D. (2/1), Dizdarević A. (1/1), Osim I. (2), Azabagić Š. (1), Matić R. (2), Kapidžić E. (1), Duspara Z. (1).

1967-68.

I kolo 1/8 finala

Trenčin,	15.11.67.	Željezničar - Jednota (Trenčin-ČSSR)	0 : 0
Sarajevo,	30.11.67.	Željezničar - Jednota (Trenčin-ČSSR)	1 : 0

II kolo 1/4 finala

Trnava,	28.02.68.	Željezničar - Spartak (Trnava-ČSSR)	1 : 2
Sarajevo,	06.03.68.	Željezničar - Spartak (Trnava-ČSSR)	2 : 2

Nastupali: Radović V. (4), Hrvat F. (2), Mujkić M. (2), Štaka M. (3), Katalinski J. (4), Hadžiabdić E. (4/1), Jelušić B. (4/1), Bratić B. (4), Osim I. (2/1), Sprečo E. (2/1), Deraković A. (2), Bajić D. (3), Mujkić F. (1), Kadrić N. (2).

1968/69.

I kolo 1/8 finala

Budimpešta,	13.11.68.	Željezničar - Honved (Budimp.-Mađar.)	1 : 0
Sarajevo,	04.12.68.	Željezničar - Honved (Budimp.-Mađar.)	1 : 0

II kolo 1/4 finala

Ostrava,	19.03.69.	Željezničar - Banjik (Ostrava-ČSSR)	1 : 1
Sarajevo,	02.04.69.	Željezničar - Banjik (Ostrava-ČSSR)	4 : 0

III kolo 1/2 finala

Sarajevo,	21.05.69.	Željezničar - Union-Teplice (Teplice-ČSSR)	1 : 1
Teplice,	28.05.69.	Željezničar - Union-Teplice (Teplice-ČSSR)	1 : 2

Nastupali: Radović V. (6), Hrvat F. (3), Mujkić M. (4), Štaka M. (2), Hadžiabdić E. (6), Jelušić B. (6/1), Bratić B. (6), Osim I. (4), Sprečo E. (4), Deraković A. (6/2), Bajić D. (6), Mujkić F. (6/1), Bukal J. (5/3), Bećirspahić V. (6/2), Saračević H. (2), Jovanović D. (2), Janković B. (1).

INTERNACIONALNI FUDBALSKI KUP

Osnovan je 1961. godine na inicijativu Švajcarske, a tokom svoga postojanja promijenio je niz imena kao Rapan-kup, Međunarodno ljetnje prvenstvo, Internacionalni kup i Inter-toto takmičenje, ali je najbolje poznat pod nazivom Internacionalni fudbalski kup (IFK).

Prvi naziv (Rapan-kup) pripao mu je po imenu velikog fudbalskog stručnjaka, koji je bio pokretač akcije da se ovo takmičenje osnuje. Riječ je o

Karlu Rapanu, austrijskom reprezentativcu, treneru, saveznom kapitenu, pedagogu i fudbalskom strategu koji je više djelovao u Švajcarskoj nego u svojoj rodnoj Austriji.

Počev od 1967. godine takmičenje je svedeno na prvu grupu i suženo je samo na ljetni period od dva mjeseca. Cilj ovog takmičenja bio je usmjeren da se u »mrtvoj sezoni« zadrži aktivnost, da klubovi provjere nove igrače, uigraju svoje sastave i da steknu izvjesno međunarodno iskustvo. U prvom takmičarskom periodu (od 1962. do 1966.) u djelimičan uspjeh ubraja se plasman Željezničara u četvrtfinale.

1965.

VI kolo

Sarajevo,	20.06.65.	Željezničar-Gvardija (Varšava-Poljska)	2 : 1
Ostrava,	26.06.65.	Željezničar-Banjik (Ostrava-ČSSR)	1 : 1
Lajpcig,	03.07.65.	Željezničar-Lajpcig (Lajpcig-DDR)	0 : 0
Sarajevo,	11.07.65.	Željezničar-Banjik (Ostrava-ČSSR)	3 : 1
Sarajevo,	18.07.65.	Željezničar-Lajpcig (Lajpcig-DDR)	2 : 2
Varšava,	25.07.65.	Željezničar-Gvardija (Varšava-Poljska)	1 : 2

TABELA III PODGRUPE »B« GRUPE INTER-KUPA 1965. GODINE

1.	Željezničar	6	2	3	1	9 : 7	7
2.	Lajpcig	6	2	2	2	10 : 11	6
3.	Gvardija	6	3	0	3	10 : 3	6
4.	Banjik	6	2	1	3	13 : 11	5

Nastupali: Radović V. (6), Štaka M. (6), Jovanović D. (6), Smajlović D. (6), Kulović S. (5), Kadrić N. (6), Matić R. (6), Jelušić B. (5), Bukal J. (6/2), Smajlović D. (6/2), Osim I. (6/5), Bračulj B. (6), Zemko J. (2), Bratić B. (5).

1/4 finale

Umjesto Željezničara učestvuje Lajpcig (Lajpcig-DDR) kao drugoplasirana ekipa, pošto je Fudbalski savez Jugoslavije zabranio dalje takmičenje Željezničaru u međunarodnoj konkurenciji, zbog »slučaja Planinčić«.

KUP SAJAMSKIH GRADOVA

Pokretač ideje za ovo takmičenje bio je Ernest Tomen, predsjednik Fudbalskog saveza Švajcarske i potpredsjednik FIFA, a na propozicijama su mu pomogli doktor Oto rino Barasi, takođe potpredsjednik FIFA i Stelini Raus, bu-

dući predsjednik FIFA. Samim tim ovo je takmičenje imalo za inicijatore najveće ličnosti toga doba u fudbalskim formiranjima Evrope.

Osnivački skup je održan i u Bazelu 18. aprila 1955. godine. Skupu je prisustvovalo šest delegata sa potrebnim ovlaštenjima (Bazel, Zagreb, Štokholm, Milano, Barselona i London). Samim tim u prvi izvršni odbor ušli su predstavnici Jugoslavije.

Propozicije su prvo obavezale učesnike da tokom jedne fudbalske sezone odigraju svega dvije utakmice sredinom sedmice kako se ne bi poremetio plan nacionalnih takmičenja. Od sezone 1960—1961. god. takmičenje se odvijalo tokom samo jedne sezone. U početku u Kupu su nastupale ekipe pod »firmom« gradskih reprezentacija, a od 1960—1961. sajamske gradove zastupali su klubovi iz tih gradova. Prva utakmica za Kup sajamskih gradova odigrana je u Bazelu 4. juna 1955. godine između gradskih reprezentacija Londona i Bazela. Posljednja utakmica za trajno vlasništvo pehara Kupa sajamskih gradova odigrana je 22. septembra 1971. u Barseloni između prvog i trostrukog osvajača ovog trofeja Barselone, i posljednjeg pobjednika Lids junajteda.

Kup je ostao u Barseloni u času kada je već odigrano prvo kolo prvog kupa UEFA, kao novo takmičenje, organizovano od strane Evropske fudbalske unije, odnosno kao nastavak Kupa sajamskih gradova.

1970/71.

I kolo 1/32 finale

Sarajevo,	02.09.70.	Željezničar - Anderlecht (Brisel)	3 : 4
Brisel,	16.09.70.	Željezničar - Anderlecht (Brisel)	4 : 5

Nastupali: Radović V. (1), Selimović M. (1), Kadrić N. (2), Bećirspahić V. (2), Kojović D. (1), Bratić B. (2), Katalinski J. (2), Hadžiabdić E. (1), Hrvat F. (1), Deraković A. (1), Janković B. (2/1), Bukal J. (2/2), Sprečo E. (2/2), Mujić F. (2/1), Bajić D. (1), Osim I. (1/1).

KUP UEFA

UEFA je osnovala Kup 1971. godine u vidu nastavka tadašnjeg Kupa sajamskih gradova. Predstavnici za Kup UEFA su klubovi visoko plasirani na tabelama svojih šampionata, a koji nemaju obaveze da se bore u Kupu šampiona ili u Kupu osvajača kupova. Pravilnik Kupa UEFA predviđao je učešće 64 ekipe u jednoj sezoni, s tim da prijedlog za učešće daju nacionalni fudbalski savezi, a

nadležni forum UEFA rješava, na osnovu opšteg uspjeha svake zemlje u međunarodnoj zvaničnoj konkurenciji, koliko će klubova iz koje zemlje učestvovati u borbama za Kup UEFA. Tako neke zemlje posjeduju samo po jednog predstavnika u Kupu UEFA, dok druge mogu da imaju maksimalno po četiri kluba u ovom takmičenju. Osvajač pehara ima pravo da ga brani.

Ovakvim propisima je Kup UEFA svrstan po svom kvalitetu iza Kupa šampiona, i Kupa osvajača kupova. Pravila i sistem takmičenja su istovjetna sa onima u Kupu šampiona i Kupu osvajača kupova, jedino je izuzetak finalni susret.

U Kupu UEFA sporazumno finalisti igraju dvije utakmice, po jednu na svom terenu, a mogu i jednu na neutralnom.

KUP ŠAMPIONA

Krajem 1954. godine definitivno je ostvarena ideja o takmičenju prvaka evropskih zemalja, koja je pokrenuta 20 godina ranije.

Sportski novinar Gabrijel Ano predložio je razmjenu klubova u međunarodnim razmjerama i ovu ideju objavio u časopisu »Miroar d spor«. Razraden plan međuklupskog prvenstva Evrope francuskog »Ekipa« poslat je svim metropolama Evrope i u većini primljen sa oduševljenjem.

Pošto FIFA u principu teško usvaja nešto što nije poteklo od nje, odgovorila je »Ekipu«.

Pravila FIFA regulišu samo međunarodna takmičenja reprezentacija. Za organizacije klupskog takmičenja nije potrebno odobrenje ovoga foruma, s tim da se usaglaise njegovi termini.

Pošto su nacionalni savezi bili pasivni, uporni predlagачi su se obratili samim klubovima. Organizovan je sastanak predstavnika 18 najpopularnijih klubova Evrope u Parizu u hotelu »Ambasador«. Na ovom sastanku osnovan je izvršni komitet takmičenja, u koji su ušle najpoznatije ličnosti evropskog fudbala, članovi Izvršnog komiteta FIFA ili UEFA.

Istog dana je usvojen i Pravilnik takmičenja, a izvučeni su i parovi za osminu finala Kupa evropskih klubova 1955/56. godine.

Prvi susret za Kup šampiona održan je u Lisabonu 4. septembra 1955. godine između Sportinga (Lisabon) i Partizana iz Beograda.

1971/72.

I kolo 1/32 finale

Sarajevo,	15.09.71.	Željezničar - Briž (Briž-Belgija)	3 : 0
Briž,	29.09.71.	Željezničar - Briž (Briž-Belgija)	3 : 1

II kolo 1/16 finale

Sarajevo,	20.10.71.	Željezničar - Bolonja (Bolonja-Italija)	1 : 1
Bolonja,	03.11.71.	Željezničar - Bolonja (Bolonja-Italija)	2 : 2

III kolo 1/8 finale

Pert,	24.11.71.	Željezničar - St. Džonston (Pert-Skotska)	0 : 1
Sarajevo,	08.12.71.	Željezničar - St. Džonston (Pert-Skotska)	5 : 1

IV kolo 1/4 finale

Budimpešta,	09.03.72.	Željezničar - Ferencvaroš (Budimpešta-Madar.)	2 : 1
Sarajevo,	22.03.72.	Željezničar - Ferencvaroš (Budimpešta-Madar.)	4 : 5 (1 : 2)

1972/73.

I kolo 1/16 finale

Derbi-Kaunti,	13.09.72.	Željezničar - Derbi-Kaunti (Derbi-Kaunti-Engleska)	0 : 2
Sarajevo,	27.09.72.	Željezničar - Derbi-Kaunti (Derbi-Kaunti-Engleska)	1 : 2

Nastupali: Janjuš S. (2), Kojović D. (2), Bećirspahić V. (2), Deraković A. (2), Katalinski J. (2), Bratić B. (2), Jelušić B. (2), Janković B. (2), Kojović S. (2), Bukal J. (2), Sprečo E. (2/1), Radović M. (2), Saračević H. (2).

Poslije produžetaka dva puta 15 minuta rezultat je ostao nepromijenjen, a zatim pristupilo se izvođenju jedanaesteraca i Ferencvaroš je otišao u polufinale.

Nastupali: Janjuš S. (8), Ibrahimović E. (1), Kojović D. (7), Bećirspahić V. (8), Bratić B. (8/1), Katalinski J. (8/2), Hadžiabiđić E. (8), Jelušić B. (8), Janković B. (8/2), Bukal J. (8/7), Deraković A. (8/1), Sprečo E. (8/5), Kojović S. (2), Kadrić N. (1), Hrvat F. (3/1), Radović M. (2), autogol (1).

PRIMATELJSKI SUSRETI

	1952.		Kakanj:	21.12.54.	Željezničar—Spartak (Subotica) (u čast Dana rudara)	1:1
Sarajevo:	23.02.52.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)				0:1
Visoko:	24.02.52.	Željezničar—Jedinstvo (Visoko)				2:2
Sarajevo:	28.02.52.	Željezničar—Sutjeska (tim JNA Sarajevo)				2:3
Zenica:	02.03.52.	Željezničar—Čelik (Zenica)				1:3
Sarajevo:	27.03.52.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)				1:1
Sarajevo:	13.04.52.	Željezničar II—Sarajevo (Sarajevo)				2:5
Sarajevo:	15.04.52.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)				0:2
Sarajevo:	29.04.52.	Željezničar—Pofalički (Sarajevo)				4:0
Ilidža:	02.05.52.	Željezničar—Sarajevo II (Sarajevo) (Prvomajski turnir)				3:2
Sarajevo:	04.05.52.	Željezničar—Sarajevo II (Sarajevo) (finale Prvomajskog turnira)				3:7
Visoko:	11.05.52.	Željezničar—Jedinstvo (Visoko)				1:1
Zavidovići:	18.05.52.	Željezničar—Krivaja (Zavidovići)				1:1
Zenica:	22.06.52.	Željezničar—Čelik (Zenica)				1:1
Travnik:	29.06.52.	Željezničar—Bratstvo (Travnik)				3:2
Sarajevo:	03.08.52.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo) (u korist liječ. Marjanovića Vojke)				2:2
Sarajevo:	14.08.52.	Željezničar—„22. decembar“, vojni tim				6:2
Sarajevo:	16.10.52.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)				4:4
Sarajevo:	10.11.52.	Željezničar—Lokomotiva (Zagreb)				1:4
Titograd:	08.11.52.	Željezničar—Budućnost (Titograd)				1:5
Sarajevo:	23.11.52.	Željezničar—Budućnost (Titograd)				0:2
Bihac:	25.11.52.	Željezničar—Jedinstvo (Bihac) (u čast 10. god. I zasjed. AVNOJ-a)				3:1
Doboj:	29.11.52.	Željezničar—Doboj (Doboj)				3:3
Sarajevo:	07.12.52.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)				5:3
	1953.					
Zenica:	04.01.53.	Željezničar—Rudar (Kakanj)				3:3
Zenica:	26.01.53.	Željezničar—Željezničar (Zenica)				6:2
Sarajevo:	01.02.53.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)				0:5
Osijek:	08.02.53.	Željezničar—Proleter (Osijek)				0:2
Sarajevo:	15.02.53.	Željezničar—Proleter (Osijek)				3:2
Sarajevo:	20.02.53.	Željezničar—Polet (Sarajevo)				1:3
Sarajevo:	22.02.53.	Željezničar—Borac (Banja Luka)				4:0
Sarajevo:	15.03.53.	Željezničar—Sarajevo II (Sarajevo)				1:5
Sarajevo:	30.03.53.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)				2:0
Sarajevo:	18.06.53.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)				4:4
Sarajevo:	20.08.53.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)				6:3
Zenica:	30.08.53.	Željezničar—Željezničar (Zenica)				3:0
Ljubljana:	04.09.53.	Željezničar—Mačva (Sabac) (u čast 35. god. ljubljanskog Želj.)				2:1
Ljubljana:	05.09.53.	Željezničar—Željezničar (Ljubljana) (u čast 35. god. ljubljanskog Želj.)				0:2
Konjic:	18.10.53.	Željezničar—Partizan (Konjic)				1:3
Sarajevo:	25.10.53.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)				3:3
Sarajevo:	26.10.53.	Željezničar—Vardar (Skoplje)				4:2
Zvornik:	16.11.53.	Željezničar—Drina (Zvornik)				6:4
Sarajevo:	30.11.53.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)				1:0
Sarajevo:	20.12.53.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)				4:2
	1954.					
Zenica:	21.02.54.	Željezničar—Zenica (Zenica)				2:3
Sarajevo:	28.02.54.	Željezničar—Zenica (Zenica)				6:3
Konjic:	05.04.54.	Željezničar—Metalac (Konjic)				2:3
Mostar:	07.03.54.	Željezničar—Velež (Mostar)				2:3
Konjic:	08.03.54.	Željezničar—Metalac (Konjic)				4:3
Sarajevo:	14.03.54.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)				6:1
Sarajevo:	21.03.54.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)				0:2
Sarajevo:	28.03.54.	Željezničar—BSK (Beograd)				2:3
Sarajevo:	15.04.54.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)				4:2
Sarajevo:	20.06.54.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)				2:1
Zenica:	27.06.54.	Željezničar—Zenica (Zenica)				1:2
	1955.					
Sarajevo:	30.01.55.	Željezničar—Igman (Ilidža)				8:0
Zenica:	06.02.55.	Željezničar—Zenica (Zenica)				3:0
Mostar:	13.02.55.	Željezničar—Budućnost (Titograd) (proslava oslobod. Mostara)				5:1
Mostar:	14.02.55.	Željezničar—Velež (Mostar) (proslava oslobod. Mostara)				1:1
Sarajevo:	20.02.55.	Željezničar—Zenica (Zenica)				3:1
Sarajevo:	27.02.55.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo) (finale, Zimski kup za peh. „Oslob.“)				2:1
Sarajevo:	05.03.55.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)				0:1
Ilidža:	08.03.55.	Željezničar—Igman (Ilidža)				1:1
Visoko:	02.05.55.	Željezničar—Bosna (Visoko)				5:0
Čačak:	10.05.55.	Željezničar—Borac (Čačak)				3:4
T. Užice:	11.05.55.	Željezničar—Sloboda (Titovo Užice)				1:3
Sarajevo:	30.07.55.	Željezničar—Vratnik (Sarajevo)				10:0
Sarajevo:	03.08.55.	Željezničar—BSK (Sarajevo)				4:3
Sarajevo:	08.09.55.	Željezničar—BSK (Beograd)				1:2
Zrenjanin:	01.10.55.	Željezničar—Proleter (Zrenjanin)				1:1
Sarajevo:	20.10.55.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)				3:0
Sarajevo:	27.10.55.	Željezničar—Iskra (Sarajevo)				6:3
Sarajevo:	30.10.55.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo) (u korist Crvenog krsta)				0:1
Sarajevo:	08.11.55.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)				4:0
Subotica:	13.11.55.	Željezničar—Spartak (Subotica)				0:0
Sarajevo:	30.11.55.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)				1:1
	1956.					
Trebinje:	01.01.56.	Željezničar—Leotar (Trebinje)				1:3
Dubrovnik:	02.01.56.	Željezničar—Gošk (Dubrovnik)				8:0
Beograd:	22.01.56.	Željezničar—Partizan (Beograd)				3:2
Zenica:	12.02.56.	Željezničar—Željezničar (Zenica)				6:1
Zenica:	19.02.56.	Željezničar—Zenica (Zenica)				2:4
Sarajevo:	09.03.56.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)				5:0
Sarajevo:	11.03.56.	Željezničar—Zenica (Zenica)				0:1
Vogošća:	14.03.56.	Željezničar—Radnički (Vogošća)				5:1
Sarajevo:	04.04.56.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)				5:1
Doboj:	17.04.56.	Željezničar—Sloga (Doboj)				4:1
Višegrad:	22.07.56.	Željezničar—Drina (Višegrad)				6:2
Banja Luka:	27.07.56.	Željezničar—Borac (Banja Luka)				2:3
Prijedor:	29.07.56.	Željezničar—Mladost (Prijedor)				4:2
Tuzla:	04.08.56.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)				1:0
Tuzla:	05.08.56.	Željezničar—Repr. Tuzle (Tuzla)				2:2
Sarajevo:	09.08.56.	Željezničar—Radnički (Vogošća)				2:2
Vogošća:	21.08.56.	Željezničar—Radnički (Vogošća)				4:0
Sarajevo:	24.10.56.	Željezničar—Iskra (Sarajevo)				5:0
Sarajevo:	15.11.56.	Željezničar—Željezničar (Zenica)				2:1
Subotica:	25.11.56.	Željezničar—Spartak (Subotica) (Kup željezn. klubova Jugosl.)				3:5
Skoplje:	02.12.56.	Željezničar—Radnički (Skoplje) (Kup željezn. klubova Jugosl.)				0:2
Sarajevo:	09.12.56.	Željezničar—Lokomotiva (Zagreb) (Kup željezn. klubova Jugosl.)				2:1
Ljubljana:	16.12.56.	Željezničar—Ljubljana (Ljubljana) (Kup željezn. klubova Jugosl.)				2:3
	1957.					
Tivat:	19.01.57.	Željezničar—Signal (Tivat)				5:1
Kotor:	20.01.57.	Željezničar—Bokej (Kotor)				3:1
Tivat:	22.01.57.	Željezničar—Arsenal (Tivat)				2:1

Herceg Novi	23.01.57.	Željezničar—Jedinstvo (Herceg Novi)	4:1
Titograd:	27.01.57.	Željezničar—Budućnost (Titograd)	6:0
Sarajevo:	03.02.57.	Željezničar—Spartak (Subotica)	2:4
		(Kup željezničara)	
Mostar:	10.02.57.	Željezničar—Velež (Mostar)	0:4
Sarajevo:	14.02.57.	Željezničar—Iskra (Sarajevo)	11:0
Sarajevo:	17.02.57.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:1
Zagreb:	20.02.57.	Željezničar—Lokomotiva (Zagreb)	2:0
		(Kup željezničara)	
Sarajevo:	23.02.57.	Željezničar—Rabotnički (Skoplje)	1:1
		(Kup željezničara)	
Sarajevo:	28.02.57.	Željezničar—Vratnik (Sarajevo)	6:1
Sarajevo:	03.03.57.	Željezničar—Ljubljana (Ljubljana)	5:0
		(Kup željezničara)	
Sarajevo:	10.03.57.	Željezničar—Radnički (Vogošća)	4:1
Sarajevo:	14.03.57.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)	5:1
Sarajevo:	21.03.57.	Željezničar—Pofalički (Sarajevo)	7:0
Travnik:	15.04.57.	Željezničar—Bratstvo (Travnik)	2:3
Sarajevo:	09.05.57.	Željezničar—Pofalički (Sarajevo)	13:1
Kragujevac:	10.06.57.	Željezničar—Radnički (Kragujevac)	3:1
Sarajevo:	07.08.57.	Željezničar—Željezničar (Zenica)	6:1
Sarajevo:	29.08.57.	Željezničar—Vratnik (Sarajevo)	5:0
Sarajevo:	02.10.57.	Željezničar—Pofalički (Sarajevo)	14:0
Sarajevo:	08.10.57.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)	5:4
Sarajevo:	06.11.57.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	0:0
Sarajevo:	13.11.57.	Željezničar—Iskra (Sarajevo)	13:0
Tuzla:	22.12.57.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	2:1

1958.

Sarajevo:	12.01.58.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	5:0
Sarajevo:	19.01.58.	Željezničar—Bratstvo (Travnik)	8:1
Sarajevo:	26.01.58.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	8:4
Sarajevo:	06.02.58.	Željezničar—Radnički (Vogošća)	6:0
Zenica:	09.02.58.	Željezničar—Željezničar (Zenica)	3:0
Sarajevo:	12.02.58.	Željezničar—Igmán (Iliđa)	3:1
Sarajevo:	26.02.58.	Željezničar—Pofalički (Sarajevo)	3:1
Sarajevo:	14.04.58.	Željezničar—Ljubljana (Ljubljana)	3:1
Sarajevo:	01.05.58.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	3:1
Sarajevo:	13.05.58.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)	1:1
Sarajevo:	16.07.58.	Željezničar—Crvena zvezda (Beograd)	3:2
Banja Luka:	20.07.58.	Željezničar—Petar Drapšin (Banja Luka)	4:2
Sarajevo:	27.07.58.	Željezničar—Bratstvo (Travnik)	12:1
Sarajevo:	21.08.58.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)	10:0
Sarajevo:	24.08.58.	Željezničar—Igmán (Iliđa)	8:1
Sarajevo:	27.08.58.	Željezničar—Radnički (Hrasnica)	6:0
Sarajevo:	10.09.58.	Željezničar—Radnički (Vogošća)	5:1
Sarajevo:	14.09.58.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	2:4
Sarajevo:	29.10.58.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)	3:0
Sarajevo:	07.12.58.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	1:0

1959.

Sarajevo:	02.02.59.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	4:1
Sarajevo:	08.02.59.	Željezničar—Radnik (Hrasnica)	3:0
Sarajevo:	12.02.59.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)	3:0
Sarajevo:	15.02.59.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	1:1
Sarajevo:	22.02.59.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	0:1
Sarajevo:	01.03.59.	Željezničar—Proleter (Osijek)	4:0
Sarajevo:	03.03.59.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	2:0
Sarajevo:	08.03.59.	Željezničar—Igmán (Iliđa)	3:0
Leskovac:	13.04.59.	Željezničar—Dubočica (Leskovac)	1:2
Niš:	15.04.59.	Željezničar—Lokomotiva (Niš)	3:3
Šid:	17.04.59.	Željezničar—Radnički (Šid)	4:0
Osijek:	19.04.59.	Željezničar—Proleter (Osijek)	2:0
Sarajevo:	28.04.59.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	3:3
Banja Luka:	24.05.59.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	5:0
Sarajevo:	28.05.59.	Željezničar—Romanija (Sarajevo)	3:0
Sarajevo:	31.05.59.	Željezničar—Radnički (Sombor)	3:1

Vogošća:	02.06.59.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	5:0
Hrasnica:	04.06.59.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	4:2
Čapljina:	26.07.59.	Željezničar—Velež (Mostar)	7:2
Čapljina:	27.07.59.	Željezničar—Borac (Čapljina)	4:2
Zenica:	02.08.59.	Željezničar—Radnički (Zenica)	3:2
Sarajevo:	09.08.59.	Željezničar—Radnički (Zenica)	1:1
Sarajevo:	12.08.59.	Željezničar—Partizan (Sarajevo)	4:0
Sarajevo:	16.08.59.	Željezničar—Radnički (Sombor)	2:1
Sarajevo:	23.08.59.	Željezničar—Spartak (Subotica)	2:1
Sarajevo:	27.08.59.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	8:1
Zagreb:	03.09.59.	Željezničar—Dinamo (Zagreb)	5:3
Sarajevo:	11.09.59.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	5:1
Travnik:	15.10.59.	Željezničar—Bratstvo (Travnik)	7:6
Sarajevo:	18.10.59.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	3:1
Sarajevo:	29.10.59.	Željezničar—Iskra (Sarajevo)	17:0
Maribor:	06.11.59.	Željezničar—Branik (Maribor)	1:1
Hrasnica:	19.11.59.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	6:3
Sarajevo:	10.12.59.	Željezničar—Nasa krila (Rajlovac)	5:4
Tuzla:	20.12.59.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	2:2
		(Kup „Oslobodenja“)	

1960.

Čapljina:	02.02.60.	Željezničar—Borac (Čapljina)	4:3
Trebinje:	04.02.60.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	1:1
Sarajevo:	07.02.60.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	0:1
		(Kup „Oslobodenja“)	
Sarajevo:	14.02.60.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	4:0
		(Kup „Oslobodenja“)	
Sarajevo:	21.02.60.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	4:1
		(Kup „Oslobodenja“)	
Visoko:	24.02.60.	Željezničar—Bosna (Visoko)	2:3
Sarajevo:	06.03.60.	Željezničar—Radnički (Beograd)	3:3
Vogošća:	09.03.60.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	1:0
Sarajevo:	30.03.60.	Željezničar—Bosna (Visoko)	5:1
Sarajevo:	06.04.60.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	2:2
Sarajevo:	09.04.60.	Željezničar—Igmán (Iliđa)	2:0
		(Kup „Oslobodenja“)	
Sarajevo:	14.04.60.	Željezničar—Velež (Mostar)	3:1
Prijedor:	18.04.60.	Željezničar—Željezničar (Prijedor)	6:2
Sarajevo:	23.04.60.	Željezničar—Igmán (Iliđa)	2:2
		(Kup „Oslobodenja“)	
Doboj:	06.05.60.	Željezničar—Sloga (Doboj)	2:1
Sarajevo:	11.05.60.	Željezničar—Partizan (Sarajevo)	3:0
Sarajevo:	22.05.60.	Željezničar—Mačva (Šabac)	5:4
Vinkovci:	13.06.60.	Željezničar—Dinamo (Vinkovci)	2:1
Titovo Užice:	25.06.60.	Željezničar—Radnički (Sevojno)	6:1
Titovo Užice:	26.06.60.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:2
Vlasenica:	10.08.60.	Željezničar—Birač (Vlasenica)	5:2
Vogošća:	13.08.60.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	5:1
Kakanj:	18.08.60.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	1:1
Kragujevac:	21.08.60.	Željezničar—Radnički (Kragujevac)	4:2
Smederevo:	23.08.60.	Željezničar—Budućnost (Smederevo)	1:3
Krajjevo:	25.08.60.	Željezničar—Sloga (Krajjevo)	4:2
Čačak:	27.08.60.	Željezničar—Borac (Čačak)	2:2
Sarajevo:	04.09.60.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	2:2
Sarajevo:	07.09.60.	Željezničar—Velež (Mostar)	0:1
Mostar:	11.09.60.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:0
Vogošća:	12.10.60.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	4:3
Hrasnica:	19.10.60.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	5:0
Vogošća:	26.10.60.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	3:0
N. Gradiška:	27.11.60.	Željezničar—Rep. N. Gradiške (N. Grad)	3:2
Maglaj:	29.11.60.	Željezničar—Radnički (Maglaj)	4:0
Maribor:	09.12.60.	Željezničar—Kovinar (Maribor)	4:1

1961.

Sarajevo:	29.01.61.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	8:0
Sarajevo:	05.02.61.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	5:2
		(Kup „Oslobodenja“)	

Sarajevo:	12.02.61.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	6:2	Sarajevo:	16.06.62.	Željezničar—Omlad. reprezen. BiH	10:0
Sarajevo:	15.02.61.	Željezničar—Vratnik (Sarajevo)	5:0	Kakanj:	22.07.62.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	2:2
Sarajevo:	19.02.61.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:2			(Kup „Oslobodenja“)	7:1
Mostar:	22.02.61.	Željezničar—Velež (Mostar)	0:4	Sarajevo:	29.07.62.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	1:1
Sarajevo:	26.02.61.	Željezničar—Čelik (Zenica)	2:1			(Kup „Oslobodenja“)	
Bos. Brod:	01.03.61.	Željezničar—Nafta (Bosanski Brod)	2:2	Hrasnica:	02.08.62.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	8:0
Zenica:	05.03.61.	Željezničar—Čelik (Zenica)	0:0	Sarajevo:	05.08.62.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	0:2
Iliđa:	08.03.61.	Željezničar—Igman (Iliđa)	2:0			(Kup „Oslobodenja“)	
Kiseljak:	16.03.61.	Željezničar—Kiseljak (Kiseljak)	9:2	Visoko:	09.08.62.	Željezničar—Bosna (Visoko)	5:1
Breza:	23.03.61.	Željezničar—Rudar (Breza)	3:1	Rogatica:	06.09.62.	Željezničar—Mladost (Rogatica)	4:1
Sarajevo:	06.04.61.	Željezničar—Partizan (Sarajevo)	2:0				
Vogošća:	13.04.61.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	8:2				
Sarajevo:	02.05.61.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	6:8				
Travnik:	07.05.61.	Željezničar—Bratstvo (Travnik)	2:1				
Sarajevo:	27.05.61.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:0				
		(Kup „Oslobodenja“)					
Mostar:	04.06.61.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:8	Dubrovnik:	31.01.63.	Željezničar—Gošk (Dubrovnik)	4:2
Sarajevo:	07.06.61.	Željezničar—Sindik. rep. Sarajeva	0:1	Dubrovnik:	06.02.63.	Željezničar—Dubrovnik (Dubrovnik)	8:0
Sarajevo:	20.07.61.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	3:0	Trebinje:	08.02.63.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	2:1
Kiseljak:	23.07.61.	Željezničar—Kiseljak (Kiseljak)	8:1	Mostar:	10.02.63.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:1
Tuzla:	26.07.61.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	1:5	Sarajevo:	20.02.63.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	6:1
Modrča:	30.07.61.	Željezničar—Napredak (Modriča)	1:1	Sarajevo:	24.02.63.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	2:0
Kakanj:	03.08.61.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	5:1	Sarajevo:	04.04.63.	Željezničar—Potalički (Sarajevo)	11:0
Mostar:	06.08.61.	Željezničar—Velež (Mostar)	3:3	Sarajevo:	09.05.63.	Željezničar—Vratnik (Sarajevo)	6:1
Doboj:	09.08.61.	Željezničar—Stoga (Doboj)	5:1	Živinice:	24.05.63.	Željezničar—Slaven (Živinice)	9:0
Zavidovići:	10.08.61.	Željezničar—Krivaja (Zavidovići)	4:1	Vinkovci:	16.06.63.	Željezničar—Lokomotiva (Vinkovci)	9:2
		(proslava 40. god. postojanja Želj.)		Novi Travnik:	24.07.63.	Željezničar—Metalac (Novi Travnik)	6:1
Sarajevo:	13.08.61.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:2	Novi Travnik:	27.07.63.	Željezničar—Metalac (Novi Travnik)	12:0
Sarajevo:	16.08.61.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	4:3	Dolac:	30.07.63.	Željezničar—Lašva (Dolac kod Travnika)	8:0
Hrasnica:	23.08.61.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	3:3	Donji Vakuf:	02.08.63.	Željezničar—Radnik (Donji Vakuf)	7:1
Iliđa:	07.09.61.	Željezničar—Igman (Iliđa)	7:2	Tuzla:	04.08.63.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	3:0
Brčko:	11.09.61.	Željezničar—Lokomotiva (Brčko)	3:1	Orašje:	07.08.63.	Željezničar—Hajduk (Orašje)	6:2
Sarajevo:	13.09.61.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	3:1	Osijek:	09.08.63.	Željezničar—Metalac (Osijek)	9:0
		(Kup „Oslobodenja“)		Sarajevo:	11.08.63.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	1:0
Vogošća:	20.09.61.	Željezničar—Pretis (Vogošća)	6:1			(Kup „Oslobodenja“)	
Bos. Brod:	26.09.61.	Željezničar—Nafta (Bosanski Brod)	5:2	Sarajevo:	14.08.63.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	10:0
Hrasnica:	11.10.61.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	2:2	Pirot:	19.08.63.	Željezničar—Radnički (Pirot)	2:4
Sarajevo:	18.10.61.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	1:0	Rogatica:	06.09.63.	Željezničar—Mladost (Rogatica)	5:0
		(Kup „Oslobodenja“)		Sarajevo:	19.09.63.	Željezničar—Potalički (Sarajevo)	7:0
Sarajevo:	25.10.61.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	5:1	Breza:	03.10.63.	Željezničar—Rudar (Breza)	9:0
		(Kup „Oslobodenja“)		Visoko:	09.10.63.	Željezničar—Bosna (Visoko)	6:1
Sisak:	20.11.61.	Željezničar—Metalac (Sisak)	2:2	Sarajevo:	24.10.63.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	0:1
Sarajevo:	17.12.61.	Željezničar—Rep. Garnizona Sarajevo	11:2	Sarajevo:	06.11.63.	Željezničar—Partizan (Sarajevo)	3:0
		(proslava Dana JNA)		Jajce:	27.11.63.	Željezničar—Elektrobosna (Jajce)	7:1
Kakanj:	21.12.61.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	4:3			(Proslava 20.g. I zasj. AVNOJ-a)	
		(u čast Dana rudara)		Sarajevo:	26.11.63.	Željezničar—Saobraćajac (Sarajevo)	13:1
						(Kup JNA)	
				Sarajevo:	11.12.63.	Željezničar—Vratnik (Sarajevo)	0:2
						(Kup JNA)	

1962.

Dubrovnik:	21.01.62.	Željezničar—NK Dubrovnik (Dubr.)	4:3
Trebinje:	28.01.62.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	1:0
Dubrovnik:	03.02.62.	Željezničar—Gošk (Dubrovnik)	3:1
Čapljina:	06.02.62.	Željezničar—Borac (Čapljina)	2:0
Sarajevo:	08.02.62.	Željezničar—Partizan (Sarajevo)	3:1
Sarajevo:	11.02.62.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	1:1
		(Kup „Oslobodenja“)	
Banja Luka:	18.02.62.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	2:2
		(Kup „Oslobodenja“)	
Sarajevo:	25.02.62.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	5:1
		(Kup „Oslobodenja“)	
Sarajevo:	04.03.62.	Željezničar—Spartak (Subotica)	2:2
Subotica:	11.03.62.	Željezničar—Spartak (Subotica)	2:1
Hrasnica:	14.03.62.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	4:1
Ilijaš:	15.03.62.	Željezničar—Sloga (Ilijaš)	3:3
Sarajevo:	04.04.62.	Željezničar—Omlad. fod. rep. Jugosl.	2:0
Sarajevo:	13.05.62.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:0
		(Kup „Oslobodenja“)	
Mostar:	20.05.62.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:3
		(Kup „Oslobodenja“)	

1964.

Dubrovnik:	25.01.64.	Željezničar—Gošk (Dubrovnik)	6:0
Dubrovnik:	26.01.64.	Željezničar—Dubrovnik (Dubrovnik)	5:1
Kotor:	02.02.64.	Željezničar—Bokelji (Kotor)	1:1
Bar:	06.02.64.	Željezničar—Mornar (Bar)	7:1
Banja Luka:	09.02.64.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	6:3
Sarajevo:	16.02.64.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	7:1
Mostar:	19.02.64.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:2
Sarajevo:	23.02.64.	Željezničar—Velež (Mostar)	3:0
Tuzla:	15.04.64.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	2:1
Hadžići:	22.04.64.	Željezničar—Radnik (Hadžići)	4:2
Sarajevo:	29.04.64.	Željezničar—Jug (Sarajevo)	11:0
Sarajevo:	16.05.64.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	3:2
Sarajevo:	24.05.64.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	2:1
Breza:	26.05.64.	Željezničar—Rudar (Breza)	7:1
Sarajevo:	26.07.64.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	2:2
Sarajevo:	30.07.64.	Željezničar—Novi Sad (Novi Sad)	2:0
Sarajevo:	02.08.64.	Željezničar—Čelik (Zenica)	1:0
Sarajevo:	05.08.64.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	6:1
Sarajevo:	25.10.64.	Željezničar—Rijeka (Rijeka)	0:1

Breza:	29.10.64.	Željezničar—Rudar (Breza)	1:1	Bos. Brod:	19.06.67.	Željezničar—Premijum (Bosanski Brod)	7:1
Nikišić:	01.11.64.	Željezničar—Sutjeska (Nikišić)	1:0	Banja Luka:	29.07.67.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	7:2
Hadžići:	05.11.64.	Željezničar—Radnik (Hadžići)	6:1	Sarajevo:	01.08.67.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	2:2
Priboj:	08.11.64.	Željezničar—FAP (Priboj)	4:2	Tuzla:	05.08.67.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	0:1
				Sarajevo:	17.8.67.	Željezničar—Pofalički (Sarajevo)	2:0
				Doboj:	25.09.67.	Željezničar—Željezničar (Doboj)	13:3
				Vares:	19.10.67.	Željezničar—Vares (Vares)	10:1

1965.

Bileća:	03.02.65.	Željezničar—Hercegovac (Bileća)	5:2				
Dubrovnik:	07.02.65.	Željezničar—Dubrovnik (Dubrovnik)	6:0				
Sarajevo:	14.02.65.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	3:3				
Sarajevo:	18.02.65.	Željezničar—Pofalički (Sarajevo)	4:2				
Hadžići:	22.04.65.	Željezničar—Radnik (Hadžići)	4:2				
Sarajevo:	25.05.65.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)	2:2				
Hadžići:	07.07.65.	Željezničar—Radnik (Hadžići)	2:2				
Sarajevo:	04.08.65.	Željezničar—Pofalički (Sarajevo)	4:1				
Banja Luka:	08.08.65.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	1:3				
Hadžići:	11.08.65.	Željezničar—Radnik (Hadžići)	8:0				
Sisak:	05.09.65.	Željezničar—Segesta (Sisak)	1:0				
Breza:	08.09.65.	Željezničar—Rudar (Breza)	8:0				
Sarajevo:	19.09.65.	Željezničar—Velež (Mostar)	4:0				
Mostar:	03.10.65.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:7				
Sarajevo:	17.11.65.	Željezničar—Mlada rep. Jugoslavije	1:2				

1966.

Foča:	23.01.66.	Željezničar—Sutjeska (Foča)	2:1				
Čapljina:	12.02.66.	Željezničar—Čelik (Zenica)	4:2				
Čapljina:	13.02.66.	Željezničar—Borac (Čapljina)	6:0				
Sarajevo:	20.02.66.	Željezničar—Bosna (Visoko)	1:2				
Visoko:	23.02.66.	Željezničar—Bosna (Visoko)	2:2				
Foča:	21.07.66.	Željezničar—Sutjeska (Foča)	8:1				
Bos. Novi:	27.07.66.	Željezničar—Sloboda (Bosanski Novi)	5:2				
Prijedor:	29.07.66.	Željezničar—Prijedor (Prijedor)	4:0				
Split:	31.07.66.	Željezničar—Hajduk (Split)	2:1				
Bileća:	01.08.66.	Željezničar—Gradska reprezent. Bileće	2:1				
Ljubuški:	03.08.66.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	0:0				
Bos. Dubica:	04.08.66.	Željezničar—Borac (Bos. Dubica)	6:2				
Petrinja:	05.08.66.	Željezničar—Radnik (Petrinja)	5:1				
Banja Luka:	07.08.66.	Željezničar—Željezničar (Banja Luka)	1:0				
Sarajevo:	10.08.66.	Željezničar—Pofalički (Sarajevo)	0:0				
Tuzla:	11.08.66.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	0:1				
Sarajevo:	13.08.66.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	1:2				
Sarajevo:	16.08.66.	Željezničar—Partizan (Sarajevo)	2:0				
Sarajevo:	18.08.66.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	2:2				
Sarajevo:	25.08.66.	Željezničar—Sloga (Iljijaš)	5:0				
Hadžići:	31.08.66.	Željezničar—Radnik (Hadžići)	5:2				
Sarajevo:	15.09.66.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	7:1				
Sarajevo:	22.09.66.	Željezničar—Partizan (Sarajevo)	7:1				
Sarajevo:	29.09.66.	Željezničar—Bosna (Sarajevo)	4:1				
Iliđa:	27.10.66.	Željezničar—Igman (Iliđa)	6:0				
Sarajevo:	17.11.66.	Željezničar—Amat. rep. Sarajevske zone	6:2				

1967.

Dubrovnik:	29.01.67.	Željezničar—Gošk (Dubrovnik)	11:2				
Trebinje:	02.02.67.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	4:3				
Dubrovnik:	05.02.67.	Željezničar—Dubrovnik (Dubrovnik)	2:2				
Novi Sad:	12.02.67.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)	1:2				
Iliđa:	16.02.67.	Željezničar—Igman (Iliđa)	4:1				
Iljijaš:	17.02.67.	Željezničar—Sloga (Iljijaš)	3:0				
Sarajevo:	19.02.67.	Željezničar—Lokomotiva (Zagreb)	3:2				
Sarajevo:	22.02.67.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	1:0				
Hadžići:	23.02.67.	Željezničar—Radnik (Hadžići)	2:2				
Sarajevo:	06.04.67.	Željezničar—Pofalički (Sarajevo)	8:0				
Travnik:	02.05.67.	Željezničar—Bralstvo (Travnik)	2:1				
Hrasnica:	13.05.67.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	1:1				
Visoko:	17.05.67.	Željezničar—Bosna (Visoko)	2:0				

1970.

Trebinje:	01.02.70.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	3:2				
Trebinje:	03.02.70.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)	1:0				
Cetinje:	04.02.70.	Željezničar—Lovćen (Cetinje)	3:0				
Titograd:	07.02.70.	Željezničar—Beograd (Beograd)	3:0				
		(Turnir Budućnosti)					
Titograd:	08.02.70.	Željezničar—Budućnost (Titograd)	0:1				
		(Turnir Budućnosti)					
Mostar:	15.02.70.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:1				
		(Turnir Velež-pobjednik Turnira)					
Makarska:	22.02.70.	Željezničar—Borac (Travnik)	1:1				
Konjic:	03.03.70.	Željezničar—Igman (Konjic)	4:0				
Banja Luka:	09.03.70.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	6:1				
		(Pomoć postradalim od zemljotresa)					
Apatin:	06.04.70.	Željezničar—Mladost (Apatin)	3:1				

Subotica:	07.04.70.	Željezničar—Željezničar (Subotica)	2:1
Slav. Brod:	09.06.70.	Željezničar—BSK (Slavonski Brod)	5:3
Slav. Požega:	11.06.70.	Željezničar—Slavonija (Slav. Požega)	7:2
Priština:	01.08.70.	Željezničar—Priština (Priština)	1:1
Paraćin:	02.08.70.	Željezničar—Borac (Paraćin)	4:1
Kraljevo:	05.08.70.	Željezničar—Sloga (Kraljevo)	5:1
Kos. Mitrovica:	06.08.70.	Željezničar—Trepča (Kos. Mitrovica)	5:0
Sarajevo:	09.08.70.	Željezničar—Velež (Mostar)	4:1
Mostar:	16.08.70.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:0
Hrasnica:	30.09.70.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	1:0
Orašje:	22.10.70.	Željezničar—Hajduk (Orašje)	1:0
Konjic:	01.12.70.	Željezničar—Igman (Konjic)	3:0

1971.

Grude:	03.02.71.	Željezničar—Sloven (Grude)	0:0
Trebinje:	04.02.71.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	1:1
Kragujevac:	07.02.71.	Željezničar—Radnički (Kragujevac)	1:0
Mostar:	13.02.71.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	2:0
Mostar:	14.02.71.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:3
Rijeka:	17.02.71.	Željezničar—Orijent (Rijeka)	1:0
Rijeka:	20.02.71.	Željezničar—Rijeka (Rijeka)	2:0
Rijeka:	23.02.71.	Željezničar—Reprez. grada Rijeka	3:2
Brčko:	28.02.71.	Željezničar—Jedinstvo (Brčko)	2:0
Sarajevo:	06.04.71.	Željezničar—Olimpija (Ljubljana)	4:1
Hrasnica:	15.04.71.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	3:2
Slav. Brod:	21.04.71.	Željezničar—BSK (Slavonski Brod)	1:1
Sarajevo:	04.05.71.	Željezničar—Mlada rep. Jugoslavija	3:2
Orašje:	25.07.71.	Željezničar—Olimpija (Ljubljana)	4:1
Bač. Palanka:	27.07.71.	Željezničar—Bačka (Bačka Palanka)	2:1
Bos. Šamac:	28.07.71.	Željezničar—Borac (Bosanski Šamac)	3:2
Borovo:	29.07.71.	Željezničar—Borac (Borovo)	1:0
Subotica:	01.08.71.	Željezničar—Bačka (Subotica)	0:2
Sarajevo:	17.08.71.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	7:1
Kragujevac:	25.08.71.	Željezničar—Radnički (Kragujevac)	3:1
Derвента:	30.08.71.	Željezničar—Tekstilac (Derвента)	7:1
Sarajevo:	08.09.71.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	5:3
Bugojno:	09.09.71.	Željezničar—Iskra (Bugojno)	4:1
Slav. Brod:	28.10.71.	Željezničar—BSK (Slavonski Brod)	3:1
Pala:	05.11.71.	Željezničar—Jahorina (Pala)	7:0
Sarajevo:	17.11.71.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)	2:0
Tuzla:	01.12.71.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	0:1
2972.		(Kup prvligaša)	
Ploče:	02.02.72.	Željezničar—Jadran (Ploče)	2:2
Mostar:	12.02.72.	Željezničar—Crvena zvezda (Beograd)	0:0
Mostar:	13.02.72.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)	2:2
Spilt:	15.02.72.	Željezničar—Spilt (Spilt)	3:4
Metković:	18.02.72.	Željezničar—Neretva (Metković)	3:0
Banja Luka:	30.06.72.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	4:0
Sarajevo:	23.07.72.	Željezničar—Crvena zvezda (Beograd)	2:3
Zagreb:	26.07.72.	Željezničar—Dinamo (Zagreb)	1:2
Prijedor:	28.07.72.	Željezničar—Reprezent. II lige	2:1
Novi Sad:	30.07.72.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)	0:2
		(Liga fudbal. šampiona)	

Sarajevo:	02.08.72.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	1:2
Beograd:	06.08.72.	Željezničar—Partizan (Beograd)	3:2
Spilt:	09.08.72.	Željezničar—Hajduk (Spilt)	0:3
Sarajevo:	13.08.72.	Željezničar—Iskra (Bugojno)	1:0
Vitez:	16.08.72.	Željezničar—Vitez (Vitez)	4:1
Hadžići:	23.08.72.	Željezničar—Radnik (Hadžići)	5:5
Beograd:	07.09.72.	Željezničar—Crvena zvezda (Beograd)	0:4
Banatsko V.S.:	09.10.72.	Željezničar—Kozara (Banatsko Vel. Selo)	3:1
Banovići:	07.11.72.	Željezničar—Budućnost (Banovići)	6:2
Novi Sad:	18.11.72.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)	4:0

1973.

Livno:	28.01.73.	Željezničar—Troglav (Livno)	5:1
Titograd:	08.02.73.	Željezničar—Budućnost (Titograd)	3:0
Gruda:	10.02.73.	Željezničar—Sloven (Gruda)	3:1
Ploče:	11.02.73.	Željezničar—Jadran (Ploče)	8:3
Mostar:	14.02.73.	Željezničar—Hajduk (Spilt)	1:0
Mostar:	15.02.73.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:2
Tuzla:	21.02.73.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	1:1
Bugojno:	25.02.73.	Željezničar—Iskra (Bugojno)	5:1
Zabok:	02.04.73.	Željezničar—Mladost (Zabok)	2:1
Bos. Brod:	18.04.73.	Željezničar—Premijum (Bos. Brod)	4:3
Doboi:	24.04.73.	Željezničar—Željezničar (Doboi)	4:1
Brčko:	23.05.73.	Željezničar—Lokomotiva (Brčko)	11:2
Pala:	28.05.73.	Željezničar—Romanija (Pala)	2:3
Sarajevo:	01.08.73.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	1:1
Vitez:	09.08.73.	Željezničar—Vitez (Vitez)	9:0
Bugojno:	10.08.73.	Željezničar—Iskra (Bugojno)	3:0
Duga Resa:	31.08.73.	Željezničar—Duga Resa (Duga Resa)	7:1
Vlasenica:	13.10.73.	Željezničar—Boksit (Vlasenica)	5:0
Mostar:	15.12.73.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:2

1974.

Mostar:	16.02.74.	Željezničar—Radnički (Niš)	0:1
Zvornik:	28.02.74.	Željezničar—Drina (Zvornik)	2:3
Goražde:	05.03.74.	Željezničar—Radnički (Goražde)	0:0
Hrasnica:	13.03.74.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	0:0
Visoko:	04.04.74.	Željezničar—Bosna (Visoko)	4:2
Gračanica:	09.04.74.	Željezničar—Bratstvo (Gračanica)	2:4
Župča:	11.04.74.	Željezničar—Mladost (Župča)	4:2
Kiseljak:	16.04.74.	Željezničar—Kiseljak (Kiseljak)	3:1
Kreševo:	25.04.74.	Željezničar—Kreševo (Kreševo)	2:0
Bos. Dubica:	28.05.74.	Željezničar—Borac (Bos. Dubica)	8:0
Prijedor:	30.05.74.	Željezničar—Rudar (Ljubuški)	3:1
Sanski Most:	31.05.74.	Željezničar—Podgrmeč (Sanski Most)	7:0
Drvar:	02.06.74.	Željezničar—Čelik (Zenica)	2:4
Banja Luka:	20.07.74.	Željezničar—Željezničar (Banja Luka)	2:0
Banja Luka:	21.07.74.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	2:4
Sarajevo:	25.07.74.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:5
Mostar:	28.07.74.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:2
Odžak:	04.08.74.	Željezničar—Jedinstvo (Odžak)	3:0
Modriča:	06.08.74.	Željezničar—Modriča (Modriča)	2:1
Sarajevo:	08.08.74.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	5:3
Vlasenica:	10.08.74.	Željezničar—Boksit (Vlasenica)	3:1
Bugojno:	11.08.74.	Željezničar—Iskra (Bugojno)	0:0

Cazin:	02.09.74.	Željezničar—Krajina (Cazin)	0:0
Dobo:	25.09.74.	Željezničar—Željezničar (Dobo)	3:0
Višegrad:	23.10.74.	Željezničar—Drina (Višegrad)	3:0
Srebrenica:	21.12.74.	Željezničar—Guber (Srebrenica)	1:0

1975.

Visoko:	26.02.75.	Željezničar—Bosna (Visoko)	5:2
Olovo:	12.03.75.	Željezničar—Stupčanica (Olovo)	1:1
Mladenovac:	11.04.75.	Željezničar—Radnički (Mladenovac)	4:0
Zrenjanin:	13.04.75.	Željezničar—Proleter (Zrenjanin)	0:3
Breza:	04.06.75.	Željezničar—Rudar (Breza)	3:1
Tuzla:	08.06.75.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	2:1
Negotin:	10.06.75.	Željezničar—Hajduk Veljko (Negotin)	1:0
Zaječar:	12.06.75.	Željezničar—Timok (Zaječar)	1:2
Travnik:	26.06.75.	Željezničar—Borac (Travnik)	1:2
Sokolac:	27.07.75.	Željezničar—Glasinac (Sokolac)	3:0
Mostar:	02.08.75.	Željezničar—Jedinstvo (Brčko)	6:6

Mostar:	03.08.75.	Željezničar—Jedinstvo (Bihać)	3:0
---------	-----------	-------------------------------	-----

D. Vakuf:	05.08.75.	Željezničar—Iskra (Bugojno)	4:1
-----------	-----------	-----------------------------	-----

Bratunac:	10.08.75.	Željezničar—Sloboda (Tuzla)	1:0
Kruševac:	13.08.75.	Željezničar—Napredak (Kruševac)	1:6
Piro:	21.08.75.	Željezničar—Radnički (Piro)	2:3
Beograd:	01.09.75.	Željezničar—Horo (Beograd)	10:0
Konjic:	04.09.75.	Željezničar—Igman (Konjic)	1:2
Cazin:	28.09.75.	Željezničar—Krajina (Cazin)	4:2
Travnik:	22.10.75.	Željezničar—Borac (Travnik)	2:2
Trebinje:	06.11.75.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	0:1
Kragujevac:	16.11.75.	Željezničar—Radnički (Kragujevac)	1:4
Vrbas:	18.11.75.	Željezničar—Vrbas (Vrbas)	0:1

1976.

Tivat:	28.01.76.	Željezničar—Arsenal (Tivat)	3:0
Novi Sad:	31.01.76.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)	1:2
Trebinje:	03.02.76.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	3:0
Dubrovnik:	12.02.76.	Željezničar—Gošk (Dubrovnik)	2:0
Dubrovnik:	14.02.76.	Željezničar—Dubrovnik (Dubrovnik)	5:2
Dobo:	18.02.76.	Željezničar—Sloga (Dobo)	5:2
Brčko:	20.02.76.	Željezničar—Lokomotiva (Brčko)	1:0
Iliđa:	22.02.76.	Željezničar—Igman (Iliđa)	2:1
Maglaj:	24.02.76.	Željezničar—Natron (Maglaj)	5:1
Sisak:	29.02.76.	Željezničar—Segesta (Sisak)	4:1
Čakovec:	21.04.76.	Željezničar—Sloga (Čakovec)	3:0
Kutina:	28.04.76.	Željezničar—Moslavina (Kutina)	9:0
Sarajevo:	25.04.76.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	3:1
Kakanj:	19.05.76.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	3:0
Banja Luka:	23.05.76.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	3:3
Kikinda:	14.06.76.	Željezničar—Kikinda (Kikinda)	5:1
Sarajevo:	10.08.76.	Željezničar—Vratnik (Sarajevo)	10:1
Fojnica:	31.08.76.	Željezničar—Fojnica (Fojnica)	6:1
Iliđa:	23.09.76.	Željezničar—Igman (Iliđa)	6:0
Titovo Užice:	05.10.76.	Željezničar—Horo (Titovo Užice)	6:1
Titovo Užice:	06.10.76.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)	1:1

1977.

Olovo:	13.02.77.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	1:2
Iliđa:	16.02.77.	Željezničar—Igman (Iliđa)	3:0
Banja Luka:	20.02.77.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	3:3
Kiseljak:	23.02.77.	Željezničar—Kiseljak (Kiseljak)	6:0
Višegrad:	26.02.77.	Željezničar—Drina (Višegrad)	1:1
Vojkovići:	02.03.77.	Željezničar—Bratstvo (Vojkovići)	3:3

Mostar:	07.05.77.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:2
Jajce:	10.05.77.	Željezničar—Elektrobosna (Jajce)	7:1
Sarajevo:	22.07.77.	Željezničar—Kiseljak (Kiseljak)	15:0
Sarajevo:	24.07.77.	Željezničar—Iskra (Bugojno)	5:0
Zenica:	28.07.77.	Željezničar—Čelik (Zenica)	2:2
Sarajevo:	31.07.77.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:0
Tuzla:	04.08.77.	Željezničar—Borac (Tuzla)	2:3
Visoko:	07.08.77.	Željezničar—Borac (Visoko)	2:2
Visoko:	10.08.77.	Željezničar—Borac (Travnik)	5:1
Sarajevo:	24.08.77.	Željezničar—Horo (Beograd)	7:1
Lajkovac:	26.09.77.	Željezničar—Željezničar (Lajkovac)	5:4
Foča:	06.10.77.	Željezničar—Šutjeska (Foča)	4:1
Hrasnica:	09.10.77.	Željezničar—Famos (Hrasnica)	3:0
Tetovo:	11.10.77.	Željezničar—Tekstilac (Tetovo)	2:1
Čapljina:	26.10.77.	Željezničar—Borac (Čapljina)	1:3
Sarajevo:	09.11.77.	Željezničar—Čelik (Zenica)	2:1

1978.

Buna:	29.01.78.	Željezničar—Iskra (Stolac)	4:1
Mostar:	03.02.78.	Željezničar—Radobolja (Mostar)	4:2
Čapljina:	11.02.78.	Željezničar—Iskra (Stolac)	5:0
Kragujevac:	18.02.78.	Željezničar—OFK Beograd (Beograd)	8:7
Kragujevac:	19.02.78.	Željezničar—Crvena zvezda (Beograd)	5:2
Zenica:	26.02.78.	Željezničar—Čelik (Zenica)	0:0
Sarajevo:	04.03.78.	Željezničar—Šutjeska (Foča)	7:1
Mostar:	18.07.78.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:1
Sokolac:	28.07.78.	Željezničar—Glasinac (Sokolac)	4:1
Banja Luka:	30.07.78.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	1:1
Sarajevo:	06.08.78.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	2:0
Dobo:	05.09.78.	Željezničar—Čelik (Zenica)	2:1
Kiseljak:	16.11.78.	Željezničar—Kiseljak (Kiseljak)	2:2

1979.

Dubrovnik:	01.02.79.	Željezničar—Zagreb (Zagreb)	4:5
Dubrovnik:	03.02.79.	Željezničar—Gošk (Dubrovnik)	7:0
Banja Luka:	14.02.79.	Željezničar—Borac (Banja Luka)	0:4
Bos. Gradiška:	15.02.79.	Željezničar—Kozara (Bos. Gradiška)	6:1
Kakanj:	21.02.79.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	2:0
Zenica:	26.02.79.	Željezničar—Čelik (Zenica)	0:2
Makarska:	12.09.79.	Željezničar—Zmaj (Makarska)	6:2

1980.

Dubrovnik:	01.02.80.	Željezničar—Gošk-Jug (Dubrovnik)	0:4
Dubrovnik:	02.02.80.	Željezničar—Zagreb (Zagreb)	2:5
Kardeljevo:	03.02.80.	Željezničar—Jadrin (Kardeljevo)	9:0
Nemil:	13.02.80.	Željezničar—Čelik (Zenica)	2:0
Visoko:	17.02.80.	Željezničar—Bosna (Visoko)	3:1
Zenica:	19.02.80.	Željezničar—Čelik (Zenica)	1:1
Osijek:	22.02.80.	Željezničar—Osijek (Osijek)	0:3
Vinkovci:	24.02.80.	Željezničar—Dinamo (Vinkovci)	2:1
Mostar:	06.08.80.	Željezničar—Velež (Mostar)	3:1
Bos. Novi:	10.08.80.	Željezničar—Sarajevo (Sarajevo)	4:3
Mrkonjić-Grad:	27.08.80.	Željezničar—Sloboda (Mrkonjić-Grad)	9:0

1981.

Zenica:	17.01.81.	Željezničar—Čelik (Zenica)	1:2
Bihać:	27.01.81.	Željezničar—Jedinstvo (Bihać)	0:2
Trebinje:	01.02.81.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	0:1
Grude:	03.02.81.	Željezničar—Slaven (Grude)	3:3
Trebinje:	04.02.81.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	1:0

Dubrovnik:	07.02.81.	Željezničar—Gošk-Jug (Dubrovnik)	1:0	Sarajevo:	21.10.81.	Željezničar—Rudar (Kakanj)	0:2
Čapljina:	12.02.81.	Željezničar—Borac (Čapljina)	3:2	Sarajevo:	25.11.81.	Željezničar—Reprez. Jugoslavije (A)	1:0
Čapljina:	13.02.81.	Željezničar—Bosna (Visoko)	1:0			(Povodom 60 god. Željezničara)	
Doboj:	15.02.81.	Željezničar—Sloga (Doboj)	2:3				
Makarska:	04.07.81.	Željezničar—Radnički (Kragujevac)	4:2				
		(Turnir NK Zmaj Makarska)					
Makarska:	05.07.81.	Željezničar—Zmaj (Makarska)	4:2			1982.	
		(Turnir NK Zmaj Makarska)					
Mostar:	12.07.81.	Željezničar—Velež (Mostar)	1:4	Solin:	17.01.82.	Željezničar—Solin (Solin)	2:2
Sarajevo:	22.07.81.	Željezničar—Velež (Mostar)	2:0	Omiš:	22.01.82.	Željezničar—Omiš (Omiš)	2:0
Koprivnica:	31.08.81.	Željezničar—Lokomotiva (Koprivnica)	7:0	Split:	23.01.82.	Željezničar—Split (Split)	1:1
Šabac:	05.09.81.	Željezničar—Vojvodina (Novi Sad)	5:2	B. Polje:	24.01.82.	Željezničar—Uranija (B. Polje)	2:1
		(Med.fud.turnir „Radivoje Marković“)		Omiš:	25.01.82.	Željezničar—Omiš (Omiš)	7:1
Šabac:	06.09.81.	Željezničar—Mačva (Šabac)	2:3	Solin:	28.01.82.	Željezničar—Solin (Solin)	2:1
		(Med.fud.turnir „Radivoje Marković“)		Opuzen:	29.01.82.	Željezničar—Neretvanac (Opuzen)	4:2
B. Manastir:	08.09.81.	Željezničar—Sparta (Beli Manastir)	2:1	Čapljina:	02.02.82.	Željezničar—Borac (Čapljina)	0:0
Sarajevo:	16.09.81.	Željezničar—Čelik (Zenica)	2:1	Metković:	03.02.82.	Željezničar—Neretva (Metković)	2:0
D. Miholjac:	28.09.81.	Željezničar—Jedinstvo (Donji Miholjac)	4:1	Bileća:	04.02.82.	Željezničar—Hercegovac (Bileća)	7:0
Živinice:	19.10.81.	Željezničar—Slaven (Živinice)	8:1	Trebinje:	05.02.82.	Željezničar—Leotar (Trebinje)	1:1
				Osijek:	09.02.82.	Željezničar—Osijek (Osijek)	1:1

MEĐUNARODNI SUSRETI

1963.

Konstanca: 18.04.63. Željezničar—olimp. rep. Rumunije 2:2

1946.

Drač: 01.05.46. Željezničar—Crvena zvezda (Drač-Alb.) 2:1
 Kavaje: 03.05.46. Željezničar—Besa (Kavaje-Albanija) 2:1
 Tirana: 05.05.46. Željezničar—17. nendor (Tirana-Alb.) 5:0
 Sarajevo: 04.08.46. Željezničar—17. nendor (Tirana-Alb.) 1:1
 Sarajevo: 10.08.46. Željezničar—17. nendor (Tirana-Alb.) 3:0

1950.

Sarajevo: 31.05.50. Željezničar—KAC (Celovec-Austrija) 2:0

1953.

Sarajevo: 22.04.53. Željezničar—Demir sport klub (Adana-Tur) 4:1

1955.

Sarajevo: 07.08.55. Željezničar—UDA (Prag-ČSSR) 2:2

1957.

Klucbork: 11.09.57. Željezničar—Kolejaž (Klucbork-Polj.) 4:1
 Cestohova: 13.09.57. Željezničar—Rakov (Cestohova-Polj.) 1:0
 Olštín: 15.09.57. Željezničar—Varmija (Olštín-Poljska) 3:0

1958.

Sarajevo: 07.06.58. Željezničar—Rapid (Herlem-Holandija) 0:1
 Kasel: 02.08.58. Željezničar—Hesen (Kasel-SR Nj.) 0:1
 Herlem: 04.08.58. Željezničar—Rapid (Herlem-Holandija) 2:3
 Enšede: 06.08.58. Željezničar—Enšede (Enšede-Hol.) 2:2
 Utreht: 07.08.58. Željezničar—DOS (Utreht-Holandija) 1:4
 Levarden: 11.08.58. Željezničar—Levarden (Levarden-Hol.) 1:2
 Hertogenbah: 15.08.58. Željezničar—BVV (Hertogenbah-Hol.) 6:3
 Sarajevo: 23.09.58. Željezničar—Kolejaž (Klucbork-Polj.) 4:1

1960.

Sarajevo: 19.05.60. Željezničar—SUD Ameriko (Montevid.-U.) 5:1

1962.

Horsens: 21.06.62. Željezničar—Horsens (Horsens-Dan.) 6:2
 Varberg: 23.06.62. Željezničar—Varberg—Bojz (Varb.-Šved.) 3:2
 Sarpsborg: 26.06.62. Željezničar—Sarpsborg (Sarpsborg-N.) 4:0
 Kristiansand: 29.06.62. Željezničar—Vestagdes (Kristians.-N.) 9:0
 Haugesund: 01.07.62. Željezničar—Haugar—Vard (Haug.-Nor.) 5:0
 Dževik: 03.07.62. Željezničar—Skilin (Dževik-Norveška) 4:2
 Steinkjer: 05.07.62. Željezničar—Steinkjer (Steinkjer-Nor.) 4:1
 Alesund: 08.07.62. Željezničar—Alesund (Alesund-Nor.) 4:1

1964.

Alesund: 28.06.64. Željezničar—Alesund (Alesund-Nor.) 5:1
 Skelette: 02.07.64. Željezničar—Almana (Skelette—Šved.) 3:1
 Lulea: 05.07.64. Željezničar—Kamraterna (Lulea-Šved.) 6:0
 Narvik: 07.07.64. Željezničar—Mjeirer (Narvik-Norveška) 5:0
 Salagen: 08.07.64. Željezničar—Salagen (Salagen-Šved.) 10:0
 Trumze: 09.07.64. Željezničar—Trumze (Trumze-Nor.) 7:2
 Hastad: 12.07.64. Željezničar—Hastad (Hastad-Nor.) 6:2
 Mo: 15.07.64. Željezničar—Mo Je Rana (Mo-Nor.) 12:0
 Mosjoen: 16.07.64. Željezničar—Mosjoen (Mosjoen-Nor.) 5:3
 Hamar: 17.07.64. Željezničar—Hamar (Hamar-Norveška) 3:1
 Berlin: 23.12.64. Željezničar—Dinamo (Berlin-DR Nj) 0:0
 Magdeburg: 27.12.64. Željezničar—Aufban (Magdeburg-DR Nj) 3:3
 Drezden: 31.12.64. Željezničar—Einrei (Drezden-DR Nj) 2:2

1965.

Istanbul: 13.04.65. Željezničar—Galata-Saraj (Istanbul-T.) 0:0
 Istanbul: 15.04.65. Željezničar—Beşiktaş (Istanbul-Tur.) 1:0
 Budimpešta: 28.04.65. Željezničar—„A“ rep. Madarske 0:4
 Pariz: 08.05.65. Željezničar—Rep. željez. Francuske 2:1
 Teplice: 30.06.65. Željezničar—Slovan (Teplice-ČSSR) 0:2
 Berlin: 04.07.65. Željezničar—Dinamo (Berlin-DR Nj) 3:2

1966.

Sarajevo: 19.05.66. Željezničar—rep. željez. Francuske 3:0

1967.

Minhen: 10.08.67. Željezničar—Minhen 1860 (Minhen-SR Nj) 2:2
 Berlin: 25.12.67. Željezničar—Torusija (Berlin-SR Nj) 3:1
 Lijež: 27.12.67. Željezničar—Standard (Lijež-Belgija) 2:1

1968.

Mostar: 11.02.68. Željezničar—Diošder (Der-Madarska) 3:1

1969.

Vupertal: 15.02.69. Željezničar—Vupertal (Vupertal SR Nj) 0:0
 Torino: 31.05.69. Željezničar—Torino (Torino-Italija) 0:1
 Sarajevo: 30.07.69. Željezničar—S. Paulo (S. Paulo-Brazil) 1:1
 Sarajevo: 19.09.69. Željezničar—Santos (Santos-Brazil) 1:1
 Bukurešt: 24.09.69. Željezničar—Rumunska rep. 1:3
 Montbelliard: 14.10.69. Željezničar—Sošo (Montbelliard-Fran.) 3:0
 Pariz: 18.10.69. Željezničar—Pariz—NEI (Pariz-Fran.) 0:0

1970.

Mostar: 14.02.70. Željezničar—Honved (Budimpešta-M.) 4:3
 Sarajevo: 15.04.70. Željezničar—Vulverthampton (Vulver-E.) 0:1
 Sliema: 26.12.70. Željezničar—Floriana (Sliema-Malta) 3:2

Sa priprema u Gradcu.

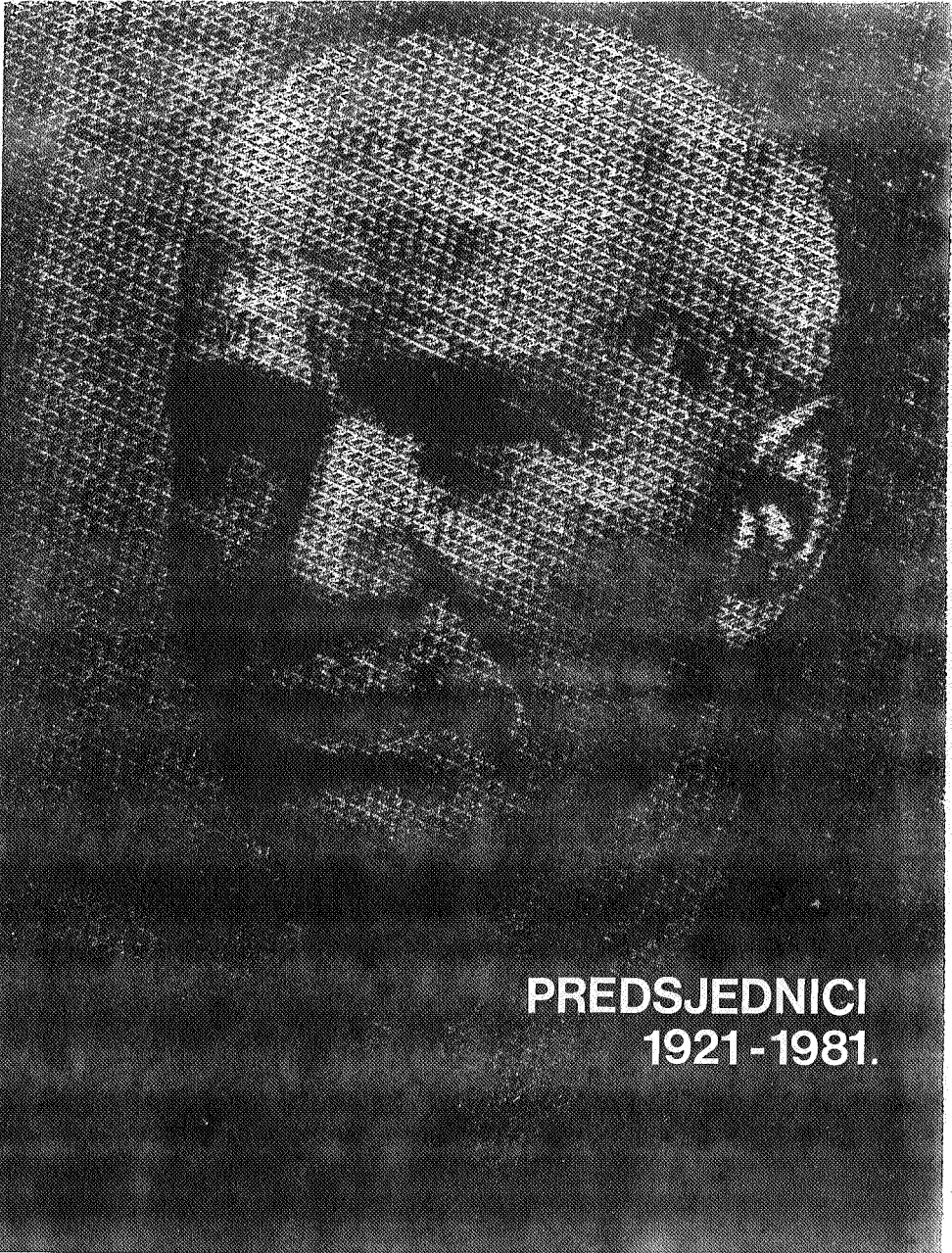
Bukač J., Pele, Bajčić D. pred utakmicu Željezničar : Sahtos, u Sarajevu 19. 9. 1969.

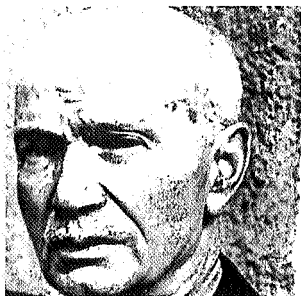
Sa gostovanja Željezničara u Norveškoj 1962. godine.

Veterani FK Željezničar pred nogometni susret sa veteranima FK Sarajevo.

**PREDSJEDNICI
1921 - 1981.**

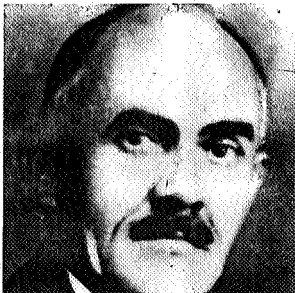
Hinko Tegzeš, stariji
1921-1929, umro 1958.

Ljubo Gospodnetić
1929-1934, umro 1962.

Tadija Živković
1934-1938, umro 1974.

Drago Matulić
1938-1941, umro 1947.

Dušan Savić
1945, umro 1978.

Pavle Bašić
1945-1946, umro 1968.

Ljubiša Veselinović
1946-1947.

Vidak Bulajić
1947-1948, umro 1973.

Halid Topić
1948-1950, umro 1963.

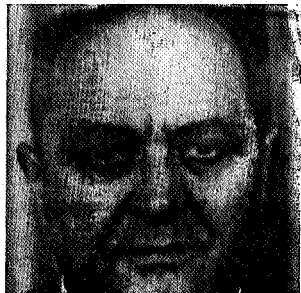
Josip Vranešić
1950-1951.

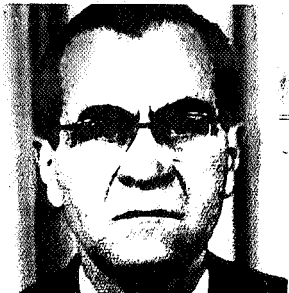
Gojko Pobrčić
1951-1952.

Miladin Draškić
1952-1954. 1957-1958.

Radoslav Škobić
1954-1956.
1960-1964, umro 1975.

Božidar Čalović
1956-1957. 1958-1959.
1965-1969.

Omer Topuzović
1959-1960.

Nusret Mahić
1964-1965.

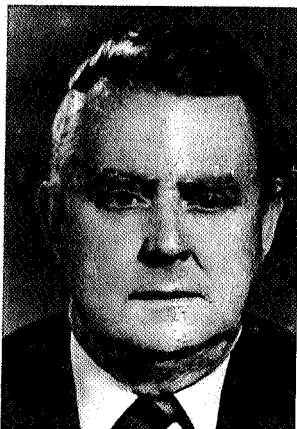
Hamdija Omanović
1969-1973. 1975-1976.

Anto Sučić
1973-1975.

Nedjeljko Stipić
1976-1978. 1978-1980.

Subhija Karamehić
1978-1982.

Božo Bevanda
1980-1982.

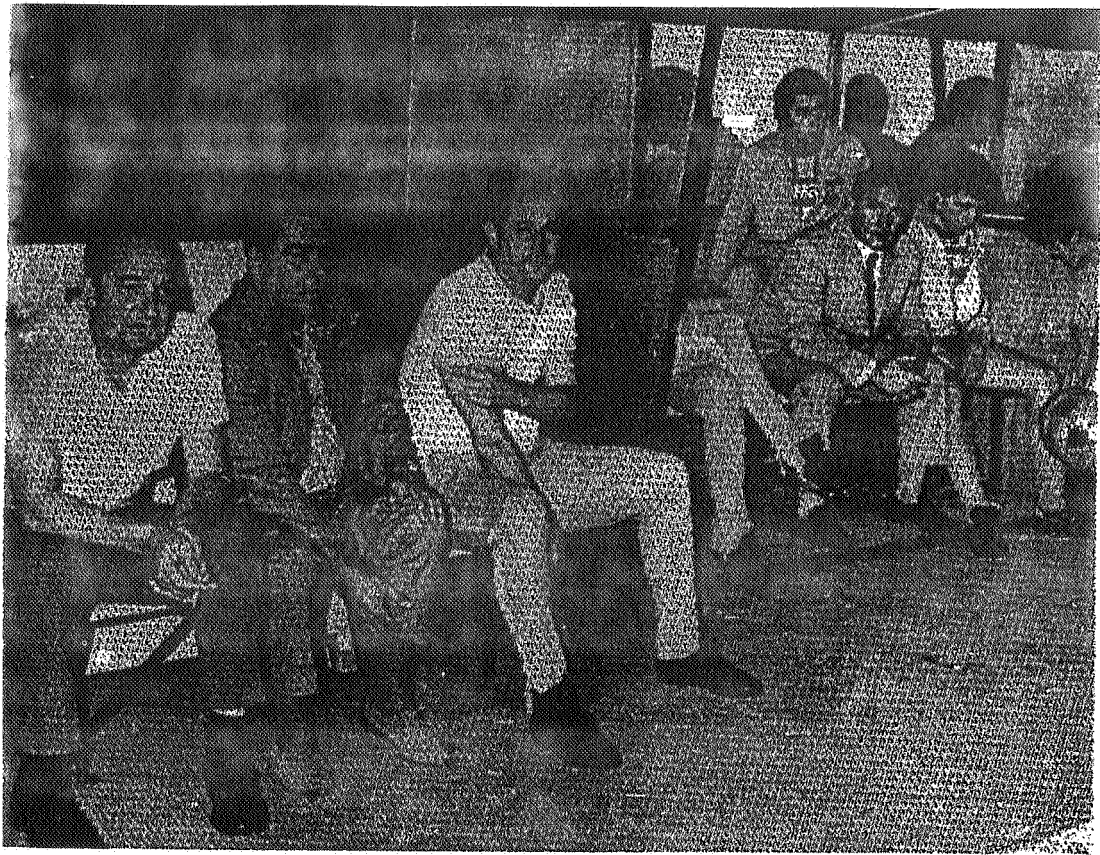
Od 1921. godine, kada je osnovan naš klub, pa sve do 1941. godine, kada je počeo II svjetski rat, imao je zvaničan naziv *Športski klub Željezničar*. U sastavu *Športskog kluba* radila je posebna sekcija za fudbal. *Športski klub* je imao Skupštinu i Upravni odbor. Predsjednik Skupštine bio je i predsjednik Upravnog odbora.

Za vrijeme II svjetskog rata *Športski klub Željezničar* je prekinuo rad, da bi odmah poslije oslobođenja Sarajeva 1945. godine nosio naziv *Fiskulturno, odnosno Sportsko društvo Željezničar*, u čijem sastavu je bila i sekcija za fudbal. Pod ovim nazivom *Željezničar* je nastupao sve do 1950. godine. U ovom periodu Društvo je imalo svoju Skupštinu i Upravni odbor. Predsjednik Skupštine bio je i predsjednik Upravnog odbora.

U 1951. godini dolazi do izmjena, s tim što se umjesto sekcija formiraju klubovi. Nova organizacija, koja obuhvata period od 1951. do 1974. godine, kada je stupio na snagu novi Ustav, uslovlila je i izmjenu kod organa upravljanja Društva, tako da u toku ovog perioda pored Skupštine i Upravnog odbora Društva bira se i Skupština i Upravni odbor *Fudbalskog kluba*. U Društvu i Klubu predsjednik Skupštine bio je i predsjednik Upravnog odbora.

Ustavne promjene u našoj zemlji imale su odraza i na sportske organizacije. Organizacija *Sportskog društva* ostaje ista, ali se organi Društva i Kluba biraju na delegatskom principu. Delegatski princip je u Društvu i Klubu uveden 1976. godine. Sportskim društvom upravlja Konferencija kao najviši samoupravni organ i njen izvršni

organ *Predsjedništvo Društva*. Na nivou *Fudbalskog kluba* takođe se konstituise *Konferencija Kluba* i njeno *Predsjedništvo*. Poslove predsjednika *Konferencije Kluba* i predsjednika *Predsjedništva Kluba* u periodu od 1976. do 1978. godine obavlja jedno lice, a od 1978. godine posebno se bira predsjednik *Konferencije Kluba*, a posebno predsjednik *Predsjedništva Kluba*.

Period rada u klubu	Prezime i ime trenera
1957—1960.	Abramović Spasoje
1934—1935.	Adamović Milovan
1961—1966.	*Babić Josip
1945—1946.	Bajagić Veljko
1975—1981.	Bajić Duško
1948—1961.	*Bajrami Mensur
1976—1981.	Bećirspahić Velija
1948—1949.	Bičište František (CSSR)
1970—1981.	*Bračulj Boris
1956—1958.	Brozović Miroslav
1936—1939.	Bugarinović Petar
1978—1981.	Bukal Josip
1960—1961.	Bukvić Risto
1948—1949.	Bulat Josip
1966—1977.	Bunjevac Miladin
1976—1978.	Cmiljić Aleksandar
1961—1962.	Domoročki Josip
1954—1955.	Dragičević Prvoslav
1954—1957.	Dugonjevac Slavko
1959—1960.	Fenjveši Laslo (Mađarska)
1953—1954.	Hrniček Branislav
1961—1964.	Konjevod Vladimir
1966—1981.	Krajnc Vjekoslav
1968—1981.	Kulović Sulejman
1949—1954.	Makon Eduard
1939—1941.	Marković Dušan
1950.	Maslavarić Stevo
1947—1948.	Medarić Ivica
1935—1936.	Novak Vilim
1978—1981.	Osím Ivan
1956.	Pajević Miloš
1945—1952.	*Pavlič Zdravko
1950.	Petrović Aleksandar
1962—1974.	Požegija Fadil
1968—1972.	Radović Jovica
1972—1981.	Radović Vasilije
1946—1947.	Rajlić Milan
1960—1976.	Ribar Milan
1946—1948.	Ruždić Sulejman-Mića
1963—1965.	Saračević Munib
1978—1981.	Smajlović Drago-Mišo
1960—1961.	Stanković Branko
1956.	Šalipur Branko
1922—1934.	Šebalj Josip
1922—1923.	Šmit Adolf
1959—1960.	Tadić Dimitrije
1951.	Zagorac Slavko
1965—1967.	Žigante Marcel

* Rad u klubu sa prekidima

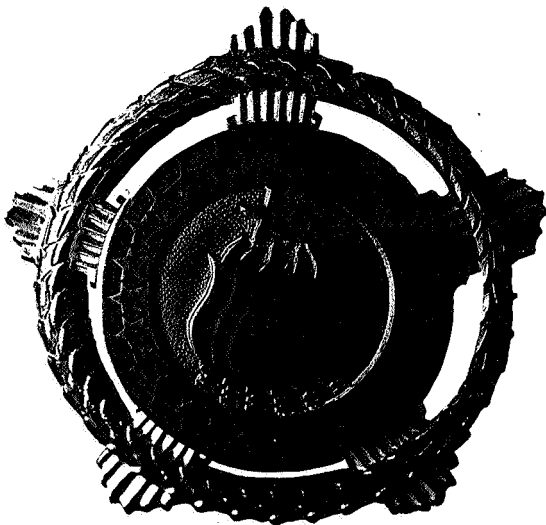
ODLIKOVANJA I PRIZNANJA KLUBU

**UKAZOM
PREDSJEDNIKA
SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE
REPUBLIKE JUGOSLAVIJE
JOSIPA BROZA TITA**

*Sportsko društvo
Željezničar Sarajevo
odlikovano je za istaknute zasluge
u razvoju fizičke kulture, kao i za
doprinos širenju bratstva
i jedinstva putem sportskih
aktivnosti*

**ORDENOM
BRATSTVA I JEDINSTVA
SA ZLATNIM VIJENCEM**

Beograd, 25. maja 1978. godine

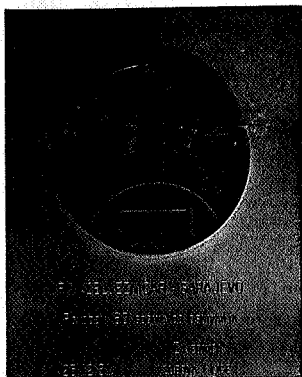

**UKAZOM
PREDSJEDNIŠTVA
SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE
REPUBLIKE JUGOSLAVIJE**

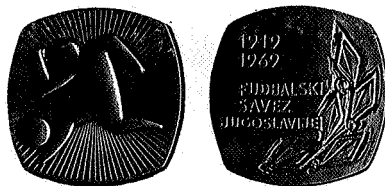
*Fudbalski klub Željezničar Sarajevo
odlikovan je povodom
šezdesetogodišnjice postojanja,
a za istaknute zasluge u razvijanju
sporta, okupljanju i vaspitavanju
članstva i simpatizera Kluba u duhu
progressivnih ideja, kao i za doprinos
narodnoslobodilačkoj borbi
i širenju bratstva i jedinstva među
našim narodima i narodnostima*

**ORDENOM
BRATSTVA I JEDINSTVA
SA ZLATNIM VIJENCEM**

Beograd, 26. novembar 1981. god.

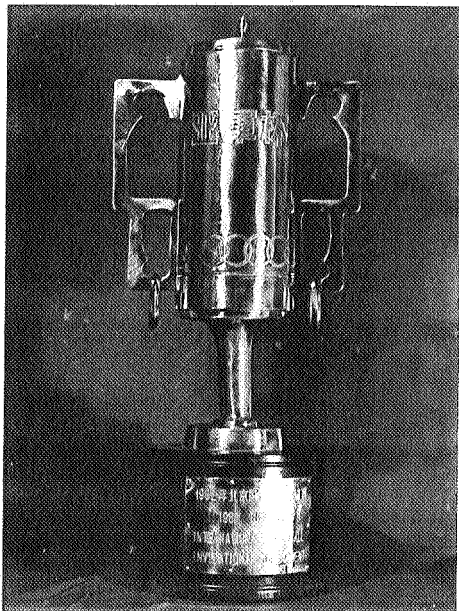
Priznanje Zajednice klubova Prve lige povodom obilježavanja 60. godišnjice rada Fudbalskog kluba Željezničar - Sarajevo.

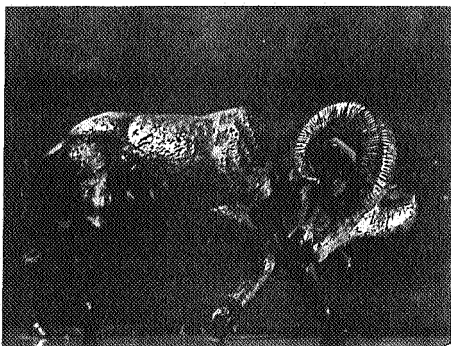
Zlatna plaketa Fudbalskog saveza Jugoslavije dodijeljena FK Željezničar u povodu 60. godišnjice postojanja.

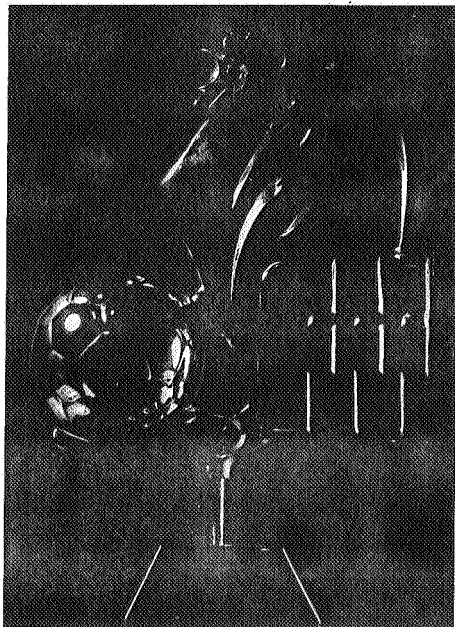
Plaketa Fudbalskog saveza Bosne i Hercegovine dodijeljena FK Željezničar povodom 60. godišnjice rada i djelovanja.

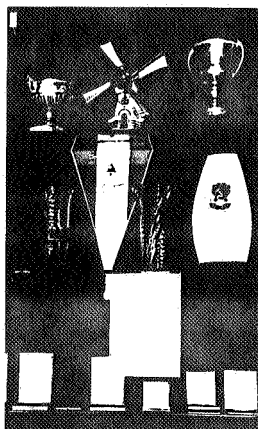
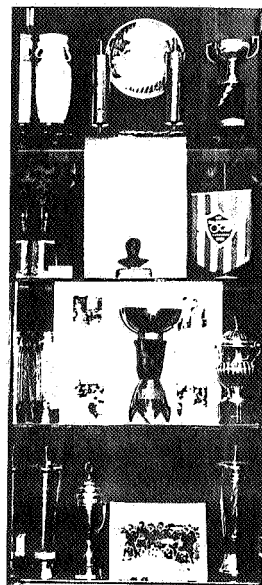
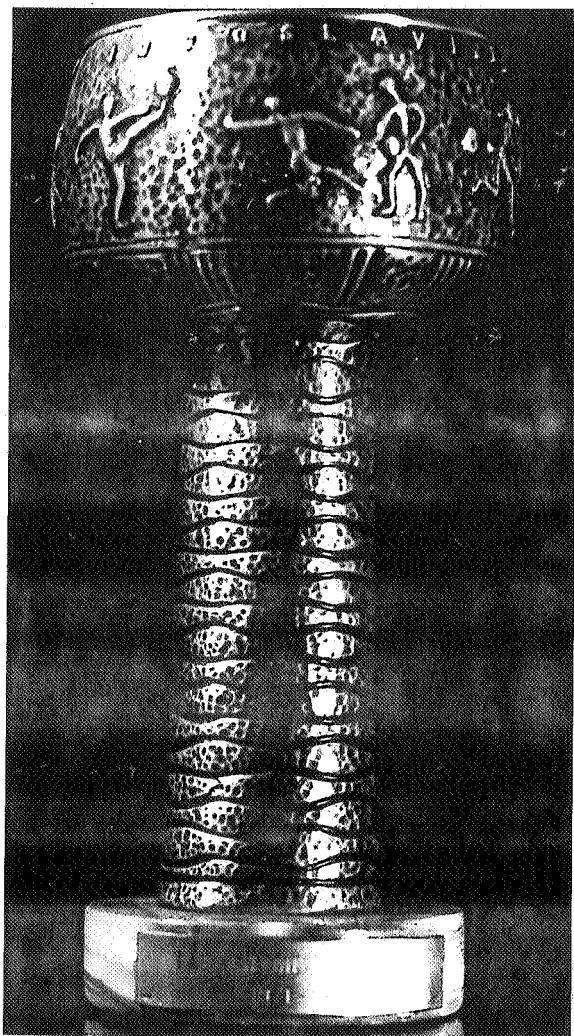
Na poziv Državnog komiteta za sport NR Kine FK Željezničar je učestvovao na Trećem internacionalnom fudbalskom turniru nacija, jula 1982. godine, gdje je osvojio drugo mjesto i dobio ovaj pehar

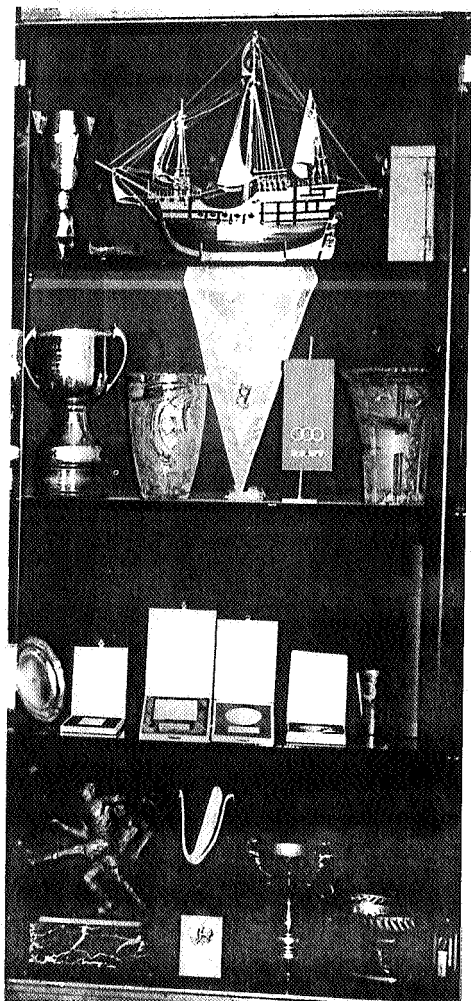
U Kupu evropskih šampiona 1972. godine, u susretu sa Derbi kauntijem, prvakom Engleske, Željezničar je primio na dar maskotu-skulpturu ovna

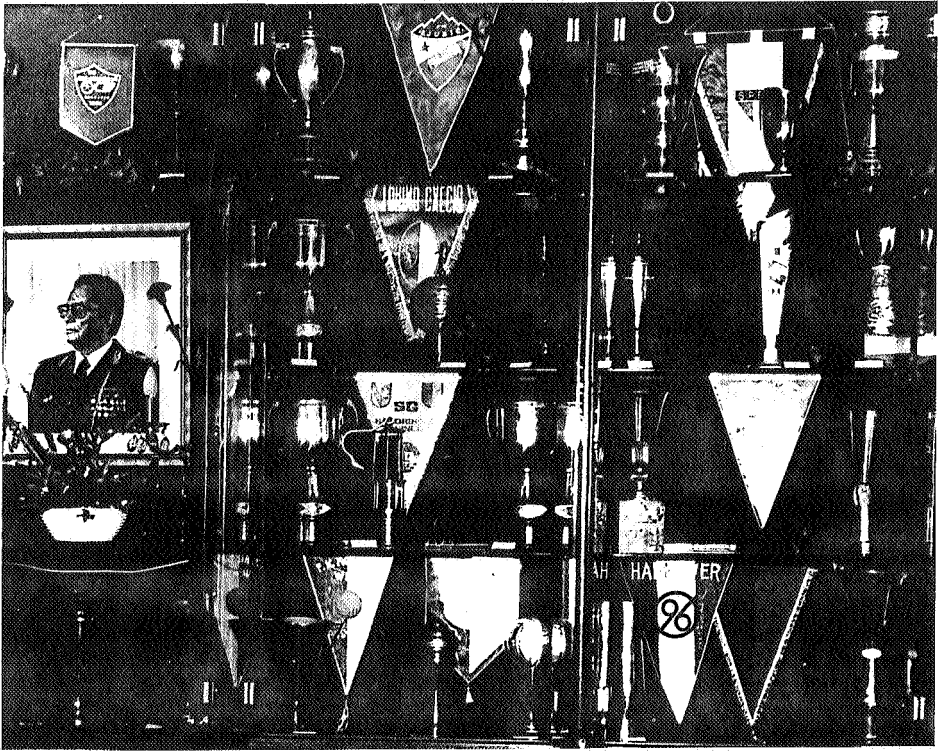
Na VIII juniorskom internacionalnom fudbalskom turniru u Valensjanu (Francuska) juna 1981. juniori Željezničara su osvojili prvo mjesto i dobili pobjednički pehar Fudbalske federacije Francuske

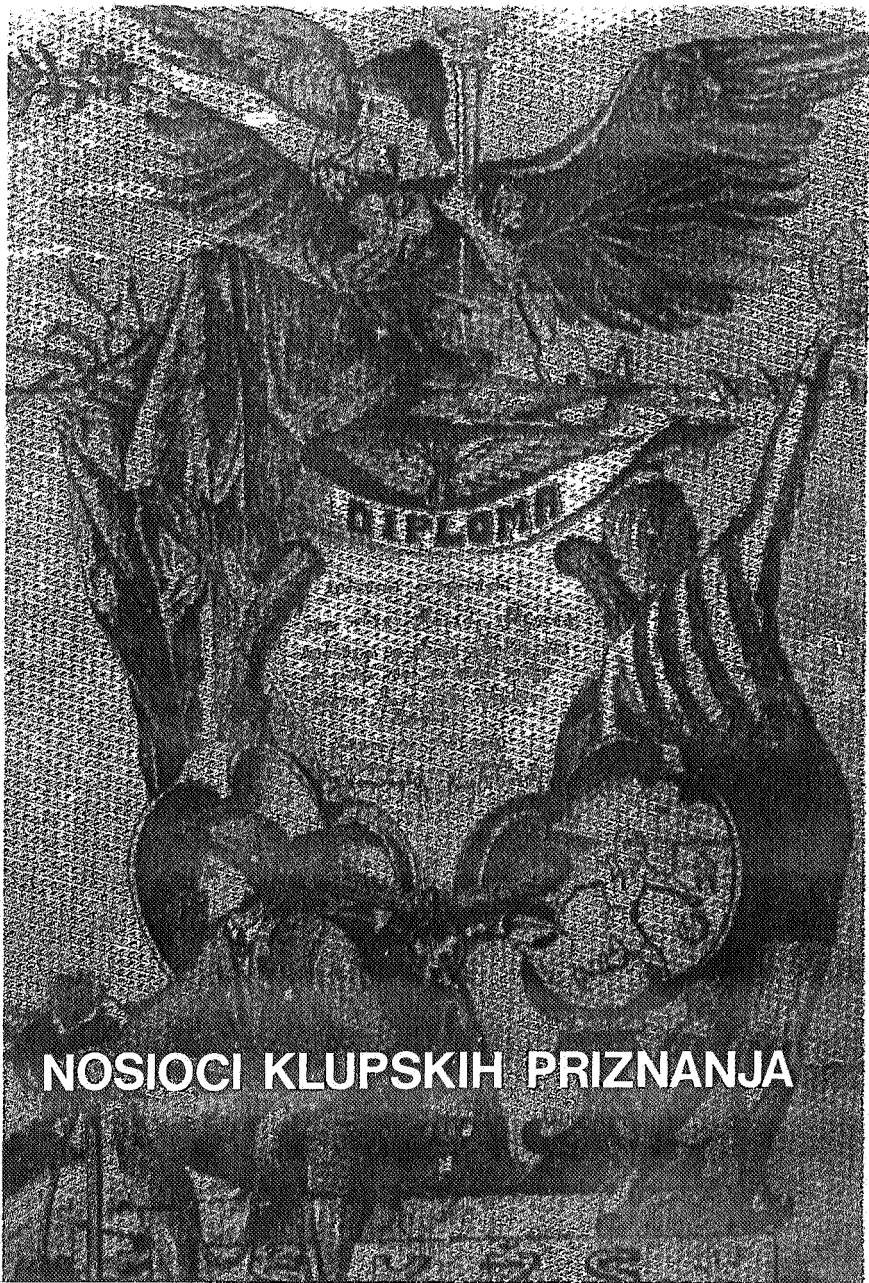

U sezoni 1971/72. FK Željezničar je osvojio šampionsku titulu i dobio u trajno vlasništvo pehar Fudbalskog saveza Jugoslavije

Bogatstvo priznanja Klubu kao i SD Željezničar, koja krase vitrine društvenih prostorija, na svojstven način ilustruju 60-godišnje djelovanje i postignute rezultate Kluba i velike porodice Sportskog društva

NOSIOCI KLUPSKIH PRIZNANJA

I POČASNI PREDSEDNICI

Predsjednici

1. Tegžeš Hinko - 1929.
2. Vesešinić Ljubiša - 1947.
3. Vujasinović Todor - 1951.
4. Albahari Nisim - 1952.
5. Čalović Božidar - 1969.
6. Omanović Hamdija - 1973.

Vujasinović
Todor

I ČLANOVI

Članovi

1. Omanović Hamdija - 1947.
2. Bijedić Šukrija - 1956.
3. Šehović Ahmet - 1966.
4. Ribar Milan - 1973.

Albahari
Nisim

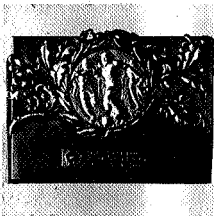
Bijedić
Šukrija

Šehović
Ahmed

II PRIZANANJA POVODOM OBILJEŽAVANJA 50. GODIŠNICE

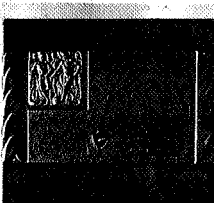
Specijalna plaketa

1. Kosovac Dragutin, pokrovitelj, proslave (tada predsjed. I. V. SR BiH)
2. Željezničko transportno preduzeće Sarajevo
3. Bijedić Šukrija
4. Bosiljičić Gliša
5. Čalović Božidar
6. Čamo Edhem
7. Doder Aleksander
8. Oraškić Miladin
9. Kulović Sulejman
10. Maljukanović Velimir
11. Omanović Hamdija
12. Osim Ivan
13. Pobrčić Gojko
14. Racić Stevo
15. Radojčić Vladimir
16. Radović Vasilije
17. Ribar Milan
18. Sudić Anto
19. Škobić Radoslav
20. Vesešinić Ljubiša
21. Vilić Stipo

22. Tomić Stanko
23. Zubović Izet

- Velika plaketa

a) pojedinci

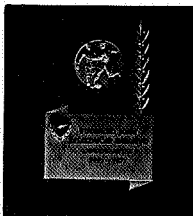
1. Abramović Spasoje
2. Anđelić Dragoljub
3. Arnautović Salih
4. Babić Josip
5. Bajić Dušan
6. Bajrami Mensur
7. Begić Safet
8. Bošnjak Marko
9. Bratić Blagoje
10. Bukalić Josip

11. Delić Dušan
12. Doko Drago
13. Domorocki Josip
14. Dugoņjevac Slavko
15. Đukić Branko
16. Duraković Sinan
17. Grozdanović Novica
18. Hadžlabdić Enver
19. Hasanbegović Zaim
20. Hubiljar Ramiz
21. Ilić Gojko
22. Ivanišević Marko
23. Jelusić Branimir
24. Jurišić Ante
25. Kadić Nusret

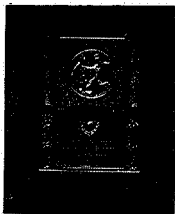
26. Katalinić Stjepan
27. Katalinski Josip
28. Kezunović Brane
29. Krajnc Vjekoslav
30. Lazarević Marko
31. Mamić Mustafa
32. Martinović Ante
33. Matic Rastislav
34. Miloš Grga
35. Milutinović Branko
36. Pašić Ilija
37. Petrinčić Mirko
38. Radić Marjan
39. Samoković Čedo
40. Savić Dušan

41. Savić Petar
42. Smajlović Drago
43. Sprečo Edin
44. Šalipur Branko
45. Šehović Branko
46. Štaka Miljan
47. Topuzović Omer
48. Trbić Nusret
49. Ubović Dušan
50. Vokšal Jaroslav
51. Vokšal Josip

- Plaketa sa loptom i klasom

- Plaketa sa loptom

1. Berberlijan Slobodan
2. Blažević Milan
3. Bogunović Mile
4. Ćirkinagić Orhan
5. Čolić Zdravko
6. Ćemal Šefkija
7. Davidović Andrija
8. Delić Marija
9. Duraković Huso
10. Đorđević Borde
11. Đuričković Dragan
12. Gojković Boro

3. »Večernje novine« Sarajevo
4. »Sport« Beograd
5. »Sportske novosti« Zagreb
6. Radio Sarajevo
7. Televizija Sarajevo
8. Visoka škola za fizičku kulturu - Sarajevo
9. Traumatoško odjeljenje Hirurške klinike Medicinskog fakulteta - Sarajevo

1. Adamović Milovan
2. Aganović Midhat
3. Andrić Mato
4. Arslanagić Ismet
5. Azabagić Šefik
6. Bajagić Veljko
7. Bećirspahić Veljko
8. Bobul Albert
9. Bračulj Boris
10. Bradarić Ivica
11. Bukvić Risto
12. Bulajić Vidak
13. Čajić Pavle
14. Dadić Slavko
15. Deraković Avdija
16. Dervišević Avdo

52. Vranešić Josip
53. Vrebac Marko
54. Vuković Stjepan
55. Zurovac Strahinja
56. Živković Tadija

b) organizacije

1. KUD »Vaso Miskin Crni« Sarajevo
2. List SSSR BIH »Oslobodjenje« Sarajevo

17. Dizdarević Ahmed
18. Duspara Zvonko
19. Gašić Mirko
20. Gavrilović Budimir
21. Gmaz Herladin
22. Hamzić Avdo
23. Janković Božo
24. Jovanović Vojislav
25. Jurić Zvonko
26. Karačić Anton
27. Korošec Leo
28. Krtolica Ljubo
29. Krulj Desimir
30. Lajšner Matija
31. Makon Eduard
32. Maljukanović Mihajlo
33. Mihojčić Dragoljub
34. Mikanović Slobodan

10. Zavod za fizičku kulturu - Sarajevo

c) učesnici proslave

1. FK Famos Hrasnica
2. FK Internacionalne - Milano - Italija
3. FK Lokomotiva - Moskva - SSSR
4. FK Olimpija - Ljubljana

35. Mujkić Midhat
36. Njuhović Jusuf
37. Pavlić Zdravko
38. Pavlović Teofil
39. Perendija Srđan
40. Požeglja Fadil
41. Protić Mihajlo
42. Radonjić Tomislav
43. Rosik Karlo
44. Rosik Rudolf
45. Salihović Ferid
46. Savić Jovan
47. Semjanović Taso
48. Solak Abdulah
49. Spahalić Safet
50. Suljić Fuad
51. Širić Salko
52. Skundrić Jovo

III POSEBNA PRIZNANJA

13. Hadžiahmetović Mugdim
14. Hrvat Fahrlija
15. Ibrahimović Ahmed
16. Imamović Asim
17. Jaganjac Salih
18. Jakić Mehmed
19. Jakšić Anto
20. Janjuš Slobodan
21. Jovanović Dušan
22. Jurić Ivica
23. Kmoh Josip
24. Kočan Dušan
25. Kojović Dragan
26. Kokot Kasim
27. Kolak Stanislav
28. Krešić Ivan
29. Krstić Miodrag
30. Krtolica Mitar
31. Krvavac Osman
32. Kukulj Mustafa
33. Kuljanin Vaso
34. Lazić Borislav
35. Leković Žarko
36. Mamula Nikola
37. Marks Nikola

38. Martinčević Miroslav
39. Martinčević Mladen
40. Miličević Savo
41. Mitrić Slobodan
42. Mućibačić Milan
43. Osmanagić Hasan
44. Osolin Ivan
45. Pecar Fadil
46. Pokrklj Zijo
47. Popović Milan
48. Porča Hilmija
49. Pšorn Vladimir
50. Radović Jovo
51. Riđi Valter
52. Rustanbegović Osman
53. Saračević Hajrudin
54. Sofradžija Hamid
55. Sokolović Fikret
56. Sučić Petar
57. Šilić Miroslav
58. Škrba Božidar
59. Tanković Ibrahim
60. Zemko Josip
61. Zlobicki Dejan

Bista fudbalera na mramornom postolju

1. Andelić Dragoljub
2. Bukurević Zahid
3. Ivić Boris
4. Stipičić Nedjeljo

IV PRIZNANJA POVODOM OBILJEŽAVANJA 60. GODIŠNJICE

- Povelje

1. Andrić Mato	33. Dombaj Karlo	66. Kojović Dragan	98. Ristić Milan
2. Anđelić Dragoljub	34. Domorocki Josip	67. Kojović Slobodan	99. Rosik Rudolf
3. Anđelić Grgur	35. Draškić Miladin	68. Komšić Vlado	100. Saračević Hajrudin
4. Anđelić Miroslav	36. Duraković Huso	69. Kosen Karlo	101. Selmanagić Rizo
5. Arnaudović Sallih	37. Duraković Sinan	70. Krajnc Vjekoslav	102. Semjanović Taso
6. Arslanagić Ismet	38. Đurašević Ljubo	71. Kulović Šutejman	103. Smajlović Drago
7. Babić Josip	39. Đurković Mišo	72. Lajšner Matija	104. Smajlović Vehid
8. Bahtić Edin	40. Fočo Esad	73. Lazarević Ratko	105. Sprečo Edin
9. Bajagić Veljko - posmrtno	41. Gmaz Herland	74. Lušić Ivan	106. Stanišić Savo
10. Bajić Duško	42. Goričanin Eduard	75. Ljubuškić Smajo	107. Starovlah Nenad
11. Bajrami Mensur	43. Hadžibabić Enver	76. Makon Eduard	108. Stipić Neđo
12. Baždarević Mehmed	44. Hasanbegović Muhamed	77. Malec Viktor	109. Sučić Anto
13. Bećirspahić Veljka	45. Hasanbegović Zaim	78. Maljković Dane	110. Sudar Ismet
14. Berjan Branislav	46. Hođić Kemal	79. Maljukanović Velimir	111. Šušanj Mirko
15. Bevanda Božo	47. Hršum Veljko	80. Martinović Anto	112. Šajlpur Branko
16. Bljedić Šukrija	48. Hrvat Fahrinja	81. Martinović Sait	113. Škobilj Radovan
posmrtno
17. Bosiljić Gliša	49. Hubljer Ramiz	82. Milošević Aleksandar	114. Škoro Sead
18. Bošnjak Marko - posmrtno	50. Ištuk Hrvoje	83. Miljković Jovo	115. Šubat Anto
19. Bračulj Boris	51. Ivčić Boris	84. Muftić Hadža	116. Tešanović Mile
20. Bratić Blagoje	52. Janković Božo	85. Odović Milomir	117. Topuzović Omer
21. Bukal Josip	53. Jelić Zdenko	86. Olbina Dane	118. Trbić Nusret
22. Bukurević Milka	54. Jelušić Branimir	87. Omanović Hamdija	119. Vilić Stipo
23. Bukurević Zahid - posmrtno	55. Jovanović Vojislav	88. Osim Ivan	120. Vlaški Dragan
24. Čalović Božidar	56. Jurčić Jozo	89. Paprica Rade	121. Vlaški Pero
25. Čengić Hajrudin	57. Jurić Zvonko	90. Pavlović Teufik	122. Vojnović Dušan
26. Čilić Josip	58. Jurišić Ante	91. Pobrlić Gojko	123. Vokšal Jaroslav
27. Čilić Petar	59. Kaplarević Pero	92. Prović Milomir	124. Vranešić Josip
28. Čemal Šefkija	60. Karabegović Ahmed	93. Racić Stevo	125. Vuković Jakov
29. Deraković Avdija	61. Karamehić Subhija	94. Radoljić Vladimir	126. Zubović Izet
30. Dimitrijević Dimitrije	62. Karan Nikola	95. Radović Vasilije	
31. Doder Aleksander
- posmrtno	63. Katalinski Josip	96. Rajlić Jelena	
32. Doko Dragutin	64. Kinčić Karlo	97. Ribar Milan	
	65. Krmoh Josip		

- Zahvalnice

1. Aganović Azaudin	23. Begić Safet	45. Čubrilo Nenad	67. Đorđić Ranko
2. Aganović Midhat	24. Behmen Alija	46. Čulina Danko	68. Đurasović Slobodan
3. Ahmetović Iso	25. Benić Dušan	47. Čuljak Zoran	69. Đuričić Vojo
4. Anđrić Jakov	26. Bešlić Munir	48. Čamo Edhem	70. Erić Redžo
5. Anđelić Borko	27. Biljuš Željko	49. Čurić Edin	71. Fazlić Kemo
6. Aničić Drago	28. Birger Dragan	50. Dadić Slavko	72. Galonja Dragoljub
7. Anić Željko	29. Bošnjak Pavle	51. Dautović Nedim	73. Gavrilović Gojko
8. Arnaudović Senad	30. Bratić Boro	52. Davidović Hamdija	74. Glamočak Dragan
9. Aškraba Siniša	31. Brezar Mirko	53. Delić Dušan	75. Glavaš Petar
10. Avdić Hadžo	32. Brkanić Faruk	54. Delić Marjka	76. Gluhčić Ibro
11. Avdić Ismet	33. Brkić Vinko	55. Demirović Safet	77. Grabo Anto
12. Avdukić Midhat	34. Bule Ivan	56. Dervišević Avdo	78. Grandić Branko
13. Azabagić Šefik	35. Bunjevac Mile	57. Džurđević Hamo	79. Granov Bećir
14. Aždajić Ivica	36. Bunjevac Vokjo	58. Dodik Petar	80. Gutović Milan
15. Bajević Jovo	37. Ciglar Marko	59. Drašković Murat	81. Hamzić Avdo
16. Bajić Mato	38. Cucić Nikola	60. Draženović Srećko	82. Hodžić Tarik
17. Bajić Mihajlo	39. Cvitanušić Ivan	61. Drnda Husejin	83. Hošo Kemal
18. Balić Zaim	40. Čabrić Dragomir	62. Dugonjevac Slavko	84. Huseinić Vejsil
19. Bajlić Mirsad	41. Čajić Pavle	63. Dukić Branko	85. Ibrahimović Esad (fudbaler)
20. Bašić Nijaz	42. Čaplić Vlado	64. Đuhmur Narcis	86. Ibrahimović Esad
21. Bates Vladimir	43. Čišić Ibrahim	65. Dodo Lazo	87. Ilić Gojko
22. Beatović Jovan	44. Čović Metodije	66. Đorđević Đorđe	88. Imširović Mustafa
			89. Ivanišević Radoslav

90. Ivanović Duško
 91. Jaganjac Salih
 92. Jahić - Bajrić Selver
 93. Jakić Meho
 94. Jakšić Anto
 95. Jančić Miroslav
 96. Jojović Dragiša
 97. Jokić Milo
 98. Jovanović Ljubiša
 99. Jurić Franjo
 100. Jurišić Josip
 101. Kadrčić Nusret
 102. Kalem Rlato
 103. Kamli Dario
 104. Kapetančić Vlado
 105. Kapiđžić Fehim
 106. Karalić Suad
 107. Kos Paula
 108. Korošec Leo
 109. Košarac Drago
 110. Kovačević Vlado
 111. Kratić Miodrag
 112. Kubura Mile
 113. Kukolj Mustafa
 114. Kukrić Marko
 115. Kulić Radivoje
 116. Kusmuk Dragan
 117. Kuzmanović Ilija
 118. Lalović Slobodan
 119. Leković Senada
 120. Leković Žarko
 121. Lemež Miroslav
 122. Lovrenović Josip
 123. Ljubas Vjekoslav
 124. Maljukanović Konstantin
 125. Maljukanović Mihajlo
 126. Mamula Nikola
 127. Mandić Momčilo
 128. Marić Mladen

129. Marks Nikola
 130. Martićević Miroslav
 131. Martinović Mladen
 132. Matković Zoran
 133. Medan Tomislav
 134. Medić Idriz
 135. Mehičević Ibrahim
 136. Mehičević Senad
 137. Mijatović Žarko
 138. Mijić Mišo
 139. Mikanović Slobodan
 140. Miller Anton
 141. Miščević Savo
 142. Milutinović Branko
 143. Mučibabić Milanko
 144. Mujkić Fikret
 145. Mujkić Midhat
 146. Mutevelić Ismet
 147. Nenadić Jozo
 148. Nikić Nikola
 149. Njeguš Slavko
 150. Njuhović Jusuf
 151. Omerhodžić Nedžad
 152. Osti Josip
 153. Ostojić Radenko
 154. Ovcina Izet
 155. Pašić Sead
 156. Pašović Vehbija
 157. Pavlić Zdravko
 158. Peñar Josip
 159. Pehiljanović Nedžad
 160. Pejović Miroslav
 161. Petrović Marko
 162. Plinač Luka
 163. Popkričić Zljo
 164. Popović Davorin
 165. Popović Milan
 166. Popovski Zoran
 167. Predanić Rudolf

168. Primorac Ilija
 169. Prohić Nurko
 170. Protić Mihajlo
 171. Pšorn Vladimir
 172. Radić Ivan
 173. Radonjić Tomislav
 174. Radmilović Nedeljko
 175. Radosavljević Nikola
 176. Radović Miloš
 177. Rašeta Simo
 178. Rašević Rajko
 179. Rodić Željko
 180. Rugar Nebojša
 181. Sabljaković Huso
 182. Salkić Nijaz
 183. Samardžić Miroslav
 184. Samardžija Dragan
 185. Savić Jovan
 186. Savić Petar
 187. Seferović Enes
 188. Selesković Sabahudin
 189. Slatina Refik
 190. Soldo Ivica
 191. Spahalić Safet
 192. Spasojević Branislav
 193. Spasojević Vladimir
 194. Stenek Zvonimir
 195. Stojanović Jovo
 196. Stupar Marko
 197. Sučić Ivan
 198. Sučić Petar
 199. Šaković Asim
 200. Šerbo Džemaludin
 201. Šimić Roman
 202. Širić Saiko
 203. Škrba Dragan
 204. Škrbić Miodrag
 205. Šljuka Borivoje
 206. Špadjler Mihajlo

207. Štraus Ivan
 208. Štraus Tihomir
 209. Tanković Ibrahim
 210. Tašić Hivzija
 211. Terzimehić Hidajet
 212. Tihi Boris
 213. Tipura Ilija
 214. Todorović Novica
 215. Tomić Vjekoslav
 216. Topić Hajrudin
 217. Trkulja Savo
 218. Uzelac Ugleša
 219. Vojkić Nikola
 220. Vidaković Vitomir
 221. Zečević Anto
 222. Zuffikarpašić Ibrahim

- Zahvalnice novinarskim kućama i sportskim redakcijama

»Sport«
 »Sportske novosti«
 TANJUG
 »Borba«
 »Vjesnik«

»Večernje novosti« - Beograd
 »Ekspres Politika«
 »Večernji list«
 »Dnevnik« - Novi Sad
 »SN Revija«
 »Oslobođenje«

»DELO« - Ljubljana
 »SVIJET« Sarajevo
 »VEN«
 »AS«
 »EHO«
 »TEMPO«
 »Sarajevo 202«

Televizija Sarajevo
 Radio Sarajevo
 »Sarajevske novine«
 »Oslobođenje« - Inostrano izdanje
 Radio Beograd
 »Glas željezničara« - Sarajevo
 »Politika«

- Zahvalnice klubovima SD Željezničar

1. Atletski klub
 2. Auto-moto klub
 3. Bokserski klub
 4. Džudo klub
 5. Klub za bob i sankanje
 6. Klub dizača tegova

7. Košarkaški klub
 8. Odbojkaški klub
 9. Planinarsko društvo
 10. Rukometni klub
 11. Rvački klub
 12. Smučarski klub

13. Stonoteniški klub
 14. Streljačka družina
 15. Šahovski klub
 16. Ženski fudbalski klub

SJEĆANJA

U ovom poglavlju data su sjećanja istaknutih igrača, članova uprave, stručnog štaba i radnika koji na poseban način, živom riječju, ilustruju značajne događaje i zbivanja u 60-godišnjoj istoriji Kluba. Svjesni činjenice da je u Klubu, u njegovoj bogatoj i dugogodišnjoj istoriji, djelovao ogroman broj sportista i sportskih radnika, zaslužnih za razvoj i stasavanje Kluba, a da u knjizi, zbog ograničenog prostora, sjećanja svih nisu mogla naći mjesta, vodili smo prvenstveno računa o tome da se u ovom poglavlju daju sjećanja najistaknutijih pojedinaca čiji sadržaj obogaćuje istoriju Kluba, na način kako su oni doživljavali i selektirali događaje koji su se odigrali u njihovo vrijeme.

Ova sjećanja data su u kontinuitetu istorije, od strane najistaknutijih sportista i sportskih radnika - prvog predsjednika, strijelca prvog gola u istoriji Željezničara (1921), strijelca prvog gola u poslijeratnoj Prvoj saveznoj ligi (1946), prvih poslijeratnih referenata za fudbal (ujedno istaknutih igrača), prvog dugogodišnjeg sekretara SD Željezničar, predsjednikâ Društva i Kluba u teškim uslovima i najvećim uspjesima u razvoju, rekordera u broju odigranih utakmica za Klub i reprezentaciju i datih golova za Klub, prvog reprezentativca iz Kluba, istaknutih ljekara, trenera šampionskog tima i dugogodišnjih radnika „u sjeni“ bez kojih se ne može.

Najveći broj se odnosi na period 1945-1981. (26). Od ukupno 30 sjećanja, tri priloga se odnose na umrle (Tegzeš, Doder, Bukurević).

HINKO TEGZEŠ

Rođen 1877. godine u Rohanezu, Austrija. Po narodnosti Mađar. U Bosnu i Hercegovinu je došao početkom 20. vijeka kao diplomirani inženjer građevinarstva radi izgradnje željezničke pruge Sarajevo-Višegrad. Boravio je po raznim mjestima Bosne i Hercegovine i radio na izgradnji željezničkih objekata sve do 1916. kada je premešten za šefa Građevinske sekcije u Sarajevo, gdje je ostao sve do 1931. godine, kada je ponovo premešten i nalazio se na raznim dužnostima u Direkciji željeznica Sarajevo - sve do juna 1952. godine, kada je penzionisan. Umrlo

je u Sarajevu 1958. godine.

Uvijek se interesovao za kulturno-prosvjetni, društveni i sportski život. Njegovo ime našlo se među inicijatorima za osnivanje Radničkog sportskog društva Željezničar, u kojem je nogomet imao primat. Drugovi iz Građevinske sekcije i Glavne željezničke radionice brzo su zapazili njegovu aktivnost, upornost i realnost u svakom radu, pa su ga, logično, predložili za prvog predsjednika Kluba. O tome njegov sin Hinko Tegzeš mlađi, koji je između dva rata takođe igrao u Željezničaru, kazuje:

- Inicijatorima za osnivanje Kluba nije bilo teško u svakodnevnom osobnim kontaktima zapaziti zainteresovanost mog oca za nogomet. Tako se sama od sebe rodila i ideja da mog oca predlože za predsjednika Kluba, što je u tom vremenu, u neku ruku, bilo i najprirodnije i najbolje rješenje, jer je prostora okupljenost upravnog odbora Kluba omogućavala rješavanje tekućih problema u hodu. - Da bi se u radu Kluba - sjeća se Hinko Tegzeš mlađi - lakše prebrodile mnoge teškoće i da se rad odvija harmonično, a posebno da se prebrode dugotrajne zimske pauze, proširi djelovanje Kluba i poveća brojno stanje članstva, uprava Kluba je organizovala priredbe na kojima je redovno nastupala i klupska tamburaška grupa, koja je svirala i na plesnim tečajevima i mnogim drugim zabavama. Na taj način Klub je dolazio i do određenih dodatnih sredstava za svoj rad.

- Za vreme okupacije 1941-1945. - piše Drago Doko u listu »Transport« br. 44, god. VIII, 29. X. 1950. godine, u članku »Jedan redak jubilej - 50 godina plodonosnog rada inženjera Hinka Tegzeša na željeznici« - živeo je povučeno jer je kao nepočudan bio u stalnoj opasnosti da ga okupator internira.

Po oslobođenju svim svojim elanom bacio se na rad oko

obnove i osposobljavanja porušenih pruga.

Njemu pripada zasluga što je svojim savetima i tihim ali ustrajnim i neumornim radom dao znatan udeo u uspostavljanju celokupnog željezničkog saobraćaja na području Narodne Republike Bosne i Hercegovine.

Tokom svog službovanja, inž. Tegzeš je četiri puta odlikovan, a 1949. godine dobio je Orden rada III reda ... u više navrata je pismeno pohvaljivan i novčano nagrađivan ...« U dokumentaciji Kluba jasno se vidi njegov veliki udio na izgradnji i održavanju stadiona Grbavice u periodu 1949-1954. godine. O tome njegov sin Hinko Tegzeš mlađi kazuje:

- Moram istaći da sam u kasnijim kontaktima sa mojim ocem kod njega zapazio neprekidnu brigu za daljnji razvoj Željezničara. Ta je briga praktično trajala sve do njegovih posljednjih dana života. Odvodio me je na Grbavicu, pričao mi je o planovima izgradnje igrališta i mnogih objekata stadiona na Grbavici, te o utakmicama Željezničara. koje je on redovno gledao.

Uspomenu na Hinka Tegzeša, prvog predsjednika i počasnog predsjednika Kluba, što mu je 1929. godine dodijeljeno, uvijek će čuvati sadašnje i buduće generacije ne samo Kluba već i svih željezničkih kolektiva u SR Bosni i Hercegovini, jer je on svojim radom, ponašanjem i ophođenjem i sa najobičnijim ljudima, to zaista zaslužio.

DIMITRIJE DIMITRIJEVIĆ

Kraj prvog svjetskog rata Dimitrije Dimitrijević dočekaao je kao učenik prve godine bravarskog zanata. U njegovoj porodici starija brata već odavno su igrala fudbal pa je po ugledu na njih i on počeo da igra.

- Nije to bila prava lopta - priča Dimitrijević. O njoj smo mogli samo sanjati. Ali, i sa krpenjačom većina je znala izvesti po nekoliko trikova. Redovno su održavani turniri između raje iz ulica. Svi smo željeli imati svoj »klub«, a to je, u stvari, značilo samo mu dati ime. Naš, u Nemanjinoj ulici, zvao se Ahil.

Prvi dječjački dodiri sa fudbalom, poput magneta, vezali su Dimitrijevića za fudbal. Po završetku zanata, zaposlio se na željeznici. Fudbal je u gradu bio sve popularniji i većina dječaka željela je da zaigra u nekom klubu.

- U tadašnjim klubovima, koji su bili uglavnom podijeljeni po nacionalnostima, radnici su nastojali da igraju u Hajduku. Dolaskom riječkih izbjeglica, koji su bili dobri fudbaleri, propala je svaka šansa da se ja učlanim u Hajduk. I onda sam počeo da razmišljam: Ako ne možemo u Hajduk, zašto ne bismo osnovali još jedan radnički klub. Ta ideja mi se stalno vrtjela po glavi, ali nisam smio nikome da je saopštim. Jednog dana okuražio sam se i rekao strojovodi Ludvigu Lepleu da bi dobro bilo da mi željezničari osnujemo svoj klub. Mada sam se bojao njegove reakcije ili podsmijeha, on je ideju oduševljeno prihvatio. Bilo je to sredinom jeseni 1920. godine, ali, da bismo osnovali klub, trebalo je prethodno riješiti mnoge probleme.

Ideja se dopala i većini strojovoda i mašinovoda. Da bi se skupila osnovna sredstva većina radnika na željeznici dala je svoj dobrovoljni prilog. Od ovih sredstava kuljena je prava fudbalska lopta, a svaki igrač je kupio gaćice i majicu:

- U to vrijeme - sjeća se Dimitrije Dimitrijević - u gradu su postojala samo dva fudbalska igrališta: SASK-ovo u Kovačićima i Slavijino na Skenderiji. Pošto se za treniranje i igranje trebalo plaćati, odlučili smo da treniramo na vojnom vježbalištu na Čengić-vili. Upravo na tom »Egzer-ciru« počeo je da se stvara Željezničar. Sjećam se da je na svakom treningu bilo sve više omladinaca. Uskoro smo imali četrdesetak mladića i nekoliko starijih pa smo na smjenu imali treninge, iako trenera nismo imali. Svaki dan na trening smo donosili gol-štanje, stavljali ih i poslije treninga opet odnosili natrag.

Poslije silnih peripetija i procvjetanja od strane policije ko su članovi novog radničkog kluba, odlučeno je da se 17. septembra 1921. igra prva javna utakmica za prijem u Sarajevski nogometni podsav. Protivnik je bio prvak grada SASK.

- Na stadionu u Kovačićima - sjeća se Dimitrijević - okupilo se oko 500 gledalaca mahom naših navijača koji su nas svesrdno bodrili. Ali, SASK je bio iskusna i kvalitetna ekipa pa je već u prvom poluvremenu povelas 4 : 0. Bilo me je užasno stid. Dogovorili smo se u poluvremenu da ne dozvolimo da olako i naivno primamo golove. Sredinom drugog poluvremena dobio sam jednu loptu u šesna-esteruc, prevario centarhalfa i pogodio gol. Našoj radosti, i pored poraza od 1 : 5, nije bilo kraja. Drugu utakmicu igrali smo znatno bolje i poraženi smo od istog protivnika samo sa 2 : 1.

Golom protiv SASK-a Dimitrije Dimitrijević je postao prvi strijelac u istoriji Željezničara. On se toga gola i danas rado sjeća.

MILOVAN ADAMOVIĆ

Pomalo trošna kuća Milovana Adamovića, kraj stare teretne Željezničke stanice u Doboju, svojevrsan je muzej Fudbalskog kluba Željezničar. Na zidovima obilježene slike, predatne, od poslije rata, isječci iz novina, autogrami. Svaka slika, jedna priča, svaki tekst dio istorije Kluba.

- Ova ovdje, pokazuje na već požuťelu fotografiju Adamović, to je slika iz 1920. godine, od prije mog dolaska u Željezničar. To su osnivači Kluba i prvi fudbaleri. Dobio sam je od Stjepana Katalinića, koji je prije II svjetskog rata bio jedan od najaktivnijih članova. A, ovo je tim iz 1921. godine.

Na istom zidu, jedna do druge; šampionski tim Željezničara u sezoni 1971/1972. i slika ekipe iz 1929. godine.

- Nije to slučajno, objašnjava Adamović. Ova tu slika je najbolji predratni tim, a šampionski poslije rata. I pravo je da budu zajedno. Istina, mi u 1929. godini nismo imali nekih velikih uspjeha, jer su Slavija i SASK bili znatno iskusniji, ali smo igrali lijepo, meraklijski i niko se nije mogao pohvaliti da nas je nadigrao. Kakav je samo bio golman Kinčić. Najbolji u gradu. Na jednoj utakmici odbranio je tri penala. Ili Mihoļičić i Rosik, dva krila, brza kao tanad. Samo, svi smo voljeli driblati, nije se mnogo treniralo, a poslije treninga ili utakmice često smo sjedili u klubani, pijuckali i mežili.

Za ime Milovana Adamovića vezano je mnoštvo anegdota. Igrao je 13 godina u Željezničaru i zapamtile su ga gotovo sve generacije.

- Sve što pričaju, istina je. Bili smo veliki drugovi u privatnom životu. Većina od nas zajedno je radila, stanovali smo u istom kvartu, igrali u istom klubu i normalno da smo svaki slobodan trenutak bili zajedno. Niko nije imao novca; poneki dinar bismo skucali za piće, došao bi naš tamburaški orkestar, sastavljen od fudbalera i gotovo svaki dan »pala« bi i pjesma. Ako nismo imali novca, otišli bismo u kafanu mog oca, naručili piće, a ja bih pomagao u radu. Dio naplaćenog novca dao bih nekome od kolega koji je zvao oca da plati ceh. On se uvijek čudio odakle pare fudbalerima za cehove. Nije ni slutio da svaki put on časti!

U izvještajima predratnih novina sa utakmica Željezničara Milovan Adamović je redovno bio među najboljim.

- Igrao sam dosta dobro. Zvali su me da pređem u SAŠK i Slaviju, gdje sam bio i otišao na mjesec dana, ali nisam mogao bez svoje »raje«. Mi smo se zabavljali i poslije utakmice, a oni su već tada primali poneki dinar i shvatali su fudbal kao posao.

Milovan Adamović s ponosom pokazuje novčanik koji je dobio od Kluba za 100 odigranih utakmica i dodaje:

- Na istoj utakmici dobili smo poklone Stjepan Katalinić i ja. To čuvam kao najdražu uspomenu. A, od pobjeda, svakako, najdraža mi je ona protiv SAŠK-a od 3 : 0. Igrali smo briljantno. Poslije pobjede u svlačionicima zapjevali smo našu pjesmu, ali, na žalost, sjećam se samo jednog dijela: »... i kad naš tim propada, obrana fata, ne da svoja vrata, centar jesam, centar budi, svome klubu vjeran bu- di«.

Sa Milovanom Adamovićem svaki razgovor o Željezničaru nemoguće je završiti, jer on uvijek ima još ponešto da doda, bez obzira na to o kojoj se generaciji Kluba radi.

EDVARD MAKON

Prvi put za Željezničar nastupio je davne 1931. godine, kao četrnaesto-godišnjak, učenik Željezničke zanatske škole pri Glavnoj željezničkoj radionici.

- Prije rata Željezničar nije imao novca, ali je Klub, kao i danas, krasiло druželjblje. Mi igrači smo, pored ostalog, od trgovaca u Novom Sarajevu sakupljali dobrovoljne priloge. Na čajankama i maskenbalovima prodavali smo tombolu i od toga smo izdržavali Klub. Bio je to težak put, ali istovremeno i lijep primjer ljubavi prema Željezničaru. - Ima mnogo lijepih trenutaka, dana i godina druželjblja u »Želji« i poslije rata. Nikada neću zaboraviti 1949. godinu, kada su nam Državne željeznice poklonile postolje - osnovu jednog željezničkog vagona, a mi radnici »Vase

Prije toga u školskom timu igrao je prijateljsku utakmicu protiv Igmána sa Iliđe, za vrijeme dačkog izleta na Večericu. Zapazio ga je inž. Janko Bjelica, profesor Željezničke zanatske škole. Sutradan je Edo Makon, zajedno sa Milanom Rajličem, svojim škotskim drugom, postao član Željezničara. Iste godine zaigrao je i za prvi tim. Ubrzo je na njega i Rajlića bacila oko uprava Slavije i odvela ih u taj klub. Makon se poslije desetak dana vratio u Željezničar, gdje je igrao sve do 1939. godine.

Odmah po oslobođenju zemlje premješten je u Zenelenku, gdje je aktivno igrao fudbal sa svojim drugovima i ubrzo zaigrao u vojnom klubu Arsenal iz Tivta.

Godine 1948. ponovo je u Sarajevu i igrao je u Željezničaru sve do 1952. godine, kada je odigrao i svoju posljednju utakmicu u dresu Željezničara, u Trbovlju protiv Rudara.

Miskina Crnog« dobrovoljnim radom oblikovali to postolje i tako svom klubu dali drugu kuću, u kojoj smo imali prostoriju za ručavanje, krevete i kupatilo sa tušem.

- U tom vagonu smo spavali kad smo putovali da igramo van Sarajeva. To su bili lijepi dani, najljepše moje uspomenе iz Željezničara.

Eduard Makon Edg je penzionisan 1976. godine, ali nije zaboravio svog Željezničara. Svakodnevno prebire po uspomenama i sredjuje ličnu i klupsku dokumentaciju, naročito onu iz predratnih dana.

ANTO MARTINOVIĆ-SVILA

Anto Martinović - Svila, golman, centarfor, vještiti zaljubljenik fudbala, cijeli svoj fudbalski vijek proveo je u Željezničaru. Još kao četrnaestogodišnjak, davne 1937. godine, prvi put je obukao juniorski dres Željezničara da bi izvanrednim odbranama već naredne godine istisnuo svoje starije i iskusnije kolege i stao među stative.

- Imali smo solidan tim i meni je kao »klincu« bila čast da stanem na gol Željezničara i zaigram protiv najboljih ekipa u gradu. Iako nizak rastom, imao sam veoma dobar odraz i proricali su mi uspješnu karijeru. U tom trenutku nisam ni slutio da ću sedam godina kasnije igrati u napadu i upravo zahvaljujući dobrom odrazu, postizati golove glavom - počeo je svoju fudbalsku priču Martinović.

Krajem 1945. godine popularni Svila ponovo se našao u starom društvu, u svom Željezničaru. O tome nam, između ostalog, govori:

- Poslije rata 29. hercegovačka NOU divizija odigrala je mnoštvo utakmica sa sarajevskim klubovima. Pošto je u našoj diviziji bio i Đuka Rebac, poznati golman Veleža, meni su predložili da igram u napadu, što sam objeručke prihvatio. Kasnije se ispostavilo da imam osjećaj za gol i većinu utakmica sam odigrao kao centarfor.

Sve do završetka igračke karijere Anto Martinović je na trenerskom spisku bio istovremeno i golman i navalni igrač.

- Ipak, poslije oslobođenja, znatno veći broj utakmica odigrao sam kao navalni igrač. Jedino u 1949. godini bio sam prvi golman. Sjećam se prijateljske utakmice protiv zagrebačkog Dinama koju smo izgubili sa 3 : 4. U prvom poluvremenu sam kao golman primio tri gola

da bih u drugom poluvremenu kao centarfor postigao dva.

Za Antu Martinovića vezan je još jedan kuriozitet po kojem će biti upisan u istoriji jugoslovenskog fudbala. Na prvoj utakmici u Beogradu protiv Metalca (današnji OFK Beograd) postigao je prvi gol u istoriji poslijeratnih prvenstava.

I danas, iako šezdesetogodišnjak, Martinović je veoma aktivan. Već dvadeset godina je jedan od najaktivnijih u Omladinskoj školi, a svoje golgeterske sposobnosti iskazuje u ekipi veterana Željezničara.

- Još se ja ne dam. Na svakoj utakmici veterana odigram po deset - petnaest minuta. Za moje godine to je dosta. Postignem i poneki gol, tek toliko da se podsjetim kako je to nekada izgledalo.

ZDRAVKA PAVLIĆ

Poznatli sarajevski fudbaler Zdravko Pavlić bio je prvi refe-

rent, odnosno trener za fudbal u obnovljenom Sportskom društvu Željezničar 1945. godine. Okupio je ponajprije one igrače koji su bili željeznički radnici. Kako je sam radio u Željezničkoj radionici, nije mu bilo teško da ih pronađe. S nekima od njih je još prije rata igrao i dobro je znao ko koliko vrijedi. Čijenjeni igrač Slavije i Sarajevskog športskog kluba, u kojem su igrali uglavnom Muslimani, Zdravko Pavlić je krenuo svojim poratnim pionirskim fudbalskim putem u klub Željezničara. Desna ruka bio mu je Safet Begić, takođe predratni igrač i njegov prijatelj.

- Teško je bilo prvim poslijeratnim trenerima. Ja sam, iako u godinama, morao i da igram neko vrijeme. Mislili su da je moje iskustvo predratnog reprezentativca neophodno, ali već je bilo ponestalo snage. Jer, ne prestaje se igrati što se ne zna već što se ne može. Međutim, igrao sam. Zelja je bila jaka kod svih da igraju fudbal u slobodi. Meni su kao treneru, recimo, igrači obećavali da će mi dati sve što dobiju za pobjedu ako ih uvrstim u prvi tim i, još povrh toga, da će me dobro počastiti. Para nije bilo, ali su fudbaleri dobivali neke druge nagrade. Jedino sam ja kao trener dobijao i novac i poneki poklon za svoj rad. Opreme nije bilo ni za lijeke. Sjećam se da smo na Baščaršiji, u mesarama, kupovali govodi mjehur, a od komada stare kože naš oružar je šio takozvanu »mantlu« u koju bismo ubacili taj mjehur, naduvali ga pumpom za bicikl i tako je nastajala fudbalska lopta.

- Prije rata sam kao reprezentativac dobio »iskaznicu«. To je, u stvari, bila besplatna ulaznica za sve fudbalske priredbe u zemlji. Ona mi je cijelog života valjala kao potvrda da sam ipak nešto značio.

Zdravko Pavlić nije dugo igrao poslije rata, ali se nije odvajao od fudbala. Položio je i sudjski ispit, pa je redom postajao sudija višeg ranga, dok nije stigao i među savezne sudije. Sve do sadašnjih dana nije se odvajao od Željezničara, a i svi članovi njegove obitelji postali su »Željini« navijači.

Zdravkova kćerka Ravijojla - Ojla je takođe bila čuvena sportašica, kapiten košarkaške reprezentacije BiH, višestruka republička reprezentativka u smučanju ...

»Ali - kaže ona - u životu i sportu, ipak, sam najviše profitirala zbog toga što sam kćerka Zdravka Pavlića. Kad god sam bila u prilici da kažem čija sam, slijedile su riječi: Izvolite, u čemu vam možemo pomoći!«

I te riječi njegove kćerke govore o tome ko je bio Zdravko Pavlić. I to je Željezničar i njegova svijetla tradicija.

Pavlić se sjeća jednog velikog sarajevskog fudbalera iz predratnog perioda:

Vidio sam i trenirao dosta dobrih igrača, ali što je bio Dete Mustagruđić, centarfor, to se rijetko rađa. Bilo je još vrsnih igrača i prije i poslije rata, ali Dete je jedan. Da nije poginuo kao partizan, postao bi evropska klasa.

- Danas sam malo uz fudbal, jer su me godine pritisle.

Odavno sam prevalio sedamdesetu. Ali, ako ne mogu da gledam Želju i da mu pomognem, mogu da ga volim i da svoju ljubav prenosim na unučad i djecu iz komšiluka.

Prvi trener Željezničara u poslijeratnom periodu Zdravko Pavlić danas je umirovljenik. Živi od uspomene na dane provedene na stadionu »6. april«, u svom Željezničaru.

SAFET BEGIĆ

da će i sam postati istaknuti fudbaler čije će se ime često nalaziti na stupcima štampe. Prva igračka bila mu je jedna gumena lopta. Cim je počeo sigurno da hoda, sve češće je odlazio na Skenderiju, na treninge Slavije, SASK-a i Željezničara, gdje je dohvatao lopte iza gola.

Bili su to prvi Begićevi koraci vezani za fudbalsku loptu. Kao mladić, postao je igrač Sluge! Brzo se predstavio kao svestran fudbaler. Njegov talenat zapazili su mnogi tadašnji ljubitelji fudbala i treneri. U Slugi je od 1933. igrao kao junior i prvotimac, da bi 1935. postao jedan od zapaženijih igrača SASK-a, u kome je proveo dvije godine. Poslije rata postaje fudbaler obnovljenog kluba Željezničara, u čijem je dresu igrao do 1954. kada je prešao u sarajevsku Bosnu. Tu je završio fudbalsku karijeru 1959. godine.

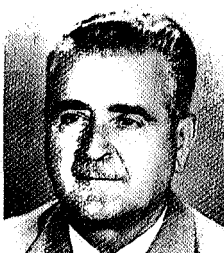
- Bilo je davno, početkom marta 1951. godine, kada su se na Koševu, u kvalifikacijama za ulazak u Drugu ligu,

sastali Željezničar i banjalučki Borac. Utakmica je igrana na raskvašenoj travi, ali su obje ekipe pružile maksimum. U velikoj sportskoj borbi, negdje pred kraj susreta, postigli smo pobjedonosni gol. Ja sam sa aut-linije ubacio dugu loptu pred gol Borca, utrčao je Mensur Bajrami i postigao izvanredan pogodak. U tom trenutku našao sam se u zagrljaju našeg fudbalera Nerčeza Nove, koji nije nastupio zbog kazne. On mi je u stvari dodavao lopte koje su išle preko aut-linije. Tako je bilo i prije našeg pobjedonosnog gola. Nisam ni vidio kako je Bajrami postigao gol, jer se sve odigralo nekako brzo. Naši fudbaleri i navijači radovali su se kao djeca. Pobjedili smo sa 1 : 0!

- Sjećam se i jedne naše utakmice za Kup Jugoslavije u Beogradu sa Crvenom zvezdom. Bilo je i to davno, više se i ne sjećam koje je to godine bilo, ali dobro pamtim da je regularni tok utakmice završen bez pobjednika - 1 : 1! Crvena zvezda je povelala golom Tomaševića, a izjednačio je Ričić. U podužecima imali smo veliki peh. Naš golman Ančić napravio je jednu grešku i primio drugi gol. Inače do tog momenta odlično je branio. Poslije tog gola naša mreža se zatresla još dva puta. Bilo je 4 : 1 za Crvenu zvezdu!

- U tom susretu sa Crvenom zvezdom slučajno sam povrijedio Rajka Mitića. On se nije najutjelo, već mi je prišao i rekao da se u sportu treba boriti viteški i ne uzimati svaki prekršaj za zlo. Ja sam mu se izvinio zbog faula; on je tada kao i uvijek bio pravi džentlmen, pružio mi je ruku i potapšao me po ramenu. Bio je to divan sportista kojeg sam mnogo volio i uvijek se radovao kad god sam ga sretao. Safet Begić i danas druguje sa Željezničarom najviše na utakmicama.

JUSUF NJUHOVIĆ

Kao vrsni stručnjak za ekonomsko-komercijalne postove u Sarajevu.

Direkciji željeznica, angažovan je da radi u Fiskulturnom društvu Željezničar odmah po oslobođenju, 1945. godine, najprije kao drugi sekretar Društva, a od 1951. godine, kad je fudbalska sekcija reorganizovana u Fudbalski klub, Njuhović je prvi sekretar Kluba. Tu je funkciju obavljao amaterski, poput mnogih sportskih entuzijasta širom zemlje. Iako je već dobro zagađeno u osmu deceniju života, sjeća se mnogih detalja, a najradije priča o Željezničarevoj prvoj prvoligaškoj utakmici u Beogradu i o prvoj prijateljskoj utakmici sa Crvenom zvezdom u Sarajevu.

- U Beograd smo putovali vozom, sjedili smo na drvenim klupama, jer tada, 1946. godine, nije bilo luksuznih vagona. Ali, srca svih Željinih mladića sjala su od radosti. Za put smo preko »veze« od Željezničke zadruge dobili suhu hranu. Susret sa beogradskim Metalcem (danas OFK Beograd) bio je neobičan. Već u prvoj minuti naš igrač Anto Martinović Svila, postigao je gol za »Želju«. Bio je to prvi gol postignut u našem prvom poslijeratnom fudbalskom prvenstvu. Istina, tu smo utakmicu izgubili sa 1 : 4, ali smo se raspoloženi vratili kući, jer smo bili uvjereni da je taj susret označio početak uspona, koji će »Željo« kasnijih godina i doživjeti.

- Iste godine, negdje u decembru, odigrali smo prijateljsku utakmicu sa Crvenom zvezdom na »Šestom aprilu«. Bilo je hladno, teren pokriven ledom, pa smo mi članovi uprave i igrači donosili snijeg i prekrivali zaleđeni teren, da se utakmica kako-tako može odigrati. Pored toga, svi smo zajedno - igrači, treneri i rukovodstvo Kluba, prikupili i potreban novac s kojim smo platili troškove odigrane utakmice. Takva su, eto bila vremena, a svima nama to nije bilo teško, jer nam je fudbal pričinjavao veliku radost i zadovoljstvo i jer smo svoj klub neizmjerljivo voljeli i o njemu zajednički svi brinuli.

Jusuf Njuhović je već sedam godina u penziji, njegov nemirni duh svaki put iznova dovede ga na Grbavicu da gleda mladiće u plavom dresu i njihovu igru upoređi sa prethodnim generacijama. Za njega, kad »Željo« igra u Sarajevu, pozivi drugova da ide s njima u ribolov otpadaju, jer Jusuf »ima važnija posla«.

HAMDİJA OMANOVIĆ

Roden je u Bosanskoj krajini u Cazinu. Željezničar - otpravnik vozova i fudbaler prije rata. Igrao je u sarajevskom SASK-u, Jedinstvu iz Bihaća, Krajini iz Cazina i Slobodi u Bosanskom Novom. Učesnik NOR-a i revolucije od 1941. godine, gdje je ubrzo izrastao u vrsnog komandanta. Penzionisan je u činu general - potpukovnika JNA. Bio je vijeknik AVNOJ-a i ZAVNOBIH-a.

Kada je 1945. godine rođena ideja da se obnovi rad Željezničara, među ostalim, i Hamdija Omanović ju je svesrdno podržao. Grupa prijatelja Željezničara, boraca NOR-a i entuzijasta, uspjela je da u vrlo kratkom vremenu realizuje ono

što je naumila. Uдахnula je ponovo život Željezničaru. Na čelu uprave Kluba nalazio se Dušan Savić, dok je već početkom 1946. godine u upravni odbor Društva izabran i Hamdija Omanović, koji je od tada pa sve do danas uz Željezničar i zajedno s njim. Nije prekidao vezu sa našim klubom ni onda kada je radio van Sarajeva, od 1948. do 1968. godine. Pošto se 1968. godine ponovo našao u Sarajevu, dva puta je biran za predsjednika Kluba. U međuvremenu, 1967. godine biran je i za počasnog člana uprave, a 10 godina kasnije i za počasnog predsjednika Kluba. On je vodio Željezničar i 1972. godine, kada je osvojio titulu prvaka Jugoslavije.

- Za Željezničar me vezalo nešto što se rijetko može naći u sličnim kolektivima. Svi mi koji smo radili u Željezničaru od 1945. godine pa naovamo uvijek smo bili jedinstveni i složni sa jedinom Željom da našem klubu pomognemo, koliko čije mogućnosti to dozvoljavaju.

Uvijek smo bili zajedno, i kada je Klubu išlo dobro i kada nije. U Željezničaru nikada niko iz ranije uprave nije bio u opoziciji novoj upravi. Nijedan trener, nijedan igrač, kada prekine aktivni rad nije prestajao da voli svoj klub. Oni se nikada nisu odvajali od svog Želje. Igrači Željezničara iz svih generacija i danas se sa velikim zadovoljstvom nađu u prostorijama Kluba. Svakog ponedjeljka tu su bivši fudbaleri koji su sada treneri u raznim klubovima u našoj republici. Sjede i komentarišu uspjehe svojih klubova, pobjede ili poraze Željezničara, ocjenjuju igru pojedinih igrača ... To je zaista izvanredna, prisna, drugarska atmosfera koja se doživljava u našim prostorijama. To je svakako velika društvena vrijednost, koju smo svi u Željezničaru izgrađivali i usmjeravali godinama. Ta se vrijednost ničim ne može i ne smije devalvirati - govori Hamdija Omanović.

- A tek armija naših navijača. Pa to je priča za sebe. Željini navijači su uvijek oni pravi. Oni su tim pratili kad je bio prvi predstavnik Bosne i Hercegovine u Saveznoj ligi, kada je igrao u međuopštinskom takmičenju, odnosno podsaveznom, kad se ponovo vratio među najbolje, kada je osvojio šampionsku titulu i kada je igrao nezaboravnu utakmicu u finalu Kupa maršala Tita - u ambijentu kakav Beograd nije vidio. Zato sam uvijek uz Želju i sa Željom.

- Jednom me neko upitao kad je Željezničaru bilo najteže.

- Najteže je bilo kada je ispao iz Prve lige 1947. godine i padao jedan po jedan rang niže, sve dok nije dospio u Podsaveznu ligu. Međutim, bilo je teško i onda kada smo imali najbolju ekipu u zemlji i borili se za prvo mjesto, ali smo sticajem raznih okolnosti takmičenje završili tek na petoj poziciji. S druge strane, najljepši trenuci Željezničara su bili 1972. godine, kada je osvojena šampionska titula i to u nadmetanju sa najboljom ekipom u zemlji Crvenom zvezdom.

Za Hamdiju Omanovića prijatelji Željezničara kažu da je pravi predsjednik i kad Klub dobiva i kad gubi. »Svi padovi i usponi naši su. Važno je da smo svi mi uvijek na okupu« - voli da kaže Hamdija, a te riječi mobilisao.

LJUBIŠA VESELINović

Rođen je u Knjaževcu, školu pohađao u Skoplju. Prvorobac je i nosilac „Partizanske spomenice 1941. godine“. U Prvoj proleterskoj brigadi od njenog osnivanja, najprije kao borac, zatim komandir čete, komandant bataljona i načelnik Štaba Brigade. Od 1944. godine komandant Druge proleterske

brigade, a na kraju rata načelnik Štaba Druge proleterske divizije. Prvog januara 1946. godine je demobilisan i postavljen za upravnik Željezničke uprave u Sarajevu, a 23. novembra 1946. godine biran je za predsjednika Fiskulturnog društva Željezničar.

- Bio je to period obnove celokupnog društvenog i ekonomskog života, u čemu su ratnici - revolucionari služili

primerom. Svi predsjednici sportskih društava i klubova nisu to slučajno postajali. Ja sam pre rata bio u Sokolu, a u ratu sam sa drugovima u jedinicama pripremao razne priredbe za borbe i građanstvo. Sem toga sam za svečanosti koje su održavane povodom Drugog zasjedanja AVNOJ-a komponovao vezbu koja simbolizuje strahote fašizma. Tako sam kao bivši sportista i sportski radnik dospio na dužnost predsjednika FD Željezničar - govori Veselinović.

- Uistinu, bilo je to vreme svekolike angažovanosti revolucionara, pa i u sportu. Oni su na svojim plećima nosili i sportski život, odnosno obnovu sportskih aktivnosti u mirnodopskim uslovima. Brinuli su za materijalni položaj društva i klubova, za socijalni položaj sportista i takmičarske rezultate. Dobro se sećam da je u finansijskom planu Željezničke uprave u Sarajevu bila stavka za Kulturno-umjetničko društvo i FD Željezničar.

- Poznato je da je rano poratno vreme nosilo u sebi i tendenciju stvaranja velikih klubova, tzv. reprezentativnih društava, u čemu se često i preterivalo. Dolazilo je i do sukoba između klubova i pojedinaca. Meni je ostala upečatljivo u sećanju 1947. godina, kad je FISA BiH vršio pritisak na Željezničar da Torpedu ustupi nekoliko svojih igrača. Željezničar je tada, kao radničko društvo od postanka, bio zaista objubljen. Njegova masa navijača, odnosno četiri petine ljubitelja fudbala u Sarajevu, čula je za taj pritisak i bila je mnogo iritirana, javili su se mnogi protivnici takvog zahteva i mi smo u Društvu morali dobro razmisliti kako da postupimo. Valjalo je voditi računa o tome kako zadovoljiti pritisak »odozgo«, ali i umiriti navijače. Zato smo odlučili da Torpedu ustupimo samo dva, a ne nekoliko igrača. Međutim, stvari su se odvijale onako kako to stoji u zapisnicima sa sednica Društva kojima sam ja predsedavao. Ipak, pustili smo u Torpedo više od dva fudbalera, tako da je vreme jačanja nekih klubova, odnosno stvaranje reprezentativnih ekipa u pojedinim sredinama, nadjačalo naša nastojanja da sačuvamo jaku ekipu Željezničara.

- Dobro se sećam i entuzijazma sa kojim su ljudi u Željezničaru radili u to vreme. A radili su zaista sa velikim elanom, onako kao što je građana pruga ili regulisana Miljacka. Tako je i Željezničar - svi činioci u i oko Društva - bio pun poleta, elana i ljubavi prema Društvu.

Ljubiša Veselinović nije dugo bio predsjednik Željezničara. U drugoj polovini 1947. godine premješten je u Beograd, ali je ostao iskreno odan »Želji«, pratio je redovno njegove rezultate i, kad je god imao prilike, pomagao je savjetima. Ni Željezničar nije zaboravio svog predsjednika iz davne 1947. godine. Dodijelio mu je dokument kojim je postao počasni član FK Željezničar. Veselinović je danas najstariji živi predsjednik Kluba.

JOSIP DOMOROČKI

Sa sedamnaest godina po-
stao je prvotimac sarajevskog

Hajduka. Kad je 1936. napunio devetnaest godina, otišao je na odsluženje vojnog roka u Beograd, gdje je sa opremom koju mu je poklonio Hajduk redovno trenirao. Ubrzo je zaigrao za beogradsku Jugoslaviju i postao jedan od najboljih fudbalera toga kluba. Igrao je i za B reprezentaciju Jugoslavije. U Sarajevo se vratio 1940. godine i igrao u SAŠK-u.

Nakon oslobođenja najprije igra u sarajevskom Udarniku, zatim u Jedinstvu Sušak, a onda na poziv Hamdije Omanovića dolazi u Sarajevo oktobra 1946. godine. Iako još nije bio član Kluba, putovao je sa Željezničarom na turneju, maja 1946. godine, po Albaniji.

- Ta prva Željina turneja po inostranstvu predstavljala je veliki doživljaj za sve nas. Putovalo se sporo, tako da sam na putu dobro upoznao igrače i doživio pravu atmosferu Željezničara. Stigli smo na cilj umorni, ali dovoljno jaki da dobro reprezentujemo jugoslovenski fudbal. Pobjedili smo prvaka Albanije »17. nendor« iz Tirane čak sa 5 : 0. Ja sam čuvao centarfora Boričija, izvanrednog fudbalera koji bi sigurno stekao svjetsku slavu da se Albanija nešto kasnije nije zatvorila prema Evropi i cijelom svijetu.

- Od kada sam došao u Želju, s jeseni 1946. godine, odigrao sam gotovo sve utakmice u prvom timu do 1952. godine. Nazvali su me »fenomenom«, jer nikad u svojoj fudbalskoj karijeri nisam bio povrijeđen. Mnogi su me pitali čemu to treba da zahvalim. Odgovarao sam: zahvaljujući urednom sportskom životu i svakodnevnom treningu. Važio sam kao oštar igrač. Međutim, nisam nikada igrao grubo, niti sam bilo kada faulirao Bobeka, Mitića i druge naše velikane fudbalske igre, jer su zaista bili izvrsni igrači i, prije svega, odlični ljudi. Ja sam oštrije igrao jedino protiv grubijana, koji su više gledali noge protivnika nego loptu.

Joško Domoročki je ostao vjeran Željezničaru i poslije prestanka aktivnog igranja fudbala. U istoriji Željezničara ostaće zabilježen i po tome što je ostao uporan da ne napusti Željezničar ni 1942. godine, iako mu je, kako kaže, za prelazak u Torpedo nuden stan, dva odjelja i »ministarski fasung«.

MENSUR BAJRAMI

Fudbal je počeo da igra vrlo rano kao dječak na slobodnim prostorima u Skopiju. Već 1932.

godine odveli su ga sa poljančeta u skopsku Pobedu i registrovali za podmladak. Poslije nepunu godinu dana, kao šesnaestogodišnjak, zaigrao je za prvi tim. Igrao je prije rata u Prvoj ligi protiv čuvenih fudbalera - reprezentativaca Aleksandra Tirmanića i Blagoja Moše Marjanovića, koji su bili igrači beogradskog BSK-a. Kad je došao u Sarajevo na školovanje u Srednjoj tehničkoj školi, igrao je u SAŠK-u, a po završetku školovanja nastupao je za klub Stari trg u Kosovskoj Mitrovici. Poslije oslobođenja zemlje ponovo je u skopskoj Pobedi, koja je igrala u prvom poslijeratnom klupskom prvenstvu države. A 1947. godine došao je u Željezničar.

- Kad sam ja došao u Sarajevo, »Željo« je tada bio gotovo rasturen. Često nismo mogli sastaviti jedanaest igrača da odigramo utakmicu, pa smo ponekad uzimali i mladiće sa livade koji nisu imali nijednog zvaničnog treninga. Zbog toga je počelo padanje u niže rangove takmičenja, ali naša želja i vjera da se možemo i moramo uzdići i vratiti među najbolje, stalno nas je nosila i omogućila da istrajemo. Do 1951. godine stvorili smo ekipa, a od tada počeli da se dižemo. Dvije godine kasnije 1953. - vratili smo se u Drugu, a već sljedeće u Prvu ligu. Te godine su za mene najdraži period u istoriji Željezničara.

- Igrao sam za Željezničar sve do 1956. godine i u to vrijeme bio sam najstariji prvligaški igrač, imao sam bezmalo četrdeset godina. Tada nastaje moja trenerska odiseja, najprije u Željezničaru, zatim u Rudaru (Kosovska Mitrovica), Famosu (Hrasnica), Travniku Visokom. Godine 1960/61. trenirao sam klub Hadžepi Tepi iz Ankare (Turska). Poslije Turske napuštam karijeru trenera i vraćam se u Sarajevo, ali ne prekidam rad u fudbalu. Od ranije sam bio jedan od osnivača trenerske organizacije BiH (zajedno sa Bogdanom Maksimovićem i Mićom Bajićem).

Rijetko je neki fudbaler ili fudbalski radnik u zemlji nosilac tolikih priznanja za rad u fudbalu kao što je Mensur Bajrami. Dobio je Plaketu i Značku Željezničara, Zlatnu kolajnu Fudbalskog saveza Jugoslavije, zlatne plakete Fudbalskog saveza BiH i mnoga druga priznanja.

ILIJAS PAŠIĆ

Došao je u Željezničar januara 1952. godine iz sarajevske

Romanije, gdje ga je kao igrača zapazio i u naš klub doveo Branko Salipur.

Ubrzo je postao igrač reprezentativnog formata, krio kakvo se rijetko rada, najbolji ljekovirini napadač u istoriji Željezničara. To je potvrdio svojim igrama u reprezentaciji Jugoslavije. Prvi je poslijeratni fudbaler iz Bosne i Hercegovine koji je zaigrao za A jugoslovensku fudbalsku reprezentaciju, lako nije prošao juniorsku ekipu Željezničara, smatra se djetetom Grbavice. Igrao je i u zagrebačkom Dinamu, a zatim u Austriji i Švicarskoj. Po mnogo čemu Ilija Pašić je jedna od legendi Fudbalskog kluba Željezničar.

- Generacija u kojoj sam ja igrao bila je vrlo zanimljiva - govori Pašić. Gotovo svaka naša utakmica bila je kvalifikaciona, jer vrlo smo mnogo varirali u uspjesima. Takav je bio i sistem takmičenja, od najnižeg ranga u jednoj sezoni mogao si stići do najvišeg. Nama to nije smetalo jer smo od generacija Željezničara koje su igrale prije nas naslijedili borbeni igrački duh.

- Nikada neću zaboraviti naše navijače. Pratili su nas kad smo igrali utakmice bilo kojeg značaja. Najodanija je bila ona velika grupa sa stajanja. To je Željina vječna snaga. Mislim da se u njima ni danas ništa nije promijenilo. Dolazio sam na Grbavicu mnogo puta i poslije završetka igračke karijere i doživio isto navijanje. Kao što se Željin igrački borbeni duh prenosi sa generacije na generaciju, tako se navijačka ljubav i strast prenosi sa koljena na koljeno među navijačima. Kao narodna pjesma. Nije onda čudo što je Fudbalski klub Željezničar uvijek bio jedinstven.

- Prije nego što sam otišao u Dinamo, ja sam još jednom bio napustio Želju. Bio sam nekoliko dana u Partizanu. Obećali su mi punu afirmaciju uz Bobeka i Zebeca i stalno mjesto u državnom timu. Došao je, međutim, jednog dana u Beograd Stevo Racić i rekao mi da me navijači traže, da sam potreban Klubu, te da bi najbolje bilo da se vratim i ja sam se vratio. Poslije toga doživio sam od navijača nečuvene aplauze i podršku, baš od onih sa stajanja i ja sam kao kapiten uvijek birao stranu koja me je kao lijevo krio u prvom poluvremenu vodila ka tim navijačima. Uz njihovu podršku svaku utakmicu sam počinjao bez teškoća. Tih navijača sjećao sam se i mnogo kasnije širom svijeta kad su me u reprezentaciji Jugoslavije prije utakmice predstavljali kao igrača Željezničara iz Sarajeva. Takav je u svijetu nekad bio običaj, ceremonija prije međudržavne utakmice.

- Sad mogu reći da od jubileja do jubileja Željezničara igram u svom klubu »treće poluvrijeme«. Drago mi je kad me se sjetite, kao ovom prilikom.

Ilija Pašić trenutno živi u Švicarskoj. Nije u profesionalnom fudbalu. Studira hotelijerski fakultet i ima namjeru da se bavi tim pozivom, ali nije u njemu splasnula želja da živi u svom gradu i da uči Željine pionire i juniore kako se felšira lopta i kako se daju golovi iz kornera.

ALEKSANDAR DODER

Priču o jednom zaljubljeniku u sport, fudbal, u nauku, osobito kad je ona u funkciji sporta ispričao je proslavljeni bivši reprezentativac Rajko Mitić. To je priča o njegovom prijatelju prof. dru Aleksandru Doderu, drugu svih sportista, zaljubljeniku u naš klub i svakog čovjeka. A ta Rajkova saga o našem Aci otprilike glasi ovako:

Dvadeset drugog juna 1974. godine u Frankfurtu je naša fudbalska reprezentacija igrala presudnu utakmicu na Svjetskom prvenstvu za plasman u finalni dio takmičenja protiv Škotske. Istovremeno, u Gelzenkirhenu održavan je susret Brazil-Zair. Profesor Doder je bio u nedoumici: gledati reprezentativce Jugoslavije koje toliko voli, ili otputovati u Gelzenkirhen u humanoj ulozi? Odlučio se za susret Brazil-Zair, jer u tom meču trebalo je da nastupi za reprezentaciju Zaira Ntumba Kalale, koga je prof. Doder koji mjesec prije operisao. Bila je to teška povreda meniskusa. Mnogi stručnjaci su govorili da je Kalale izgubljen za fudbal, ali on je još u Sarajevu 19 dana poslije operacije počeo da trenira, zatim je otputovao u Kinšasu, vježbao po savjetu dra Dodera, u proljeće je igrao za svoj klub, a u junu, eto, i za reprezentaciju. Zato je dr. Doder putovao u Gelzenkirhen. On je pratio svaki trenutak sportiste i poslije operacije. Bio je dvostruko nagrađen za svoju ljudskost i stručnost toga junsog dana, jer naša reprezentacija neriješenim rezultatom plasirala se u finalni dio Svjetskog prvenstva, a Kalule je najbolji igrač svoje reprezentacije u tom susretu.

Možda to priči o prof. Aleksandru Doderu ne bi trebalo ništa dodavati, ali nas obavezuje njegova ljubav prema Željezničaru i njegovim fudbalerima, prema mnogim drugim sportistima kojima je pomogao da kažemo još da je dr Doder operisao i Ivicu Osima, Velju Bećirspahića, Boška Jankovića, Dragana Kojovića, Mirka Gašića,

Nenada Starovlaha, Muhameda Glavovića, Marka Čolića i mnoge druge. Posebno je bila teška operacija nad Boškom Jankovićem, radilo se o izuzetno nezgodnoj i rijetkoj povredi koljena, spolnog meniskusa, spoljnog kolateralnog ligamenta i zadnjeg ukrštenog ligamenta, povredi najkomplicovanijeg tipa. I za Jankovića su mnogi govorili da je izgubljen za sport, ali dr Doder nije mislio tako.

Boško je nekoliko mjeseci nakon operacije i vježbanja počeo da igra. Bilo je to nekim slučajem u prvoj polovini 1974. godine, kao i sa Kaluleom.

O povratku Jankovića na fudbalski teren i u puni sportski život prof. Doder je jednom reporteru svojevremeno pričao:

- Bilo je to 10. marta 1974. godine. Utakmica Dinamo-Željezničar u Zagrebu. I Boško Janković prvi put poslije operacije izašao je na teren u prvom timu. Imao sam tremu kao da ja, recimo, debitujem u reprezentaciji.

U jednom trenutku Boško se sudario s golmanom. Skočio sam sa sjedišta. Janković se, međutim, brzo digao sa zemlje i sa rasječenom usnom nastavio da igra, a ja sam tada odahnuo i ponovo postao ono što jesam.

Takav je bio prof. dr Aleksandar Doder, dugogodišnji predsjednik Takmičarske komisije, član Komisije za međunarodne veze i potpredsjednik Kluba u šampionskom vremenu.

Umro je na Stadionu Koševo, gledajući utakmicu Željezničar- Crvena zvezda, 27. avgusta 1975. godine.

SULEJMAN KULOVIĆ

Roden i odrastao u Zenici, u prvim poratnim godinama igrao je najprije u ekipi svoga kvarta Pišće, koja je 1947. godine pozvana da odigra prvu značajniju

utakmicu protiv drugog tima Čelika. Poslije te utakmice Kulović je stupio u redove Čelika i igrao za prvi tim, da bi formiranjem zeničkog Željezničara odmah prešao u taj klub. Za vrijeme služenja vojnog roka u Travniku 1950-1952. nastupao je za vojni klub Polet, a u avgustu 1952. godine, po nagovoru Mile Popovića, člana uprave sarajevskog Željezničara, Kulović je postao prvotimac Željezničara. Izuzev perioda 1956-1959. kada je zbog porodičnih razloga boravio u Zenici - Kulović je igrao za prvi tim Željezničara sve do 1965. godine, kada je otišao u Austriju u Bregenc, gdje je zajedno sa prvim „Željnim“ reprezentativcem, Ilijasom Pašićem, igrao četiri godine.

- U sezoni 1952/53. Željezničar je igrao u Podosaveznoj ligi. Pošto smo osvojili prvo mjesto, igrali smo sa ostalim prvacima podosaveznih liga BiH u finalu za prvaka Republike. Osvojili smo drugo mjesto i zajedno sa banjalučkim Borcem odigrali kvalifikacije za ulazak u Drugu saveznu ligu i izborili status drugoligaša. Nakon furioznog finiša u Drugoj ligi, 1954. godine osvojili smo drugo mjesto i na taj način izborili pravo da se takmičimo u Prvoj ligi. To su bile najuzbudljivije godine u cijeloj mojoj fudbalskoj karijeri. Ne znam da je ijednom klubu u Jugoslaviji tako nešto pošlo za rukom, da se za godinu dana - od ljeta 1953. do ljeta 1954. godine - iz Podosavezne plasira u Prvu ligu. Tome je, svakako, najviše doprinijela odlučnost, samoprijegor i izvanredna solidarnost igrača, uprave i vjernih članova Kluba, ukoliko: »Željina« atmosfera, koju sam osjetio već od prvog dana. Ona me je zauvijek vezala za Željezničar i Grbavicu.

I zaista, kada je Kulović 1969. godine prestao da aktivno igra fudbal i vratio se iz Austrije u Sarajevo, odmah je došao u Željezničar, u kojem danas radi kao trener. Radeći sa »Željnim« nadama, često im kao sastavni dio učenja fudbalske vještine, govori o ranijim generacijama Željezničara, šta ih je krasilo i zbog čega je Željezničar svuda omljubljen, zahtijevajući od njih da i oni budu takvi.

MILAN RIBAR

Fudbal je počeo da igra 1948. godine, kao dak Srednje fiskul-

turne škole u Sarajevu, da bi već 1950. postao član Željezničara. Za prvi tim igrao je sve do 1960. godine.

Trenerski rad Milana Ribara otpočeo je u Željezničaru 1960. godine, najprije sa pionirima i juniorima amaterski, a od 1966. pa sve do 1976. godine bio je trener prvog tima.

Godinama je bio član Komisije za vrhunski fudbal, od 1960. do 1971. godine trener je mlade, a 1975. i 1976. godine trener reprezentacije Jugoslavije, dok je 1973. i 1974. bio i član selektorske komisije reprezentacije Jugoslavije.

Fudbal je tvorac šampionske ekipe Željezničara.

- Prvi put sam krajem 1967. godine povjerovao da ta generacija može biti prvak Jugoslavije, kada je Željezničar u Liježu sa Standardom pružio odličnu igru. Naš tim je bio sastavljen od mladih igrača. Pola ekipe su sačinjavali fudbaleri od osamnaest do dvadeset godina. Tada sam predsjedniku Kluba Božidaru Čaloviću rekao da titula mora doći na Grbavicu.

- I danas ne mogu da prežalim što Željezničar dvije godine ranije, kada je bio na vrhuncu, nije postao prvak jer bi na evropskoj sceni postigao znatno više. Da sam tada imao sadašnje iskustvo, Željezničar bi osvojio najmanje tri titule državnog prvaka. Jer, pet puta je »Željo« bio u trci za prvo mjesto. Od 1967. do 1972. godine tri puta smo bili jesenji prvaci, jednom vicešampioni i jednom šampioni Jugoslavije! Vodili smo trku sa Crvenom zvezdom i Hajdukom. U sezoni 1971/72. naš tim je već bio sazio, počeo je pametnije da igra i racionalnije da troši snagu. Shvatili smo konačno da će prvak postati ekipa koja osvoji najviše bodova i da nije važno od koga su ti bodovi osvojeni. Ranijih godina Željezničar je pobjeđivao konkurente za najviši plasman, ali je na kraju bio kraći za neki bod koji je izgubio od outsajdera.

- Mislim da je odlučujuća utakmica bila ona sa Crvenom zvezdom na Koševu. Pobjedili smo sa 1 : 0 golom Edina Sprečea i umakli najbližem konkurentu četiri boda. Tada je trka praktično bila riješena. Imali smo još nekoliko važnih utakmica. Istakao bih one sa Veležom i Dinamom. Na Koševu smo pobijedili Veleža sa 1 : 0, a u Maksimiru Dinama 2 : 0. Interesantno je podsjetiti da smo u Zagrebu igrali sa deset fudbalera. Sudija je bez ikakvog razloga isključio Jankovića. Ni to nije bilo sve: dosudio je penal protiv Željezničara, ali mladi golman Slobodan Janjuš je bio junak utakmice, odbranio je penal i tako dao veliki moral našoj ekipi.

- Osvojili smo titulu, jer smo bili ambiciozni, kompaktni i odlučni. Na dugom i teškom pohodu bilo je dosta poteškoća. Jednog dana sam bio bijesan kada sam u jednom listu pročitao tekst čija je svrha bila da unese nemir među igrače Željezničara. Sadržaj teksta je tempiran tako da zavadi Fikreta Mujkića i mene. Ni to nas nije moglo da obeshrabri. Nastavili smo trku silovito i tako je završili posljednjim susretom na Stadionu JNA, kada smo pobijedili ekipu Partizana sa 4 : 0. Na aerodromu u Sarajevu navijači su nam priredili veličanstven doček. Bio je to najpuniji i najveselij avion u kojem sam ikada putovao.

Poslije prekida rada u Željezničaru Milan Ribar je postavio trenersku karijeru u Grčkoj, a zatim u Bugojnu i Zenici. Iako trenutno nije u našem klubu, gotovo svakodnevno je u Željezničaru, jer jednostavno bez »Želje« ne može.

BOŽIDAR ČALOVIC

Punih četrdeset godina radio je na željeznici, a niz godina bio je direktor ŽTP Sarajevo. Radni

vijek i sve godine svoga službovanja proveo je u Bosni i Hercegovini.

Prije drugog svjetskog rata igrao je aktivno fudbal. Sa sedamnaest godina on je prvotimac Gradanskog iz Vranja, zatim Željezničara iz Beograda, Uniona i Željezničara iz Doboja, da bi svoju igračku karijeru završio u Krivajci iz Zavidovića. Od sporta i fudbala nije se nikada odvajao. Bio je jedan od najvećih zaljubljenika fudbalske igre.

Čalović se 1946. godine među prvima odazvao apelu da željeznički kolektivi pruže materijalnu pomoć Klubu neophodnu za tur-

neju po Albaniji, jer je smatrao da je u pitanju i ugled željeznice.

Kad je 1948. godine iz Mostara došao na službu u Sarajevo, odmah je kooptiran u upravu Željezničara, a osam godina kasnije, 1956. postao je prvi put predsjednik Kluba. Jedan mandat bio je i predsjednik Sportskog društva Željezničar.

Božidar Čalović je po drugi put biran za predsjednika Kluba 1965. godine, poslije „afere Planinić“.

- Bio je to - priča Čalović - najteži period u istoriji Kluba. Kažnjeni smo oduzimanjem šest bodova u prvoligaškom takmičenju u sezoni 1965/66. godine, a naši najbolji igrači Ilica Osim i Mišo Smajlović sa po godinu dana neigranja. Osim golu, Klub je imao 50 miliona dinara duga, što je bila ogromna suma u ono vrijeme. Međutim, priskočili su u pomoć željeznički kolektivi i brojni navijači i pružili punu podršku Klubu. Nije to bila podrška riječima samo, već materijalna pomoć u pravom smislu. Tako su, na primjer, željezničari iz Višegrada izvadili iz Drine most, koji je bio srušen još u prvom svjetskom ratu i željezo prodali Željezari Zenica, a sav novac poklonili svom klubu.

- Proletni dio prvenstva 1965/66. godine - nastavlja Božidar Čalović - bio je pravi podvig Kluba i svih onih koji su ga smatrali svojim. Jer, nadoknaditi razliku od šest oduzetih bodova i sačuvati status prvoligaša, mogao je samo klub-junak.

- Sjećam se dobro da je u posljednjem kolu prvenstva na Karaburmi 19. juna 1966. godine, kad smo pobijedili OFK Beograd sa 2 : 0, Ilica Osim plakao i za vrijeme utakmice i poslije nje. Kako i ne bi. On nije igrao iako mu je uoči kraja prvenstva daljnje izdržavanje kazne oprošteno, jer nije psihički i fizički bio spreman za tako težak meč. Prije te utakmice igrao je na Grbavici svega devadeset minuta protiv niškog Radničkog, ali, za dramatični meč na Karaburmi nije bio sposoban. Sjećam se takođe da se na toj utakmici Boris Bračulj borio kao lav. Plakali su od sreće svi članovi i prijatelji Kluba.

- Ta sezona je bila najteži i istovremeno najljepši dio istorije našeg kluba, jer je potvrdila Željenu pravu vrijednost i jedinstvenu vrlinu, da se kao Feniks digne iz pepela i onda kada ga drugi zbog raznih okolnosti u pepeo bace. Takav je Željezničar bio stalno, od svog osnivanja pa sve do danas. Ja čvrsto vjerujem da će takav i ostati. Zbog toga je naš klub ojubljen i cijenjen od širokog kruga prijatelja sporta, posebno fudbala.

- Sezona 1965/66. godine takođe je svjedok da je orijentacija na vlastite igračke i stručne snage naš jedini pravi put, koji nas i danas drži u vrhu jugoslavenskog fudbala.

Iako umirovljenik, Božidar Čalović je uvijek prisutan u Klubu i na Grbavici. Na prijedlog igrača, stručnog štaba i Predsjedništva Kluba, Konferencija Željezničara je 1978. godine izbrala Božidara Čalovića za počasnog predsjednika Kluba.

VASILJE RADOVIĆ

Došao je u Željezničar u junu 1957. godine iz Lovčena sa Cetinja. U našem klubu imao je već dobrog prijatelja iz omladinske reprezentacije Rada Matića. Odlučio se za Željezničar kao radničko dijete slušajući od

- Svaki dan proveden u Željezničaru drag mi je, čini mi se, podjednako - kaže Vasilje Radović. Ali ipak najradije se sjećam utakmica koje su me odvele u A selekciju Jugoslavije. To su bili susreti sa Crvenom zvezdom u Sarajevu (4 : 1), sa Partizanom u Beogradu (0 : 1) i Dinamom u Sarajevu (2 : 1), u sezoni 1964/65. Za mene su nezaboravne igre u našem klubu bile i one uoči samog susreta SSSR-Jugoslavija u Moskvi 1966. godine, kad sam pozvan da branim. Bio sam, rekli su mi mnogi, najbolji igrač na terenu i mi smo izborili 0 : 0.

- Radovao sam se neizmerno iste te godine, kad smo poslije drastičnog kažnjavanja Kluba u posljednjem kolu u prvligaškom takmičenju pobijedili OFK Beograd na Karaburmi i ostali u Ligi. Žao mi je bilo što tu utakmicu nismo igrali u Sarajevu da podijelimo radost sa masom naših navijača, ali bilo ih je oko tri hiljade u Beogradu.

- Pamtim i teške trenutke Željezničara, osobito one iz 1959. kad sam kao igrač našeg kluba doživio ispadanje iz prvligaškog društva, a pogotovu kad je Željezničar 1977. ispao iz Lige a ja sam bio trener. Po bilansu samo proljetnog dijela prvenstva te godine bili smo drugi, iza

igrača i trenera u omladinskoj reprezentaciji detalje iz istorije našeg kluba.

Šest mjeseci poslije registracije za Željezničar, koliko je bilo propisano, postao je prvotimac i do 1967. godine, kada je otišao u Tursku da nastavi igračku karijeru, odigrao je sve utakmice izuzev dvije. Naravno, godinu dana u tom periodu bio je u vojsci.

Bio je potpisao u Turskoj ugovor na dvije godine, ali se poslije godine dana vratio. Mučen nostalgijom, odrekao se zarade u drugoj godini i tražio raskid ugovora pod uslovom da se može vratiti samo u Željezničar. Ponovo je stao na gol Željezničara i igrao do 1971. godine, kada ga je teška povreda Ahilove tetive odvojila od Željinih vratnica, pa je postao trener u Željezničaru, što je i sada.

Crvene zvezde, ali morali smo u Drugu ligu zbog slabog skora u jesen.

Čiko Radović sada rukovodi Školom fudbala na Grbavici, koja je posljednjih godina dala nekoliko prvotimaca: Baždarevića, Baljića, Čaplića, Zorana Samardžiju i druge.

DRAGO-MIŠO SMAJLOVIĆ

Mišo je poznat kao tih i skroman čovjek. Uvijek izbjegava publicitet i o sebi nerado govori. I pored blještavih uspjeha na zelenom polju, uvijek je

želio da ostane neprimijećen. Drago-Mišo Smajlović je dijete Grbavice i njen veliki biser. U trenucima svojih najvećih uspjeha želio je da ostane i ostao je čovjek bez pompe.

Kao idol Grbavice, imao je širinu i prefinjenu lucidnost, srpoštenvu samo velikim sportskim majstorima. Takvim načinom življenja i igranja ugradio je sebe u široke temelje Grbavice, fudbalskog hrama.

Na fudbalskim terenima bio je pravi virtuoz, majstor kome su se divili posmatrači na svim stadionima. Krasio ga je lagan korak, prefinjen dribling, izvanredno precizan i snažan šut. Iako je davao golove često i bio pravi strijelac, on je u stvari imao ulogu kreatora Željine igre! Mišo Smajlović nijednom nije bio isključen.

On se dobro sjeća nekih svojih golova:

- U jesenjem dijelu prvenstva 1958. godine gostovao je Crvena zvezda u Sarajevu. Uoči utakmice, osjećao sam kao da ću negdje poletjeti, a istovremeno su mi se noge tresle od silne treme. Nije lako bilo igrati protiv ekipe čiji su dres nosili Beara, Spajić, Kostić, Šekularac, Durković, Rudinski... Meni je to bila jedna od prvih utakmica u dresu Željezničara. Izgubili smo od velikog rivala 2:1! Postigao sam lijep gol, iako me čuvao iskusni Ljubiša Spajić. Odbrana Crvene zvezde me nije mogla zaustaviti. Poslije utakmice navijači Željezničara su me nosili na rukama sve do Marindvora!

- U Drugoj ligi, u sezoni 1961/62. bio sam najbolji strijelac. Postigao sam dosta golova i pomogao »Želji« da se vrati u elitno društvo. I u prvligaškoj konkurenciji nastao sam da pogodam protivničke mreže. Opet sam bio najbolji strijelac. Postigao sam 18 golova! Željezničar je iznenadio visokim plasmanom. Bili smo na kraju uzbuđive trke treći - iza Partizana i Dinama!

- Kad sam bio golgeter prvenstva, najviše sam se radovao golovima koje sam postizao u derbijima sa Sarajevom. U tim susretima sam gotovo uvijek bio strijelac. Nakon uspješnog povratka u Ligu pobijedili smo Sarajevu sa 2:1, a ja sam postigao jedan gol. Uspio sam da nadmudrim pet protivničkih igrača i da pogodim mrežu golmana Bilića.

- Imali smo strašnu navalu! Plave dresove su nosili tada - Duspara, Gašić, Smajlović, Osim i Azabagić! Na Grbavici niko nije mogao izdržati više od petnaest minuta a da ne primi gol! Ta navala je u ljeto 1963. godine na Koševu u Srednjoevropskom kupu dala čuvenoj Austriji četiri gola. Bilo je 4:1 za Željezničar, a ja sam postigao tri pogotka! Drugi gol bio je najljepši. Moj brat Đuro prodro je po desnoj strani i lijepo centrirao, a ja sam u punom trku snažnim udarcem pogodio mrežu!

- Jedan od najdražih mi golova, iako ga ja nisam postigao, je onaj Dizdarevićev protiv Crvene zvezde u jesen 1963. godine. Igrao se 90. minut, Dizdarević je iskosa išao prema голу gostiju. Svi su očekivali da će loptu dobaciti do mene, ali on je iz mrtvog ugla šutirao i postigao rijetko viđen pogodak. Nikad nisam uspio objasniti taj potez i gol Hame Dizdarevića.

- Danas kao trener u stručnom štabu Željezničara Mišo Smajlović svoje veliko fudbalsko znanje uspješno prenosi na mlade igrače.

IVICA OSIM

Rođen je u sarajevskom naselju Hrasno u blizini današnjeg stadiona Grbavica. U ranom djetinjstvu vršnjaci su zazirali od njegove visine i

stabašnosti, pa mu nisu pricali nikakve fudbalske mogućnosti, a Ivice Osim svejedno je šutao krpjenjaču veoma uporno.

Težak mu je bio životni i sportski put u djetinjstvu i mladom dobu. Bolest oca, pa njegova bolest, neimaština, ličenje, ali i odlikaš u školi. Oslobođen je polaganja gimnazijske mature.

I u fudbalu je uspio zahvaljujući upornosti. Kad je stigao u Željine juniore, mnogi treneri su vrtjeli glavom, u njega je, međutim, vjerovao trener Abramović. Dugo se probijao u prvi tim i onda je došla ta famozna prva utakmica - debi protiv osječkog Proletera u Kupu 1959. godine. Zadovoljio je, ali opet je produžena nelizvjesnost, klupa za rezervne igrače, pa tribine ...

-Kad sam se probijao u prvu ekipu, bili su to teški dani i za Željezničar i za mene. Stvarana je nova ekipa. Željeli smo da igramo Mišo Smajlović i ja. Mišo je brzo postao prvotimac, a u mene se malo vjerovalo. Nisam, pravo da kažem, ni izgledao fudbalski. Bilo mi je stalo da igram, ali vremena su bila takva da sam se ponekad zadovoljavao i time što imam besplatnu ulaznicu da uđem na Grbavicu koja je bila moj san. Vjerovao sam u sebe i ostvario sam kasnije svoje želje. Prvo, mjesto standardnog prvotimca, zatim igre u državnom timu i jedan poziv iz Brazila da igram u reprezentaciji svijeta. Nisam otpustovao zbog povrede, ali to ostaje najveće priznanje meni kao sportisti. - Ne volim da govorim o ružnim stvarima, mada ih pamtim, volim da pričam o golovima koje sam postigao, o

pasovima, o tome kako nas je publika nagrađivala za igru i rezultate. Volim te zaljubljenike u Želju i fudbal sa našeg stadiona koji su mi uvijek značili isto toliko ako ne i više od mog fudbalskog umijeća. Drago mi je bilo kad sam mogao na Grbavici da čujem uzvike: *Straus, Straus!* To poređenje mojih poteza sa velikom umjetnošću inspirisalo me je. I u Strazburu u Francuskoj, gdje sam igrao poslije odlaska iz Željezničara, doživio sam sretnu trenutke koje su priređivali ljubitelji fudbala. Ja volim pravu fudbalsku atmosferu koliko i igru koja za mene život znači.

- Zato u svoje najdraže životne i sportske trenutke ubrajam 24. maj 1981. godine, kad je Željezničar igrao u finalu Kupa Jugoslavije, a ja bio na klupi kao šef stručnog štaba. Pjesma, zastave svih klubova, navijanje dobrih, pravih navijača, stadion pun ... to čovjeku koji živi u fudbalu kazuje da mu život nije prošao bez rezultata i da je imao neki svoj put koji je podario i drugima. I dani prije finala činili su me srećnim jer su naši i navijači Veleža svojim odnosom prema tom činu - finalu stvorili zanosne sportske dane, pa i više od toga.

Život, igračka i trenerska karijera Ivice Osim, sve priča do priče. O njegovom igračkom šarmu ponajbolje je vjerovatno napisao znameniti francuski novinar Eškenazi, koji ga je nazvao »Mister milimetar«. Još je rekao za njega da je to fudbaler koji »na prostoru mara-mice može da predribla još protivnika«. O trenerskim sposobnostima Ivice Osimaj još će se čuti.

IZET ZUBOVIĆ

Bio je sportista i sportski radnik od rane mladosti. Od godine 1938. igrao je fudbal u Radničkom sportskom klubu Borac iz Bosanske Dubice. Kao student, kasnije, bavio se raznim sportovima u zagrebačkoj Mladosti. U poslijeratnom periodu bio je predsjednik Borca (Bosanska Dubica), potpredsjednik našeg kluba, predsjednik Sportskog društva Željezničar.

Izet Zubović je priznati prirednik i društveno-politički radnik. Bio je dugogodišnji guverner Narodne banke BiH. Potpredsjednik je Privredne komore Bosne i Hercegovine.

- Ja sam u Željezničaru i uz njega od 1949. godine, kad sam iz Banjaluke došao u Sarajevo. Vezala me za taj klub radnička tradicija. Željezničar je klub sličnog porijekla kao moj Borac iz Dubice - govori Zubović.

- Nema kluba koji je promijenio toliko rangova takmičenja kao naš Željezničar a uvijek je bio jedinstven. I to nas veže na Želju. To je njegova tradicija. Znam da je bilo i mišljenja u poslijeratnom periodu da Klubu treba pro-

mijeniti ime, ali ni to nismo uradili zbog tradicije do koje zaista mnogo držimo. Mogu da kažem da smo uvijek bili siromašan klub, ali bogat tradicijom i jedinstvom. Sjećam se koliko nam je bilo teško kad smo 1969. godine morali da napustimo stadion Grbavicu, jer na njoj nije više bilo uslova za odigravanje utakmica. Ali nismo je potpuno napustili, prionuli smo na posao da je obnovimo. Počeli smo gotovo ni od čega. Imali smo na raspolaganju sto miliona starih dinara. Od naših članova i prijatelja Kluba sakupljali smo obveznice zajma za puteve. Okupili smo ljude i mašine i posao je krenuo.

- Godinama je to trajalo da bi Grbavica bila opet Željina u punom smislu te riječi. Jedan od najradosnijih sportskih trenutaka ja sam doživio onda kad smo na našem stadionu podigli reflektore da na njemu možemo igrati i noćne utakmice.

- Ja se na Grbavicu, kad se nedjeljom sastanemo na utakmici, uistinu osjećam kao kod svoje kuće, jer znam da smo svi istomišljenici u željama prema Željezničaru, da smo spremni sve da učinimo da slava prošlost, tradicija, šampionska titula iz 1972. godine i sadašnji rad u Klubu budu dostojni tih sportskih i ljudskih vrijednosti. Uz Željezničar, uz Grbavicu ja imam još jednu veliku sportsku želju: da naš klub osvoji Kup Jugoslavije, Pehar maršala Tita. Čini mi se da bih se tome radovao i više nego šampionskoj tituli. Bili smo blizu tome 1981. godine, ali u finalu je pobijedio srećniji. Očekujem da ćemo i to doživjeti.

Izet Zubović i danas je svakodnevno u Željezničaru. Njegovo iskustvo je neophodno Klubu a njegova spremnost da uradi bilo koji posao koji Klubu znači nešto donosi svakodnevne rezultate.

ISMET ARSLANAGIĆ

Još kao dječak Ismet Arslanagić je postao sportista. Najprije se okušao u atletici, a zatim u rukometu. Poslije završenih studija medicine bio je ruko-

metni sudija i istovremeno sportski ljekar.

U Željezničaru je došao 1963. godine, u svojstvu klupskog ljekara, koji posao obavlja sve do 1973. godine. Poslije toga Arslanagić je predsjednik Medicinske komisije Kluba i član njegovih samoupravnih organa. Aktiviran je u Zdravstvenoj komisiji Fudbalskog saveza BiH, a od 1967. godine član je Zdravstvene komisije Fudbalskog saveza Jugoslavije. U to vrijeme je i ljekar omladinske, mlade i olimpijske reprezentacije Jugoslavije. Kao primarius dr Ismet Arslanagić je osnivač Sekcije ljekara sportske medicine BiH, naučni saradnik Zavoda za sportsku medicinu i profesor Fakulteta za fizičku kulturu u Sarajevu.

O svom radu u Željezničaru govori:

- Mi medicinski radnici u Klubu nismo bili samo ljekari ili maseri, da nekom igraču ukažemo zdravstvenu pomoć, previjemo povredu i slično, nego smo bili i ostajemo prije svega pedagozi, stariji drugovi i prijatelji, ali istovremeno i najpovjerljivije osobe. Igrač je bio najslobodniji da se povjeri nama prije nego nekom članu stručnog štaba i rukovodstva Kluba, jer je vjerovao našoj profesionalnoj etici i diskreciji.

- Držali smo mnoga predavanja, na primjer »Preventivne mjere i prva pomoć kod obolijevanja i povređivanja«; »Šta čini sportski život sportiste«; »Štetni uticaj poroka - pušenja, alkohola, kartanja i slično - na mentalno i fizičko zdravlje sportista i mladog organizma uopšte«, »Isхрана u sportu« i druga. Ta smo predavanja držali svim kategorijama igrača Željezničara, od pionirskih ekipa pa do prvog tima. Zakazujući ta predavanja, planirali smo da trajaju tridesetak minuta, a ona su na zahtjev igrača trajala i dvostruko duže.

- Preventivnu brigu o zdravlju fudbalera i drugih sportista Željezničara provodili smo kroz sistematske, kontrolne - periodične ljekarske preglede i vakcinaciju.

- Klupski ljekar i maser prisutni su na svim utakmicama, na pripremama i putovanjima Kluba.

Radeći u Željezničaru gotovo dvije decenije, drugovao sam sa nekoliko generacija igrača, koje sam dobro upoznao. Oni iz starijih i srednjih generacija koji su prestali da igraju, a danas su vrijedni majstori, vrsni radnici, treneri u Klubu i zapaženi stručnjaci u raznim oblastima privrednog i društvenog života našeg grada i Republike, pričinjavaju mi veliko zadovoljstvo, jer sam uvjeren da su i od nas medicinskih radnika ponijeli jedan dio od onoga što smo zajedno radili i gradili u Željezničaru. Iz naših redova izašao je veliki broj stručnjaka pa čak i doktora nauka.

- Upoznao sam igrače kao velike rodoljube na brojnim gostovanjima u inostranstvu, gdje su uvijek nastojali da nešto novo saznaju o ovoj ili onoj zemlji, narodu, običajima, kulturnim spomenicima i slično. U Moskvi smo se poklonili sjeni velikog Lenjina, u Parizu smo posjetili čuvenu galeriju Luvr, bili smo i u galeriji u Drezdenu, posjetili »geto« u Varšavi, neki imaju potvrdu da su prešli sjeverni pol i divili smo se jeopotama Rio de Žaneira, drevne Kine, žarke Afrike... Ipak, najveći utisak na mene ostavili su igrači Željezničara, kada smo za vrijeme odigravanja finalne utakmice za Kup maršala Tita, 24. maja 1981. godine, posjetili Kuću cvijeća u Uličkoj ulici broj 15. Posmatrao sam ih, išli su polagano, tiho gotovo na prstima, nijemo sa velikim pijetatom i ljubavlju prolazili su pored grobnice predsjednika Tita. O zdravstvenim radnicima u Željezničaru dr Arslanagić kaže:

- U veterane spadaju pok. Aleksandar Doder i Ante Jurišić (danas živi i radi u Dubrovniku), zatim primarijus Miroslav Anđelić. Tu su još Dimitrije Nestorović (radi u Beogradu), sadašnji dugogodišnji klupski ljekar Muhamed Hasanbegović, fizioterapeut Dragan Đurašković i maser Marko Kukrić.

JOSIP BUKAL

Jedan od najboljih centarfora koje smo imali bio je Josip Bukal, bombarder s Grbavice. Fudbal je počeo igrati u juniorima Željezničara 1961. godine. Isticao se izvanrednim golovima; znao je na jednoj utakmici ju-

- Najradije sam igrao utakmice protiv »velike četvorke« jer ti klubovi su tada »harali« u našem fudbalu. Ipak, najdražim susretom smatram meč protiv Partizana u prvenstvu 1971/72. godina. Bilo je to posljednje kolo. Stadion JNA. Ako pobijedimo, mi smo prvaci. Tako je i bilo. Dobili smo susret sa 4 : 0 i promovisani smo u prvaka. U svlačionici su nam najprije čestitali poštteni sportski radnici iz Partizana. Došli su još dok smo bili pod tuševima i te »mokre« čestitke smatram najdražim priznanjem u karijeri. Titula i čestitke koje smo primili su rihunac jedne izuzetne generacije.

- Nikada neću zaboraviti ni 12. oktobar 1966. godine. Tada sam debitovao u dresu reprezentacije Jugoslavije u susretu sa Izraelom u Tel Avivu. Postigao sam dva gola, a mi smo pobijedili sa 3 : 1. Treći gol za naš tim dao je Slaven Zambata.

- Zao mi je što nisam igrao na Svjetskom prvenstvu u SR Njemačkoj 1974. godine. Bio sam na pripremama u Beogradu. Svi stručnjaci koji su s Miljanom Miljanićem pripremali reprezentaciju isticali su da sam u velikoj formi. Bio sam tada izvanredno pripremljen, ali savezni kapiten je odlučio da ne putujem na završnicu Svjetskog prvenstva i ja sam to mirno primio.

Među najbolje utakmice u dresu reprezentacije Bukal

niorskih ekipa deset puta da godi mrežu protivničkog golmana!

U juniorskoj ekipi igrao je kod trenera Milana Ribara. Ubrzo je postao i prvotimac Željezničara i jedan od najboljih igrača ovog kluba. Godine 1963. debitovao je na Koševu za prvu ekipu Željezničara protiv novosadske Vojvodine. Gosti su pobijedili sa 1:0 golom Veljka Aleksića! Za Željezničar je nastupao do 1973. godine, kada odjazi u Standard iz Liježa. Iz Standarda se ponovo vratio na Grbavicu 1977. I pola godine nosio plavi dres. Po sopstvenom kazivanju odigrao je više od 500 utakmica za Željezničar i 200 susreta za Standard.

Josip Bukal nastupao je za omladinsku, mladu i »A« reprezentaciju Jugoslavije. U našoj najboljoj selekciji nastupio je 24 puta, za juniorsku jednom i mladu reprezentaciju - 4 puta!

ubraja susret sa Meksikom na Koševu, 22. septembra 1971. godine kada je Jugoslavija pobijedila sa 4 : 0! Golove za našu selekciju postigli su Bukal dva, Aćimović i Oblak po jedan.

Po završetku igrачke karijere (1978), Josip Bukal je nastavio da radi u Željezničaru. Prvo je bio referent za članstvo, a onda je dobio novu ulogu - da vježba pionire i da otkriva talente.

BLAGOJE BRATIĆ

češće na mjestu lijevog krila i centarfora. Ubrzo je promijenio sredinu i našao se na Grbavici i najprije u juniorskoj ekipi Željezničara, a zatim je 1964. godine, zaigrao i za prvi tim.

U šest decenija svoga postojanja »Željin« dres nosili su brojni fudbaleri, od kojih su mnogi postali rekorderi. U istoriji Kluba sa Grbavice Blagoje Bratić je rekorder po broju odigranih utakmica. Na dugaćkoj listi imena koji su igrali za Željezničar, sa 343 odigrane takmičarske utakmice - prvenstvene, kup i međunarodni kupovi - Bratić drži čelnu poziciju. Koliko je ukupno utakmica odigrao u dresu Željezničara, nije se moglo tačno utvrditi, jer je bilo mnogo susreta - prijateljskih i tzv. trening-mečeva koji nisu evidentirani.

Kao četrnaestogodišnjak počeo je da igra fudbal u juniorskoj ekipi Unisa iz Vogošće. Igrao je u navalnom redu, naj-

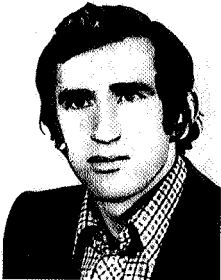
- Kad sam 1964. godine zaigrao za prvi tim, Željezničar je imao izvanredne napadače - Osima, Smajlovića, Gašića, Dusparu, Dizdarevića ... pa sam »prekomandovan« u srednji red, na poziciju desnog halfa. Prvu utakmicu odigrao sam u jesen 1964. godine, kada je »Željo« na svom terenu pobijedio Crvenu zvezdu sa 4 : 1. Sjećam se te utakmice, najviše naše odlične igre i nesretne povrede golmana Crvene zvezde Mirka Stojanovića, koji je slomio nogu.

- Standardan prvotimac postao sam iduće 1965. godine i igrao sam za prvi tim sve do 1976, kada sam otišao u brčansku Lokomotivu i tu igrao jedno vrijeme, da bih uskoro završio igrачku karijeru.

Blagoje Bratić bio je tipičan igrač »zadatka«, bio je sposoban za svaku ulogu. Odlikovao se izvanrednim trkačkim sposobnostima i dobrom tehnikom. U šampionskoj ekipi »Želje« iz 1972. godine bio je motorna snaga i pokretač gotovo svih akcija. U duelim a sa poznatim našim i svjetskim asovima - Pele, Tihi, Adamec, Džajić, Musemić, Belin, Aćimović, Vladić ... nije nikad razočarao. - Najbolje utakmice u dresu Željezničara odigrao sam protiv Olimpije u Ljubljani 14. 9. 1969. godine (4 : 0), Sarajeva na Koševu 20. 4. 1975. godine (2 : 0) i protiv Crvene zvezde na Marakani 14. 12. 1969. godine (4 : 1), kada smo bili jesenji prvaci.

Blagoje Bratić je sa trideset godina života prestao da igra fudbal i posvetio se trenerskom pozivu. Trenirao je Lokomotivu iz Brčkog, Elektrobosnu iz Jajca, Jedinstvo iz Brčkog, GOSK-Juga iz Dubrovnika i Famos iz Hrasnice. Danas sa velikim uspjehom trenira Iskru iz Bugojna. Završio je Višu trenersku školu u Sarajevu.

JOŠIP KATALINSKI

Godine 1963. Katalinski je počeo da igra fudbal u Igmamu kao pionir i odmah je bio zapažen kao vanserijski talenat pa je 1964. godine prešao na Grbavicu. U juniorima Željezničara bio je jedan od najboljih. Trener Milan Ribar ukazao mu je povjerenje i 1965. promovisao ga u prvotimca. Bilo je to u Skoplju kada je Željezničar izgubio od Vardara sa 1:2.

- U dresu Željezničara igrao sam punih deset godina. Za prvi tim nastupio sam oko 500 puta na zvaničnim i nezvaničnim susretima. Igrao sam na mjestu centarhalfa u šampionskim danima i u to vrijeme bio sam najefikasniji odbrambeni fudbaler u Evropi. Postigao sam najviše onih takozvanih presudnih golova za Željezničar.

Naročito dobre igre Katalinski je pružao u susretima sa ekipama iz vrha tabele protiv Crvene zvezde, Hajduka, Partizana...

- Takvim igrama skrenuo sam pažnju fudbalske javnosti pa su me i selektori počeli da pozivaju u reprezentaciju. Bilo je teško »razbiti«
onu čuvenu half-liniju u kojoj su igrali Pavlović, Paunović, Holcer! Debitovao sam u najdražem dresu na Minimundijalu 1972. godine u Brazilu u susretu sa Venecuелom, kada je Jugoslavija pobijedila sa 10 : 0. Od tada sam igrao stalno u odbrani naše najbolje selekcije. Za relativno kratko vrijeme odigrao sam 41 reprezentativnih utakmica što je i bosanskohercegovački rekord. Dres reprezentacije nosio sam sve do ljeta 1977. godine.

Kao školovan fudbaler prošao je sve selekcije u Klubu i u reprezentaciji. Brzo je napredovao i još brže preskakao fudbalske razrede. Igrao je u omladinskoj reprezentaciji Jugoslavije sa Aćimovićem, braćom Mujkić, Popivodom, Dorđevićem ... Taj dres obukao je 3 puta. U mladoj reprezentaciji nastupio je 9 puta i uvijek bio među najistaknutijim igračima.

- Od utakmica koje sam odigrao za reprezentaciju najdraža mi je ona u Frankfurtu protiv Španije, 13. februara 1974. kada je Jugoslavija nakon 12 godinu čeka-

nja izborila pravo odlaska na Svjetsko prvenstvo. Bio sam strijelac pobjedonosnog gola.

- Od brojnih utakmica koje sam odigrao za Željezničar najdraži su mi bili susreti sa mjesnim rivalom Sarajevom. Kakva je to atmosfera bila uoči susreta. Navijači su organizovali šetnje ulicama grada. Zastave plave boje, kape, transparenti i naša pjesma: Mi smo Željini, Željo je naš! Oni su te susrete pripremali bolje nego mi igrači i treneri. Obišao sam cijeli svijet i igrao na svim stadionima u našoj zemlji, ali nisam upoznao navijače kao što su Željezničarevi. Njihova osobenost je način navijanja. Oni su odmila Željezničaru dali ime Željo i mnoge lijepe nadimke igračima. Oni su s nama uvijek bili kao članovi naših porodica.

Godine 1974. Katalinski je proglašen za najboljeg fudbalera u Jugoslaviji, a 1975. godine dobio je Sestoaprilsku nagradu grada Sarajeva. Sada živi u Nici (Francuska) i bavi se hotelijerstvom.

ANTO SUČIĆ

Još kao mladić, dak Željezničke zanatske škole, opredijelio se odmah nakon oslobodjenja za Željezničar, koji je tih dana obnovio svoju sportsku aktivnost. Anto je poslije bio mladi radnik - željezničar, radio je u Novoj željezničkoj radionici. Stanovao je i živio u Novom Sarajevu, gdje se tada, uglavnom, i odvijala aktivnost Željezničara. Najčešće se kretao u društvu sa igračima i članovima Kluba.

U sportskom društvu Željezničar djelovale su tada sekcije raznih sportova. U prvim poslijeratnim godinama Sučić je jedino vrijeme bio predsjednik Sek-

cije za sportske igre (odbojka, rukomet, stoni tenis i dr.). U Željezničar je mlade sportiste iz cijelog Sarajeva privlačilo i to što su se mogli baviti raznim sportovima.

I pored velikih obaveza u vršenju istaknutih društveno-političkih funkcija, Sučić se nikada nije udaljavao od Željezničara. Kao direktor ŽTP-a Sarajevio bio je predsjednik Sportskog društva, kad je Fudbalski klub postao šampion, a kasnije i predsjednik Fudbalskog kluba Željezničar, koju dužnost je nastupio sredinom mandata pošto je izabran za predsjednika Skupštine grada Sarajeva.

- Mene kao i sve mlade ljude, privlačilo je u Željezničar to što je masovnan, a posebno što je uvijek mogao da savlada sve teškoće. To je uvijek bio kolektiv u kojem su se mladi ljudi krali u nevoljama i uspjesima Kluba. Mene je, kao člana Željezničara, osobito impresioniralo to što je naš klub iz mnogih teških situacija i trenutaka uvijek izlazio jači i masovniji. Svaki pad u takmičarskom pogledu donosio je novi broj poklonika i simpatizera, članova i igrača. Prisjetimo se, na primjer, 1947. godine. Ostali smo sa svyega nekoliko igrača, nismo mogli ni tim sastaviti. Ali, »Željo«
se digao i nastavio da se bori u društvu s najboljima. Ili, i Grbavicu smo počeli da gradimo gotovo ni iz čega, uglavnom golim rukama svojih prijatelja. Zamislite te prilike kada smo imali jedino drvene tribine sa »6. aprila«
i ništa drugo, a mi odlučno krenemo da gradimo stadion.

- Ili, na primjer, 1965. godine, kad je Klub kažnjen oduzimanjem bodova, najbolji igrači sa po godinu dana

neigranja i kada su mnogi prognozirali potpuno rasulo - dolazi do punog procvata Željezničara, jer smo se orijentisali na vlastite snage i krunisali to sve kasnije osvajanjem šampionske titule u sezoni 1971/1972.

- Željezničara je uvijek krasilo - nastavlja Anto Sučić - i to što je jedan od nosilaca razvoja sporta u gradu, i šire, a posebno što je »Željo« istovremeno i nosilac zdravog rivaliteta u natjecanjima sa drugim sportskim kolektivima. Naša snaga je bila i ostala u okupljanju, u svim periodima uvijek su svi na nogama, tako da smo sve materijalne, organizacijske i druge poslove mogli i umjeti da uspješno obavimo. Na primjer, ispadanje iz Prve lige u sezoni 1976/1977. potvrdilo je da je Željezničar klub koji zna i može da se brzo oporavi i uzdigne, jer smo se već iduće sezone ponovo vratili u društvo najboljih.

- Najradosnije trenutke sa »Željom« doživljavao sam na putovanjima sa ekipom, kada sam se lično uvjerio koliko ljudi u svim krajevima Jugoslavije voli naš klub. Bilo je predivno svuda slušati priznanja za korektno ponašanje igrača, otvorenu igru i, posebno, veliko zadovoljstvo poklonika sporta zbog gostovanja »Želje« u mjestima mnogih malih klubova. Zato mene, kao i ostale prijatelje Kluba, ne iznenađuje što su, na primjer, naši radnici na privremenom radu u Saveznoj Republici Njemačkoj mnogim svojim klubovima dali ime našeg kluba. Taj veliki broj poklonika »Želje«, ta »Željina« atmosfera širom zemlje i van njenih granica, to je, po mom mišljenju, Fudbalski klub Željezničar - naš i njihov »Željo«.

Tome što Željezničar čini »Željom« svojim dugogodišnjim nesebičnim radom doprinio je i danas doprinosi Anto Sučić.

ZAHID BUKUREVIĆ

Revolucionarni put Zahida Bukurevića bio je ispunjen teškoćama proletera, patnjama zatvorenika i logoraša, beskompromisnošću borca narodnooslobodilačkog rata u borbi za slobodu naših naroda i interese radničke klase. Poslije zavr-

šenog rata Bukurević je obavljao značajne i odgovorne dužnosti u organima vlasti i društveno-političkim organizacijama. Smrt ga je 13. januara 1981. godine zatekla na dužnosti potpredsjednika Skupštine SR BiH.

Od sredine šezdesetih godina Bukurević je najaktivnije radio u Sportskom društvu Željezničar i njegovom fudbalskom klubu kojemu je bio potpredsjednik. Kao predsjednik Odbora za Izgradnju Sportsko-rekreativnog centra Grbavica, čija je obnova trajala sedam godina (1969-1976) znatno je doprinio organizaciji i realizaciji svih poslova. O tom poduhvatu svojevremeno je jednom sarajevskom reporteru govorio povodom otvorenja obnovljene Grbavice:

- Najveća vrijednost ovog našeg posla je u tome što su Grbavicu gradili svi - radnici, omladina, sportisti, milicioneri, studenti, daci, vojnici. Pojedinačno ili u grupama naš stadion su gradili i arhitekti, električari, dizajneri, profesori univerziteta. Bio je to svojevrsni entuzijazam onih koji vole svoj klub i grad. Mi iz Odbora nismo ponekad mogli ni da prihvatimo sve ponude u dobrovoljnom radu ljudi i mašina. Obnova Grbavice još jednom je potvrdila jedinstvo Željezničara kao sportskog kolektiva kome pripada i ta masa navijača što su spremni ne samo da navijaju nego i da založe svoje fizičke mogućnosti pa i novac za interese Željezničara. Prema tome, obnovljena Grbavica je i svojevrsni spomenik svim tim rukama i dušama koje pripadaju »Želji«.

Zahid Bukurević je obavljao svoje poslove amaterskog sportskog radnika tako reći do posljednjeg daha. Nekoliko godina prije smrti njegovo srce se umorilo i zdravlje je počelo da popušta. Prvi put ga je srce ozbiljnije »opomenulo« 1976. godine na službenom putu u Tuzli, gdje je zadržan u bolnici.

U to vrijeme počeo je bio jeseni dio fudbalskog prvenstva Jugoslavije. Željezničar je prvu utakmicu igrao u Tuzli. Poslije meča svi fudbaleri, s trenerom Ribarom i vodstvom puta, došli su u bolnicu da obidu omiljenog rukovodioca i druga koji im je iz bolesničke postelje rekao:

- Hvala vam što mislite na mene. Nemojte se brinuti zbog današnjeg poraza. Željo neće propasti dok je svih nas. A ja i ću, nadam se, uskoro u Sarajevo, pa ćemo zajedno nastaviti da radimo ono što smo započeli.

Zahida Bukurevića nema više među nama, ali ostalo je i u Željezničaru njegovo djelo za koje smo mu zahvalni, kao i cijelo naše društvo za njegovu bogatu revolucionarnu djelatnost koja je ostavila trajne rezultate.

STEVO RACIĆ

U Željezničaru je od 1939. godine. U Klubu su ga privukli, kao mladog službenika za materijalno poslovanje na željeznici, njegovi drugovi sa posla.

U četrdeset tri godine drugovanja gotovo da nema posla u Klubu koji Stevo Racić nije savjesno obavljao. Knjigovoda, blagajnik, tehnički sekretar (18 godina), sekretar, generalni sekretar Kluba ... Punih osamdeset godina radio je amaterski poslove u Klubu. Sve mu to nije

smetalo da istovremeno deset godina bude član Liga-odбора, dvadeset pet godina delegat na fudbalskim utakmicama saveznih liga i član svih fudbalskih saveza čiji je Željezničar bio član.

Stevu Racića s pravom zovu

„Katica za sve“ - on kuca na mašini, radi na obradi prispjelih računa, vodi određenu statistiku fudbalske aktivnosti. Zbog toga što vodi strogo računa u što se troši svaki dinar Kluba, nazvali su ga „Željinom štedionicom“.

PAVLE ČAJIĆ

- Prve poratne godine, po mom mišljenju, bile su najteže u istoriji Željezničara. U sezoni 1946/47. takmičili smo se u Prvoj ligi, ali smo se, na kraju prvenstva našli pri dnu tabele. Tada je stigao zahtjev da nekoliko naših fudbalera pređe u jak »sarajevski klub«, koji će u kvalifikacijama izboriti prvligaški status i tako omogućiti da naš grad i dalje ima prvligaša. Sjećam se vrlo dobro: imali smo konferenciju radnika u Novoj željezničkoj radionici, i dok je konferencija trajala, stigao je džip i odvezao sa sastanka četiri naša igrača: Safeta Alajbegovića, Miroslava Šilića, Francu Lovrića i Milu Rajlića.

- Poslije toga naš klub je sedam godina igrao u nižim rangovima takmičenja. A onda, 1954. godine, za mnoge neupućene, dogodilo se čudo: kao novi drugoligaš u sezoni 1953/54. igrali smo sa promjenjivom srećom, da bismo šest kola prije kraja pali na pretposljednje mjesto i već bili otpisani. Ali, naši momci daju sve od sebe i u svih šest preostalih utakmica bilježe pobjede.

U međuvremenu povoljno je riješena i naša žalba na utakmicu sa Šibenikom, koju smo izgubili sa 2 : 1. Taj susret je registrovan u našu korist sa 3 : 0, jer je u Šibeniku za NK Šibenik igrao jedan igrač nepropisno registrovan.

Tako smo na kraju, zbog nešto slabije gol-razlike, zauzeli drugo mjesto u jedinstvenoj Drugoj ligi, odmah iza Zagreba i ponovo postali prvligaši. Koliko ja znam, tako nešto nije uspjelo nijednom jugoslovenskom fudbalskom klubu.

Stevu Racić i danas kao umirovljenik svakodnevno dolazi u Željezničar, jer bez njega jednostavno ne može, to je njegova druga kuća, kako kaže. Mnogi novinari navikli su da uvijek traže Stevu kad im je potreban neki podatak o Željezničaru. To su nekada i uredno dobijali ali pamćenje nije više tako svježe i čvrsto, a i nekada uredno vođena klupska fudbalska dokumentacija sada je nepotpuna, jer prema njoj se u dva navrata neodgovorno postupilo, prvi put uzimanjem iz Kluba kod istrage »afere Planinić« i drugi put preseljenjem iz prostorija sa Marijin-dvora u deponiju ispod drevnih tribina na stadionu Grbavica, gdje je zbog loših uslova, dobar dio propao.

Dvadeset pet godina je drugovao sa Željezničarom svakodnevno i radio posao iz sjenke. Bio je oružar, radnik koji je zadužen za cipele fudbalera - kopačke, kako on jedino umije da kaže. Zaposlio se u Željezničaru odmah po oslobodanju kad je Klub obnovljen. Njegova radionica bila je smještena na stadionu „Šesti april“, ali ne za dugo. Stadion je morao biti srušen i Željezničar je od proljeća 1950. godine trenirao i igrao na

Skenderiji. Međutim, za Paju, kako su ga svi u Klubu zvali, tamo nije bilo mjesta. Svoju je radionicu preselio u jednu baraku koja je bila podignuta tamo gdje se danas nalazi zgrada Socijalnog osiguranja. Aji Pavle je i u tim uslovima bio majstor za kopačke, jedan od najboljih u zemlji. Nije mu bilo lako opremu pripremati u toj baraci i nositi čak na Skenderiju, te odatle poslije treninga i utakmica donositi ponovo na pranje i čišćenje u radionicu. Međutim, u tome su mu pomagali sami igrači koji su prije treninga i utakmice dolazili sami po svoju opremu.

- Teška su to fudbalska vremena bila - kaže Pavle. Igrači su imali samo po jedne kopačke koje sam ja ručno napravio. Cijele sedmice su trenirali a nedjeljom, ponekad i srijedom igrali u njima. Morao sam svaki dan da ih popravim. Putovao sam sa ekipom svugdje, jer bez mene nisu mogli izaći na teren, pošto sam morao krampone podesiti prema vremenu. Dva-tri sata prije početka utakmice trener i ja izlazili smo na teren da ga okušamo i odlučimo koliko će biti visoki kramponi ili pikarde, kako smo mi onda govorili. Ako je teren bio vlažan, kramponi su morali biti viši. Na licu mjesta, u svlačionici domaćina uzimao sam alat u ruke i podesavao cipele za utakmicu. Stalno je alat bio uza me. U svojoj torbi sa opremom, nakovanj, čekić, komade kože, eksere, nož i drugo nosio je po pravilu najmađi fudbaler. Kasnije su neki od tih »nosača« postajali fudbalske zvijezde, pa smo mi njih nosili na rukama poslije pobjeda.

Tek na Grbavici, kad je izgrađena, Pavle Čajić je dobio prave uslove za rad i tamo je radio sve do 1970. godine. Malo je nedostajalo da dočeka i šampionsku titulu, ali on je do titule u mislima i na tribinama stalno bio sa Katalinskim, Bukalom, Bećirspahićem, Hadžabičićem, Bratićem i drugim igračima, ponosan što u njima i tituli ima i njegovog udjela.

HUSO DURAKOVIĆ

Tereni fudbalskih stadiona već podavno su inspirisali lirski raspoložena sportska pera da ih nazovu „zeleim tepisi-ma“. Sjedeći na tribinama, veoma rijetko razmišljamo o tome ko su ti ljudi koji svakodnevno friziraju travu i njihova ljepota čijih je ruku djelo.

Jedan od zaljubljenika fudbalskih terena, čovjek koji na Grbavici zna svaku travčicu je Huso Duraković. Nešto manje od dvije decenije proveo je na stadionu Grbavica.

- Malo ko od navijača zna u kakvim uslovima smo radili. Svlačionice razrovane, polušuplje, kupatila bez bojlera, sa buretom u kome se zagrijavala voda, priča Huso. Ali, niko se nije žalio. Znali smo da je imati svoj stadion pravo blago. Pa makar i takav trošan. Danas travu »šišaju« moderne kosilice i za nekoliko

minuta cijeli teren je lijepo uređen. A, nekada...

- Sve poslove obavljali smo običnim alatom za vrtove. I sve je bilo u redu. Jedino što je takav način rada od nas zahtijevao da budemo na stadionu od 6 ujutro pa dok ne izađe i posljednji fudbaler. Ništa nije bila bolja situacija ni sa pranjem veša. Tek 1968. godine dobili smo mašinu za veš a sve do tada je osoblje pralo dresove rukama.

Grbavica u svojoj istoriji ima desetogodišnju pauzu. Od ukidanja i ponovnog otvaranja 1975. godine.

- Bili smo svjesni toga da se više u onakvim uslovima nije moglo raditi. Zatvaranje je bilo neminovno i za mene su to bile najteže godine, a svakako otvaranje obnovljene sadašnje Grbavice najveća radost.

- Utakmice se pamte, zaboravljaju, potrebno je podsjećanje da bi se iskristalisao svaki detalj, a stadion je taj bastion koji uvijek stoji kao najčvršći temelj Klubu. I ništa se ne može porediti sa radošću koju sam osjećao ponovnim otvaranjem Grbavice. Jedino žalim što nismo imali stadion u vrijeme šampionske generacije. Siguran sam da bi se svaka pobjeda i više i ljepše slavila.

Huso Duraković je umirovljenik. Na Grbavici je proveo posljednje godine svog radnog vijeka.

**OBILJEŽJA
KLUBA**

U svojoj bogatoj istoriji, od osnivanja 1921. godine, SD Željezničar i njegov fudbalski klub uspjeli su sačuvati osnovnu karakteristiku svoga obilježja - točak sa gibnjevima (krilcima), koji simbolizuje djelatnost njegovih osnivača. U periodu poslije oslobođenja, kada je 1945. godine obnovljena i nastavljena aktivnost, u taj znak je ugrađena crvena zvijezda petokraka, kao simbol socijalističke Jugoslavije.

Fudbalski klub Željezničar sva svoja obilježja (grb, značka, zastavica i druga) u principu je imao kao Sportsko društvo, s tim što je vremenom u osnovu obilježja Društva ugradio i svoje ime. S obzirom na to da je u poslijeratnom periodu bilo pokušaja da se obilježja i simboli Društva i Fudbalskog kluba likovno obogate, u čemu je bilo i promišljanje, u godini jubileja, 60. godišnjici Društva i Kluba, sva su obilježja stručno izanalizirana, verifikovana i zaštićena.

Prva značka Športskog kluba, prema podacima iz 1921. godine

Prva diploma Športskog kluba iz 1929. sa likovnom predstavom športske i kulturno-prosvjetne aktivnosti sekcija

Športski klub „Željezničar“ Sarajevo

Broj 13 Sarajevo, 25/8 1929

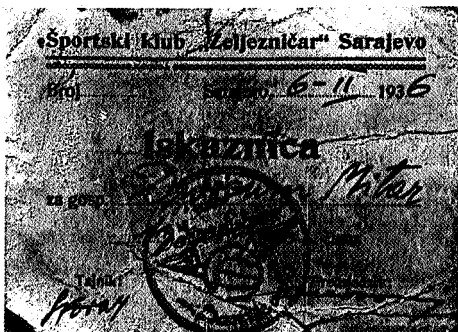
Iskaznica

za gosp.

Natalinije Stjepan
izvornog člana

Prejnik: *Stjepan* Predsjednik: *Muz Goproduktin*

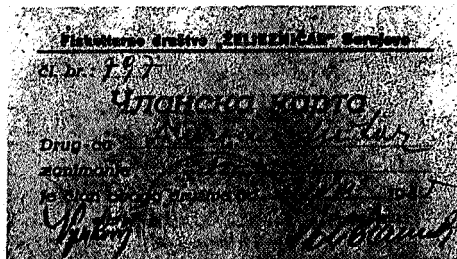
Iskaznica Športskog kluba iz perioda prije drugog svjetskog rata

Iskaznica Športskog kluba iz perioda prije drugog svjetskog rata

Pečat Športskog kluba iz perioda prije drugog svjetskog rata

Članska karta iz 1945. godine

ОСНОВАН 1921

Др.

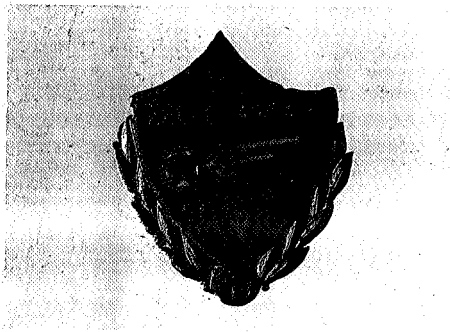
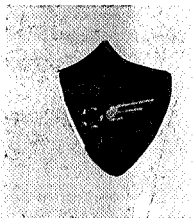
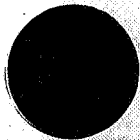
САРАЈЕВО, БУЛЕВАР ВИ. 7 19

ПОСТОЈЕ СЕКЦИЈЕ:
 Вожњачка,
 Културно-просјетна,
 Ругбалска,
 Турнистичка,
 Шах секција,
 Салонијанска и
 за зимски спорт

Memorandum Športskog
 kluba iz perioda prije drugog
 svjetskog rata

Naslovna strana legitimacije
 iz 1948. godine

25 Jugoton
sy - 22104

Jugoton
45

Pjesma » ŽELJINIH « NAVIJAČA

» ŽELJINA « SVEČANA PJESMA

Osvajanje šampionske titule inspirisalo je autore navijače Željezničara da komponuju ovu pjesmu

muzika: B. Kozanić
tekst: M. Petrović

Pjesma „Željinih navijača“

Allegro

Musical score for 'Pjesma Željinih navijača' in 2/4 time, marked Allegro. The score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The lyrics are: NAPRIJED »ŽELJO«, ČETO PLAVA NEK SE ČUJE TVOJA SLAVA NEK SE ČUJU SVE SIRENE KAD MAŠINA TVOJA KRENE STARO, MLADO SVAKO ŽELI S TOBOM SLAVU DA PODIJELI SA ZELENOG POLJA TVOGA NEMA NIŠTA ZA DRUGOGA NAPRIJED SLOŽNO NEK SE ORI JER SE »ŽELJO« SRCEM BORI NAVIJAČI ZAPJEVAJMO ZA SVOG »ŽELJU« NAVIJAJMO

Pjesma
»ŽELJINIH NAVIJAČA«

NAPRIJED »ŽELJO«, ČETO PLAVA NEK SE ČUJE TVOJA SLAVA NEK SE ČUJU SVE SIRENE KAD MAŠINA TVOJA KRENE	2 X
STARO, MLADO SVAKO ŽELI S TOBOM SLAVU DA PODIJELI SA ZELENOG POLJA TVOGA NEMA NIŠTA ZA DRUGOGA	2 X
NAPRIJED SLOŽNO NEK SE ORI JER SE »ŽELJO« SRCEM BORI NAVIJAČI ZAPJEVAJMO ZA SVOG »ŽELJU« NAVIJAJMO	2 X

Refren

MI SMO »ŽELJINI« »ŽELJO« JE NAŠ
MI SMO »ŽELJINI« »ŽELJO« JE NAŠ
MI SMO »ŽELJINI« »ŽELJO« JE NAŠ
NAŠ NAŠ NAŠ

Pjesma: vokalni ansambl
„Pripartelji“

muzika i tekst:
Ferdinand Bošnjak

Željina svečana pjesma

Andante

Musical score for 'Željina svečana pjesma' in 2/4 time, marked Andante. The score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The lyrics are: SPORTISTI MI SMO UPORNI I SMJELI POBJEDA NAMA JEDINI SU CILJ BODRENI UVIJEK OD VJERNIH NAVIJAČA ZA »ŽELJU« SLOŽNO BORIMO SE MI ZA SLAVU KLUBA ŽELJA NAM JE JAČA U IGRI SLOŽNO IZGARAMO MI BODRENI UVIJEK OD VJERNIH NAVIJAČA ZA »ŽELJU« SLOŽNO BORIMO SE MI PREPREKE UVIJEK SVLADAĆEMO SMJELO U NAŠOJ IGRI POBJEDA JE CILJ BODRENI UVIJEK OD VJERNIH NAVIJAČA ZA »ŽELJU« SLOŽNO BORIMO SE MI

»ŽELJINA« SVEČANA PJESMA

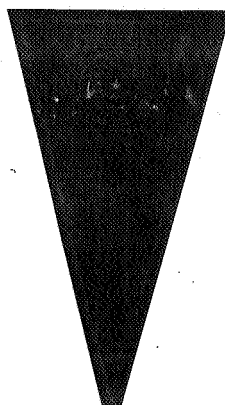
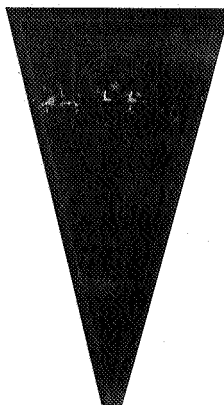
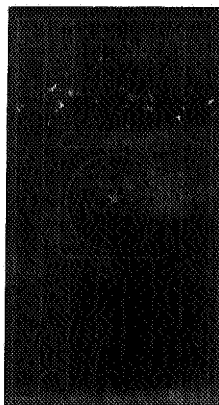
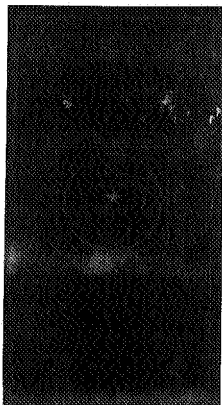
SPORTISTI MI SMO UPORNI I SMJELI POBJEDA NAMA JEDINI SU CILJ BODRENI UVIJEK OD VJERNIH NAVIJAČA ZA »ŽELJU« SLOŽNO BORIMO SE MI	2 X
ZA SLAVU KLUBA ŽELJA NAM JE JAČA U IGRI SLOŽNO IZGARAMO MI BODRENI UVIJEK OD VJERNIH NAVIJAČA ZA »ŽELJU« SLOŽNO BORIMO SE MI	2 X
PREPREKE UVIJEK SVLADAĆEMO SMJELO U NAŠOJ IGRI POBJEDA JE CILJ BODRENI UVIJEK OD VJERNIH NAVIJAČA ZA »ŽELJU« SLOŽNO BORIMO SE MI	2 X

BAŠ SVI, BAŠ SVI, BAŠ SVI, BAŠ SVI, BAŠ SVI

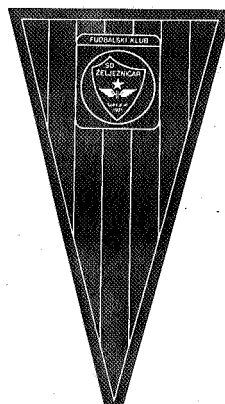
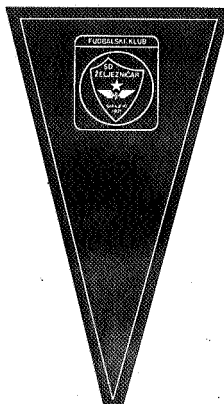
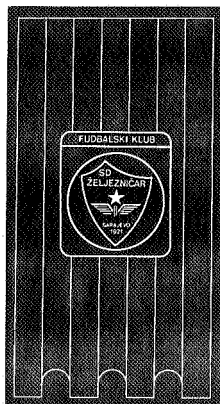
**ELEMENTI ZAŠTIĆENOG ZNAKA
SPORTSKOG DRUŠTVA SA NAZNAKOM KLUBA**

SVEČANE ZASTAVE

STANDARDNE ZASTAVE

RIJEČ ODBORA

Programom obilježavanja 60 godina postojanja i rada Fudbalskog kluba SD Željezničar iz Sarajeva, koji je usvojila Konferencija kluba 1981. godine, imenovan je Odbor za izdavanje monografije sa zadatkom da se izradi i izda monografija koja će na bazi dokumentacije rasvijetliti razvojni put Fudbalskog kluba u periodu 1921—1981. i na taj način upoznati čitaoce širom Jugoslavije o tome kako je nastao, rastao i stasao ovaj sportski kolektiv.

Pisanje monografije zahtijevalo je obezbjeđenje potpune dokumentacije, njenu selekciju i stručnu obradu. Ovaj posao je trajao duže od dvije godine zbog toga što Klub za vrijeme rata nije djelovao, dugo nije imao svoje stalne prostorije zbog čega je dio dokumentacije zaplijenjen i propao, kao i zbog toga što dokumentacija nije uredno vođena i sačuvana. Zato je podatke trebalo potražiti u fudbalskim savezima, u arhivima i muzejima, novinskim kućama, i kod pojedinaca — starijih igrača i članova Kluba, odnosno kod njihovih porodica, fotografa i drugih prijatelja Kluba.

U izradi pojedinih poglavlja značajan doprinos dali su istaknuti učesnici revolucionarnog radničkog pokreta i NOB-a iz Sarajeva i sa željeznice, kao i iz Jugoslavije: Dane Olbina, Karlo Dombaj, Ljubo Bojanić, Josif Radić, Kazimir Franković, Ferdo Burić, Ljubiša Veselinović, Milan Miličević, Ivica Miličević, Mumin Bešlić, Ante Rašteggorac, Spaso Mičić, Alija Hubana i Meho Džinić.

Redakcioni odbor i autori priloga uložili su veliki trud u izradi ove monografije, u čemu su im veliku pomoć pružili brojni učesnici događaja kao konsultanti: igrači, članovi uprave, treneri, sportski radnici i drugi.

Na prikupljanju i obradi podataka amaterski doprinos dao je veliki broj saradnika među kojima su se posebno angažovali Ferdo Vidić, Sead Softić, Mitar Kozić i Anto Miličević.

Značajan doprinos pružile su mnoge organizacije udruženog rada i društvene i društveno-političke organizacije, među kojima se izdvajaju Narodna i univerzitetska biblioteka u Sarajevu, NIŠRO »Oslobođenje«, Arhiv SFRJ, Muzej jugoslovenskih željeznica, Muzej revolucije BiH, Istorijski arhiv Sarajeva, Fudbalski savez Jugoslavije, Fudbalski podsavez Sarajevo, Arhiv »Vase Miskina Crnog«, Gradski odbor SUBNOR-a Sarajevo.

Svim organizacijama i pojedincima Odbor za izdavanje monografije zahvaljuje na saradnji i pruženoj pomoći.

Posebnu zahvalnost i priznanje za uloženi trud i materijalna sredstva u prikupljanju, obradi dokumentacionog materijala i publikovanju monografije Odbor izražava Složenoj organizaciji udruženog rada ŽTO Sarajevo i Građevinskoj radnoj organizaciji ŽGP Sarajevo.

Odbor za izdavanje Monografije
Željezničar 1921—1981.

S a d r Ź a j

UVODNA RIJEČ	5
PRVENSTVENE UTAKMICE 1921—1941	7
U PREDRATNIM I RATNIM GODINAMA	59
PRVENSTVENE UTAKMICE 1945—1981	69
ŠKOLA FUDBALA	223
IGRALIŠTA I STADIONI	235
U DRESU ŽELJEZNIČARA 1921—1981	245
U DRESU SA JUGOSLOVENSKIM GRBOM	253
FUDBALSKI KUP JUGOSLAVIJE	261
EVROPSKI KUPOVI	273
PRIJATELJSKI SUSRETI	279
PREDSJEDNICI 1921—1981	295
TRENERI 1921—1981	301
ODLIKOVANJA I PRIZNANJA KLUBU	305
NOSIOCI KLUPSKIH PRIZNANJA	313
SJEĆANJA	319
OBILJEŽJA KLUBA	339
RIJEČ ODBORA	350